

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

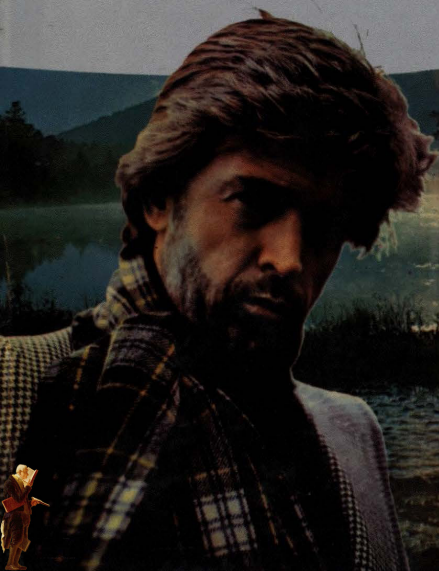
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAPTANLAR ve KRALAR

YAZARI

Taylor Caldwell
SİSLİ UFUKLAR

**altın kitaplar
yayınevi**

MEŞHUR ROMANLAR: 42 / SISLI UFUKLAR / Kapak: Oral
Orhon / Üçüncü Baskı : Ocak 1978 / Dizgi — Baskı :
ALTIN KİTAPLAR Basımevi.

TAYLOR CALDWELL
(Kaptanlar ve Krallar yazarı)

SİSLİ UFUKLAR

(Let Love Come Last)

3. baskı

Dilimize Çeviren
Özay SÜSOY

ÖNSÖZ

«—Aziz ve sevgili çocuklarım—»

Bu sözcüklerin, cenaze marşının başlangıç notalarında orgun bitmeyen matemli sesindeki ve boş bir dramın son fısıltısındaki gibi ciddi, yankılar uyandıran bir havası vardı. 'Bunlar bir insan hayatının son sözleri' diye düşündü Ursula Prescott. Öne eğik başının gölgesi, elindeki kâğıdın üstüne düşüyordu. Ama insan hayatında önsöz, sonsöz diye bir şey var mıydı? Son, zaten başlangıçta belliydi. İkisinin de kaçınılmaz olduğu söylenebilirdi.

Ursula'nın zarif, ince eli, kâğıda hafifçe dokundu. Kolayca ağlayabilen bir kadın değildi. Şimdi de ağlamıyordu zaten. Biliyordu bunu. Kadınların çoğu gibi, doyasıya, alabildiğine ağlayıp sonra da büyük bir rahatlık duymazdı.

Kâğıdı yavaş yavaş katladı. Ama önce o tek sözcüğü de okudu: «—Karım—». Bu kelime, bir an, içini taptaze bir acıyla doldurdu. Sonra, bir annenin sonunda özür dileyen üzgün yavrusuna söylediği gibi, «Evet, evet, sevgilim. Anlıyorum. Önemi yok,» dedi. Hiçbir şeyin önemi yoktu. Yeter ki, William'ın ruhu huzur içinde olsun. Ursula asla dindar bir kadın olamamıştı. Bir zamanlar ölümsüzlüğe kavuşmayı istemişti. Ama şimdi, âdeta tutkuyla, William'ın tam bir yokluğa erişmesini, derin bir karanlık, hiçlik içinde olmasını diledi,

Ursula yerinden kalktı. İnsanın içini karartan kanatlı pencereye yaklaştı. Dışarıya baktı. Küçük bahçe, önünde uzayıp gidiyor, kış göğünün koyu kurşunî rengi altında git-tikçe kararıyordu. Çıplak kara ağaçların dalları yer yer karlarla kaplıydı. Toprak ışıldıyordu. Uzaktaki, araziye çev-releyen duvarları güçlkle görebiliyordu. Onların gerisinde sokak lambaları, çekingen, ürkek sarı ışıklar saçıyorlardı.

Geçen yıllar içinde acaba kaç kez bu pencerenin ö-nünde durmuş, aynı manzarayı seyretmiş, ıssızlığını yüre-ğinde duymuştu? Bu manzaradan nefret ediyordu. Çün-kü onda, bir saatten daha kısa bir zaman içinde terkede-ceği bu evdeki gibi düşmanca, uygunsuz bir hal vardı. Bu kocaman, yankılı, dar koridorlu, karanlık, sıkıntılı evden hep nefret etmişti.

Düşünceleri birbirini izledi. Az sonra, yeni aldıkları o korkunç kırmızı arabası içinde Barbara ile kendisini alma-ya gelecek olan Oliver'i düşündü. Arabalarıyla iftihar edi-yorlardı. Ursula elinde olmadan acı acı gülümsedi. Ne var ki, şimdi, arabanın gürültüsü, kükremesi ona tatlı bir ses gibi gelecekti. Onu bu evden uzaklaştıracak canlı, kırmızı renkteki canavarı görebilmek için doğruldu. Arkasında ü-zerleri örtülü eşyalarla dolu odalar vardı. Giriş kısmında bir tek lamba yanıyordu. Bütün hizmetçilere yol verilmişti. Çocuklarının dördünün doğduğu, William'ın öldüğü bu ma-likânede yapayalnızdı. Oradan oraya dolaşan sönük sesler geliyordu kulağına. Bunlar artık yaşayan kişilerin sesle-ri değildi. İçinde bulunduğu oda, kendi yatak odasındaki hava gittikçe soğuyordu. Ocaktaki kütükler yanıp kül ol-muştu.

Oliver, sevgili Oliver. Oliver olmasaydı, bu korkunç ev-de geçirdiği son gece, üzüntülerini, umutsuzluğunu bir kat daha arttıracaktı.

Ursula yorgunluğun verdiği derin bir huzursuzluk için-de kanatlı pencerelerin önünde bir aşağı bir yukarı dolaş-

maya başladı. Oliver'i bekliyor, pırıl pırıl şeytan arabasının sesine kulak veriyordu. Kâğıdı bıraktığı masanın yanından geçti. Elini çabucak, korurcasına, kâğıdın üstüne koydu. Sevgiyle, yüksek sesle, «Evet, sevgilim,» dedi teselli eder gibi.

Koca ev gürledi. Çatırdadı. Ursula'nın kafasında, panjurları kapalı evin buz gibi odaları, aynaları, üzerleri tozlanmasın diye beyaz örtülerle kaplı eşyası canlandı. Önlerinde bir daha asla durmayacağı beyaz, koyu mavi, kahverengi mermer şömineleri yeniden görür gibi oldu. Titred.

Gürültülü, birbirini izleyen patlama sesleri duydu... Tekrar pencereye döndü. Ateş saçan bir çift göz, araba yolunda ilerliyordu. Oliver ile Barbara, onu almaya geliyorlardı. Onu kurtaracak, buradan alıp gideceklerdi.

Yeni bir başlangıç olacaktı bu. Ama neşe, umut dolu gençliğin değil, yalnızca yaşlılığın başlangıcı olacaktı.

BİRİNCİ KİTAP

BİRİNCİ BÖLÜM

Ursula'nın yaşamı sanki ilk soluk aldığı anda değil de, doğup büyüdüğü Andersburg'da, 1879 martının sonlarına doğru, soğuk bir akşam üstü başlamıştı. Belki de ona böyle geliyordu, ama bunu sık sık düşünürdü.

Andersburg'un nüfusu asla yüz binin üstüne çıkmamıştır. 1879'da nüfusu elli bindi. Pittsburgh'un ancak yüz mil uzakta olması yüzünden, nüfusun artacağı yolunda büyük umutlar da yoktu. Çoğu kerestecilikte kullanılan sık ormanlarla kaplı bayırlar, Andersburg'a doğal bir güzellik kazandırıyordu. Hattâ bir cinnet anında, dostlarını öldürmemek için kaçan garip kişilerin başlarını dinleyebilecekleri mükemmel bir sayfiye yeri idi burası. 1879 yıllarında bile Pittsburg'dan, New York'tan, Philadelphia'dan hattâ Boston'dan kaçanlar için yazlık evler inşa edilmişti. Gelenler, New England'ın sayfiye yerlerinin eski moda havasından bıkanlardı. New Englang'lı gözler, düzgün, sade görünüşlü evler ve bahçelerin arasına yerleştirilmiş, tertemiz beyaz çan kulelerini göreceklerini umuyorlardı. Oysa tepelerden bakınca, Andersburg'un karışık, dağınık binaları göze çarpardı. Kahverengi taşlardan yapılmış, evler kaba sabaydı. Kent, zengin kömür madenlerinden uzakta değil-

di. Maden sahiplerinden çoğu burada anlatılamayacak kadar çirkin, biçimsiz ama muhteşem evlerde otururlardı.

Andersburg'un, küçük fabrikatörler, mağaza sahipleri, toptancılar, tüccarlar, bankacılar, avukatlar, doktorlar ve öğretmenlerden oluşan çok küçük bir orta sınıfı vardı. Pek az paraları olmasına rağmen birbirine sımsıkı kenetlenmiş, kendini beğenmiş bir orta sınıftı bu. Bir yandan çok korktukları işçileri küçümserler, öte yandan kendilerinin dışında kalan, servetlerini kömür, petrol, kiralalar ve araziden elde eden zengin «dışarıllıklılarla» alay ederlerdi.

Ursula Wende'nin babası, Andersburg'daki küçük bir özel okulda öğretmenlik yapmıştı. Aynı zamanda filozoftu da. Bir keresinde, «Bir öğretmenin öğrencilerini toptan öldürmemesi için iki yol vardır,» demişti. «Ya 'hepsinin canı çıksın,' deyip geçer, ya da bir filozof olup çıkarsın.»

Öğrencilerinin hepsi orta sınıf ailelerin çocuklarıydı. Orta sınıf hakkında da kendince bir felsefesi vardı. Bu sınıfı övme konusunda fazla ileri gitmemiştir ama bir ulusun yaşaması için bu sınıfın gerekli olduğuna içtenlikle inanıyordu. «Hayâl gücünden yoksun oldukları için,» derdi, «karışıklık çıkarmak ve düzeni bozmak isteyen aşırı uçları ve kötü ölkü sahiplerini öldürürler. Sonra zararsız olan bir başka amaca daha hizmet ederler: Yazarlar için güzel konular sağlarlar. Bunlar bir amacı olan çılgınlar tarafından kolayca saf dışı bırakılabilen küçük kişilerdir. Genellikle ne kendilerine, ne de topluma bir zararları dokunur.»

August Wende, Pennsylvania'da yerleşmiş Hollandalı bir aileden geliyordu. O da bir ölçüde, kendini beğenmiş bir kişi olduğu için, ailesinde kendinden önce gelenleri tuhaf, oldukça yüzeyde kişiler sayardı. Gerçekte onlar sağlam bir sağduyu sahibi, zeki kişilerdi. Öğrenmeye karşı da büyük tutkuları vardı. August bunu 'acıacak' bir durum olarak nitelendirirdi. Acıacak bir durum olsun ya da olmasın, onların geniş ve sağlam evleri kitaplarla,

müzik araçlarıyla dolmuş; odalarında Schiller, Goethe üzerine konuşmalar yapılmış, Bismarck nefretle tartışılmış, mistisizmin oldukça derinliklerine inilmişti.

Ailenin servetinin çoğu savaş sırasında erimişti... Ve 1878'de August öldüğü zaman, kızına Andersburg'da küçük taş bir bina, banliyölerin gerisinde batıya doğru geniş bir arazi, birçok sanat eseri, yığınla kitap ve sekiz bin dolar bırakmıştı. Başka da bir şey kalmamıştı. Tabii anlayışlı bir zekayı, berrak bir kafayı, gururu, mantıklılığı, dünyada geçen olayları sakın, dengeli bir görüşle değerlendirme yeteneğini saymazsanız.

«Yavrum, galiba sen de öğretmenlik yapacaksın,» demişti ölüm döşeğinde üzgün bir sesle, «Aklından şunu çıkar: Hiçbir yerde olağanüstü ya da benzeri bulunmayan bir şeye rastlayamazsın. Dolayısıyla ne garip bir öğrenci, ne de garip bir olay karşısında heyecana kapılma. Çünkü garip olan hiç bir şey yoktur. Şu koca dünyada merak edilecek hiç bir şey bulamadım ben.»

Ursula, o derin acısı içinde bile, yavaş yavaş ölmekte olan babasına bakarken, 'Gerçekte onu öldüren can sıkıntısı,' diye düşünmüştü. Çünkü ölümünden birkaç hafta sonra, babasının can sıkıntısında trajedi öğelerinin gizlendiğini, bunun belli bir güzelliği bulunduğunu hissetmişti.

Sekiz bin dolar, bazı sanat eserlerinin satılmasından sonra on bin dolara yükselse bile, Ursula'ya bir ömür boyu yetmezdi. Yirmi yedi yaşında evlenmemiş bir kızdı. Neyse ki bakması gereken bir akrabası yoktu. Annesi, kendi henüz on yaşlarındayken ölmüştü. Sağlıklıydı. İnsanları düşman görmediğinden, öğretmenlik yapmaya karşı değildi... August Wende, ana babasının cimriliğiyle hep alay etmişti ama kendi de en az onlar kadar cimri davranmıştı. Ursula becerikli, tutumlu bir ev kadını olarak yetişmişti. Yiyecek, giyecek satan dükkânlarda pazarlık etmesini iyi

billirdi. Elbiselerini daima kendî diktiğinden, usta bir terzi ve şakacıydı. Rahat bir hayat yaşaması için üç şıktan birini seçmesi gerekiyordu. Öğretmenliği öbür iki işten daha uygun bulduğu yoktu. Çünkü yapmacık bir gurur duymaktan uzak yaratılışdaydı. Sonunda, düşünmek için birkaç ay, hattâ bir yıl geçirmeye karar verdi. Öğretmenliğin saygıdeğer bir yanı vardı; ama Ursula buna aldırılmıyordu. Öte yandan terziilik ya da şapkacılık daha fazla para getirirdi.

Böylece, çeşitli söylentilere aldırmadan, yalnız başına New York'a gitti. Birkaç opera, oyun seyretti, büyük mağazalardaki şapkaları, elbiseleri inceledi. Yeni yeni fikirler edindi. Eğlendi. Eve rahatlamış, canlanmış olarak döndü. Bütün yaz güzel bahçesinde çalıştı. Sonbaharda reçeller, tatlılar yaptı. Kışın New York'tan getirdiği kumaşlardan şık elbiseler dikti. Ilkbaharda bahçesini düzeltti. Ancak o zaman, hayatı kazanması için ne yapması gerektiğini düşünmeye başladı. Elindeki para kutsaldı. Ona asla dokunulmamalıydı.

Bir keresinde, yirmi yaşlarındayken evlenmeyi düşünmüştü. Birçok talibi olmasına rağmen bunların hiç birine büyük bir ilgi duymamıştı. Babasıyla mutlu, sakin bir hayat yaşıyordu. Keskin bir gözlemci olduğu için, evliliği arkadaşlarının söylediği gibi insanın aklını başından alan, hattâ doyuma ulaştıran bir durum olarak görmüyordu. Yirmi yedi yaşına geldiğinde bir tek talibi kalmıştı.

Sonunda öğretmenlik yapmaya karar verdi. Küçük bir kız okulundan teklif almıştı. Aylığı zaten pek az olan gereksinimlerini karşılayacak kadardı.

Sakin, iki yanı ağaçlıklı bir sokakta bulunan küçük baba evinin sevimli, görmüş geçirmiş bir havası vardı. Oldukça iyi teklifler almış olmasına rağmen Ursula onu satmamıştı. Kitaplarla dolu küçük kütüphanesi, son derece zevkli klâsik eşyası, çatıları meyilli üç yatak odası, yaşlı karaağaçlarıyla, düzenli küçük bahçesi, camları kurşunla

tutturulmuş pencereleri, sağlam kapıları, atalardan kalma değerli tablolarıyla bu ev Ursula'nın sığınağıydı. Ne evde, ne de bahçede adi, çirkin bir şey vardı. Evin ön pencereleri dar, çakıl taşlarıyla kaplı sokağa bakıyordu. Yatak odalarından lavanta çiçekleriyle kaplı bayırlar ve bahçe görünüyordu.

Ursula sık sık olmamak koşuluyla bir iki arkadaşını ağırlayabilirdi. Ama en çok yalnızken mutlu oluyordu. Bunda marazi bir yan yoktu. Hep düşünen, hayaller kuran, sakin, kıvrak bir zekâsı vardı çünkü. Babasının ara sıra yaptığı gibi kişilerden hoşlanmadığını göstermezdi. Gerçekten, kendini arkadaşlarına çok yakın duyduğu anları da oluyordu.

Şimdi mart ayı gelmişti. Solgun, beyaz, tertemiz, gıcünü yitirmiş soğuğu, sessizliğiyle mart ayı. Sık sık şalını omuzlarına alarak bahçeye çıkıyor; ıslak, kırmızı toprağın üstünde durup serin, temiz havayı ciğerlerine çekerek ilk uyanış belirtilerini görmeye çalışıyordu. Hiç bir şey değişmeyecek artık,' diye düşünüyordu. Pişman değildi...

Yine de mart'ın yirmi sekizinde, baharın iyice yerleşmesinden sonra, Ursula için her şey tümüyle değişti. Değişiklik Willlam Prescott ile geldi.

Evin arka duvarına yakın yerlerde fulyalar, altın rengi havuzlar oluşturmuşlardı. Kuvvetli, canlıydılar. Alaca karanlıkta bile parlaklıkları belli oluyordu. Tepelerden esen rüzgâr bahçenin üzerinde dolaşüyor, ortalığı keskin bir koku kaplıyordu. Toprak kararmıştı. Batıda, tepelerin üstünde, yaklaşan bulutların kara gölgeleriyle dolu, donuk, bir göl uzanıyordu. Gölün üzerine ayın ince, gümüş şekli vuruyordu: Sert, ıslık ıslık bir buz kıvrımı...

Ursula henüz evde lamba yakmamıştı. Yalnızca, otur-

ma odasının şöminesinde yanan ateş ortalığı aydınlatıyordu. Kucak dolusu fulya topluyor, bir yandan da sakın bir kederle, çiçekleri çok seven babasını düşünüyordu. Belki de kendisi, babası da bu çiçekleri az koktukları için seviyordu. Çünkü fulyaların ne güller gibi baş döndürücü, ne zambaklar gibi keskin, ne de leylâklar gibi tatlı, etkileyici kokuları vardı. Yalnızca göz zevkini okşuyorlardı. Tahrik edici değillerdi. Çiçeklerin yalın bir güzelliği vardı. Kısa zamanda dökülüp gidiyorlardı. Ursula içini çekti. Babasının belki de bir filozof bile olamadığını düşündü.

Bu çiçekleri suya koyacaktı. Ceviz kaplama duvarlara karşı sarı sarı duruşlarının zevkini sürecekti. Sabahleyin de mezara götürürdü. Gerçekte babası mezarda değildi tabii. Hiç bir yerde değildi. Ama Ursula bir an için babasının fulyaları ve kendisini göreceği inancına kapıldı. Arada sırada gösteriş de olsa eski âdetlere uymak kişiye huzur veriyordu. Onu mezarlıkta görecekler, fulyalardan söz edecekler, hakkında daha övgülü konuşacaklardı. Ursula hafifçe gülümsedi. Aslında başkalarının düşüncelerine önem vermezdi. Ama hakkında konuşulacakların kötü yerine iyi olmasını yeğlerdi kuşkusuz.

‘Yaşamım sıkıntılı bir hal almaya başladı,’ diye düşündü. Önemi yoktu. ‘Yaşlı bir kızım. Bunun da önemi yok. Şöminede sakın sakın yanan ateş, kitaplarım beni bekliyor... Bankada sekiz bin dolarım var. Ve beni hiç kimse rahatsız edemez. Eğer ikiyüzlülük edeceksem, hiç olmazsa bunu üzerime dikilen meraklı gözler olmadan yapabilirim.’

Ayın kıvrımı parladı. Şimdi rüzgâr daha soğuk esmeye başlamıştı. Günbatımında fulyalar bile bir parça solmuş gibi duruyordu. Ama beyaz, şeffaf bir ışık hâlâ çıplak, canlanmayı bekleyen ağaçların dalları üzerinde geziniyordu.

Bu sırada ön kapının pirinç tokmağının sert sert vurulduğunu duydu. Ses yankılar yaparak gelip ona çarptı. Bütün sokak bu inatçı çağrıyı işitecekti şimdi. Arkadaşla-

rından hiç birinin tokmağı bu denli gürültüyle çalacak kadar kaba olabileceğini sanmıyordu. Kapı böyle çalınmazdı. Hâlâ eski geleneklerin hüküm sürdüğü bu ağırbaşlı kentte yapılacak şey değildi bu.

Ursula sinirlenerek, yol boyunca sıralanan evlerin pencerelerinde beliren başların kurşunî renkli kaldırıma ve kapıya bakışlarını düşündü. Arka kapıdan içeri girdi. Fulyaları mutfaktaki üzeri çıplak masanın üzerine bıraktı. Ocakta hâlâ yanmakta olan ateşe bir tahta parçası soktu. Yanan tahtayla hole çıktı. Lambayı yaktı. Dışarıda kim varsa, henüz örtmediği perdelerine vuran ışığı görmüş olmalıydı. Çünkü kapı yeniden ısrarla çalındı.

Ursula'nın kara tüyleri pırıl pırıl parlayan kedisi, ocağın başından kalkıp mırıldana mırıldana geldi. Bacaklarına sūrındū. Ursula dudaklarının öfkeyle sertleşip sıkıldığını hissetti. Dudaklarını güçlükle ayırmaya çalıştı. Şalını çıkardı. Elini saçlarının üzerinden geçirdi. Sakin bir tavırla kapıya gitti. Kapıyı karanlık geceye açtı.

Yol boyunca sıralanmış gaz lambaları alaca karanlıkta sarı ışıklar saçıyorlardı. Bu ışıkta bir erkeğin uzun, iri yapısı biçimleniyordu. Ursula adamın yüzünü göremiyordu. Yalnızca üzerinde yuvarlak bir şapkanın durduğu başını farkedebiliyordu. Adam birkaç dakika şapkasını çıkarmadı. Ursula onun gözlerinin üzerinde olduğunu hissediyordu.. Sonra, âdeta istemeye istemeye, adam şapkasını çıkardı.. Soğuk, aceleci bir tavırla, «Madam Wende ile mi görüşüyorum?» dedi.

Ursula, «Matmazel,» diye aynı soğuk tavrıyla adamın yanışını düzeltilti.

Yabancıda kûstahça bir acelecilik vardı. Ursula bir an için, hasta bir akrabası olmamasına, felâketlerinin onu etkileyebileceği bir arkadaşının, ölüm ya da ıstırap yüzün-

den kendisine koşacak birinin bulunmamasına sevindi. Şimdi yabancıyı, hiçbir şeyin içeri sızamayacağı kapı eşiğinden inceleyebilir, cüreti karşısında yalnızca sinirlenmekle yetinebilirdi.

«Ne istiyorsunuz?» diye sordu Ursula. Berrak, soğuk bir sesi vardı. Sık sık tekrarladığı gibi, evde kalmış bir kızın sesiydi bu.

«Matmazel Wende,» dedi yabancı. Durdu. Ursula onun nazik olmaya çalıştığını anlıyordu. «Araziniz var. Kentin batısına doğru altmış altı dönümlük bir yer. Satın almak istiyorum orayı. Ne kadar istiyorsunuz? Satılık olduğunu öğrendim. Biri, bir saat önce söyledi.»

Ursula gülmek istedi. Ama hâlâ sinirliydi. İlk anda içinden, «Arazi satılık değildir,» demek, kapıyı adamın suratına kapatmak geldi. Ama gülünç bir davranış olurdu bu. Araziyi satmak istiyordu. Hatta fiyatını bile kararlaştırmıştı. Alınganlık ederek bu teklifi geri çevirmesi doğru olmazdı.

Kapıyı bir parça kapatarak, «Avukatımı görmelisiniz,» diye cevap verdi. «Bütün işlerime o bakar. Emperyal Banka Binasında, Bay Albert Jenkins. Landmeer Sokağında.»

Ursula yakın evlerin pencerelerinden başların görüldüğünü farkediyordu. Kapı bir parça daha kapandı. «Bay Albert Jenkins'i görün,» diye kesin bir dille tekrarladı.

Yabancı, «Saçma,» dedi. «Niçin yarına kadar bekleyeyim? Bu akşam araziyi gördüm. Derhal beğendim. Onu satın almadan yatağa girmem. Avukatlarla geçirilecek vaktim yok. Akıllı başında bir kadına benziyorsunuz. Neden avukata komisyon vereceksiniz?»

«Çünkü avukatım da ondan,» dedi Ursula inatla.

Yabancı, sesinde oldukça gülünç kaçan bir tehditle, «Eğer avukatınıza gidersem, istediğinden beş yüz dolar az vereceğim. Üstelik siz de buna ek olarak bir komisyon ödeyeceksiniz,» dedi. Durdu. «Galiba yanıldım. Hiç akıllı

başında bir kadın değilmişsiniz!»

Ursula oldukça sinirli bir sesle, «Ama bu mesele niçin mutlaka bu gece halledilmeli? Kapı önünde sizinle pazarlık ede...» diye söze başladı.

«O halde beni içeri davet edin.» Adamın sesi, sanki gülümsüyormuş gibi yumuşamıştı. «Benden zarar gelmez size, korkmayın. Acelem de yok!»

«Sizden korkmuyorum,» dedi Ursula sakince. Durakladı. Başlar hâlâ pencerelerdeydi. Eğer bu adamı, bu yabancığı içeri alırsa, sabahleyin evlerde bundan başka bir şey konuşmayacaklarını biliyordu: «Ursula Wende'nin evine bir erkek ziyaretçi geldi. Kız onu içeri aldı. Yanında başka kadın da yoktu. Tabii herkes bilir ki, Ursula ihtiyatlı bir kızdır. Ama yine de...»

Birdenbire Ursula daima ihtiyatlı davranmaktan bıkmıklık duyduğunu hissetti. Sonra paraya da saygı duyardı. Fazladan birkaç doların ne zararı vardı ki. Arazi öyle pek değerli sayılmazdı. Banliyönün en sapa tarafındaydı. Yeni evler inşa etmek için ilgilenilecek bir yer de değildi. Ayrıca boşu boşuna arazi vergisi ödüyordu. Açgözlü Bay Jenkins'i düşündü. Kapıyı bir parça açtı. Kısaca, «Buyurun,» dedi.

Adam onun peşinden ılık, küçük hole girdi. Ursula kapıyı kapayıp kendini adamla yalnız bulunca, kısa süren bir huzursuzluk duydu. Yataklarında öldürülen yalnız kadınların gazetelerde, çıkan hikâyelerini anımsadı. 'Ama ben yatağımda değilim,' diye gülerek düşündü. Derhal oturma odasına geçip, şöminenin yanındaki ateş demirine yakın bir yerde durmamak için kendini âdeta zorladı. Önden, sakin bir tavırla odaya girdi. Lambanın ışığı insana güç veriyor; meşe kaplı duvarları, mavi, pembe renkli soluk Avbusson halısını, iyice parlatılmış eski konsolları, sandalyeleri, masaları, kediye, şöminenin üzerindeki kararmış tabloyu, Chelsea porseleninden yapılmış bibloları, onun altın-

daki yaldızlı pirinçten saati ortaya çıkarıyordu. Hepsinde dikkatle, sevgiyle ve zevkle bakılmış olduklarını gösteren bir hava vardı.

Yabancı odanın ortasında durdu. Çevresine bakındı... Gülümsedi. Esmer, asık bir yüzü vardı. Güçlü, acımasız bir kişiye benziyordu. Birdenbire oda Ursula'ya, orasını babasının ölen akrabalarının evinden topladığı eşyalarla döşemiş olmasına rağmen, son derece zarif, ince, bir kadın odası gibi göründü.

«Güzel bir oda,» dedi yabancı. Ursula ona dikkatle baktı. Onunla alay mı ediyordu yoksa? Ama bir an sonra, adamın içten olduğunu anladı, hayretle. Odayı, içindeki eşyayı takdir ediyordu. Bu Ursula'ya gülünç bir şey gibi geldi. Çünkü bu zarif odaya göre yabancı çok iri yarı bir adamdı. Ne genç, ne de yakışıklıydı. Ursula onun otuz iki ya da otuz üç yaşlarında olduğunu tahmin etti.

«Hep böyle odaların bulunduğunu düşünürdüm,» dedi yabancı. «Ben kendim daha ağır eşyaları, daha kalın halı-ları severim. Ama buradaki eşyanın çok iyi, paha biçilmez olduğunun farkındayım.» Yabancı'nın sesinde söyledikleri pek içten değilmiş gibi bir hava vardı. Ursula yine sinirli, ama biraz da ilgilenmiş bir tavırla, «Orasını bilmiyorum,» diye cevap verdi. «Buradaki her şey babamın ailesine ait. O da istediklerini seçip getirmiş.»

«Eski ve paha biçilmez,» dedi adam yeniden. İyi giyimliydi. En pahalı siyah çuhadan, iyi kesimli bir ceket ve çizgili pantolon giymişti. Yeleği kalın ipekli kumaştandı. Siyah kravatında iri inci bir iğne vardı. Kolunda gayet şık bir polto taşıyordu. Çizmeleri el işi ve pırıl pırıldı. Öteki kolundan bir baston sarkıyordu. Adam çok iyi giyimliydi. Ama Ursula yetiştirilişinin verdiği bir sezişle, adamın yine de bir beyefendi olmadığını anlamıştı.

Ursula adama karşı hiç alışık olmadığı bir ilgi duymuştu. Onu gerektiğinden daha büyük bir merakla inceliyor-

du. Sık, düz, siyah saçları iyice taranmıştı. Çizgili alını sanki tekrar tekrar, kabaca güneşe tutulmuş gibi yanık bir esmer renkteydi. Kalın, asî, kapkara kaşları, kurşunî renkli gözlerin üzerinde birleşiyordu. Delikleri açılıp kapanan ince, kemerli bir burnu vardı. Ince dudaklı ağzı geniş ger-gindi... Ortası çukur, güçlü ve iri bir çene yapısıyla tamamlanıyordu bu yüz.

Ursula gittikçe artan bir hayretle kendi kendine, «Oldukça anlamlı bir yüzü var,» diye düşündü. «Bu yüzün ifade ettiği şeyi beğenip beğenmediğimi bilmiyorum. Çünkü ne anlatmak istediğini bilmiyorum. Hatlarının bu denli ince olmasına karşın, yine de kaba. Bu yüz nasî olur da bu kadar çok şey anlatabilir, aynı zamanda bu derece kaba olabilir?» Ursula karar verdi. «Bu kabalık, yaratılışındaki bazı niteliklerden ileri geliyor olmalı.»

«Niçin oturmuyorsunuz, Bay...» dedi. Sesindeki ciddilik karşısında nefretle irkildi.

«William Prescott,» dedi adam. Şapkasını, paltosunu, bastonunu yakındaki bir masanın üstüne bırakarak oturdu. Ateşe bir göz attı. Sonra Ursula'nın yerinden kıpırdamasına, ya da bir şey söylemesine meydan vermeden yerinden kalktı. Ocağa kömür atmaya, kuvvetle ateşi karıştırmaya başladı. «Soğuktan nefret ederim,» dedi. «Sıcağı severim. Çok sıcağı. Herhalde hayatta çok üşümüş olmamdan ileri geliyor bu. Bir türlü ısınamıyorum.»

Ursula hayretle ona bakıyor, dinliyordu. Oturdu. Hiszleşmiş gibiydi. William Prescott'un da oturmasını bekledi... Adam oturunca, Ursula'ya soğuk, sevimsiz bir biçimde gülümsedi. Ursula onun sağlam, kar gibi beyaz dişlerinin olduğunu gördü. Huzursuzluk duyması gerekirdi. Ama içinde çok garip bir heyecanın uyanmak üzere olduğunu hissetti.

William Prescott, gizlemeye çalışmadığı bir ilgiyle inceliyordu onu. Ursula kendini onun gözlerinde seyretti.

Uzun, düzgün vücudunu, koyu kırmızı yünlü elbisesinin altındaki ince belini, dolgun göğüslerini, zarif kalçalarını, küçük ayaklarını görüyordu. Annesinin çevresi küçük incilerle kaplı kabartma iğnesiyle oturttuğu dantel yakasını, ince fakat kuvvetli bileklerindeki dantelleri gördü. Sağ elinin yüzük parmağında yakut taşlı bir yüzük vardı. Sol eli yüzüksüzdü. Birdenbire, nedenini anlamadan ince, zarif, düzgün ellerinin olmasına memnun oldu. Kendini beğenmiş biri değildi. Güzel olmadığını biliyordu. Yine de arkadaşları uzun, oval yüzünü, düzgün ve pürüzsüz tenini överlerdi. O kadar bembeyaz bir yüzü vardı ki, dudaklarının kırmızılığı daha çok belli oluyordu. Hafifçe kavisli bir burnu olduğunu biliyordu. Genç kızlığında burnunu arkadaşlarının düz, küçük burunlarıyla karşılaştırır, gizli gizli ağlardı.

Gözleri ve saçlarının kusursuz olduğunu kendisi de kabul ediyordu. Saçları yumuşak, gür ve düzdü. Sonbaharda meşe yapraklarının koyu kestane rengindeydi. Aynı renk gözleri vardı. Pırıl pırıl, açık kahverengi hâreleri olan uzun kahverengi kirpiklerin gölgelediği gözlerdi bunlar. Ursula pek modayı izlemezdi. Güzel saçlarını geniş, bembeyaz alnının üstünde ortadan ayırır, sıkıca geriye çekip ensesinde toplardı.

Oldukça sade fakat zevkli bir giyinişi vardı. Son derece rahat, kendinden emin bir kadındı. Bir defasında, babası, ona soylu bir hanımefendi olduğunu, böyle bir hanımefendinin o köylü Hollandalı ailesinden nasıl çıktığına hayret ettiğini söylemişti. «Sende İspanyollara özgü bir hava var, yavrum,» demişti. Sonra bir parça onu iğnelemek ister gibi eklemişti: «Ama karakterinin İspanyollukla hiç bir ilgisi yok.»

Ursula memnun olmuştu. Ama şimdi bunu anımsayınca rahatsız oldu, belli belirsiz bir kırgınlık duydu. Babası onun hakkında, karakterinin gizli yanları üzerine ne bilirdi ki?

William Prescott o sevimsiz gülümsemelerinden birini tckınarak, «Evinize bu şekilde geldiğim için beni pek atıl-gan buluyorsunuz, değil mi?» dedi.

Ursula duygularının bu denli altüst olması karşısında sinirlenmişti. Sakin olmaya çalışarak, «Gerçekten çok şa-şırtıcı bir davranış,» diye cevap verdi. «Herhalde bu gece inşaata başlamayacaksınız, Bay Prescott?»

William Prescott birden güldü. Gülüşü kabaydı. Gü-lümseyişi gibi sert, sevimsizdi. «Çok garip ama itiraf ede-ceğim: Hemen inşaata başlayabilirim de. Asla beklemem... Bu dünyada yapılmış ne varsa, hepsi de aceleci, atıl-gan kişilerce gerçekleştirilmiştir.»

«Ben bir parça düşünerek davranan kişileri tercih e-cerim,» dedi Ursula.

William Prescott gülümseyerek bakıyordu. Küçük kurşunî rengi gözleri oldukça etkili, kaya gibi sertti. «Bol bol düşünürüm. Ama bunu herhangi birinden daha çabuk yaparım. O araziye görür görmez zihnimde yalnızca satın almakla kalmadım, üzerine istediğim gibi, son çizgisine ka-dar tamamlanmış bir bina inşa ettim..»

Ursula, 'bu adam kendini beğenmiş bir aptal,' diye dü-şündü.

William Prescott devam etti: «Hep böyle bir yer arı-yordum. Her yerden apayrı. Yeteri kadar büyük, çok değil. Ve ucuz. Andersburg'un en ucuz satılan arazisi bu.»

Ursula yeniden sinirlendi. «Fiyatını sormadınız. Arazi-yi ucuza satmaya niyetim yok.»

«Ne kadar istiyorsunuz?» diye sordu adam. Ursula, adamın sorularında hep emredici bir havanın bulunduğunu farket-ti. William Prescott'u gittikçe daha sevimsiz buluyor-du. Duraksadı. Araziye bin beş yüz dolar fiyat koymuştu. Ilgisiz bir tavırla, «İki bin dolar,» dedi.

Adam önce baktı. Sonra parladı. «İki bin dolar! Çok

fazla! Ben bu parayla küçük bir çiftlik satın alabilirim.»

Ursula soğuk soğuk gülümsedi. Sesini çıkarmadı.

«En fazla bin beş yüz dolar ödemeyi düşünüyordum,» dedi Prescott. «Bu bile çok fazla. Siz de biliyorsunuz. Arzinin çevresinde değerli hiçbir şey yok. Hattâ çevresine işçi barakaları bile yapılabilir. Yaptıkları takdirdeyse altmış altı dönüm için bin dolar bile alamazsınız!»

Ursula, «Size malımı almanızı ben söylemedim. Bura-ya siz kendiniz geldiniz,» dedi ters ters.

«Ama bu berbat yeri almak istediğimi görünce fiyatı yükselttiniz,» dedi öteki. Sesinde çirkin bir ton vardı. Sözcükleri hakaret doluydu. Ama Ursula ansızın bunun takdirle dolu bir hakaret olduğunu hayretle gördü.

«Fiyat üzerinde tartışmak istemiyorum,» diye Ursula devam etti. «Kabul edeceğim fiyatı söyledim. Eğer bu fiyatta vermek istemiyorsanız... Ya da veremezseniz...» Ursula özellikle son cümlesiyle adamın bütün itiraz yollarını keseceğini anlamıştı. «Tartışmak gereksiz.»

Haklı olduğunu anladı. Çünkü Prescott'un yüzü çirkin, mor bir renk almıştı. Kaba bir tavırla, «Malî durumum hakkında bir fikriniz yok,» diye cevap verdi adam. «Hakkımda hiçbir şey bilmiyorsunuz. Beni daha önce de görmediniz.»

Demek alıngan bir insandı. Ursula memnuniyetle gülümsedi.

«Haklısınız, Bay Prescott.» Ursula sesine bilerek küstahça bir ton vermişti. «Kimsiniz? Andersburg'un yabancı-sı mısınız?»

Şimdi adam bakışlarını ondan başka yana çevirmiş, ağzı sımsıkı kilitlenmişti. «Ben Andersburg'da doğdum, Matmazel Wende, Clifton sokağında. Ama siz Clifton sokağı hakkında hiçbir şey bilmezsiniz.» Prescott bunu Ursula'nın üstüne çıkan bir küstahlıkla söylemişti.

«A, evet,» dedi Ursula. «Clifton sokağını iyi bilirim... Kilisenin Yardım Sevenler Derneği'nin hanımları her Noel'-

de Clifton sokağının talihsiz kişileri için yardımlar hazırlarlar. Sonra eski elbiseler toplar, yıkayıp yamar, oraya yollarız.»

Birdenbire Ursula kendi kendinden iğrendi. Çünkü Prescott'un, sanki üstündekiler bir anda paçavraya dönmüş gibi pahalı, şık elbiselerine baktığını görmüştü. Yüzündeki sevimsiz ifade kaybolmuş, yerini son derece üzüntülü, dokunaklı bir ifade almıştı. Ursula kendinden nefret etti.

«Özür dilerim,» dedi içten gelen bir üzüntü ve pişmanlıkla. «Bu şekilde konuşmamalıydım.»

Prescott kısa bir kahkaha attı. «Ben kişilerin üzerinde hep bu etkiyi uyandırırım.»

Bunu özür diler gibi değil, bir acıyla ve meydan okur gibi bir tavırla söylemişti. Sonra ekledi: «Artık Clifton sokağında oturmuyorum. Şimdilik Emperyal otelinde kalıyorum.» Ursula'ya dikkatle baktı. Gülümsedi. «Sizi etkilemedi bu, değil mi?»

«Etkilemeli miydi? Emperyal otelinin çok pahalı bir yer olduğunu bildiğimi itiraf etmeli miydim?» Ursula'nın sözcükleri sertti. Ama sesi yumuşamıştı.

«En iyi dairede kalıyorum,» dedi adam açık açık. Sesinde alaycı bir hava vardı. Uzun yüzü kabalığını yitirmiş, canlanmıştı. «Çok gençken, kendi kendime bu dairede kalacağıma söz vermiştim. Otelde garson olarak bir süre çalışırken yani.»

Prescott, Ursula'nın yüzünü dikkatle inceledi. Bu yüzde hoşnut olmayan, karşısındakini küçük görüyormuş gibi bir ifade belirip belirmeyeceğini anlamaya çalışıyordu. Ama Ursula ona nazik, anlayışlı gözlerle bakıyordu. «İstediginizi gerçekleştirmeniz ne güzel bir şey,» diye cevap verdi. İçinde sıcacık bir şey doğuyor, bütün benliğine yayılıyordu. Acımaya benzer bir duygu değildi bu. Hayatında

hiç kimseye acımamıştı. Çünkü acımayı gerektirecek kadar biriyle ilgilenmemişti.

«Annem Clifton sokağında, Leslie Araba Tamirhanelerinde çalışan işçiler için pansiyon işletirdi. Tabii bunlar sizi ilgilendirmez, Matmazel Wende. Zaten bunları size niçin anlattığımı da bilmiyorum. Ama şimdi kereste tüccarlığı yaptığımı söylersem yeter sanırım. Garsonluktan sonra Amerikan Kereste Şirketinde çalışmaya başladım.»

Ursula, Amerikan Kereste Şirketinin Müdürü Chauncey Arnold'u tanıyordu. Pek yakın bir tanışıklık değildi bu. Çünkü Ursula, Chauncey Arnold'u çok kaba bulurdu. August Wende ile dost olmaya çalışmış ama becerememişti adam.

«Ayrıntılarla sizi sıkmak istemem,» dedi Prescott. «Hanımlar ticaret ya da parayla pek ilgilenmezler. Tabii değersiz bir arazi parçası için en yüksek fiyatı koparmaya çalışmaları dışında...» Gülümsedi.

Ursula da gülümsedi. «Bay Prescott, ben de size hayatımın bazı ayrıntılarını anlatarak başınızı ağrıtabacağım.. Bekâr bir kadını. Babam zengin ama servetlerini savaş sırasında yitirmiş bir ailedendi. Öğretmenlik yapardı.. Geçen yıl öldü. Bana bir miktar para bıraktı, ama bu, hayatımın sonuna kadar yetmez. Bir okulda öğretmenlik yapıyorum. Maaşım az, ama ihtiyaçlarıma yetiyor... Bir köşede az da olsa toplu bir param olsun isterim. Sağlıklı bir insanım. Uzun yıllar yaşayabilirim. Siz servet sahibi bir kişiye benziyorsunuz. Arazi için elimden geldiği kadar iyi bir para koparmaya çalışmamı anlayışla karşılayacağınızı umarım.»

Ursula nasıl olup da bir yabancıyla özel meselelerini konuştuğuna şaşıyordu.

«Arazi için bin beş yüz dolar fiyat koymuştum,» diye öfkeli bir sesle devam etti. «İsterseniz bu fiyatla alabilirsiniz.»

William Prescott iri, ince uzun parmaklı ellerine baktı. Düşünceliydi. «Ben iki bin dolara alacağım,» dedi.

Ursula'nın tahammülü kalmamıştı. Ayağa kalktı.... Prescott bakışlarını ona kaldırdı. Sonra, herhalde kadınlar ayağa kalkınca erkeklerin de kalkması gerektiğini hatırlamış olacak ki, o da ayağa kalktı. Şöminenin başında karşı karşıya durdular.

«Bay Prescott,» dedi Ursula, «Bin beş yüz dolar istiyorum. Daha fazlasını istemiyorum. Konuyu burada kapatalım.»

William Prescott, bir an Ursula'ya baktı. «O halde bin beş yüz dolar olsun,» dedi. Elini ceketinin iç cebine sokup en iyi cins Floransa derisinden yapılmış el işi cüzdanını çıkardı. Parmakları cüzdanı âdeta sevgiyle okşadı. «Şimdi size bir miktar pey vereceğim. İki yüz dolar vereyim. Siz de bana bir kâğıt imzalayın. Birkaç gün içinde bana tapuyu verirsiniz. Paranın geri kalan kısmını öderim.» Ursula'ya ısrarla bakıyordu. «Yoksa Bay Jenkins'e mi başvurayım?»

Ursula son derece sinirli olmasına rağmen gülmekten kendini alamadı.

«Bay Jenkins'e boş verin,» dedi. «Daha önce söylediğiniz gibi niçin ona komisyon vereyim? Daha geçen hafta araziyi asla satamayacağını söylüyordu.»

William Prescott gülümseyerek Ursula'ya iki yüz doları uzattı. Ursula aldı. Parmakları, Prescott'un parmaklarına değdi. Garip bir titreşim kolundan aşağıya inip kalbine saplandı. Bu onu o denli şaşırttı ki, orada öylece durup hayretle Prescott'a bakakaldı.

«Size derhal bir makbuz imzalayayım,» diye kekeledi kendini toparlamaya çalışarak. Bir adım geriledi. Gözlerini bir türlü William Prescott'tan ayıramıyordu. Prescott suskundu. Ama gözleri her zamankinden daha canlı bakıyordu. Rahatsız olmuş gibi kaşlarını çatmıştı.

Ursula birden döndü. Odanın uzak bir köşesinde duran

göl ağacından yapılmış zarif masaya gitti. Çabucak oturdu. Şimdi gözleri bulanıyordu. Masanın çekmecelerini karıştırmaya başladı.

William Prescott'un sesini yanı başında duydu. «İzin verin de lambayı yakayım.» Cebinden bir kutu kibrit çıkarmıştı. Masa lambasının şişesini çıkardı. Yaktı. Küçük alev titredi. Ursula onun hareketlerini düşte gibi dudakları açık seyrediyordu. Sonunda William Prescott lambanın şişesini yerleştirdi. Sonra çok güç, önemli bir iş başarmış gibi muzaffer bir tavırla, «İşte oldu,» dedi.

Ursula makbuzu yazdı. Elinde olmadan parmaklar tekrar birbirine değdi. İpnotize edilmiş gibi birbirilerine baktılar. William Prescott makbuzu gözlerini Ursula'dan ayırmadan katladı. Cüzdanına yerleştirdi. Uzun bir zaman tek kelime konuşmadan Ursula orada oturdu, William Prescott da aynı yerde ayakta durdu.

Sonunda William Prescott, donuk, titrek bir sesle, «Bu eve gaz tertibatı yapmalısınız,» dedi. «Çok pahalı değil. Oldukça da emin. Benim dairemde gaz ışığı var. Çok rahat. Bundan çok daha iyi ışık veriyor. Gözler için de iyi. Bazıları fazla parlak buluyor, koku yaptığını söylüyorlar. Ama ben aynı düşüncede değilim. Tabii pencerelerden birini bir parça aralık tutmak gerek. Duman için.»

Ursula sandalyesinin arkasına yaslanarak yavaşça, «Duman yaptığını ben de işitmişim,» diye cevap verdi. «Galiba baş ağrısı da yapıyor. Gaz ışığı istemem ben.»

«Ama istemelisiniz!» diye William Prescott atıldı. Çok heyecanlı görünüyordu. «İnsan ilerlemeli.» Sonra sustu... Ursula'ya baktı. Yüzünün düzgün, soluk rengi kaybolmuş gibiydi. Daha önce hiç olmadığı kadar güzeldi o anda.. Işık saçlarının üzerine vurmuş, altın rengi pırıltılar eklemişti. Ursula göğüslerinde ılık ılık bir kabarıklık, kalçalarında bir dolgunluk, bütün vücudunda bir hareket hissediyordu.

William Prescott sert bir şekilde döndü. Şömineye

gitti. Orada durup ateşe baktı. Ursula yavaş yavaş ayağa kalktı. Şöminenin başına geldi. Oturdu. İkisi de taze atılan kömürün çevresinde çatırdayan alevlere daldılar. Hemen yakınında ayakta duran William Prescott kıpırdamadı. Üzerine sıkıntılı bir hal, derin, sessiz bir öfke gelmişti. Ursula duyuyordu bunu. Ama korkmuyor, üzüntüye kapılmıyordu. Çocukluğundan beri ilk olarak içinde bir heyecan dalgasının kabardığını hissediyordu. Düşünüyordu şimdi; yalnızca duyguları vardı. Böyle bir şey ilk kez başına geliyordu.

Chelsea porseleninden biblolar arasındaki altın yaldızlı saatin çanı sessizliği bozdu. Hattâ William Prescott irkildi. O garip donuk sesiyle, «Saat dokuz olmuş,» dedi. «Gitmeliyim.» Döndü. Paltosunu, şapkasını, bastonunu aldı.

Ursula baktı. «Evet,» dedi yavaşça. «Saat dokuz.» Boynunda bir şeyler atıyordu. «Bay Prescott arazinin üstüne ne yapacağınızı sorabilir miyim? Değirmen mi yapacaksınız?»

William Prescott durdu. Ursula'ya bakmadı. Davranışlarında soğuk bir acımasızlık vardı. «Neden? Bir değirmen yaptırırsam hoşunuza gitmez mi? Neden değirmenlere karşısınız?»

«Ben değirmenlere karşı falan değilim ki!» diye Ursula sert bir tavırla atıldı. «Niçin olayım? Şimdi arazi sizin. Ne isterseniz yapın.» Böyle, sanki korkuyormuş gibi, titremesi garipti.

«Size söylemekte bir sakınca görmüyorum. Oraya bir ev yaptıracağım. Andersburg'un en büyük evini.»

Ursula şaşkınlıkla, böyle bir darbenin etkisinden kolay kolay kurtulamayacağını hissetti. William Prescott'un bir ev yaptırması onu gerçekten ilgilendirmezdi! Ama bir erkek bir ev yaptırmaya kalkışırsa, ya onun bir karısı olması, ya da kısa zamanda evlenmeyi düşünmesi gerekirdi.

«O halde bayan Prescott çok memnun olacak,» diye

mırıldandı. Başını şöminenin taşına dayadı. 'Kendimi çok tuhaf hissediyorum,' diye düşündü. 'Bahçede çok uzun kaldım. Üşütmüş olacağım.'

Prescott cevap vermeden önce paltosunu giydi. Sonra sert bir itirazla, «Madam Prescott yok,» dedi. «Evli değilim.»

Ursula aptalca bir tavırla, «Anlıyorum,» dedi.

William Prescott'un gümbür gümbür sesi odayı doldurdu: «Evi kendim için istiyorum! Oda üstüne oda, kat üstüne kat yaptıracağım. Her köşesini dolduracağım! Ne zamandır istediğim şeyi gerçekleştireceğim. Herkesin canı cehennem!»

Ursula susuyordu.

«Evlenirsem, ya da evlendiğim zaman kadının zerre kadar önemi olmayacak!» dedi garip adam. Şimdi Ursula'ya ondan nefret ediyormuş gibi bakıyordu. «Yalnızca çocuk sahibi olmak için evleneceğim. Evimi çocuklarla dolduracağım. Bir kadın benim için yalnızca bu işe yarar.»

Birbirilerine derin bir sessizlik içinde baktılar.

«En iyisini seçeceğim,» dedi William. «Benim için her şeyin iyisi olmalı. Çocukların hatırı için. Bir hanımefendi. Ama henüz hazır değilim. Ev bitince hazır olacağım. Ondan sonra araştırmaya başlayacağım.»

William Prescott'ta, Ursula'nın daha önce farketmediği şiddetli bir kin, uygunsuz bir şeyler vardı. Ona karşı derin bir öfke duydu.

Açıkça, «Şansımız açık olsun,» dedi. «Ama hanımefendi için gerçekten üzgünüm.»

Başka bir şey söylemeden William Prescott döndü. Odadan çıktı. Ursula onun sokak kapısını açıp kapamasını bekledi. Ama kapı ne açıldı, ne de kapandı. Onun orada, bir büyük, yırtıcı hayvan gibi daracık karanlıkta durduğunu hissediyordu.

Sonra sesini işitti. «Hanımefendi için üzülmemiz gereksiz,» diyordu. «Onunla niçin evlendiğimi başından bilecek. Evlenmemizin duygularla ilgili bir yanı olmadığını başından anlayacak.» Durdu. «Akli başında bir kadınla evleneceğimi sanıyorum.»

Ursula yavaşça, «İyi geceler,» dedi.

William Prescott cevap vermedi. Şimdi kapıyı gerçekten açmıştı. Ardından çarparak kapattı.

Bütün ev sarsıldı. Kapının çarpmasıyla çıkan ses, evin içinde yankılandı. Ursula şöminenin başında durdu. Sesleri dinledi. Kedisi sığındığı köşelerin birinden çıkıp geldi. Eteklerine süründü. Ursula her zaman yaptığı gibi eğilip onu okşamadı. Hâlâ sokak kapısına uzanan hole bakıyordu.

«Hay Allah, garip bir insan,» dedi bezgin, şaşkın bir sesle, «Korkunç... korkunç bir adam! Aklını kaçırmış. İnşallah onu bir daha görmem!»

Ertesi gün Prescott'u görmesi için Jenkins'e talimat verecekti. Anlaşmanın son bölümlerini Jenkins hallederdi... Komisyonunu da alırdı. Ona vız gelirdi. Hangi koşullar altında olursa olsun, o korkunç adamla yeniden karşılaşmaya dayanamayacaktı.

Küçük, zarif ev üzerinden bir fırtına geçmiş gibi durgun ve sessizdi. Şimdi her taraf huzur içindeydi. Lambaların ışıkları titreşiyor, şöminedeki ateş çatırdıyordu. Kedi soru sorar gibi mırıldanıyordu. Bu ev iyi bir evdi. Ama ona korkunç bir şey tecavüz etmişti. Şiddet gitmişti. Hiçbir zarar vermeden. Hayat her zamanki düzeniyle devam edecekti.

Dinginlik... Boşluk. Bir kuru kafa gibi boş. Ve ölüm gibi boş.

İKİNCİ BÖLÜM

Albert Jenkins, zarif konuğu Ursula Wende'ye gülümseyerek baktı. Karısından ayrılmıştı. Üç yıl önce son derece nefret ettiği karısından kurtulmuş, bir yıl sonra da eski arkadaşının kızına talip olmuştu. Kendini hiç de kaçırılmayacak bir koca aday olarak görüyordu. Andersburg'un en zengin erkeklerinden biriydi. Amerikan Kereste Şirketindeki müdürlüğünden başka, en büyük ticarî şirketlerin üçünde hissedardı. Daha kırk beş yaşında bile değildi. Hele kendini, Ursula gibi yirmi sekiz yaşında evde kalmış bir kız için hiç de yaşlı bulmuyordu. Fizik yapısı bakımından, öteki evde kalmış kızlar, ya da dullar gözünde sevimsiz değildi... Kısa boylu, zayıf kırmızı yüzlü, ufak tefek bir adamdı. Özellikle sevimli halleri, zekâsıyla ün yapmıştı. Ustelik çocuğu da yoktu. Crescent sokağında sahibi olduğu çok güzel bir evde oturuyordu. Davranışları kusursuzdu. İçki, sigara içmezdi. Kadınlı erkekli toplantılarda, ağzından yakışıksız bir sözcük çıktığını duyan olmamıştı. Kilisenin papazı onu en güvenilir kişi olarak gösterirdi. Tabii papaz bu düşüncesinde yanılmış olamazdı.

Ne var ki, Ursula onu hiç de 'kaçırılmaz bir fırsat' olarak görmüyordu. Jenkins'i koca olarak aklına bile getirmemişti. Aslında güç beğenen bir hanım için bile Jenkins'de iğrenç bir taraf yoktu. Jenkins'i kibarca reddetmişti. Buna kendisi de şaşmıştı. Çünkü Jenkins'den hoşlanırdı. Saygılı, dost bir kişiydi. August'un aile servetini kurtarmasında büyük yararları dokunmuştu. Fakat genç kız onu bir koca olarak kabul edememişti, yine de.

Ursula, Jenkins'i cimri bir insan olarak tanırdı. Ama bunu bir kusur gibi görmüyordu. Ne de olsa akli başında kişiler parayı seviyorlardı. Para kaçınılmazdı. Yalnız aptallar bu güzel şeyden nefret ederlerdi. Onun için, Jen-

kins'i reddetmesinin nedeni adamın cimriliği değil, daima kurnaz davranmaya çalışması olmuştu.

Jenkins, Ursula'nın bu mantıksızca davranışı karşısında düşman olmadı. Ursula'yı çok severdi. Kendisini reddetmiş olmasına rağmen, Ursula'yı mükemmel bir karakter sahibi, mantıklı, kültürlü bir kadın olarak görürdü.

Şimdi, karşısında oturan kadının, öteki tanıdıklarından ne kadar farklı olduğunu düşündü. Gereksiz, amaçsız hiçbir davranışı yoktu. Gerçi elbisesi oldukça basitti ama Ursula ona bir zariflik, bir kibarlık vermesini bilmişti. Tepe-den tırnağa, kahverengiler içindeydi. Beyaz yakalı yünlü elbisesi, zarif pelerini, eldivenleri, tüllü şapkası hep kahverengiydi. Jenkins kadınlarla ciddî konulara dalmaktan hoşlanmadığını hep belli ederdi. Oysa Ursula ile konuşmaktan zevk alıyordu. Çünkü Ursula her şeyi anlar, insanın yüzüne boş boş bakmaz, ya da bütün bu hukuki konuların kendi anlayışı dışında olduğunu ileri sürerek itiraza kalkışmazdı.

Jenkins kafası işleyen kadınları hep 'isyankâr' diye niteler, onlar hakkında iyi düşünmezdi. Çünkü kendi karısı da 'isyankâr'dı. Hatta Bayan Jenkins bir toplantıda açıktan açığa kadınların oy vermeye hakları olduğunu ileri sürmüştü. Bu çıkıştan sonra, toplum içindeki yerlerini, ancak Jenkins'in iş hayatındaki sarsılmaz durumu sayesinde koruyabilmişlerdi. Ama Ursula okumuş, kültürlü bir kadın olmasına karşın bu tür gariplikleri bulunmayan bir kişiydi. Hiç kimseyle tartışmaya girişmezdi.

Kısacası Ursula bir ikinci Bayan Jenkins olmaya lâyık biriydi. Bu arada onu görmek, onunla konuşmak insana zevk veriyordu. Sonra dedikodudan asla rahatsız olmazdı. Bu da ona ayrı bir güzellik kazandırıyordu.

Ursula, William Prescott'un ziyaretini anlatıyordu

Jenkins'e. Tabii her zamanki nezaketi, düşünceliğiyle ziyaretin bazı ayrıntılarını anlatmadan geçmişti. Yalnızca Prescott'un aceleciliğini, sertliğini, şimdiye dek karşılaşmadığı tipte bir kişi olduğunu dikkatli bir dille anlatmıştı. Bütün bunları yalnız sözcüklerle değil, bir iki işaret ya da mimikle anlatmasını bilmişti.

«Pekâlâ sevgili Ursula,» dedi Jenkins. Koltuğunda geriye doğru yaslandı. Gülümsedi. «Sonunda senin için yararsız bir toprak parçasından kurtuldun. Hem de iyi bir fiyatla. Sana araziyi bin dolara satmanı salık vermiştim. Ama sen bin beş yüz dolara sattın. Hatırlarsın, seni daima iyi bir iş kadını olarak görmüşümdür.»

Parlak, soğuk ilkbahar güneşi, deri kaplı masa, pahalı sandalyeler, kanun kitaplarının kapladığı duvarlarıyla gayet şık döşenmiş büroyu aydınlatıyordu.

Jenkins ziyaretçisini hayranlıkla inceledi. «Çok iyi bir alış veriş olmuş,» dedi. «Demek Prescott oraya ev yaptıracmış, ha? Tam ondan beklenecek bir davranış, alçak herif!» Bir an Jenkins'in gülümseyen yüzü çirkin bir mimikle kırıştı. «Onu, işin mali yanının tamamlanması için bana yollamana sevindim.»

«Evet, Emperyal oteline bir mesaj yazdım,» diye Ursula cevap verdi. «Para sorununu senin halletmeni daha doğru buldum, Albert.»

Jenkins, «Çok yerinde bir karar!» diye onayladı.

Ursula eldivenlerine baktı.

«Tam ondan beklenecek bir davranış,» diye Bay Jenkins tekrarladi. «Gece yarısı senin evine koşması, araziyi satın almaya kalkması. Bu davranışına onu tanıyanların hiçbiri şaşmaz, emin ol.»

Ursula içtenlikle, «Öyle mi?» dedi. «Demek Andersburg'da tanınan bir kişi?»

«Tanınmış mı?» diye atıldı Jenkins. Ayağa kalkarken altındaki sandalye gıcırdadı. Şimdi yüzünde nefret, iğren-

me ve kapkara bir öfke okunuyordu. «Yani onun adını hiç duymadığını mı söylemek istiyorsun, Ursula?.. Ayol, CLARION her hafta ondan sözeder. Çok meşhur oldu, kerata!»

«Ben pek CLARION okumam,» diye Ursula itiraf etti. «Babam hep Pittsburgh, Philadelphia ve Newyork gazetelelerini alırdı. Ben de aynı âdeti sürdürdüm. Arkadaşlarımın hiçbirisi de bana Prescott'tan söz etmedi.»

Jenkins büyük bir heyecanla, «Onun adı saygılı bir toplulukta anılacak adlardan değildir,» diye atıldı. Sert hatlı pembe yüzü mosmor olmuştu. «Onun gibi bir hırsız, zalim! Tabii Amerikan Kereste Şirketinde çalışan Arnold'a neler yaptığını bilmezsin, değil mi? Allahım, Arnold ona babalık etti. Söylendiğine göre Arnold'u mahvetti. Ben bütün hikâyeyi bilmiyorum. Ama CLARION yakında bütün öyküyü yayınlamayı düşünüyor. Andersburg'un altını üstüne getireceğinden eminim.»

Jenkins aslında her şeyi biliyordu belki de... Sesinin nefretle dolu oluşu bundandı... «Arnold'u mahvetti...» diye tekrarlardı. «Bunun şirketin hissedarları üzerinde korkunç etkileri olabilir.» Durdu. «Neyse ki, ben durumu birkaç ay önce haber aldım da, tedbirli davrandım.»

«Ne kadar zekisin, Albert,» diye Ursula mırıldandı.

«Burnum iyi koku alır, Ursula,» dedi Jenkins. «Bazı arkadaşlarım bundan çok zarar görecekler. Bu bile insanı hasta etmeye yeter.»

Ursula, Jenkins'e hayretle bakıyordu. «Ne kadar acı ki sen... Tabii... Albert birkaç ay önce durumu farkedince, onlara da kuşkularından söz edebilirdin. Onlar da yatırımları paranın bir bölümünü olsun kurtarmaya çalışırlardı.»

Büroda kısa, elle tutulur bir sessizlik oldu... Jenkins Ursula'ya bakakaldı. Gözleri kısıldı...

Ama Ursula'nın sakın bakışları değişmedi. Jenkins'in kafasında hiç de hoş olmayan bir düşünce belirmişti.

Dostlarına daima Ursula'nın kırbaç kadar sert ve kıvrak bir zekâsı olduğundan söz ederdi. Bunu niçin söylemişti? İçine mi doğmuştu? Sandığı kadar zeki bir kadınsa, (şimdi niçin böyle düşündüğünü iyice hatırlamıyordu) bir şeylerden şüpheleniyor olmalıydı.

Hemen hemen anlaşılmaz bir şeyler gevelemeye başladı: «Ben... pek emin değilim şekerim. O alçak her şeyi o derece perde arkasından yürüttü ki.. Yalnızca bir hissediş diyelim. Siz kadınlar buna altıncı his dersiniz.» Ursula'ya anlayış bekleyen bir tavırla gülümsedi. Ursula başını bir yana eğdi... Gülümsedi. Jenkins daha rahat soluk almaya başlamıştı. 'Bu kadınların zekâsı kırbaç gibi keskin olabilir ama aslında hepsi birer aptal,' diye düşündü. «Kişi elinde kanıt olmadan harekete geçmemeli, anlıyorsun ya...»

Ursula hâlâ gülümsüyordu. Birdenbire Jenkins ondan hoşlanmadığını farketti.

Neşeli bir kahkaha atarak, «Ama sen bu işi iyi becerdin,» dedi. «O berbat yer için beş yüz dolar bile alabilsen seni kutlardım. Ama bin beş yüz dolar...» Ellerini açtı. «Sevgili Ursula, malî alanda bir dehasın sen! Erkek olsaydın sana derhal ortaklık teklif ederdim! Bu kadar parayı ondan nasıl kopardın?»

Ursula çekinerek, «Berbat bir yer, değil mi?» dedi.. Bekledi. Sonra sanki önemsiz bir şeyden söz ediyormuş gibi, «Kendisi iki bin dolar teklif etti,» diye açıkladı.

Jenkins'in ağzı bir karış açık kaldı. Şaşırmıştı. İnana-mıyordu. Kekeledi: «İki bin? Alay etmiyorsun ya? Adam aklını kaçırmış olmalı!»

Birkaç dakika Ursula cevap vermedi. Gerçi oldukça kapalı bir hayat yaşamıştı ama yaşamın gerçeklerinden habersiz değildi. Okuduğu kitaplardan, işittiklerinden, kendi gözlemlerinden alçaklığın ne demek olduğunu iyi bilirdi... Alçaklık onu rahatsız etmezdi. Şimdi oturduğu yerde

kendi kendine niçin huzursuzluk duymadığını soruyordu. Neden sinirlenmemiştii? Tüm dünyadan nefret etmese bile öfkelenmeliydi. 'Çünkü,' diye düşündü, 'son derecede içine kapanık, bencil bir hayat yaşadım.'

Şu önünde duran adam alçağın biriydi. Küçük ve zavallı bir alçak. Yine de adamın yüzüne bakmış, yalnızca hafif bir tiksinti duymuştu. Şimdi bu kusurunun çok kötü bir şey olduğunu anlıyordu.

Birden Albert Jenkins'in güldüğünü farkettti. Sonra bir şey de söylemişti. Ursula derhâl atıldı: «Özür dilerim Albert, bir an aklım başka şeylere gitti. Ne söylemiştin?»

«Sana iki bin dolar teklif etmesi inanılmaz bir şey. Hele senin reddetmen!»

Ursula beceriksizce güldü. «Ama Albert, kabul etmem dürüstlüğe yakışmazdı. Arazinin o kadar etmeyeceğini biliyorum.»

Kadının bu aptallığı karşısında Albert Jenkins ondan tekrar hoşlanmaya başladı. «Pekâlâ,» dedi. «Zaten bin beş yüz doların bin doları fazladan geliyor. Senin mesajını alır almaz anlaşılmayı hazırlamıştım. Belki bu gece uğrar. Arazide çalışmaya başlamış sanırım. Amacının ne olduğunu kimse bilmiyor. Sen bir ev yaptıracığını söyledin. Tavuk kümeslerine, barakalara bitişik bir ev! Haydi görelim bakalım!»

«Acaba orasını niçin istedi?»

Jenkins kaşlarını çattı. «Ben sana nedenini anlatayım! Çünkü herkes, dedikoduları işittikten sonra, onun ne mal olduğunu anlayacak ve hiçbir yerde bir karış toprak bile satın alamayacak!»

«Başka yerde arazi satın almaya çalıştı mı?»

Jenkins tekrar kaşlarını çattı. «Emin değilim. Hiç işitmedim.» Düşünceli bir hal aldı. Boşluğa baktı. «Bay Prescott neden özellikle senin arazini satın almak istesin? Çok garip.»

Ursula eldivenlerini düzeltti. «Andersburg doğruya doğru genişleyemez artık. Çünkü endüstri bölgesi var o tarafta. Fabrikalar, değirmenler hep orada. O tarafa hiç kimse ilgi duymuyor. Endüstri bölgesinin gerisindeki topraklarsa kentten çok uzakta. Kuzeye doğru genişleyemez. Çünkü orada da tepeler tam bir engel. Güneye doğru genişleyemez çünkü nehir, iskeleler ve yakındaki çiftlikler var. Onun için kentin ancak batıya doğru genişleyebileceğini, neden hiç kimsenin düşünmediği pek tuhafıma gidiyor. Belki de Andersburg son zamanlarda pek genişlemedi de ondan. Ama birdenbire genişlemeye başlarsa, bu ancak batıya doğru olacaktır, değil mi?»

Eğer Ursula erkek olsaydı, Jenkins şiddetle, hem de o anda, en ağır küfürler sallar, kendini de arkadaşlarını da budalalıkla suçlardı. Tabii her şey apaçıktı! Andersbug'un savaştan beri genişlememiş olması, hep bu halde kalmasını gerektirmezdi ki! Ursula'nın dediği gibi, hiç kimsenin istemediği kayalık, ucuz, bırakılmış araziler batıya doğru uzanıp gidiyordu. Zekî birinin harekete geçip onları ucuz ucuz satın almasını bekliyordardı sanki.

Jenkins yere baktı. Gözlerinde birden beliren pırıltıyı saklamak istemişti. Toprak spekülasyonu diye bir şeyden anlamayan Ursula'dan bile düşündüklerini saklaması gerekiyordu. Jenkins'in kalbi hızlı hızlı atmaya başlamıştı... Rağbet gören banliyölerde ev bulmak şimdiden olanaksız bir hale gelmişti.

Sonra bir düşünceyle midesi bulanır gibi oldu. Biri bütün bunları daha önce düşünmüştü: William Prescott... Böyle bir şey ancak ondan beklenirdi. William Prescott, Clifton sokağından çıkan o çirkin fare, soyguncu, hırsız, yalancı, alçak! Ursula'ya dikkatle bakan Jenkins kekeledi: «Prescott o tarafta başka arazi alıp almadığından söz etti mi?..»

Ursula, Jenkins'in aklından nelerin geçtiğini çok iyi biliyordu. Yine eski bir alışkanlığı üstün geldi. İçinde hoşça vakit geçiriyormuş gibi bir his uyanmıştı. Ama kendine hakim oldu... Tüm benliğini bir nefret kapladı.

Hayret edermiş gibi, «Hayır,» dedi. «Ama konuşmamız çok kısa sürdü. Zaten kendisinden pek hoşlanmadım... Anlaşmayı yaptık. O da gitti.»

Birdenbire Ursula, William Prescott'u yanında, masanın başında hissetti. Sert, güçlü elinde, lambayı yakmak için çıktığı kibritin titrediğini gördü. Şimdi o eli o kadar belirli olarak görüyordu ki..

Jenkins'in rahat bir soluk aldığını işitti. Eline bir kalem almıştı. Düşünceli bir tavırla kalemi dişlerine vuruyordu. Yüksek sesle, «Çünkü başka yerden ona arazi satmazlar da ondan!» dedi.

«Galiba haklısın, sevgili Albert,» dedi Ursula cesaret verir gibi. «Çok kaba bir insan, bu Prescott. Anlattıklarından da iyi bir şöhreti olmadığı anlaşılıyor. Garip de.»

Jenkins, «Deli,» diye atıldı. «Geçen yıl ne yaptı biliyor musun? Bir sokak kadınının, kapı eşiğine bıraktığı çocuğu evlât edindi. Senin gibi bir hanımefendinin yanında, çocuğunu bırakan bu kadın için ağzımı açamayayım daha iyi. Piç o sırada bir yaşlarındaydı. Yetimler yurdu çok kalabalık. Onun için piçi evlât edinmekte güçlük çekmedi.. Gazeteler yazdı. Bir hayli heyecan yarattı. Herkes güldü ona. Haketmişti. Ama şimdi piçin bir dadısı var. Emperyal otelinin en güzel dairesinde kalıyor. Prescott da yığınla para ödüyor!» Jenkins kıskançlıkla güldü. Aklına otelin sahibi ve işleticisi olan arkadaşı gelmişti. «Para için haydan gelen huya gider diye bir atasözü vardır. Bu tıpkı öyle.»

Ursula masum bir tavırla, «Çok zengin mi?» diye sordu.

Jenkins dikleşti. «Hiç kimse bilmiyor! Parasını buradaki bankaya yatırmıyor ki. Yoksa Bcsett'ten öğrenirdim...

Pittsburgh bankalarıyla iş görüyor. Bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa onu biri destekliyor. Hem de sonuna kadar. Bu şahsın kim olduğunu da biliyorum. Bir yabancı.»

Ursula şaşırmış gibi göründü. Jenkins devam etmedi.

«Hiç olmazsa çocuğu evlât edinmesi çok iyi bir davranış,» diye Ursula mırıldandı.

Jenkins kısa bir kahkaha attı. Çirkin bir sözcük kullanacaktı. Fakat ziyaretçisinin kadın olduğunu hatırlayarak vazgeçti. «Dedim ya delinin biri. Bir hafta önce de ne yaptı biliyor musun?... Yetimhaneye yeni bir ek bina yapılınsın diye beş bin dolar verdi!»

Ursula'nın şarap rengi gözleri pırıl pırıl parlıyordu.. Birdenbire nedenini bilmeden kıpkırmızı oldu Jenkins.

«Galiba,» dedi yapmacık bir ilgisizlikle, «Bu gibi davranışları hoş karşılayanlar vardır. Ben, onun yakın bir gelecekte Andersburg toplumuna karşı şiddetli bir saldırıya geçeceğini sanıyorum. Tabîî hayâl kırıklığına uğrayacak.. Eminim. Toplumumuzda değeri olan bir kimsenin Bill Prescott ile herhangi bir alış verişi olacağını sanmam. Bir kolej ya da bir düzine yetimhane yaptırsa bile. Ne olduğunu, kim olduğunu çok iyi biliyoruz. Hele gazete o öyküyü yayınladığı zaman her şey ortaya çıkacak... Süprüntü!»

«Fakat bu adama karşı niçin kötü düşünceler besleniyor?»

«Sevgili Ursula!» Jenkins gerçekten heyecanlanmıştı. «Kim bu adam? Fabrikada, değirmenlerde çalışan işçilere pansiyon işleten bir kadının oğlu! Soysuz biri! Kenar mahallelerden gelme bir türedi, sonradan görme! Eski bir garson! Kentte bir tek arkadaşı yok! Ne mektep görmüş, ne de medrese...»

«Okumuş bir adam gibi konuşuyor ama... Tabîî okumuş birinin şivesi yok ama...» dedi öğretmen kızı.

Jenkins omuzlarını silktili. «Söylendiğine göre, yaşlı Cowlesbury, şu on yıl önce ölen şarlatan doktor, ona ki-

taplar satın almış, boş zamanlarında bir şeyler öğretmeye çalışmış. Ama herkes Cowlesbury'i bilir. Emekliye ayrıldıktan sonra bir yığın köpekle ormanda yaşıyordu. Delinin biriydi. Öldüğünde iki bin doları çıktı. Parasını, bütün kitaplarıyla birlikte Prescott'a bıraktı.»

Ursula, Doktor Cowlesbury'i şöyle böyle hatırlıyordu... Yıllar yılı kentin en renkli kişisi olmuştu. Öldüğünde yüz yaşlarında kadar vardı. Ursula onu hiç görmemişti, ama sözünü işitmişti.

Ayağa kalktı. Jenkins de hemen yerinden fırladı.

«Sevgili Ursula,» dedi. Ursula gidiyor diye sevinmişti aslında. Yalnız kalınca şu muhteşem fikir üzerinde rahatça düşünebilirdi. «İzin ver de seni evine arabamla göndereyim. Hemen çağırabilirim. Şu köşedeki ahırda.»

«Çok teşekkür ederim, Albert,» dedi. «Gerçi Bayan Bassett'in evine çaya davetliydim ama çok yorgunum. Arabayla gitmem iyi olacak.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Jenkins'in arabası, zengin kömür madeni sahiplerini, petrol kralları ve arazi sahiplerinin zarif, şık ailelerini yazın kentteki toplantı yerlerine götüren arabalar kadar gösterişli değilse de, sağlam, kullanışlı sayılırdı. Ne arabanın iç kısmını gösterişli süsler kaplamıştı, ne de arabacı siyah, koyu mavi ya da kahverengi elbise giymişti... Bay Jenkins'in hem bahçıvanı, hem uşağı olan arabacının tek süsü siperliği olan kasketiydi.

Koltuk örtülerinin içi kürklü değildi ama kalın yünlü kumaştandı. Ursula özellikle buna memnun oldu. Çünkü ilkbahar havası belli olmuyordu. Etraf oldukça serinlemişti. Tepelerden arımsız, sert bir yağmur iniyordu. Işıklar ka-

rarmıştı. Güneş dağılmaya hiç niyetli görünmeyen bulutların gerisine çekilmişti. Kentin üstüne kurşuni gökyüzü bir kâbus gibi çökmüştü âdetâ. Hiçbir zaman güzel bir kent olmayan Andersburg, bu rengin altında büsbütün çirkin görünüyordu.

Hiç de gezinti yapılacak bir gün değildi. Yolda tek tük araba vardı. Ursula düşündü: Şimdi Bayan Bassett rahat salonunda oturmuş, arkadaşlarıyla birlikte çay içerek, karşılıklı dedikodular yapıyor olmalıydı. Tabii Bayan Bassett'in arkadaşları arasında konuşulanlara dedikodu denmezdi hiç bir zaman.

O anda Ursula, şimdi arkadaşları onun nereye gittiğini bilseler acaba hakkında ne konuşurlar, diye merak etti. Davranışlarının nedenini şu anda kendi de bilmiyordu. Düşünceleri de dahil, her şey hayret edilecek derecede değişmişti. Belki şöyle oturup olanlar üzerine bir düşünse, nedenini bulabilecekti.

Birden yanakları sıcacık oldu. Örtüyü fırlatıp açtı. Ah, her şey ne denli gülünç, ne denli saçmaydı! Arabacıya dönmesini, kendisini Bayan Bassett'in evine götürmesini söyleyebilirdi. Eldivenli eli kalktı. Sonra yavaş yavaş kucağına düştü. Yanakları ateş gibi yanıyordu. Ama dudakları azimli bir ifadeyle sımsıkı kapalıydı. Şapkasının altında gözleri heyecanla parlıyordu.

Yüksek sesle, «Yalnızca bir merak bu,» diye mırıldandı. Sonra kendini aldatmaya alışık bir kişi olmadığı için yüksek sesle güldü. Arabacı dönüp baktı. Ursula yanlarından geçen bir arabadaki hanımı selâmlıyormuş gibi yaptı. Sonra davranışı karşısında irkildi. Bir hafta önce olsa bu davranışı ona gayet normal görünürdü. İçinden, 'ömrüm boyunca ne kadar boş bir hayat geçirmişim,' diye düşündü.

Araba gittikçe kentin kenar mahallelerine yaklaşıyordu. 'Bir öğretmen için ne kadar garip şeyler düşünüyo-

rum,' diye aklından geçirdi. 'Düşüncelerimin yüzümden anlaşılmamasına dikkat etmeliyim. Yoksa okulda bir gün tutmazlar beni.'

Ursula düşüncelerine o denli dalmıştı ki, araba istenilen yere gelip sarsıntıyla durunca irkildi. Bu araziye çok iyi biliyordu. Şubat ayında gelip görmüştü. Çamur içinde, taşlık, yer yer su birikintilerinin toplandığı berbat bir yerdi. Şimdi kar erimişti. Çukurlar döküntülerle doluydu. Çok geride, soluk sert Nisan güneşinin altında işçiler kazmalarıyla, kürekleriyle çalışıyorlardı. Yanlarında kazdıkları çukurlardan çıkardıkları toprak yığınları vardı. Yük arabaları toprakları taşıyordu. Henüz arazinin tapusunu vermemiş olmasına rağmen geniş ölçüde çalışmalar yapıldığını anlamak güç değildi. Artık Ursula şaşırıyordu. Gülümsedi. Aceleci Prescott'tan beklenecek bir davranıştı bu.

İşçilerden başka kimse yoktu arazi üstünde. Arazinin sınırları dışında işçi barakaları uzanıyor, bacalarından duman çıkıyordu. Onların gerisinde de yer yer evler görünüyordu.

Kibar ailelerin yanında çalışmadığı için nasıl konuşulacağını bilmeyen arabacı Ursula'ya sordu: «Buraya mı gelmek istemiştiniz, efendim? Burası sizin arazi, değil mi?»

«Benimdi Bob. Şimdi değil,» diye Ursula sakince cevap verdi. «Birkaç gün önce William Prescott adında birine sattım.»

«Bill Prescott mu?» Şimdi arabacı tümüyle ondan yana dönmüştü. Yaşlı, kıpkırmızı yüzü Ursula'ya çevrilmişti. «Şu Clifton sokağından çıkan rezil herif mi? Ustlerinin parasını çalmaya çalışan adam mı?» Düdük gibi sesi hayret doluydu.

Ursula'nın yüzünde ciddî, soğuk bir ifade belirdi. Sonra bu ifadeyi yüzünden silmeye çalışarak yaşlı adama gülümsedi. «Aman, haydi, Bob! O kadar kötü de değil artık!

İnsan işittiği her şeye inanmamalı. Bay Prescott bir zamanlar yoksulsa suç mu? Şimdi zengin. Hem de gayet iyi bir ün yapmaya başladı.»

Bob Willard homurdandı. «Efendim, bu denli çabuk, bu kadar çok servet sahibi olmak şüpheyi çekiyor. Dürüst yollardan olmaz bu.» Sonra kötü kötü ekledi. «İnsan başkalarının söylediklerine değer vermese de, işin içinde bir bit yeniği olduğunu hissediyor.»

Ursula içinden adama hak verdi. Aklına Jenkins geldi. Prescott'un esrarlı kusurlarını bu denli hoşgörüyü karşılaması doğru değildi. Büyük dalavereler, küçük ve adi kurnazlıklardan daha az dehşet verici geldi Ursula'ya. 'Benim gibi düşünen milyonlarca insan var,' diye düşündü.

Arabada oturup bir zamanlar kendisinin olan arazi üstündeki çalışmalara dalgın dalgın bakarak düşüncelere daldı. İç savaş sona erdiğinde genç bir kızdı. Savaşın bitiminden sonraki yıllarda doğan sıkıntıları, ıstırapı çok iyi biliyordu. Milyonlarca kişiyi ekmeksiz, ayakkabısız, elbisesiz bırakan yüksek fiyatlar, bütün bir milleti kasıp kavuran huzursuzluk, adlandırılmayan umutsuzluk, korku, yönlendirilemeyen nefret, sokaklardaki, dükkânlardaki küskün, amaçsız kişiler Ülkenin havası sözcüklerle ifade edilemeyen bir kuşku ve korkuyla ağırlaşmıştı. Herkes bunun farkındaydı. 'Savaş sonrası durumu' diyorlardı. Ama bundan da fazla bir şey vardı. İnsanların ruhu zedelenmişti. Herkeste bir suçluluk duygusu vardı.

Ursula, bir kişinin kardeşini öldürmesinin yalnız Tanrı karşısında değil, kendi nazarında da en büyük günahlardan biri olduğunu hissediyordu. İnsanlık, sorunlarını cinayet işlemeyen çözmesi gerektiği bilincine hâlâ varamamış mıydı yoksa?

Araba tekerleklerinin takırtısını duyarak irkildi. Jenkins'in arabasının basitliğini daha belirginleştiren gayet şık bir araba geldi. Her yanı cam kaplı, koşumları gümüş-

ten, iki bakımlı at tarafından çekilen muhteşem bir arabaydı bu. Arabacı siyah üniforma giymişti; gençti ve iyi yetiştirilmiş olduğu belliydi.

Ursula kıpkırmızı kesildi. Burada bulunduğ u için kendinden nefret etti. Tam Bob'a arabayı sürmesini söyleyecekti ki, bu davranışının onu daha da küçük düşüreceğini farkederek vazgeçti. Böylece kıpkırmızı kesilmiş bir halde, arabacının yerinden inip kapıyı açmasını bekledi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

William Prescott arabasından ciddi bir tavırla, acele etmeden indi. Arabacısının saygıyla eğilişlerini görmezlikten geliyordu. Bir an olduğu yerde durdu. Satın aldığı ıssız araziye, çalışan işçilere baktı. Ursula, 'burada olduğumu biliyor elbette,' diye düşündü. Sinirlenmişti. 'Beni görmemiş gibi davranması ne budalaca...'

Prescott döndü. Ursula'nın arabasına doğru geldi. Hiç de şaşırmış görünmüyordu. Ursula onun yüzünü, her şeye garip bir açıklık kazandıran hafif, gölgesiz ışık altında görüyordu. Bu yüzde gördüğü çelişkili ifadeler karşısında tekrar şaşırmaktan kendini alamadı. İncelik, kabalık, nezaket, kuvvet, yorgunluk, hepsi bu yüzde okunuyordu. Ama şimdi bir şey, bundan önce kaçırdığı bir ifade daha görünüyordu: Ufak, sert bakışlı gözlerinde küskün bir güvensizlik vardı. Ama gülümsüyordu. Meraklandığı açıkça belliydi.

Ursula, kadınların bir şeyi asla açıklamak zorunda olmadıkları sorularına alıştı. Zaten nazik bir erkeğin de onlardan herhangi bir açıklama beklememesi gerekiyordu... Onun için Prescott, «Matmazel Wende? Arazinize son bir kez bakmaya mı geldiniz?» diye sorunca şaşırdı.

Bir iki saniye ne diyeceğini bilemeden oturdu. Sonra, «Nasılsınız, Bay Prescott?» dedi. Sustu. Prescott'a neza-

ketsizliği üzerine düşünmek fırsatını verdi. Oysa Prescott ne kadar kaba davrandığının farkında bile değildi. Arabaya bir parça daha yaklaştı. Soru sorar gibi Ursula'ya baktı. Gülümsemesine karşın sorusuna ısrarla bir cevap beklediği belliydi.

Ursula oturduğu yerden ona dokunabilirdi. Kalbi hızlı hızlı atmaya başlamıştı. Ne garip, adam bulunduğu her yere egemen oluyor, çevresine kuvvet ve kudret dağıtıyordu! Bu o kadar güzel bir şey değildi. Ama Ursula'nın hoşuna gitmiyor da sayılmazdı. Sessiz sessiz Prescott'a baktı... Ağzının da, gözlerinin de kocaman kocaman açıldığının farkına bile varmıyordu. Adamın ellerine baktı. Onları o akşam lambanın ışığında gördüğü gibi anımsıyordu. Şimdi bu ellerde eldiven vardı. Ursula derin bir hayal kırıklığına uğramış gibi oldu. Kendini gülümsemeye, soğukkanlılıkla konuşmaya zorladı. Ama sesindeki yapmacıklığı kendi bile farkediyordu.

«Gezintiye çıktım,» dedi. «Yılın ilk yağışsız günü bugün.»

Ursula'nın kafası şaşkın düşüncelerle kaynıyordu. Son günlerde aklına gelen tuhaf düşüncelere hep bu garip, anlaşılmasız adamın sebep olduğunu, onun kendisini hayatında ilk kez böyle düşünmeye zorladığını biliyordu. Şu anda da aklına düşüncelerin en garibi gelmişti. Prescott ondaki dürüst yanı uyandırıp canlandırmış olmasına rağmen, Ursula ona karşı asla dürüst olamayacağını anlamıştı.

Çok geçmeden bu sezgisinde yanılmadığını anladı. Çünkü adamın Ursula'ya takındığı düşmanca, öfkeli hava kaybolmaya, onun yerini bir şaşkınlık almaya başlamıştı. Şimdi Prescott ne diyeceğini bilemez bir duruma gelmiş, Ursula ona nazikçe yardım etmeye başlamış, böylece yeniden kişiliğini bulmuştu.

«Görüyorum, evinizi inşa etmek için hiç vakit kaybetmemişsiniz, Bay Prescott?»

«Ben hiç vakit kaybetmem.» Bunu başka biri söylese övünmüş olurdu. Ama Prescott'ta sinirlendirici bir gerçeklik kazanıyordu. Ursula'yı saklamaya çalışmadığı bir içtenlikle inceliyordu adam. Sanki Ursula'ya, 'ne kadar zayıf karakterli erkekler tanımışsınız,' demek ister gibiydi. «Altı ay içinde biteceğini sanıyorum,» diye devam etti. «Bütün döşemelikleri New York'tan ısmarladım, eşyaları da dışardan getiriyorum. Ondan sonra taşınacağım...» Kaşlarını çatı. Ursula şaşırmişti. Bay Prescott işçileri gösterdi. «Tabii şu koyun sürüsü aldıkları parayı hak edecek şekilde çalışırsa... Bakalım.»

Şimdi Prescott'un yüzünde çirkin, bayağı bir ifade belirmişti. Sanki nefretle birlikte bütün inceliği, esnekliği kaybolmuş, tamamlanmamış, kaba bir yüz oluşuvermişti. Bu adam 'halk'ın içinden çıkmıştı. Ama insanlara karşı ne anlayışı, ne şefkati, hattâ ne de bağışlayıcı bir yanı vardı. Ursula yün örtüyü üstüne doğru bir parça daha çekti.

Soğuk bir tavırla, «Görünüşe bakılırsa çok çalışıyorlar,» dedi. Tekrar konuşmadan önce bir an durakladı. Sonra daha önce hiç kimseye söylemeyi, hattâ düşünmeyi bile aklından geçiremeyeceği bir şey söyledi: «Zaten fazla bir gündelik de almıyorlar. Bana pek bakımsız ve yorgun gibi göründüler. Onlar için bayağı üzülüyorum. Doğru dürüst yemek yediklerinden bile kuşkuluyum.»

Prescott'a bakıyordu. Gözkapakları âdeta sertleşmiş, donmuş gibiydi.

Prescott şaşırmişti. Hafifçe güldü. «Görüyorum ki, bu insanlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz, Matmazel Wende. Ama ben biliyorum. Onun için sizden avantajlıyım. Çünkü annem onlara yemek pişirirdi.»

«Doğru,» dedi Ursula.

«Hayvandan farkları yoktur, emin olun,» diye Prescott devam etti. Şimdi Ursula'ya hoşnutsuzlukla bakıyordu. Bir ayağını Ursula'nın arabasının basamağına dayadı... Ursu-

la'ya doğru eğildi. «Matmaze! Wende, size kısaca anlatacağım. Kendi kendini yetiştirmiş bir adam, başkaları tarafından, içinden çıktığı kişilere 'baskı' yaptığı ya da onları 'unuttuğu' iddiasıyla suçlanır sık sık. Hiç kimse o adamın, içinden çıktığı kişileri anladığı için 'unuttuğunu' ya da 'baskı' yaptığını düşünmez. Bunu yaparken, kendine göre bir amacı vardır.»

Ursula sert bir cevap verdi. «Bu zavallıları çok iyi tanıdığınıza eminim, Bay Prescott.»

Ursula bunu söyledikten sonra elini Bob'a doğru kaldırmıştı. Ama Prescott yüksek sesle, kahkahalarla gülmeye başladı. Ursula'nın eli kucağına düştü.

Şaşırmıştı. Prescott'un gözlerinde eğleniyormuş gibi bir anlam vardı. Samimiydi. Yüzünde o candan, ince ifade yeniden belirmişti. Ondaki bu bukalemun gibi her kalıba girme yeteneği Ursula'yı şaşırtıyordu.

«Her neyse,» diyordu Prescott. «Ben onlara baskı yapmam. Herkesin verdiğiinden de fazla para öderim. Tabii müteahhidin hoşuna gitmiyor bu. Galiba başkalarına kötü örnek olmasından korkuyor.»

Bir an arabanın basamağından çektiği ayağına baktı. Ursula onun kendisini tümüyle unuttuğunu farkettili. Yeniden başını kaldırıp baktığında yüzünde, Ursula'nın o vakte kadar çoktan gitmiş olmasını ummuş gibi şaşkın bir ifade vardı. Bu hal Ursula'yı tekrar sinirlendirdi. Prescott'un şapkasını çıkarmamış olduğunu da farketmişti.

«Siz örneklere değer vermez misiniz, Bay Prescott?» dediğini işitti.

Ursula dehşetle Prescott'un ona değer vermediğini gördü. Çünkü adam yalnızca omuz silkmekte yetinmişti. Omuzunun üstünden gerideki araziye bakıyordu. Gökyüzü gittikçe kararmaktaydı. Rüzgâr da soğuk soğuk esmeye başlamıştı. Ursula bekledi. Sonunda Prescott'un onun bu budalaca sorusuna cevap vermeyeceğini anladı. İçinde

kine benzer bir duygu uyandı.

«Bir ev için hiç de uygun bir yer değil, öyle değil mi Bay Prescott?»

Prescott ona döndü. Aynı fikirde olmadığını anlatmak ister gibi gülümsedi. «Bu uygunsuzluk uzun sürmeyecek Matmazel Wende. Bilmiyorsunuz, bu arazinin çevresindeki bazı, toprakları da satın aldım.»

«Sahi mi?» diye her şeyi unutarak atıldı Ursula. Aklına Bay Jenkins gelmişti. Gülmeye başladı. Bir türlü kendine hâkim olamıyordu. Elini ağzına götürdü. Ama gülmesi bir türlü kesilmiyordu. Prescott ona bakıyor, kaşlarını çatarak bekliyordu.

Ursula kendine gelince, «Sizi eğlendirdiğime memnun oldum,» dedi Prescott, küskün küskün. Sonra kendi de gülümsedi. «Herhalde dostlarınızın, sizin araziyi almamdan sonra, buralarıyla ilgilenmeye başladıklarını söyleyeceksiniz?»

«Oh, söylemesem daha iyi olur!» dedi Ursula memnuniyetle.

«Anlıyorum.» Birbirlerine sevgiye benzer bir duyguyla baktılar. Prescott devam etti: «Benim aptal olabileceğimi düşünmekle ne denli budalalık ediyorlar. Tabii Andersburg'un bu yöne doğru yayılıp genişleyeceğini biliyorum... Zamanla buradaki araziler çok pahalılanacak.» Durdu. Ama Ursula yalnızca gülümsedi. «Önce sizin araziyi satın aldım. Sonra son bir iki gün içinde ötekileri aldım. Ev için yalnızca sizin araziyi kullanacağımı söylemekte bir sakınca görmüyorum. Geri kalan yerleri yüksek fiyatlarla satacağım. Tabii yalnızca ev yapılması koşulunu, öne süreceğim.»

Tekrar omzunu silkti. Arabasının penceresine bir el hafifçe vurdu. Prescott o yana baktı. Sonra Ursula'ya döndü. «Oğlumu görmek ister misiniz?» dedi. «Arabamda.»

Şimdi yüzünde dostça bir ifade belirmişti.

Ursula gözlerini hiçbir şey bilmiyormuş gibi açarak, «Oğlunuz mu?» diye sordu. «Evli değilsiniz sanıyordum, Bay Prescott?»

«Evli değilim, tabii,» dedi Prescott sabırsızlıkla, «Ama bir süre önce bir çocuğu evlât edindim. Küçük bir oğlan. Şimdi iki yaşında. Küçücük bir delikanlı.»

«Görmek isterim tabii,» dedi Ursula.

Başka bir şey söylemeden, bu garip adam arabacısına işaret etti. Ona sert sert bir şeyler söyledi. Uşak hemen yerinden atlayıp arabanın kapısını açtı. Ursula kıvrım kıvrım bir kadın eteği, bir pelerinin telâşlı titreşimini ve bir şapkanın ana hatlarını gördü. Oturduğu yerde dikleşti. Bütün bedeninden bir korku dalgasının gelip geçtiğini hissetti. Bütün bunların genç bir dadıya ait olduğunu görünce rahatladı. Korkusu kayboldu.

Genç kızın kollarında bir çocuk vardı. Gayet şık giyimliydi çocuk. Dadı çekine çekine Ursula'nın arabasına yaklaştı. Ama Ursula'ya bakmadan önce Bay Prescott'a baktı. Sabit ve dalkavukça gülümsemesi iri mavi gözlerindeki nefreti örtmeye yetmiyordu. Oldukça güzel bir kızdı. Ama Bay Prescott'un onun ne cinsiyetinin, ne de güzelliğinin farkında olmadığı belliydi. Onun için bu kız yalnızca bir araçtı. Dadı yanlarına henüz yaklaşmıştı ki, Prescott çocuğu kaptı. Sanki cansıkıcı bir köpekmiş gibi dadıyı başının bir hareketiyle geri yolladı. Dadı geri çekilip beklemeye başladı. Ursula uşakla dadının göz göze geldiklerinin farkındaydı. Bu bakış Ursula'nın kaşlarını çatmasına sebep oldu.

Prescott dadıyı unutmuştu bile. Görmesi için çocuğu Ursula'ya doğru kaldırdı. Şimdi Ursula, Prescott'un baştan aşağı şefkat kesildiğini hayretle gördü. Adamın üstüne tapınır gibi hal gelmişti. Gururla, zaferle karışık bir hal. «Adı Oliver!» diyordu. «Şuna bakın, Matmazel Wende. Ne kadar

güzel bir oğlan, değil mi?»

Ursula nazik davrandı. Ilgilendir gibi göründü. Çocukları pek sevmezdi aslında. Onları çok yakından tanırdı. Çünkü babasının öğrencileri sık sık evlerine gelirlerdi. Ama elinde olmadan çocukla ilgilendi. Çocuk, yaşına göre iri yapılıydı. Çevresi kürklü bir şapka giydirilmişti. Bir bebek için çok gösterişli olan şapkanın altında pembe pembe, tombul bir yüz görünüyordu. Gözlerinden zekâ fışkırıyordu. Hatları da normal bir bebeğinkilere benzemiyordu. Sert, ya da canlı değildi. Yaşından daha büyük bir ifade taşıyordu... Şimdi bile kuvvetli bir irade sahibi olduğu anlaşıyordu. Alnı geniş, düzdü. İri, siyah gözleri korkusuzdu... Gülümsüyordu. Ursula'yı derhal hükmü altına almış, bütün dikkatini üzerinde toplamasını bilmişti.

Elinde olmadan, «Ne şeker şey!» diye atıldı Ursula... Hiç de istemediği halde kollarını uzattı. Oğlanı Prescott'tan alıp dizlerinin üstüne oturttu. Ona zevkle baktı. Eldivenli eliyle yanağını okşuyordu. Daha önce hiç bebek öpmemişti. Ama şimdi eğildi. Pembecik, soğuk yanağı öptü. «Şeker şey!» dedi. Bebeği göğsüne bastırdı. Prescott da Ursula'ya bakıyordu. Artık gülümsemiyor, sessiz duruyordu.

«Çocuklardan hoşlanıyorsunuz,» dedi Prescott. Bunu o kadar yavaşça söylemişti ki, Ursula Oliver'le ilgileniyor olmasına rağmen irkildi. Çocuğu göğsüne bastırdı. Prescott'a düşünceli düşünceli baktı. Nerdeyse, «Hiç sevmem. Artık olgun bir kadını. Onun için çocukları son derece rahatsız edici bulurum,» diyecekti. Ama kendisine dürüstlüğü öğreten bu adamla asla dürüst olamayacağını garip bir şekilde hisseden Ursula, kaçamak bir cevap verdi: «Böyle şeker bir çocuğu kim sevmez?»

Prescott onun kaçamaklı cevabının üzerinde durmadı. Arabaya bir parça daha yaklaştı. Dirseğini arabanın kenarına dayadı. Ursula'ya derin bir dikkatle baktı. Ursula

adamdaki kuvveti, kendisini ona hem çeken, hem de ondan uzaklaştıran çekim gücünü yeniden duydu. Başını bebegin üstüne eğdi. Oğlan ona ciddi ciddi, ısrarla baktı... Sanki Ursula'yı anlıyormuş gibiydi.

Ursula başını bebekten ayırmadan, «Bugün bir yetimhaneye yaptığınız yardımdan söz ediliyordu,» diye yavaşça konuştu. «Hepimiz bu yolda hiçbir şey yapmamış olmamızı bencilliğimize, tembelliğimize verdik. Çünkü yetimhanenin ne kadar feci bir durumda olduğunu biliyorduk.»

Prescott acı acı, «Evet, biliyorum,» dedi. «Çocukların giyecekleri paçavra haline gelmiş. Dilencilerin yedikleri, onların yemeklerinden daha iyidir belki. Bir doktorları yok. Unutulmuş, terkedilmiş haldeler. Çok küçük yaşta, kendilerine hiç uygun olmayan işlerde çalıştırılıyorlar. En kısa zamanda bunun çaresine bakacağım.»

Ursula çok üzülmüştü. Bu çeşitli yönü olan adama tatlı tatlı gülümsedi. «Galiba asıl siz çocuklara çok düşkünsünüz,» dedi.

Ursula hayretle Prescott'un gözlerinde aşırı bir şiddetin doğduğunu gördü. «Onları severim, çünkü bu dünyada tek güzel şey onlardır,» diye heyecanla konuştu. «Tek temiz, iyi şey onlar. Onlar insanların olması gereken, ama alamadıkları varlıklar. Çocuklarda kötülük yoktur. Zulüm, delilik, açgözlülük, kalpsizlik bulamazsınız onlarda.»

Ursula yine şaşırmış, konuşmadan oturuyordu. Ama kendini zor tutuyordu aslında. Yeniden arkadaşlarının çocuklarını, babasının öğrencilerini düşündü. Bunları hatırlayınca Prescott'a, «Oh, çok saçma! Çocuklar da birer insan. Ancak olgun insanların içgüdüleri tehlikeli bir şekilde baskı altında tutulur, çocuklarda böyle bir şey yoktur!» diye bağırarak istedi.

Yine kendini tuttu. Ama bu kez oldukça çaba harcamıştı, yapmamıştı. Yalnız bu adamı tanıdığından beri, bunu da öğrenmesi gerekiyordu. Kendi kendinden öğrenerek

tatlı bir sesle, «Çocukları anlayan ya da onları tanıma-ya çalışan o kadar az kişi var ki,» dedi.

Bu denli zekî bir adam nasıl bu derece ahmak ve aptal olabiliyordu?

Prescott'un yüzü o kadar istekli, o denli heyecanlıydı ki, Ursula'nın soğukluğu birden kayboldu. Prescott konuşuyordu: «Annemin işçilere pansiyon işlettiği tümüyle doğru, Matmazel Wende. İğrenç yaratıklardı onlar. Yalancı, düzenbazdılar. Beni döverler, tekmelerler, azarlar, işkence ederlerdi. Onlardan, onlar gibilerden nefret ederek büyüdüm. Kokuları, yüzlerinin biçimleri...» Prescott'un sesinin tonu değişmiş, vahşileşmişti. «Bazı kişiler vardır, özellikle kafasız kişiler, elinde kazması, küreği olanlara, ya da bir makineye karşı büyük bir ilgi duyarlar. Dünyadaki tüm erdemlerin bunlarda olduğunu sanırlar. Ben bu işi hepsinden iyi bilirim. Ben fakirlerden yanayım...» Şimdi sesi daha yüksek perdeden çıkıyordu. Heyecanlanmıştı. «Onları bir süre acıdıkları, o kadar çok takdir ettikleri kişilerle birlikte yaşamaya zorlardım. Bu onları tedavi ederdi. Emin olun!»

'Ne, olağanüstü, ne birbirine uymaz düşüncelerle dolu bir adam,' diye düşündü Ursula. Düşüncesinin bir yerinde kör bir nokta vardı. O zaman bu adamın son derece tarafsız davranmaya çalışmasına rağmen, başkalarıyla ilgili bütün meselelerde duygularıyla hareket ettiğini anladı.

Birden Ursula kendini çok yorgun hissetti. Baş ağrımaya başlamıştı. Adamın heyecanı, gücü onu şaşırtmıştı. Evine dönmek, şöminesinin karşısında oturup gecenin çökmesini beklemek düşüncesiyle Oliver'i, Prescott'a uzattı.

Prescott çocuğu aldı. Bir an kollarında kuvvetle sıktı. Oliver, Prescott'un yüzüne derin bir ciddiyetle baktı.

«Çocuklar için elimden geleni yapmak istiyorum,» dedi bu aptal adam. Ursula'ya sanki ona meydan okuyor-

muş gibi bakıyordu. «İstedikleri her şeyi vermek istiyorum. Dünyayı onlar için mutlu, temiz bir yer haline getirmek istiyorum.»

«Bunu da çocuğun her istediğini yerine getirerek, onu kendi haline bırakarak, her türlü disiplinden uzak tutarak, sorumluluk duygusundan yoksun bırakarak yapmak istiyorsunuz, değil mi? Böylece mutlu olacağını mı sanıyorsunuz?» dedi Ursula.

«Bir çocuğun her şeye hakkı vardır,» diye Prescott cevap verdi. Yeniden inatçı, düşüncelerine körü körüne bağlanan bir kişi olmuştu. «Ondan hiçbir şey istenmemeli. Her şey ailesinden sorulmalı. Çocuk hiç kimseye karşı bir şey borçlu değildir. Ama ona karşı herkes sorumludur. O bütün dünyanın sorumluluğudur.»

‘Gerçekten,’ diye Ursula düşündü, ‘bu adam yalnızca bir barbar değil, aynı zamanda bir bencil.’ Kendi çocukluğunu, zalim kişilerin elinden çektiği sıkıntıları, yoksullukları düşündüğünü anlamak güç değildi. Herhalde şimdi öcünü çıkarmaya çalıştığı kendi çocuk benliğini, gerçek çocuklardan daha çok seviyordu.

Kısa bir zaman öncesine dek tanıdığı erkekleri bu adamla karşılaştırdınca, onların renksiz, şekilsiz, özsüz olduklarını düşünüyordu. Ama şimdi o erkekleri sakın, emin, mantıklı kişiler olarak görüyordu. İnsan onlarla rahatça, sinirlenmeden konuşabilirdi.

«Çocuklar için bu kadar güzel şeyler düşünmeniz çok iyi,» dedi Ursula ikiyüzlülükle. Prescott cevap vermedi... Küçük Oliver’in ceketinin bir düğmesini iliklemeyle meşguldü. Bunu kendini vererek yapıyordu. Ursula sesini yükseltti. «Artık gitmeliyim.»

Prescott bunu işitmişti. Ursula’ya o kadar açık, dostça ve kibarca gülümsedi ki, Ursula her zamankinden daha çok şaşırdı.

«Evet, tabii, hava soğuyor,» dedi. Oliver’i sol koluna

geçirdi. Eldivenini çıkarmaya gerek görmeden sağ elini Ursula'ya uzattı. Ursula durakladı. Sonra o da elini uzattı. Adamın parmaklarının sıcaklığını, kuvvetini hissetti. Birbirlerine, üzerlerine çöken âni, garip bir sessizlik içinde baktılar.

«Hayırlı akşamlar,» dedi Prescott yavaşça. Sesi esrarlı bir şekilde titriyordu. «Hayırlı geceler.» Ama Ursula'nın elini bırakmadı. Avucunun içindeki ele baktı. «Oliver sizden hoşlandı. Yabancılar karşı çok soğuktur oysa. Belki bir gün onu, sizi ziyarete getiririm. Olur mu?»

Ursula yavaşça, «Elbette,» dedi. «Pazar günleri öğleden sonra arkadaşlarım çaya gelirler. Beklerim sizi de.»

Şimdi Ursula'nın elini bırakmıştı. Yüzü sıkıntıyla kabalaşmıştı yeniden.

Ursula, «Bob'a bir şeyler mırıldandı. Bob kırbacını şaklatarak Bay Jenkins'in atını harekete geçirdi. Ursula deri yastıklara dayandı. Parmakları bir parça uyuşmuş gibiydi... Çok yorgundu.

O sırada Bob oturduğu yerden dönmeye gerek duymadan, «Şu Bay Prescott çok tuhaf adam, değil mi hanımefendi?» dedi. «Sandığımdan daha zeki. Akli başında.»

Ursula birden kendine geldi. Kulaklarına inanamıyordu. «Ama Bob, o sizleri hakir görüyor. Sizin için tehlikeli! Sizin için ve sizin gibi elleriyle çalışan, hiçbir şeyi olmayanlara karşı gayet zalim davranıyor!» diye haykırmak istedi.

Ama düşündüklerini söylemedi. İnsan ruhunun budalalığına, özündeki kendi cinsinden nefret etme eğilimine şaşırarak yetindi. Ya da her insan kendini ayrı olarak kabul ediyor, kendinin yerilmesini başkalarının yerilmesi biçiminde yorumluyor, buna kendini hiç katmıyordu. Bütün saldırılara, «Beni değil, kardeşim! kastediyorsun sen.» diye karşılık veriyordu.

Belki de insanların kendisini başkalarından farklı görmesi, benzerlerinden üstün bulması, insanlığın geleceği için kötü bir belirtiydi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ursula hâlâ anımsardı. O yılın baharı beklenmedik derecede hoş, sıcak geçmişti. Daha nisan ortalarında leylâklar açmıştı.

Ursula bahçe işlerinden hoşlanırdı. Bahçede çalışırken zihnindeki huzursuzluk kaybolur, sinirleri yatışırdı. Ama şimdi nedense bu meşguliyet de onu memnun etmiyordu.

Baharın tatlı telâş, fısıltıları, çekmeye başladığı bu yeni acıyı katlanamayacağı kadar ağırlaştırıyordu. Ne gariptir ki, bu huzursuzluk, bahara karşı duyduğu sevgiyi daha içli, toprağın kokularını şimdiye dek olmadığı şekilde anlamlı kılıyordu. Bir bitkinin kökünü kazarken, kendini eflâtun ve koyu mavi renkteki dağlara bakmak için doğrulmuş buluyordu. Gözlerini sık sık gökyüzüne çeviriyor, bulutların arasından toprağa doğru kayan renk çağlayanını seyrediyordu. Bunları yaparken kalbi acı ve heyecanla karışık bir duyguyla ansızın kabarıyor, sanki hayatında ilk olarak her şeyde başka bir anlam, bir güzellik buluyordu.

Şimdiye dek hissetmediği bu istek, özlem ve heyecanla birlikte içinde derin bir sızı belirliyordu. İşte en küçük nesnelere bile anlam kazandıran şey buydu: Yeni çıkmış bir yaprağın, bir filizin, topraktaki kahverengi küçük bir kökün görünüşü, güneş batarken ardıc kuşunun ötüşü, gittikçe kararan odada şöminenin kızıl alevleri, yatak odasının pencerelerine çarpan yağmur taneleri, rüzgârın evin saçaklarına vuruşu... Bütün bunlar onu daha önce farkedemediği şeyleri görmeye zorluyordu.

Fazla genç değildi ama yine de genç olduğunu, bir kadın olduğunu, etinin sıcak ve sert olduğunu algılamıştı. Şimdi bahçede çalışırken, göğüslerinin elbisesine sert sert değdiğinin, kalçalarının kıvrımının, bileklerinin inceliğinin farkındaydı. Geceleri uzun düz saçlarını fırçalarken onları ışığa doğru sallıyor, yumuşak, canlı, kestane renkleri seyreterek zekleniyordu. Dudaklarının kıvrımını, profilini, boyununun hatlarını inceliyordu. Genç bir kızken bile yapmadığı bu hareketleri yaparken, kalbini güçlü bir heyecan kaplıyordu.

Bir akşam, nemli, soğuk toprağı delip çıkan şakayıkların ilk kırmızı uçlarını incelerken birden doğruldu. Önüne baktı. Şaşırmıştı. Hareketsiz durdu. Her perşembe içinde yükselmeye başlayan o güçlü heyecanın cuma günü arttığını, cumartesi günü huzursuzluğunun tahammül edilemez bir dereceye çıktığını, pazar günleri 'çay vaktinde' kapının her çalınışında titrediğini anımsadı. Ama pazar günleri, bir bardak çay için dereden tepeden konuşmak için gelen bir iki arkadaşla geçip gidiyordu. Sonra akşam oluyor. Ursula şöminenin karşısında yapayalnız kalıyor, bahar akşamında kilisenin yumuşak yumuşak, yakınırmış gibi çalan çan seslerini dinliyordu... O zaman kendini ne denli yalnız, üzüntülü ve özlem içinde hissediyordu!

Eflâtun rengi gökyüzüne karşı, «Olamaz!» diye haykırdı. Bilmemek... Onu, o korkunç barbarı, imkânsız ve tehlikeli adamı, bilmeden beklemekle ne kadar aptallık ettiğini neden anlamak istemiyordu?... Hemen evine girdi. Sanki korkunç, kendisini tehdit eden bir şeye karşı kapısını kapatıp kilitledi. Karanlık mutfakta kulağına kendi soluk alışlarının sesi geliyordu. Telâşlı, gürültülü soluklardı bunlar. Oturma odasına geçmek için lambayı aldı. Masanın üstüne koydu. Şöminedeki ateşi karıştırdı. Oturdu... Parmakları birbirine kenetlenmişti. Şimdiye dek, hatta babasının ölümünde bile ağlamadığı bir şekilde ağlamaya

başladı. Ama gözyaşları William Prescott'u yeniden görmek için duyduğu bu büyük açlığı, üzüntüyü, yalnızlığı gidermiyordu.

Onu tekrar görmek istemiyordu. Onu düşünmek istemiyordu. Bu yüzden kendini hiç olmayacak şeyleri düşünmeye zorladı. Bir öğretmen olarak hazırlanması gerektiğini düşündü. Kahverengi yünlü kumaşını çıkardı. Sınıf içinde giyebileceği uzunlukta ve biçimde bir elbise dikmeliydi. Gayretle çalıştı. Sonra bir gün babasının ölmezden bir hafta önce verdiği koyu mavi ipekli kumaşı anımsadı. Kumaşı çıkardı. Uzun uzun düşündükten sonra elindeki kahverengi elbiseyi bir kenara fırlattı. Çok şık bir elbise dikmeye koyuldu.

Artık düşünmemeye, düşüncelerini yorumlamamaya kendini alıştırılmaya çalışıyordu. Becerikli, süratli parmaklarının altında ipekli kumaş biçimlenmeye başladı. New York'taki büyük giyimevlerinden birinin vitrininde gördüğü bir biçimi hatırlamıştı. Bedeni sade ve dardı. Buna New York'tan aldığı kristal düğmeleri ekledi. Etek dardı. Ama yere kadar kat kat fırfırlarla iniyordu. Arka tarafı o şekilde hazırlanmıştı ki, ışığı kapıyor, mavi daha parlak, koyu dalgalar halinde görünüyordu. Kolları sımsıkı yaptı. Bileklerine fırfır koydu. Bazen bahçeyi bile unutarak hararetle çalışıyordu. Elbise bitince aynanın önünde durdu. Elbisenin renginin, saçlarındaki bakır rengini nasıl daha çok ortaya çıkardığına, gözlerine amber rengi bir gölge verdiği ne dikkat etti. Genç ve arzu uyandırıcı bir kadın olduğunu gördü.

Elbiseyi bir kâğıda sararak dikkatle kaldırdı. İş bitmez bitmez tüm benliğini bir yorgunluk kaplamıştı.

Ertesi gün William Prescott hakkındaki 'korkunç' haberler, Andersburg'un iki gazetesinde de kara manşetlerle yayınlandı. Hatta aynı konuda başmakaleler bile yazılmış-

tı. Bu yazılarda 'hırsız', 'serseri' gibi sıfatlar kullanılmıyordu ama aynı anlama gelen şeyler kullanılmıştı.

Gazeteler konuya ayrıntılarıyla, hayâl gücünü de kullanarak girmişlerdi. Ursula bunlardan, kereste işi denen garip bir endüstri hakkında bilgi sahibi oldu. Anlaşıldığına göre, William Prescott işe, iyi kalpli Arnold'un yanında çıkararak başlamıştı. 'Daima cömert, işçilerinin iyiliğini ön plânda tutan' Arnold, on yıl öncesinin Prescott'una büyük ilgi göstermişti. Clarion gazetesi, 'Adetâ bir evlât gibi' diye sızlanıyordu. Sonra istemeye istemeye Prescott'un bu işte olağanüstü bir yetenek gösterdiğini itiraf ediyordu. Bunun için Arnold, ona kereste işinin inceliklerini öğretmiş, Prescott da kendini bu işe vermişti. Tabii kötü niyeti olmasa, bu çalışkanlık memnuniyetle karşılanacaktı. Prescott kereste müfettişi olmayı becermişti. Arnold tarafından Amerikan Kereste Şirketi hesabına Michigan ve öteki batı eyaletlerindeki bâkir ormanları teftiş etmeye yollanmıştı. Pennsylvania ormanları tükenme belirtileri göstermeye başlamıştı. Onun için yeni kereste kaynakları bulmak gerekiyordu.

Daha bir yıl önce Prescott, Michigan'daki bazı ormanlardaki ağaçların demiryolları için uygun olup olmadığını anlamak üzere Michigan'a gönderilmişti. Dönüşünde, ağaçların değersiz olduğunu kesin bir dille ifade etmişti Prescott. Oysa el altından ormanları kendi hesabına satın almış bulunuyordu. Her dönümüne bir dolar vermişti. Bu parayı da, 'Büyük koruyucu Arnold'un emrinde çalıştığı yıllarda kazanmıştı.'

Bu kadarı bile çok kötüydü. Ama daha fecisi sonra geliyordu: Daha sonra Bay Prescott gizlice New York'a gitmiş, anlaşılmayan bir yolla büyük New York'lu banker Jay Regan'ı kendisiyle görüşmeye 'zorlamış'tı. Herhalde Regan'la, kendisini malî bakımdan desteklemesi için konuşmuştu. Aldığı ormanları anlatmış, Regan da kentten

kente zincirleme uzanan bankacıların yardımıyla Prescott'un tecrübeli bir iş adamı olduğunu öğrenmişti. 'Regan herhalde karşısındaki adamın karakterindeki kusuru görmemiş, ya da görmezlikten gelmişti.' Bilerek ya da bilme-yerek Regan, Prescott'u desteklemiş, bunun üstüne Prescott da henüz iki ay önce çalışmaya başlayan Prescott Kereste Şirketini kurmuştu.

Adamın kötülüğü bir çığ gibi büyümeye başlamıştı. Anlaşıldığına göre, Bay Arnold bir demiryolu şirketine muazzam miktarda kereste vermeyi teklif etmişti. Şirket de keresteyi alacağına söz vermişti. Birdenbire ve ikaz edilmeden, bu New York şirketi keresteyi almayı reddetmiş, Prescott'un başkanı bulunduğu Prescott Kereste Şirketiyle iş görmeye başlamıştı. Bununla da kalmayarak Prescott, Andersburg yakınlarındaki bıçkı tezgâhlarını satın almış, büyük miktarlarda kömür ısmarlamış, işçi kiralamaya başlamıştı. Böylece Andersburg'a çok yakında muazzam, en son model makineler gelecekti.

Bu arada Prescott boş durmamıştı. Tekrar Michigan'a ve öteki eyaletlere gitmiş, Regan'ın parasıyla sayısız ormanlar satın almıştı. Beraberinde bıçkı tezgâhlarında çalıştırmak için tecrübeli ustalar getirmişti. Sonra Michigan ve öbür eyaletlerde de bıçkı tezgâhları satın almıştı.

Küçük, fakat gelişme yolunda olan Amerikan Kereste Şirketi bu darbeyi kaldıramadı. New York demiryolu şirketinin siparişine fazlasıyla güveniyordu. Jay Regan tarafından desteklenen Prescott Kereste Şirketinin satacağı fiyatla asla kereste satacak durumda değildi. Böylece sipariş üstüne sipariş, 'Bu şerefsiz, ahlâksız ve nankör' adamın eline geçmeye başlamıştı. Amerikan Kereste Şirketinin kredisi gittikçe düşüyordu. 'Bu kumpanyaya para yatıran düzinelerle iş adamı tümüyle değilse bile kısmen mahvolacaktır!' diye bağıırıyordu Clarion. Gazete Prescott'u yalnızca âdi bir adam olarak göstermekle kalmıyor, onu

dulların, yetimlerin düşmanı, koruyucusuna nankörlük eden biri olarak gösteriyordu.

İşte William Prescott'un, meteliksiz yabancının, fabrika ve değirmenlerde çalışan işçiler için pansiyon işleten kadının oğlunun, Andersburg'da bir tek dostu olmayan adamın, sahtekârlıkla yükselen adamın, 'patronu ve dostunu' aldatan adamın, New York'lu muhterem Bay Regan'ı kendisine sermaye vermeye zorlayan adamın öyküsü böyle anlatılıyordu.

Ursula yazıyı okuduktan sonra yüksek sesle, «Ne kadar kötü bir insan!» diye haykırdı. Arkasına dayandı. Kendini toparlamaya çalıştı. Anlatılanlar çok kötüydü... Adam gerçekten acımadan, gözünü bile kıpmadan davranmış, işvereni aldatmıştı. Gazetecilerin dürüstlüğünden şüphe edilse bile (ki bunlardan birine Bay Arnold sermaye yatırmıştı), öyküde iğrenç gerçeğin ipuçları vardı.

İşin kötü yanı, Ursula ne kadar gayret ederse etsin, ne nefret, ne de iğrenmeye benzer bir his duyuyordu. Arnold'u oldukça iyi tanıyordu. Onun ellerinin de o kadar temiz olmadığını biliyordu. Hayır, Arnold'a acımıyordu... Sonra onun herhangi bir kimseye yardım ettiğinden, ya da, yardım etmeye çalıştığından da kuşkuluydu. Eğer Prescott'a güvenip onun ilerlemesine yardım etti ve on yılda on bin dolar biriktirecek kadar yüksek bir maaş ödediye, bunda Prescott'un çalışmasının rolü olmalıydı. Aynı fırsat ellerine geçse, binlerce Arnold, Prescott gibi davranırdı.

'Ama,' diye düşündü Ursula, 'bu adamla hiç tanışmamış olsaydım, ona çok kızabilirdim.' Ayağa kalktı. Huzur huzursuz dolaştı. Bildiklerini bir türlü kabul edemiyordu. Her an huzursuzluğu bir parça daha artıyordu. Bir fincan çay içmek üzere çaydanlığı ateşin üstüne koydu... Sonra mutfağın penceresine gitti. Saat ikiydi. Yumuşak bir bahar günü, gökyüzünün altında tepeler koyu parlak bir yeşil renge bürünmüştü. Bahçedeki leylâklar mutfak

penceresinin altında beyaz, lavanta ve pembe renk cümbüşü içindeydiler. Pancurun bir kanadını açınca, çiçeklerin kokusu burnuna kadar geldi. Koku artık alıştığı o özlemi yeniden canlandırdı. Dönüp, ocağın başına geldi.

Kedisi eteklerine süründü. Kediye baktı. İğrenerek, «Nasıl da durmadan annesinin işçiler için pansiyon işlettiği üzerinde duruyorlar,» dedi. «Sanki bu onları, adamın yaptığı işlerden daha çok sinirlendiriyormuş gibi görünüyor! Bir adam başarı kazanır kazanmaz hemen bütün köpekler havlamaya başlıyor! Zengin olursa, bir zamanlar yoksul oluğunu haykırıyorlar. Herhangi bir şekilde, şöhrete kavuşursa, derhal eski günlerdeki durumunu yüzüne vuruyorlar.»

‘Keşke bu adamı hiç tanımasaydım,’ diye öfkeyle düşündü, ‘Tüm yaşamımı altüst etti, düşüncelerim karmakarışık oldu. Tekrar kendime hâkim oluncaya kadar evimde sakın bir hayat yaşamalıyım.’

Birinin kapıyı çaldığını işitmişti. Ocağın yanında kırmıldamadan durdu. Gelen mutlaka gazetedeki o berbat yazıyı tartışmak isteyen bir arkadaşıydı. Arazisini Prescott’a sattığını, adamın ziyaretine geldiğini bilmeyen kalmamıştı. Bob’un da, o gün Prescott ile konuştuğunu ortalığa yaydığı açıktı. Hiç kimsenin ona bundan söz açmaması Ursula’yı oldukça tedirgin etmişti. Kapı tekrar çalınca Ursula öfkeyle, «Keşke babam bana daha fazla para bıraksaydı,» dedi.

Kapıyı açtı. Gelenin, elinde bir mektup tutan, perişan kılıklı genç bir adam olduğunu görünce ferahladı. Çocuk şapkasını çıkardı.

«Emperyal Otelinde kalan Bay Prescott’tan bir mesaj getirdim, efendim,» dedi. «Cevabınızı beklememi söyledi.» Ursula’ya merakla bakıyordu.

Ursula bir süre mektubu alamadı. Aldığı zaman da mektup, titreyen parmaklarının arasından kayıp yere düş-

tü. Çocuğa fırsat vermeden eğilip aldı. Sonra kendini toparladı. Temkinli olmaya çalıştı. Kaşlarını hayretle kaldırdı. Şaşkın bir sesle, «Prescott mu?» dedi. «Bana niçin mesaj yolladı? Bunu avukatım Bay Albert Jenkins'e götürmeniz gerek sanırım. Arazimin satış işiyle o meşgul oluyor.»

Ursula davranışının belirli bir tepki uyandırdığını göerek ferahladı. Çocuk çekine çekine, «Bay Prescott cevap istedi,» dedi. «Mesajı başka kimseye vermememi söyledi.»

Ursula gayet açık ve seçik olarak, «Bay Prescott'la ilgili hiç bir işim yok. Bana neden mesaj yolladığını anlamıyorum. Bütün işlerime avukatım bakar.» 'İnşallah oynadığım rolde fazla ileri gitmiyorum,' diye Ursula endişelendi. İçini çekti. «Madem ki Bay Prescott ısrar ediyor, mesajı okuyayım. Cevabımı bekleyin.»

Kapıyı aralık bıraktı. Zarfı açarken parmakları titriyordu. İri, siyah, mağrur bir el yazısıyla karşılaştı. Bir iki satır karalanmıştı. «Oliver ile ben bu akşam saat altıda ziyaretinize gelmek istiyoruz. Önemli bir mesele için.» Selâm yoktu. Prescott, kabul edilmiş, âdet haline gelmiş herhangi bir nezaket kuralına uymaksızın imzasını kâğıdın altına atıvermişti.

Ursula mesajı katladı. Oturmak zorunda hissetti kendini. Kâğıdı elinde tuttu. Dudaklarını ısırıldı. 'Kendime hâkim olmalıyım,' diye düşündü.

Çocuk kapıda öksürdü. Ursula güçlkle doğruldu. Kapıya gitti. Soğuk bir tavırla, «Lütfen, Bay Prescott'a söyleyin, Bay Jenkins ile aralarında kararlaştırılan koşulların hiçbirini değiştiremem. Eğer Bay Prescott durumdan memnun değilse, bunu kendisine ben de anlatabilirim.»

Çocuk, «Peki, efendim,» dedi. Yürüyüp gitti. Ursula kapıyı kapadı. William Prescott anlayacak mıydı? Gayet gülünç bir şekilde tir tir titriyordu. Ya anlamaz, gelmezse? Böylesine garip bir mesaj karşısında nasıl davranacaktı acaba?...

ALTINCI BÖLÜM

Saat dört sıralarında, Ursula Wende duymakta olduğu endişeden, neredeyse çıldıracak kerteye gelmişti. Kendini bahçede çalışmaya zorladı. Ama tepelerden gümüş rengi bir yağmur dökülmeye ve çimenleri dövmeye başlayınca vazgeçti. Yağmuru topraktan yükselen bir buhar tabakası karşılıyordu. Tepeler sislerin içinde belirsiz kara lekeler halini almıştı. Sokaktan gelip geçen arabaların sesi geliyordu. Bu saatte bütün ev kadınları ya da hizmetçileri mutfakta çalışıyorlardı. Birkaç kez pek yakından tekerlek sesleri işitildi. Rüzgâr tam istenen yönden esiyordu... Ve Ursula Pittsburgh'dan gelen trenin düdüğünü işitebiliyordu. Gökyüzünden cıva gibi hafif bir ışık dökülüyordu. Yağmur bahar havasını nemlendirmişti. Ursula küçük, zarif salonundaki ateşi tazeledi.

Artık düşünceleri, onu sinirlendirmiyor, şaşırtmıyordu. Yüksek sesle, yavaş yavaş ve hayretle, «Onu seviyorum,» dedi. Sesini mutfağın ılık sessizliğinde işitti. Soluğunu tuttu. Bu duygu, çok derin, çok güçlü, çok açık, çok gerçekti. 'Sağduyu'yla da ilgisi yoktu. Hayatında ilk kez Ursula, 'Sağduyu' denen şeyin bayağı, küçük, hayal gücüyle ilgisi bulunmayan bir şey olduğunu farketti.

Mutfağın perdelerini açtı. Bahçe sis içindeydi. Akşamın gümüşü parlaklığı altında ağaçlar hayalet gibi duruyordu. Saçaklardan dökülen sulardan başka, tüm dünya bu saydam ışık altında susmuş gibiydi. Ursula, «Ama, onun beni sevmesi imkânsız» diye düşündü. Niçin sevecekti?... Ursula'yı yalnızca iki kez görmüş ve ikisinde de ona hoşnutsuzlukla bakmıştı. Her zaman konuşmalarımız aptalca, inanılmaz kavgalarla sona erdi. Karşı karşıya gelir gelmez,

aramızda kuvvetli bir antipati ya da düşmanlık doğuyor,' diye düşündü.

Ağır ağır pencereden uzaklaştı. Bakışları okumakta olduğu gazetelere gitti. Kara manşetleri gördü yeniden. Adam, içinde o denli yabancı olduğu duygular uyandırmıştı ki, tüm benliği yaklaşan bir tehlikenin korkusuyla doluydu.

Tekrar, içtenlikle, 'keşke bu adamla hiç karşılaşmasaydım,' diye düşündü.

William Prescott, hayatını, o dikkatle koruduğu dinginliğini altüst etmişti. Ya bunlar önemsiz, bencilce duygularsa? Hiç olmazsa gelip geçici heyecanlara, yapmacık, kirli ihtiraslara karşı kapısı kapalıydı.

Ağır ağır ve yorgun yorgun üst kata çıktı. Tuvalet masasının üstündeki lambayı yaktı. Yüzünü dikkatle inceledi. Karşısındaki yüze dürüstçe, açıkça konuştu «Beni sevmese bile... Sevmiyor zaten. Çünkü kimseyi sevemez o. Buna eminim... Onu asla unutmayacağım. Kendimden başka kimseyi sevmedim. Şimdi bunu çok iyi anlıyorum. Onun için, kalbimdeki yarayı tedavi edecek bir çarem, imkânım yok. Yine de bu acıyı kabulleniyorum. Yaşamak zorunda kalacağım yıllar boyunca bunun devam edeceğini de biliyorum.»

Yeni mavi elbisesini giydi. Kristal düğmeleri ilikledi. Tüm bedeni titriyordu. Babasının ölümünden hemen önce, doğum gününde verdiği parfümü açtı. Daha önce hiç kullanmamıştı. İçinden doğan bir istekle kokudan kulaklarına, saçlarına sürdü. Mendiline bir iki damla damlattı.

Birdenbire küçük evini kaplayan derin sessizliğin farkına vardı. Durdu. Sessizliği dinledi. Şöminenin üstündeki saatin tıkırtısını çok iyi işitiyordu. Altı kez vurdu saat. Gelmeyecek, diye düşündü Ursula. Lambayı dikkatle sön-

dürdü. Merdivenlerden ağır ağır, sessizce indi.

Kıvrımlı merdivenin son basamağına gelmişti ki, bir arabanın sokağa girdiğini, evin önünde durduğunu işitti. Kalbi öyle bir çarptı ki, Ursula elini göğsüne bastırmak zorunda kaldı. Sonra, kendine hâkim olmak fırsatını bulamadan, «Niçin böyle düşüncesizce davranıyorum,» dedi. «Şimdi yanımda bir kız arkadaşım da olmalıydı. Biri kapıyı çalarsa, pencerelerde düzinelerle baş belirecek... Mahvolacağım.»

Daha kapının çalınmasına fırsat vermeden elbisesini hışırdatarak koştu. Kapıyı ardına kadar açtı. William Prescott'un arabası kapının önünde duruyordu. Sisler içindeki sokakta lambalar yanıyordu. Islak sokak taşları, lambaların ışığı altında sarı sarı parlıyordu. Ursula eşikte durdu. Üzerine doğru esen kuvvetli rüzgâr, yaşayan toprağın o dayanılmayacak kadar tatlı kokusunu getiriyordu.

William Prescott, arabacısının açık tuttuğu kapıdan iniyordu. Oliver kucağındaydı. Bebeğin boynundaki eşarbi dikkatle sıkıştırdı. Ursula görmemekle beraber, adamın yüzünde, daha önce manevî evlâdına bakarken gördüğü ifadenin bulunduğundan emindi. Oh, saçmaydı bu! Çocuk çocuktü. Henüz kişiliğini kazanmamış bir insandı. İnsanlığın üstünde olan, son derece değerli, nazik, bir melek, özel bir yaratık değildi. İçinde insanlığın tüm çirkinliğini, kötülüğünü, iyiliğini, ilgisizliğini, hayvanlığını, zekâsını ya da bütün bunların yokluğunu taşıyordu...

Neden sonra William, Ursula'yı farkettti. Ursula'nın arkasından gelen ışık olduğu gibi yüzüne düşüyordu. Yüzünün ifadesi kendiliğinden değişti. Ursula bu yüze, daha önce o denli sinirlendiği donuk çekingenliğin, küçük kurşunî rengi gözlerine şüphenin geldiğini, dudaklarının kısıldığını gördü.

Ursula'ya hiçbir şey anlatmayan o donuk, ifadesiz sesiyle, «Sizi görmeye geldik,» dedi.

«Hoş geldiniz,» dedi Ursula da. Boğazı kurumuş, sertleşmişti. Arabaya baktı. Arabacı tekrar yüksek yerine çıkıp oturmuştu. Demek Prescott uzun boylu oturmayı düşünmüyordu. Arabayı geri yollamamıştı. Herhalde arabacıya beklemesini tembihlemiş olacaktı.

Prescott küçük hole girdi. Holü doldurdu, adeta. Ursula bir kez daha onun ne kadar uğursuz, sinsi olduğunu hissetti. Arkasından kapıyı kapattı. Önden küçük salona geçti. Konuşamıyordu. Odanın ortasında durdu. Ellerini önüne kavuşturmuştu. William Prescott'un paltosunu, şapkasını çıkarıp divanın üzerine fırlatışını seyretti. Sonra Oliver'in gülünç denecek derecede pahalı şapkasını, paltosunu çıkardı. Oğlan daha da gülünç şarap rengi kadife ve dantelden elbisesiyle kaldı. O bunu yaparken Oliver, Ursula'ya kocaman kara gözleriyle ciddî ciddî bakıyordu. Ursula'yı bir an inceledi. Sonra gülümsedi. Ursula da elinde olmadan gülümsedi. Çocuğa doğru bir adım attı.

William Prescott, Ursula'nın oturmasını beklemeden, August'un şöminenin yanındaki en sevdiği koltuğa yerleşti. Oliver'i dizine oturttu. Ev sahibesine baktı. Şimdi daha dostça bir hali vardı. Gülümsemesi sevecendi. «Mesajınızla ne demek istediğinizi anladım, tabii,» dedi. «Sebebini de... Yapayalnız yaşamak çok güç.»

Ursula onun bu anlayışı karşısında tekrar şaşırdı... İçindeki yumru gevşedi. Oturdu. Güldü. «Tabii şerefimi korumalıyım. Çünkü en iyi ailelerin çocuklarını okutuyorum,» diye itiraf etti.

Ursula onun ne denli anlaşılmas bir kişi olduğunu bildiği için, William Prescott, «En iyi aileler,» diye söze başlayıp ona sert sert bakması karşısında bayılır gibi oldu. «Gerçekten onları 'en iyi' olarak mı kabul ediyorsunuz? Ediyorsanız neye dayanarak?»

Bu adamla tatlı tatlı konuşmak neden olanaksızdı? Yoksa böyle bir konuşmanın nasıl yapılacağını bilmiyor muydu?

William Prescott'un yanındayken Ursula'nın içini dolduran öfke tekrar kabardı. Ağır ağır, açıkça, «En iyi,» dedi. «Anlayışlı, kibar, iyi niyetli, uygar, şerefli kişiler...»

Prescott kabaca sözünü kesti: «Sizinle aynı fikirdeyim. Ama bu kentte ya da başka bir yerde böyle kişilerle karşılaşmadım.»

Ursula sustu. Dudakları sımsıkı kapanmıştı.

Sonra Prescott çekine çekine, «Tabii sizden başka, Matmazel Wende,» dedi.

Ursula onun böyle bir şey söylediğine inanamadı bir türlü. Sarsıldı. Bütün öfkesinin geçtiğini hissetti. «Efendim?»

Prescott kızardı. Bir an Oliver'in elbisesini düzeltirmiş gibi yaptı. «Galiba ne dediğimi işittiniz,» dedi.

Sonra ansızın Oliver'i yere bıraktı. «Karşındaki, Matmazel Wende, Oliver,» dedi. «Çok hoş bir hanım. Git ona, Oliver.»

Ursula bu teklife candan katılmak, heyecanı içinde ikiye bölünmek istedi. Oliver'e tatlı tatlı seslenmeyi, bebeğin yaklaşması karşısında sevinç gösterilerinde bulunmayı, çocuk aracılığıyla adama iltifat etmeyi arzu etti. Ama yapamadı. Sessizlik odayı elle tutulur bir varlık gibi kapladı. Bir bekleyiş... Erkeğin ve kadının gözleri, bacakları üstünde sallanan, utangaç utangaç Ursula'ya bakan çocuğun üstüne dikilmişti.

Birkaç dakika önce Oliver, Ursula'ya ciddi ciddi, zekice gülümsemişti. Şimdi gülümsemedi. Eğer çocuk ona gelmezse, her şey yitirilmiş demektir. Gülünç, korkunç bir şeydi bu. Ama bu adam öyle istemişti. Bu kaprisli, tehlikeli adam! Ursula öfke ve üzüntü duydu.

Oliver, babasının dizine yapışmış, hiç kuşkusuz Ursula'yı inceliyordu. 'Ursula onun zeki, araştıran bakışlarını şimdi çok iyi görüyordu. Sanki Ursula'yı tartıp biçiyor gibiydi. İmkânsızdı bu. Çocuk küçüktü daha. Şimdi şapkası çıkmıştı ya, kara saçları kocaman yuvarlak başının çevresinde, yanaklarında dalgalanıyordu. Ursula hayatında hiç bir zaman çocukları incinebilir, dokunaklı, ağırbaşlı olarak düşünmemişti. Birdenbire elinde olmadan yüreği ıstırapla Oliver'e açıldı. Oğlanı kederli bir özlem ve şefkatle sevdi.

Oliver kollarını babasının dizinden çekti. Ursula, William Prescott'u tümüyle unutmuştu. Çocuk ağır ağır fakat kararlı bir biçimde ona doğru gelmeye başladı. Bakışları istekle Ursula'nın yüzüne dikilmişti. Ursula'nın içinden sessizce yaptığı çağrıyı dinler, işitir gibi bir hali vardı. Şimdi çocuğun adımları hızlanmıştı. Sendeledi. Son bir gayretle Ursula'ya yetişti. Ursula eğilip hemen kucağına aldı onu. Göğsüne bastırdı. Alnından öptü. Kollarının arasında ufacık, canlı ve sıcacıktı. Ursula oğlana karşı duyduğu kederi, sevgiyi, özlemi susturmak ister gibi onu göğsüne daha sıkı sıkı bastırdı. Genç kadın onu severken çocuk kıpırdamadı. Ursula kulağına tatlı sözler fısıldadı, dudaklarını yanağına dayadı. Sanki oğlan ciddî ciddî onu dinliyor gibiydi. Çocuk bütün varlığını onun sevgisine bırakmıştı.

William yüksek perdeden sesiyle, «Oliver!...» diye bağırdı Ursula, âdeta irkildi. Bu bir tek sözcükte, çağrıda kıskançlığa benzer bir şeyler vardı. Ursula başını kaldırıp baktı. William minnetle gülümsüyordu. Ama kendi bencilliği karşısında rahatsız olmuştu. Oğlan Ursula'ya daha sıkı sarıldı. Zekîce güldü.

Ursula oğlanın kollarını yavaşça gevşetti. Çocuğun sevgisi hoşuna gitmişti. Ama onun üvey babası olan adamı da seviyor, adamın kıskançlığını anlıyordu. Duyduğu

şefkat onu üzdü. Bu adamın bütün varlığı çocuktı. Çocuksa Ursula'nın kollarındaydı. Ursula bebeği yere bıraktı. «Babana git, canım,» dedi. Oliver, muzip bakışlarla Ursula'yı süzdü. Babasına koştu. Kendini adamın kollarına bıraktı. Onu öpücüklere boğdu. Ursula 'anlayışlı bir çocuk,' diye düşündü. 'Bir sevgili, can bir şey.'

Prescott çocuğu sımsıkı tuttu. İnce esmer eli, çocuğun saçlarını şefkatle düzeltti. Ursula'ya gülümseyerek girip bir kıskançlık ve memnuniyetle, «Oliver'in sizden hoşlandığı belli,» dedi.

Ursula sert bir tavır'a, «Siz de bunu anlamak istemiştiniz, değil mi?» demek istedi. Ama mantıklı bir kadın olduğu için gülümsemekle yetindi.

Dikkatle, «Tabîi beni sevmesi hoşuma gitti,» dedi. «Çok çocuk tanıdım ama Oliver gibi tatlısına, zekisine rastlamadım. Sizi kutlamak gerek, Bay Prescott.»

«Emin değilim ama,» dedi William Prescott, düşünceli, her şeyi bilen bir insanmış gibi konuşuyordu. «Herhalde bütün çocuklar Oliver gibidir. Ya da olurlar. Ana - babaları onları mahvetmese, kendilerine benzer birer varlık haline getirmeye çalışmasalar...»

Birden Ursula, o sabah sokakta oynayan komşu çocuklarını anımsadı. Anne - babaları gayet uygar, iyi insanlardı. Çocuklarına hiç bir kötülük öğretmedikleri kuşkusuzdu. Ama yine de çocuklar zevkle, kendilerinden geçecek denli heyecanla hendekte buldukları yaralı bir kedi yavrusuna işkence ediyorlardı. Bunu hatırlayınca nefretle, «Gülünç olmayın, Bay Prescott,» demek geldi içinden. Ama yine kendini tuttu. Fakat gülümsemesi oldukça yapmacıktı.

Sonra başka bir sevimsiz olayı anımsadı. Bir keresinde August hiçbir acıma duymadan demişti ki: «Hayvanla-

ra bol bol sevgi gösteren kadın ve erkeklerden çekin. Bunlar tehlikeli kişilerdir. Çünkü bu gibileri savaşın acımasızlığını, kentlerin yakılıp yıkılmasını, anlaşılmaz, yapmacıklı bir anlatım yoluyla haklı bulurlar. Adaletsizliğe sessizce katlanır, buna karşı yalnızca ilgisizlik, daha kötüsü bir tür, sapıkça zevk duyarlar.»

Ursula bunları düşünürken William Prescott'u sıkıntıyla inceliyordu. Babası haklıydı. Bu adam yalnız tehlikeli değil, nefretle doluydu. Kollarındaki çocuğa gösterdiği kıskançça bağlılık ve sevgi bunu çok güzel kanıtlıyordu. Sarıldığı Oliver değildi. Kendi çocukluk hayaliydi.

William Prescott, Ursula'nın sessizliğini, sandalyesinde kaskatı oturduğunu farketmişti. O anlaşılmaz, dikkatli bakışlarıyla inceliyordu. Sevimsiz bir biçimde gülümseyerek Oliver'i dizlerinin üstüne oturttu. Çocuğun başını okşamaya devam ederek, «Herhalde gazeteleri görmüşsünüzdür, Matmazel Wende,» dedi.

Soğuk bir sesle, «Evet,» diye cevap verdi Ursula.

Genç kadını yeniden süzdü. Ursula'nın yüzünde hiç bir şey okunmuyordu. Bakışlarını onunkinden ayırmamıştı. Ama Prescott bu gözlerde bir ayıplama, nefret okumadı. Merakla Ursula'ya doğru eğildi.

«Ne düşünüyorsunuz?»

Bu apaçık soru Ursula'yı şaşırttı. Ne cevap vereceğini bilemiyordu.

William Prescott, «Yazıların doğru olmadığını söylememi ister miydiniz?» dedi.

«Doğru değilse inkâr edin!» dedi Ursula öfkeyle.

Prescott'un hoşça vakit geçirdiği belli oluyordu. Ursula'yı denemek ister gibi, «Ya doğruysa?» diye sordu.

Ursula yeniden üstüne gelen o bıkkınlıkla omuzlarını silkti. «Beni ne ilgilendirir? Ama açık bir cevap beklediği-

nizi görüyorum, Bay Prescott. Vereceğim. Bir kadın olma-
ma, sâkin bir hayat yaşamama rağmen, bu dünyadan tü-
müyle habersiz değilim. Öncülerin destanı, gelişen Ameri-
ka'nın destanıdır. Ben bu öncülerin kötü ya da iyi oldukla-
rını söylemiyorum. Onları yalnızca doğal birer olay olarak
görüyor ve bir ulusun yaratılmasında onların heyecanları-
na, yaratıcılıklarına, güçlerine, barbarlıklarına katlanmak
gerektiğini biliyorum. Dolayısıyla önemli bir amaca hizmet
ederler.»

William Prescott, Ursula'nın cevabı üzerinde derin bir
dikkatle durdu. Başını öne eğmişti. Sanki Ursula onun dü-
şünmesi için yepyeni, soyut bir fikir ileri sürmüştü. Sonun-
da hayretle, sinsi bir yolla William Prescott'un bu cevap-
tan hoşlandığını gördü. Çünkü adam gülümsemeye başla-
mıştı.

«Bana iltifat etmek istediğinizi sanmam,» dedi şakacı
bir tavırla. Ama Ursula dikkatle izliyordu. «Her neyse, size
şu kadarını söyleyebilirim: Şöyle dıştan bakınca gazetelerin
yazdığı doğrudur.» Bekledi. «Şaşırmadınız mı?.. Yaptıklar-
ım arkadaşlarınızdan çoğuna dokunuyor.»

Ursula bu adamın zarar verdiği yarım düzine kadar na-
zik, dürüst, anlayışlı dostunu düşünmek zorundaydı. Ama
aklına yalnızca Bay Albert Jenkins geldi.

Güçlkle, «Herhalde bu kadar çok kişiye zararınız do-
kunsun istememişsinizdir,» dedi. «Davranışlarınızın sonu-
cu kaçınılmazdı. Onlar yalnızca sizin yolunuzun üstünde
duruyorlardı.» Sustu. «Ama öyle biri vardı ki, onu yalnızca
incitmek ihtiyacını duymakla kalmadınız, aynı zamanda in-
citmek istediniz ve bilerek yaptınız bunu. Değil mi?»

Ursula da konuğu gibi açıkça, kabaca konuşmuştu..
Karşısındakinin hayretle irkildiğini gördü. Az sonra, Oli-
ver'i dikkatle yanındaki sandalyenin üstüne oturttu. Bunun
için hayli uzun bir zaman harcamıştı. Sonra yeniden Ursu-
la'ya baktı. Gözlerinde çirkin bir heyecan vardı.

Gayet sakin, «Evet, haklısınız,» dedi. «Daima zekî bir kadın olduğunuzu kabul ettim, Matmazel Wende.» Sustu. «Bay Chauncey Arnold'u yaralamak ihtiyacını duydum, istedim bunu. Benim patronum. Koruyucum.» Bunları alaylı bir dille söylemişti. «Bay Arnold'u tanır mısınız, Matmazel Wende? Arkadaşınız mıdır?»

Ursula, «Babamın dostu olmaya çalışmıştı,» dedi hafifçe.

William başını salladı. «Anlıyorum. Her neyse, tanıma-lıydınız. Bir budala, bir kabadayı, bir yaygaracı, kibirli, Allahın belâsı bir aptaldır. Ustelik küçük çapta hırsız, âdi bir yalancı, bir alçaktır. Büyük bir hırsız, müthiş bir yalan-cı ya da alçak olsa insan takdir eder. Ama tabî ne demek istediğimi anlamıyorsunuz.»

Arazisini ziyaret ettiği günü anımsayan Ursula cevap vermedi.

Prescott heyecanlanmıştı. Elleri dizlerinin üstünde ke-netliydi. Sanki meydan okuyor gibi bakıyordu Ursula'ya.

«Onun yanında çalışmaya başladığımda, on yıl önce, Amerikan Kereste Şirketi iflâs etmek üzereydi. Onu ben kurtardım, Matmazel Wende. Siz bir kadınsınız, onun için iş konusunda ayrıntıya girmek istemiyorum. Şirketi geliştirdim. 1873 karışıklığında bile ilerledi. Ormanlar hakkında bilgi edindim. Bu hususta koca bir cahil olan Bay Arnold'dan değil. Bütün bilgilerimi tecrübeyle edindim. Çünkü kafamda bir plân hazırlamıştım.» Bir an sustu. «Gazeteler on bin doları Arnold'u aldatarak kazandığım konusu üzerinde ısrarla duruyorlar. Bana bu kadar para vermedi. Ben bu parayı küçük küçük yatırımlarla, başka kereste şirketleri için çalışarak kazandım. Sonra yaşlı Doktor Cowles-bury'den iki bin dolar kaldı. Doktorun varı yoğu bu paraydı. Onu da bana bıraktı.» Şimdi yüzündeki ifade değişmişti. Ciddiliğini bozmadan yumuşamış, kederlenmişti. İçini

çekti. Sonra devam etti: «Amerikan Kereste Şirketi'ni kurtardım. En sonunda Bay Arnold bana yılda dokuz yüz dolar vermeye başladı. Dokuz yüz dolar! Kendisini iflâstan kurtardığım, kentin en güzel evini satın alma imkânını verdiğim, üç araba sahibi olmasını sağladığım ve bankaya para yığacak hale getirdiğim için dokuz yüz dolar verdi! Ve bütün bu sürede budala, beni aptal yerine koydu. Istismar edildiğimi anlayamayacak kadar zayıf, bilgisiz, kara cahil sandı beni.»

‘Bunu asla bağışlayamazdı,’ diye düşündü Ursula.

«Anlaşıyor,» dedi yavaşça. Şimdi lambanın ışığında genç kadının gözleri şefkatle, tatlı tatlı bakıyordu. Yumuşacıktı.

«Efendim?» William anlamamıştı. Kaşlarını çattı. Ellerine baktı. Sonra kısa bir kahkaha attı.

«Kısacası,» dedi Ursula. «Bay Arnold koca bir budalaymış. Karısı ısrarla davet etmesine rağmen evine pek gitmedim. Babam ondan hoşlanmazdı. Nasıl bir kişi olduğunu bilirdi.»

Birdenbire William’a karşı duyduğu sevgi büyüdü, içine sığmaz oldu. Bu sevgi yüzünde, gülümsemesinde bir ışık gibi parlıyordu. William cnc inanmayan gözlerle baktı.

«Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz?» Sesinde şüphe gizliydi.

Ursula sabırsızlandı.

Bir parça kaba bir tavırla, «Böyle düşünmeseydim, söylemezdim,» diye atıldı.

«O halde beni suçlamıyorsunuz?»

Bu sözcükler belki çocukçaydı ama Ursula’ya son derece dokunaklı geldi.

«Hayır. Sizi suçlamama niçin bu kadar önem veriyorsunuz, Bay Prescott?»

William Prescot ayağa kalktı ansızın. Ursula'ya doğru iki adım geldi. Sonra döndü. Şömineye gitti. Düşünceli düşünceli ateşe baktı. Küçük Oliver bir babasına, bir Ursula'ya bakıyordu. Küçük bacaklarını uzatmış, divanın üstünde hareketsiz oturuyordu. Odada sıkıntılı bir sessizlik oldu. Ursula öne doğru eğildi.

'Söyle!' diye bağırdı William'a içinden. 'Bütün gün, seni tanıdığım andan beri, ömrüm boyunca söylemen için beklediğim şeyi söyle! Açıkça söyleyebilirsin. Yüzündeki gerçeği gördüm. Beni seviyorsun... Yalnızca söylemen gerek şimdi.'

Ursula âni bir heyecan ve özlemle ayağa kalktığıнын farkında değildi. Ona doğru iki adım gittiğinin de farkında değildi. Bunu ancak, William kapkara öfkeli yüzünü ondan yana çevirince anladı. Ursula geri çekildi.

Sakin. acı bir öfkeyle, «Neden mi önem veriyorum?» dedi. «Çünkü bu gece buraya size evlenme teklif etmeye geldim.»

Ursula yerinden kıpırdamadı. Prescott'un yüzündeki olağanüstü ifade ve sesinin tonu onu korkutmuştu. Kendi kendi kendine, 'Beni seviyorsun,' dedi güçsüzce. 'Beni seviyorsun. Beni sevdiğin için benden nefret ediyorsun. Hiç bir kadını sevmeye niyetin yoktu.'

«Evet! Konuşmayacak mısınız?»

Ursula sandalyesini aradı. Tekrar oturdu. Başını şömineye doğru çevirdi. Ateşe bakıyordu ama hiç bir şey görmüyordu.

Yavaşça, «Bana evlenme teklifinizi çok garip bir biçimde yaptınız,» dedi.

William Prescott bunu duymazlıktan geldi. «Soruma karşılık vermediniz. Reddederseniz anlayışlı davranırım...

Ama teklifimi düşünmenizi istiyorum. Zengin bir kadın değilsiniz. Ben zenginim. Daha da zengin olacağım. İsteddiğiniz her şeyi yapabilirim. Yapacak duruma geleceğim.»

Ursula başını ona çevirdi. Dikkatle baktı.

«Niçin benimle evlenmek istiyorsunuz, Bay Prescott?»

Şimdi adamın yüzündeki ifade o gün, Ursula'nın arazisinin oradaki gibi oldu: Donuk, kaba ve barbar. «Çünkü Oliver'in bir anneye ihtiyacı var. Çünkü çocuklarım için istediğim gibi bir anne olacaksınız. Çünkü yaptırdığım evin bir hanıma ihtiyacı var.» Bu sözcükler Ursula'ya hakaretler yağdırıyordu. Ama Ursula onun kendisini, içinde tuttuğu bir şeye karşı savunduğunu, kabul etmek istemediği bir gerçeğe karşı direndiğini anlıyordu. Ursula'yı asla sevmek istememişti. Hattâ bunun için Ursula'dan nefret bile ediyordu. Çılgın gibi konuşmasına devam etti: «Bir gün evlenmeyi düşünüyordum. Sizin gibi iyi bir aileden bir hanımefendiyle evlenmek istiyordum. Paralı bir kadınla evlenmeyi düşünmüştüm. Fakir olmanız talihsizlik. Yine de benimle evlenmenizi istiyorum!»

Ursula uğradığı hakaretle pancar kesilmişti. «Bay Prescott!» diye atıldı.

William Prescott ona amansızca baktı. «Size gayet dürüst davranıyorum. Tekrar ediyorum, zengin bir adamım. Para istiyorum. Çok para. Bu parayı evlenerek elde etmeyi umuyordum. Zamanla New York, Pittsburg ya da Philadelphia'da böyle zengin bir kadın...»

Ursula doğruldu. Öfkesi karşısında kendi de şaşırmıştı.

Hiddet ve nefretle, «Hâlâ vaktiniz var,» dedi. «Niçin zamanınızı bu kentte, benimle ziyan ediyorsunuz? Zaten bu kentte işiniz ne?»

William Prescott gülümsedi. «Gerçekten zekice bir soru. Andersburg'da durmamam gerek aslında. İşim dola-

yısıyla sık sık Michigan'a, Illinois'e, ya da öteki batı eyaletlerine gideceğim. Ama kendime özgü, yalnızca benim bildiğim bir nedenle Andersburg'da oturmalıyım.» Muzaffer olmak, kenti ayakları dibine sermek, takdir edilmek, dehşet uyandırmak için burada kalacaktı. 'Pek âdice bir düşünce,' diye düşündü Ursula. Öfkesi birdenbire kaybolmuştu.

William Prescott tekrar konuşmaya başladı: «Varlığımdan fazla rahatsız olmayacaksınız. Oliver sizinle kalacak. Yine arkadaşlarınız olacak.»

Ursula çaresizlikle, «Hiç sanmam... Sizinle evlenirsem...» dedi. Garip bir düşünce içinde bulunduğunu sanıyordu.

William Prescott başını salladı. O sevimsiz gülümsemesiyle, «Evet, mutlaka, arkadaşlarınız olacak,» dedi. Bekledi... Yeniden tazelenen bir sabırsızlıkla, «Evet! Benimle evlenir misiniz?» diye sordu.

Ursula ondan uzaklaştı. Masasına yaklaştı. Elini üstüne koydu. Dayandı. «Evet,» diye fısıldadı.

William Prescott onun gözlerini görebiliyordu. Kocaman kocaman açılmıştı bu gözler. Tedirgindiler. Uzun bir zaman birbirilerine baktılar.

«Teşekkür ederim,» dedi, William.

Sonra, Ursula o kadar uzakta dururken, William Prescott Oliver'in paltosunu giydirdi. Kendi şapkasını, paltosunu giydi. Bütün bunları çabucak, düzenle yapıyordu. Oliver'i kucağına aldı. Durakladı. Sonra hole doğru yürüdü. Orada durdu. Ursula'yı görebilmek için omuzunun üstünden baktı.

«Derhal evlenelim mi? Söz gelişi gelecek pazartesi .» diye sordu.

Ursula'nın sesi güçlükle işitildi. «Nasıl isterseniz...» Gerçekten gidiyordu. Ursula kıpırdamadı. William so-

kak kapısını açtı. Kapının sesi, sessizlikte olduğundan da çok çıktı.

Sonra küçük Oliver'i çabucak yere bıraktı. Odaya döndü. Ursula'ya yaklaştı. Ansızın Ursula'nın kollarını yakaladı. Onu kendine çekti. Ursula engel olmadı. Çünkü çok sarsılmıştı. Gücsüzdü. William başını eğdi. Ursula'yı dudaklarından o kadar kuvvetle öptü ki, Ursula'nın dişleri dudaklarına geçti. Morardı.

«Ursula,» dedi. Sonra tekrar, sanki heyecanlanmış gibi, «Ursula,» dedi.

Onu yakaladığı gibi, birden bıraktı. Gidiyordu. Arkasına bakmadı. Küçük Oliver'i kucağına aldı. Kapı arkasından kapandı...

Bir dakika sonra Ursula arabanın hareket ettiğini işitti.

Ertesisabah, uykusuz geçen bir geceden sonra, bir haberci Ursula'ya küçük bir paket getirdi. Ursula açtı... Sarı kadife üstünde pırıl pırıl bir zümrüt yüzük duruyordu. Prescott'un el yazısıyla kısa bir de not vardı: «Bunu bir hafta önce New York'tan senin için aldım.»

YEDİNCİ BÖLÜM

Andersburg'un en güzel evlerinden biri Bay ve Bayan Ezra Bassett'in konaklarıydı. Ama buna, tam anlamıyla, bir konak denilemezdi. Çünkü yalnızca on dört odası vardı. Binanın kırmızı tuğla ve taş yapısı onu olduğundan büyük gösteriyordu. Bütün Andersburg, meyilli çatısı, kuleleri, küçük balkonları, bahçesi, taş döşeli yolları, ahır ve limonluğuyla bu evi çok beğenirdi.

Kentin halkı, evin yapımını kuşkuyla izlemişti. Çünkü hemen savaştan sonraydı. 1873 bunalımı da başlamak üze-

reydi. Birçokları bankaya yatırdıkları paralardan endişe etmeye başlamıştı. Bunun üzerine Bassett, kentin gazetesinde, oldukça büyük puntolarla, yakın eyaletlerde ve Pittsburgh'da birçok servet sahibi kişinin kendisiyle iş yaptığını ilân etti. Bassett gerçekten akıllı, bilgili bir bankacıydı. Zekâsıyla birtakım belirsiz, görünüşte gayet ağır ilerleyen işlere giriyor, bir iki yıl sonra bu işlerin geliştiği, bütün para yatıranlar için verimli bir hale geldiği görülüyordu.

Bassett'in asla açığa vurmadığı birtakım haber alma kaynakları vardı. Güler yüzlü, kısa boylu, tombul, neşeli bir adamdı. İşlerini büyük bir gizlilik içinde yürütürdü. Karısı bile yaptığı işlerden habersizdi. Ama üzüm üzüme baka baka kararır dendiği gibi, o da kocasının kurnazlığından bir şeyler kapmıştı. Arkadaşlarının hiçbirisi bunun farkında değildi. Çünkü o da tıpkı kocası gibi yumuşak başlı, önemsiz konularda açık sözlü, konuksever ve sevimliydi. Vücut yapısı da kocasına benziyordu; kısa boylu, tombul, pembecik, yumuk yumuk bir kadındı. Bir çift mavi göz daima dostça gülücükler dağıtırdı. Bütün kibar hanımlar gibi o da mükemmel bir dedikoducuydu. Ama bir müşteriyi ya da dostu kıracak bir şeyi asla yapmaz, kimseyle tartışmaya girmezdi. Bununla birlikte kentin iki gazetesi Bayan Bassett'le karşılaştırılırsa, gazeteler haber yönünden gerçekten yaya kalırlardı.

Bayan Bassett'in haber konusunda burnu çok keskindi. Sevgili arkadaşı Ursula Wende'den, kendisiyle, 'karşılıklı, yalnız başına birer fincan çay içmek' istediğine dair bir mesaj alınca, bunun gayet önemli bir konuşma olacağı 'konusunu' aldı. Arkadaşını hemen o gün öğleden sonra memnuniyetle beklediğini söyleyerek uşağı geri yolladı. Prescott denen korkunç ve iğrenç adamın, Ursula'yı iki kez ziyaret ettiğini bilmeyen kalmamıştı. Ursula Wende'nin ona arazi sattığını söyleyerek bunu gizlemesini ga-

yet normal karşılıyorlar ama yine de ileri geri düşünmekten, konuşmaktan kendilerini alamıyorlardı.

Bu arada Bayan Bassett, düşüncelerin, kuşkuların ve bütün imaların keyfini sürüyordu. Tabii arkadaşları onda bir 'haber' var mı, diye meraktan çatlıyorlardı. Bayan Bassett başını esefle sallıyor, anlatılacak bir haberi olsa onlardan esirgemeyeceğini söylüyordu. Ursula'nın mesajını alınca son derece heyecanlandı. Birkaç arkadaşına ertesi gününü anlatacak bir şeyleri olabileceğini haber verdi... Davranışları sinsî ve kararlıydı. Onun için arkadaşları alacakları haberin gerçekten önemli olduğuna inandılar.

Ursula yürüyerek Bayan Bassett'in evine gelirken, Englewood sokağındaki bütün evlerin pencerelerinin perdeleri namuslu ve gayet düzenli bir şekilde kapalıydı. Ama her perdenin gerisinde, heyecanlı, dikkatli bir yüz vardı. Ursula'nın elbisesinin, onun için bile fazla sade, süzsüz olduğu kanısına varıldı. Babasının ölümünde giydiği siyah yünlü elbisesi vardı sırtında. Yalnız şapkası yeniydi. Siyah kadife ve uzun boncuklardan yapılmış, tepesine siyah deve kuşu tüyü konmuştu. Ince, bahar pelerini, yine siyah kumaştandı. Ursula'nın usta parmakları kenarlarını işlemişti. Genç kız, Bayan Bassett'in evinin merdivenlerini sakın, fakat hızlı adımlarla çıktı. Ursula'nın elbisesinin en ince noktalarına kadar incelenmesi, izleyicilerin ne denli dikkatli olduğunu gösteriyordu. Yüzündeki solukluk da gözden kaçmamıştı. Dudaklarında huzursuz kıvrımlar vardı. Başı hafifçe önüne eğikti...

Kapı Ursula'nın arkasından kapandı. Bunu bütün sokak işitti. O anda bu konuşmada hazır bulunmak istemeyen bir tek kadın yok gibiydi. Ama insan beklemesini bilmeliydi. Bu arada hanımlar, kendi aralarında, tahminlerde bulundular.

Bayan Bassett, konuğunu duruma uygun bir ciddilik

ve törenle karşıladı. Misafir salonunun kapıları ardına dek açılmıştı. Oysa Bayan Bassett çay partilerini bile arka taraftaki küçük, rahat oturma odasında verirdi. Mermer şöminede ateş yanıyordu. Alevler çay masasının gümüş ve porseleni üzerinde yansıyor, etrafa ışık saçıyorlardı. Perdeler yalnızca halıların solmasını önlemek için değil, aynı zamanda odaya resmî bir hava vermek için yarı yarıya kapatılmıştı. Odanın ortasındaki büyük masanın üstünde balmundan çiçekler vardı. Yarı aydınlıkta geniş divanın ve sandalyelerin kırmızı kadifesi pek kasvetli görünüyor, dışarda hava yumuşak ve ılık olmasına rağmen salon insanın içini ürpertiyordu.

Normal zamanlarda parlak, açık renk elbiseler giymekten hoşlanan Bayan Bassett, bu buluşmanın önemini arttıracak biçimde giyinmişti. Altı ay kadar önce kayınbiraderinin cenazesinde giymek üzere yaptırdığı en iyi ipek-liden, siyah elbisesi vardı üzerinde. Elbisenin fırfırları bile siyahtı. Elbiseyi biraz olsun canlandırmak için siyah kehribar ya da kristal düğmeler bile konmamıştı. Şapka giymekten hoşlanmayan Bayan Bassett, bugün, kırışmaya başlamış kahverengi kıvrıkcık saçlarının üstüne, elbisesi kadar ciddî ve resmî bir şapka oturtmuştu. Dantel ve siyah kurdelerden yapılmış şapka.

Salona girmeden önce gerçekten üzüntülü, şaşkın olan Ursula, çevresine şöyle bir baktı. Gülmemek için kendini zor tuttu. Bereket versin, Bayan Bassett konuğunun gözlerindeki muzip kıvılcımları göremedi, çünkü o anda yapmacık bir üzüntüyle önüne bakıyordu. Hizmetçi pele-rinini alırken, Ursula kendini toparlamak fırsatını buldu. Bayan Bassett'in yakınına oturdu.

Ursula kendi kendine, 'Aman Allahım,' diye düşündü. 'Sanki ortada bir cenaze var.' Ama bütün bu resmiyetin,

bu ağır havanın ne amaçla yaratıldığını çok iyi anlıyordu. Bayan Bassett'in siyah elbisesini, dantelli şapkasını da anlayışla karşılıyordu. Şunun da iyice farkındaydı ki, onun olduğu kadar Bayan Bassett için de önemli bir andı bu. Dolayısıyla ev sahibinin yarattığı ortamı bozmamaya dikkat ediyordu. Çok geçmeden sınırları yatıştı, hattâ kendini oyunun havasına kaptırdı. Ellerini kucağının üstünde birleştirdi. Başını hafifçe yana doğru eğdi. Böyle oturunca, siyahlar içindeki incecik bedeni dokunaklı, çaresiz bir hal almıştı.

Odaya bir sessizlik çöktü. Yalnız şöminedeki ateşin çatırtısı işitiliyordu. Ursula kasten söze başlamıyordu... Sonunda Bayan Bassett dayanamadı. İri mavi gözlerini konuşunun üzerine dikti.

Üzüntüyle, «Sevgili Ursula,» diye mırıldandı. «Hiç de iyi görünmüyorsunuz. Çok solgunsunuz, şekerim. Bu sabah bir üzüntünüz olduğu içime doğdu. Mesajını alınca sevgimde yanılmadığımı anladım.»

Ursula kısaca, 'Saçmalama, sevgili Jemima! Aptallık ediyorsun,' demek istedi. Ama bunun yerine, «Sevgili kardeşim» diye başladı. «Yardıma ihtiyacım var. Aklıma ilk gelen sen oldun. Bunca yıl bana bir kızkardeş gibi davranmadın mı?» Ursula böyle konuşmakla yalnız Bayan Bassett'in yarattığı havaya uymakla kalmıyor, aralarındaki on iki yıllık yaş farkını da, incelikle, bilmezlikten geliyordu.. Bu iki nazik davranış karşısında Bayan Bassett'in gözleri sevinçle parladı. Ursula'ya sevecenlikle gülümsedi.

«Gerçekten, Ursula,» dedi. «Yardım istemek için benden başkasına gitseydin çok üzülürdüm.» Konuşurken sesi üzüntüyle titriyordu âdeta. Ama alacakaranlıkta gözleri parlıyor, sanki konuşunu göğsüne bastırmak istermiş gibi öne doğru eğiliyordu. «Benden başka kimin kalbi sana yardım etmeye böylesine koşabilir?»

Ursula dudaklarını şiddetle ısırды. Başını bir parça da-

ha önüne eğdi. İçini çekti.

Kederle, «Yalnız başıma olduğumu biliyorsunuz,» dedi. «Himayesiz durumdayım!»

Bayan Bassett ellerini heyecanla kavuşturdu. Bunlar beyaz, küçücük tombul ellerdi. Bakımlıydı. Alyanstan başka yüzük taşımıyordu.

«Ah!» diye atıldı. «Bunu kaç kereler düşünmüşümdür, benim sevgili, zavallı arkadaşım! Seni buraya kanadımın altına, evime almadığım için kendi kendimi suçlamışımıdır. Ama senin ne kadar gururlu olduğunu...»

‘Oh, Tanrım, daha neler,’ diye düşündü Ursula oldukça katı kalplilikle. Boğazından hıçkırık yerine geçebilecek bir ses çıktı. Hattâ beyaz mendiliyle gözlerinin kenarını bile sildi.

Düşüncelerini gizlemek için tekrar içini çekti. «Gurur,» diye itiraf etti. «Bazı fedakârlıklar yapmaya zorluyor insanı. Ama insanın zayıf tarafını kapaması için kuvvetli bir kale, sevgili Jemima.»

Ursula’nın bir suç işleyip lekesiz Bassett konağında kendine bir yer aradığını sanan ve aceleyle, düşünmeden söylediği son sözlerin birtakım vaatler yerine geçeceğinden korkan Bayan Bassett, rahat bir soluk aldı.

«Asla zayıf davranmadın, Ursula,» dedi. Sesi kolaylıkla atlattığı felâketin etkisiyle titriyordu. «Her zaman güçlü ve tedbirlisindir.»

«Yine de,» diye Ursula mırıldandı. «Senden yardım istemeye geldim. Yaklaşan evliliğimi senden başka kime bildirebilirim, sevgili arkadaşım?»

«Senin...» diye başladı Bayan Bassett. Altındaki koltuğun yaylarını gıcırdatarak doğruldu. Yuvarlak, tombul yüzü alacakaranlıkta bembeyaz görünüyordu.

Ursula ağır ağır başını salladı. «Evet, evliliğim. Prescott ile nişanlandım. Herhalde bu ad sana yabancı değildir.»

Bayan Bassett konuşamadı. Ursula'nın ona ne söyleyeceği konusunda öyle, enine, boyuna düşünememişti. Aslında masumca yapılan herhangi bir yanlış davranışını anlatacağını sanmıştı... Belki de bu kötü davranışından ötürü, sonbaharda öğretmenlik yapamayacağını bildirmişlerdi de, Ursula onu anlatacaktı. Bağışlanması, işin yeniden kendisine verilmesini rica edecekti. Bayan Bassett kendini buna hazırlamıştı. Ursula'yı ciddi bir anlayışla dinleyecek, birtakım çözüm yolları tavsiye edecek, sonra konuşulanları derhal arkadaşlarına anlatabilmek için konuyu bir an önce yolcu edecekti.

Bayan Bassett'in başı dönüyordu. Ursula yalnızca çirkin bir davranışını itiraf etmekle kalmıyor, aynı zamanda ondan yardım istiyordu. Fakat ağızından inanılmaz sözcükler dökülmüştü. Çirkin ve küstah atılımlarla kendisini Andersburg'un en zengin kişilerinden biri haline getiren bir adamla evlenmek üzere olduğunu söylüyordu, Ursula.

Cansız bir sesle, «Sen... ve Bay William Prescott mu dedin Ursula?» diye kekeleydi.

«Evet,» diye fısıldadı Ursula. «İki gün önce evlenme teklif etti. Onu, en yakın arkadaşım olarak sana, kocan olduğu için de Ezra'ya yollamalıydım. Jemima. Ama olmadı.»

Bayan Bassett'in dili tutulmuştu sanki.

Ursula kasten yalvaran bir sesle konuşmaya devam etti: «Tabii Bay William Prescott'u tanımazsın, Jemima... Ya da onunla hiç karşılaşmadın. Gazetelerde hakkında son derece yersiz, iftira dolu yazılar çıktı. Ama sen daima gerçeklerden hoşlandığın için bunları okumamışsındır. Seni temin ederim ki, sevgili Jemima, Bay Prescott zalim bir komploya kurban edilmek isteniyor. Onu iyi tanıyorum.. Son derece iyi, değerli bir kişi. Çok zengin olduğunu da söyledi ama ben bununla fazla ilgili değilim.»

'Oh, Tanrım,' diye Ursula kendi kendini azarladı, 'gerçekten çok abartmalı konuşuyor, davranıyorum. Bu, küçük Jemima'nın bile hazmedemeyeceği kadar ağır bir darbe oldu.'

Ama fazla 'ağır' değildi. Jemima hepsini bir lokmada yuttu. Bu arada düşünceleri karışıklıklardan kurtuluyor, biçimleniyordu. Kocasını Ezra'nın, Bay Prescott hakkında gayet acı bir dille konuştuğunu çok iyi anımsıyordu. Ezra adamı bir serseri, hırsız ve alçak olarak nitelendirmişti... Ama öfkesi daha çok Prescott'un kendi bankasıyla iş yapmaktan kaçınması yüzündendi.

«Cahil herif, benim tavsiyelerime değer vermeliydi... Arzu eden herkese yardım etmeye hazırım... Anlıyorsun ya Jemima... Onunla çalışırsak, iki taraf için de çok yararlı olabilir,» demişti Bassett.

Bayan Bassett, Ursula'ya heyecanla baktı. Ursula işte bu adamla evlenmek üzereydi. Ve Ursula dostlarını, kendisini zalim dünyaya karşı koruyanları unutacak cinsten bir kadın değildi. Ursula'nın kuşkusuz müstakbel kocası üzerinde etkisi olacaktı... Sevgili, aziz Ursula! Bayan Bassett yutkundu. Sesi güçlkle çıktı.

«Beyefendiyi, teklifini kabul etmezden önce dostlarına yollamaman tedbirsizlik olmuş, Ursula,» dedi. Sonra Ursula'yı az da olsa kırmak korkusuyla, «Ama her şey o kadar çabuk olup bitmiş ki! Kimbilir ne kadar endişelenip üzülüldün, Ursula!» diye ekledi.

Gözleri yaşlarla dolmuştu. Eteklerini hışırdatarak kalktı. Onun kilosundaki bir insandan beklenmeyecek bir çeviklikle Ursula'nın önünde diz çöktü. Ursula onun kendisine sarılmasına izin verdi. Hattâ bir iki damla gözyaşı bile akıttı. Tekrar tekrar sevgili arkadaşından af diledi. Kendisine yardım etmesini rica etti. Bayan Bassett onu oldukça heyecanla öptü.

«Kalbimi kırıyorsun, sevgili Ursula,» diye hıçkırdı.

«Her şeyi affettim!» Ursula'nın gözlerini kendi mendiliyle sildi. Sonra onu kollarında salladı. «Bir daha bundan söz etmeyeceğiz. Bitti. Unutuldu! Şu Bay Prescott, seni habermiz olmadan çalıp götürmeye çalıştığı için ne kadar azarlansa yeridir. Bu kadar acele, böyle ansızın...»

Ursula alçak gönüllü bir tavırla, «Evet,» diye içini çekti. «Buna ben kendim bile inanmıyorum. Bir iki kez ancak buluştuk. Ama birbirimizden derhal hoşlandık.»

Bayan Bassett, şimdi Ursula'da kaçınılmaz bir güzellik görüyordu... «Seni görünce hayran kalmamasına imkân var mı? Bu kadar çabuk evlenme teklif etmesinde anlaşılmayacak ne var? Tabii onun hakkında anlatılan hikâyelere kimse inanmıyor. Hepsi kıskançlığın doğurduğu yalanlar.» Geri çekildi. Ursula'ya hayranlıkla baktı.

İşte o zaman Ursula, eldivenini çıkarıp avucunun içine doğru çevirdiği zümrüt yüzüğü gösterdi. Bunu gayet sade bir biçimde yaptı. Bayan Bassett hayretle soluğunu tuttu. Ursula'nın elini yakaladı. Heyecanlı sesler çıkararak yüzüğü evirip çevirdi. Odanın alacakaranlığında ışığı yakalamak, derin yeşil ışıltıyı, deniz rengi parlaklığı ortaya çıkarmak istiyordu. Bayan Bassett hayatında böyle mücevher görmemişti. Böyle bir mücevher olduğunu hayal bile edemezdi. Bayan Bassett'in düşünceleri âdeta kesintiye uğradı. Kraliçelere lâyük bir şeydi bu. Kralların taçlarında bulunabilirdi ancak!... Eğer... Tabii... Sahiciyse.

Neden sonra Ursula'nın gülümseyen yüzüne baktı. Parmakları hâlâ yüzüğün üzerindeydi. Adetâ bırakmak istemiyordu. Gerçek olduğuna inanmıyordu. Ama acı acı kabullendi bunu. Güçlkle gülümsedi. «Çok tatlı bir yüzük, şekerim,» dedi. «Kuşkusuz bu bir...»

«Zümrüt,» dedi Ursula tam bir ilgisizlikle, «New York'ta Cartier'den alınmış. Kutusu bende.» Tatlı tatlı gülümsedi. «Kutu da yüzük kadar güzel!»

O halde yüzük sahibiydi! Cartier'in ününü bilirdi Bayan Bassett. Sandalyesine döndü. Soluğunu düzenlemek, kendine hâkim olmak, yersiz heyecanlarını kontrol altına almak istiyordu. Ursula'yı dikkatle inceledi. Böyle bir yüzük satın alabilen bir adam, sevgili arkadaşına nasıl âşık olabilir, diye anlamak istiyordu.

Bayan Bassett, Ursula'nın konuştuğunu farkettil. «Sevgili William'ın pazartesi günü evlenmemizde ısrar etmesi ne kadar acelecilik değil mi?»

Bayan Bassett, «Pazartesi!» diye soludu. «Bu önümüzdeki pazartesi günü mü?»

«Evet,» diye Ursula içini çekti.

Bayan Bassett'in başı yeniden çılgın gibi dönmeye başladı. Sonra bu karışıklığın içinden aklına mükemmel bir plân geldi. Bu, yalnız küçük, gösterişsiz bir evi olan Ursula için değil, aynı zamanda Bay Bassett için de iyi olacak; Bay Prescott ile karşı karşıya gelecekler, adam sevimli bankacıya karşı kendisini daima minnettar hissedecekti.

«Benim sevgili çocuğum! Olmaz! Bu kadar acele evlenemezsin! Bay Prescott seni bu denli aceleye getirmemeli! Ona tesir etmelisin Ursula! Hem sonra... Andersburg'un yüksek sosyetesinde bir yerin var... Yani olacak. En iyi, en yakın arkadaşlarından birinin, benim ve Ezra'nın evinde evlenmelisin. Hazırlanmak iki hafta sürer. En iyi düğün pastası... Sonra Ezra'nın şarapları...» Sustu. Kurduğu hayallere kendi de şaşmıştı. Ellerini tombul göğsüne götürdü. «Gelinliğin, çeyizini ne olacak... Konuklar, yemek...»

Telaşa kapılan Ursula hepsini reddetmek üzereydi. Durdu. William Prescott'un Anderburg'un 'en iyi' ailelerine karşı duyduğu nefreti hatırlamıştı. Ama şimdi, ansızın, onun hiç bir zaman Andersburg'un bir paryası olarak kalmak istemediğini anladı. Onu hor görenlerin, kendilerini ondan üstün görenlerin yanında olmak istiyordu... Yüzü-

ğüne baktı. Bu, tam bir yalnızlık içinde yaşamak isteyen bir adamın hediyesi değildi.

Şimdi yüzü endişe içindeydi Ursula'nın. Yüzüğü parmağında yavaş yavaş çevirdi. William Prescott, Ursula'nın Andersburg sosyetesinde hatırı sayılır bir yeri olduğunu biliyordu. Ursula bir hanımefendiydi. Nüfuzlu dostları vardı. Bütün bunlar Bay Prescott'un gözünden kaçmış olamazdı. Zaten Ursula onun her şey hakkında etraflica bilgi sahibi olduğunu çok iyi biliyordu. Evet, Ursula'yı aldatmaya çalışmıştı. Her insandan beklenecek bir davranıştı bu. Başka ne bekliyordu zaten? Neye inanıyordu? Yaptırmakta olduğu o kocaman evin bütün kapılarını, pencerelerini kapatıp münzevi bir hayat yaşayacak değildi ya? Ne kadar aptaldı.

Yine de bütün bedeni ürperdi. Saçmaydı belki ama Prescott'un kişiliğinin bütün arkadaşlarından üstün olduğuna inanmıştı. Ataklıkta, acımasızlıkta ve hayal gücünde üstün olduğu gibi.

Farkında olmadan yüzüğü parmağından çıkarmaya çalıştı. Sonra buz gibi parmakları durdu.

William Prescott'u yalnız, öfkeli, kindar bir insan olarak gördü. Derhal ona koşmak, teselli etmek, korumak ister gibi kollarını boynuna dolamak istedi.

«Çok naziksin, Jemima. Kabul ediyorum. Bay Prescott'un da minnettarlıkla kabul edeceğini biliyorum. Ona hemen bir haber salabilsem...»

Bayan Bassett'in heyecanına diyecek yoktu. «Derhal, sevgilim! Derhal!» diye atıldı. Ellerini çırpı. Ursula'ya baktı. «Ve şekerim!» dedi. «Artık evde yalnız kalman doğru olmaz! Senin için bir arkadaş bulmalı. Bu hanımı biliyorum... Merhum papazımızın karısı Bayan Templeton. Ona meseleyi hemen bu akşam açacağım. Memnun olacağına eminim. Ah, Ursula, bütün bunlar ne inanılmaz, ne harikulâde!»

Hizmetçi çay getirdi. Bayan Bassett kazandığı zaferin heyecanıyla elleri titreyerek Ursula'ya çay ve pasta ikram etti. Şimdi Ursula'yı, tanıdıkları içinde en sevgili, en tatlı, en güzel kadın olarak görüyordu. Hanımlar kibar kibar çaylarını yudumladılar, pastalarını yediler. Bayan Bassett'in büyük sevinci bir çağlayan gibi kabarıyordu... Ursula, solgun bir sessizlik içinde, gülümseyerek dinliyordu, onu. İri zümrüt avucuna batıyor, etini kesiyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ertesi gün Andersburg'un iki gazetesi de en göze çarpan yerinde şu haberi veriyordu:

«Bay ve Bayan Ezra Bassett, Englewood caddesinde oturan Matmazel Ursula Wende ile şimdilik Emperyal Otelinde kalan Bay William Prescott'un nişanlandıkları haberini vermekle zevk duyarlar. Düğün törenleri mayıs ayının yirmisinde Bassett'lerin evinde yapılacaktır. Matmazel Wende, Bayan Bassett'i ev sahibesi, Rose Bassett ile Lily Bassett'i de nedimleri olarak seçmiştir.

Matmazel Wende, Andersburg'un gayet yakından tanıdığı büyük bilgin Bay John Landsdowne'nin Gençler adlı okulunun İngiliz Edebiyatı Profesörü merhum Dr. August Wende'nin tek kızıdır. Bay Prescott son günlerde Prescott Kereste Şirketi'ni kurmuştur.

Bay Prescott, Schiller yolundaki mâlikânesi tamamlanana kadar Emperyal Otelinde kalacak, düğünden sonra Matmazel Wende de aynı otele yerleşecektir.»

Bu ilândan sonra Andersburg büyük bir heyecan ve telâş kasırgası içinde çalkalandı. Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Ya da bundan başka hiç bir şey tartışmaya, konuşmaya değmezdi. Tabii Jenkins'in iki gün bürosuna gelme-

yip üçüncü gün gayet perişan bir halde ortaya çıkması sayılmazsa. Arkadaşları onun da düşüncelerini anlamak istediler ama genellikle geveze bir kişi olan Jenkins konuşmaktan sakındı.

Ursula, William Prescott'a bir mesaj yollamıştı. Bayan Martin Templeton'un düğün gününe kadar yanında kalacağını da yazmıştı. Bu konuda bir parça ürküntü duyuyordu ama Prescott derhal cevap verdi.

«Bu ve öteki konularda gayet akıllıca davrandığınızı görüyorum.» Ursula mesajı okudu. Dudaklarında sert hatlar belirdi. Tahminlerinde yanılmamıştı demek. Göğsünü daraltan bir sıkıntıyla okumaya devam etti: «Yarın değil öbür gün, sabah New York'a gidiyorum. İki hafta kadar kalacağım. Ondan sonra arkadaşlarınızın emirlerine amadeyim.

Mesaj üzerinde, «Oliver ve sadık kulunuz William,» yazan bir kart iliştilmiş bir demet iri kırmızı güllerle gelmişti.

Ursula'ya arkadaşlık etmek için tayin edilen ve henüz gelen Bayan Templeton gülleri görünce heyecanla bir çığlık attı. Ama Ursula kartı parça parça ederek gül demetine arkasını döndü.

Ne istiyordu? Bilmiyordu. Duyguları ve davranışları kendine bile anlaşılmaz gibi görünüyordu. Bir defasında, «William Prescott ikiye bölünün biri galiba,» diye düşünmüştü. Ama buna inanmak istemiyordu.

Andersburg'da düğün ilânından sonra üzerinde heyecanla tartışılan bir ikinci olay daha oldu. Çünkü o gün öğle üzeri, William Prescott, Bassett'in bankasına girerken görülmüştü. Bassett onu büyük bir saygıyla karşılamış, kendi özel bürosuna almıştı.

İki saat sonra Prescott, esmer yüzü mütebessim ve esrarlı olarak bankadan çıkmıştı. Bassett onu kapıya kadar geçirmişti. Yuvarlak, pembe yüzü her zamankinden da-

ha pembeydi. İri, mavi gözleri Prescott'a bakarken tatlı bir memnuniyetle ışıldıyordu. Özel bürosunda konuşulanlara kendini o kadar vermişti ki, Prescott dış kapıdan çıkıp gidince, bir düzine kâtibi ve para yatırmaya gelenleri unutup, ellerini birbirine sürterek oğuşturmuştu. Davranışlarına hâkim olmakta güçlük çekiyor gibiydi.

Bassett ertesi gün ziyaretçilerin hücumuna uğradı... Bassett'in daha önce hararetle karşıladıklarına bu kez gayet resmî ve soğuk davrandığı görüldü. Buna karşılık daha önce soğuk davranılanlar büyük ilgi gördü. Hatta kapiya kadar yolcu edildiler Bankadan bazıları asık, bazıları da güler yüzle çıktılar. Asık suratla çıkanlar arasında Amerikan Kereste Şirketi müdürü Chauncey Arnold vardı. Bassett'in, Arnold'un arkasından, «Tekrar ediyorum, Chauncey, bu adam yaptığı bütün işlerde büyük bir başarı kazandı. Bunu unutma,» diye bağırdığı işitildi. Arnold cevap vermedi. Kapıyı arkasından çarparak kapattı. Rengi kül gibi olmuştu.

Büroda olanlar, Bay Prescott ile Matmazel Wende'nin düğününden birkaç gün öncesine kadar bilinmedi. Bu arada, kent için için kaynıyordu.

Perscott'un New York'a gitmesinden bir gün önce akşama doğru, Ursula ondan bir mesaj aldı. Nişanlarının ilânından sonra William onunla görüşmek isteğinde bulunmamıştı. Bu hal Ursula'yı hem rahatlatmış, hem de anlaşılma- bir şekilde rahatsız etmişti. Mesaj gayet kısaydı: «Küçük Oliver'i daha yakından tanımanı istiyorum. Böylece evlendiğimiz zaman sana yabancılik duymaz. Onun için, izinle onu, dadısı Lucy Jones ile beraber, ben dönene kadar senin yanına yolluyorum.»

Ursula bu habere hem üzüldü, hem de umutsuzluğa kapıldı. İlk düşüncesi derhal böyle bir şeyin asla olamayacağını bildiren bir mesaj yazmak oldu. Evinin küçüklüğünü bahane edip şimdi yanında bir de konuk bulunduğunu ileri

sürecekti. Üstelik, kendisine sorulmadan böyle bir sorumluluk altında bırakılmasına kızmıştı.

Kendi kendine 'galiba büyülendim,' diyerek içini çekti. Prescott'un bu isteğini memnuniyetle karşıladığını bildiren bir cevap yazdı. Mektubu bir haberciyle yolladı. Bay Prescott'un arabasıyla Oliver ve Lucy birlikte geldiler... Ursula onları nezaketle karşıladı. İçinde hem bir yatak, hem de bir kanape bulunan August'un odasını onlara verdi.

Uzun boylu, zayıf, sessiz, çocuksuz bir kadın olan Bayan Templeton bu istilâyı memnuniyetle karşıladı. Sevgili Ursula'nın tam istediği şeydi. Bu sevgili çocuk için de çok iyi olacaktı. Gayet sofu bir papazın karısı olmasına rağmen çocuğu, elinde olmadan, servet ve kudretin canlı bir temsilcisi olarak görüyor, ona hayranlıkla bakıyordu. A-sık suratlı olmasına karşın tatlı Lucy'e temiz çarşaf, örtüler taşıyordu. Bir defasında Oliver'i kucaklamak cesaretinde bile bulundu. Ursula ise durumu kapı eşeğinden seyreliyordu.

«Burada çok rahat edeceksin, Lucy,» diye Bayan Templeton durmadan konuşuyor, Lucy'e ayrılan çarşaf ve pikeleri kanapenin üstüne barıkıyordu. (Eh yumuşak ve en güzel kokulu çarşaf, en yumuşak battaniyeyi August'un uyuduğu ve içinde öldüğü büyük, üzeri tenteli yatağın üstüne koydu, Burada Oliver'in yatmasını kararlaştırmıştı.) «Sevgili bebek bu yatağı öyle sevecekti ki.»

Lucy konuşmuyordu. Şapkasını ve şalını çıkarmıştı. Güzel, sarı bukleleri omuzlarına dökülmüştü. Çevresinde olanları ciddiyetle izleyen Oliver'in paltosunu çıkarıyordu. Lucy kanapeye kısa fakat öfkeli bir bakışla baktı. Ama bir şey söylemedi. Lucy iri yapılı bir kızdı. Kanape geceleri üzerinde yatıp uyumak için yapılmamıştı. Hele eni o kadar dardı ki, insan sağından soluna dönemezdi. Ancak çocuk için uygundu. Bir büyük için değil. Ursula ilk kez ağzını açtı. Sessizce, kayar gibi odaya girdi.

«Lucy,» dedi Bayan Templeton'a. «Bu kanapenin üstünde yatamaz. Babamın yatağında yatsın. Bebek kanapede yatar.»

Bayan Templeton yatağın üstünden doğruldu. Hayretle dışarıya uğrayan soluk gözleriyle Ursula'ya baktı... «Ama Ursula,» diye itiraz etti. «Küçük...»

«Küçük kanapenin üstünde gayet rahat yatar. Çünkü çok küçük,» dedi Ursula kesin bir dille.

«Ama... Ama... O Bay Prescott'un oğlu,» diye kekeledi Bayan Templeton.

«Eğer ödevini gerektiği gibi yapması isteniyorsa, Lucy'nin rahatına dikkat edilmeli. Hem Lucy bir genç kız,» dedi Ursula. Dudakları incecik bir çizgi halinde gerilmişti. Sert nazarlarla Bayan Templeton'a bakarak, «Bertha,» diye devam etti. «Büyük bir insan, bir çocuktan daha önemlidir.»

Bayan Templeton'un âdeta dili tutulmuştu. İnce, yıpranmış elleri çaresizlikle çırpındı. Lucy, Oliver'i önünde tutarak gülümsedi. Heyecanlı bir şeylerin geçtiğini hisseden Oliver sevimli sesler çıkardı. Ursula ona gülümsemekten kendini alamadı. Gitti. Çocuğu kucığına aldı. İçten bir sevgiyle öptü onu. Lucy sahneyi takdirle seyrediyordu. Ursula'dan nefret etmeye hazırlamıştı kendini. Tıpkı patronundan nefret ettiği gibi. Ama şimdi Ursula'ya hayretle, düşünceli düşünceli bakıyordu.

«Ben kanapede rahat ederim, efendim,» diye atıldı.

«Saçmalama, Lucy,» dedi Ursula. Yavaşça Oliver'in yanağını okşuyordu. «Rahat etmeyeceğini sen de biliyorsun. Niçin rahatsız olasın? Niçin insan gereksiz yere rahatsız olsun?» Çocuğu Lucy'e verdi.

Lucy huzursuzlanmıştı. Tekrar itiraz etmeye fırsat bulamadan Bayan Templeton kendini toparladı. «Galiba unuttuyorsun, Ursula,» dedi cırtlak bir sesle, «Çocuk Prescott'un oğlu. Oysa bu genç hanım...»

Ursula sakın sakın, «Bir hizmetçi mi?» diye sordu. Bayan Templeton'a baktı. Buz gibiydi bakışları. «Bir hizmetçinin eti ve kemiği, ancak bir çocuğun yatabileceği bir yere yatırılırsa, itiraz etmez mi demek istiyorsun? Bir hizmetçi de insan değil mi?»

Bayan Templeton'un akli karışmıştı. Anlayamıyordu. İyi, dindar bir kadındı. Ama herkes bir hizmetçinin en kötü yerlerde yatırılması, az bir yemekle yetinmesi, Tanrı'nın kendilerine uygun gördüğüne kanaat etmesi gerektiğini bilirdi. Ursula gerçekten dindar bir kadın gibi davranmıyordu.

Âdeta hıçkırarak, «Galiba unutuyorsun Ursula,» dedi. «Merhum kocam papazdı. Yıllarca ona karılık ettim. Papaz evinde...» Yutkundu. Sonra kekeleydi: «Dinî konular üzerinde yetki sahibiyim.»

«Olabilirsin, sevgili Bertha,» dedi Ursula. «Ama bu konudaki bilgini uygulamıyorsun.»

Bayan Templeton donakaldı. Ursula kanapeyi dikkatle inceledi. «Bir iki sandalye dayayalım da çocuk düşmesin,» dedi.

Lucy dehşete düşmüştü. «Belki Prescott bundan hoşlanmayacak,» diye atıldı.

Bayan Templeton yine kendini topladı. «Elbette hoşlanmayacak,» diye bağırdı. Çökük, zayıf yanaklarında koyu, sevimsiz bir kızarıklık belirmişti. «Sinirlenecek tabii. Haksız da değil! Kim işitmiş...»

Ursula sert bir sesle onun sözünü kesti: «Bay Prescott bu evde oturmuyor. Benim evim bu. Herkesi nerede yatıracağımı ben kararlaştırırım. Evin hanımı olarak benim ödevim bu.» Gayet sakın görünmesine rağmen kalbi hızlı hızlı atıyordu.

Bayan Templeton vakarını korumaya çalışarak, eteklerini hışırdata hışırddata odadan çıkıp gitti. Yanakları hâlâ pancar gibiydi. Ursula hafifçe gülümsedi. Eski, sallanır kol-

tuğa oturdu. Lucy'i tatlı bakışlarla süzdü.

Lucy çekingen bir hayranlıkla baktı Ursula'ya. Sevimli, basit yüzündeki asıklık tümüyle kaybolmuştu... «Ah, evet, efendim! İnşallah beni bırakmazsınız!»

«Oliver'e iyi bakıyorsun,» dedi kibarca. Umarım, Bay Prescott'la evlendikten sonra yine bizimle kalırsın.»

Ursula ona sorar gibi gülümsedi. «Niçin bırakayım? Ben çocuklar hakkında hiçbir şey bilmem Lucy. Çocuklara düşkünlüğüm de yoktur. Gerçekte onları gayet sıkıcı, yorucu bulurum. Bazı arkadaşlarım var. Çocuk zekâsı denen şeye hayranlar. Bana kalırsa bunlar hep gösteriş. Aslında onlar ne kadar anlayışlı kişiler olduklarını başkalarına anlatmaya çalışıyorlar.»

Ursula sustu. Lucy cevap vermedi. Kumral kaşları şaşkın bir ifadeyle çatılmıştı. Oliver'in karışmış saçlarını dalgın dalgın düzeltti.

«Çocuklara çok düşkünmüş gibi görünen kişilerin genellikle kalpsiz, şüpheli ve karaktersiz olduklarına hiç dikkat ettin mi?»

Lucy kıpkırmızı oldu. Oliver'in elbisesini düzeltti. «Şey, evet, efendim,» dedi. «Daha önce hiç düşünmemiştim ama söylediğiniz doğru.» Sonra heyecanla devam etti: «Çocukları sevmiyor değilim. Matmazel Wende. Severim. Ama çocuk da yerini bilmeli. Çocukları ait oldukları yerden çekip almak zalimlik, Matmazel Wende. Anlamıyorlar. Kötü huylu, şımarık oluyorlar. Bilmiyorlar... Her şeye sahip olmaları...» Soluğunu tuttu. Sonra acele acele devam etti: «Doğru değil, efendim! Hadleri bildirilmeli. Başkalarının ondan nefret etmemesi için kendilerini kontrol etmeleri öğretilmeli. Şımarık çocukları kimse sevmez!» Lucy pancar kesildi.

Söyledikleri karşısında dehşet içinde kalmıştı şimdi. Oliver'i tombul, genç göğsüne bastırdı. Ursula'ya yalvarır gibi baktı. «Ama Oliver şımarık değil,» diye kekeleydi.

Ursula sandalyesine dayandı. Yüzü ciddiydi. «Hayır, şımarık değil,» diye mırıldandı. «Lucy biliyorsun, Bay Prescott ile evlenmek üzereyim,» diye devam etti. «Bana güvenmelisin, şekerim. Bay Prescott, Oliver'i şımartmaya çalışır mı?»

Lucy duraksadı. Nerdeyse ağlamak üzereydi. «Şey, evet, efendim. Çok fena. Eğer Oliver değil de, başka bir bebek olsaydı mahvolmuştu. Her taraf oyuncak dolu, efendim. Adım atacak yer yok. Efendi varken, bebeğin hiç bir isteğine asla 'hayır' denmez. Oliver'in her istediği yapılmalı. Yemek istemezse yedirilmeyecek. Uyumak istemezse, kendisine şarkılar söyleyecek uyuyana dek. Eğer Oliver öksürüyorsa bir an yalnız bırakılmayacak. Masallar okunacak, oynanacak, kucakta sallanacak. Acıya yalnız başına katlanmasına izin verilmeyecek. Oysa bir gün nasıl yalnız kalacak. Oliver yaramazlık ederse, azarlanmayacak. cezalanmayacak, cezalandırılmayacak. Çünkü ceza çok 'barbarca' bir davranış. Bay Prescott böyle söylüyor efendim. 'Barbarca' diyor. Oliver bir kitabı yırtarsa, kitap derhal kaldırılacak, gerektiği gibi parmaklarına vurulmayacak. Kızdığı zaman tepinirse hiç önem verilmeyecek. Sanki hiç bağırمامış, tepinmemiş gibi tatlı davranılacak. Bütün bunların bir çocuğu ne hale getirebileceğini tahmin ediyor musunuz, efendim?»

«Galiba ediyorum,» diye gülümsedi Ursula. «Yaramazlığının farkına varılmaması onu daha da şımartır.»

«Evet, efendim. Cezalandırılacağını bildiği halde cezalandırılmaması, bebeği başına buyruk bir varlık haline getirir. Kendini çaresiz hisseder. Bir bebek, yaramazlık ettiği zaman, babasının bunun farkına varmasını ister. Babasının kuvvetli bir adam olduğunu, saçmalığa tahammül edemediğini hissetmek ister. Eğer bir bebek bu... bu...»

«Güveni,» dedi Ursula.

«Evet. Bir bebek ana - babasında bu kuvveti görmezse şımarır, şaşkınlığından ne yapacağını bilemez olur. Herkes de ondan nefret eder. Kimse küçüğün korktuğunu, neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilmediğini anlamaz.» Lucy bir an sustu. Yavaşça ekledi: «Çocuk herkesten, her şeyden nefret eder. Tüm yaşamı mahvolur.»

Ursula derin bir dikkat ve ciddiyetle dinlemişti. Şimdi Lucy'e saygı duyuyordu.

«Oliver'den başka çocuğa da baktın mı, Lucy?»

«Evet, Matmazel Wende... Altı yıldır çalışıyorum...» Yuvarlak yüzü hafifçe karardı. İçini çekti. «Çocukları tanıyım, efendim. Sekiz kardeşlik biz. Ben en büyüğüydim. Bir yığın erkek ve kız kardeş baktım... Sonra üç yıl Philadelphia'da, Bayan Enright - Dawson'un yanında çalıştım. Kendisini tanır mısınız?»

«İşittim.» Ursula yeniden dikkat kesilmişti.

Lucy içini çekti. «Çok zengindiler. Beş çocukları vardı: Yanlarında ne süt nine, ne dadı, ne de öğretmen dururdu. Aşçılar, uşaklar, oda hizmetçileri bile kaçırdı. Sebep çocuklardı. Her zaman istediklerini yapmakta özgürdüler. Şımartılmışlardı. Misafir geldiği zaman bile çocuklar salona inebiliyorlardı. Oradan oraya koşuşurlar, konuklara dillerini çıkarırlar, bağırırlardı. Anneleri bunu zevkle karşılardı. Durum konukların hoşuna gitmezse sinirlenir, deli gibi olurdu. Bir gün Noel yemeğine Bay Enright - Dawson'un yaşlı annesi geldi... Daha yemek sona ermeden arabasına bindiği gibi evine döndü. Evin hanımının aklı başına gelinceye dek oğlunun evine ayak basmayacağını söyledi. Böyle söyledi, Matmazel Wende. Bay Enright - Dawson çok utandı. O çocukları kontrol altına almak istiyordu. Ama iş işten geçmişti.» Lucy artık saklamaya çalışmadığı bir üzüntüyle devam etti: «En büyükleri Lawren-

ce, on altı yaşındaydı... Annesi onu 'ateşli' diye çağırırdı. Ama değildi, efendim. Yalnızca son derece şımarıktı. Kötü huyluydu. Hiçbir terbiye kuralını öğrenmezdi. Çünkü annesi bunun oğlunu pısırlaştıracağına inanırdı. Bir gün çocuk bir at istedi. Babası 'olmaz' dedi. Annesi ona atı satın aldı. Kırdan atı deli gibi sürüyordu. Yolunun üstüne çıkana da önem vermezdi. Bir gün bir küçük kızı, bir çiftçinin kızını çiğnedi. Öldürdü.»

Ursula dehşetle irkildi. «Ne fecil!»

«Evet, matmazel Wende. Babası, Lawrence'ın başına gelenin cezasını çekmesini istedi. Ama annesi derhal yardımına koştu. Nasıl oldu bilmiyorum ama galiba çiftçi bir miktar para aldı. Ve Lawrence, annesinin bütün sızlanmalarına rağmen okula yollandı. Ondan kısa bir zaman sonra işten ayrıldım. Çünkü küçük Godfrey, kendisini yola getirmeye çalıştığım bir sırada şiddetle dizime vurmuştu... Zaten daha fazla tahammülüm kalmamıştı. Onun için Andersburg'a, evime döndüm. Bay Prescott'un evlât edinmesinden beri Oliver'in yanındayım.»

Bütün bunlar anlatılırken Oliver sessizce oturmuştu.. Sanki dikkatle dinliyor gibiydi. Kara gözleri bir kadından ötekine gidiyor, bir bakış yakaladığı zaman ciddî ciddî gülümsüyordu. Ursula ona baktı.

«Ama Oliver şımarık değil,» dedi.

«Değil, efendim. Olmaması bir mucize. Çünkü herkeşe, onun isteğine göre davranılması emrediliyor. Çalışmaya geldiğim zaman Bay Prescott,, 'Çocuğun bozulmasını istemiyorum' dedi. 'Hiç kimse bu çocuğun zekâsını körletmeyecek, iradesini kırmayacak.' Her şeye rağmen Oliver çok uslu, çok iyi, efendim! Çocuklar bazen o kadar kötü olurlar ki, bilemezsiniz,» dedi Lucy endişeyle.

Ursula cesaret vermek ister gibi, «Biliyorum,» diye cevap verdi.

«Evet,» diye Lucy içini çekti.

Oliver memnun memnun gülümsedi. Lucy'nin sarı buk-
lelerinden birini tuttu. Şakayla çekiştirdi. Lucy ona yap-
macık bir öfkeyle parmağını sallayıp saçını kurtarınca,
gözleri neşeyle parladı. Ursula güldü. Ama artık yabancı
olmadığı o tehlike duygusu yine içine doğmuştu. Çok garip
bir düşünceye takılmıştı: William'la evlenmemeliyim. Ya
başka çocuklar da olursa? Yanlış inançlarıyla onları ne
hale getirirdi acaba?

Ursula'nın üzüntülü yüzünün etkisinde kalan Lucy,
«Tabii Oliver de bir melek değil,» diye devam etti. «Sağ-
lıklı bir çocuk. Kendine göre huysuzlukları oluyor. Ne var
ki, küçük olmasına rağmen onunla rahatça konuşabilirsiniz.
Neyin yanlış, neyin doğru olduğunu anlatırsınız. Tabii
Bay Prescott olmadığı zaman. Buna izin vermez. Ama elim-
den geleni yapıyorum.»

Ursula pek duygulanmıştı. «Çok akıllı, iyi bir kızsın,
Lucy! Umarım bizi hiç terketmezsin!»

Lucy'nin yüzü yeniden karardı. Yumuşak, bön yüzü
inatçı bir hal aldı. «İnşallah sizi terketmek zorunda kalmam
efendim. Ama...»

«Ama ne, Lucy?...»

«Ah, efendim, sizinle bu şekilde konuşmamalıyım. Bay
Prescott'la evleneceksiniz. Bunları söylemek bana düşmez-
di. Hele...» Şimdi Lucy dehşete düşmüştü.

«Lucy,» dedi Ursula. «Benimle konuşmanı ben istedim.
Hele, nedir. Her şeyi bilmek istiyorum, Lucy. Seni ilk
gördüğüm günü hatırlıyorum da...»

Bunun üzerine Lucy'nin gözlerine bir güvensizlik ha-
vası geldi. Dudaklarını sarkıtarak Ursula'yı inceledi. Başını
bir yana eğmişti. Cevap vermedi.

«Lucy,» diye yalvardı Ursula. «Bana öyle bakma. Ba-
na güvenmeni rica ediyorum. Bu konuşmamızın olağanüs-
tü bir şey olduğunu düşündüğünü biliyorum. Ama müm-

kün olan her şeyi bilmek istiyorum. Bana itimadın yok mu?»

Lucy tekrar kızardı. Gözlerini kapadı. «Evet, sizinle böyle konuşmam bir parça tuhaf kaçıyor, efendim. Konuşmamalıyım. Terbiyesizlik ediyorum.» Başını kaldırıp baktı. «Ama konuşmamı istiyorsanız konuşacağım.» Size güveniyorum, Matmazel Wende. Bir yıl önce buraya geldiğimde Bay Prescott'u tanıımıyordum. Ama konuşulanları işittim... Basit, işçi bir ailenin çocuğu. Tıpkı benim gibi. Ama bizlerden nefret ettiğini söylüyorlar.» Lucy'nin yüzünden buna ne kadar içerlemiş olduğu belliydi. «Bunu caka satmak için yapsa üzerinde durmam. Zenginleşen yok-sullar daima kendilerini bir şey olmuş sanırlar. Güleriz buna. Aldırış etmeyiz. Ama Bay Prescott caka satmıyor. Sonra yanında çalıştırdığı adamlara iyi para veriyor. Hattâ bazen hayatlarında görmedikleri kadar çok para veriyor. Ama bize sanki çok âdi yaratıklarmışız gibi bakıyor.» Lucy şaşırmış gibiydi. «Bizden niçin nefret ediyor? Zengin olmuşsa bile ne çıkar, o da bizden.»

Ursula kalktı. Pencereye yaklaştı. Gerideki tepeler alacakaranlıkta erik rengindeydiler.

Lucy de ayağa kalktı. «Şimdi izin verirsiniz efendim,» dedi. «Aşağı inip Oliver'in yemeğini vereyim. Uyku saati yaklaşıyor.»

DOKUZUNCU BÖLÜM

William Prescott mayıs'ın onunda New York'tan döndü. Derhal Bassett'in bankada konferanslar için kullandığı büyük odaya gitti. Orada önceden hazırlandığı gibi, kendisini bekleyen mütebessim ama sinsi Bassett'i karşısında buldu.

Albert Jenkins, eski yargıç Oscar Muehler. Hazlitt Leslie, eski Eyalet Senatörü Kenneth Whiscomb, Dr. Eli Banks ve Chauncey Arnold da oradaydılar. Bir de günün önemini gayet iyi anladığı yüzünden belli olan bir sekreter vardı.

Prescott, New York'tan yeni aldığı son moda elbisesini giymişti. Konferans salonuna girince Arnold'dan başka hepsi aynı anda hiç düşünmeden, şaşkın, sıkıntılı ve saygılı bir acelecilikle onu selâmlamak üzere ayağa kalktı. Prescott bir an eşikte durdu. Salondakiler ona, bu toptan bekledikleri şeye göre nefret, korku, şüphe ve ilgiyle baktılar.

Eşikte duran Prescott'un insanı etkileyen bir havası vardı. Gizli bir heyecan yüzünü aydınlatıyor, kibarlaştırıyordu... Küçük, kurşunî rengi gözlerinde parıltılar vardı. Uzerinden olağanüstü bir canlılık, kudret taşıyordu. Her zaman o kadar donuk, kaba olan yüz hatları bugün canlı ve hareketliydi. William Prescott'a bakan her kişi, kendini ona kıyasla beceriksiz, önemsiz, yaşlı buluyor; duygular bu yabancı ve tehlikeli adama karşı yumuşamıyordu.

Bassett, şüphe çekecek kadar yapmacık bir el hareketiyle, «Beyler,» dedi, «Size Bay Prescott'u tanıtayım. Bay Prescott, Bay Arnold'u herhalde tanıyorsunuz. (Burada Prescott gülmemek için kendini zor tuttu.) Senatör Whiscomb, Bay Hazlitt Leslie, Yargıç Oscar Muehler, Bay Albert Jenkins ve Dr. Eli Banks.»

William eğildi. Selâm verdi. Ötekiler de hafifçe başlarını eğerek karşılık verdiler.

Sonra yerlerine oturdular. Salona ağır, sıkıcı bir hava çöktü. Yarım düzine kadar tabladan puroların dumanı yükseliyordu. Bahar güneşinin ışıkları dumanlara karışıyor, bu sessizliğin içinde sokağın gürültüsü daha kuvvetle işitiliyordu. Bassett keyfinden ışık saçıyordu. Ama az sonra o da çekingen bir hal aldı.

Sonunda hafifçe öksürerek söze başladı: «Size daha önce anlatmıştım, beyler,» dedi. «Şimdi de Bay Prescott'un plânının ana hatlarını kendinden dinleyelim.»

Başını sevimli bir hareketle William'a doğru eğdi. William hiç de huzursuz değildi. Oturmuş, onları saklamaya çalışmadığı bir merakla inceliyordu.

Hemen konuşmaya başladı: «Belli ki, Bay Bassett size birçok şey anlatmış. Ben de kısaca özetleyeyim.» Bakışlarını çabucak yüzlerde dolaştırdı. «Bay Bassett'in elinde, Bay Arnold'a ait kırk bin dolarlık borç senedi var. Bay Arnold bu parayı Amerikan Kereste Şirketini daha genişletmek için almıştı.» Hafifçe gülümsedi. «Ne yazık ki,» diye devam etti. «Bay Arnold'un plânları istediği gibi yürümedi. Bay Arnold bankadan aldığı krediye karşılık, teminat olarak, Kereste Şirketindeki öteki hisselerini göstermişti. Şimdiki halde bu hisseler değersiz. Bankanızın telâfisi imkânsız bir zarara uğramaması için bay Arnold'un hisselerine talibim. Kuşkusuz böyle bir kaybın ne demek olduğunu takdir edersiniz. Onun için ben, bu hisseleri üzerlerindeki fiyattan alıyorum, ayrıca bankanın alacağı olan faizleri de kabul ediyorum.»

Pürolar hâlâ tembel tembel tütüyordu. Odada şaşkınlık ve kuşku hüküm sürüyor, hiç kimse konuşmuyordu. Korku ve heyecan âdeta elle tutulur bir hale gelmişti. Bununla birlikte Bassett başını yana eğmiş gülümsüyor, yüzü gittikçe pembeleşiyordu. Öksürdü. Sonra yapmacık bir heyecanla bekleyen yüzlere, «Başka çare yok,» dedi. «Üstelik Bay Prescott'un davranışını son derece doğru buluyorum. Hisseleri kendisine satmaya karar verdim. Ama kendisi önce sizleri çağırıp bir toplantı yapmamızı, yeni müdürleri seçmemizi istedi. Bay Prescott, efendim.» Şimdi muhteşem bir edayla William'a dönmüştü, «Şimdi size tek-lif ettiğiniz fiyatla veriyorum. Böylece şirketin hisselerinin

çoğunluğu sizin elinize geçmiş oluyor. Sizi tebrik ederim efendim. Artık hisseleri güvencede olan siz beyleri de tebrik ederim.»

Chauncey Arnold, giysileri bedeninin baskısıyla yırtılıp açılacakmış gibi duran iri yarı, şişman bir adamdı. Kocaman, kırmızı yüzü sapsarı kesilmişti. Küçük kara gözleri öldürücü bir kin ve perişanlıkla William'ın üzerine dikilmişti. Konuşmadı. İşte onu mahveden adam karşısındaydı. Amerikan Kereste Şirketinin yönetimini eline almak üzereydi. O şirketi, Bay Arnold kendi düşünüp kurmuş, itibarlı, başarılı bir şirket haline getirmişti. Durum tahammülünün üstündeydi. Bu hırsız, bu alçak! İşte orada oturuyordu. Kendisine son darbeyi indirmek için giyinip süslenmişti... Pis pis, rahatça gülümsüyordu... Bu, Arnold'un bürosunda basit bir kâtip olarak çalışan, her şeyi minnettarlıkla öğrenen, gayretle çalışan, koca bir kentin insanların önünde patronunun boğazını kesmek, haysiyetini bir paralık etmek için bekleyen bu iğrenç sefil!

Arnold, bakışlarını Bassett'e çevirdi. Onu aldatan pembe, şişko, sümüklüböcek! Bir hal çaresi bulunmalıydı. Chauncey Arnold'un tümüyle mahvolmaması için bir çare olmalıydı. Bu noktaya gelince Arnold'un kaynayan düşünceleri öfke, çarsezlik ve nefretle karıştı. Tüm düşünme yeteneğini yitirmişti. Prescott'tan Bassett'e, altı aydan az bir zaman öncesine kadar hissedarları, müdürleri, komşuları, arkadaşları olan şu adamlara varıncaya kadar herkesten nefret ediyordu. Onlar ki, kendisi konuştuğu zaman saygıyla dikkat kesilirlerdi... Şimdi Arnold'un böyle lânet ve perişanlıkla baktığı kişiler, mahvettikleri, kredisini düşürdükleri kişiye, artık gizlemeye çalışmadıkları bir rahatlıkla gülüyorlardı. William Prescott'a benziyordu hepsi. Gözleri istekle parlıyordu. Yalnızca Jenkins kendine gelememişti. Zayıf yüzü limon gibi sararmıştı. Onun da kendine göre düşünceleri vardı.

Prescott, tane tane, hemen hemen ilgisizlikle, sınıfta ders veren bir öğretmen tavıyla konuşmaya başladı: «Prescott Kereste Şirketini kurduğumu duymuşsunuzdur. Amerikan Kereste Şirketinde hisselerin yarısından çoğuna sahip olduğum için, müdür ve hissedar olarak ve sizin de onayınızı alarak iki şirketi birleştirmek, hisselerinizi değerlerine göre değiştirmek istiyorum. Herhalde güçlü ve sürekli ilerleyen bir şirkette hisse sahibi olmanın anlamını kavrarsanız.»

Birkaç yüzün ifadesi değişti. Esrarlı bir hal aldı. Bu adama, bu paraya, bu 'sonradan görmeye' tahammül etmek, karşısında eli kolu bağlı, hiçbir şey yapamadan oturmak çok acıydı. Hele duygularına her zamankinden daha çok hitap eden, hiç bir şey hissetmiyormuş, kendisine hiç bir şey olmamış gibi oturan, ama yine kendilerinden biri olan Chauncey Arnold'la göz göze gelmemeye çalışmak daha da kötüydü.

William Prescott'a gelince, oldukça sâkin görünüyordu. «Beyler,» dedi. «Kabul etmekten başka çareniz yok...» Bekledi. Kimse konuşmadı. Şimdi sesi daha yüksek çıkıyordu: «Prescott Kereste Şirketinin yerel, önemsiz bir firma olarak kalmasına izin vermeyeceğim. Ülkenin her tarafında şubelerini açacağım. Kerestenin ucuz ve bol olduğu yerlere kadar yayılacağım. Büyük siparişlerim var. New York'lu bir bey tarafından destekleniyorum.» Sanki bir şey bekliyormuş gibi sustu. Kimse konuşmadı. Bir iki sessiz, şaşkın baş sallandı. «Amerika hızla gelişiyor. Artık çiftçilikle geçinilen günler geride kaldı. Şimdi kent yaşamı başladı. Endüstri ve inşaat için inanılmayacak kadar çok keresteye ihtiyaç olacak. Halen yalnızca batı eyaletlerindeki değil, başkalarının sınırları içinde bulunan yerlerdeki ormanlar için de söz aldım. Ben tecrübesiz bir insan değilim. Kereste işini bilirim. Maun ve öteki değerli keresteler için Güney Amerika'ya kadar gitmek istiyorum. Plânlarım son-

suzdur. Prescott Kereste Şirketinin yapmayı düşündüğü çeşitli işler var. Beyler..» diye sözlerine son verdi. «Ya hepimizi servet sahibi edecek bu şirketle birleşir, ya da Amerikan Kereste Şirketindeki hisselerinizi çeker, korkunç kayıplara uğrarsınız.»

Şimdi bile kimseden ses çıkmıyordu. Çünkü hiç bir şey yapamayacaklarını, ellerinden hiç bir şeyin gelmediğini biliyorlardı. Buna derhal karar vermişlerdi. Hem iş konusunda romantik duygulara yer vermemek gerekti. Hattâ bunda bir arkadaşın durumu söz konusu olsa bile. 'Doğruluk' ve paradan başka her şey saçmaydı. Birden hava canlı bir heyecan ve neşeyle doldu.

William durumu hissetti. Ansızın yüzü alaylı bir anlayış ve tiksintiyle parladı. İşte gençliğinde onu hor görenlerin hepsi buradaydı. Chauncey Arnold'un bürosunda ona her fırsatta kafa tutmuşlar, hakaret etmişlerdi. Sokakta karşılaştıkları zaman görmezlikten gelmişlerdi. İşte, şimdi buradaydılar. Ona, papazlarına, hatta Tanrılarına bile göstermedikleri bir saygı ve itibar gösteriyorlardı şimdi. Ve yalnızca para için yapıyorlardı bunu! Birden onlardan öğrendi, ikiyüzlülüklerinden, açgözlülüklerinden, acımasızlıklarından, küçüklüklerinden tiksindi. Yalnızca onlardan değil, para için tüm dostluğu, dürüstlüğü memnuniyetle hattâ coşkuyla mahvetmeye hazır olan dünyadan tiksindi!

'Ama,' diye düşündü. 'Ben de para istiyorum. Onu elde etmek için yapmayacağım şey yok. Ama parayı onların istedikleri nedenle, yalnızca paraya sahip olmak, onun getireceği kudrete erişmek için istemiyorum. Parayı bu gibi kişilerin üzerinde olmak, beni tekrar incitmelerine, hor görmelerine engel olmak için istiyorum.. Bana ya da çocuklarıma asla zararları dokunmaması için, bu gibi kişilerin yaşadığı dünyanın dışında kalmak istiyorum. Dr. Cowlesbury haklıydı: Akli başında bir insan, en kısa zamanda, mümkün olduğu kadar çok para toplamaya çalışmayı amaç

edinmeli. Ancak bu yolla kendi cinslerinden kurtulur, sükûn içinde yaşar. Aslanın kendini koruması için dişleri, pençeleri, filin kuvveti, tilkinin kurnazlığı vardır. İnsan da para sahibi olmalıdır.'

William'ın düşünceleri ormandaki o eve gitmişti. Kendini toparladığı zaman odada gergin, huzursuz bir havanın doğduğunu anladı. Derhal baktı. Chauncey Arnold sendeleyerek ayağa kalkmıştı. Baştan aşağı titreyen bir et yığını gibiydi. Ağır ağır, kıpkırmızı, şişmiş yüzünü eski arkadaşlarına çevirdi. Tıpkı zincire vurulmuş bir boğaya benziyordu. Hâlâ perişan bir mücadele isteği ve şiddetli bir öfke içindeydi. Sesi de böğüren bir boğanınki gibi gürültülü ve heybetliydi:

«Elli yıllık arkadaşlarım, sizler, bu adamın beni mahvetmesine izin veriyorsunuz, ha?» Bunu, olanlara hâlâ inanmıyormuş gibi bir tavırla bağırmıştı. «Beni, onun kazdığı uçurumun başında yalnız bırakıyorsunuz, demek? Daha birkaç hafta öncesine kadar bana ondan öğrendiğinizi, onu geldiği çirkefin içine yuvarlamak için benimle çalışacağınızı söyleyen sizler, onunla işbirliği yapacaksınız ha?»

Küçük kara gözleri kıpkırmızı yuvalarının içine çökmüş, hem öfkeli, hem de yalvararak bakıyordu. Yargıç Muhller! Senatör Whiscomb! Leslie! Jenkins! Doktor Banks! Sizler bana bunu yapacak mısınız?»

Hiç kimse cevap vermedi. Güneşin ışıklarıyla dolu odayı utanç dolu bir sessizlik kaplamıştı. Başlar sinsice başka yana çevrilmişti. Ama William Prescott eski patronunun yüzüne baktı. Gülümsedi.

Bay Arnold'un boğazından tikanır gibi bir hıçkırık çıktı. Kalın parmağını kravatıyla boynu arasına soktu. Şimdi yüzünde insanı ürküten bir kırmızılık belirmişti. Kekeledi: «Hiç biriniz bana cevap vermeyecek misiniz? İçinizde dürüst biri kalmadı mı? Bana bakın!»

William Prescott bekledi. O da delice bakışlarıyla masadakileri süzüyordu.

«Evet, beyler,» dedi. «Bay Arnold cevabınızı bekliyor.»

Yine kimse konuşmadı. Kimse Bay Arnold'a bakmadı. Yüzünün ifadesi gergin ve kindar olan Bay Jenkins bile eski arkadaşına dönmedi.

«Allahım!» dedi Bay Arnold. Ansızın yerine oturdu, yüzünü elleriyle kapadı.

Bay Bassett huzursuzlukla, «Haydi, haydi Chauncey,» dedi biraz bekledikten sonra. Öksürdü. «İnsan gerçekleri kabul etmesini bilmeli, Chauncey. Bizim için durumu çok güçleştiriyorsun. Biz ne yapabiliriz ki? Mantıklı olalım.»

Bay Arnold sandalyesinde sallanarak, «Mantıklı olmak!» dedi.

Bay Bassett, «Gerçekçi,» diye ekledi Pembeliği gittikçe kayboluyordu. «Ne yapabiliriz ki biz? Bankada teminat olarak gösterdiğin 40 bin dolarlık senetin var. Paran var mı, Chauncey? 40 bin dolar çıkarabilir misin ortaya? Çıkarırsan sana senetleri iade edeceğime yemin ederim. Hem de derhal.»

Bay Arnold başını kaldırdı. Yüzü iyice çökmüştü. «Bu kadar parayı bir anda veremeyeceğimi biliyorsun, Ezra... Parayı şirkette birtakım yatırımlar yapmak için aldım. Demiryolu şirketlerinin yaptığı siparişleri karşılamak amaçındaydım. William'a güveniyordum. Bu serseri yüzünden teklifler geri çekildi. Beni soydu! Çok açıldım. Durumu mu biliyorsunuz...»

Yumruklarını masaya vurdu. «Ama bunun içinden çıkmama yardım edebilirsiniz. Şöhretimi biliyorsunuz. Neler yapabileceğime tanık oldunuz. Önceleri bana güveniyordunuz. Hepiniz.. Bunun içinden çıkabilirim... Tabii yardım ederseniz. Şu son zamana dek çok güçlü bir kredim vardı. İçinizde bana bu paranın bir kısmını olsun veremeyecek kimse yok. Altınız da verebilirsiniz...Aranızda 40 bin do-

ları toplayabilirsiniz.» Sesi kısılır gibi oldu. Kendini toparlamaya çalıştı. «Bana yardım edebilirsiniz... Niçin yardım etmek istemiyorsunuz?»

Bekledi. Umutsuzluğu rezilce bir hal almıştı. Âdeta dileniyordu. Ellerini yalvarır gibi sırayla arkadaşlarına uzattı. Sırayla hepsi başlarını çevirdi. Arnold ölü gibi sarardı... Sustu.

Bay Bassett sesi titreyerek konuşmaya başladı. Çünkü o kadar vicdansız bir insan değildi. «Chauncey, bırak da Bay Prescott konuşsun. O zaman her şeyin mahvolmadığını anlayacaksın.» William'a baktı. «Konuşun, Bay Prescott, bekliyoruz.»

«Memnuniyetle,» dedi William, «Beyler, bu toplantıyı yeni şirketime yeni müdürler atamak için düzenlediğimi Bay Bassett söylemişti. Biraz önce uzun uzun konuştuk. Ben Şirketin müdürü olacağım. Müdür yardımcılığına Bay Leslie'yi teklif ediyorum. Sekreter Yargıç Muehller, veznedar Senatör Whiscomb, Yönetim Kurulu için, Bay Bassett, Bay Jenkins, Senatör Whiscomb, Dr. Banks, Bay Leslie.» Sustu. Orada bulunanların her biri âdeta soluk almaktan çikenerek, heyecanla dinliyordu. William devam etti: «Ve Bay Arnold Chauncey, İkinci müdür yardımcısı... Yılda üç bin dolar maaşla.»

Odada tekrar bir gerginlik oldu. Sonra birdenbire kendilerine geldiler. Heyecanlı, sevinçli sesler yükseldi. Herkes ayağa kalkmıştı. Yalnızca Bay Arnold oturuyor, William'ı perişanlık içinde derin bir nefretle süzüyordu.

Arkadaşlarının, daha önce emrinde çalışan adamın çevresini aldıklarını gördü. William'ın elini sıkmalarını, kollarını omzuna atmalarını izledi. Kendisini unutup terkettiklerini, görmezden geldiklerini, huzurlarını bozan varlığından kaçındıklarını farkettiler. Onu karşılarında görmek, hepsine dostluğun gerektirdiği zorunlulukları, şerefi anımsatıyordu çünkü. Adi, küçük bir adamdı o. Başarı merdivenini tırma-

nırken, kendisinin de şeref ve zorunluluk duygusundan ne denli yoksun olduğunu tümüyle unutmuştu.

Bu oyunda William'ın rolünün o kadar büyük bir önemi kalmamıştı. Asıl önemli olan arkadaşlarının kendini terkediydi. Onu, bir maceraperest hırsız, bir alçak uğruna feda etmişlerdi... Sırf para için.

Prestijinden, şirketinden, parasından daha önemli olan bir şey kaybetmişti. Varlığını değerli kılan şey yok olmuştu. Evinin sıcaklığını, güven duygusunu, bir insan olarak vakarını... her şeyi. Şu insanlar için artık bir yabancından daha farklı biri değildi. Hep para yüzünden... Çünkü para onlar için kendisinden daha önemliydi. Onlar için çok daha önemliydi, tıpkı bir zaman kendi için önemli olduğu gibi.

Şiddetle titreyerek ayağa kalktı. Sandalyesinin gıcırıtması, ayaklarının sürünürken çıkardığı sesle istemey istemeye arkadaşlarının dikkatini çekti... William'ın çevresini almışlardı ama Arnold'a baktılar. Daha doğrusu koyun gibi, meydan okur gibi bakışlarını o yana çevirdiler. Bazı yüzlerde Arnold'a karşı, kendilerini hâlâ utandırıcı, sıkıntılı bir durumda bıraktığı için öfkeli bir ifade belirmişti.

Israrla William Prescott'a bakıyordu. William Prescott da bakışlarını dosdoğru ona dikmişti. «Üç bin dolar. Bana bunu teklif etmek cesaretinde bulunuyorsun, alçak, yalancı, rezil! Sana verebileceğim tek cevabı veriyorum: Hayır. Açlıktan ölsem bile hayır.»

«Dinle Chauncey,» dedi Bay Bassett huzursuzlukla.

Ama Chauncey Arnold bankacıya bakmadı. Yalnızca, şimdi artık gülümsemeyen, gözleri kısılmış William'a bakıyordu.

Arnold yavaşça, «Domuz,» dedi.

Döndü. Sanki üzerine âni bir şaşkınlık gelmiş gibi ağır ağır odayı süzdü. Büyük bir çaresizlikle başını iki yana salladı. Sonra bir tek kelime söylemeden yavaş yavaş, ağır ve hantal, odadan çıktı.

O akşam Bassett, Şirketin yeni elemanlarına evinde bir ziyafet verdi. Bayan Bassett'in en güzel kristal bardaklarına şaraplar bol bol aktı. Evi, tebrik sesleri, içten kahkahalar, samimî sesler doldurdu. O gece Arnold bir kalp krizi geçirdi. Karısı, eski aile dostu ve doktoru olan Dr. Banks'i çağırmadı. Tanımadıkları yabancı bir doktoru getirmek zorunda kalmıştı; çünkü Dr. Banks o akşam çok meşguldü. Bassett'in konuklarından biri de oydu. Şimdi Prescott'un yanında oturmuş, ona seçme fıkralarından bazılarını anlatıyordu...

William'ın, belki çocuklardan başka kimsenin yanında açılmasına, rahat etmesine olanak yoktu. Gerçi gülümsüyordu fıkralara ama gözleri sıkıntılı, şüpheli ve tetikteydi. Nükteli sözlerle, tebriklere oldukça nezaketle karşılık veriyordu. Ama boğazı kurumuştur. Sabit bir gülümseme için çalıştırdığı yüz kasları ağrımaya başladı... Bir seferinde, 'Onlardan nefret ediyorum,' diye düşünmüştü 'Çocukken, kendileriyle yaşamak zorunda olduğum hayvan sürüsünden üstün tutardım onları. Bu devir geçti... Ama şimdi onların yalnızca kurnazlıkta, açgözlülükte ve acımasızlıkta üstün olduklarını anladım. Şu Bassett, annemi dolandıran, parasını gizlice birikteren Gruber'den hiç de farklı değil. Jenkins, evimizin ön merdivenlerinden düşmüş gibi yapıp, annemi, kendisine yirmi beş dolar verinceye kadar çeşitli biçimlerde tehdit edin bir düzenbaz. Dr. Banks, şu tatlı dilli şarlatan, babamın son rahatsızlığında, içinde yaşadığımız sefil eve, babamın bütün bir ömür kazandıklarını yatırdığını bildiği için yüklü bir fatura gönderen dolandırıcı. Şu senatör Whiscomb, evimizde tehlikeli çukurlar bulunduğunu rapor etmekle tehdit ederek annemin 15 dolarını kıvıran, kendilerine 'müfettiş' süsü veren hırsızların ikiz kardeşi gibi. Hazlitt Leslie, babamı çalıştıran, sonra bıçkı makinesinde kolunu kaybedince kendisine bir metelik bile vermeyen, kan zehirlenmesinden göz göre

göre ölmesine sebep olan alçak akrabası olabilir. A, evet, yasa onlardan yana! Şu masanın çevresindekiler hep din-dar, dürüst yurttaşlar! Ama ben çocukken hayatımızı o ka-dar güçleştiren o küçük yalancılar, dolandırıcılar ve sahte-kârlardan farklı değiller. Hiç olmazsa onların haklı bir yan-ları vardı. Çünkü açtılar. Ama bu gece burada bulunanla-rın mâzur görülebilecek hiç bir yanları yok.'

Bu düzenbaz, zalim insan soyuna karşı tüm benliğini korkunç bir nefret kapladı. Öyle ki, midesi bulanır gibi ol-du. Sarsıldı. Parmakları kristal şarap kadehine sarılmıştı. Yüzü karardı. Çirkinleşti. Aklına o kadar tatlı, sakın, man-tıklı, şefkatli bir kadın olan Ursula, sonra daha bir çocuk olan, kendisine hiç bir zararı dokunmayan Oliver geldi! Rahatladı. Şimdi Dr. Banks'e dönebilir, dinlemediği ama hoş olduğunu tahmin ettiği fıkrasını beğenmiş gibi yapabi-lirdi.

William Prescott, yeni memurlarının, müdürlerinin ka-rakterlerini çok iyi anlıyordu. Ne var ki, hepsi de, 'en iyi' ailelerdendiler. William Prescott'un bu ailelere ihtiyacı var-dı. Onunla beraber gülüyor, şakalaşıyorlardı. Omuzuna vu-ruyorlardı. Yüzüne takdirle, hayranlıkla bakıyor, ona 'ender bulunur bir üçkâğıtçı' diye takılıyorlardı... Hattâ Bay Jen-kins'in bile kindar hali kalmamıştı. Yine de William, on-ların saygı duymalarına rağmen, aynı zamanda kendisin-den nefret ettiklerini biliyordu. Onu zeki buluyor, onunla birlikte çalışıp para kazanmak için tek başına bıraktıkları arkadaşlarını unutuyorlardı.

Kendi aralarında ona atıp tutmuşlardı. Bugüne kadar da ona lânet etmişlerdi. William Prescott'un baş düşmanı olmuşlardı bugüne dek şimdi de, davranışlarında ve gö-rünüşünde bu kadar 'garip bir kişi' olmamasını yeğlerdi. Kendilerine bir parça benzese onu aralarına daha rahatça alabileceklerdi. Para işlerinin de kendine göre birtakım ku-ralları vardı. William Prescott henüz bunları öğrenmemişti.

Bu arada William Prescott onları garip, keskin bir bakışla süzüyordu. Gülümsemesi sevimsiz ve iğretiydi. Sandalyesine rahatça yaslanıp oturmuyor, çevresindekilerle rahatça şakalaşmıyordu. Dimdik, kaskatı oturmuş dinliyordu. İnsanlar az konuşan, çok dinleyen ve her şeye dikkat eden kişilerden şüphelenirler. Bütün bunlar endüstri hayatına henüz giren bir lider için doğaldı. Ama hiç olmazsa bu durumunu bir parça saklayabilir, belli etmeyebilirdi, diye düşünüyorlardı.

Saat dokuz sıralarında ayağa kalktı. Yekten gitmesi gerektiğini bildirdi. Ve gitti... Başka bir kelime söylemeden, arkasına bakmadan, candan bir 'Allahısmarladık' deyip kucaklaşmadan uzaklaştı. Onları terketti. Ondan sonra uzun bir zaman konuklar yalnızca oturup pürolarını tüttürdüler, birbirilerinin yüzüne bakmaktan kaçındılar.

ONUNCU BÖLÜM

Bayan Templeton başının çok ağrıdığını ileri sürerek odasına çekilmişti. Lucy ve Oliver'in yüzünden Ursula'ya karşı son birkaç gündür oldukça resmî davranıyordu. Dadi'ye herhangi bir emir ya da fikir vermekten dikkatle kaçınıyordu. Bebekle yalnız kaldığı birkaç dakika dışında, Oliver yokmuş gibi yapıyordu. Lucy ona bir şey sorunca, ince sesini hafifçe yükselterek, «Matmazel Wende bu konuda, üç çocuk yetiştirmiş benden çok daha bilgilidir,» diye cevap veriyordu. Başka zaman olsa Ursula bu durumu pek eğlenceli bulurdu. Ama şimdi kendi şüpheleri, sezgileriyle o denli yorulmuştu ki, durum ona hiç de komik gelmiyordu.

Bugünlerde Ursula dikkatle Oliwer'in 'şımartılması' üzerine birtakım kanıtlar bulmaya çalışmıştı. Ama küçük

oğlan daima iyi huylu, itaatli ve neşeliydi. Bir başkası bu denli disiplinsiz, kayıtsız şartsız yetiştirilmeye çalışılsa açgözlü, sorumsuz bir hayvan haline gelirdi. Ursula'nın huzursuzluğu ve korkusu buydu. Oliver başka çocuklara benzemiyordu.

Olması mümkün çocuklarını düşündü. Bir zaman büyük bir istekle başka çocuğun olmamasını diledi. Zaten çocuklara düşkün değildi. Onlara fazla ilgi duymuyordu. Ama çocuğu olursa, ona karşı bir ödevi olacaktı. Bu ödev, onları sorumluluk duygusuna sahip, uygar, olgun kadın ve erkekler olarak yetiştirmekti.

İlk günlerde Oliver 'Baba'sının yokluğundan bir parça huzursuzluk duydu. William'ı aradı. Ama daha sonra onu unutmuş göründü. Doğru değildi bu. Onun için Ursula ona durmadan William'dan söz etti. Çocuklar çok çabuk unutturlardı. Ursula'nın, William'ın Oliver tarafından unutulmasına meydan vermeye niyeti yoktu.

Bu arada Lucy, Ursula'nın en büyük hayranı ve sırdaşı olmuştu. İki genç kadın birbirilerinden hoşlanıyorlardı. Lucy akli başında, mantıklı bir kızıdı. Arabacı John Shaef-fer'e âşıktı. Arabacı her gün arabayı getiriyor, hava almaları için üç kadını gezdiriyordu. İkisi, yaz sonuna doğru evlenmeyi düşünüyordu. Lucy maaşından para artırıp gerekli hazırlıkları tamamlar tamamlamaz evleneceklerdi. Ursula, tutumlu bir Alman kadını olan annesinin güzelim çarşaf, havlular, yastık kılıfları, masa örtüleriyle doldurduğu kocaman sandıkları karıştırdı. Lucy için çeyizlik pek çok şey buldu.

Şimdilik her şey yolunda görünüyordu. Ursula geceleri oturuyor, uzun uzun William Prescott'u düşünüyordu. Bu saatlerin çoğu heyecan doluydu. Ama Ursula'nın endişeli, huzursuz, üzüntülü olduğu saatler de vardı... Hele böyle

yağmurun sağanak halinde yağdığı, rüzgârın evin saçaklarında, kapalı pancurlarda ısıık çaldığı gecelerde saatler geçmek bilmiyordu.

Saat dokuz buçuğu vurdu... Ursula dışında, bütün ev uyuyordu. Ilık bir geceydi. Şöminede ateş yanmıyordu... Zarif oturma odası taze toplanmış leylâk kokusuyla doluydu. Duvarlar lambanın ışığında parlıyordu. Resimler, yanmayan şöminenin yanında oturmuş nakış işleyen genç kadına gülümsüyorlardı. Ama Ursula için gece seslerle doluydu. Acaba August, kızıyla evlenmek üzere olan bu garip erkek için ne düşünürdü? August, kızının üzerinde yalnızca davranışları, dış dünyaya tutumu bakımından etkili olmuştu. Kızının düşüncelerine, duygularına asla karışmamıştı. Bir şeyi kabul etmediği zaman yalnızca omuzlarını silkmekle yetinmiş, herkesin kendi hayatını yaşayacağını, buna hiç kimsenin karışmaya haklı olmadığını söylemişti hep, Ursula acı acı, 'bu bir teori,' diye düşündü. Ama babasının bu davranışının hoşgörüden çok, rahatsız edilmek istememesinden ileri geldiğini sanıyordu.

Kapı gümbür gümbür çalındı. Ursula irkildi. Saat ona çeyrek kalayı çaldı... Ursula Bayan Templeton'ın kalkmasını bekledi. Ama ev derin bir sessizlik içindeydi. Gelen William'dan başkası olamazdı. Ursula'nın dudakları kısıldı. Sonra artık öğretmen olmayacağını düşününce rahatladı. Kapıya gitti.

Gelen William'dı, gerçekten. Siyah şapkasından, şık siyah paltosunun eteklerine kadar ıslanmıştı. Gülümsüyordu. Ancak başkalarının yüzünde tebessüm görünce gülümseyen bu adam şimdi kendiliğinden gülüyordu. Derhal, «Merhaba,» dedi. «Çok geç mi? Bu sabah geldim.»

Ursula huzursuz bir sesle, «İşittim,» dedi. Kapıyı bir parça daha açtı. İçeri girmesine izin verdi. O anda William'da ağırbaşlı bir heyecan ve ferahlık olduğunu hissetti.

Elleri kendiliğinden adamın omuzlarına gitti. Orada bir parça durdu. Anlatamayacağı bir ateş tüm bedenini sardı.

William önden odaya girdi. Sonra ansızın orta yerde durup çevresine baktı. Ursula'ya döndü. Bakışları onun yüzüne takıldı kaldı. Böyle bakarak, «Yapılacak çok işim vardı. Onun için daha önce gelemedim,» dedi.

«Beni öpmedi,» diye düşündü Ursula. «Hattâ adımı bile söylemedi.» Konuşmadan öylece durdu.

«Önemli bir işti,» dedi William. Şimdi Ursula ona meydan okuyor gibiydi.

«Elbette,» diye Ursula mırıldandı.

William hâlâ kuşkuluydu. Ama Ursula'nın öylesine sakin durduğunu görünce rahatladı. Bir parça beceriksizce ve sabırsızca, «Sana çiçek getirmeyi düşündüm,» dedi.

«Bahçem çiçek dolu,» dedi Ursula. Artık gülmek elde değildi. «Ama düşündüğün için teşekkür ederim, William.»

William nemli ellerini oğuşturdu. «Yine de bir hediye getirdim. New York'tan. Cartier'den.» Ursula'nın yüzük parmağına baktı. Orada zümrüt yüzüğü görünce gülümsedi. «Düğün hediyem. Evlendiğimiz gün vereceğim.»

Tekrar Ursula'ya dikkatle baktı. Sonra, «Çok yorgun ve sinirli görünüyorsun,» dedi. «Yoksa Oliver seni yordu mu?» Tavana baktı. Ursula'nın cevabını beklemeden, «Hemen Oliver'i görmeliyim!» diye atıldı.

Ursula, «Saat altı'da yattı,» diye cevap verdi.

«Ne önemi var? Onu görmek istiyorum. Yukarı çıkacağım.» Gerçekten de merdivenlere doğru gitti.

Ursula gayet açık olarak, «Doğru olmaz,» dedi. «Burası küçük bir ev. Lucy de aynı odada yatıyor.»

William eşikte durdu. Ansızın Ursula'ya döndü. Sert

sert baktı. «Hatalı bir davranış! Bir hizmetçiyle aynı odada yatmasına izin veremem. Sen nasıl verdin? Çocuk için zararlı!»

Ursula hafifçe kızardı. Soğuk soğuk, «Özür dilerim,» dedi. «Tekrar ediyorum: Ev küçük. Üç yatak odam var. Biri benim odam. Öbüründe Bayan Templeton kalıyor. Babamın odası Lucy ile Oliver'e yetecek kadar büyük.»

Ursula'nın kalbi şiddetli şiddetli çarpıyordu.

«Lucy mutfaktaki bir kanapede, ya da başka bir yerde yatabilirdi.»

«Benim evimde hiç kimse mutfakta yatamaz,» dedi... Şimdi öfkesi iyiden iyiye artmıştı. Sanki hiç bir önemi yokmuş gibi Ursula'yı çiğneyip geçmişti. Şimdi ona, Ursula'nın nefret ettiği o donuk, bulanık gözlerle bakıyordu. Bu bakış duygusuz bir adam yapıyordu William'ı.

Bir zamanlar onun kurnaz olduğunu düşünmüştü... Şimdi bu düşüncesinde yanılmadığını anlıyordu. William ansızın tekrar gülümsedi. Değişik bir gülümsemeydi bu. Ağır ağır Ursula'ya yaklaştı. Ellerini omuzlarına koydu. Ursula soluğunu tutarak bekledi. Ama William başını eğip onu öpmedi. Garip, kısa bir gülüşle, Ursula ellerini kaldırdı. William'ın başını tuttu. Dudaklarından öptü. William hareketsiz duruyordu. Ursula onun yüzünün sanki geri çekilmek ister gibi sertleştiğini hissetti.

Yumuşak bir sesle, «William,» dedi.

Omuzlarındaki eller kasıldı. Dudakları sert, hareketsizdi biraz önce. Ama şimdi istekli, hemen hemen yırtıcıydı. Ursula'yı kendine çekti. Sonra kabaca itti. Şöminenin yanındaki koltuğa gitti. Oturdu. Islak ayakkabılarına baktı. «Çok solgun görünüyorsun,» dedi. Sesi ilgisizdi. Ama yüzü kıpkırmızı olmuştu.

«Düğün hazırlıkları çok yorucu oluyor,» diye Ursula cevap verdi. William'ın yanına oturdu. William gözlerinin ucuyla Ursula'ya bakıyordu.

William tiksinererek, «Düğün hazırlıkları,» dedi. Ama Ursula onun ne söylediğinin farkında olmadığından emindi. Ayakkabısının üstündeki çamurlu bir yaprağı almak için eğildi, aldı ve şöminenin içine attı. «Oliver'i görmek istiyorum,» dedi ısrarla. «Onu benden uzaklaştıramazsın.»

«Böyle bir niyetim yok.» Ursula sesinin sakın, yumuşak çıkmasına çalışıyordu. «Ama öyle sanıyorum ki, çocuk bu gece rahatsız edilmemeli.» Sonra şakacı bir tavrıyla, «Sağlığı için doğru olmaz,» diye ekledi.

Biraz sonra William, «Haklısın,» diye başını salladı. Odada bir sessizlik oldu.

Ursula, «Seni yarın göreceğine ona söz verdim,» diye yalan attı.

William başını kaldırdı. Tüm yüzü canlanmış, budalaca bir sevecenlik gelmişti. «Beni aradı mı?»

«Çok. Ama çok anlayışlı bir çocuk. Çok da sabırlı. dönmeyeceğini aklına bile getirmede. İştittiğime göre çocuklar, anababasından biri bir yere gidince, onun hiç dönmeyeceğine inanırlarmış. Oliver böyle bir şey düşünmedi.»

«Arkamdan ağladı mı?»

Ursula sabırsızlandı. Sonra kendine hâkim oldu. «Evet. Ama ona her şeyi anlattım. Her akşam seni bekledi. Her sabah da seni sordu.»

«O halde şimdi onu görmeliyim!»

«Ama uyuyor... William. Uyanırılması doğru olmaz... Heyecanlanırsa bir daha uyumaz. Hastalanır.»

İçini çekti. «William benim adımlı hatırlıyor musun?»

«Efendim?» Ursula'ya hayretle baktı.

Ursula sabırla, «Adımı dedim!» diye tekrarlardı. «Benim bir adım var. Unuttun mu? Hiç söylemedin de!»

William, Ursula'ya şaşkınlıkla bakıyordu. Sonra gülmeye başladı. «Ursula,» dedi. Gülmeyi kesti. «Ursula,» di-

ye tekrarladı, daha yumuşakça. Ayağa kalktı. Kaşlarını çat-
tı. «Ne aptallık.»

Ursula da ayağa kalktı. İnce bedeni, William'inkine çok yakındı. William çabucak başını çevirdi. Her zamanki dik-
katli, gergin, gözetleyici bakışlarıyla Ursula'nın yaklaşma-
sına baktı. «William,» dedi Ursula, «Seninle evlenmeyi ne-
den kabul ettiğimi hiç düşündün mü?»

William cevap vermedi.

«Seninle, seni sevdiğim için evlenmeye razı oldum..»
Ursula'nın sesi pek tatlı, yalvarır gibiydi.

William yine cevap vermedi. Şimdi bakışlarını ondan
başka tarafa çevirmişti.

«Ne demek istediğimi anladın mı, William?» diye Ur-
sula ısrar etti.

«İşittim,» Sesi güçlkle duyuluyordu.

«İnanıyor musun buna...?»

William kollarını iki yana açtı. Birkaç adım attı... Eli-
nin tersiyle alnını oğuşturdu. «Aşk,» dedi. «Hiçbir yerde
aşk yok.»

«Doğru değil bu. Sen Oliver'i seviyorsun.»

«Çocuklar başkadır.»

Ursula ilk kez içinin acı bir kıskançlıkla dolduğunu
hissetti. «Hayır, değiller. Seni seviyorum. Beni sevdiğini
hiç söylemedin. Benimle niçin evleniyorsun, William? Bil-
meliyim!»

William ona döndü. Yüzü yorgun ve çöküktü. Ağzını
açtı. Tekrar kapadı. Bu konuşmaya son vermek ister gibi,
«Kadınla erkek arasındaki aşka inanmam!» dedi.

«Beni sevmiyor musun?»

William yine kollarını sabırsızlıkla iki yana açtı, «Niçin
durmadan 'aşk'tan söz ediyorsun? Benimle evlenmeni ist-
tedim. Seninle evlenmek istiyorum, yetmez mi?»

Ursula onu büyük bir dikkatle süzdü. İçinden derhal,
'Yetmez,' demek geldi. Sonra gülümsedi. «Evet, yeter, ga-

liba,» dedi. Gülmek, onu tekrar öpmek, kollarında tutup rahatlatmak, avutmak geliyordu içinden. Yalnızca, «Kahve ister misin?» diye sordu.

William, Ursula'nın konuyu değiştirmesine sevinmiş gibiydi. «Hayır, yemek yedim.»

«İçki ister misin? Bir bardak bir şey?»

«İçki içmem.. Bu akşam yemekte şarap vardı. Yarım bardak içtim. Hoşuma gitmedi.»

Ursula birden babasının, «Az da olsa içki içmeyen insandan çekinin,» dediğini anımsadı.

Ursula ilgiyle, «Sağlığına mı dokunuyor?» diye sordu.

«Hayır. Yalnız aklım başımda olmalı.»

Tüm dünyayı karşısına almıştı sanki. Herkesin ona kazık atacağından kuşkulanıyordu. Kimseciklere güvenemediğinden, dünyadan korktuğundan her şeye meydan okuyordu.

Ursula'yı ayakta bırakarak tekrar oturdu. «Aziz dostlarımız Bassett'lerin evinde yemekteydim,» dedi. Tekrar güldü. Sevimsiz bir gülüştü bu. «Başka dostlar da vardı: Muehller, Banks, Leslie, Whiscomb. Tanıyor musun?»

«Evet.» Ursula da oturdu. Ama bir parça uzağa.

William yeniden coşmuştu. Ursula'yı unutmuş gibiydi. «Sana anlatmalıyım. Bugün bütün olanları. Kadınsın. Her şeyi anlamazsın. Zekî olduğun için anlayabileceğin çok şey bulunabilir.»

«Teşekkür ederim.»

Yüzü canlanmış, incelmış, esmerleşmiş, kudretle dolmuştu. Konuşmaya başladı. Ursula'ya bankadaki sahneyi, Bassett'lerin yemeğindeki durumu sözcüklerle resim çizer gibi çizdi. Sesi bir alçalıp bir yükseliyor, bazen öfke, bazen tiksintiyle doluyordu. Ama hep muzaffer bir hali vardı. Ursula büyülenmiş gibiydi.

'Onlardan nefret ediyor,' diye düşündü. Bu derece kötülük, kindarlık karşısında şaşırды. 'Değersiz, açgözlü, ta-

mahkâr oldukları, para için birçok arkadaşlarını aldattıkları, para için kendilerini bile satacaklarını düşünerek onlardan nefret ediyor.’

Birden, William’ın kendisini sevdiğini anladı. Su götürmez bir gerçektir bu. Hattâ ona güveniyordu.

«Niçin gülüyorsun?» William kendinden geçmiş anlatırken, sözünün orta yerinde sustu.

«Gülüyor muyum?» Ursula güldüğünün farkında değildi. Kekeleydi. «Gülüyor muyum? Gülmemem mi gerek?» Sustu.

«Ama bunlar senin dostların!»

«Eğer benim dostlarım olduklarına inansaydın, bunları bana anlatır mıydın?»

William memnuniyetle güldü. «O halde onlardan sen de nefret ediyorsun?»

Ursula dürüstlikle, cevap verdi: «Hayır, nefret etmiyorum. Hiç kimseden nefret etmiyorum. Hiç kimse bana kendinden nefret etmek fırsatını vermedi.»

William’ın yüz ifadesi tekrar değişti. «Zaten sende birinden nefret edecek kuvvet var mıdır acaba, diye merak ediyordum. Ya da o denli bencilsin ki, hiç kimseye, kendisinden nefret edecek kadar önem vermezsin.»

Bu adamın, Ursula’da bir yılda hissedemeyeceği kadar çok kızgınlık uyandırma yeteneği vardı.

«Hakkımda hiç de iyi şeyler düşünmüyorsun, değil mi?»

William kaçamak gülümsedi. «Kibar kadınların herhangi bir şey hakkında sağlam fikirler sahibi olmalarının gerekmediğini unuttum galiba.»

«Kendini çok güzel savunuyorsun. Ama çok özür dilerim. Hikâyeni anlatır mısın?»

Ursula’nın düşünceli sessizliği dikkatini çelmişti. Donuk bir sesle, «Galiba hepsi bu kadar,» dedi.

Ayağa kalktı. Odada huzursuz huzursuz bir aşağı bir

yukarı dolaşmaya başladı. Ursula da yapmacık bir sakinlikle ona bakıyordu. Ansızın tam önünde duruverince Ursula şaşırdı. Gözetleyici bakışlarla, «Hakkımda o kadar az şey biliyorsun ki,» dedi. «Yalnızca başkalarının anlattıklarını, bir de sana anlatmaya uygun gördüğüm şeyleri biliyorsun. Hakkımda daha çok bilgi edinmek istemedin mi hiç?»

‘Hakkında bilinecek ne varsa hepsini biliyorum, sevgilim,’ diye düşündü, Ursula. Örkesi geçmişti. «Gerçekten seni çok kısa bir zamandan beri tanıyorum.»

William tekrar oturdu. Ursula’ya doğru eğilerek çabuk çabuk konuşmaya başladı. Sanki sözcükleri Ursula’nın başına atar gibiydi. «Hepsini öğren de olsun bitsin... Babam nehrin aşağısındaki bıçkı tezgâhlarında çalışırdı... Feci şekilde yaralandı. Öldü. O zaman çok küçüktüm. Çok eski bir evimiz vardı. Çok fakir bir mahallede, yıkık dökük bir ev. Annem odaları kiraya verirdi. Babam öldükten sonra da annem aynı işe devam etti. Çok çalıştı. Kendini harap edercesine çalışırdı. Çok sert bir kadındı. Beni büyük bir sorumluluk sayar, hattâ bir yük olarak görürdü. Hakkımda başka bir şey düşündüğünü sanmam.»

«Madem kendini senden sorumlu hissediyordu, o halde seni seviyordu,» dedi Ursula.

«Hayır, yanlış düşünüyorsun. Cahil, dindar bir kadındı. Ben ona, Tanrı’nın verdiği bir değirmen taşıydım... Boyunda taşımak zorunda olduğu bir taş. Onun için annem bu taşı acımasızca taşıdı.»

‘Kadıncağız kimbilir ne kadar yorulmuştur,’ diye düşündü Ursula, anlayışla. «Herhalde pansiyon işletmek ona başka tarafa bakacak zaman bırakmıyordu,» dedi.

William onun sözlerini işitmezlikten geldi. «Bir iş yapacak kadar büyür büyümüz anneme yardım etmeye başladım. O zaman Dr. Cowlesbury ile tanıştım. Bir gün ormandaydım...»

William bunu söyledikten sonra o kadar uzun zaman sustu ki, Ursula, «Sonra?» diye sormak zorunda kaldı.

Ama William yalnızca, «Dr. Cowesbury benim tek dostum oldu,» demekle yetindi.

Sanki bu konuda daha fazla bir şeyler anlatmasını ve ondan istememesini uyarırcasına bir el hareketi yaptı Ursula'ya. «Oliver'i görmeliyim,» dedi. «Senden hâlâ hoşlanıyor mu? Huysuzlandı mı?»

«Saat neredeyse on bir, William. Bebeği rahatsız etmek pek akılsızca bir iş olur. Evet, beni çok seviyor. Hem de pek çok, sanırım. Hayır, huysuzluk etmedi. Gayet akıllı, ne istediğini bilen bir çocuk.»

«İnşallah seni, benden daha çok sevmesini öğretmişsindir.» Çocukça sözlerdi bunlar. William gülümsedi. Ama bu kıskanç, kuşkucu bir gülümseme idi.

Saat on biri vurdu. «Biraz daha kalırsan, adımı lekeleyeceksin,» dedi Ursula. «Yanımda bir arkadaşım da olsa, bu saate kadar kalman doğru değil.»

Sonra son günlerde düşündüğü bir şeyden söz etti «Düşündüm de, balayına çıkmamızı istemiyorsan, ev tamamlanıncaya dek burada kalmamız iyi olur.» Yüzü kızardı. Oysa William onun bu sözlerini hiç de yersiz bulmamıştı. Tersine çevresini ilgiyle inceliyordu... Odadaki her şeyi derin ve düşünceli bir dikkatle süzdü. Sonunda, «Çok güzel, küçük bir ev. Bunu kabul etmeliyim,» dedi. «Ama...»

«Emperyal Oteli kadar muhteşem değil, öyle mi?»

William bunu yadsımadı. Hattâ böyle düşündüğü için özür bile dilemedi. Yalnızca, «Ben küçük evlerden hoşlanmam.» dedi. «Sonra burası pek kadınca bir yer.»

«Babam bu evde yaşadı. Evi babam döşedi. Ama hiç de kadın gibi bir erkek değildi.»

«Öyle olduğunu kim söyledi?» dedi William dalgın dalgın. Tekrar odaya baktı. «Hayır, olmaz. Kendimi yeniden yoksul gibi hissederim. Tabii burada çok değerli eşyaların

bulunduğunu kabul ediyorum. Yine de küçüklük bana fakirliği hatırlatır. Burada boğulurum ben.»

«Hiç olmazsa açık konuştun,» dedi Ursula. Sinirlenmesine rağmen William'ın cevabı hoşuna gitmişti.

Huzursuz canlılığını çok iyi açağa vuran seri hareketlerle paltosunu, şapkasını, bastonunu aldı. «Haklısın. Çok geç kaldım. Gitmeliyim. Yarın Oliver'i aldirtırım. Araba sabahleyin gelir.»

Paltosunu giydi. Hole doğru gitti. Sonra dönüp Ursula'ya baktı. Ursula ona yaklaştı. Yüzünü kaldırdı. Bekledi. William kıpırdamadı. Ursula hafifçe güldü. «Arada sırada beni öpmelisin,» dedi.

Ursula onun kızardığını hayretle gördü. Dudaklarını istemeye istemeye Ursula'nın yanaklarına sürdü. «Hayırlı geceler,» dedi.

Birbirilerine baktılar. Ancak işitilebilen bir sesle, «Ursula,» dedi. «Sonra tekrar, «Ursula, senden uzaktayken sık sık seni düşündüm,» dedi. «En olmayacak zamanlarda aklıma geliyordun.»

«Memnun oldum,» dedi Ursula yalnızca.

«Hayırlı geceler,» diye tekrarladı William. Kapıyı açıp dışarı çıktı, arkasından hemen kapattı. Ursula onun taş merdivenleri koşar adımlarla indiğini işitti.

Genç kadın yavaş yavaş odaya döndü. Oturdu. Yanlış bir şey vardı. Ya da her şey hatalıydı.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Birçokları, hattâ kendilerini Chauncey Arnold'un dostu sayanlar bile, Arnold'un karısının onu sevip sevmediğini, seviyorsa niçin sevdiğini merak ederlerdi. Çünkü kendileri de, sık sık, karılarının ve ailelerinin sevgisine lâıyk olmayan davranışlar içinde bulunurlardı. Hiç düşünmeden onu yıkmaya hazır olan bu adamlar, Chauncey Arnold'un

açgözlü, kurnaz, âdi denecek kadar hırslı bir insan olduğunu biliyorlardı. Arnold'un babasının bıçkı tezgâhları vardı. İşini bilen, hasis bir insandı o da. Ama o bıçkı tezgâhlarıyla yetinmesini bilmişti. Chauncey Arnold Amerikan Kereste Şirketini kurmuş, kırkına bile gelmeden zengin olmuştu. Erdemlerin en soylusunu göstermişti: Para kazanmanın yollarını biliyordu. Ayrıca hoş sohbet, cömert, gülmesini bilen, anlatılacak bir yığın hikâyesi olan, zevkli ziyafetler düzenleyen bir adamdı. Karakterindeki zayıf noktalar ender olarak konuşulup tartışılmıştı. Yine de herkes karısının onu niçin sevdiğini merak ederdi. Kadının onunla parası için evlenmediği belliydi. Çünkü evlendiklerinde Arnold'un elinde yalnızca babasının bıçkı tezgâhları vardı. Kadının babası ise ünlü bir doktordu.

Kadın, karakter yönünden Arnold'a benzese, zihinlerde böyle bir soru uyandırmazdı. Fakat kadın asil ruhlu, karakter sahibi, iyi kalpli ve sakindi. Davranışları kusursuzdu. Zevk sahibiydi. Gençliğinde çok güzeldi. Belki haşın bir güzelliği vardı ama arzu uyandıran bir tipti. Arada sırada Arnold onunla gayet kaba bir biçimde konuşurdu ama kadın anlamazlıktan gelirdi bunu. Hiç kimsenin, kadının kocası onu sevdiği için Arnold'u, sevdiği gelmezdi aklına. Ursula Wende ile aralarında saygılı bir arkadaşlık vardı. Birbirleriyle görüşmekten hoşlanırlardı. Arada sırada Ursula'yı ziyaret ederdi. Ama hep yalnız gelirdi. Hiç kimsenin Alice'e, Ursula'nın Chauncey Arnold'dan hoşlanmadığını söylemesine gerek yoktu. Alice kafasız bir kadın olsaydı, duruma sinirlenebilirdi. Ama Alice Arnold yalnızca ince düşünceli bir kadın olmakla kalmıyordu. Aynı zamanda hoşgörülü, şefkatli ve anlayışlıydı.

Alice, kocasına duyduğu derin sevgiyi, oğlu Eugene'e de duyardı. Ama nedense Eugene'e duyduğu acıma, Arnold'a duyduğu kadar güçlü değildi. İnsan yaratılışının garipliğiyle, oğlundan, kocasından beklediğinden daha

çok şey beklerdi. Ne de olsa Alice'nin babası soylu, zevk sahibi ve çok dürüst bir insandı.

Alice, arkadaşlarının ailelerini incelemiş, oğulların, anelerini, babalarından daha çok sevme eğiliminde olduğunu görmüştü. Bazen, babasını saymayan, onun bütün kusurlarını bilen Eugene'in, yine de babasını kendisinden daha çok sevmesine sinirlenirdi. Sonra Eugene'de babasına karşı güçlü bir koruyucu duygunun bulunduğunu fark etmişti. Orun için oğlunu bağışlamış, onunla arkadaş olmaya çalışmıştı.

Eugene on iki yaşına gelince babasının işlerine büyük bir ilgi duymaya başladı. Chauncey, sesine alaycı olduğu kadar ciddî bir ton vererek oğluna sormadan hiç bir iş yapmadığını sık sık söylerdi. Eugene hem zekî, hem de sert bir insandı. Bir gün, babasından çok daha zekî birinin çıkıp babasını mahvetmesinin mümkün olduğunu biliyordu. Bunun için babasına karşı koruyucu bir tavır takınmıştı. Bu aynı zamanda babasının vârisi olması dolayısıyla kendini de koruması demekti.

Chauncey için tehlike çanları çalmaya başladığında, Eugene derhal anladı bunu. Kendi kendine böyle bir günün geleceğini daima beklediğini itiraf etti. Eugene için durum babasına olduğu kadar yıkıcı, şaşırtıcı değildi. Kendini daima güvenli ve dokunulmaz hisseden bir kişi çabuk yıkılır. Son darbeden çok zaman önce, Chauncey'nin, William Prescott aleyhine anlaşılabilir çılgınca hücumlarını dinlemeye başlamıştı. Ama Eugene hiçbir şekilde William'dan nefret etmiyordu. William'ın ise, Chauncey Arnold'un oğlunun kendisine saygı beslediğinden haberi yoktu.

Buna karşılık William, Eugene'den, onu ilk gördüğü andan itibaren nefret etmişti. O zaman Eugene yedi yaşlarındaydı. İki erkek birbirilerini birkaç dakika dikkatle incelemişlerdi. Eugene için inceleme hayranlıkla olduğu kadar bir parça da tiksintiyle sona ermişti. On iki yaşına gel-

diğinde, William'ın karakterinin ne denli güçlü ve canlı olduğunu anlamıştı. Aynı zamanda karşısında, hayâl gücü olan hırslı, önünde asla durulamayacak bir adamın bulunduğunu da görmüştü. Ayrıca William'da, ondan başka yalnızca Ursula'nın gördüğü bir özellik keşfetmişti. Bu, William'daki duyguların kararsızlığı ve aşırılığıydı. Bu aşırılığın çok para kazanmak hırslıyla bir ilgisi yoktu, âdeta büyük bir buz kitlesindeki güvenilmez, gizli bir çatlak gibiydi. Hiç beklenmedik bir anda çatlak açılıp dağılabilir, kendisiyle birlikte çevresindekileri de mahvedebilirdi.

Eugene pek babasına benzemezdi. Görünüşte şaşılacak denli annesine benziyordu. Çok uzun boylu, zayıf, sert hatlıydı. Renksiz denecek kadar soluk bir teni vardı. Alice'deki renksizlik ona bir başka güzellik verirdi. Ama Eugene'de korkunç ve çirkin duruyordu. Annesinden açık renk, soluk, düz saçlarını, durgun, donuk gözlerini, kansız dudaklarını, düzgün, oldukça kemikli hatlarını, iri, derine kaçmış gözlerini ve çukur çenesini almıştı.

Belki de William içgüdüleriyle oğlanın, o çocuksu soğuk acımasızlığını hissetmiş, bunun büyüyünce ne olacağını düşünerek bilinçaltında ondan nefret etmişti. Ve bir daha oğlana tiksinden bakamaz olmuştu.

Kısa süren karşılaşmaları William'ı huzursuz etmişti. Kafasında, Eugene'nin tıpkı babası gibi olduğu fikrine saplanmıştı. Yine de düşüncesinin doğru olmadığını farkındaydı ama başka anlatış yolu bulamıyordu.

Amerikan Kereste Şirketinin çökmesinden bir ay önce, Eugene, babasının, William Prescott'a atıp tutmasına daha bir dikkatle kulak verdi. Fakat hiçbir düşünce ileri sürmedi. Ama babasına karşı, hiç kimseye duymadığı bir acıma hissi duyduğu için, elini teselli eder gibi babasının elinin üstüne koydu. Daha sonra annesine, «Babam, Bay Prescott'un ne istediğini bilen bir kişi olduğunu bir türlü anlamıyor,» dedi. «Hem de istediğini elde etmeye çalışan bir

insan o. Onu anlamıyorum. Onun yerinde olsam ben de aynı şeyi yapardım, ama bu kadar gürültü patırdı etmeden.»

Alice, oğlunun sözleri karşısında âdeta sarsıldı. «Ama şekerim, Bay Prescott çok vicdansız birine benziyor. Şerefsiz ve zalim olduğu için de kötü bir insan,» dedi. Sustu... «Gürültü patırtı demekle ne kasedtin, Eugene? Bana Bay Prescott gayet sakin bir insanmış gibi geliyor.»

Eugene, Alice'nin ağzını hayretten bir karış açık bırakan bir şey söyledi: «Prescott'un içi kaynıyor. Gürültü oradan geliyor.»

Eugene her şeyin kaçınılmaz olduğunu biliyordu. Yine de Chauncey o son, felâketli günün akşamı, eve döndüğünde, oğlunun soğukkanlılığı geçici olarak sarsıldı. Babasının yatağa yatmasına yardım etti. Gece yarısı Alice ağlayarak yatmasını rica ettiği zaman da, annesini dinlemedi. Chauncey'nin yanında oturmakta, ağlayan adamın lânetlerine dikkatle kulak vermekte ısrar etti. Bu durumdaki bir adamın lânetlerine dikkatle kulak vermekte ısrar etti. Bu durumdaki bir adamın abartmalı sözlerine değer vermese bile durumun bir hayli kötü olduğunu anladı. Babası yatıştırıcı ilâçların etkisiyle rahat rahat horlarken, lambanın ışığında oturdu. Geniş, zengin yatak odasına baktı. Bütün bunlar, belki de bir açık artırmayla satılacaktı.. Bu yenilginin her şeye etkisi olacaktı. Eugene, Andersburg'un en zengin adamının oğlu olarak artık okulda itibar görmeyecekti. Midillisi de satılacaktı. Uç, şık araba elden gidecek, hizmetçiler de dağılacaktı. Yavaş yavaş aile sefaletin, fakirliğin içine yuvarlanacaktı. Eugene, babasının arkadaşlarının dostluğuna güvenmiyordu. Dostluk daha çok bankadaki para hesabına, iş durumuna dayanıyordu. Acımasız bir adamın ihtirası ve kurnazlığı yüzünden durum düzeltilmeyecek kadar feci bir hale girmişti.

Birkaç dakika için Eugene, William Prescott'a karşı çocukça bir nefret duydu... Sonra bunun pek aptalca ol-

duğunu anladı. William Prescott, Chauncey Arnold'un yanında çalışmaya başladığı andan itibaren her şey kaçınılmaz bir durum almıştı. Yalnızca çok aptal biri durumu anlamazlıktan gelebilirdi. Eugene için her şey başından beri belli, açıktı. Babası budalalık etmişti. Burnunun dibinde nelerin döndüğünü görememiş, anlayamamıştı. Zaten böyle bir yetenekten yoksundu.

Alice'nin kocasının 'Gururu'nu alkışlamış olmasına karşın, Eugene'e göre babasının, Prescott Kereste Şirketine teklif edilen yeri reddetmesi budalalıktı. Yılda üç bin dolar büyük, paraydı. Ailenin bu paraya ihtiyacı vardı. Eugene babasının elini tutarken bile ona karşı hoşgörülü bir acıma duyuyordu. Düşmanın kalesine yerleştikten sonra bir şeyler yapılabilirdi. Çok aptalca, gülünç bir davranıştı babasınıninki. Akıllı kişiler böyle davranmazlardı.

William Prescott'un Ursula Wende ile evlendiği gün Chauncey Arnold öldü. Eugene ağlamadı. Babasının tabutu yanında durup ona ısrarla baktı. Cenaze töreninde de, bazı 'dostların' çekinerek geldiği mezarlıkta da ağlamadı. Annesinin herşeyi, bir iki kişinin gelişini, bu çekingen yüzleri, teselli eden seslerdeki huzursuzluğu çok iyi anladığını gördü. Alice Arnold hiç de küskün durmuyordu. Acısı çok derindi. Kendini bu üzüntüye kaptırmıştı. Hâlâ cenaze yollanan çiçeklerin kokusuyla dolu boş eve annesiyle dönen Eugene düşünceli ve sessizdi. Açık renk kaşlarının arasında bir çizgi belirmişti.

Kendi isteğiyle o gece annesinin odasında, kanapede yattı. Alice'i rahatsız etmemek için sabaha kadar uyumadığı halde uyumuş gibi yaptı. Annesinin duyurmamaya çalıştığı kederini gördükçe elleriyle yorgana sarılıyor, kendine hâkim olmaya çalışıyordu. Ev bomboştu. Babasız kalmışlardı. Eugene bir parça ağladıktan sonra ancak uyuyabildi.

Ölümü izleyen günlerde eve pek az dost geldi. Onlar-

da bile huzursuz, şaşkın bir hal vardı. Eugene onların belirsiz yardım tekliflerini, sevgi gösterilerini dikkatle izledi. Hafifçe, güçlkle gülümsedi. Annesi sessizce dinliyordu. Ama arkadaşları gidince, «Ne fena! Ne kadar, ne kadar kötü!» diye mırıldandı.

Çılgınlıktı bu. Eugene zekâsıyla annesinin mırıldandıklarının ne demek olduğunu çok iyi anlıyordu. Şimdi ilk kez annesinin de aptal olduğunu kendi kendine itiraf etti. Geçmişte, o duygusal davranışlarının hoş bir yanı vardı. Ama şimdi bu davranışlar tehlikeli olmaya başlamıştı.

Altı gün sonra Alice'e soğukkanlılıkla, «Herhalde okulu bitirmeme yetecek kadar para vardır?» diye sordu.

Alice evet anlamında belirsiz bir şeyler söyledi. Ağlamaktan küçülmüş gözleri canlandı. «Zavallı, tatlı sevgilim,» dedi. «Elbette okuluna döneceksin. Pazartesi günü.» Sustu. İçini çekti «Öğrenimin için bir miktar para var. Baban bu parayı senin adına, ayrı olarak yatırmıştı. Hem de yalnızca iki ay önce. Mahkeme bu parayı bizden alamaz. Bana gelince, kendi param duruyor hâlâ. Çok değil ama yaşamamız için yeter. Sen hayata atılincaya kadar...»

İki hafta sonra, başsağlığı dileyen bir mesajla William Prescott'tan iki bin dolar geldi. Chauncey Arnold'un ölümünden duyduğu üzüntüyü ifade etmiş, Bayan Arnold'un ihtiyaç halinde kendisine başvuracağını 'umduğunu' yazmıştı.

Alice mesajı tekrar tekrar okudu. Çek elinden yere düştü. Birden tekrar ağlamaya başladı. Eugene'e, «Ondan nefret etmem gerek,» dedi. «Ama edemiyorum. Zavallı adam.»

Eugene annesine ifadesiz bir yüzle baktı. Evet, annesi budalaydı. Çeki yerden aldı. «Para ne olacak?» diye sordu. Parmakları çeki sımsıkı tutuyordu.

«Hemen geri yollayacağım, tabii,» dedi.

Eugene çeki ona uzattı. Bir zamanlar annesinin akıllı bir kadın olduğunu düşünürdü. Ama aptal olduğu o kadar belliydi ki... Bu gerçeği kabul etti. İnsan gerçekleri kabul etmesini bilmeliydi.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Düğün töreni Bassett'lerin evinde, bu kadar kısa bir zaman içinde mümkün olabilecek en büyük tantana ve cömertlikle kutlandı. Bayan Bassett elinden geleni yaptı. Ursula, törende kendi diktiği ve daha önce giymiş bulunduğu mavi elbiseyi giymekte ısrar edince, Bayan Bassett dehşet içinde kaldı. Ursula inatçıydı. Mavi elbiseyi, William'ın kendisine evlenme teklif ettiği gece giymişti. Düğününde de giyebilirdi. Bayan Bassett gözyaşları içinde kocasına, «Ursula gerçekten çok inatçılık ediyor,» diye dert yandı, «Ne de olsa Alman soyundan geliyor. Herkes Almanların çok inatçı olduklarını bilir. Neyse herhalde tül gibi bir şeyler de takınır, umarım.»

Bassett, «Ne olacak, yaşlı kız,» dedi, zekice bir davranışla. Bassett düğün töreninin, William Prescott'un arkadaşısı olmak sıfatıyla büyük bir olay olmasını istemişti. Ursula'nın davetli listesi onu hiç memnun etmemişti... August'un sakallı eski dostları dahil hiç akla gelmedik, önemsiz, para ya da iş sahasında adları, sanları işitilmedik kişileri davet etmişti Ursula. Geldiler. Elbiseleri güve yeniği içindeydi. Tütün, enfiye kokuyorlardı. Ursula'dan başka hiç kimse onların zeki, üzüntülü denecek kadar düşünceli bakışlarının farkına varmadı. Tarihî deneme kitapları, matematik ders kitapları, felsefe kitapları, anlaşılması güç Alman şiirleriyle dolu kitaplar, Goethe ve Schiller'den seçmeler dolu eserler yazmışlardı. Böyle kişilere kim önem

verirdi ki? Herhalde herkesi, bankasına yatıracığı parayla ölçen Bassett değil.

William, Jay Regan'ı ya da New York'tan başka arkadaşlarını dâvet etmeyi reddettiği için Bay Bassett büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. Ama Ursula sonunda yumuşadı. 'Çok sevgili adkadaşı' Bayan Bassett'in konuk listesini 'önemli kişiler'le doldurmasına izin verdi... Aynı zamanda geniş, sarı hasır şapkasının, tören sırasında giymek üzere kat kat mavi tülle örtülmesine de ses etmedi.

Ursula'nın davet ettiği garip, yaşlı adamlar sayılmazsa partinin tek 'uyumsuz' adamı William'dı. Sinirli, asık yüzlüydü. Hemen hiç konuşmadı. Yine de Bayan Bassett'in sözlerine bakılırsa, William durumu pek iyi idare etmişti. Bir kerecik olsun hatalı davranmamıştı. Üstelik geline büyük bir ilgi göstermişti. Törenden sonra bile, herhangi yeni evli bir kocadan beklendiği gibi, karısının yanından bir an bile ayrılmak istememişti. Ursula'nın ona bazı davranışları şimdiden öğrettiği belliydi. Çünkü William, Ursula'nın babasının yaşlı arkadaşlarına büyük ilgi göstermişti. En azından birkaç kez onlarla hararetli tartışmalara girişmişti. Bismarck'ın olağanüstü bir insan olduğunu düşünüyordu. Onlar, yaşlı ve bilgili kişilerin olgunluğuyla, William'la aynı fikirdeymişler gibi görünmüşlerdi. Yarım bardak şampanya içti. Hiç sigara içmedi. Bu tantanalı düğünü kendi de istemiş olmasına rağmen, yalnızca Ursula onun ne denli sıkıldığının farkına varmıştı. Yeni iş arkadaşlarıyla yeteri kadar konuşmuştu. Ama öylesine tuhaf ve kaba bir tavır takınmıştı ki, Ursula onun hesabına üzülmüştü.

Buna rağmen siyah ceketi, çizgili pantolonu ve uzun boyuyla orada bulunan erkeklerin en yakışıklısıydı. Ama Ursula onun, davranışlarıyla, yakınında bulunanları huzursuz kıldığını gördü.

Ursula o derece şaşkın bir haldeydi ki, bütün bunları şöyle bir görebildi. Son anda, Bay Bassett'in kolunda aşağı

inerken, kendi kendine, «İmkânsız bu. Kendime kötülük yapıyorum galiba?» diye mırıldandı.

Ursula önünde uzanan uzun yılları düşündü. Korktu. Bir keresinde çocuğu olmaması için hararetle dua etmişti. William'ı yönetemeyeceğinden emindi. Onda olgun bir aşkın erişemeyeceği bir sertlik vardı. Özellikle duygularının söz konusu olduğu yerlerde mantığı işlemiyordu.

Ama onu seviyordu. Kocasının yanında dimdik durdu. Kendisine pek komik görünen mavi tülün altında gözleri parlıyordu. Solgun yüzü gergin ve kararlıydı. Yeminini gayet açık ve güçlü bir sesle yaptı. İşte mahkûm olmuştu. İsteddiği olmuştu. Korksa bile, şimdi bunu itiraf edecek duruma gelmişti.

Hiçbir şeyin önemi yoktu. Onu seviyordu. William da onu kendine göre seviyordu. Yine de Ursula onun törende böyle hortlak gibi dolaşmasını istemezdi! Bir an için, adeta bir isteri krizine tutulmuş gibi, damadın çıkıp gitmesiyle törenin ne kadar canlanıp neşeleneceğini düşündü. Komik bir düşünceydi ama William Prescott'un o huzursuz varlığı olmasa, herkesin daha çok eğleneceği düşüncesinden kendini bir türlü kurtaramadı! Herkesin, her şeyin üstünde soğuk bir etki yapıyordu. O yaklaştığı zaman konuşmalar kesiliyordu. Konuştuğu zaman da sinirli bir hava yaratıyordu. Zaten törendeki tek hortlak o değildi... Chauncey Arnold'un yüzü de her gölgenin altındaydı.

Ursula, herkesin William'dan korktuğunu gördü. Aptallar, şu anda onun en çok istediği şeyin, onların şefkati ve anlayışı olduğunu görmüyorlar mıydı? Niçin bir anlık bir görüş yeteneği kazanarak, onun yalnızlığını, güvensizliğini, kararsızlığını, Ursula'nın anladığı gibi anlamıyorlardı?

Arada sırada William'ın yanında duruyor, onun istek, siz, sıkıntılı gülümsemesine karşılık veriyordu. Zaten William onun yanından ayrılmıyordu hiç. Çünkü kimseye güveni yoktu. Bu hal Ursula'yı hem üzüyor, hem de sevindiri-

yordu. Onunla konuşmaya çalıştı. Söyleyecek hiç bir şeyi olmadığını hayretle farkettil. Boğazı kurumuştı. Düğün öpücüğünü hâlâ dudaklarında hisseden bir gelin, böyle bir zamanda damada ne söyleyebilirdi ki? Havadan, sudan mı konuşurdu? İnsan William ile asla havadan sudan söz edemezdi. Sonunda üzüntüyle, «İnşallah küçük Oliver iyidir,» dediğini işitti. «Ona düğün pastasından bir parça götürmeliyiz.» Küçük Oliver! İnsan, böyle bir adamla evlenirken küçük Oliver'in ne önemi olurdu ki!

Ursula hayretle William'ın hemen, memnuniyetle cevap verdiğini işitti. «Evet, pastayı unutmayalım. Bizi asla bağışlamaz sonra.»

Gülünçtü bu. Ama William sanki pek akıllıca bir lâf etmiş gibi ciddiydi. Ursula onun şaka yapıp yapmadığını anlamak için yüzüne dikkatle baktı. Şaka değildi. Hattâ pasta için özel, beyaz bir kutu aramaya koyulmuştu bile. Bayan Bassett, istenilen büyüklükte bir kutu bulabilmek için ona yardım ediyordu. «Oğlum Oliver bekler,» diyordu William. Ve Bayan Bassett ona gülümsedi. Ursula, bir gelin, bir kadın değildi sanki. Mavi tülü sinirli bir hareketle yüzünden iyice kaldırdı.

Her şey hüsrân dolu, yersiz ve gülünçtü. Birden kendini çok yorgun hissetti. Üstelik ürkmüştü. Korkuyordu... Açıklanabilecek bir duygu değildi bu. İsrarla William'ın sırtına bakıyor, uzun boyundan, profilinden, sesinin tonundan güç almaya çalışıyordu. Ama yalnızlıktan başka bir şey hissedemedi...

İlîk yağmurlu bir gündü. Fırtına çıkacak gibiydi ama çıkmadı. Güneş batarken, tam yemeğin sona erdiği anda, yağmur durdu. Ama sıkıntı sürdü. Ursula yemek ve şampanyayla kendilerinden geçen arkadaşlarının arasından sıyrıldı. Pencerelelerinden birine yaklaştı. Bu korkunç büyüklükteki yalnızlık içinde, pencerenin önünde durdu. Dışarıya görmeyen gözlerle baktı. Gittikçe kararan akşamın de-

rin sessizliğini hissediyordu. Gökyüzü pencereye doğru bastırıyordu âdeta. Ne bir kuş ötüyor, ne de bir yaprak kırırdıyordu. Birkaç dakika, Ursula gökyüzünün derinliği olmadığını, yalnızca pencere camının boyalı olduğunu düşündü.

Pencereler, yağmurun içeri girmemesi için kapatılmıştı. Şimdi ev çok sıcaktı. Hava şarap, yemek, çiçek ve hanımların parfüm kokularıyla ağırlaşmıştı. Ursula pencereyi, türkuaz rengi, tertemiz maviliğe, sönen ışığa doğru açması gerektiğini hissetti. Yardım istemek için telâşla döndü. O anda Dr. Banks'ın William'ın kulağına birşey fısıldadığını gördü. William yeni iş arkadaşının yanında duruyordu. Bu yüzlerdeki âdi, aç gözlü, aptal, nefret dolu ifade derhal Ursula'nın dikkatini çekti. Daha büyük bir kurdun çevresinde toplanmış bir kurt sürüsüne benziyorlardı.

William'ın hali değişti. Bir uşak, masanın üstündeki muazzam şamdanı henüz yakmıştı. Şamdanın göz kamaştırıcı ışıkları William'ın üstüne dökülüyordu. Onu bu derece korkunç yapan bu ışık olacaktı herhalde.

Ursula bakarken tablo değişti. Bir şey değildi. Hiç bir şey değildi. Yalnızca ışığın oynadığı bir oyundu. Şimdi herkes tekrar gülüyordu. Yeni yeni şampanya şişeleri patlatıldı. Ama William masadan uzaklaşmıştı. Şimdi Bayan Bassett ile konuşuyordu. Ursula söylenenleri işitmemekle birlikte, William'ın nezaket kurallarına uygun bir şeyler söylediğinden emindi. William'a, bir beyefendi olmanın koşullarını öğreten yaşlı biri olmalıydı. 'Bu herhalde Dr. Cowlesbury'dir,' diye düşündü Ursula.

Böyle bir zamanda balayı yapılamayacağını herkes biliyordu. Yeni çift, derhal ve tek başlarına Emperyal Oteline gideceklerdi. Ursula âdeta sinirli bir minnet duygusuyla pencerenin altından gelen araba tekerleklerinin tıkırtısını işitti. Biraz sonra bütün bu insanlardan kurtulacaktı. Kocasıyla gidecekti. Ama kocası tanımadığı bir erkekti.

Şimdi konuklar kadehlerini kaldırmışlardı ona karşı. Ursula onlara baktı. Sonra William'a baktı. İlk izlenimi doğruydu. William'ın yüzü ölü gibi sararmıştı. Dudaklarını da sımsıkı sıkmişti. Ursula gözlerini kapadı. Korkunç bir hata işlemişti.

Ursula'nın Emperyal Oteli hakkında bildikleri hep ondan bundan işittiklerine dayanıyordu. Bir ya da iki kez babasıyla, onun Philadelphia, New York, ya da Boston'dan gelen bir meslekdaşını karşılamak için büyük, açık, yemek salonuna yahut bekleme salonuna gelmişti. Bekleme salonu, çok genişti. Yerler siyah, beyaz, kare şeklindeki mermerlerle döşenmişti. Kristal avizeler gözleri kamaştırıyordu. Her taraf yaldızlı, kırmızı kadife, saksılardaki kauçuk, kaktüs türü bitkiler, yığınla masa ve birbirine çok yakın yerleştirilmiş halılarla doluydu. Bekleme salonunda bir karışıklık hüküm sürüyordu. Bu kaynaşma yemek salonunda da vardı. Yemek salonu daha da ışık içindeydi. Çünkü beyaz örtülerle kaplı masaların her birinin üstünde bir lamba yanıyordu. Ursula daireleri ya da yatak odalarını hiç görmemişti. Aşağıda gördüğü görkemli havanın orada da sürüp gittiğini tahmin etti.

William ile birlikte sarı madenî düğmelerle süslü kırmızı üniformalar giymiş bir yığın meraklı ve sadık uşak tarafından dairelerine çıkarılınca, Ursula tahmininde yanılmadığını gördü. Zorlanarak sağlanmış bir sessizlik de arkalarından geliyordu. Uşaklar aldıkları bahşişlerden memnun, ortadan kayboldular. Idare müdürü Bay Ogden, konuklarının rahatını düşünerek, başka istekleri olup olmadığını sormak için bir süre daha yanlarında bekledi. Sıcak odaların her yanında çiçek vardı. Kırmızı kadife perdeler kapatılmıştı. Ursula bu kırmızı rengi sevmemişti. Şimdi ne yana baksa parlak pembeden, bayrak kırmızısına kadar çeşit çeşit kırmızı görüyordu.

Ursula'nın iki küçük sandığı yatak odalarından birine konmuştu. William ciddi ciddi, hemen gitmeye hiç de niyetli görünmeyen Bay Ogden'le konuşurken, Ursula, yatak odasına kaçtı. 'Belki de Bay Ogden'ı orada tutan William'dır,' diye düşündü Ursula. Doğrusu buna sevinmişti. Aynada yüzüne baktı. Solgun ve sinirliydi... Evde kalmış, yaşlı bir kızın yüzüydü bu. Ayna düğün elbisesinin mavi rengini yansıtıyordu. Odanın kırmızı rengi, maviyi çok çarpıcı, sert bir renk haline getiriyordu. Titredi... İlk düşüncesi elbisesini çıkarmak oldu. Eli elbisenin kancasına gitmişti ki, durdu. Hayatında ilk defa olarak utanıyor, çekiniyordu. Başındaki sarı şapkeyi çıkardı. Pencerenin önüne doğru fırlattı. Şapkanın üzerindeki tülün mavi rengiyle, yatak örtüsünün yanyana gelmesinden doğan tuhaflığı görerek tekrar titredi. Kendine hakim olamayacağını hissederek şapkeyi, pelerinini ve birkaç elbisesini dolabın içine tıktırdı.

Birdenbire William'ın çamaşır dolabı gözüne ilişti. Büyük aynalı dolabın yanındaydı. William'ın gümüş kaplı iki diş fırçasıyla evrak çantası da dolabın üstünde duruyordu. Ursula yaklaştı. Durup bunlara baktı. Birdenbire, neden olduğunu kendi de anlamadan, gözlerinin yaşlarla dolduğunu hissetti. Belki de fırçalarla kutu bu kanlı ihtişam içinde pek yapayalnız duruyorlardı da ondan. Artık William'dan korkmuyordu.

Ogden holde bekliyor, Perscott ile hanımının rahatlarını sağlamak için yapabileceği bir şey olup olmadığını soruyordu. William ısrarla teşekkür ediyordu. Ursula, William'ın sesinin sert, kaba çıktığını işitti. Şu aptalı niçin yollamıyordu? Birdenbire Ursula, kendisi ondan nasıl korkuyorsa, William'ın da kendisinden, aynı derecede değilse bile, bir parça korktuğunu düşündü. William onunla, yani karısıyla yalnız kalmaktan korkuyordu.

Karısı... Ursula parmağında parlayan nikâh halkasına baktı. Kalbi tekrar sızlar gibi oldu. Yüzüğü öptü. Sonra ne-

şeli bir gülümsemeyle hole çıktı. İki erkek ansızın sustular. Ursula gülmek istedi. Ama yapamadı, sadece çiçekler için Ogden'e teşekkür etti. Böylece adamı kibarca, belli etmeden başından savdı. Adam, kapı üstüne kapanmadan, tam üç kez yerlere kadar eğilerek onları selâmladı.

Ursula, somurtmaya çalışarak kanapaye oturdu. Kocasına baktı. Gülümsedi. Ağzının kenarları acıyordu ama yine gülümsemeyi başardı. Ama William gülümsemedi. Şöminenin önündeki kırmızı halının üstünde duruyordu. Derhal, «Sana bir şey söyleyeceğim,» dedi.

«Evet, William?» dedi. «Ursula. Ama içi dehşetle doldu.

William hemen konuşmaya başlamadı. Ellerine baktı. Parmaklarını açıp kapadı. Sol elinin parmağındaki şövalye yüzük parlıyordu. Ellerini arkasına götürdü. Sonra, «Bu daireyi beğendin mi?» diye sordu. Sesinde suçlayıcı bir hava vardı. Sanki Ursula'ya meydan okuyor gibiydi.

Ursula her yeri kaplayan o kırmızı rengi görmemeye çalışarak William'a tatlı tatlı baktı. «Çok rahat,» diye cevap verdi... Bu cevap William'ı memnun etmemişe benzerdi. Ursula, onun kendisini iştmediğini bildiği halde tekrar denedi: «Emperyal Otelinin çok lüks olduğunu herkes bilir.»

William susuyordu. Ursula'ya arkasını döndü. Şömineye baktı. Şöminenin üstü Fransız işi bir saat ve ona uygun iki vazoyla süslenmişti. Garip, boğuk bir sesle, «Öleceği hiç aklıma gelmemişti,» dedi. «Hiç düşünmedim.»

Ursula ellerini kavuşturup sıktı. Şimdi pırıl pırıl, kocaman oda dehşet ve korkuyla dolmuştu. Ursula sesinin titremesine çalışarak, «Kim, William?» dedi.

«Chauncey Arnold.» Sustu... «Tam biz evleneceğimiz zaman öldü.»

'O, Tanrım!' diye düşündü Ursula. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Ama bir şey söylemesi gerektiğinin farkınday-

dı. Hem de derhal. Sesi bütün gayretine rağmen titriyordu... «Bunun bizle hiç ilgisi yok. Öleceğini elbette düşünmezdin. Ama herkes kalbinden hasta olduğunu bilir onun. Çok yemek yedi. Dr. Banks kaç kez onu uyardı. Biliyorum.»

Birden Alice Arnold'u görür gibi oldu. Bir iki dakika gözlerini sımsıkı kapadı. Oda sessizdi. Ursula gözlerini açtı. William'ın arkası hâlâ dönüktü.

«Müdür yardımcısı olmasını istedim. Yılda üç bin dolar maaş teklif ettim.»

Bir an Ursula, William'a karşı vahşi bir öfke duydu. İnanamıyordu. William'la olan ilişkileri sırasında içine doğan duygunun zulüm olmadığını anladı.

«Ne de olsa,» diyordu William, «Onun için iyi bir paraydı.»

Ursula konuşamadı. Sözcük bulamıyordu. Tekrar Alice Arnold'u görür gibi oldu. Kanapenin üzerinde oturuyordu. Dudakları da yanakları kadar renksizdi.

William döndü. Ursula onun yüzünü gördü. William acı çekiyordu.

«Bilmen gerektiğini düşündüm,» dedi.

«Niçin?...»

«Senin dostundu...? Yıllardan beri tanıyordun, değil mi?»

«Ursula'nın göğsü daraldı, sıkıştı. «Daha önce de söylemiştim, William. Arnold'dan hiç hoşlanmazdım. Öldüğüne üzüldüm ama sevmezdim onu. Babam ondan öğrenirdi.»

«Bir keresinde, karısının çok iyi dostun olduğunu işitmiştim!»

Niçin bu kadar zalimce konuşuyor, sözcükleri başına taş atar gibi fırlatıyordu? Yoksa kalkıp ona hakaret etmesini, bu dehşet verici yerden çıkıp gitmesini mi bekliyordu? Ursula kaşlarını çattı. «Benim hiç yakın dostum yoktur, William. Belki de kendi dışımdakilere ihtiyacım olmadığı

için. Bilmiyorum. Alice'i severim. Hâlâ da severim. Onun hesabına üzüldüm. Chauncey'in ölmesi çok kötü oldu. Ama elden bir şey gelmez. Belki de kaybı, ölümünü çabuklaştırmıştır. Bunu bilemem. Her neyse, sen olmasaydın bir başkası sebep olacaktı. Aptalın biriydi çünkü.»

William ağır ağır, «Evet,» dedi.

Şöminenin önünde kaskatı kesilmiş, duruyordu... Şimdi ellerini cebine sokmuştu. Ursula'yı sakın bir merakla süzüyordu. «Sandım ki, üzerinde bir değişiklik... Anlattığım zaman üzerinde başka bir etki yaratacak sandım.»

«Ya yapsaydı?»

William omuzlarını silktili. Ursula'nın sevmediği o donuk ifade kaplamıştı yüzünü.

«Yani sinir krizine tutulacağımı, hattâ seni terk etmeye kalkacağımı mı sandın?» dedi inanamayarak.

William tekrar omuzlarını silktili. Böyle durduğu zaman sağlam, boylu poslu bir köylüye benziyordu. Tıpkı bir köylünün ifadesiz bakışlarıyla bakıyordu.

Arnold'un karısına bir miktar para yollayacağım.»

«Geri gönderir,» dedi Ursula.

«O halde kocası gibi bir koca aptal o da!»

Ursula soğuk soğuk. «Onun da gururu var,» dedi.

«Neden? Paraya ihtiyacı olacak, değil mi? Paranın gururla ne ilgisi var?»

Ursula yeniden kuşkuyla, söylediklerinin içten olup olmadığını düşündü. Her şey bir karabasan halini almaya başlamıştı. Bu adam bir yabancıydı ona yine. Ondan korkmuyordu...Ama tehlikeli bir biçimde, ondan hoşlanmama ya başlayacağını hissediyordu.

«Yine de,» dedi Ursula bıkkınlıkla, «Alice parayı geri yollar. Bir yabancıdan niçin para kabul etsin? Onunla tanıştın mı? Onunla hiç karşılaştın mı?»

«Hayır.»

Ursula soğuk soğuk güldü. 'Aptallık etme,' demek is-

tiyordu. Ama ağzından, «Alice'in kendine ait bir miktar parası vardır, sanırım. Oğlan için de yeteri kadar para bulunduğunu tahmin ediyorum,» sözcükleri döküldü.

Yorgun, bıkkın bir halde, 'bu benim düğün gecem,' dedi kendine. 'İşte karşılıklı geçmiş, acı olaylardan söz ediyoruz. Kocam da iri yarı, inatçı bir hendek kazıcısına benziyor. Söylememi düşündüğü şeyi söylemiyorum. Bir söylesem aramızda her şey bitmiş demektir.'

William konuşuyordu: «Oğlan. Arnold'un oğlu, Eugene. Hep ortalıkta dolaşırdı. Babası onu kurul toplantılarına sık sık getirirdi. Sanki sekiz, on yaşlarındaki bir çocuğu ilgilendirirmiş gibi okul saatlerinden sonra, cumartesi günleri bürolarda dolaşmasına, konuşulanları dinlemesine izin verirdi! Oğlan oturur. Bakar dururdu.. Bazen dikkatim konuşulan konudan başka tarafa koyar, oturup ocaba oğlan hiç göz kırpacak mı, diye sabırla beklerdim.» William heyecanlanıyordu.. İçinde derin bir nefret kaynıyordu. «Oğlan belki gözlerini kırpmıştır ama ben görmedim. Arada bir Arnold ona döner, fikrini sorardı. Yalnız şunu itiraf etmeliyim: Oğlanın hep söyleyecek bir sözü olurdu. Babasından daha mantıklı olduğunu gösterirdi. Sık sık da birlikte bıçkı tezgâhlarına giderlerdi.»

Ursula'nın konuşmasını bekledi. Ama Ursula susuyordu.

«Belki de doğru yapılıyordu. Şimdi bakıyorum da beni sinirlendiren şey bu değil. Oğlanın bana bakışına sinirlendirdim. Babası, ya da bir başkası bile konuşsa o, bakışlarını üzerimden ayırmazdı.»

Ursula «Eugene aptal değildir,» dedi. «Bana göre son derece akıllı bir çocuk. Görünüşte annesine benzer. Ama karakteri hiç benzemez. Babasına da benzemez.»

Ursula William'a baktı. Bütün çocukları sevdiğini iddia ettiği halde William, Eugene'den nefret ediyordu.

«Eugene daha on iki yaşında,» dedi. «Sesinde iğnele-

yici bir hava vardı.

«Kaç yaşında olduğu beni hiç ilgilendirmez. Onun gibiler asla çocuk değildir.»

Ursula kaşlarını kaldırdı. «Haklısın, tabii,» dedi.

Şimdi William gerçekten gülümsüyordu. «Aptal da değil. Yalnız ben ondan hoşlanmıyorum. Annesi, oğlunun hatırı için parayı kabul etmeli. Oğlanın fikri sorulsa, verilecek parayı derhal alır.»

«Evet, haklısın,» diye tekrarladı Ursula, «Ama ben Alice'i düşünüyordum. Eugene'nin ilgisini çektiğin belli.»

Birden Ursula tükendiğini anladı. Henüz evlenmişti.. Kocasıyla yalnızdı. Yalnızca kendini düşünmesi doğdu değil-di belki ama içini bir umutsuzluk kaplamıştı. William niçin ona bu saatte Chauncey Arnold'u anlatıyor, Eugene ile Alice'in tartışmasını yapıyordu? Bu gece bütün bunların ne önemi vardı? William onu öpmemişti. Adını söylememişti. Onun kolları arasında olması, kulağına arzulu, şefkatli sözcükler fısıldaması gerektiği bir anda huzur kaçıracı bir konuda durmadan tartışmak istiyordu. Bütün bedeni derin, tutkulu bir özlemle yanıyordu. O korkunç kanapenin üstünde oturuyordu... Üzerinde bir daha asla giymeyeceği, şimdi son derece nefret ettiği o mavi elbise vardı. Yüzü bembeyazdı. Incecik duruyordu. Fırtınalı, çarpıcı kırmızı rengin yanında saçlarının kestane rengi pek soluk kalmıştı.

William bütün bunları hissetmiş gibi döndü. Beceriksiz bir tavırla ayakkabılarına baktı.

«Niçin bunlardan söz ediyoruz,» diye mırıldandı... Sustu, «Saat onda şampanya ve hafif bir yemek getirmelerini söyledim. Neredeyse gelir.»

Ursula güldü. «Yiyecek bir şey istemiyorum. Bassett'lerde her şey vardı. Daha açıkçası ben şampanyayı hiç sevmem. Getirmemelerini söyler misin, William?»

William rahatlamış gibiydi. Çan ipine doğru adeta koş-

tu. Sanki sihirli değnek değmiş gibi derhal bir garson belirdi. William yemek emrini iptal ettirdi. Sesi yine o güçlü, kendine güvenen halini almıştı. Kapıyı kapadı. Şöminenin önündeki yerine geldi. Şimdi ısrarla Ursula'ya bakıyordu. Yüzü her zamankinden daha kırmızıydı.

«Adım,» dedi Ursula hafifçe gülümseyerek, «Ursula'dır.»

William önce kaşlarını çattı. Sonra güldü. «Bunu bana sık sık söylüyorsun Ursula.» Sustu. «Sana hiç yakışmayan bir ad. Kaba bir ad.»

Ursula'nın omuzlarından ağır bir yük kalkmış gibi oldu. «Ne olmasını isterdin?»

William omuzlarını silkti. «Bilmem.»

«Her neyse, yine de benim adım. Bu adı kullanmanı isterim, William.»

Güçlü ve canlı bir adamdı. Ursula'ya kur yapması gerekirdi. Nesi vardı acaba? O zaman William'ın çekindiğini anladı.

Birdenbire bütün kuşku, düşünceleri kayboldu. Ayağa kalktı. Kollarını ona doğru kaldırdı. O kadar çok şey anlıyordu ki Ursula. Bu adam bütün hayatı boyunca mücadele etmişti. Başka hiç bir şey bilmemişti... Hiç bir yerde sağlam bir kök salmamıştı. Ne pahasına olursa olsun başarı kazanmak istemesi de bundan ileri geliyordu. Bu, onu aynı zamanda tehlikeli bir kişi yapmıştı. Belki bir yerde bir kök olsa, sevildiğini, sayıldığını, bir yere sağlamca yerleştiğini bilse her şey yoluna girecekti.

«William!»

Ursula ona doğru koştu. Kollarını boynuna attı. Ona sokuldu. Merhamet, şefkat, derin bir sevgiyle başını onun omuzuna gömüp ağlamaya başladı. Birkaç dakika William sesini çıkarmadı. Ursula'nın kollarında dimdik duruyordu. Ursula, onun ölümünden sonra ağlıyormuşçasına, «Sevgiğim, sevgilim, önemi yok! Hiçbir şeyin önemi yok!» diye

ağlıyordu.

William'ın kolları Ursula'ya sarıldı. Ursula'yı o kadar sıkı tutuyordu ki, Ursula kıpırdamıyor, güçlkle soluk alıyordu. William dudaklarını onun saçlarına gömerek; «Ursula,» dedi. «Ursula, Ursula.»

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Daha önceleri olduğu gibi Ursula birçok şeyi unutmak zorundaydı. Ama evliliklerinin ilk gecesinde William'ın kulağında, «Tatlım... Tatlım,» diye fısıldayışlarını asla unutmadı.

Daha önce ona hiç kimse, «Tatlım,» dememişti. Memnundu. Daima, daima anımsayarak teselli bulabilirdi bu sözlerle. Daha şimdiden bu anıya ilerde ihtiyacı olacağını hissediyordu.

Sabahın erken saatlerinde o hâlâ uyumamıştı. William yanında derin bir uykundaydı. Aklına olmadık yersiz düşünceler geliyordu. Ama mantıklı düşünmeye o kadar alışık ki, bir süre sonra düşüncelerinin hiç de yersiz olmadığını anladı. Kendi kendine, «Keşke huysuz bir babası ya da anesi, başları sıkıntıdan hiç kurtulmayan değersiz erkek kardeşleri yahut bir yığın şımarık kızkardeşi olsaydı. Onlar William'a bir denge kazandırırılar, kendi içine kapanmasından kurtarırlardı,» diye mırıldandı.

Sonunda deliksiz bir uykuya daldı. Uyandığında yanındaki yer boştu. William'ın holde kahvaltı için emirler verdiğini işitti. Kalktı. İki hafta önce diktiği gül rengi sabahlığı giydi. Çok yakışmıştı. Yine de her yan o denli kırmızı renge bulanmıştı ki, sabahlığı çıkardı. Beyaz yünlüden siyah kadife kurdelelerle işli olan başka bir elbise giydi, William'ın tepeden tırnağa giyinik olduğunu hayretle gördü. O ise Ursula'ya hiç bakmadı. Dudaklarında küskün bir ifade vardı.

Yalnızca, «Bir iki dakikaya kadar kahvaltı getirecekler,» dedi.

Ursula içini çekti. Kırmızı kanapenin üstüne oturdu... Bekledi. William başka bir şey söylemedi. Biri sabah gazetelerini getirmişti. Odanın ortasında dimdik durmuş, her yanı kaplayan gazetelerin sayfalarını karıştırıyordu. Sonunda memnun bir tavırla, «Şurada evliliğimiz hakkında dikkatimi çeken bir yazı var,» dedi.

«O kadar önemli mi?» Ursula sesindeki acımsı ifadeyi gizleyemedi.

«Elbette önemli.»

«Niçin?»

William cevap vermek için ağzını açtı. Sonra kıpkırmızı oldu.

Onun kendisini incittiği gibi incitmek arzusuyla Ursula, «Bu kentin gazetelerinin senin hakkında ne yazıp yazmadıkları niçin önemli oluyor?» dedi.

William alayla, «Burada yaşayacağımıza göre varlığımızdan herkesin haberdar olması gerek,» dedi.

Ursula, «Hiç bir zaman mutlaka bu kentte oturmayı düşünmedim,» diye atıldı. Pencereye yaklaştı. Kırmızı kadife perdeleri çekti. Aşağıdaki işlek caddeye baktı. Keşke New York'un bir caddesi olsaydı bu. Bir anda kendini incinmiş ve bir şeyden yoksun bırakılmış gibi hissetti. Birkaç günün ne önemi olabilirdi ki. Bir balayına çıkmalıydılar... Yağmurun yeniden başladığını gördü. Sokak ıslık ıslık parlayan sularla yıkanmıştı. Aşağıda şemsiyeler gidip geliyordu. Arabalar, atlar, hızlı hızlı gidiyorlardı. Ne de olsa mayıs ayında değillerdi henüz. Mevsimin garip bir dönemindeydiler. Otele birtakım yeni müşteriler geliyordu. Kadınlar eteklerini kaldırarak telâşla otele giriyorlardı... Erkekler ellerindeki şemsiyeleri indirip kaldırıyorlar, kırmızı üniformalı otel hizmetlileri, kiralık arabalardan deri bavulları indiriyorlardı. Burası Andersburg'du. Ursula'nın içini çaresiz-

lik kaplamıştı. Gece ona kim 'Tatlım!' demişti? Düş görmüştü galiba.

Odaya döndü. William dağılmış gazete sayfalarını topluyordu. Ursula, utanıyor, diye düşündü. Bana ne diyeceğini bilemiyor. Kocaman bir aptalım ben.

Neşeyle, «Oliver ile Lucy geimeden önce, sen bütün gün isteyken ben ne yapacağım?» diye sordu.

William'ın esmer yüzü normal rengini aldı. «Arkadaşlarını ziyarete gidersin diye düşünmüştüm,» dedi.

«Allah iyiliğini versin, herhalde benden böyle bir davranış beklemezler.» Ursula bayağı eğleniyordu.

«Zaten bugün seni yalnız bırakmaya niyetim yok.» William yine utanmış gibiydi. «Hava açılırsa gezmeye çıkarız, diye düşünmüştüm.» Sustu. «Şimdi balayına çıkmadığımız için üzgünüm. Durumun seni şaşkına çevirdiğinin farkındayım. Kitap okursun, ya da başka bir şey yaparsın. Önümüzdeki günlerde de fazla uzaklaşmayacağım...»

Bunlar Ursula'ya pek komik geliyordu. Güldü.

«Çıkıp bir eve bakarız.» Sonra ekledi. «Yeni aldığım bıçkı tezgâhlarını da görmeni istiyorum.»

Ursula ciddileşti. William'ın her şeyde aceleci olduğu belliydi artık. Ursula bunu kabul etmeliydi.

İçinde derin bir şefkat duydu. «Hoşuma gider,» diye cevap verdi kısaca. «Rica ederim benim için üzülme. Balayına çıkmak isterdim. Ama nasıl olsa bir süre sonra gideriz.» Bekledi. William masalardan birini dikkatle odanın ortasına doğru itiyordu. «Herhalde gidip Oliver'i görsek iyi olur.»

Ursula William'ın derhal cevap verdiğini gördü. «Hayır, bir iki gün gitmeyelim.» Masa şimdi istediği yere gelmişti.

Masaya baktı. «Bayan Templeton sana, kendisinden, ev işlerimize bakmasını istediğimi söylemiştir, sanırım.»

William'ın bir şey söylemesini bekledi. Sonra dayanamadı. Devam etti: «Bayan Templeton'u sevmiyorum. Görünüşü kurtarmak için yanımda kaldı. Kısa bir zaman için... Onu evimde görmeye tahammül edemem. Sonra kâhya kadına ne ihtiyacımız var?» diye tutumlu Alman kızı devam etti. «Ben çok iyi bilirim ev yönetmeyi. Bundan emin olabilirsin. Lucy'den başka hizmetçilerin de olacağını kabul ediyorum. Ben onları pekâlâ yönetirim. Kâhya kadın! Ne komik!»

William yığılır gibi oturdu koltuğa. «Ursula,» dedi. «Hiçbir şey anlamadığını görüyorum. Büyük bir malikâne olacak ev. Kentin en büyük, en düzenli evini kuracağım... Bu kentte kâhya kadını olan pek az ev var. Ben yalnızca onları düşünmüyorum. Yazın başka kentlerden gelenler, yılın büyük bir kısmını tepedeki evlerde geçirenler var. Onlardan altta kalmaya niyetim yok.»

Ursula bunu düşündü. William'ın sandığından daha zengin olduğunu anlamak onu memnun etmişti. Yine de Bayan Templeton aklına gelince sinirleniyordu. «Gelecekteki görkemli yaşantımızın tartışmasını daha sonra yapalım.» dedi. Sesi alaycıydı. «Bayan Templeton konusundaki düşüncelerimi anlatayım. Aleyhinde söyleyecek fazla bir sözüm yok. Sadece hoşlanmıyorum ondan. Çok basit kafalı, yapmacıklı bir kadın. Birbirimizi hiç anlayamayacağımız, geçinemeyeceğimiz belli.»

«Gayet becerikli buldum ben. Hizmetçileri iyi yöneteceğini sanıyorum.» William'ın sesi yine inatçıydı.

«Lucy'yi mi kastettin? Lucy, Bayan Templeton'dan kat kat üstün bir insan. Daha insan. Çocukları iyi anlıyor. Bayan Templeton'dan çok daha akıllı.»

Kapı vuruldu. Kahvaltının getirildiği bildirildi. William kat garsonlarını karşılamak için yerinden fırladı... Kapı

açılırken, «Yine de Bayan Templeton'un evimizin kâhyalığını yapmasını istiyorum,» dedi.

Ursula öfkesinden köpürerek, kahvaltı masasının hazırlanmasını seyretti. William'ın gümüş takımların yerleştirilmesine gözcülük edişini izledi. Gülümsemekten kendini alamadı. Çocuktan farkı yoktu bu adamın! Beceriksiz, düşüncesiz, hareketli, bütün iriliğine, büyük enerjisine rağmen küçücük bir çocuktu; Ama birdenbire derin bir tiksinti duyduğu Bayan Templeton sorununu kolay kolay kabul etmeyecekti. Bununla birlikte William, karısına ve kendisine hizmet etmesi için uşaklardan birini yollamamıştı. Bunu özellikle yapmış, karısıyla daha fazla tartışmamak için düşünmüştü. Durum Ursula'ya daha da komik geldi. Ursula hizmetçilerin karşısında kavga edemezdi.

Ama Ursula, William'ı sinirlendirmek için bir hanımefendi gibi davranmamaya, aksilenmeye karar verdi. William, Ursula'ya ilgi göstermemişti. Sabah sabah ortaya Bayan Templeton sorununu atmıştı. Onu cezalandıracaktı. Masaya oturdu. Kendisine hizmet edilmesine izin verdi. Sonra, «Bayan Templeton sinirimi bozuyor,» diye tekrarladı, «O kadına tahammülüm yok. Eğer mutlaka bir kâhya kadını olacaksak başka birini bulalım. Niçin Bayan Templeton üstünde ısrar ediyorsun?»

William sinirli sinirli peçetesini düzelterek, «Şimdi bunu konuşmanın sırası mı?» Ursula'ya bakmaktan kaçınıyordu. «Kahvaltıyı beğendin mi?»

«Elbette. Ama ben Bayan Templeton sorununu tartışmak istiyorum. Onun hakkında konuşmak için içimde büyük bir istek var.»

William birden başını kaldırıp baktı. Ursula şaşırdı. William'ın gözleri ateş saçıyordu. Hayretle, öfkesinin çok büyük olduğunu gördü. Şimdi korkmuştu. Sanki Ursula'dan nefret ediyormuş gibi bakan, hemen hemen barbarca, sert bir yüzdü bu.

Sakin bir tavırla, «Dedim ki,» dedi. «Bayan Templeton yanımızda çalışacak.»

Ursula sapsarı kesildi. Garsona baktı. «Hepsi bu kadar,» dedi. Garson eğilerek selâm verdi. Çıkıp gitti.

Odada derin bir sessizlik oldu. William'ın, yüzü, Ursula'nın şimdiye kadar hayatında görmediği derecede çirkindi. Her hareketini hesaplayarak kahvaltısını ediyordu.. Ursula, kocasının davranışlarına kendini o derece vermişti ki, kahvaltısı önünde buz gibi oldu. Yağmur pencerele-
rin camlarını dövüyordu. Dışarda hava kararmış, kurşunî bir renk almıştı.

Ursula yavaşça, «William,» dedi.

William duymamış gibi yaptı. Sonra ağır ağır, bıçağını bıraktı. «Ursula,» dedi. Sesinde korkunç bir şey vardı. «Şimdi şunu bilmeni istiyorum: Bir kere bir şey için karar verdiğim zaman, karşı konulmasını, bu konuda tartışılmasını hiç sevmem.»

Korku, öfke, hakaret bir arada, Ursula'nın kalbini boğarcasına sıkıştırdı. Azimle cevap verdi: «Benimle bu şekilde konuşma, William. Evliliğimizin ilk günü bugün. Unuttun sanırım. Önemi yok. Ama bu sorun şimdi halledilmedi. Benimle asla, şu anda konuştuğun gibi konuşmayacaksın. Tahammül etmem.»

William'ın bütün yüz hatları şişer, kasılır gibi oldu.

«O halde bana karşı gelme, Ursula,» dedi. «İşittiğime göre pek kadınsı bir erkek tarafından yetiştirilmişsin. Daima senin dediklerin olmuş. Şimdi benim karımsın. Zamanım çok kısıtlı. Seninle ev hakkında değersiz tartışmalara girmeye vaktim olmayacak. Bunu öğrenmelisin. Daima benim dediğimin olacağını kabul etmelisin.»

Ursula parmaklarını beyaz masa örtüsüne bastırdı. Konuşamıyordu. Boğazı tıkanmış gibiydi. Hissettiklerinin dehşet ve öfke olduğunun farkındaydı. Hayır bu gibi duyguların etkisi altındayken konuşmamalıydı.

William, Ursula'ya dehşetle bakıyordu. Sonra, Ursula ona şaşkın şaşkın bakarken, William'ın yüz ifadesi değişti. Ursula onun, yüzündeki donukluğu, sarılığı görünce korktuğunu, dehşete kapıldığını anlamamıştı. William utanmıştı. Fikrini değiştirmek niyetinde değildi ama, yine de utanmıştı.

«Beni terbiyesiz, hiç bir şey bilmeyen, iğrenç bir insan buluyorsun, değil mi?» dedi. Sustu. Ursula'nın açık renk gözleri, William'ın üstünden ayrılmamıştı. Dudakları bembeyazdı. William bakışlarını ondan kaçırdı. «Bu sabahın, birlikte geçirdiğimiz ilk sabah olduğunu unutmadım, Ursula. Hiç olmazsa şimdi aklıma geldi. Sana karşı davranışım bağışlanmaz bir şey belki. Bunu anladığımı asla unutmamı isterim.»

Sonunda Ursula, «Evet,» diyebilirdi güçlkle. İçinde öyle bir dehşet, öyle bir korku vardı ki.

«Unutalım mı bunları?» diye sordu William. Sesinde hiç de utanmış gibi bir hal yoktu. Ama Ursula onun çok üzüldüğünü biliyordu.

William gülümsedi. «Pekâlâ, kahvaltını yemeyecek misin?»

Ursula çatalı aldı. Elleri buz gibiydi.

William neşeli olmaya çalışarak, «Bayan Templeton'dan hoşlanmadığına üzüldüm,» dedi. «Ne yazık ki, başka şekilde hareket edemeyecek kadar geç kaldık. Çünkü Bayan Templeton'a önceki gün öneride bulundum.»

Ursula boğazını bir türlü terketmeyen acıyla konuşmakta güçlük çekiyordu. «Bayan Templeton umurumda bile değil,» diyebilirdi.

«Evet, o halde sorun bir çözüme kavuştu.» Rahatlamış görünmeye çalışıyordu. Ama huzursuzdu. «Bir şey daha var. Bayan Arnold'a ikimizin adına çiçek ısmarlar mısın?»

«Hayır. Ben çiçek yollamayacağım.»

William, Ursula'nın bardağına dikkatle kahve koydu.

«Kötü bir davranış olur, değil mi?»

«Hem de çok kötü.» Ursula kahvesini içmeye çalıştı...

Tek isteği kalkıp bu odadan uzaklaşmaktı. Sessizliğe, olanları hatırlayamayacağı bir yere gitmek istiyordu. Başı zonk-luyor, dönüyordu.

«Zevk konusunda hep sana danışmalıyım, Ursula,» dedi.

Özür dilemeye çalışıyordu. Ursula anladı. Eğer suç daha küçük olsaydı, William'ın yüzünde gördüğü şeyi görme-seydi, eğer Ursula'ya daha on dakika önce baktığı gibi bakmasaydı, unutabilir, bağışlayabilir, hattâ ona karşı şef-kat ve sevgi bile duyabilirdi. Bunları daha sonra hissede-cekti, belki. Şimdi uğradığı hakaret hemen unutamayacağı kadar büyüktü.

William durumu anlamıştı. Ursula'nın ne halde oldu-ğunu biliyordu. Tekrar utançla kasıldı.

«Ursula, unutmaya çalışmıyorsun?»

Ursula bardağını ağzına götürdü. Sonra tekrar masa-nın üstüne bıraktı. «Çalışıyorum,» diye cevap verdi.

Birdenbire, bağıra bağıra ağlamak istedi. «Çok gerek-sizdi,» diye kekeledi.

William kalktı. Ursula'ya yaklaştı. Elini başının üstüne koydu. «Ursula,» dedi. Ursula başı önüne eğik, kımıldama-dan oturuyordu. «İnan bana. Bir daha böyle bir şey olma-yacak.»

'Ah, evet, olacak,' diye düşündü Ursula. 'Birlikte geçi-receğimiz yıllar boyunca tekrar tekrar olacak. Bana o şe-kilde daha birçok kereler bakacaksın. Ve ben her seferin-de kalbimden vurulmuş gibi dehşete kapılacağım. Asla alı-şamayacağım buna.'

Uzandı. William'ın elline dokundu yavaşça. Sonra çek-ti... «Önemi yok!» dedi.

Pencereden içeriye kırmızının sertliğini yumuşatan solgun güneş ışıkları girdi. «Araba gezintisi yapabileceğiz,» dedi Ursula.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ursula'nın dikkat ettiği davranışlardan biri de, elinden geldiği kadar hoş olmayan olaylar üzerinde fazla kafa yormamak, mümkün olduğu kadar yaşamın derinlerine dalmamak, özellikle insanın rahatını kaçırarak, hayata bakış açısını bozacak anlaşmazlıklar üzerinde durmamaktı... Bir kez babası yaşama sanatının, insanın kendini güçlü ve huzur bozucu duygulara fazla kaptırmaması olduğunu söylemişti. «İhtirasları czanlara, devlet adamlarına, azizlere ve ukalalara bırakın» demişti Ursula'ya. «Normal kişiler, kendi varlıklarının hatırı için, kendilerini Tanrı'nın yirmi dört saat iyilik için çalıştığına, iyi biten her şeyin iyi olduğuna inandırmaya çalışmalıdırlar. Basmakalıp sözler mi? İyi ki basmakalıp sözler ve davranışlar var, işte bunlar bizi çıldırmaktan kurtarıyor.»

Şimdi evliliğin ilk günlerinde Ursula, minnetle babasının bu sözlerine sarılmıştı. 'Bunlara bir süre dayanmak gerek,' diye kendi kendine güç veriyordu. Bir kadın, asla kendini yeni evlendiği kocasını fazlaca incelemeye vermemeliydi; hiç olmazsa evliliğinin ilk birkaç ayında. Kadın her şeyi olduğu gibi kabullenmeli, sakın olmalı, beklemeliydi. Birçok evliliklerin olgunlaşıp gelişmesinde kadının bu ilk aylardaki tutumunun önemli rolü olduğunu öğrenmişti.

Evleneli kırk sekiz saat bile olmadan fazla duygulanmaması, heyecana kapılmaması ve kendini koyvermemesi gerektiğini anladı. Kocasına karşı duyduğu aşk, coşkunun bir seldi. Ve bu seli ancak eski şabırlı davranışları ve mantıklı

fikirlerinden örölü bir baraj önleyebilirdi. Onu sevmeliydi ama bu sevgiyi çözümlemekten kaçınmalı, fazla bir şey istememeli ve derinliğine düşünmemeliydi. Daha ilk baştan kocasıyla arasında, babasıyla olduğu gibi bir arkadaşlığın asla kurulamayacağını anlamıştı.

'Başbaşa kaldığımız zaman ne konuşacağız?' diye düşünmekten kendini alamıyordu Ursula, umutsuz anlarında. Onun tanıdığı erkekleri Ursula da tanıyordu artık... Ama ilgisini çekmiyorlardı. William ile aralarında belli bir anlaşma, temel yoktu. Görüşleri tümüyle birbirine karşıydı. William zerre kadar şakadan anlamıyordu. Kurnazdı ama kurnazlığında incelik, anlayış yoktu, yalnızca kuşku, acı ve endişe üzerine çalışıyordu kafası.

Aylardan mayıstı. Mayıs ayında insanın kendisini her an üzüntülü hissetmesine imkân yoktu. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci gün, William bütün gün ortalıkta görünmedi. Ursula tembellik etmekten zevk alıyor, evinin huzur olmasına kadar geçecek zamanda yuvası olan bu kıpkırmızı dairede yalnız başına oturmaktan hoşlanıyordu. Yalnız başına ve geç vakit kahvaltı ediyordu. Kitap okuyor, evini nasıl döşeyeceğini plânlıyordu. William öğle yemeği için döndüğünde onu şefkat ve nezaketle karşılıyordu. Geceleri bile davranışlarını kapsayan ihtirası hiç duyurmuyordu kocasına. Öğleden sonra arabayla kırlarda gezintiye çıkıyorlar, döndüklerinde akşam yemeğini odalarında yalnız başlarına yiyorlardı. En güç saatler yemekten sonra, yatak odasına çekilinceye dek geçen sıkıntılı zamandı. Ursula, yemekten sonra William'ın kâğıtlarını önüne açıp çalışmaya başlamasından adeta memnun olmaya başladı. Ursula da eline kitabını alıyor, ama kitabın üzerinden belli etmeden kocasını inceliyordu. Bu sırada odayı, yalnız, soğaklığın gürültüsü ve kâğıtların hışırtısı dolduruyordu.

William, Ursula'ya evlerinin plânını gösteren kâğıtları vermişti. Ursula plânı hayret ve kuşkuyla karışık duygularla inceledi. Ev çok büyüktü. Andersburg ve çevrenin en büyük, en gösterişli evi olacağı belliydi. William'ın tekrar tekrar, pek kısa zamanda evlerinin bulunduğu bölgenin, kentin en rağbet gören yeri olacağını anlatmasına rağmen durumu bir türlü gözünde canlandıramıyordu.

Ursula, kendi kendine, kocasının zengin olduğunu, hattâ daha da zengin olacağını yineliyordu. Ursula, tutumlu, dikkatli bir Alman soyundan geliyordu. İnsan rahat bir hayat yaşamak, günlük ihtiyaçlarını en iyi şekilde sağlamak için para harcardı. Tabii olanağı varsa... O zaman bile insan geleceği düşünmeliydi. Mantıklı, akıllı bir kimse geleceğe fazla güvenmezdi. Acaba William geleceğe mi, yoksa, daha çok, kendine mi güveniyordu?

Bir gece Ursula, «William,» dedi. «Evi neden bu kadar büyük yaptırıyorsun? Rica ederim 'küçük' olmasını tercih ettiğimi düşünme,» diye derhal ekledi. Çünkü William'ın yüz çizgileri sertleşmeye, kaşları çatılmaya başlamıştı... «Yalnız ne var ki, her şey... Her şey o kadar aşırı ki.» Çaresiz devam etti. Kucağındaki plâna baktı. «Balo salonu! Tanıdıklarımızın hiçbirinin balo vermek için salonu yok... Evet, tepedeki evlerin bir ikisinde balo salonu olduğunu işitmiştim. Çok komik doğrusu. Dostlarımızın çoğu oturma salonundaki mobilyaları kaldırır, halıları toplar ve dans ederler. Sonra Andersburg'da danslı partiler pek verilmez. Çoğumuz dans etmeyi gereksiz ya da oldukça terbiyesiz bir davranış olarak görürüz...

Ve iki tane oturma odası! İkisi de birbirinden büyük. Andersburg büyük bir kent değil. Başka kentlerden konuklarımız bile gelse, yine de iki oturma odası çok fazla... Müzik odası! Kütüphane! Bilârd salonu!...

Şu kabul salonuna bak! Oturma odası kadar büyük olmasına gerek var mı? Ah, rica ederim kaşlarını çatma.

Sadece şaka ediyorum. Ama yemek odası gerçekten çok büyük. Otuz kişiyi rahat rahat alır. Geriye de bir hayli boş yer kalır.»

Plânının bir başka sayfasını çevirdi. Bu, ikinci katı gösteriyordu. William hiçbir şey söylememişti. Artık önündeki kâğıtlar hışırdamıyordu. Ursula umutsuz, ama kararlıydı.

«Yatak odaları. On dört tane yatak odası. Bunları kim dolduracak?» Ursula hafifçe kızardı. Sonra dudaklarını ısırды. Devam etti: «Yarım düzine evi rahat rahat dolduracak, bir iki cenaze kaldırma şirketinin ihtiyacını karşılayacak büyüklükte bir limonluk. Beş arabalık ahır. Üzerinde arabacılar, seyisler, bir de galiba bahçıvanlar için odalar.»

Plânı yanına, kırmızı kanapenin üstüne bıraktı. Ciddi bir tavırla, «William,» dedi. «Gerçekten bu kadar büyük bir ev yaptırmayı düşünüyor musun? Bunun neye mal olacağını biliyor musun? Hem bu kadar büyük bir eve ne ihtiyacımız var?»

William'ın esmer yüzü gerildi. «Daha önce de söylemiştim sana; bu bölgenin en güzel evi benim evim olacak. Unuttun mu? Neye mal olacağına gelince, bana öyle geliyor ki, para sorunlarını erkek düşünür, kadın değil... Ne yaptığının farkındayım. Bundan emin olabilirsin.»

«Böyle bir ev Andersburg'da zevksizlik belirtisidir. Bu konuda bana danışacağını söylemiştin, William.»

«Mantıklı olursan danışacaktım!» William'ın sesi yükselmişti. Bu seste öfke, sabırsızlık vardı. «Şimdilik hiç de mantıklı davranmıyorsun.»

William'ın yüzü değişti. Kızardı. «Sana söylemeyi unuttum,» diye devam etti. «Evin taşları bugün geldi. Yarın gider bakarız.»

Kâğıtlarına döndü. Ursula oturduğu yerden ısrarla kocasına bakıyordu. Birkaç dakika umutla, kocasının onu unutmuş gibi davranışının yapmacık olduğunu düşündü...

Sonra bunun gerçek olduğunu, William'ın bütün dikkatini önündeki kâğıtlara vermiş olduğunu anladı.

İçini çekti. Gülünçtü. William'ın satın aldığı arazide muazzam bir taş yığını görür gibi oldu. Bütün manzaraya tepeden bakacaktı ev. «Taş mı? İnşallah beyazdır. Kiremit değil.» Kiremit bir ev getirdi aklına. Titredi. Böyle bir evi sarmaşıkla kaplamak bile çirkinliğini gizleyemezdi.

William başını kâğıtlardan kaldırıp baktı. «Kiremit mi? Aptallık etme, Ursula. Ama beyaz taş da değil. Şimdi konuşmayalım bunu. Yarın görürsün.»

Ursula bayılacak gibi oldu. «Kahverengi değildir umarım,» dedi. «Kahverengi taşı hiç sevmem!»

William yüzüne boş boş bakınca, 'mutlaka kahverengi' diye düşündü Ursula. William, «Kahverenginin nesi var?» diye sordu. «Burada en iyi evler kahverengi taştan yapılmış. Niçin karşı çıkıyorsun? Hem ben kahverengi olduğunu söylemedim, değil mi?» Bununla beraber William huzursuzdu. «Hiç sabrın yok mu? Yarın görürsün.»

Ursula'nın aklına başka bir ürkütücü düşünce saplandı.

«William! Mobilyalar ne olacak? Mobilyanın seçilmesinde sana yardım etmek isterim!»

William cevap vermedi. Kâğıtların bir ikisine bakıp kaşlarını çattı. Bir şeyler yazdı. Ursula'nın hep takdir ettiği bir kesinlik ve çabuklukla kâğıtların birkaçını bir yana ayırdı. Dalgın dalgın, «Mobilya çoktan seçildi,» dedi... «Bir ay önce New York'tayken ısmarladım. Bütün avizeleri, mermerleri ve halıları kararlaştırdım.» Ursula'ya bakmadı.

Olamazdı! Heyecanla bağırdı: «Ama William, bana hiç danışmayacak mısın? Bir parça makûl olalım. O evde ben oturacağım. Bir kadının zevkleri de düşünülmeli.»

William cevap vermedi.

Ursula dehşetle, «Bütün odaların eşyasını seçtin mi?...» diye sordu.

«Evet.»

Ursula alnını oğuşturdu. Bu kadarı fazlaydı. Şimdi o da kızmıştı. «Çok düşüncesizce davranmışsın. Benim zevklerimi biliyorsun. Evimdeki en iyi eşyaları yeni evime götürmek istiyordum. Şimdi ısmarladığın eşyayı bilmeden, neyi nereye koyacağımı nasıl kararlaştırıyım?»

William ellerini önündeki kâğıtların üzerine koydu.

«O eşyadan hiç birini evime getirmeni istemiyorum.»

«Ama neden? Güzel olduklarını sen kendin söyledin... Sonra yeni kurduğun, kendi ailenin eşyası bunlar. Zevkli şeyler.»

«Niçin durmadan, zevk'ten söz ediyorsun? Benim zevkten tümüyle yoksun mu olduğumu sanıyorsun?...» Sesi çirkinleşmişti.

Ursula içinden 'evet' dedi. Ama bunun yerine «Benim de kendime göre zevkim var,» diye cevap vermekle yetindi.

«Senin zevkin benim zevkim değil.» Saate baktı. «Saat nerdeyse on bir olacak. Yorgunum. Yarın da erken kalkmam gerek.»

Kâğıtları çabucak, düzenle bir köşeye topladı. Kalktı. Ursula'ya bakmadan odadan çıktı.

Ursula peşinden gitmedi. Uzun bir zaman yalnız başına oturdu. Yarım saat kadar sonra babasının yaşam üzerine söylediklerini hatırladı. Yüksek sesle, «Hiçbir şey önceden düşünüldüğü kadar kötü değildir,» dedi.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Ursula babasının yaşam üzerine olan düşüncelerine öyle sınıksı sarılmıştı ki, Schiller sokağındaki eve giderken o da kocasının peşine takıldı.

William, kendinden beklenemeyecek kadar iyi davranmaya çalışıyordu. Ama Ursula, şık, pırıl pırıl parlayan arabada giderlerken, William'ın onu ikna etmek, yaptırdığı eve karşı bir ilgi uyandırmak için huzursuzlandığını anlıyordu. Ona duyduğu aşkın büyüklüğü yüzünden Ursula kibar kibar cevaplar verdi. Çocukça bir merak ve heyecan içindeymiş gibi davrandı. Evin büyüklüğü hakkında herhangi bir imada bulunmaktan, 'zevk' sözcüğünü kullanmaktan özellikle kaçındı.

Mayıs ayının son günlerindeydiler. Bütün bu yeşil, beyaz, mavi ve altın renklerin içinde neşeli olmamak, huzur duymamak elde değildi. Pencereilerin güneşin ışıklarında pırıl pırıl parladığı, yeni yaprak vermiş ağaçların yumuşak, tatlı bir rüzgârla yeşilimsi mavi gökyüzüne doğru sallandığı sokaklardan geçtiler. Kaldırım taşlarıyla kaplı sokaklar parlıyordu. William hiçbir zaman ona bu derece güçlü ve etkin görünmemişti. O günlerde Ursula kendini garip bir şekilde hüzünlü hissetmesine, bu hüznün bir daha onu terketmeyeceğini bilmesine rağmen kocasıyla iftihar ediyordu. William'ın onu hep sinirlendirdiğine, huzursuzlandırmasına şüphe yoktu. Çok dikkatli davranmasına rağmen, Ursula masumca söylenmiş bir sözünün William üzerinde ne gibi bir etki yaratacağını, onu ne zaman bomba gibi patlatacağını bilemiyordu.

Ansızın, bir süreden beri konuşmadan oturduklarını farketti. Sonra William çekinerek, «Bugün çok iyi görünüyorsun, Ursula,» dedi. «Bu şapka sana çok yakışmış. Pelerinin de.»

Ursula şaşırılmış, memnun olmuştu. Şimdiye dek William onun giyinişi üzerinde hiç bir yorumda bulunmamıştı. Çeyizi için yaptırdığı bu kıyafetle aynada çok şık görüldüğünü hatırladı. Başını kaldırıp baktı. William'ın ona kararsızlıkla gülümsediğini gördü. Eli bir an Ursula'nın eline değdi. Sonra duygularına hâkim olarak başka tarafa baktı.

William'ın yanında bir kâğıt tomarı duruyordu. Onu yavaş yavaş açtı. «Sana mimarın çizdiği, evin iç plânını göstermedim,» dedi. Ursula'ya bakmaktan çekiniyordu... Ursula kâğıtları onun elinden aldı.

Çizgileri görünce bütün gücüyle kendine hâkim olmaya çalıştı. Her şey sandığından daha da feciydi. Bütün bu kuleler, yuvarlak pencereler, çıkmalar! Evin üçte ikisini kaplayan büyük taş balkon! Ağaçların, bahçelerin, çiçekli tarhların, yolların ortasında duran bu ev bir biçimsizlik, çirkinlik örneğiydi. Taştı. Hem de esmer, siyaha kaçan bir kahverengiydi!

Andersburg'un öbür zengin evlerinden daha kötü sayılmazdı. Çirkinliğini arttıran şey büyüklüğüydü. Tüm yanlışlarını olduğu gibi açığa vuruyordu. Böylece Ursula'nın beyaz, soylu, kapısının üstünde yelpaze şeklinde penceresi olan, pencereleri pancurlu eve veda etmesi gerekiyordu... Artık bu evde yaşayacaktı. Bu evde uzun yıllar geçirecekti. Belki de bu evde ölecekti. Tahammülü kalmamıştı.

«Nasıl?...» diye sordu William sabırsızlıkla.

Ursula kâğıdı katladı. «Gerçekten görkemli...» dedi.

William kâğıt tomarını elinden âdeta kaptı. «Hoşuna gitmedi!» dedi suçlarcasına.

«Böyle bir şey söylemedim, William... Ne var ki, hiç bir zaman böyle bir evde oturacağımı düşünmemiştim.» Ursula'nın sesi sakindi.

«Pek kapalı bir anlatım bu!»

Ursula ne cevap vereceğini bilemedi. O kadar gayret etmişti. Oysa William yine sinirlenmişti.

«Öyle ruhsuz bir yaşamın olmuş ki,» dedi William, alaycı bir tavırla, «Soluk eşyalarla dolu, duvarları karanlık, pencereleri pancurlu bir evden başka bir şey bilmiyorsun. Bir kadın evi. Oysa burası bir erkeğin evi.»

O zaman Ursula, William'ın son derece kırıldığını, hat-
ta acı çektiğini anladı. Bu yaşamının amacıydı... Plânları-
nı yapmış, sevmiş, bir çocuk gibi üzerine titremiş, sevin-
mişti. Ursula'nın arazisini almadan önce düşünmüştü bel-
ki her şeyi. Onu incittiği için Ursula kendinden nefret etti.
Derhal elini William'ın elinin üstüne koydu... Gözleri yaş-
larla parlayarak kocasının yüzüne baktı.

«Sevgilim William! Çok aptalım. Özür dilerim, hakkın-
var. Böyle olağanüstü bir evi takdir edemedim. Zaten evler
hakkında ne bilirim ki! Hiçbir şey! Bu yalnız bir ev değil,
bir malikâne! Tam sana lâyük bir ev. Hakkın bu! Tamam-
landığı zaman onunla ikimiz de övüneceğiz. Buna emi-
nim.»

William, Ursula'ya derin, çocukça bir merakla baktı...
Ursula gözleri hâlâ yaşlarla ıslak, gülümseyerek kocasına
bakıyordu. İlk kez. William elini, Ursula'nın elinin altından
çekmedi.

«Beni kandırmıyorsun, değil mi?»

«Ah, hayır. Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin, Willi-
am? Her sözcüğü içimden gelerek söylüyorum, emin
ol.»

O zaman William gülümsedi. Ursula bu gözlerde bir
iki kez kendisine karşı bir şefkat, sevgi görmüştü. Şimdi
bu sevgi yine canlanmıştı. Hem de öncekilerden daha de-
rin, daha güçlü olarak.

«Sana gerçekten çok büyük görüldüğü halde de mi?»

Ursula güçlkle güldü. «Gerçekten büyük. Dün gece
bu yüzden korktum galiba. Şimdi de. Hiç büyük bir evde
oturmadım, William. Böyle bir evde oturacağımı da hiç dü-
şünmemiştim.»

Cevabı William'ın hoşuna gitmişti. Elini şefkatle okşa-
dı. «Başından beri anlamıştım, zaten,» dedi.

Ursula hafifçe gülümsedi. William'ın mutluluğundan, huzurundan başka bir şeyin önemi yoktu. Bundan daha berbat bir evde oturabilirdi. Hem de memnuniyetle. William'ı rahatsız eden düşüncelerden, huzursuzluktan kurtaracağını bilse nerede olursa olsun oturabilirdi.

Bir zamanlar Ursula'nın olan geniş araziye gelmişlerdi... Burada da bahar bütün gücünü göstermişti. Arazinin yanındaki barakalar, William tarafından kaldırılmış, yerlerini çiçek açmış ağaçlar almıştı. İşçiler harıl harıl çalışıyorlardı. Ursula taşları gördü. Son umudu da kaybolmuştu. Renk, kâğıtta gördüğünden de berbattı. Her işlenmiş taş güneşin ışıkları altında çikolata rengine parlıyordu. İşçiler meşguldü. Evin taslağı ortaya çıkmıştı.

«Neredeyse soluğum kesilecek,» dedi Ursula. «Buraya taşınacağımız günü sabırsızlıkla bekliyorum.»

Birkaç gün sonra Oliver ile Lucy kırmızı daireye geldiler. Bayan Templeton, Schiller sokağındaki ev tamamlanıncaya dek kendi evine gitti. Şimdiden maaş bağlanmıştı kadına. Ursula, Oliver ile Lucy'i büyük bir hoşnutlukla karşıladı. Şimdi günleri o denli boş geçmeyecek, yemekten sonraki saatler o kadar gergin olmayacaktı. Bir çocuğu görmekten bu kadar memnun olacağını hiç ummazdı. Oliver'i sevgiyle göğsüne bastırdı. Onu mavi gözlerinde ciddilik ve garip bir anlayış ifadesiyle süzen Lucy'e gülümse-di.

'Sevgili Lucy' diye düşündü Ursula. Gelecek günlerde ve yıllarda bu kız ona ne büyük bir yardımcı olacaktı! Zekâsına, gücüne, kendisinin hiç farkında olmadığı anlayışına, hanımının o kadar ihtiyacı vardı ki! Lucy artık onun arkadaşıydı. Birden daha önce hiç arkadaşı olmadığını hissetti.

ON ALTINCI BÖLÜM

Ursula gittikçe büyüyüp gelişen evi mümkün olduğu kadar unutabilmek için kendi kendisiyle mücadeleye girişti. Hâlâ içindeki isyanı bastıramamıştı. William'ın 'ruhsuzluk' diye nitelendirdiği zarafetin her zaman kadınlarla ilgisi yoktu. İncelik, anlamsızlık ya da boşluk demek değildi. Özü soylu bir sadeliğe dayanan mimarî tarzı her zaman için ölümsüzdü.

Haziran ve temmuz sonlarında William iş için Ohio, Michigan, Illinois ve başka eyaletlere gitmek zorunda kaldı. Bazen on gün kadar gelmediği oluyordu. Başarıyla ve tatmin olarak dönüyordu. Ursula onu heyecanlı bir istekle dinliyor, arada sırada takdir edici sesler çıkarıyor, ona sevgiyle bakıyordu. Ama kereste işi hâlâ tam bir sır olarak kalıyor, Ursula bu esrarı çözmeye ya da anlamaya hiç yanaşmıyordu. William'ın sadece başarıyla yetinmeyip, gittikçe daha zengin olduğu belliydi. Çünkü yeni iş ortaklarının yüzü her geçen gün bir parça daha aydınlanıyor, gülüyordu. Andersburg'un hanımları Ursula'ya karşı, kaynağı belli olan bir sevgi, şefkat ve merak gösteriyorlardı. Ursula yine babasının sözlerine sığındı. Gittikçe artan alaycı tavrını bastırmaya çalıştı.

Ağustos ayına geldiklerinde kırmızı daire, Ursula'yı dayanılmaz biçimde sıkmaya başlamıştı. Kendi evi, içindekilerle birlikte satışa çıkarılmıştı. Ursula sık sık evine gidiyor, sessiz odalarda oturuyor, eski yatağına uzanıyor, bahçede kaybolmuş bir ruh gibi dolaşıyordu. Rütubetli, havasız, eski kokan bu ev nedense ona huzur veriyordu. Her taraf anılarla doluydu. Bir seferinde sevgili küçük salonunda hüngür, hüngür ağlamaya başladı. Gözyaşları onu

dehşete düşürdü. Kendi kendini azarladı. Sinirleri çok zayıflamıştı. İşte o anda hamile olduğunu anladı.

Acele doktora gitti. Dr. Banks kuşklarını doğruladı. Martin sonlarına doğru aileye bir veliaht gelecekti. Ciddî ciddî durumunu düşünerek otele döndü. Hiç de mutlu hissetmiyordu kendini. Tersine derin bir korkuya kapılmıştı. William, Michigan'daydı. Ursula, sadece Lucy'e durumu açıkladı.

Lucy solgun hanımına ciddiyetle baktı. Oliver öğle yusundan henüz kalkmıştı. Nemli saçlarını fırçalayan Lucy'nin kucagında oturuyordu. Sokaktan esen rüzgârın odaya mümkün olduğu kadar çok girmesini sağlamak için perdeler geriye kadar çekilmişti. Sıcak güneş ışınları, kırmızı ipek kumaş kaplı duvarların, koyu kırmızı halının üstüne düşüyordu. Ursula gözlerini kapadı. Midesi bulanıyordu.

Lucy o sakın, anlayışlı sesiyle, «Bay Prescott çok sevinecek efendim,» dedi.

Ursula gözlerini kapayarak fısıldadı. «Bıktım bu kırmızıdan. Beni hasta ediyor!»

Lucy, Oliver'i yere bıraktı. Çocuk ortada bir şeylerin döndüğünü hissetmişti. Ursula'ya akıllı akıllı baktı. Nerdeyse ağlamak üzereymiş gibi alt dudağı kıvrılmıştı... Lucy, «İzin verin de elbiselerinizi çıkarayım,» dedi. «Uzanmalısınız biraz. Size bir bardak limonata yapayım.»

Ursula gözlerini açtı. Gözlerinde oldukça vahşi bir ifade vardı. «Lucy! Yeni evde de birçok yerin kırmızı olduğunu biliyor musun?» dedi.

Lucy buna cevap vermedi. Ursula'nın yatak odasına gitmesine, soyunmasına yardım etti. Ursula beyaz, yumuşak çarşafların üstüne uzandı. Lucy onun başının altına bir yastık koydu. Genç kadın solgun bir gülümsemeyle, «Sinirliyim,» dedi. «Hava o kadar sıcak ki!»

Lucy soğuk su getirdi. Ursula'nın yüzünü yıkadı. Saçlarını fırçaladı. Düzgün bir şekilde ördü. Oliver çekine çe-

kine odaya girdi. Ursula'nın yorgun gözleri ona takılınca sevinçle parladı. Elini oğlana uzattı. Çocuk koşarak ona sokuldu. Ursula'yı öptü. «Anne,» dedi. Sonra elini sevdi.

«Biliyor,» dedi Lucy, «Biri rahatsızlandığı zaman derhal anlıyor!» Çocuğa sevgiyle baktı. «Çok iyi kalpli... Değil mi şekerim?» Öpmek için eğildi.

Oliver ciddî ciddî, «Evet,» diye cevap verdi. Bu, odadaki gerginliği bozdu. Lucy ile Ursula birlikte gülmeye başladılar. Bir anlık bir şaşkınlıktan sonra Oliver de onlarla beraber gülmeye başladı. Böyle neşeli bir hava yarattığından memnun, ellerini çırpıyordu.

Daha sonra Ursula, «Şu anları benim küçük evimde geçirebilseydik Lucy,» dedi. «Ne kadar sessiz, huzur içindedir orası. Ama Bay Prescott o evi sevmiyor.»

Lucy cevap verdi: «O halde, oraya giderken arabaya binin, efendim.»

Ursula ona hayretle baktı. «Arada sırada eve gittiğimi biliyorsun demek?»

«Evet, efendim. Hem de bunu çok normal buluyorum.»

Lucy, ekim ayında John Shaeffer ile evlenecekti. İkisi de William'ın yanında çalışmaya devam edeceklerdi... Bunu aralarında hiç konuşmadan kararlaştırmışlardı. Aslında William ikisinden de hoşlanmıyordu. Zaten bayan Templeton'dan başka hiçbir hizmetçiyi beğenmezdi. Ursula, Lucy ile Johnn'ın, Oliver ve kendi hatırı için kaldıklarını biliyordu.

Ursula, kocası döner dönmez, haberi vermeye niyetleniyordu. Ama William daireye ve o kadar öfkeli bir yüzle girdi ki, Ursula bu işi bir süre ertelemeye karar verdi. Böyle zamanlarda hiçbir şey onu ilgilendirmezdi. Ursula çocukları olacağını söylememeye karar verince ferahladığını hissetti. Bunun nedenini bir türlü anlamıyordu.

Ursula bu dönemde, evli arkadaşlarından işittiğine göre çok rahatsız olması gerektiğini düşünüyordu. Oysa sağlığı yerindeydi. İlk günkü sinirli hali kaybolmuştu. Hattâ

bir gün Willam kendisini bıçkı tezgâhlarını ziyarete götüreceğini söylediği zaman derhal razı oldu. Birlikte yola çıktılar. Arabayı John sürüyordu. William'ın dalgınlığı geçmişti. Ursula'ya bir parça renksiz görüldüğünü, mümkün olduğu kadar dinlenmesini söyledi... Önceleri başarısız görünen bir girişiminin iyi sonuçlandığını anlattı. Ursula onu dikkatle dinledi. Başını salladı... William yine, «Ama sen çok solgunsun,» dedi.

Ursula, «Otel o kadar sıcak ki, William,» diye derhal cevap verdi. «Bahçe içindeki evimize taşınmayı sabırsızlıkla bekliyorum.» William'ın gösterdiği ilgi hoşuna gitmişti doğrusu.

William çok memnun oldu. O anda Ursula'nın durumunu unuttu. «Artık sonuna geldik gibi,» dedi. «İlk Noel'imizi yeni evimizde geçireceğimizi umuyorum. Evet, otel çok sıcak. Ama araba var. Sık sık gezintiye çıkabilirsin.»

Ursula yeni evde geçirecekleri Noel'i düşündü. Büyük bir yorgunluk hissetti.

Bir kez daha, dört yıl kadar önce, Alice Arnold ile bu bıçkı tezgâhlarına gelmişti. O zaman burası Arnold'ların malıydı. Tezgâhlar ona pek geniş ve büyük görünmüştü. Şimdi araba nehre yaklaştıkça Ursula gördüğü manzara karşısında hayretle irkildi. Eski binalar âdeta nokta gibi kalmış, her yeri koca koca yeni binalar kaplamıştı. Son birkaç ayın eseriymi bunlar. Bazıları henüz boyanmamıştı, bazıları da yeni boyanıyordu.

William, gururla, John'a seslenerek arabayı bir parça uzakta durdurmasını söyledi. Sonra arkasına yaslanıp Ursula'nın hayret, sevinç dolu sözlerini bekledi.

Ağustos ayının son günlerindeydiler. Havada bir fırtına kokusu vardı. Gökyüzünün maviliği, yerini solgun, lâvanta renkli düşünceli bulutlara bırakmıştı. Nehrin erik rengi suları küçük kıvrımlar yaparak akıyordu. Nehir boyundaki ağaçlar toz içindeydi. Karşı kıyı, huzursuz suların gerisinde eğri büğrü uzanıp gidiyordu.

Ursula'nın dikkati bunlara çevrilmişti. Akli tezgâhlar da değildi. Birden evliliğinin üzerinde dolaşan adsız tehlikeyi hisseder gibi oldu. Bütün benliğini bir korku almıştı. Neyi görmeye geldiğini unutmuştu. Gökyüzüne, nehre bakıyordu.

William sabırsızlıkla, «Evet, ne diyorsun bunlara?» diye sordu.

Ursula dikkatini güçlkle topladı. Tezgâhlara dikkatle baktı. Şimdi nehir boyundaki iskelelerde altı düz kayıkların, mavnaların durduğunu gördü. Bir kısmına işçiler kereste yüklüyorlardı. Bazıları da yüklerini almak için sıra bekliyorlardı. Ursula ilk kez bacalardan yükselen dumanı farketti. Tezgâhların içinde buharla işleyen bıçkıları gördü. Dışarıya tepeleme, sapsarı talaş yığılmıştı.

«Hayret edilecek bir şey,» diye mırıldanabildi.

Bu belirsiz söz karşısında William'ın hayal kırıklığına uğradığı belliydi. Ursula yine denedi: «Bu kadar kısa bir zaman içinde neler yapmışsın?» dedi. «İnanamıyorum... Bu tezgâhları ilk gördüğümde küçük ve değersizdi...» Dili ağzının içinde güçlkle oynuyordu.

William gülümseyerek, «Hatırı sayılır bir ilerleme kaydettim, sanırım,» dedi. Binaların üstüne kocaman harflerle yazılan «Prescott Kereste Şirketi» sözcüklerini zevkle okudu.

Şimdi Ursula'nın dikkatini başka bir şey çekmişti. Küçük binalardan biri yeniden boyanıyordu. Bir kenarında iskeleler hâlâ duruyordu. Bir boyacı solmaya yüz tutmuş, «Amerikan Kereste Şirketi» sözcüklerini henüz silmeye başlamıştı. Buraya yeni ad yazılacaktı. Tam boyacının altında, yeni tezgâhtan geçmiş kerestelere dayanmış, uzun boylu, ince yapılı bir çocuk duruyordu.

Eski ad, tek tek boyayla silinmeye başladı. Eski binanın yanında, yenisi pırıl pırıl yükseliyordu. Vahşi ve korkunç güneş binanın üstündeki sözcüklere çarptı birdenbire. «**Perscott Kereste Şirketi**». Küçük bina, eski adı silin-

miş bir halde gölgede kalmıştı.

William henüz, bir zamanlar küçük binanın üstünde pırl pırl parlayan adın silinmesini seyreden çocuğu fark etmemişti. Uzaklarda bir yerde ustaların yüksek sesle durmadan konuştuğu işitiliyordu. Ursula yalnızca yukarıya, boyacıya bakan çocuğu görüyordu. Çocuk hâlâ kesilmiş kerestelere dayalı duruyordu. Hemen hemen kayıtsız bir hali vardı. Ursula bunun kayıtsızlık olmadığını anlıyordu. Solgun, zayıf çocuğa duyduğu ilk acıma hissi, ilgi, daha dikkatli bir izleyişe, daha keskin bir iç görüşe çevrildi. «Zavallı Eugene! Babasına ait şirketin adının gözleri önünde silinmesi ne kadar feci birşey,» diye düşünmeye başlamıştı. Ama bu düşüncesi sarsıldı. Titredi. Kayboldu. Çünkü o sert, düzgün profilde öfke, pişmanlık, üzüntü okunmuyordu.

Yalnızca üzüntü, acıma duymaya alışmış olan Ursula aynı zamanda Eugene'den asla hoşlanmadığını da unutmaya başlamıştı. Delikanlının davranışları ağırbaşlı ve kursosuzdu. Daima Ursula'yı eğilerek selâmlamış, nazikçe sağlığını sormuştu. Sonra teşekkür ederek Ursula'nın yanından ayrılmıştı. Hatta bir seferinde, «Gitmese, yanımda kalsa kendimi daha rahat hissedeceğim,» diye düşünmüştü. Niçin böyle düşündüğünü kendi kendine bile açıklayamamıştı. Ne var ki, Eugene'in ortalıkta görünmesi, görünmemesinden daha hayırlıydı.

Şimdi dikkatle çocuğa bakarken, Eugene'i tümüyle unuttu. Annesini anımsadı. Yüzü endişeyle kırıştı... Hiç kimse ona Alice Arnold'dan söz etmiyordu. Onun yanında bu adın anılmamasına özellikle dikkat ediliyordu... William'in mahvettiği adamın karısından hiç kimse söz açmıyordu... Ursula'nın dostları sanki Alice yokmuş, yaşamıyormuş gibi davranıyorlardı. Alice Andersburg'daki nüfuzunu kaybetmişti. Artık o, hâlâ durumlarını koruyan, ya da korumaya çalışan kişiler için ölmüştü.

Ursula dehşetle, 'Alice'i görmeliyim,' diye düşündü...

Acaba William Prescott'un karısı, Chauncey Arnold'un dul kalan karısı için, onun kabul edebileceği ne gibi bir şey yapabilirdi ki?

«Ursula!» William'ın sesi kulaklarına çarptı. «Beni dinlemiyorsun!»

Ursula şaşırdı. Kocasını sakinleştirebilecek bir şey söylemeyi düşündü. Ama bulamadı. William'ın koluna dokundu çabucak. Sonra alçak, endişeli bir sesle, «Şuraya bak, William,» dedi. «Şu çocuk. Eugene Arnold.»

William'ın bakışları, Ursula'nın seri hareketini izledi. Esmer yüzü kıpkırmızı oldu. Birkaç dakika hiçbir şeyin farkında olmayan Eugene'e baktı. Sonra, «Haydi gidelim artık,» dedi.

İşte o sırada Eugene dimdik doğruldu. Kerestenin üzerine dayadığı ellerini silkeledi. Döndü. Onları gördü... Ursula'ya ölüm kadar korkunç gelen birkaç dakika kadar arabaya baktı. Yerinden kıpırdamıyordu. Şaşırmış bir hali de yoktu. Sarı, parlak saçları nehirden gelen rüzgârla dalgalanıyordu. Orada duruşunda, arabadaki erkekle kadına bakışında soylu, vakur bir hava vardı. Alice'e o kadar benzeyen yüzü gördü, Ursula.

Şu anda oradan binlerce kilometre uzakta olmayı diledi. Kocasına bakamıyordu. Heyecanla, Eugene'in sessiz sedasız uzaklaşıp gitmesini bekledi. Ama derin bir ıstırapla oğlanın arabaya doğru geldiğini gördü. Hiç de korunmasız bir hali yoktu.

Ursula acıyla, «Ona ne söyleyeceğiz?» diye William'a sordu.

William cevap vermedi. Eugene'in gelişine bakıyordu. Yüzünün kırmızılığı her zamankinden daha fazlaydı.

Eugene acele etmedi. Yanlarına yaklaştı. Sessiz, sakin davranışında, dosdoğru bakışında onların hissettikleri şaşkınlığın ve acının farkında olduğunu anlatan bir şey vardı. Şimdi birkaç adım önlerinde duruyordu.

«Merhaba, efendim,» dedi Eugene. Hafifçe eğildi.

«Eugene,» diye Ursula mırıldandı. Sustu. «Annen nasıl, Eugene?»

«Çok iyi, teşekkür ederim,» diye cevap verdi delikanlı.

Ursula'nın elleri nemlenmişti. «Lütfen kendisini sorduğumu söyle. Ben... Ben son zamanlarda çok meşgulüm, Eugene. Yakında annenin ziyaretine geleceğim,» Bir an durdu. «Annenin anlayacağından eminim.»

Eugene sakince, «Oh, evet,» dedi. Dosdoğru Ursula'ya bakıyordu. Ursula bu soluk renk gözlerde bir kıvılcımlanma görür gibi oldu. «Annem daima anlar.» Sesinde alay mı vardı yoksa?

William Ursula'nın yanında dimdik, hareketsiz oturuyordu. Ursula onun öfkeli mutsuzluğunu hissediyordu... William'ın beceriksizce olan bu davranışını, görmekten çok hissetti Bunun daha da fecî bir sahneye sebep olacağını biliyor, nasıl önüne geçmesi gerektiğini araştırıyordu. William yüksek sesle, «Yeni tezgâhları nasıl buldun, Eugene?» diye sordu.

Eugene ona düşünceli düşünceli baktı. «İnşa edilmişlerini uzun zamandan beri izliyorum. Olağanüstü.»

William, artık dayanılmaz hale gelen sıkıntısını kapatmak için, tezgâhları tekrar yapmacık bir dikkatle inceledi. «Evet,» dedi. «Tezgâhları büyütme bir hayli pahalıya mal oldu. Teşekkür ederim Eugene.»

Ursula çaresizlikle, «Annene sevgilerimi söyle,» diye atıldı.

Eugene nazikçe, «Elbette, Bayan Prescott, dedi.

Sonra William'a döndü. Sanki bir şey bekler gibiydi... Şimdi oğlanda öyle bir şey vardı ki, Ursula'nın dudakları kısıldı. Gözleri endişeyle doldu. Ama asıl ilgilendiği William'dı. Sorusunu Eugene'i incitmek için sormuş olamazdı. Ne var ki hassas, düşünceli bir insan değildi kocası. Ursula, 'William düzgün bir öğrenim görmemiş,' diye düşündü. Bu onun hayatını daraltmış, başkalarıyla ilişkilerinde belli bir yol tutturmasına engel olmuş, yakınlarını anlamama-

sına olanak vermemiştir.

Eugene hâlâ nazik bir tavırla, sanki bir şey beklermiş gibi duruyordu. 'Ne bekliyor?' diye düşündü Ursula. 'Hem William'ın, hem de benim huzurumu kaçırıyor.' Sonra hayretle Eugene'nin amacının da bu olduğunu anladı... Oğlana sert sert baktı. Yanılmamıştı. Kendisinden hiç de beklenmeyen bir sertlikle, «Eugene, lütfen annene, birkaç güne kadar ziyaretine geleceğimi söyle,» dedi.

William, «Evet,» diye mırıldandı. Elini, derin bir ilgiyle durumu izlemekte olan John'a kaldırdı.

Eugene tekrar eğildi. Belli belirsiz gülümsüyordu... «Güle güle Bayan Prescott, Bay William,» Sesi sakın ve saygılıydı.

Araba döndü. Ursula arkaya bakmadı. Çünkü Eugene'nin hâlâ orada durmuş, esrarlı bir tavırla gülümsediğine emindi.

Aradan uzun bir zaman geçtikten sonra William, «Çocuk için üzülüyorum,» dedi. «Öyle bir babası olması çok kötü. Ama yine de hoşlanmıyorum ondan. Hem daha pek küçük olmasına rağmen.» Sözün burasında kısa bir kahkaha attı. «Ama hiç de küçük bir çocuk gibi gözükmez!»

«Evet,» diye onayladı Ursula. «Hep büyük bir adam gibi davranır.»

Lavanta rengi bulutlar koyu pembe bir renk almıştı. Şimdi gökyüzü yaklaşan fırtınanın etkisiyle karışmıştı... Arada bir, uzaklarda, şimşek çakıyordu. Atlar hızlandı... Başlarının kımıldayışında huzursuz bir hal vardı. Araba Emperyal Oteline yaklaşırken, Ursula, William'a bir bebek beklediğini söyledi.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Aradan beş gün geçmişti. Ursula hâlâ, Alice'e bir mektup yazmaya çalışıyordu. Mektubunun cam kadar

parlak ve sağlam olmasına dikkat ediyordu. Öyle ki, Alice onun candan dostluğunu olduğu gibi görebilmeliydi. Mektubu henüz tamamlamıştı ki, Alice'den bir mesaj geldi. Alice, «Sevgili Ursula,» diye yazmıştı, «Eugene, bana büyük bir zevk veren selâmını getirdi. Ziyaretime gelmek istediğini de söyledi. Çok güzel bir haber bu. Pazar günü öğleden sonra, saat dört sıraları senin için uygun olur mu?... Seninle, önemli bir sorunu konuşacağım. Ama Emperyal Oteline gelmeyi tercih ederim. Eğer pazar günü uygun değilse, lütfen bildir. Sevgilerimle, Alice.»

Kısa mesaj, Alice'in kibarlığını ve inceliğini göstermeye yeterliydi. Acaba ona sokakların araba ve insanlarla dolu olduğu bir saatte bu otele gelmeyi göze aldırان sebep neydi?... Alice'in eşyaları açık artırmayla satılıyordu. Her gün evi, meraklılarla, açgözlülerle, utanmaz yüzlülerle dolup taşıyordu. Eski arkadaşlarını herhangi bir sıkıntıdan kurtarmak için, Alice, sevdiği tabakları, porselenleri, halıları, dolapları, sandalyeleri, Queen Anne kanapeleri, dante! perdeleri, kristal bardakları, bibloları artırmaya konulurken, üçüncü kattaki hizmetçi dairesine çekiliyordu.

O günlerde William, Michigan'a gitmişti. Herhalde Alice'in bundan haberi vardı. Çünkü William'ın olduğu bir zamanda Ursula'nın ziyaretine gelmek istemezdi. Ama arkadaşının karakterini düşününce, Ursula bu düşüncesinden pek emin olmadığını hissetti. Alice'de öyle soylu bir sadelik, üstünlük vardı ki, William'la karşılaşacağını düşünmesi bile onu rahatsız etmeyebilirdi.

Ursula kısa bir cevap yazdı. «Sevgili Alice, otelde buluşacağımıza, bizim eski eve gel. Seni orada bekleyeceğim. William burada değil. Evi satın almayı düşünen müşteri, yeni evime götüreceğim eşyayı seçip ayırmamı istedi. Bu pazar günü oraya gitmek istiyorum. Saat dörtte buluşuruz.»

Pazar günü geldi. Belki arkadaşına karşı duyduğu ilgi

ya da onunla tekrar karşılaşmanın verdiği acıyla, Ursula sabahtan saat dörde kadar kendini hiç iyi hissetmedi.

Ursula'nın evinin bulunduğu sokak, sıcaklığın durgun karanlığıyla çok sessizdi. Bütün perdeler kapalıydı. Kaldırım taşlarından yükselen sıcaklığın içeri girmesini önlemek için panjurları bile örtmüşlerdi. Demir parmaklıklı bahçelerin önünde ya da merdivenlerde tek bir çocuk göze çarpmıyordu. Anahtarı, eski kilide sokan Ursula'nın eli titriyordu. Kapıyı arkasından kapattı... Şimdi gül yapraklarının, lavantanın kokusu dolaşıyordu içeride. Burada da panjurlar kapalıydı. Sessiz odalar mavimsi bir gölge içinde, serin huzur verici ve rahattılar. Cilâlı mobilya ve duvarlar alaca karanlıkta hafifçe parlıyorlardı. Eski, yıldızlı çerçeveleri içinde portreler maskelenmiş gibiydiler.

Ursula mutfığa gitti. Isten kararmış sobada ateş yaktı. Paslı su bitip tazesı gelinceye kadar tulumbaya bastı. Çaydanlığı doldurup sobanın üstüne koydu. Getirdiği paketleri açtı. Bir tanesi küçük bir çay paketi idi... Limon, biraz şeker ve taze bisküvi de getirmişti... En güzel dantelli keten çay örtüsünü çıkardı. Gümüş tepsiye yerleştirdi. Yine çok sevdiği, kolayca kırılabilen, paha biçilmez fil dişi ve açık pembe renklerdeki çay fincanlarını çıkardı. Pamuklu bezlere sarılı gümüşleri henüz kararmamıştı. Gümüş çaydanlık, mutfığın, ağaçların gölgelendirdiği karanlığında ışıldıyordu. Bisküküviler için zarif bir tabak buldu. Bütün bunları oturma odasına taşıdı. Masanın üstüne yerleştirdi.

Tam saat dörtte kaynar suyu çaydanlığa boşalttı. Gürültünün meraklı komşuları pencerelere koşturmaması için kapıyı aralık bırakmıştı. Beklediği gibi, çayı yaparken dışarıdan yaklaşan ayak seslerini işitti. Kapı hafifçe vuruldu. Alice Arnold, uzun boyuyla incecik, matem elbiseleri için-

de içeri girdi. Küçük siyah şapkasının ucundan sarkan siyah tül yüzünü örtüyordu.

Ursula yavaşça, «Alice,» dedi.

Alice tülünü kaldırarak, «Ursula'ya yaklaştı. Elini uzattı. Alacakaranlıkta bile Ursula onun o berrak, dürüst, zeki, ince, şefkatli gözlerinin soluk ışıltısını görebiliyordu. Güzelliğe, mücevhere, yüzüğe ihtiyacı yoktu Alice'in. Onda öyle bir vakar vardı ki, karşısındakinin kendisine acımasını sessizce reddediyordu. Göğsüne küçücük incilerden yapılmış bir iğne takmıştı... Nikâh yüzüğünün geniş, altın bandı gölgelerle dolu odada ışıldıyordu.

Alice, yumuşak bir sesle, «Ursula,» dedi. İçten bir tavırla Ursula'yı yanaklarından öptü. Davranışlarında hiç bir çekingenlik yoktu. Sadece yumuşak bir şefkat hissediliyordu. Ursula rahat bir soluk aldı. Alice'i bilmesi gerekirdi. Gerçi çok yakın dost olmamışlardı ama Ursula birdenbire onun dostluğuna, anlayışına büyük bir ihtiyaç duydu.

«Bugün beni kabul etmen çok iyi oldu,» dedi Alice... Çay masasının yanına oturdu. Tepsie bakarak minnetle gülümsedi. «Umarım rahatsız etmedim seni.»

«Tam tersine, Alice,» diye Ursula mırıldandı, «Gelmekle çok iyi ettin.» Sözcükler kulaklarında aptalca yankılar yapıyordu. Alice'in yanına oturdu. Fincanlara çay koydu.

Alice bir bisküvi aldı. Konuşmaya devam etti: «Bu sevimli odanın ne hoş bir havası vardır, Ursula. Her zaman beğenirim burasını.»

Hafifçe gülümseyerek çevresine baktı. Bakışları tek tek eşyanın üstünde duruyordu. İçini çekti.

«Evet,» dedi Ursula. Bakışları, konuşununkileri izliyordu. Nazikçe sordu: «Eugene nasıl?»

«Çok iyi. Okuluna devam ettiği için memnunum. Çok iyi okuyor. Bu yıl da derece aldı.»

«Eugene harika bir çocuk.» Şimdiden Eugene'den söz etmekten bıkmıştı. Durum tahmin ettiğinden daha sıkıcıydı.

Alice o kadar anlayışlıydı ki, durumu derhal kavradı. Ursula'nın Eugene'den söz etmekten hoşlanmadığını sezdi. «Daha önce nasıl olduğunu sormadığım için kusuruma bakma, Ursula,» dedi.

Ursula makine gibi, «İyiyim,» diye atıldı. «Sen nasılsın?»

«Ben hep iyiyimdir.» Alice'nin üstüne eski, tatlı neşesi gelmiş gibiydi. «Sıcak bile beni rahatsız etmez.»

Ursula, Arnold'ların o güzelim evlerindeki eşyaların dağılmasını, geniş odalarda sabahdan akşama dek dolaşan yabancı ayak seslerini, holde edilen pazarlıkları düşündü. Parmakları çay fincanına daha sıkı sarıldı.

Alice sakın bir sesle, «Beni burada karşılamayı istemekle gerçekten kabalık ettim, Ursula.» dedi. «Ne de olsa hepimizin işi var. Çok bencil davrandım. Kusuruma bakma. Ziyaretimi mümkün olduğu kadar kısa keseceğim. İsteğimi anlatacağım.» Sustu. «Galiba bu evi satacağını söyledin?»

«Evle ilgilenen bir bey var,» diye Ursula kekeledi.

«Ama henüz satmadın, değil mi?»

«Hayır.» Ursula başını kaldırıp baktı. Yüzü kızarmış, bu serin odada, ter içinde kalmıştı.

Alice içini çekti. Sonra hafifçe güldü. «Hep düşünüyordum Ursula, acaba bu evi içindekilerle birlikte bana kiralayabilir misin diye? Daha önce de söylediğim gibi bu evi çok beğenirim.»

Ursula fincanını tepsinin içine bıraktı. Donuk, şaşkın bir tavırla, «Evi sana kiralamak mı?» dedi.

«Evet,» diye Alice atıldı, «Ama önerimi önce kocanla konuşmak istersin belki. Haklısın tabii.»

Ursula fincanına baktı. «Ev benim,» dedi sesi titremeden. «Babama aitti. Başka hiç kimse...» Sonra devam etti: «İstiyorsan sana kiralırım, Alice.»

Alice hemen cevap vermedi. Gözlerinde derin, güçlü

bir merak parlıyor, bütün yüzünü aydınlatıyordu... Hemen hemen dalgın bir tavırla, «Hemen karar verme, sevgili Ursula,» dedi. «Çünkü sana ayda yirmi beş dolardan fazla kira veremem.» Sesinde en küçük bir acındırma, titreme yoktu. Gerçeği olduğu gibi söylüyordu.

İki kadın arasında bir sessizlik oldu. Ursula, «Evi al! Senden bir şey istemiyorum!» diye bağırmamak için kendini güç tuttu. Sonra Alice kibarca, ağır ağır, «Bay Prescott bana o çeki yollamakla çok nazik davrandı. Ama kabul etmem mümkün değildi, tabii. Davranışını yanlış anladığımı düşünmemiştir umarım. Gerçekten minnettarım kendisine.»

Ursula, «William sana para mı yolladı?» dedi boğuk bir sesle. Yanaklarına doğru acı bir kırmızılık yükseldi.

Alice âdeta şaka yapar gibi, «Evet, yolladı. Çok nazik bir insan,» dedi. «Çok güzel bir jestti. Ama üzgünüm! Bilmiyor muydun, Ursula?»

Ursula bilmediğini sadece başını sallamakla anlattı.

«Rica ederim, bildiğini söyleme ona. Yalvarırım.»

Ursula konuşamıyordu. Ellerini dizlerinin üstünde kavuşturdu. William'ı ve aptalca davranışını düşündü. Bir iki dakika önce Alice'e yardım etmeyi düşünmemiş olsaydı, kocasına karşı büyük bir öfke, kendisi için de küçültücü hisler duyacaktı.

Alice sanki William hesabına yalvarır gibi, «Çok nazik davrandı,» dedi.

Ursula, «Evet,» diye fısıldadı.

Şimdi iki kadın birbirilerini düşünceli bakışlarla süzüyorlardı.

Sonra Ursula fısıldayarak, «Alice, çocuğum olacak,» dediğini işitti.

«Ya,» dedi Alice. Yorgun yüzü Ursula'ya gülümsedi. Ama gözlerindeki ciddî ifade değişmemişti.

Ursula sanki şaşırılmış gibi ayağa kalktı. Ancak işitile-

bilen bir sesle, «Korkuyorum,» diye ekledi.

Alice anlamamış görünmek zahmetinde bile bulunmadı. Ursula'ya bakıyordu. Gözlerindeki ciddiyet daha da derinleşmişti.

«Korkma,» dedi. «Bir yararı olmaz bunun.»

Birdenbire Ursula ellerini yüzüne bastırdı. Odada derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Bir zaman sonra Ursula ellerini yüzünden çekti. Alice'e umutsuzlukla baktı... «Daima her şeyi anlarsın, Alice,» dedi. «Zaten seni yılda iki üç kere görmemin nedeni de bu olsa gerek. Senden kaçardım. Bile bile. O zaman bunun nedenini anlamamıştım... Şimdi anlıyorum. Daima kendi halinden memnun, âdeta kendini beğenmiş bir kadındım. Senin içimi okuyup anlayacağından ürkerdim herhalde.»

Alice cevap vermedi. Ağzının kenarlarında derin bir sefkat ve üzüntü vardı.

«Korkma,» diye tekrarladı sadece.

Ursula parmaklarını sımsıkı birbirine geçirdi. Ellerine baktı. «William'a, çocuğumuz olacağını söylediğim zaman çok sevindi. Ama ben korkuyorum Alice!»

Alice nazikçe, «Bilirim,» dedi. «Eugene doğmazdan önce ben de korkmuştum. Sonra korkumu yendim. Ama şimdi yine korkuyorum.»

Ursula birdenbire başını kaldırıp arkadaşına baktı...

Alice başını salladı. «Oğlumu bütün kalbimle severim. Ama içimde büyük bir korku var. Eugene bana tümüyle yabancı sanki. Ona sorarsan, ben her şeyi olduğu gibi göremiyormuşum. Aptal sanıyor beni. Başka annelere bakarken, onların da kalbinin benimkine benzer bir acıyla burkulup burkulmadığını marak ediyorum. O kadar rahat... Sanki her işleri yolundaymış gibi görünüyorlar Acaba onlar da görebiliyorlar mı, diyorum kendi kendime, yoksa görmekten kaçınıyorlar mı? Bilmiyorum. Sonra hiçbir ane bu korkusunu bir başkasına anlatmaz... Tanrısına bile »

İçini çekti. «Korkuyu beslemenin, geliştirmenin fayda-

sı yok. Biliyorum. Bir anne yalnız bir parça umut edebilir, bir parça dua edebilir. Onun dışında yapabileceği bir şey yoktur. Bir Hint atasözü vardır, der ki, 'Bir başkasını çok fazla sevmek, ona gerektiğinden fazla bel bağlamak kötü bir şeydir.'

Ellerini kaldırdı. Sonra elleri ince dizlerinin üstüne düştü. Orada derin bir teslimiyet içinde kaldı.

«Bir kadın için aşktan başka ne vardı ki? Bir yerde okumuştum, Tanrı annelerin bütün günahlarını bağışlamış. Eğer böyleyse, bu herhalde, hiç kimseye açamadıkları, sessiz sedasız katlandıkları ıstırapları yüzündendir. O acılar ki, ölüme dek onlarla birlikte yaşar. Onlara kimse-nin yardımı dokunamaz. Tanrının bile. Çünkü, istedikleri o kadar küçük bir şeydir ki! Bütün, katlandıklarına karşılık istedikleri, çocuklarının sevgisidir. Bu bile çoğu zaman ellerine geçmez.»

Ursula sabit gözierle Alice'e bakıyordu. Alice'e kendini o derece vermişti ki, kendi acılarını unutmuştu.. «Ah, Alice,» diye mırıldandı.

Alice konuşmadı. Ursula ona yaklaştı. Yanında durdu. «Ben ondan korkmuyorum,» diye atıldı. «Benim derdim başka. Ben çocuk istemiyorum, Alice. Çocukları hiç sevmem. Hiç çocuğum olsun istemedim. Hattâ daima hiç çocuğum olmamasını diledim. Çocukların ana, babalarına neler yapabileceklerini gördüm. Bunlara tahammül etmek istemiyorum. Hayatımı ziyan etmek istemiyorum.»

Alice düşünceli düşünceli, «Acaba bizim ana, babalarımız bizim hakkımızda, bizim kendi çocuklarımız için düşündükierimizi düşündüler mi?» dedi.

Ursula susuyordu. Babasını hatırlamıştı. Babası onunla beraberken, kendini yalnız hissetmesine imkân yoktu. Ama acaba Ursula onu gerçekten sevmiş, gereken ilgiyi göstermiş miydi?

«Ah, William!» dedi Ursula yüksek sesle. Bunu niçin yüksek sesle söylediğini bilmiyordu.

Yığılır gibi oturdu koltuğa. Alice'e hafifçe gülümsedi. «Keşke duygularıyla davranan bir kadın olsaydın, Alice. Tatlı tatlı yalanlar söyleyebilseydin. O zaman, 'Ne güzel Ursula! Küçücük bir tatlı bebeğin olacak! O kadar sevindim ki!' diyecektin.»

Alice gülümsemedi. İleriye uzandı. Ursula'nın elini avuçlarının içine aldı, kuvvetle sıktı. «Ursula, yine söylüyorum: Korkmamaya çalış. Anne de olsan, yine bir insansın. Yaşayacağın, kendine ait bir hayatın var. En önemli şey, bu hayatı nasıl yaşayacağındır. Aşk da var, evet, ama asla çok fazla değil, asla.»

«Çocuklarımı, kendi hayatımı mahvedecek kadar seveceğimi sanmıyorum,» dedi Ursula.

Alice onun elini bir kez daha sıktı. Sonra bıraktı.

«Gerçekte, kendimizden başka hiç kimseye yardım edemeyiz,» dedi. «Arada sırada, talihli kişilersek, karşımızdakilere huzur verir, onları rahat ettirebiliriz. Ama daima değil. Pek ender olarak. Yapabileceğimiz şey, bir kenarda durup, vermek zorunda olduğumuz şeyin kabul edilmesi için dua etmektir.»

Alice ayağa kalktı. Uzun boylu, zayıftı. Siyah etekliği hisşirdiyordu. Ursula bakınca duraladı. Konuşmak için ağzını açtı. Vazgeçti. Kapattı. Çaresizdi.

Ursula ezik bir sesle, «Seni daha iyi tanımak isterdim,» dedi. «Arkadaşım olmanı isterdim.»

Alice kibarca, «Zaten arkadaşımın,» diye cevap verdi.

Ursula yorgun yorgun başını salladı. Sonra o da ayağa kalktı. «Bu evde oturduğunu düşünmek beni çok sevin-direcek, Alice. Umarım, arada sırada ziyaretine gelmeme izin verirsin. Burası benim yuvam. Başka hiçbir yer bu sıfatı kazanamayacak.»

Alice gittikten sonra Ursula, uzun bir süre, yalnız başına oturdu. Kıpırdayacak hali yoktu.

İKİNCİ KİTAP

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ekim ayının on beşinde, Prescott' lar yeni evlerine taşındılar.

Ursula kişinin, kendi küçük dünyası dışındaki dağa olaylarında ve yıldızların hareketlerinde, kendi benliği için birtakım kehanetler bulma eğiliminde olduğunu biliyordu. Bu ona, çok bencil bir davranış olarak görünmüştü hep. Yine de, aynı güçlerin ona, eve girdiği gün bazı kehanetler duyurduğunu sezmekten kendini alamadı.

Ayın on beşinden önce, tam sekiz gün, ne kar, ne de yağmur yağmıştı. Ama o sabah, soluk bir güneşin aydınlattığı gökyüzü durmadan kararıyordu. Öğleye doğru gökyüzü, ufuktan ufuğa, birbiri üstüne yığılan kara bulutlarla kaplanmıştı. Bu kara bulutların içinde dağlar kaybolmuş, ortada gözle görülür bir şey kalmamıştı. Kentin üzerine lavanta rengi soluk bir ışık çökmüş, sokakları derin bir sessizlik kaplamıştı. Kentin her zamanki gürültüleri, caddelerden, sokaklardan geçen atlı arabaların, sesleri bu kalın bulut tabakasının içinde boğulup derinliklerini yitiriyor, gariplik, gerçekdışı bir hal alıyorlardı.

Öğleden sonra kuru, kum gibi kar taneleri yağmaya başladı. Bir yandan da sert, iiklere işleyen bir rüzgâr esi-

yordu. Tipi denemezdi buna. Tarlalarda, bahçelerde, çimenlerin üstünde beyaz çizgiler oluyor ama rüzgâr yüzeyleri kabaca yalıyordu. Soğuk, en kalın krklerin, pe-lerinlerin ve paltoların içine işliyordu.

Koca ev aileyi bekliyordu. Her mermer şöminede, her odada ateş yanıyor, ama sıcaklık dışarının kasvetini, içerinin sıkıcılığını yenemiyordu. Ursula evi çevreleyen araziye bakmaktan kaçındı. Manzara diye bir şey yoktu zaten. Yine de kurşunî renkli bulutların gerisinde dağların bulunduğunu biliyordu. Kendi kendini, baharda bu toprakların ekileceğ, dzeltileceğ, iek açmış ağclarla dolu olacağı düşüncesiyle avuttu.

Ev, Ursula'nın henüz grmediğ alt hizmetkrına varıncaya dek tamamdı. William bu gibi işleri tümüyle Bayan Templeton'a bırakmıştı.

Ursula evin mükemmel olması için hiçbir şeyin esirgenmediğni gördü. Henüz iki odadan geçmişti ki, şaşkınlığ, saygı dolu bir korku ve derin endişeye dönüştü. Kocasının zenginliğinin derecesini bilmiyordu. Ama biraz düşününce, onun bu ev ve eşyalar için bir hayli borlandığnı anlamıştı. Kuşkusuz zamanla bu borcu deyebilecekti; ama şu sıralarda yklce bir borcun altında kaldığı belliydi. Biraz sonra korkusu ve endişesi, bu evi inşa ettiren, içini bu paha biçilmez, değeri eşyalarla süsleyen hastalıklı gururun, bencilliğın ve gizli telşın etkisiyle kayboldu.

Siyah mermer şöminede yanan ateş muhteşem kabul salonunu ısıtamıyordu. Yer, siyah ve beyaz mermerlerle döşenmişti. Duvarlar da siyah ve beyaz mermerle kaplıydı. Gölgeli tavana bir bahçe manzarası işlenmişti. Yaldızlı k-relerden dökülen sönük ışık, Ursula'nın tavan işlemelerini iyi görmesine engel oluyordu. evresinde birçok prizmanın sarktığ sarı şamdan şöminenin üstünde duruyordu. Bir duvarda abanozdan eski bir duvar saati vardı. Saatin eski yaldızlı yüzü, kış ayının alacakaranlığında ışıldıyordu. Ursula salona girerken, saat ikiyi vurdu. Öyle derin, boğuk bir

ses çıkarmıştı ki, gongun çalması bittikten çok sonra bile ses salonda yankılar çıkararak devam etti.

Ursula ile kocası oturma odalarının en büyüğüne girmişlerdi. Buranın havası holün siyah ve beyaz renklerinden farklıydı. Ama yine de sıkıntılıydı. Odaya kırmızının çeşitli tonları hâkimdi. Uçuk pembeden, kan rengine kadar her türlü kırmızı vardı. Her yere türkuvaz, siyah, beyaz, sarı yaldız, zümrüt rengi serpiştirilmişti. Duvarlar uçuk pembe kumaşla kaplıydı. Tavana kadar yükselen uzun, lyon stili, üstü kabartmalarla süslü sütunlar görülüyordu. İnlanılmayacak kadar yüksek tavan, beyaz damalı siyah mermer taklidi boyanmıştı. Ursula hayatında, Emperyal Otelinde bile bu derece gösterişli mobilya, böylesine dev şömineler görmemişti. Kralların tahtına benzeyen gül rengi kumaşlarla kaplı koltuklar duvarlara dayanmıştı. Zümrüt ya da türkuvaz rengi sandalyeler daire şeklindeki maun masaların çevresine yerleştirilmişti. Kırmızı, yeşil, ya da koyu pembe kanapeler odanın genişliğini biraz olsun azaltıyordu. Oymalı mermer kaideler üzerinde paha biçilmez porselen, mermer ya da Çin işi lambalar duruyordu. Yer, çok büyük, uçuk yeşil bir halıyla kaplıydı. Odanın her iki ucunda birer şömine vardı. Pembe mermerdendi bunlar da. Uzerlerinde Venedik işi aynalar vardı. Şöminelerde yanan ateş burada da soğuğu yenememişti...

Ursula, «Şahane,» diye mırıldandı. Alman kanından gelme tutumluluğu harekete geçmişti. Bu muazzam israf karşısında yüreğinin yağı eriyordu. Kemerli pencerelerden sarkan kırmızı perdelere baktı. Gözlerini kapadı.

İkinci oturma odası, ilkinе kıyasla, daha iç açıcıydı. Çünkü daha akıllıca davranılmıştı. Burada genellikle bir Rönesans havası, mobilyada da fildişi ve altın renkler hâkimdi. Birinci odaya göre daha zarif, daha ağırbaşlı duruyordu. Ne var ki, o gösteriş ve kırmızıdan kurtulunamamıştı... Şarap rengi kadife perdeler sarkıyordu. Pencerelerden. Birkaç gül rengi kanape, daha açık renkteki kana-

pelerle yan yanaydı. Şömineler krem rengi mermerdendi. Ursula 'herhalde müteahhitin elinde pembe mermer kalmamıştı,' diye düşündü...

Müzik odasının sarı saten ve beyaz rengi Ursula'nın yüreğini bir parça olsun ferahlattı. Burada kırmızıdan eser yoktu. Tuşları fildişi olan bir piyano ve boruları altın yaldızlı bir org vardı. 'Bunu kim çalacak,' diye düşündü Ursula. Odaya gerektiğinden fazla süslü bir hava veriyordu. Yoksa oda zarif ve ağır başlıydı. Burada da ateş sarı mermer şöminede yanıyordu. Ama köşelerde kasvetli gölgeler oynayıyordu.

Artık Ursula'nın sabrı tükenmişti. Hep memnun ve mutlu görünmek, durmadan takdir dolu nidalar çıkarmak, hayranlık dolu bir yüz takınmak olanaksızdı. William yanından ayrılmıyor, her sözünü, her kelimesini tartıyordu.

Şimdi de kocaman yemek odasına gelmişlerdi. Koyu ceviz rengi duvarlar, şamdanlar, kahverengi mermer şöminede yanan ateş Ursula'ya hüznün verdi. Burada soluk renk sandalyeler, on iki kişiyi rahatça alabilecek yuvarlak bir masa, içi muazzam bir gümüş koleksiyonuyla dolu büfe Ursula'yı tümüyle şaşkına çevirdi.

Ondan sonra evi gezmek bir karabasan oldu. Kırmızı, mavi renklerdeki sabah odası bile Ursula'yı rahatsız etti. Kocaman mutfak dolaşmak, aşçı ve hizmetçilerle tanışmak gerekti. Ursula onlara güçlkle gülümsedi. Yüzü yorgunluktan, üzüntüden mor bir renk almıştı. Zaten hizmetçilerin adlarını aklında tutamadı. Ne de bitişik limonluğu, ışıltılı parlayan balo salonunu, geçtiği bir yığın koridoru hatırlayabildi. Ateşler, avizelerin ışıkları bir yığın halinde üstüne çöküyordu. Yavaş yavaş, üst kata çıkan siyah ve beyaz mermerden dev merdiveni tırmanmaya başladı. Kaba bir ihtişamla döşenen bütün o konuk odalarını, giyinme odalarını görmemişlerdi. Ama Ursula hiçbir şey anımsamıyordu. William'ın kendine ayrı bir yatak odası ve giyinme odası yaptırdığını farkettiler. Ursula'nın da bir yatak oda-

sı, giyinme odası vardı. Bu onda hiçbir tepki uyandırmadı. Ama kendi dairesine ilgiyle baktı. Çünkü her gece burada yatıp uyuyacak, çocuklarını doğuracak, belki de burada ölecekti.

Sonra içinde yeniden bir acıma duygusu uyandı. Kalbi sevgiyle doldu. Çünkü William, herhalde Ursula'nın ne denli sade zevkleri olduğunu hatırlamış olacak ki, duvarları açık sarı renkte satenle kaplatmıştı. Sarının içinde kurşunî renkte süsler vardı. Perdeler dantel, saçakları sarı brokardı. Beyaz mermerdendi şömine. İşte evin en sıcak yeri burasıydı. Mobilya da sadeydi. Öteki yerlerdeki gibi büyük ve parlak renkli değildi. Sarı yaldızla karışık beyazdı. Tuvaletin önünde kristal ayna vardı. Bir pencerenin yanında yumuşak mavi renkte bir kanape duruyordu. Küçük, zarif bir yazı masası, biblolar için bir büfe ve kitaplarını bekleyen bir kitap dolabı Ursula'nın gözüne çarptı.

«Sevgili William,» diye Ursula yerinde zıpladı âdeta, «O kadar güzel, o kadar sevimli ki!» William'ın elini yakaladı. Sıkı sıkı tuttu. «Evin en güzel odası bu.»

William gülmeye başladı. Parmakları, Ursula'nın parmaklarının üzerine kapanmıştı. Sonra birden elini çekti. «Öbür tarafları beğenmedin mi?» diye kükredi âdeta.

Ursula'nın üstüne muazzam bir yorgunluk çöker gibi oldu. «Anlamıyorsun,» dedi. «Burası benim odam, benim yatak odam. Günümün çoğu saatlerini burada geçireceğim. Sonra o kadar dikkatli davranmışsın ki, hep beğendiğim şeyleri seçmişsin.»

William sakinleşmişti. Ayaklarının üzerinde yaylanarak, odaya memnun bir yüzle baktı. «Evdeki her şeyin değeri paha biçilmez,» dedi. «Hemen her şey, Fransa ve İtalya'dan getirildi.»

Artık iyice yorulan, şaşkına dönen Ursula'nın kafasında bir yığın karışık düşünceler dolaşıyordu. Evet, bu evde bir servet yatıyordu. Yoksa ipotekli bir servet miydi bu? Bilmiyordu. Sormaya da cesareti yoktu. Yine de 'zarar

yok' diye düşündü deli gibi. 'Gerektiği zaman öğretmenlik yapabilirim. Sonra evim de var! Hiç olmazsa o ipotekli değil. Eşyalarının da parası ödenmiş! On bin dolarım da bankada duruyor!'

Düşteymiş gibi Bayan Templeton'un kapıda durduğunu gördü. Uzun, soluk yüzünde derin bir bağlılığı gösteren, gurur dolu bir gülümseme vardı. Bayan Templeton birden yanına koştu. William, ile birlikte kendisini tutuyorlardı. Uzaktan gelen seslerini işitti. Ondan sonra fazla bir şey hatırlamıyordu. Ama gözünü açtığında Brüksel dantelleriyle süslü, ipek örtülü yatakta yatıyordu.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Ocak ayının sonlarına doğru Dr. Banks istemeye istemeye Ursula'nın ikiz doğurabileceğini düşünmeye başladı. Yoksa durumunu başka şekilde açıklamaya olanak yoktu. William bunları öğrenince inanmadı ama çok sevindi.

Şubat ayının sonunda Ursula kendini yorgun ve hasta hissediyordu. Garip bir uyuşukluk içindeydi. Sevimli yüzü, zeki bakışları ve tatlı davranışlarıyla küçük Oliver bile onun bu halini gideremiyordu. Gündüzleri, Oliver uyurken, Lucy, Ursula'nın yanında oturuyor, dikiş dikiyor, örgü örüyor, ya da nakış işliyordu. Öğle uykusundan sonra Lucy'nin yerine Bayan Templeton geliyordu. Ama, Ursula onun yanında kendini huzursuz hissediyor, geceleri yanında kalmasını istemiyordu.

William, «Bu kadından ne istiyorsun,» diye dert yanımtı bir gün, «Ben her gece yanında olamam ki.» Ursula gözyaşları içinde, «Ben sadece seni istiyorum yanımda,» diye bağırmış; genç adam okşanan gururunun verdiği memnuniyeti saklamaya çalışarak, «Arada sırada iki üç günlüğüne evden uzak kalmak zorundayım. Seni yalnız bırakmak benim de hoşuma gitmiyor herhalde!» demişti.

«Onu çağıracağım zamanı bana bırak öyleyse!» diye yalvarmıştı Ursula. «Elimin altında çingırağın ipi var!» Ama aslında onun istediği yalnız William'dı. Ne var ki, William'ın ve Ursula'nın dünyaları ayırıyordu. Fakat Ursula kocasını seviyordu. Şimdiki kadar kuvvetle sevdiğini de hatırlamıyordu. William'ın yanında olması ona güç, teselli veriyordu.

Çocukların erkek olacağından William'ın hiç kuşkusu yoktu. Bir kız olabileceğini aklına bile getirmiyordu. Kız çocukları daha sonra olurdu. İlk kez mutlaka oğlan olmalıydı. Bu konuda o kadar kesin konuşuyordu ki, Ursula da doğacak çocukların erkek olacağına inanmaya başladı. Artık konacak adları tartışıyorlardı.

«Dr. Cowlesbury'nin adlarını vermek istiyorum,» dedi William, «Matthew ve Thomas Cowlesbury Prescott. Babanın adı neydi? August... Amerikan adı değil. Hey Allahım! Bu adı imkânı yok koymam.»

Ursula'nın da Matthew ile Thomas'a bir diyeceği yoktu... Şimdi onun derdi başkaydı. Gece yarısı korku ve sıkıntıyla uyanıyor, bazen sabahlara kadar uyuyamıyordu... Kalkıyor, kadife sabahlığını giyip pencerenin önünde oturuyor, ayın bembeyaz ışıklarının aydınlattığı, evi çevreleyen, bakımsız toprakları seyrediyordu. Kendini şimdiye dek böylesine yalnız hissetmemişti hiç.

Mart'ın 29'unda, yılın son karı evin kocaman, siyah gövdesi üzerine dökülürken, çocuklar doğdu. Çabucak, annelerine en küçük bir acı vermeden dünyaya geldiler.

William'ın beklediği gibi çocukların ikisi de oğlandı. İkizdiler ama birbirilerine benzemiyorlardı. Doğdukları gün belli olmuştu bu. Matthew diye isimlendirilenin kolları ve bacakları daha uzundu. İnce bir yüzü, bir tutam yumuşacık saçı vardı. Thomas daha kısaydı ama iriydi. Kırmızıya çalan saçları vardı. Yüzü genişti. İkisi de sağlıklıydı. İkizlerden beklenmeyecek kadar da gelişmişlerdi.

William'ın gururlanması görülecek şeydi. Ursula yattığı yerden gülümsedi. Çocuklarını hemen sevmeye başlamıştı. Şimdi Ursula'nın birkaç haftalık, gerçek mutluluk dönemi idi. William onu her an pohpohluyor, Lucy çocukları öve öve bitiremiyordu.

Oğlanların vaftizleri kentte önemli bir gün oldu. Hediyeler masaların üstüne yığıldı. Yumuşak ilkbahar güneşi evin çevresindeki çimenleri yeşertmişti. Yumuşak bahar yağmurları pencereleri dövüyordu. Dünya yeniden çiçekleniyordu. Ursula mutluydu.

Ursula ancak temmuz ayında William'ın, Oliver ile eskisi gibi meşgul olmadığını farketti. Hattâ William, oğlanların yattığı odanın dışındaki holde oynarken bir parça gürültü etti diye Oliver'i azarlamıştı. Böyle zamanlarda Oliver son derece sessizleşiyor, William'a anlaşılmaz bir ifadeyle uzun uzun bakıyordu.

Ursula durumu farkettiği zaman içi garip bir hisle sızladı. Önce kabul edemedi. William ile Oliver'i dikkatle incelemeye başladı. Sonunda gerçeği itiraf etmek zorunda kalınca büsbütün üzüldü. Bunu William'a anlatmak; Oliver'e karşı zalim, duygusuz davrandığını, kendi çocuklarına olduğu kadar bu çocuğa karşı da birtakım görevlerinin bulunduğunu söylemek yararsızdı. Çünkü William bunu kabul etmeyecek, davranışlarının değişmediğini söyleyecekti.

Ama değişmişti. Oliver'e olan ilgisi, ağır ağır da olsa, kayboluyordu. Hattâ ona sinirlendiği, Lucy'i çağırıp onu bebeklerin yanından uzaklaştırdığı oluyordu. Bazen günlerce Oliver'i sormuyor, görmek bile istemiyordu.

Şimdi Ursula'nın o eski korkusu daha kuvvetle ortaya çıkmıştı. Lucy ile Ursula o kadar çok şey biliyorlardı ki, bunları konuşmak bile gereksizdi. Lucy, John ile ekim ayında evlenmişti. Üçüncü kattaki iki odada oturuyorlardı. İşte Oliver, artık orada oynuyor, hattâ uyuyordu. Sürgün gittikçe kesinleşiyordu. Bayan Templeton da durumu kav-

ramaya başlamıştı. Daha önce Oliver'e karşı gayet tatlı, nazik olan kadın, şimdi onu görünce sabırsızlanıyor, sinirleniyordu.

YİRMİNCİ BÖLÜM

John, Ursula ile Oliver'in inmesi için arabanın kapısını açtı. Arabayı Ursula'nın eski evinin bir kaç sokak uzağında durdurmuştu. Ursula, «Bir saat sonra beni buradan alırsın, John,» dedi. Genç adam başını salladı. Bu aylık ziyaretler artık bir âdet haline gelmişti. Her pazar geliyorlardı. William biliyor muydu? Ursula bildiğinden emindi. Hattâ bundan kendince memnun olduğunu bile söyleyebilirdi.

Ocak ayının bu son pazar gününde, hava berrak ve serindi. Toprağın kırmızı bakır ve altın renkleri, pırıl pırıl parlayan gökyüzüne bir zümrüt parçası gibi uzanan dağların yeşilliği, göz kamaştıran bir renk cümbüşü oluşturmuştu. Yanan odunların, kuruyan otların, yaprakların kokusu havayı dolduruyordu. Ursula'nın pelerini uçuşuyor, rüzgâra karşı, başını eğerek yürümek zorunda kalıyordu.

Altı yaşındaki Oliver artık kendini erkek yerine koyuyor, annesine karşı koruyucu tavırlar takınıyordu. Ursula'nın dirseğini sımsıkı tutmuştu. Uzun boylu bir çocuktü. Nerdeyse Ursulanın omzuna geliyordu. Sanki kendisi değil de, Ursula çocukmuş gibi girintili çıkıntılı kaldırımların üzerinde annesine dikkatle yön veriyor, tatlı bir zariflik ve güvenle yürüyordu. Annesinin artık ağırlaşan bedenini gizli gizli kontrol ediyordu. Fazla ince düşünmeyen Ursula ona, Thomas, Matthew ve Julia'dan başka dördüncü kardeşinin olacağını haber vermişti. Oliver bunu her zamanki ciddiyetiyle karşılamış, üzerinde fikir yürütmemişti. Thomas ile Matthew'un bundan haberleri olmadığını biliyordu. Zaten onlar daha dört yaşındaydılar. Oysa yedisine

yaklaşıyordu o. Julia'ya ya da Julie'ye gelince, henüz be-bekti. Yirmi dört ayın verdiği bütün huysuzlukla yerlerde yuvarlanıyor, emekliyordu. Oliver ise erkekti. Erkeklerle her şeyin söylendiğini anlamakla kalmamış, onların hakaretlere, haksızlıklara, kalp kırgınlıklarına, şaşkınlıklara ve üzüntüye sessizce, cesaretle katlanmaları gerektiğini de öğrenmişti.

Şimdi onu yalnızca Ursula, bir de kendi gibi ailenin dışından olay Lucy ile John seviyorlardı. Oliver için bu yeterli değildi. Ve Ursula anlıyordu bunu.

Yol boyundaki ağaçlar, tıpkı Ursula'nın çocukluğundaki gibi renk ve ışık saçıyordu. Ağaçlara baktı. Artık Ursula'ya zevk vermiyorlardı. Tersine üzüntü kaynağıydılar. Oliver'e baktı. «Ne güzel bir gün değil mi, şekerim?» dedi. «Bu sokak hiç değişmiyor. Ben, senin kadarken de böyleydi. Genç kızken, babamla otururken, evlenip buradan tümüyle ayrıldığım zaman da aynıydı.»

Oliver ağaçlara, gökyüzüne baktı; sona ermekte olan yılın hayavı birer hayalet gibi dolduran soluk ışıklarına sırtını çevirirken, «Evet, anne,» dedi. Ursula'nın kolunu sıktı. Ursula garip bir şekilde teselli bulduğunu hissetti. İç güdüsünün ona, «Oliver henüz çocuk. Sonbaharın üzüntülü bir insana neler düşündürdüğünü anlayamaz,» diye seslendiğini hissediyordu.

Ursula bir an evinin önünde durdu. Kurşuni renkli geniş cephesine, yeşil panjurlarına, parlayan camlarına baktı. «Evet, benim asıl evim burası,» diye söylendi.

Alice Arnold, siyah bir elbise giymişti. Dikiş yerleri hafifçe tarazlanmıştı ama pek temiz ve şıktı... Onlara kapıyı açtı. O kibar, tatlı sesiyle, «Sizi bekliyordum ama neredeyse umudumu kesecektim,» dedi. Konuklarını öptü. Her zamanki gibi Ursula'ya gizlice bir göz attı. Sonra Oliver'e şefkatle gülümsedi. «Boğazın nasıl oldu, Oliver?» di-

ye sordu. «Herhalde daha iyisindir.»

«Evet, Alice Teyze, geçti,» diye Oliver ciddî bir tavırla cevap verdi.

Oliver paltosunu çıkarırken, Alice, Ursula'nın pelerini ni çıkarmasına yardım etti. «Sevdiğin pastaları yaptım, Ursula,» dedi. «Oliver'in de sevdiği kek hazır. Üstüne de ağaçtan kopardığım taze erikleri koydum. Çok lezzetli bir şey oldu.»

Ursula her zamanki gibi holde derin bir soluk aldı. Buruk bir zevkle lavanta, balmumu, sabun, taze çay, pasta, eski deri ve yanan odunların çıkardığı bildik kokuları derin derin içine çekti. Vücudundaki gerginlik yumuşadı. Geride güçlükle hissedilen tatlı bir sızı kaldı. Oliver mutlulukla gülümsüyordu. Sanki burası ona da gerçek evi gibi geliyordu. Ursula'nın oturmasına yardım etti. Kendi de onun yanındaki bir tabureye oturdu. Sevinçle şöminenin ışıklarında parlayan çay takımına, pasta tabağına baktı.

Ursula eldivenlerini çıkarırken, «Bugün dadının izin günüydü,» dedi. «İkizler çok yaramazlık ettiler. Thomas çok yaygaracı bir çocuk.»

Geçen yıl içinde Ursula oğullarını bir iki kez bu baba evine getirmişti. Ama son defasında canı çok sıkılmıştı. Matthew kanapenin bir köşesinde, suratını asarak oturmuş, insanın içine sıkıntı verecek kadar ağlamıştı. Thomas odanın içinde koşuşturmuş, mobilyaların üstünde tepinmiş, etrafı dağıtmış, bağırıp çağırmış, şımarık bir çocuğun bütün marifetlerini ortaya dökmüştü.

«Senin bebekler nasıl?» diye sordu Alice. Bir yandan da, Ursula'nın sevdiği gümüş takımlarla, çay hazırlıyordu.

«Çok iyiler,» dedi Ursula ilgisizlikle. «Hepsi iyi.» Doğru değildi. Thomas ile Julia topaç gibiydiler ama Matthew pek sağlıklı bir çocuk değildi. Çok zayıf ve sarı benizliydi. Son derece sessiz, yalnızlıktan hoşlanan bir çocuktü. «Yalnız, Matthew biraz soğuk almış, ateşi vardı,» diye devam etti. «Ama şimdi daha iyi.» Üzerine bir bezginlik çöktü.

«Ya sen nasılsın, Alice? Eugene nasıl?»

Alice gözlerinin içi gülerek arkadaşına baktı, «Ben hep iyiyim,» diye cevap verdi. Şimdi açık renk saçlarındaki kırlar çoğalmıştı. Her zamankinden daha zayıftı, tıpkı eski bir gümüş çay kaşığı gibi incelmışti. Dokunsalar kırılacak sanılırdı. Ama son çizgisine kadar saf ve zarıftı... «Eugene'e gelince... Hep aynı. Hocaları onu seviyorlar... Durmadan bana ne denli zeki olduğunu söylüyorlar.» Gü-lümsedi. Ama memnun bir annenin kendini beğenmiş bir gülümsemesi değildi bu. Alice için oldukça sevimsiz bir gül-lüştü. «Şimdi ders çalışıyor. Çıkıp biraz hava almasını söyledim ama okul konusunda çok titiz.»

«Eugene zaten başka çocuklarla pek oynamaz,» dedi Ursula. Sıkıntıdan patlayacaktı neredeyse!...

Alice yine güldü. «Bu kadar durgun bir çocuk olma-masını isterdim,» dedi. Ursula'ya üzerinde buharları tüten, mis kokulu çayı uzattı. «Bazen beni korkutuyor. Okul ö-devleri konusunda o kadar titiz ki! Bunları severek yaptığını sanmıyorum. Okulu bir amaca erişmek için bir araç gibi görüyor.» Sustu. «Birazdan iner. Seni her zaman çok sever, sevgili Ursula.»

'İşte buna inanmam,' diye düşündü Ursula. Ama yine de gülümsedi. Eugene içine huzursuzluk veriyordu. Onun varlığı bile Ursula'nın sinirlerini bozmaya yeterliydi. Oysa zavallı çocuk kibarlık ve zarafet örneğiydi.

Ne zaman Eugene'den söz edilse bir tuhaf olan Ursula, sırf lâf olsun diye, «İlkbaharda okul bitiyor, değil mi?» diye sordu. «Yüksek okula devam edecek mi?» Birdenbire hiç düşünmeden konuştuğunu farketti. Alice'in servetinin ne kadar olduğunu bilmiyordu. Ama pek fazla olmadığı açıktı.

Alice, Oliver'e bir bardak süt verdi. Sanki büyük bir adammış gibi pasta ikram etti. Çocuk ikisinden de alınca-ya dek bekledi. Sonra sakın sakın, «Bunu aramızda konuş-tuk,» dedi. «Başka plânları var. Gitmeyecekmiş. Ne gibi

plânlar kurduğunu bilmiyorum. Ama çocukça şeyler olmadığından eminim.»

Alice, Ursula'ya baktı. Başka bir şey söylemedi. Ursula da bu konunun üzerinde fazla durmadı. Zaten konuşmalarda pek derinlere inmezlerdi. Öyle ki, eve döndüğü zaman Ursula arkadaşıyla neler konuştuğunu anımsayamazdı. Zaten fazla konuşmazlardı. Çoğu zaman Ursula, içinde anlayamadığı bir özlem, tatmin olmamış hislerle bu evden ayrılırdı.

Ama bazen de konuşmaya cesaret edemedikleri konulardan sözcüklere gerek kalmadan anlaşmaya vardıklarından hiç söz etmezlerdi. Alice onları sormuyordu bile. Ursula farkına varmadan birinin sözünü edecek olsa, o hiç ses çıkarmazdı. Çok kibar biçimde artık o hayatla bir ilgisi kalmadığını anlatmak isterdi âdeta.

Şimdi de havadan, sudan, tatlı tatlı konuşuyorlardı... Birden Ursula içinde bir sızı hissetti. Uzerine derin bir acı ve bezginlik çökmüştü.

Başını kaldırdı. Alice'in ısrarla kendisine baktığını gördü. Yüzündeki hafif, tatlı gülümsemeye rağmen, gözlerinde üzüntülü olduğunu belirten bir ifade vardı.

Alice, şefkatle Oliver'e döndü. «Ne kadar çabuk büyüyorsun, yavrum,» dedi. «Az kalsın tanıyamayacaktım seni!»

Ursula da döndü. İki kadın Oliver'e sevgiyle baktılar. Oliver Alice'e gülümsedi. Ursula'nın göğsü gururla kabardı. Oliver onun sevgisi, sevinci, tesellisiydi. Kendi çocukları bile ona bu kadar yakın olmamışlardı. Artık ana - babasını, ailesini bilmiyor, diye ona acımıyordu. Oliver'e olan bağlılığında acıma duygusunun yeri yoktu. Bambaşka bir şeydi. Sözcüklerle anlatılamazdı. Binlerce kez yaptığı gibi, yine Oliver'in ana - babasını hayâl etti. Ona uzun boyunu, narin yapısını, hatlarının güzelliğini, zarif davranışlarını, olgun görünüşünü kim vermişti? Annesi de onun

gibi esmer, parlak tenli, çekik kara gözlü, düz sıyah saçlı mıydı?

‘Sevgili Oliver’ diye düşündü Ursula. ‘Yovrum benim!’

Bu bağılılığı niçin kendi çocuklarına, kendi etinden kanneden yaratılmış çocuklara karşı duymuyordu? Neden bunca çabasına karşın anlayamıyordu onları? Niçin Ursula’yı yoruyor, sıkıyorlardı? Gerçek bir anne olmak çabasıyla kendi çocuklarına, Oliver’den çok daha fazla dikkat etmiş, üzerlerine düşmüştü oysa.

Alice elini uzattı. Parmaklarını yavaşça Oliver’in saçlarının üzerinde gezdirdi. Bunları yaparken gözlerinde sonsuz bir şefkat vardı. «Bahçeyi görmek ister misin, şekerim?» diye sordu, «Şimdi o kadar güzel ki. Bakarsın gelecek haftaya hiç bir şey kalmaz!»

Kalkmasına yardım etmek için Oliver derhal Ursula’nın yanına koştu. Henüz çocuktuk ama üzerinde kocaman bir adam hali vardı. Ursula gülümsemekten alamadı kendini; ama ne de olsa bir başkasından ilgi görmek hoşuna gitmişti. Pırıl pırıl parlayan mutfaktan geçtiler. Ursula çevresine özlemle baktı. Evini, mutfağını gerçekten özlemişti. Bahçeye çıktılar. Kalbi kederle doluydu.

Yıllar önce Alice, Eugene’in bahçe işlerine düşkün olduğunu söylediğinde, Ursula buna inanmamıştı. Ama şimdi gerçeği gözleriyle görüyordu. En çalışkan günlerinde bile bahçesi bu kadar güzel olmamıştı. Gerçi Ursula’ya göre, bahçe aşırı şekilde düzenliydi ama pek fena durmuyordu. Her şey o denli yerli yerindeydi ki, çimenlerin hareket-siz yeşilliğini bozan en küçük bir ot bile yoktu. Yaprak dökümü mevsimi olmasına rağmen, çakıl taşı kaplı yolun üstünde bir tek yaprak görülmüyordu.

Geride dağlar, Schiller yolundaki evden görüldüğü gibi, pembe değildi. Yer yer sarı ve kırmızı lekelerin süslediği bronz rengindeydi. Sonra daha yakınmış gibi duruyorlardı. Bakır rengi fonun önünde koyu yeşil, yapraklarını dökmeyen çam ağaçları yükseliyordu. Yüksek tepelerin

kenarlarındaki küçük beyaz evler güneşin son ışıkları altında parlıyordu. Bahçenin dibindeki eski kurşunî renkli duvar, ateş kırmızısı sarmaşığın altında tümüyle kaybolmuştu.

Bahçenin ortasındaki yaşlı, kocaman karaağaçlar, kışa hazırlanan giysilerine bürünmüşler, sapsarı, yıpranmış görünüşleriyle, artık korkunç bile olamayan hayaletlere benziyorlardı. Öbek öbek yıldız, tesbih ve ateş çiçekleri, yemyeşil çimenlerin ortasında alev gibi parlıyordu. Duvarın yanındaki elma ağacında elmalar kızarmıştı. Az ötede kendi eliyle yaptığı güneş saati hâlâ vakti gösteriyordu. Birisi çocukluğunda oynadığı salıncağını kaldırmıştı. Oysa Ursula'nın eli salıncağı oradan almaya varmamıştı yıllarca. Bir zamanlar salıncağa gölge veren erik ağaçlarında pembe küreler sallanıyordu. Gittikçe ısınan havada bir iki arı vızıldayarak uçuyor, bir kaç kelebek altın rengi çiçeklerin üzerinde tembel tembel dolaşıyordu. Bahçenin öbür köşesindeki papatyalar hâlâ solmamıştı. Küçük yüzlerini kaldırmışlar, Ursula'ya sorar gibi bakıyorlardı. Yolun seyrek taşları arasındaki çimenler yemyeşildi. Bahçede, batmak üzere olan güneşin etkisiyle tembel bir rüzgâr esiyordu.

Bahçe yüzlerce Ursula ile doluydu sanki. Meşe ağaçlarının altındaki sıranın üzerine kimbilir kaç kez oturmuştu. Kuşların banyo kabını belki binlerce kez doldurduğunu anımsadı. Kendini bildiği günden beri, bu berrak sonbahar ışığının yapraklar üzerinde oynaşmasını seyretmiş, odasının penceresinden karşı tepelere bakmıştı. Elinde olmadan, 'Benim yuvam burası! Evim, yuvam!...' diye düşündü.

Kendini bu hayal ve özleme öylesine kaptırmıştı ki, Oliver ile Alice'in kendisini seyretmekte olduklarının bile farkında değildi. Şık kıyafetine, parmaklarında pırıl pırıl parlayan yüzüklere, son moda koyu mavi kadife şapkasına rağmen, duruşunda bir yorgunluk, bir yalnızlık hissediliyordu. Şu anda yanındakilerden o kadar uzaktaydı ki!

Bu derin sessizlikte bir kapı açıldı, sonra kapandı.

Eugene de bahçeye çıktı. Ursula ile ötekiler onun gelişini seyrettiler. Artık tam anlamıyla erkek sayılırdı... On yedi yaşında, uzun boylu, sarı saçlı bir gençti. Saçların altında sanki Alice'in yüzü vardı. Ama bu yüz erkekleşmiş, esrarlı bir hava kazanmıştı. Annesinin zarıflığına sahipti, ama bunda da bir sertlik vardı. Siyah elbisesinin altındaki omuzları çok geniş, kollarıyla bacaklarının hatları kaya gibi sert ve katıydı. Konuklara gülümsediği halde, gözlerinde hiçbir anlam yoktu. Açık renk, pırıl pırıldı bu gözler. İnsanoğluna özgü hiçbir duygu, yakınlık ya da derinlik yoktu. Ursula'yı ciddi bir tavırla selâmladı. Ursula bir an onun gözlerinde küstah, hattâ düşmanca bir pırıltı sezer gibi oldu. Ama pırıltı hemen kayboldu... Sanki böyle bir şey olmamıştı. Oyle ki, Ursula yanıldığını sandı.

Eugene'in davranışları rahattı. Oliver'i kısaca süzdükten sonra Ursula'nın hatırını sordu. Ursula'nın cevabı kısa ve sert oldu. Her zamanki gibi, çocuğun yanında kendini huzursuz hissetmeye başlamıştı. Âdeta rahatsız olmuştu. Niçin Eugene'den bu denli nefret ediyordu? Yoksa onun acımasız ve katı görünüşüne mi kızılıyordu?

Ursula bir an önce kalkıp gitmek istedi. Eugene'e tuhammülü yoktu. Oliver'in küçük elini tuttu. Sıcacıktı, kendine göre insana güven verici bir gücü vardı. Oliver de Eugene'e bakıyordu. Küçük, körpe yüzü büyük bir dikkat ve ciddiyetle gerilmişti. Ursula, Oliver'i kendine doğru çekti. Belki gülünçtü ama bunu çocuğu korumak için değil de, kendini korumak için yapmıştı. İçinden böyle gelmişti nede!

Ursula, «Hakkında çok güzel şeyler işitiyorum, Eugene,» diye kekeledi. Onunla, her zaman yaptığı gibi, hemen hemen aynı sözcüklerle konuşuyordu.

«Çok kibarsınız Bayan Prescott!»

Tarhların arasındaki yolda yürürlerken, «Üniversiteye

gidecek misin?» diye sordu Ursula.

«Henüz kararımı vermedim,» dedi Eugene. Sesi de yüzü kadar anlamsızdı.

«Gitsen çok iyi olur, Eugene. Orada kendini göstereceğinden eminim.» Ursula, Eugene'nin varlığıyla çirkinleşen bahçeden bir an önce uzaklaşmak istiyordu.

Sokak kapısına doğru ilerlediler. Birden Ursula, Eugene'in yanında yürümesine tahammül edemeyeceğini anladı. Kendi kendine duygularının saçma olduğunu tekrarlıyordu ama elinde değildi nedense! Hattâ bir iki kez Eugene onu arabasına kadar götürmekte ısrar etmişti. Yine aynı teklifte bulunacak diye içi anlatılamayacak bir sıkıntıyla doldu. Onun için kapıya varır varmaz titreyen elini Alice'e uzattı. «Artık gitmeliyim,» diye heyecanla atıldı. «Vakit oldukça geç, sevgili Alice.»

Alice onun elini tuttu. Eğildi. Yanağından öptü. «Eugene seninle gelir, şekerim,» dedi.

«Hayır! Hayır! Olmaz! Oliver bana dikkat eder, değil mi şekerim?» diye Ursula umut dolu gözlerle Oliver'e baktı... Çocuk minicik parmaklarıyla kolunu tutuyordu Ursula'nın.

Ursula arkasına bile bakmadan, hızlı adımlarla uzaklaştı. Alice bir süre onların gidişlerini seyretti. Konuşmak için dönünce Eugene'i yanında bulamadı. Bahçeye girdi. Eugene solmuş birkaç çiçeği koparıyordu. Alice durup ona baktı. Kendisinininkilere benzeyen uzun elleri zarif, düzgündü. Eugene başını kaldırmadan, «Nesi var bu kadının?...» dedi. «İstediği her şeye sahip. Yine de mutsuz.» Kopardığı çiçekleri avucunun içinde tutuyordu, onları gelişigüzel bahçeye atamazdı. Alice, «Zavallı Ursula!» dedi.

Şimdi yüzünde üzüntülü bir ifade vardı.

«Evet, zavallı Ursula çok mutsuz.»

Eugene annesine alaycı bir tavırla baktı. «Elbette!... Aptal da onun için!»

«Aşkolsun Eugene! Ursula her şey olabilir ama aptal

değildir. Aptal olsaydı mutlu olurdu zaten. Böyle konuşmanı hiç beğenmedim.»

Eugene güldü. Hafif, ama çirkin bir gülüştü bu.

«Hep şu Prescott'un ona nasıl tahammül ettiğini düşünüp dururum. Ama tabii o da bir aptal.»

Alice duyabileceği en büyük öfkeyle, «Ursula, asil ruhlu bir kadındır,» dedi. «Onun asla para ve servet peşinde koştuğunu görmedim. Kocasını o kadar zengin ama bu Ursula'yı mutlu kılmıyor!»

«Çünkü ne o, ne de kocası paranın nasıl kullanılacağını bilmiyorlar,» dedi Eugene.

«Saçmalama, Eugene. Bay Prescott parasını daha çok para kazanmak için kullanıyor. Son derece hırslı bir insan.»

«Ne kadar para kazansa boş! Ne para, ne de paranın getirdiği kudret yetmeyecek ona.»

Alice sustu. Bir an düşündükten sonra, «Bu da hem Ursula'nın hem de Bay Prescott'un zekâsını kanıtlar,» dedi.

Eugene güldü yine. «Sadece aptallar, gerçekten istemedikleri şeyin peşinde koşarlar... Ya da korkaklar. İkisi de şaşkınlık içindeler. İşin gülünç yanı da bu.»

«Eugene, seni anlayamıyorum.»

Delikanlı omuzlarını silkti. «'Tanrı istediğini elde etmeye çalış,' 'ama karşılığını da ver,' der. Onlar elde ettikleri şeyi istemiyorlar. Elde ettiklerinin karşılığını da vermiyorlar.» Gülümseyerek dağlara doğru baktı. «Ben para istiyorum. Bunun karşılığını da verebillirim. Tek arzum para sahibi olmak. Çok basit bir kişiyim ben, anne. Bundan memnun olmalısın.»

Alice çok alçak sesle, «Hayır, Eugene, memnun değilim,» dedi. «Hem basit bir genç değilsin sen. Bazen çok kötü bir insan olduğunu düşünüyorum.»

Eugene'in dudaklarındaki gülümseme kayboluverdi. Hızla dönüp annesine baktı. Alice de bakışlarını başka ta-

rafa çevirmedi.

Sonra sessizce, hiç acele etmeden mutfak kapısına doğru yürüdü. Eugene onun gidişini seyretti. Kaşlarının arasında derin bir çizgi belirmişti. Hep, babasının öldüğü günden beri annesinin aptal bir kadın olduğunu düşünmüştü. Annesine bağlıydı, onu seviyordu. Ama şu anda annesinin aptal olup olmadığından kuşkulanmaya başlamıştı. Üstelik ilk defa olarak, annesinden hoşlanmıyordu.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Ursula, Eugene ile Alice'in arasındaki konuşmayı işitmiş olsaydı, mutlaka Eugene'in söylediklerine üzülerək hak verirdi.

Hayatı boyunca tanıdığı kişiler gösterişi seven, koyu dindar ve tutucu orta sınıftan geliyorlardı. Onlar dünyaya belli bir düzen, endüstri devrimi getirmişlerdi... Para kazanmada dürüstlüğün ve ahlâk sağlamlığının önemli rol oynadığını söylemişler; gerek kiliselerdeki kürsülerden, gerekse gazeteler yoluyla Tanrı'nın kutsadığı kişinin, iş hayatından başarı kazanacağını, ortaklarıyla daha iyi geçineceğini ileri sürmüşler ve herkesi inandırmaya çalışmışlardı. Bütün bunların, kişinin ihtirasını arttırmaktan, vaktiyle tarımla uğraşanların şimdi fabrikalar kurmasından başka bir işe yaramadığı ortadaydı. Bu insanlar yeni yeni pazarlar aramaya başlamışlardı bile.

Ursula, tanıdığı iş adamlarının çoğunun, başarı kazanamamanın ahlâksızlık olduğuna inandıklarını biliyordu. Hem de bunu bütün kalpleriyle benimsemişlerdi. Yoksullara ya da başarı kazanamayanlara karşı büyük bir öfke ve saygısızlık duyuyorlardı.

William Prescott zengin olmuştu. Başarılıydı. Onun için artık Tanrının lütfuna uğrayan kutsal topluma alınmalıydı. Yine de Ursula, kocasının sırf gösteriş olsun diye bu

topluma sokulduğunu biliyordu. Gerçekte oraya seçilmesi gerekirdi. Onda hatalı bir yan vardı. Saygıdeğer değildi. Çünkü William, mülkün kutsal olduğuna, paranın kişiyi bir anda meleklerin katına ulaştırabileceğine yürekten inanmıyordu.

O yalnız, içinde baskı altında tuttuğu çok güçlü ihtiraslarla mücadele etmekle kalmıyor, aynı zamanda işbirliği ettiği, ama ellerine fırsat geçtiği takdirde kendisini bir anda mahvetmeye hazır kişilerin düşmanlıklarıyla da uğraşıyordu. Gerçi bunlardan Ursula'ya hiç söz etmemişti ama genç kadın bunun da farkındaydı. Kocasının yürekli sıkıntısını, üzüntüsünü, çaresiz mücadelesini, yükselmek için duyduğu arzuyu başka türlü açıklamaya olanak yoktu.

William ne derece zengindi? Yeteri kadar parası var mıydı, yoksa durumu tehlikeli miydi? Ursula bunu bile bilmiyordu. Yeteri kadar serveti olduğu halde, daha fazlasını yapmaya çalışıyorsa, o zaman kötüydü. Yeteri kadar parası yoksa, elinde olanları tutmaya çalışıyorsa, bu daha da beterdi. Her şeye rağmen orta sınıf terbiyesiyle yetişmiş olan Ursula, korkudan ne yapacağını şaşırmişti.

Arabasında arkaya yaslandı. Örtüyü dizlerine çekti. Büyük malikânesine, hizmetkârlarına, çocuklarına ve o kadar çok sevdiği kocasına dönmekten korkuyordu âdeta. Şu son yıllara dek hep kendini anladığını sanırdı. Babası, Sokrat'ın, «Kendini tanı» sözünü, «Kendini incele» şeklinde değiştirmişti. Ursula kafasını bu yolda çalıştırmaktan, meşgul etmekten hoşlanırdı. İyi bir özeleştirici oluşuyla da övünürdü. Oysa şu anda bunun bir çeşit aptallık olduğunu kabul ediyordu.

Üzerine büyük bir yorgunluk çöktü. Genellikle bu gezintiler sırasında Oliver ile konuşur, onunla şakalaşırdı. Çünkü Oliver'in zekâsı hoşuna gidiyor, genç beynin yaratıcılığı onu memnun ediyordu. Ama şimdi hiç konuşmadan duruyordu. Çocuğun kendisini endişeyle izlediğinin farkında değildi.

Oliver onun bu halinden, kendine göre bir sonuç çıkar-mış gibi, «Anne, sizden rica ediyorum, bir daha sefere Alice Teyzeye gelirken beni getirmeyin,» dedi.

Ursula dikkatini çocuğun üzerinde toplamaya çalıştı. «Niçin yavrum? Alice Teyzeyi sevdiğini sanıyordum.»

«Seviyorum, anne. Ama Eugene'den hoşlanmıyorum.»

Ursula ilgilendi. «Evet, ben de hoşlanmıyorum ondan, Oliver. Belki de acımasız bir insanım.» Sonra gülerek ek-ledi: «Yoksa seninle hiç konuşmuyor diye mi ondan hoş-lanmıyorsun, yavrum? Belki de seni pek küçük buluyor-dur!»

Oliver ciddileşmişti. «Hayır, anne. Eugene'in benimle konuşup konuşmamasına aldırış etmem.» Durakladı. Ursula'ya ciddî ciddî baktı. «Hem Eugene o evi hiç sevmiyor!»

'Mantıklı olmak' Ursula'nın erdemlerinden biriydi. Ama şimdi bundan şüpheleniyordu. Bununla birlikte, «Eugene'-in benim evimden niçin hoşlanmadığını gayet iyi biliyorum, Oliver,» dedi. «Ne de olsa çok daha güzel bir evde doğdu. Tam on iki yıl büyük bir zenginlik içinde yaşadı.»

Oliver başını salladı. «Hayır anne, sebep bu değil. Fakir olmak Eugene'in umurunda değil. Ben bunun nedenini biliyorum.»

Ursula, Oliver'e memnuniyetle baktı. O yaştaki bir çocuğun bu derece anlayışlı olması şaşılacak şeydi... Müşfik bir sesle, «Nerden bilebilirsin?» diye sordu.

Oliver hemen cevap vermedi. Sonra sakın, kendinden emin bir sesle, «Eugene kendi babasını düşünmüyor,» dedi. «Ve Alice Teyzenin aptal olduğunu sanıyor Eugene'i evden nefret ettiren şey, evin kendisi.»

Ursula buna cevap vermek üzereydi ki, sustu. Hayretle, 'Oliver haklı!' diye düşündü. Kendisi bunu daha önce nasıl anlamamıştı? Eugene, ikinci bir William mıydı yoksa? Eugene de zenginlik ve gösteriş meraklısı mıydı?...

Hayır, Eugene zenginlik, gösteriş merakında değildi.

Ursula bunu biliyordu. Belki büyüklük peşinde olabilirdi. Ama bu büyüklük, mermer gibi sağlam, temiz bir büyüklüktü.

Ursula başını sabırsızlıkla salladı. «Tabîî Oliver,» dedi. «Alice Teyzeye gitmek istemezsen ısrar etmem. Ama seni çok sever. Niçin gelmediğini soracaktır.»

Oliver sakın sakın, «Hayır, Alice Teyze beni sevmez,» dedi. «Sizi de sevmez. O size, bana ve herkese acıyor. Yalnız Eugene'e acıymıyor. Hattâ ondan biraz çekiniyor.»

Bütün gayretine rağmen Ursula şaşırmaktan kendini alamadı. «Oliver! Böyle saçma şeyleri nasıl söyleyebilirsin? Daha küçüksün sen. Ne kadar hayalperest bir çocuksun.» Oliver yeni!giyi kabul etmemesine rağmen hiç ses çıkarmadı.

Biraz sonra küçücük bir el Ursula'nın eldivenli elini tuttu. Genç kadın Oliver'in yumuşak, çocuk sesini işitti.. Sade, fakat içtendi: «Ama ben sizi seviyorum, anne. Babam da seviyor.»

«Teşekkür ederim yavrum.» Oliver'in gözleri dolmuştu.

Ursula eski terbiyeye göre yetiştirilmişti. İnsanın tatsız konularda bir şeyin 'farkında' değilmiş gibi davranmasının en doğru yol olduğunu öğrenmişti. Geçen yıllar süresinde Oliver'in, Prescott'ların evinde her gün bir parça daha değişen durumunu, William'in ilgisizliğini, büyük bir üzüntüyle izlemişti. Ursula, çocuğun ve ev halkının karşısında, her şeyin yolunda gittiğini gösterecek şekilde davrandığı takdirde, durumun zamanla düzeleceğini sanmıştı. Ne yazık ki, düzelen bir şey yoktu ortada.

Acı acı ve umutsuzca, 'Pek düşüncesiz davranmışım bugüne dek,' diye düşündü. 'İçimde ne hırs var, ne de kin. Bunları daima kötü yetiştirilmenin kazandırdığı özellikler saydım. Ya da, benim sınıfımdan kişilere özgü bir davranışla, bir şeyin derinliğine inmekten korktum.'

Ursula derin derin içini çekti. Oliver başını kaldırıp baktı. Ursula'nın neler düşündüğünü bilemezdi. Ama belki de düşüncelerinin üzüntülü, tiksindirici şeyler olduğunu

hissetmişti. Ursula kolunu onun omuzuna attı. İlk defa mantıklı olmayı bir kenara bırakarak, «Oliver, yavrum,» dedi. «Öyle akıllı bir çocuksun ki, her şeyi anlıyor, hiç şikâyet etmiyor, itiraza kalkışmıyorsun. Benden bile akıllı-sın, diyebilirim.» Ursula biraz durakladı. «Belki bunlar se-nin anlamayacağın şeyler. Ama bunları sana söylemem ge-rek. Oliver, babanı tanıyor musun? Ne kadar garip bir in-san olduğunun farkında mısın? Onu, senden, benden baş-ka kimsenin anlamadığını biliyor musun?»

Sözcükleri kendisine bile anlaşılmaz geliyordu. Oliver'-in şaşkın şaşkın gülümsemesini bekledi. Ama Oliver gül-medi. «Evet, anne,» dedi.

«Kendi kendisini bile anlamıyor, yavrum. İşte bunun için mutlu değil. Onun mutsuz olduğunu biliyorsun, değil mi?»

«Evet, anne.»

«Şekerim, seni, kendi çocuklarımı sevdiğim kadar se-viyorum. Hattâ daha çok. Bunu da biliyor musun?»

«Ah, evet, biliyorum, anne.» Şimdi gülümsüyordu... Ursula'ya yaslandı.

Ursula kendini zayıf, perişan hissediyordu ama devam etti: «Babanın, genellikle, çocukları sevmediğini, çocuklar-dan hoşlanmadığını bilmelisin. Daima çocukların dünyanın en önemli varlıkları olduğunu söyler, fakat buna asla inan-mamıştır. Onun asıl anlatmak istediği, kendinden bir par-ça olan çocukların dünyada her şeyden daha önemli ol-duğudur. Sadece 'onun' oldukları için... Oliver, söyledikle-rimden, bir parça da olsa, bir şeyler anlayabiliyor mu-sun?»

Oliver örtüyü Ursula'nın dizlerine doğru çekti. Çünkü örtü kaymıştı. Sonra alçak sesle cevap verdi: «Evet anne. Anlıyorum galiba. İşte ben de bunun için babama kızmıyo-rum. Benimle ilgilenmediği zaman üzülüyorum.»

Ursula tekrar içini çekti. Hemen hemen yalvarır gibi bir seste, «Bizi sevdiğinden eminim,» dedi.

Oliver ciddi bir tavırla başını sallayarak onayladı.

Arabacı yerinde oturan John acı acı gülümsedi. Bu fısıltı halindeki konuşmayı sevgi ve anlayışla izliyordu.

«Affedersin anne,» dedi Oliver. Ursula bu sözün anlamını kavramaya çalıştı. Kendi kendine, çocuğun, bu sözle kastettiği kaaar büyük bir anlayışa sahip olmasının imkânsız olduğunu tekrarlardı. 'Acaba yanılıyor muyum,' diye düşündü.

Hafif bir sesle, «Seni o kadar çok seviyorum ki, yavrum,» dedi, «Kendi çocuklarımdan bile fazla seviyorum Bazen onlara o kadar kızıyorum ki! Tom şamatacı, bencil. Matthew kimseye değer vermiyor, kimseyi sevemiyor. Julie aç gözlü, kararsız bir kız. Ama, böyle konuşmamalıyım! Yine de severim onları.»

Ağlamak istedi. Perişan bir haldeydi. Oliver onu ilgiyle süzdü. Sesini çıkarmadı.

Ursula, «Galiba kötü bir anneyim ben,» diye devam etti. «Çocuklarıma düşkün değilim. Ama herhalde onları babalarından daha çok seviyorum. Hiç olmazsa, onlara acıyorum.»

Evet, hiçbir şeyin esirgenmediği, sevgi, özen, şefkat, iyilikle çevrenmiş bu çocuklara acıyordu. Bütün bunlardan dolayı büyük bir tehlike içindeydi zavallılar. Ama bunu yalnızca Ursula görebiliyor ve aklından çıkaramadığı bu korkuyla hasta oluyordu.

Araba şimdi Schiller yolundan aşağı iniyordu. Birkaç yıl içinde bu terkedilmiş toprak parçasının bu derece güzelleşmesi, zenginleşmesi hayret edilecek şeydi... William haklı çıkmıştı: Bu bölge bütün Andersburg kentinde en çok aranan modern bir mahalle olmuştu. William aldığı topraklardan bir hayli para kazanmıştı. Ormanlık arazi bile şu anda korkunç para ediyordu. Prescott malikânesi ağaçların ortasındaydı. Evi çevreleyen taş duvar, uzun yeşil çimenleri, kameriyeleri çardakları, havuzları gözlerden saklayacak kadar yüksek değildi. Bununla birlikte hiçbir şey,

ne üzerine tırmanan sarmaşık, ne de çevresini saran yeşillik, bu kara taş yığınının gerçek bir güzellik veremiyordu. Soluk kesecek kadar görkemli olabilirdi ama, Ursula'nın gözünde çirkin bir yapıydı.

Bahçe kapısı açıldı. Yollar daha yeni düzeltilmişti... Arabanın tekerlekleri, taşların üzerinden gıcırdayarak geçti. Büyük kapıya yaklaştı. Evin büyük bronz kapıları hemen açıldı. John hanımını arabadan indirmek için yere atladı.

Muazzam kabul salonuna giren Ursula, onlar yokken gelen olup olmadığını sordu. Bay Jenkins ile eşi, Banks'ler ve Bassett'ler çaya gelmişlerdi. Ursula onlarla karşılaşmadığına memnun oldu. Hiçbirine tahammülü yoktu. Jenkins, Ursula'nın nedimeliğini yapan Bassett'lerin büyük kızıyla evlenmişti. Ursula genç kadını kaşlarını çatmadan düşünemiyordu. Banks'lere gelince, onlardan nefret ediyordu galiba!... Bassett'ler ötekilere göre biraz daha dayanılır gibiydi. Ursula pelerinini uşağa verirken, 'Demek hâlâ aklım başımda,' diye düşündü. 'İçimden gelerek nefret edebiliyorum. Hatta eskisinden daha fazla.'

Büyük mermer misafir salonu boştu. Şöminelerde yanan ateşe, gaz lambalarının ışığına rağmen ev, pazar sıkıntısının içine gömülmüştü. Bu, bütün çocukların çocuk odasında olduklarına işaretti. William neredeydi acaba? Mutlaka kendini, çok sevdiği ve övündüğü pazar eğlencesine kaptırmıştı: Çocuklarına 'arkadaşlık' ediyordu.

«Of, Allah kahretsin,» diye mırıldandı Ursula. Son yıllarda içinden gelerek küfretmesini de öğrenmişti.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Üç büyük oda birleştirilerek çocuk odası haline getirilmişti. Ursula buna, itiraz etmiş fakat onu dinleyen olmamıştı. Prescott'ların sık sık, önemli ziyaretçilerle oluyor, onlara en ferah, en güzel odaları ayırmaları gerekiyordu. New

York'tan Jay Regan geldiğinde, William çocukları rahatsız etmekten kaçınarak konuğuna kendi odasını vermişti. Hiçbir şey değerli çocuklarını rahatsız etmemeliydi! Jay Regan, çocukların her fırsatta yanına getirilmesinden duyduğu sıkıntıyı saklamakta güçlük çekmişti. Ama William öylesine bencildi ki, bunun farkına bile varmadı.

Ursula, Regan'ın ziyareti sırasında duyduğu üzüntüden kolay kolay kurtulamadı. Regan, içten, olgun, güler yüzlü, cumhurbaşkanlarının, kralların dostu olan bir adamdı. Her yerde el üstünde tutulan böyle bir insan, herhalde çocukların şımarık oyunlarına gülecek, onların saçma sapan sorularıyla vakit geçirecek değildi. Kendisinin de torunları vardı. Ama onların yaramazlıklarını ya da zekâlarını anlatarak etrafındakilerin kafalarını şişirmiyordu. Eskiden o da çocuklarını sevmişti, ama yalnızca onların odasında tabii.

Prescott'lara geldiğinin ikinci akşamı, Ursula ile William onun şerefine büyük bir ziyafet verdiler. Kafası işlemeden, konuşmaları çekilmeyen kimseler, dikkatle hazırlanan davetliler listesine alınmamıştı. Listenin hazırlanması sırasında Ursula oldukça sıkıntı çekti. Bir türlü istediği gibi olmuyordu. Sonunda istediği listeyi düzenleyerek rahatladı. Ev işlerine ender olarak karışmasına rağmen yemek listesini kendi hazırlamış, yirmi sekiz kişilik masanın düzenlenmesine gözcülük etmişti. Bu ziyafetin William için ne kadar önemli olduğunu biliyordu... Kendisi de taşra kentlerindeki hayatın yabanî bir yaşayış olmadığını, toplum hayatının güzelliklerinin ve kültürün yalnız New York'ta değil, burada da bulunabileceğini Regan'a kanıtlamaya karar vermişti. Regan'ı beğeniyor ve takdir ediyordu. Onun da kendisini beğendiğini hissetmişti.

Ziyafet güzel bir hava içinde başladı. Ursula dadıları uyararak büyüklerin, evde çocukların bulunduğundan haberleri bile olmamasına dikkat etmelerini tembih etmişti. Ursula için bu o kadar önemsiz bir konuydu ki, dadılara

bunu hatırlatmak zorunda kalması bile onu sinirlendirmişti.

Yemekler nefisti. Servise diyecek yoktu. William şaraptan anlamadığı için şarapları Ursula dikkatle seçmişti. Bay Regan durumdan memnun kaldığını her fırsatta ifade etmeye çalışıyor, kahkahaları sık sık işitiliyordu. Sinirleri uzun süreden beri gergin olan Ursula, kendini rahat hissetmeye başlamıştı. Tatlı getirildi. Bunu Ursula, aşçının şaşkın bakışları altında kendi elleriyle yapmıştı. Birkaç dakika sonra yemek sona erecek, hanımlar başka odaya geçecekler, erkekler pürolarını, içkilerini kendi aralarında içeceklerdi. Şahane bir ziyafetti doğrusu!.

Bay Regan bir fıkra anlatıyordu. Birdenbire dışarıda bir gümbürtü koptu. Küçük Thomas, kendisinden küçük kız kardeşi Julia peşinde olduğu halde odaya daldı... Arkalarından da telaş içinde Bayan Andrew ile Bayan Templeton geliyorlardı. Thomas ile Julia sağlıklı, çevik çocuklardı. Masanın çevresinde koşuşmaya, fındık fıstığa saldırmaya başladılar. Ağızlarına tıka basa yiyecek dolduruyorlardı. Dadılarının elinden ustalıkla kurtuluyor, çığlıklar atıyor, kendilerini yakalamaya çalışan elleri itiyorlardı. Çocuklar ve hizmetkârlar masanın çevresinde koşuşurlarken, bardaklar devriliyor, hanımlar birer çığlık atıyor, sandalyelerinde büzülüyorlar, erkeklerse soğuk bakışlarla durumu seyretiliyorlardı.

Ursula dehşet içinde kalmıştı. Masanın kenarına tutunmuş, gürültü arasında sesini duyurmaya çalışıyordu... Birinin kahkahalarla güldüğünü işitince kulaklarına inanmadı. Regan'a baktı. Gülen o değildi. Durumdan hiç de hoşlanmış bir hali yoktu. Uzanan küçük ellerden bardakları, çatalları, tabakları kurtarmaya çalışıyordu. Durum kimsenin hoşuna gitmemişti. Tabii William dışında. Kahkahayla gülen oydu. Çocukların ve hizmetkârların gürültüsünde gülünecek bir yan bulan, çocuklarına düşkün, müşfik bir babanın kahkahasıydı bu.

William kolunu uzattı. Masanın çevresindeki üçüncü dönüşünde Julia'yı yakaladı. Julia az kalsın Thomas'a çarpıp düşecekti. İki çocuğu da kaldırıp dizlerinin üstüne oturttu. Onlar da, babalarının umduğu gibi şefkatle değil, hayvanlar gibi üzerine tırmandılar. Ursula çocukların babalarının tabağındaki artıklara saldırışlarını gördü. Şımarık feryatlarını işitti. Utanç ve çaresizlikle başını başka tarafa çevirdi.

William hoşgörüyü, «Çılgın gibi keretalar,» dedi. «Hiç bir şeyden geri kalmak istemiyorlar. Ama kızmıyorum onlara. Ne de olsa eğlenmek çocukların hakkıdır.»

Regan cevap vermedi. Gömleğinin koluna baktı. Ter-temiz, beyaz gömleğin kolunda kocaman kırmızı bir şarap lekesi vardı. Hatta şarap göğsüne bile sıçramıştı. Konukların hepsi konuşmadan birbirilerine bakıyordu. Odada çocukların şımarık söyleşmelerinden başka ses duyulmaz olmuştu.

Nihayet Ursula sapsarı kesilerek, «Lütfen çocukları götürün,» diye emretti hizmetçilere.

William masanın öteki ucundan Ursula'ya baktı. Çocuklarını sımsıkı göğsüne bastırdı. Kaba bir tavırla, «Ne demek istiyorsun?» dedi. «Onların da burada eğlenmeye hakkı var!» Sonra alaycı bir sesle ekledi. «Konuklarımız çocuklara senin kadar soğuk değillerdir belki de!»

Masadakilere baktı. Onların gülümseyerek kendisini onaylamalarını bekledi. Ama hiç kimse başını çevirip ona bakmadı bile.

Ursula dehşetle, 'bu derece sersem olmasına imkân yok,' diye düşündü. Regan'a bakıp, gülümsemeye çalıştı. Zoraki bir gülümsemeydi bu.

«Çocuklarımız o kadar hareketli ki...» Bakışları çaresizlikle Regan'ın gömleğinin göğsüne ve koluna gitti... «Şimdiki çocukların ne kadar yaramaz olduklarını siz de bilirsiniz, Bay Regan.»

Bay Regan sakince, «Sevgili Ursula, benim çocuklarım büyüdüler artık!» dedi. «Çok şükür Tanrıya.» Sonra Ursula'nın perişan halini görerek, «Çarçabuk büyüyorlar Ursula, hiç üzülme!»

Ursula ayağa kalktı. Ötekiler de onunla beraber kalktılar. «Beyleri yalnız bırakalım,» dedi yorgun bir sesle. Kadınları dışarı çıkardı. Oturma salonuna geçince, kadınlar nezaketle Ursula'ya geçen olayı unutturmaya çalıştılar. Hiç kimse çocuklardan söz etmedi. Ursula gülüyor, konuşuyordu. Ama aslında söylediklerinin farkında bile değildi.

Daha sonra William'ın çocukları odalarına göndermediğini öğrendi. Regan ve öteki birkaç konukla önemli bir para konusunu tartışırken çocuklar da yanında kalmışlardı. Gerektiği gibi konuşamamışlar, sonunda konuklar susmak zorunda kalmışlar, William çocuklarıyla şakalaşırken koltuklarında sessiz sedasız oturmuşlardı. Nihayet beyler hanımların yanına geçmek için ayağa kalkınca, William istemeye istemeye çocukları yukarı kata götürmüştü. Bu sefer de en azından yarım saat aşağı gelmemiştii.

O geceden sonra çocuklar, Regan'ın konukluğu süresince, onlarla birlikte yemek yediler. Ursula devrilen süt bardaklarının, masanın çevresinde hizmet eden uşakların dikkatini çekmek için atılan çığlıkların, William'ın yanından ayırmadığı Bayan Andrew ile beraber zamanlarının yarısını Matthew, Thomas ve Julia'ya vermelerinin anısını ayıarca unutamadı.

Regan, New York'ta önemli bir işi olduğunu ileri sürerek ziyaretini kısa kesti. Ursula kendini tutmuştu ama William ile yalnız kalır kalmaz ciddi bir tartışmaya girişti. Kocasına geçirdikleri haftanın utancını, şaşkınlığını anlatırken âdeta sinir krizleri geçiriyordu.

«Galiba Bay Regan'ın Thomas'ın terbiyesizliği ve Julia'nın feryatları yüzünden gittiğini farketmedin, değil mi William? Herhalde Bay Regan'ın, Bayan Andrew'ün varlı-

ğından hoşlandığını sanmışsındır? Bay Regan'ın burasını tımarhaneye benzettiğinden hiç kuşkusuz yok! Adam hiç de haksız değil!»

William kıpkırmızı kesildi. Ursula'ya öfkeyle baktı. «Çocukların, büyüklerden daha önemli olduklarını anlamıyor-sun,» dedi.

«Bay Regan öyle düşünmüyor!» diye bağırdı Ursula. «Akli başında hiç kimse böyle düşünmüyor!»

Bu tartışma da, çbürleri gibi, karı koca arasındaki mesafeyi açmaktan başka işe yaramadı. Ursula mümkün olduğu kadar az sayıda eğlence düzenledi. William ile yalnız kaldığı zamanlarda da havadan sudan konuşup tehlikeli konulara girmemeye çalıştı.

Çocukların William'a karşı nefret duymaya başladıklarını hisseden Ursula'nın üzüntüsü büsbütün artmıştı. Kendilerini frenlemeye çalışan annelerine de içerledikleri ke-sindi.

İyi yönetildiklerinde bir evin eğlencesi, neşesi olabilecek çocuklar, bu görkemli evi bir mutsuzluk ve huzursuzluk yuvası haline getiriyorlardı. Anne ve babalarının arasına öldürücü birer düşman gibi giriyor, bağlılığın olması gerektiği yerde ayrılık ve yakınlığın olması gerektiği yerde uzaklık yaratıyorlardı.

Akli başında bir kadın olan Ursula, evliliğinin başarısız olduğunu anlamıştı. Ama mutluluklarının hiç olmazsa bir bölümünü kurtarmaya çalışıyordu. Sık sık kocasıyla birlikte seyahatler düzenledi. William tekliflerini pek seyrek kabul etti. Washington'da, Chicago'da, New York'ta ya da Pittsburgh'da bir otelde yalnız kalır kalmaz Ursula onun huzursuzluğunu farketmeye başlıyordu. Birbirlerine söyleyecek hiçbir şeyleri yoktu. Yine de William'ın Ursula'ya baktığı zaman gözlerindeki ifadenin yumuşadığı anlar oluyordu. Ama bu anlar o kadar enderdi ki. Yine de Ursula onları içinde sevgiyle saklıyor, kocasından uzak geçen günlerde o anları ısrarla hatırlamaya çalışıyordu.

Evde William'ın Ursula'yla meşgul olduğu zamanlar pek seyrekti. Böyle bir şey olsa bile Thomas'ın gürültüsü, Julia'nın öfkeli çığlıkları araya giriyordu. O zaman şömine-nin önündeki, ya da bahçedeki sakin saatler sona eriyor-du. William derhal karısını unutup, çocuklarının yanına koşuyordu.

Başka bir kadın oisa, kendisini kocasından ayırıyorlar, evliliğini mahvediyorlar, ortalığı bir karabasana çeviriyor-lar, diye çocuklarından nefret ederdi. Ama Ursula bu gibi duygulara kapılmayacak kadar zeki bir kadındı. William karısının mutluluğuyla birlikte çocuklarınınkini de yaktığın-dan habersizdi.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Pazar günleri öğleden sonra, William babalık görevle-rini yerine getirirken, Ursula'nın elinden geldiği kadar sa-bırlı, soğukkanlı olması gerekiyordu. Sağlığı yerinde oldu-ğu zamanlar bu o kadar güç olmuyordu. Şimdiki gibi ha-mile ya da yorgun olduğu zamanlarsa buna tahammül edemeyeceğini hissediyordu. Birinin kendisine şefkat gös-termesini bekliyordu. Yatağa uzanmak, William'ın elinden tutarak onunla tatlı tatlı konuşmak istiyordu. Ama imkân-sız şeydi bu. Çünkü William'ın sevgisini kazanabilmesi için, çocuklarına düşkün bir anne rolü oynamaktan başka ça-resi yoktu. İçini çekerek, peşinde Oliver olduğu halde ço-cukların odasına girdi.

Evet, her pazar öğleden sonra olduğu gibi, sıkıcı bir hava vardı etrafta. Büyük ve güzel oyun odası alacakaran-lıktı. Şöminenin ışıklarıyla doluydu. Şöminenin yanına otur-muştu William; Julia dizlerindeydi. Ayaklarının dibindeki Thomas bir oyuncağı hırsıyla parçalıyordu, Thomas yıkıp dökmekten hoşlanan bir çocuğu zaten. Matthew pence-renin yanına oturmuştu. Şöminenin titreyen ışığında bir

peri masalı okuyan William'ı dinleyip dinlemediğini anlamak güçtü. Uzaktaki bir masada, dadılardan biri çocukların akşam yemeğini hazırlıyordu. Çünkü Ursula pazar günleri akşam yemeğini kocasıyla başbaşa yemek istediğini ısrarla söylemekteydi. Evliliğinin tek zaferi bu olmuştu. William'ın çirkin bir şekilde susmasına, karısına tiksinecek, acı acı bakmasına rağmen Ursula kararından vazgeçmemişti. Çocukların tapıldığı bu ortamda sessiz ve mazlum Bayan Andrew ile Bayan Templeton oturuyorlardı.

Ursula herkesi aldatacak kadar sakın bakışlarla odayı taradı. Bayan Andrew ile Bayan Templeton, William'ın hemen arkasında oturuyorlardı. Ursula hafifçe gülümsedi. Ama onu gören çocuklar hiç ses çıkarmadı. William o anormal sahip olma duygusuyla, karısının önünde çocuklarını yüksek sesle koruyarak, iki oğlanla, küçük kızı annelerinden uzaklaştırma başarısını sağlamıştı... Thomas annesine kaba bir şekilde, Matthew küçük, dokunaklı yüzünde soğuk bir ifadeyle baktı. Julia, babasının dizinde huzursuz huzursuz kıpırdandı. Masadan kendisine pasta verilmesini istedi, dadının uzattığı pastayı çarçabuk yutuverdi. William dalgın dalgın Ursula'ya bakarak, küçük kızının kahverengi saçlarını şefkatle okşadı.

Ursula neşeli çıkmasına çalıştığı bir sesle, «Aman Allahım, burası ne kadar karanlık!» dedi. «Nancy, lütfen bir iki lamba yakar mısın? Nasılsın, William? Sevgili Tommy bak güzelim yaylı kuklayı ne yaptın? Baban onu senin için almıştı. Matthew iyi misin? Niçin pencerenin yanında yalnız başına oturuyorsun?» Cevap beklemedi... Sesindeki neşeyi, canlılığı arttırarak, «Oliver ile birlikte Alice'lerden geliyoruz. Tam gezinti havası.»

«Geç kaldın,» dedi William. Ama sesinde suçlayıcı bir hava yoktu. Hatta memnun olmuş bile denebilirdi. «Bir saat önce bir şeyler yedik.» Ursula'ya ifadesiz gözlerle bak-

tı. Yüzü dalgın ve donuktu.

'Demek bu akşam beraber yemek yemeyeceğiz,' diye düşündü Ursula. Yüzündeki gülümsemesini bozmadı. «Çok üzgünüm. Vaktin bu kadar geç olduğunu farkedemedim... Ben kendi odamda yerim.»

Ama William, Oliver'e bakıyordu. Kocasının Oliver'e bakışları, Ursula'yı birtakım garip düşüncelere sürüklerdi. Acaba evlat edindiği birkaç yıl öncesine kadar taptığı bu çocuğu şimdi bir parçacık olsun seviyor muydu?... Bir keresinde Ursula, Oliver'in babasını, dışardan bakanların bile rahatça anlayabileceği bir şekilde rahatsız ettiğini farketmişti.

Oliver çekinmeden, korkmadan babasına doğru gitti. William'ın sert yanağını öptü. «Hayırlı akşamlar, baba,» dedi. William'a gülümsedi. Eliyle babasının omzuna dokundu.

William kısaca, «Hayırlı akşamlar,» dedi. Çocuğa bakmaya devam ediyordu. «Sana doğum gününde bir saat hediye etmiştim, Oliver. Saate baksaydın vaktinde dönebilirdiniz. Tam bir saat geç kaldınız. Anneni uyarman gerekirdi.»

Ursula atıldı. «Benim hatam,» dedi. «Alice ile bahçeye çıktık. Konuşmaya dalmışız. Oliver'i suçlama.»

Ursula, Oliver'e özür diler gibi baktı. Ama Oliver, William'ın yanında duruyor, âdeta babasını korumak istiyordu. Tam o sırada Julia, Oliver'in dizine bir tekme savurdu. «Defoll!» diye bağırdı. Ursula'nın dikkati birden o yana çevrildi. Orada kaldı. Yanılmamıştı. Ufacık bir bebek olmasına rağmen Julia Oliver'in babasına karşı takındığı koruyucu hali hissetmişti. Bunu Thomas da biliyordu. Oturduğu yerde kıpırdandı. Oliver'e çirkin çirkin baktı. Matthew pencereden döndü. Açık renk gözlerini üvey kardeşinin üzerine dikti.

William küçük kızına şefkatle, «Şişşş,» dedi. Tekrar başını iri, kemikli eliyle okşadı. «Kardeşinle bu şekilde ko-

nuşmamalısın.» Julia yine feryat etti. Babasının dizlerinde kıvrandı. Küçük, sevimli başını çevirdi. Babasının elini ısır-
dı.

Ursula'nın sabrı tükenmişti. Kendini tutamayarak aya-
ğa fırladı. «Julia! Yaramaz çocuk! Nancy, Julia'yı derhal
al götür,» Ağır bedeninin izin verdiği kadar hızla William'
ın yanına koştu. Elini yakaladı. Diş yerleri derindi. Kızar-
mıştı. Bir iki diş yeri kanamaya başlamıştı. William'ın çok
şaşırdığı belliydi. O da diş izlerine bakıyordu. Julia avaz
avaz bağırmaya başladı. Babasının dizlerinden yere kay-
dı... Bayan Templeton'a koştu.. Fakat kadın ne yapacağını
bilemiyordu. Julia eteklerine sarılırken, çaresiz bir halde
duğu yerde kalakaldı.

William elini Ursula'dan çekti. Pek yaşlı olmamasına
rağmen derin çizgilerle dolu yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Ur-
sula'yı nefretle süzdü. «Niçin bu kadar heyecanlanıyorsun?
Lütfen otur. Julia bebek henüz. Bir şey anlamıyor.»

Yalnızca bu sevgili eldeki yara yerlerini, kanı görebilen
Ursula, kolay kolay kendine gelecek halde değildi. Döndü.
Bir anda Julia'nın yanına koştu. Yanağına kuvvetli bir to-
kat aşketti. «Seni pis, küçük hayvan!» dedi. Öfkesi güçlü,
amansız, bir rüzgâr gibiydi. Soluk soluğa, «Derhal Julia'yı
götür, yatır!» diye bağır-
dı.

Herkes Ursula'nın öfkeli yüzüne bakıyordu. Bütün ço-
cuklar sinmişlerdi. Thomas gülmüyor, hayretle annesine
bakıyordu. Matthew gözlerini kırptırıyor. Oliver yerin-
den kıpırdamadı. Nancy tereddütle, William'a bakmamaya
çalışarak Julia'yı kucağına aldı. Julia bağırıp çağırıyor, kol-
larını yardım diler gibi babasına doğru uzatıyordu. Yüzü
öfke ve hayret doluydu. Bacaklarını düşmanca Ursula'ya
doğru sallıyordu. Ursula bacaklardan birini yakaladı. Kal-
çasına kuvvetli bir tokat daha attı. Julia birden sustu. Bir
an ses çıkmadı. Sonra ağlamaya başladı.

«Götür şunu, Nancy!» Ursula'nın sesi güçlü ve karar-
lıydı. William'ın ağır ağır, düşmanca ayağa kalktığını gör-

dü. Nancy odadan çıkmıştı. Kapı onun ve ağlayan çocuğun ardından kapanmıştı.

«Ursula!»

Ursula kalbi hızlı hızlı atarak kocasına döndü. «William,» dedi. Bakıştılar. William konuşamıyordu. Yanağı se-yiriyordu. Ursula'nın hamile olduğunu hatırlamıştı belki. Öf-kesini tuttu. Biraz sonra kaba bir tavırla, «O çocuğa, o be-beğe nasıl vurursun! Emirlerime aykırı olduğunu biliyor-sun.»

«Emirlerin!» dedi Ursula. Eli karnına doğru gitti. Wil-liam bu davranışı gördü. Öfkesi geçmemişti ama korkmuş-tu. «Ursula, derhal oturmanı emrediyorum,» dedi. «Çok çir-kin bir sahne yaratıyorsun.» Ursula'nın kolunu tuttu. Par-makları kuvvetliydi ama Ursula onlardaki korkuyu hissedebiliyordu. William, Ursula'yı bir sandalyeye oturmaya zor-ladı. Yanında durdu. Gözleri parlıyordu. Omuzunun üstün-den kâhya kadına seslendi: «Bayan Templeton, Bayan Prescott için bir fincan çay getirin.»

'Demek duruma hâkim olmanın çaresi varmış,' diye düşündü. Ama aklına gelen bu düşüncüyü hemen reddetti. Bu prensip sahibi olmayan, iradesiz kadınların yoluydu. Ba-yan Templeton'un getirdiği çayı aldı. Ellerin titremesine engel olamıyordu. Hayretle William'ın çayın şekerini karış-tırdığını gördü. Başını kaldırıp baktı. Gözleri yaşlarla dol-du.

«William,» diye fısıldadı. «Haydi gidelim, benim odama gidelim. Nereye olursa olsun.»

«Çayını iç,» dedi William ciddiyetle. Ama şakaklarına dokunuşunda çaresiz bir hal vardı. Şöminedeki ateş bir an parladı. Ursula, William'ın saçlarındaki akları gördü. «Ça-yını iç,» diye tekrarladı William.

Ursula çayını yavaş yavaş yudumladı. Sinirleri yatışı-yordu. Bir an süren öfkesi saman alevi gibi yanıp sönmüş-tü. Şimdi bütün soğukkanlılığını toplamıştı. Hattâ babası-nın ayakları dibinde çömelmiş oturan Thomas'a baktı. Be-

bekliğindeki gibi güçlü kuvvetli, kaba yapıydı. Onda tıpkı dış görünüşü gibi, incelikten yoksun kaba bir duygusuzluk vardı.

Ursula, gözlerini Matthew'e çevirdi. Ona karşı aşırı şefkat duyuyordu. Matthew'un en sevdiği çocuğu olacağına inanmıştı. Ama bu çocukta anlayamadığı bir özellik vardı. Thomas kadar boylu olmasına rağmen hatları çok zarifti. Onun için zayıflamış hissini uyandırıyordu.

Ursula bakışlarını oğullarından üzüntüyle ayırdı... Şimdi Julia'nın küçük, şımarık, arsız yüzü gözünün önünde canlanmıştı. Güzel bir yüzdü, evet. Julia'da Ursula'nın gözleri vardı. Matthew kadar da zarifti. Ama kardeşindeki içine kapanıklık onda yoktu.

Ursula içini çekti. Çocuğa vurduğu için pişmandı şu anda. Julia'nın değildi bütün kabahat. Onu William şımartmış, mahvetmişti. Bütün güzelliğine, tatlılığına rağmen, seilmeyen bir kişi olma yolunu tutmuştu.

Ursula üzüntülerini yenmeye çalıştı. Çocuğun babasına baktığı anda yüzünde beliren hain ifadeyi hatırlamıştı. Bu öyle haince bakıştı ki, ancak nefret ve kinden doğabilirdi.

Ursula'nın bakışları tekrar odada gezindi. Oliver'e, Matthew'a, Thomas'a baktı.

Ayağa kalkarken, sakın ama kararlı bir sesle, «William, ben odama gidiyorum,» dedi. «Seninle konuşmak istiyorum. Çok önemli.»

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kendi dairesine gelince, Ursula özür dileyerek giyinme odasına geçti. Ağır sokak elbisesini, bütün bedenini sıkan korseyi çıkardı. Üzerine lavanta rengi ipek bir sabahlık aldı.

Penceresinden dağlar görünüyordu. Bunlar küçük evi-

nin arkasında yükselen kudretli dağlar değildi. Gittikçe karararak gökyüzünün açık pembe rengine karşı, daha koyu bir pembelik içinde duruyorlardı. Üzerlerinde akşam yıldızları göz kırptırıyorlardı. Birden Ursula bütün benliğini bir kederin kapladığını hissetti. Beyazımsı çizgilerle dolu gökyüzünün donuk, sisli bir görünüşü vardı. Sanki güneş hiç oralarını ısıtmamış, parlatmamış gibiydi. Hiç ses işitilmiyordu. Ev tümüyle sessizdi. Dikkatle dinledi. Bitişik odada William'ın ağır ağır bir aşağı bir yukarı dolaştığını işitti. Bu ayak sesleri de onun kadar yorgundu. Birden ağlamak istedi. Oturdu. Dirseklerini tuvalet masasına dayadı. Alnını avuçlarına dayadı... William'la konuşması gerekti. Ama insan William'a ne söyleyebilirdi ki?... Geçen şu yıllar süresince William'a yaklaştırmaya, onun bir parçası olmaya, ona sevgiyle dokunmaya çalışmıştı. Hepsisi imkânsızdı. Aptal kişiler değillerdi. Aralarında duran, onları susmaya zorlayan gölge neydi?...

William'ın kendisini sevdiğinden, her zamankinden daha fazla emindi. Ama yine de William'la konuşamıyordu. O da Ursula ile konuşamıyordu. Birçok kez, 'Benden korkuyor,' diye düşünmüştü. Ama Ursula da onun bu korkusundan korkuyordu galiba.

Doğruldu. Ellerini saçlarının üzerinden geçirdi. Mümkün olduğu kadar sakın olmaya çalıştı. Sonra yatak odasına geçti. William pencerenin önünde durmuş, evinin çevresini kuşatan parka bakıyordu. Ursula'nın içeri girdiğini farketmemişti. Geniş omuzları hafifçe düşmüştü... Başını önüne eğmişti.

William da düşünüyordu. Aşağıdaki araziye, Schiller caddesi boyunca ışıldayarak uzanan gaz lambalarına görmeden bakıyordu. Kendi kendine öfkeli bir sıkıntı ve üzüntüyle, 'Ursula ile konuşmak, düşündüklerimi anlatmak olanaksız,' diye düşünüyordu. Dertlerini anlatabileceği Dr Cowlesbury'den başkası yoktu. «Ursula'ya niçin ondan daha çok söz etmedim? Onu, Cowlesbury'nin evine götür-

receğime söz verdim ama götürmedim. Neden?»

William şöyle düşünüyordu: 'Bildiğim bir tek şey var. Ursula da benim nefret ettiğim kişilerden nefret ediyor. Ama gülümsemenin içinde gizlenmiş bir nefret bu. Oysa ben onun gibi nefret edemiyorum. Nefretim fırtınalı, sert. Niçin acaba? Çünkü Ursula onların düzeyine inebiliyor, onları tatlı tatlı, sinirlerini bozmadan hor görebiliyor. Ben onun gibi yapamıyorum. Bu yobaz kafalı aptalların, çıkar düşkünü sefillerin, şerefsiz, acımasız insanların düzeyine inemiyorum!'

Ursula arkasından yavaşça, «William,» dedi.

William döndü. Lambaların ışığı altında yüzünün ifadesi daha yorgun ve küsmüş bir anlam kazandı. Ursula'nın yerleştiği günden beri yavaş yavaş değiştirdiği bu büyük, güzel odanın ortasında duruyordu. William'a göre Ursula odayı sönükleştirmişti. Gerçekten de mürnkün olduğu kadar pastel renklerle döşenmişti oda.

Genç kadın soğuk denebilecek bir sesle, «Lütfen otur, William,» dedi. William daha şimdiden sinirlenmeye başlamıştı. Ursula'ya olan güçlü özleme, onunla konuşmak için duyduğu arzuya, içinde yaşayan kine karşı kendiliğinden uyanan bir savunma duvarıydı bu öfke. Ama Ursula'ya bunu anlatmanın imkânı yoktu. Çok soğuk, çok dengeli, çok ciddi bir insan olarak görüyordu karısını.

William hemen oturmadı. Bir süre ayakta, konuşmadan birbirlerine baktılar. Aralarına yine o eski soğukluk girmiş, bütün silâhlarıyla onları ayırıyordu. William soluk pembe renkli kumaşla kaplanmış bir koltuğa çöktü, Ursula da karşısına oturdu. Kibar bir tavırla ayak ayak üstüne attı, ellerini kucağında kavuşturdu.

Ursula rahat bir sesle, «William, herhalde artık birtakım şeyler üzerinde anlaşmanın zamanı geldi. Birbirimizle açıkça konuşmalıyız.»

'Açıkça!' diye düşündü William.

Ursula, «Bana hiçbir sıkıntıdan söz etmiyorsun,» de-

di. «İş hayatında canını sıkın bir durum varsa, ben de bilmek isterim.»

William çocuklardan söz edeceklerini, her zamanki kavgalarından birine başlayacaklarını sanmıştı. Ursula çocuklardan söz açmamıştı ama William onun bu konuya başka bir yoldan geleceğini hissediyordu.

«Ne demek istiyorsun?» dedi sinirli bir tavırla.

Ursula umutsuzca ellerini havaya kaldırdı...

Sonra kucağına bıraktı. «William, ne demek istediğimi anlıyorsun!»

«Benim 'işlerim'!» dedi. Sesinde hakaret edici bir hava vardı. «Sen benim 'işlerim'den ne anlarsın?» Ursula'nın konuşmasını bekledi. Ama karısı konuşmadan William'a bakıyor, bekliyordu. William ayağa kalktı. Ursula'ya tepeden bakıyordu şimdi. «Ne istiyorsun? Yerine getiremediğim bir ihtiyacın mı var? Hizmetçilere yol mu verdim?» Artık iyice kızmıştı William. «Ne demek istiyorsun?» diye sordu yeniden. Sesi öfkesinden kabalaşmıştı.

Ursula hiçbir şey söylemeden bir süre daha kocasına baktı. Sonra yumuşak bir sesle, «Belki de sadece kuruntu benimki,» dedi. «Ama yaşayış tarzımız eskisinden daha masraflı. Kulağıma dedikodular geliyor. Philadelphia, Pittsburgh, New York ve Boston'dan gelen yabancıların bile aralarında senden konuştuklarını işitiyorum.»

«Neymiş bu olağanüstü konuşmalar?»

Ursula ağır ağır, «Böyle konuşuyorum, çünkü tutumluluk benim içime yerleşmiş,» dedi. «İsraf ve lüksü hoş karşılamayan bir ortamda yetiştim. Bütün bunların, —çevresini işaret etti— israf mı, yoksa lüks mü olduğunu bilmiyorum. Bizim gibi yaşayan kimseyi görmedim... Sözü gelişi neden bu kadar çok hizmetçi kullanıyoruz. Bir dadı varken niçin bir tane daha tutulsun? Lucy çocukların hepsine bakacak yetenekte.»

Ursula konuşurken William ses çıkarmadan dinlemişti. Ama suratı gittikçe morarıyordu. Ursula sözünü bitirin-

ceye dek bekledi. «Seninkine hasislik denir. Her kuruşu hesaplamak istiyorsun. Sana tekrar tekrar anlattım. Yaşadığımız hayatı sağlayacak durumdayım. Neden fakir bir yaşayışımız olsun?»

Ursula küçümsemeyle gülümsemekten kendini alamadı. İşte William'ın tahammül edemediği şey, Ursula'nın bu soğuk, kendini üstün görür gibi gülümsemesiydi... «Hizmetkârları azaltırsak fakir mi oluruz yani!»

«Buna karar verecek olan benim,» dedi William. Kendine hâkim olmaya çalışıyordu. O eski, marazi öfkesi uyanmıştı. Buna sebep olduğu için karısından nefret etti. Sesi yükseldi. «Bu şekilde konuşmakla beni ne kadar üzdüğünün farkında değilsin!»

Ursula ciddi bir sesle sordu. «Ne yapıyorum, William? Senden bir parça tutumlu davranmamızı istemekle, sana ne gibi zararım dokunabilir?»

Sanki Ursula'yı bakmaya tahammül edemiyormuş gibi, William pencereye döndü.

Ursula gayet yumuşak, «Bundan daha az şeye sahip olmak ya da daha az hizmetçimin bulunması beni rahatsız etmez,» diye devam etti. «Hatta bazen bütün bunlar bana sıkıntı veriyor. Kocamın huzurunu gösteriştten daha önemli buluyorum.»

«Evet,» dedi William, «Hepimizi o sıkıntılı küçük evine tıkıştırmaktan büyük bir memnuniyet duyarsın... Biliyorum. Zengin bir hayat yaşamak için bir arzun yok. Yararsız ve dokunulmayan bir servet daha hoşuna gider... Bunu şimdi yaşadığımız gibi yaşamaya tercih edersin... Bir erkek, başarılı olduğunu gösterecek şekilde yaşamalıdır. Başarının kanıtı olacaktır bu.»

Ursula içinden, 'ne garip bir düşünce tarzı,' diye düşündü. William'ın hissettiği korkuyu yatıştırmak için sükûnetle konuşmaya çalıştı. «Daha önce de dediğim gibi, babamla çok alçakgönüllü bir hayat yaşadık. Paranın değerini bilirim. Çünkü öyle gördüm. Onun için bütün bunları

sağlayacak durumda olsan bile, gereksiz yere para harcamanı aklım almıyor.»

William öfkeyle, «Her atılımda bana çelme takmaya çalışıyorsun,» diye parladı. «Kendime olan güvenimi sarsmak istiyorsun.»

‘Ne kadar çocukça, ne kadar acınacak bir durum,’ diye düşündü Ursula. İçini çekti. «Seni kırdımsa özür dilerim William. Ne de olsa kendimi bir hayat boyu edinilen alışkanlıklardan kurtaramam.»

Ursula böyle özür dilediği zaman William daha da çok sinirleniyordu. «Çocuklarıma en iyi şeyleri vermeme bile kızılıyorsun,» diye bağırды. «Sanki yokluk çekmeleri onları ahlâk sahibi yapacakmış gibi.»

Ursula kendini tutamayarak, «Doğrusu terbiyelerine söyleyecek söz yok, çocuklarımızın!» dedi.

«Evet, anlıyorum! Sana kalsa peynir, ekmek yer, tavun aralarında yaşarlar. Onları olgunlaştırmak, parayı senin sevdiğin gibi sevmelerini öğrenmek için! Hiçbir zaman, çocuklarımıza karşı görevlerimiz olduğu aklına gelmedi. Dünyaya gelmeyi onlar istemedi. Biz kendimiz getirdik!»

Ursula sakın bir sesle sözünü kesti. «Neden makul konuşmuyorsun? Sen de, ben de ailemizin bizi dünyaya getirmelerini istememiştik. Bizi de onlar getirdiler. Bu saçma bir tartışma. Biz, bizi dünyaya getirdikleri için anne babamıza nasıl minnettarsak, çocuklarımız da bize minnettar olacaklar. Yaşamaktan güzel şey var mı? En büyük bir lütuf bu insanlara!»

Ursula bir an soluklandı, sonra devam etti: «Hayattan nefret eden kişilerin, gerçekte, doğuştan katil olduklarını düşünmüşümdür. Her müstebit hükümdar, mutlaka kendi hayatından ve başkalarının hayatından nefret etmiştir.»

William öfkeyle, «Seni dünyaya getirdikleri için ana babana minnettar olduğunu mu söylemek istiyorsun?...» dedi. «**Böyle bir** dünyaya getirdikleri için mi?»

Ursula yorgun bir tavırla, «Ben bu dünyayı hiç de ‘böy-

le bir dünya' bulmuyorum,» dedi. «Hayatı ilginç, büyülü, ısıtırap çektiğim zamanlarda bile heyecan dolu buluyorum. Bu yüzden her türlü acıya katlanıyorum. Evet, bana hayat verdikleri için anne - babama minnettarım.»

«Boş lâf,» diye bağırdı William. «Ancak gerçekten yaşamayan kişiler böyle konuşurlar. Hayat hakkında ne biliyorsun ki? Hiçbir şey! Zaten hayatın ne demek olduğunu bilmeyenler şair kesilirler!»

Ursula kırılmış gibi başını kaldırdı. William bunu gördü. Nefreti, yorgunluğu tahammül edilemeyecek bir dereceye vardı. Ursula'nın solgun, güzel yüzüne bakıyor, bunun kendisine ne denli yabancı olduğunu düşünüyordu. Sanki Ursula insandan başka bir varlıktı.

William birdenbire Ursula'nın daha önce söylediği bir sözü anımsayınca; «Sana hiçbir şey anlatmıyormuşum! Nasıl anlatabilirim ki? Kafan almaz,» dedi.

Ursula'nın başını önüne eğmesini, ellerine bakmasını izledi. Şimdi Ursula'nın sakinliği William'ı daha çok sinirlendiriyordu.

«Evet, hayat gaddardır,» diye devam etti acı bir sesle. «Kural ve terbiyeden haberi yoktur. Sizlerin alışmış olduğunuz kalıplara da sığmaz. Öylesine korkunçtur. İşte çocuklarımı bu yüzden onun tehlikelerinden elimden geldiğince korumaya çalışıyorum. Bunu sen anlamazsın. Ama ben onları senin karşı koymana rağmen korumakta devam edeceğim.»

«Güvenlikte olmalarını mı istiyorsun?...» dedi Ursula. «Hayattan hiç korkmasınlar yani!»

William dudak bükerek, «Evet, bu şekilde de söylenebilir!» dedi.

«Demek senin istediğin çocukları yaşamaktan alıkoymak, onları daima himayen altında tutarak hayatın ne demek olduğunu öğrenmelerine engel olmak? Düşüncelerin hiç birbirine uymuyor.»

Ursula, William'a uzun uzun, düşünceli gözlerle bak-

tı. «Ben acı çekmeler bile yaşamalarını tercih ederim. Onların acı çekmelerini istemiyorsun. Ama acı çekmeden yaşamaz ki.»

William alaycı bir tavırla güldü. «Acı nedir bilmeyen birinin bunu söylemesi çok kolay.»

Ursula içini çekerek ayağa kalktı. Lambalardan birine yaklaştı. Fitilini çevirip ışığı çoğalttı. Durdu. Perişan bir halde lambaya baktı. Parmaklarını camın üzerinde gezdirdi. Sonra ciddi ama sakin bir sesle, «Şimdi anlıyorum ki, çocuklarımız konusunda asla anlaşmaya varamayacağız,» dedi. «Ama şunu bilmeni istiyorum, William, benim için sen, çocuklarımdan daha önemlisin.»

Bu sözler William'ı duygulandırmıştı. Ama çocukları koruma duygusu bunu bastırmıştı.

«Onlar senin için önemli olamaz. Çünkü hiçbir yakınlık duymuyorsun onlara. Çocuklar da sana karşı soğuk... Çünkü onları anlamıyorsun, sadece disiplin altına almaya çalışıyorsun.»

«Ah, William, çocuklarımıza bakalım bir kez. Julia arsız, kurnaz ve dik kafalı. Ama bu senin kabahatin.» Ursula sesinin titrememesine çalışıyor, başaramıyordu... «Onu öyle yapan sensin. Tom'u hırçın, kendinden başka kimseyi düşünmeyen, saygısız bir çocuk haline getirdin... Matthew'e her istediğini vererek onun herhangi bir şeye karşı ilgi duymasına engel oldun. Çocuklarımı mahvediyorsun, William.»

William'ın gözlerinde kavgaya hazırlanır gibi öfkeli bir parıltı belirdi. «Çocukları sevmediğin için onları hep kötü yanlarıyla görüyorsun. Onları anlamıyorsun!»

«Ben çocukları körükörüne, sulu gözlü insanlar gibi sevmem.» diye atıldı Ursula. Bütün anlayışına, gayretine rağmen öfkesi gittikçe artıyordu. «Duyguların beni körleştirmedir. Çocuklar insan soyundan ayrı, bambaşka yaratıklar değillerdir. Onlar da hepimiz gibi insan. Eğer insanlar disiplin altına alınmaz, bir kalıba sokulmazsa, onlara top-

lum terbiyesi verilmezse, sonunda anarşi doğar.»

William'ın tekrar konuşmasına meydan vermeden Ursula devam etti. Çünkü William'ın sözlerinin kırııcı, kaba olacağını biliyordu. «Örneğin, oğullarımız pazar okuluna gitmeliler. Artık beş yaşına geldiler. Ama Tanrı hakkında en ufak bir bilgileri yok. Ah, evet, senin fikrini biliyorum... Din bâtil inançtır, dersin. Ama bunu kanıtlayamayız. Belki bir gün dikenli hayat yollarında büyük bir acı ya da sıkıntı anlarında, onlara umut, teselli vermeyeceğini nereden biliyorsun.»

«Biçimcilik bu.» dedi William. Şimdi bütün öfkesi, kini ayaklanmıştı. «Çocuklarımın zihinlerinin bâtil inançlarla bozulmasına izin vermeyeceğim. Bütün zamanlarını gelenek denen saçmaları tekrarlayarak geçiren, biçime bu kadar önem veren sizin gibilere rağmen benim çocuklarım özgür kişiler olacaklar.»

Ursula onun devam etmesine meydan vermedi. Şu anda duygularını kontrol altına alabilmişti. Sesini alçalttı. William'ın gümbür gümbür sesinin havada bıraktığı yankılara göre Ursula'nın sesi şimdi daha etkili oluyordu. «Kor-karım ne demek istediğimi iyice anlatamadım. Ben gele-neklere, biçime kelime olarak değer vermiyorum. Terbiye yönünden etkili oluyor diye takdir ediyorum. Biçim ve ge-lenekler, uygar davranışın, kültürün ilk adımlarıdır. Kişinin toplum içinde, kentlerde komşusunun canına kıymadan ya-şayabilmesi için birtakım ahlâk kuralları bunlardan doğar. Davranış biçimlerinin olmadığı bir toplumda yaşamak çok güçtür.»

William elinde olmadan dinliyordu. Zaten Ursula böyle bir yabancı gibi konuşmaya başladığı zaman hep dinler-di onu. Ama böyle anlarda Ursula'dan nefret ediyordu. Bu kez cevap verirken sesini yükseltmemeye çalıştı. «Ço-cuklarımın doğal olmalarını istiyorum. Bundan başkası iki-yüzlülüktür. Tehlikelidir. Özgürlük birtakım davranış biçim-lerinden daha önemlidir.»

Ursula yorgun yorgun gülümsedi. «Toplumcu anlamda özgürlük ve doğal oluş, uygar bir toplumdan başka hiçbir yerde olamaz. Çocukların birer barbar olarak yetişmesini istemiyorsun değil mi? Disiplin de, biçimciliğin öğelerinden biridir. Kabalığını, gaddarlığını ifade etmekte serbest davranan bir kişi, uygar bir toplumda, onun düşmanı olmadan, yaşayamaz. Toplum da onu bir kenara iter. Yüzyıllar boyunca birtakım davranış biçimleri ve törenler yoluyla, buna dini törenleri de katabilirsin, küçük bir uygarlık kurduk. 'Nezaket' denen şeyi kazandık. Nezekat insanla hayvan arasındaki farkı gösterir.»

William sesini çıkarmadan Ursula'ya bakıyordu... Şimdi ondan âdeta nefret ediyordu. Ursula'nın temsil ettiği şeyden nefret ediyordu. Damarlarında kan yerine yalan akan kişilerin temsilcisiydi Ursula.

Nihayet William boğuk bir sesle, «Bu boş sözlerinle çocuklarımı zayıf karakterli kişiler haline getiremeyeceksin,» dedi.

Ursula içini çekti. «Çocukların karakterlerini bozan sensin, ben değil. Onları hayata hazırlamıyorsun. Hayatla karşı karşıya kaldıkları an hayat onları mahvedecek... Çünkü hayatla mücadele edemeyecek kadar zayıf olacaklar.»

Ursula, 'Söylediklerimi duymuyor bile. Şu anda tek amacı kendini savunmak' diye düşündü.

Ursula'nın hakkı vardı. Çünkü William son sözlerine cevap vermemişti. Yine yüksek sesle, «Çocuklarımızdan hoşlanmıyorsun,» dedi. «Oliver'den başkasına aldırış ettiğin yok.»

Kulaklarına inanamıyordu Ursula. «Bunu nasıl söyleyebilirsin William? Onları seviyorum! Oliver'i de seviyorum elbette! Acaba sen Oliver'e karşı niçin bu kadar aksi davranıyorsun?» Ursula bunun nedenini biliyordu ama William'ın ağzından işitmek istiyordu. «Ben mi?...» diye sordu William. «Aklını kaçırmışsın, sen. Gerçi Oliver benim oğlum değil ama oğlummuş gibi davranıyorum. Bunu inkâr edebi-

lir misin? Onun ihmal edildiğini, ona kötü davranıldığını iddia edebilir misin?»

Ursula, «Evet, ihmal ediliyor,» dedi yumuşak bir sesle. «Oysa Oliver sana tapıyor, ama sen onunla bir tek kelime bile konuşmuyorsun. Niçin William? Onu eskiden çok severdin.»

William soğuk bir sesle, «Onu, oğullarımdan asla ayırt etmedim,» dedi. «Ama daima benden kaçındığı dikkatimi çekti. Hem nankör, hem umursamaz. Bunun sebebi de sensin, Ursula. Onu benim aleyhime çevirdin.»

Bu suçlama o denli gülünçtü ki, Ursula cevap veremedi. Sandalyesine oturdu. Gözlerini kapadı. Bütün konuşmaları boşunaydı.

Yatak odasının kapısının gürültüyle kapandığını işitti. Gözlerini açmadı. Üzerine sıkıntı ağır bir yük gibi çökmüştü. Ağlama huyu olan bir kadın değildi. Ama şimdi, sicim gibi gözyaşları, sessiz sessiz yanaklarından aşağı iniyordu.

Bunlar çocukları için döktüğü gözyaşları değildi. Oliver içinde değildi. William içindi.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

William Prescott bürosundaydı. Sıkıntılı bir tavırla saatine baktı. İki saate kadar Yönetim Kurulu salonda toplanacaktı. Masasının parlak yüzüne parmaklarıyla vurdu. Geniş pencerelerin dışında pırıl pırıl parlayan karlara baktı. Büro çok sessizdi. Şöminenin üstündeki küçük maun saatin tıkırtısı bir gürültü gibi geliyordu insana. Şöminenin parmaklıkları ateşin güçlü alevlerinde ısıtılıyor, arada sırada odun çıtırdıları işitiliyordu. Geniş, rahat bir odaydı. William istemişti böyle olmasını... Chauncey Arnold'un zamanında tika basa dolu, sıkıcı bir odaydı oysa. Şimdi duvarlardan birinde bir kütüphane duruyordu. Kırmızı ve

yeşil deri sandalyeler konmuştu. Başka bir duvara kırmızı deriden bir kanape yerleştirilmişti. William'ın gayet dağınık, disiplinsiz olduğunu söyleyenler vardı. Bürosunun rahat havası, hiç olmazsa iş konusunda böyle olmadığını kanıtlıyordu.

Şöminenin üstünde Dr. Cowlesbury'nin portresi asılıydı. Konuşmalar sırasında, ya da yalnız başına kalınca portreyi incelerdi. Eski bir fotoğraftan yapılmış olmasına rağmen, mükemmel bir eserdı. Dr. Cowlesbury bunu genç William'a alay ederek vermişti. William ısrar edince onu kırmamıştı. Doktorun ince, sakallı yüzü, küçük ama iradeli gözleri, sanatçı tarafından gayet ustalıkla belirtilmişti. Fon, koyu yeşil renkteydi. Doktorun yaşadığı ormanlık bölge anlatılmak istenmişti. William parmaklarını gittikçe artan huzursuzlukla masanın üstüne vurarak resme baktı. Parmakları ağırlaştı. Sonunda durdu. William birdenbire, portreyi ilk gördüğü zaman Ursula'nın söylediklerini anımsamıştı. «İşte ne istediğini bilen bir adam,» demişti Ursula.

Bu sözler anlamadığı bir nedenle William'ı sinirlendirmişti. Zaten Ursula farkında olmadan sık sık sinirlendirirdi onu. «O ve ben birbirimize çok benzeriz,» diye cevap vermişti. «Beni çok iyi yetiştirdi. Ben de daima ne istediğimi bilmişimdir.»

Ursula yalnızca, «Hayır, bilmiyorsun,» demekle yetinmiş, sonra da dönüp başka şeylerden sözetmeye başlamıştı.

Sekreter Watson, elinde birtakım kâğıtlarla içeri girdi. «Servi ormanı hakkında rapor, efendim,» dedi. Kâğıtları masanın üstüne bıraktı. William kâğıtlara kaşlarını çatarak baktı. Gözlerini sekretere çevirdi. Watson, William'ın yaşında, kabak kafalı, düzenli, çarpık burunlu, terbiyeli bir insandı. Patronuna karşı davranışları son derece saygılıydı. Ender olarak hata yapardı. Her bakımdan kusursuzdu. Watson, öteki bütün çalışanlar gibi, patronuna karşı abartmalı bir saygı gösterisinde bulunur, her zaman istekle, he-

yecanla koştururdu. Yine de William, emrinde çalışanların kendisinden nefret ettiklerini, arkasından onu alaya aldıklarını hissediyordu. Acaba sebebi neydi bunun?.. Onlara gerektiğinden daha çok para veriyordu. Fazla çalıştırmazdı. Herhangi biri hastalansa, maaşlarından kesmezdi. Adamlarıyla arasında devrim yaratan bir anlaşma yapmıştı. Bu o denli şaşırtıcı bir şeydi ki, öbür ortaklar şaşırmış, karşı koymuşlardı. Anlaşmaya göre, firmada çalışanların hastalık ya da bir felâket anında kullanmaları için bir miktar para ayrılmıştı. Fakat bütün her şeye rağmen William'dan nefret ediyor, onu küçük görüyorlardı.

William başını kaldırıp Watson'a baktı. «Teşekkür ederim. Başka bir şey var mı?»

Watson her zamanki saygılı sesiyle, «Sizi bir genç görmek istiyor, efendim,» dedi, «Eugene Arnold. Rahatsız edilmemeniz gerektiğini söyledim ama ısrar ediyor. Gitmiyor.»

«Eugene Arnold!» William'ın esmer yüzü kızardı.

Watson sesini çıkarmadan bekliyordu. Eğer William görebilseydi, cevaplandıramadığı soruların cevabını kâtibin duruşundan rahatça anlardı. Watson'un aşırı saygısının ardında sinsi bir alay ve küçümseme vardı. Sekreter 'Şu anda başka bir patron olsa böyle kızarmaz, huzursuzluğunu belli etmezdi,' diye düşünüyordu.

Watson beklerken, arkadaşlarıyla aralarında paylaştıkları gizli istihzayı açıkça hissediyordu. Yere, ayaklarına baktı. William'ın duygularını sezmesinden korkuyordu.

«Eugene Arnold,» diye William tekrarladı dakikalar sonra. «Ne istiyormuş, Watson?..»

«Söylemedi efendim? Ama dışarda bekliyor. Kolundan tutup dışarı atmaktan başka çare yok.»

William kâğıtların üstüne konulan ağırlığı aldı. Tekrar yerine bıraktı. Watson'un kendisiyle için için alay ettiğini

hissediyordu.

«Meşgul olduğumu bilmiyor mu? Peki, niçin bekliyor-muş?»

«Söylemedi efendim,» dedi Watson soğukkanlılıkla.

«Yönetim Kurulunun toplanmasına az bir zaman kaldı. Şimdi onunla uğraşamam. Arnold'a kendisiyle görüşemeye-ceğimi söyle.»

«Daha sonra gelmesini söyleyeyim mi, efendim?»

Watson'un sesi son derece tatlıydı. William ciddi bir tavırla sekreterine baktı.

«Ben böyle bir şey söylemedim, Watson.» William sakinliğini korumaya çalışıyordu.

Watson şaşırmişti. Telâşla, inanamıyarak başını kaldırıp baktı. Sonra tekrar önüne eğdi. Yavaş yavaş kapıya doğru gitti. Belki de yanıliyordu... Belki bütün arkadaşları yanıılıyorlardı. O sırada William'ın sesini tekrar işitti. Sinirli sinirli, «Boş ver! Yolla onu. Ama sadece birkaç dakika vaktim olduğunu söyle,» dedi.

Watson küçümsemeyle gülümseyerek yürüdü. Kapıyı hafifçe aralık bıraktı. Bu hakaret karşısında William ayağa fırladı. Eugene içeri girdiğinde William, iflâs etmiş, zavallı bir babanın oğlunu değil de, önemli bir ziyaretçisini karşı-lıyormuş gibi ayaktaydı.

«Nasılsınız, Bay Prescott,» dedi Eugene. Şapkasını kayıtsız bir vakarla elinde tutuyordu.

William oturdu. Eugene'e baktı. Ona karşı duyduğu o derin nefret içinde bütün şiddetiyle uyandı. Tavırlarındaki kibarlığa rağmen Eugene'in elbiseleri eskiydi. Ayakkabıları yeni boyanmış, parlatılmıştı ama derisi yer yer çatlamıştı. William bütün bunları Eugene'in açık renk, anlamsız gözlerine, renksiz yüzüne yumuşak sarı saçlarına bakmadan görüp farketmişti. Bunlarla birlikte Eugene'in kendine olan güvenini, rahatlığını da hissetmişti.

William, «Ne var, Arnold?» diye sordu. «Herhalde sana çok meşgul olduğumu söylemişlerdir.» Sustu. «Otur,»

diye ekledi.

Eugene kendi kendine gülümsedi. Ama o Watson ve benzerlerinden çok daha zekiydi. William'dan nefret etmiyordu. Çok uzun zaman önce William'da varlığını hissettiği zaaf çok büyüktü. Bir gün genişleyip çökmesi kaçınılmazdı. Ama zamanı hakkında kesin karar vermek kolay değildi.

«Teşekkür ederim, efendim,» diyerek oturdu. «Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm,» dedi. «Çok işiniz olduğunu biliyorum. Acaba bana bir iş verebilir misiniz, diye sormaya geldim.»

«Benim yanımda çalışmak mı istiyorsun?» William'ın sesi soğuktu. Şaşırmıştı. «Neden?»

«Çünkü kereste işini öğrenmek istiyorum. Bunu sizden öğrenmeye karar verdim.»

William Eugene'e baktı. Gözleri kısılmıştı. O da yıllarca önce Chauncey Arnold'un yanına bu şekilde gelmişti. O zaman Eugene kadar gençti. Ama onun Chauncey Arnold'un yanında çalışmak istemesinde bir amaç vardı. Acaba Eugene de aynı amaçla mı gelmişti? William acı acı gülümsedi.

«Kereste işleriyle uğraşan başka şirketler var.»

«Andersburg'da yok. Hiçbiri sizinki kadar büyük değil.» Hiçbir şey Eugene'in sesinden daha vakur olamazdı. William ona dikkatle bakmaya devam etti. Eugene'in kafasından nelerin geçtiğini okumak, bu gözlerin gerisinde neler gizlendiğini anlamak istiyordu, ama olanaksızdı bu.

William ağır ağır, «Pek tuhaf bir durum,» dedi. «Buraya, benden iş istemeye geleceğin hiç aklıma gelmezdi doğrusu.»

«Eğer babamı düşünerek bu şekilde konuşuyorsanız yanılıyorsunuz,» dedi Eugene. Sonra devam etti: «Ben sadece kendimi düşünüyorum. Bu işi eskiden beri severim. Biraz bilgim de var. Ailem ve geleceğim için faydalı olabilecek bir iş yapmalıyım. Bundan başka hiçbir şey ilgilendirmiyor beni.»

William önüne baktı. «Akli başında bir gence benziyorsun,» dedi. Sustu. Kendisinin yerinde başka biri olsa, nasıl davranacağını çok iyi biliyordu. Herhalde düşmanın oğluyla oturup konuşmaya bile kalkışmazdı. Bu düşünce William'ı sinirlendirdi.

«Burada ne gibi bir iş yapabilirsin ki? Bıçkılanede çalışmak ister misin? Ne de olsa, bir öğrenimin var. Yoksa büro işlerinde çalışmayı tercih edersin?»

Eugene, William'ın sesindeki havayı hissetti. Bu seste alay vardı. Çok dikkatli olmalıydı. Bu adama şu andaki durumun gerektirdiği değeri vermemek tehlikeli olabilirdi.

Eugene soğukkanlılıkla, «Büroda çalışmak istiyorum,» dedi. Zarif bir hareketle bacak bacak üstüne attı. «Dediğiniz gibi efendim, iyi bir öğrenimim var. Ve benim için, büroda çalışmaktan daha iyi bir iş düşünemiyorum.»

«Başka bir kente gidebilirsin,» dedi William. Eugene'i dikkatle inceliyordu.

«Olabilir. Ama ben burada kalmayı tercih ediyorum.»

William arkasına yaslandı. Biraz rahatlamıştı. Bir süre daha sessizce Eugene'e baktı. 'Haklıymışım,' diye düşündü Eugene. William Prescott'u ancak akılsız bir insan küçümseyebilirdi.

William'ın Eugene'e karşı duyduğu soğukluk gittikçe artıyordu. Eugene'in çocukluğu geldi hatırına. Babasının yanında oturuşunu, bekleyen bakışlarını anımsadı. Neyi beklerdi acaba?...

Eugene, «Ben de hayatıma bir yön vermeliyim, efendim,» dedi. «Elimden geldiğince gerçekçi olmaya çalışıyorum.»

William zile bastı. Birkaç saniye sonra Watson içeri girdi. William onunla konuşuyordu ama bakışları Eugene'in üstündeydi. «Bay Arnold burada çalışmak istiyor, sekreter olarak. Bir yardımcıya ihtiyacınız vardı galiba.»

Watson'un şaşkınlığı sonsuzdu. Önce William'a, sonra da Eugene'e baktı. Eugene mevkice kendinden üstün biri-

nin karşısında ayağa kalkması gerektiği halde yerinden kıpırdamadı. Tersine Watson'un varlığından habersizmiş gibi duruyordu.

William gülümsedi. «Arnold, sizi özel sekreterim Watson'la tanıştırayım.»

Ancak o zaman Eugene ayağa kalktı. Watson'un huzursuzluk, şaşkınlık dolu gözlerinin içine baktı.

«Memnun oldum,» dedi. Boyu Watson'dan daha uzundu. Sesinde ve duruşunda kesin bir otorite vardı.

Watson şaşkın şaşkın, «Ben de,» diye cevap verdi. Patronuna döndü. «Bay Prescott, yardımcıya ihtiyacım yok. Sizden böyle bir şey istediğimi hatırlamıyorum.»

«Şimdi bir yardımcınız var,» dedi William. Watson sustu. Hata yapmıştı. Kötü bir hata. Şimdi anlıyordu bunu. Kendine sabit gözlerle bakan William'ın gözlerinde hatasını açıkça okuyordu.

«Watson, Bay Arnold'a yeni ödevlerini anlat.»

Eugene Prescott'a döndü. «Teşekkür ederim, efendim. Elimden geleni yapacağım.» Eugene'in davranışı, sesi kadar ciddi, saygılı bir hareket görmemişti William. Hiçbir şey söylemeden karşısındaki iki adama bakıyordu. Eugene eğilip selam verdi. Kapıya doğru yürüdü. Watson da peşinden yavaş yavaş gitti. Kapının önüne gelince duraladı. Hızla döndü. Ama William onun konuşmasına meydan vermeden, «Artık beni rahatsız etmeyin,» dedi.

Watson kapıyı yavaşça kapadı. Odası William'inkine bitişikti. Gidip masasına oturdu. Kalemını aldı. Eugene onu izlerken hafifçe gülüyordu. Watson kalemını fırlatıp attı. Ağzını açtı. Konuşmak, öfkesini açığa vurmak istiyordu. Ama Eugene'e çok sakın bir sesle, «Ödevlerim nedir, Bay Watson?» dedi.

Şapkasını, paltosunu bir sandalyenin üstüne koydu. Sonra elbise askısını farkettiler. Paltosunu, şapkasını alıp askıya astı. Sanki kendi kendine konuşur gibi yüksek sesle,

«Ancak bir budala başkalarının da aptal olduğunu sanır,» dedi.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

Watson, Eugene Arnold'dan hoşlanmamıştı. Yardımcısı olarak çalışan gence karşı içinde her gün gittikçe artan bir hoşnutsuzluk duyuyordu. İçi, onu kurt gibi kemiren derin bir acıyla titriyordu. Bu acının nedeni, patronuna gereken değeri vermemesinden, onu yanlış anlamasından ileri geliyordu. William ona fena halde hakaret etmiş, küçük düşürmüştü.

Watson'un gözcülüğü altında Eugene kısa zamanda ne kadar çalışkan, anlayışlı bir insan olduğunu gösterdi. Watson'un kaba davranışlarına, alaycı tavırlarına rağmen nezaketini, ciddiyetini bir an olsun bırakmadı. Önüne sürülen konuları anlayışı, Watson'u şaşırtıyordu. Eugene'in bütün bunları önceden öğrendiğini, esrarlı bir planın gün geçtikçe gelişip ilerlemekte olduğunu hissediyordu.

Watson kötü olduğu kadar, meraklı bir insandı. Bir gün arkasına yaslanıp, Eugene'e sinsi sinsi baktı.

«Bir zamanlar buraya babanız sahipti değil mi, Arnold?» dedi.

Eugene soğukkanlılıkla, «Evet,» diye cevap verdi. Ama bakışlarını elindeki kâğıttan ayırmamıştı. «Selvi ormanları,» dedi. Elindeki kâğıttan okuyordu: «Hemen hemen bir yüz-yıl toprak altında kalmalarına rağmen asla tahrip olmayan dayanıklılıklarıyla suyun, toprağın ve minerallerin çürütücü doğal etkilerine karşı koyarlar. Tabut yapmakta kullanılmaları bu bakımdan önemlidir. Yönetim Kurulu toplantısında bu hususun konuşulması yararlı olur sanıyorum.»

Watson sabırsızlıkla, «Evet,» diye devam etti. «Babanın buradan atılmasından sonra senin gelip kâtip olarak çalışman çok tuhaf.»

Eugene biraz şaşırmış gibiydi. «Niçin tuhaf olsun? Eski bir atasözü vardır, 'mücadelede yenmek de var, yenilmek de,' derler.»

Watson küçümsemeyle, «Durumu bu şekilde kabul edeceğini sanmıyorum,» dedi.

Eugene gülümsedi. «Neden? Dediğiniz gibi bir şey hissetseydim, buraya gelmezdim. Benim için önemli olan zamandır. Kendimi, bundan daha küçük, önemsiz şirketlere bağlayamazdım. Burada çalışmak istiyorum. Ne çeşit olursa olsun, duyguların yeri yok bunda. Duygularıma göre davranmaya zamanım yok zaten. Duygular, yalnız zenginlere ya da çok fakirlere özgü bir lükstür.»

«Vay vay,» dedi Watson, «Evet, ben okumuş bir adam değilim. Bu duygular hakkında fazla şey bilmem.»

Eugene uzun, ince elini kâğıtların üstüne koydu. Tekrar gülümsedi.

Bu gülümseyiş Watson'u sinirlendirdi. 'Kendini beğenmiş köpek,' diye düşündü. 'Seni nasıl küçük düşürecek mi bilirim ben. Seni etkileyecek bir şey vardır mutlaka.'

Watson üzüntüyle başını salladı. «Öğrenimin burada hiç önemi yok, Arnold. Burada ne şiir, ne de eski Yunan grameri okunur. Senin için kötü, değil mi?»

«Hiç de değil, Bay Watson. Yunan ve Latin edebiyatı okuduğum doğru. Şiiri de çok severim. Ama bunları aramaya gelmedim ben. Burada kereste üstüne çalışılıyor, değil mi?»

Watson karşısındakini dikkatle süzdü. Duygularında yanılmamıştı. Eugene'in soğukkanlı gülümsemesine rağmen elle tutup göremediğini bir şeye dokunduğunu hissediyordu. Ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu ama böyle bir şey vardı.

«Yine de,» diye ısrar etti. «Buraya gelip çalışman tuhaf. Burada babanın hayalini görmüyor musun?»

Watson'a uzun, düşünceli bir biçimde bakan Eugene'in yüz ifadesi değişmedi. Yaşlı adam yine de bir şeyin belli

belirsiz değiştiğini görüyordu. Watson'un anlayamayacağı kadar hassas, ince bir şeydi bu. Anlayamazdı. Eugene'de bir an bir değişme olmuş, sonra her şey eski şeklini bulmuştu.

Eugene nazikçe, «Ben hayaletlere inanmam, Bay Watson,» dedi.

Watson karşısındakine merakla baktı. Niçin bilmediği bir huzursuzluk içini altüst ediyordu? Eğer bir değişiklik varsa, odanın havasındaydı.

Bay Watson mürekkep lekeli parmağını çarpık burnunun üstünde gezdirdi. Gözleri kısılmıştı. Dazlak kafası pencerelerden giren ışık altında parlıyordu. Yavaş yavaş, «He n z pek toysun,» dedi. «Okulu daha yeni bitirdin. Daha önce de senden söz edildiğini işittim. Yeğenim senin okulunda kapıcıdır. Okulda hiç sevilmediğini söyledi bana.»

Eugene'in çocuksu yüzünde bir hayret ifadesi belirdi, «Ne bakımdan, Bay Watson?» dedi. Sesinin tonu gayet nazikti. Ama konuşmasındaki tavır, Watson'un buruşuk yüzünü kıpkırmızı etmeye yetmişti.

 irkin bir sesle, «Küstah,» dedi. «Bana bak oğlum... Bu, büroda terbiyesizliğe yer yok. Tahammül edemem buna. Ben burada senin şefinim. Sen de bir yardımcısın. Bunu asla unutmamamı dilerim.» Daha yüksek sesle ekledi: «Numara da yok. Sen doğuştan d zenbazın birisin. D zenbazları görür görmez tanıyacak kadar tecrübe sahibiyim. Anlaşıldı mı? Burada d zenbazlığa fil n kalkışayım deme!»

Eugene elindeki kalemi bıraktı. G l msemedi. Ama Watson onun için için güldüğünü hissediyordu. «Beni incitiyorsunuz, Bay Watson. Doğrusunu isterseniz, hiçbir şey anlamadım.  alışmak zorundayım. Bu işi seviyorum. Verilen işleri en iyi şekilde yapmaya hazırım. Tabii sizin zeki idareniz altında. Bütün istediğim sizi ve Bay Prescott'u memnun etmektir.»

şimdi havada yine o değişiklik vardı. Ama bu kez daha da güçlüydü. Watson, Eugene'e belirgin bir düşmanlıkla

baktı. Bu hain bakışlarda nedeni bilinmeyen bir korku da gizliydi.

Eugene 'yüksek sınıf'tandı. Watson kibar, yüksek sınıftan kişilere güvenmez, onlardan korkardı. Çünkü kaypaklıklar. Onun anlayışı dışında kalan istekleri, arzuları ve tavırları vardı. Anlayamadığı için de tehlikeli bulurdu. Onların bütün düşünceleri, tavırları belirsiz bir kaynaktan doğardı. Tehlikeli ve yıkıcı kudretleri vardı.

Watson birdenbire canlanıp neşelendi. Bütün yaşamı boyunca Eugene'in dahil olduğu sınıfı küçük düşürmeyi, emri altına almayı hayal etmişti.

«Seni tanıyorum,» dedi ağır ağır. «Ben dünkü çocuk değilim. Hatırında tutacağın bir tek şey var: Ben senin şefim. Senin her davranışını izleyeceğim. Hatalı bir iş yaptığın takdirde kendini kapının önünde bulursun. Bay Prescott'un emrinde uzun zamandır çalışıyorum. Düşüncelerimiz birbirine uyar.»

«Tabii neden olmasın?» dedi Eugene kibarca, «Başka türlü olması tuhaf olurdu.» Sustu. «Bay Watson,» dedi. «Size elimden geleni yapacağım söz veriyorum. Umarım hoşunuza gider.»

«İnşallah,» dedi Watson tehdit eder gibi.

Kapı açıldı. Prescott eşikte görüldü. Eugene derhal fırlayıp ayağa kalktı. Patronunun önünde ayağa kalkmak Watson'un âdeti değildi. Eugene ayağa kalkmıştı. Watson kalkmamazlık edemezdi. Ama ayağa kalkarken gence nefretle bakmaktan kendini alamadı.

William, bir şey söylemeden Eugene'e baktı. Sonra Watson'a döndü. «Ben Yönetim Kurulu odasına gidiyorum. Her zamanki gibi konuşulanları kayda geçireceksin. Lutfen Arnold'u da getir.» Memnun bir tavırla gülümsedi. «Ona bu işin nasıl yapılacağını öğretmemiz gerek. Öğrendikten sonra bu işi o yapar artık. Sen de rahatlarsın, değil mi?»

Watson korktu. William'dan daha önce korktuğunu hiç anımsamıyordu. Fakat şimdi korkuyordu. «Ama Bay Pres-

cott,» diye kekeledi. «Bu işi hep ben yapardım. Hiç bir şikâyetim yoktu. Zaten işimi çok severim... Sonra konuşmalarınız çok gizli ve...»

«Ve?» dedi William tatlı tatlı.

Watson devam etmedi. Gözünün ucuyla Eugene'in hissedilmeyecek kadar küçük bir harekette bulunduğunu farketmişti.

«Arnold, eminim ki, konuşmaların çok gizli olduğunu idrak edecek durumdadır,» dedi William. Watson onun bu derece içten konuştuğuna tanık olmamıştı. «Biliyorsun, değil mi, Arnold?» diye genç adama dönerek devam etti.

«Elbette, efendim.»

«O halde Bay Watson'la birlikte gel. Çok şey öğrenirsin böylece. Herhalde babanın seni bu çeşit toplantılara soktuğunu unutmamışsındır? O zaman ben baş kâtiptim, değil mi?»

Watson telaşla bir William'a, bir Eugene'e bakıyordu. İkisinin arasında bir anlaşma, bir uygunluk vardı. Watson işte bunu da anlayamıyor, göremiyordu.

«Evet, efendim,» dedi Eugene.

«Yine aynı odada toplanacağız. Hiçbir şey değişmedi. Sana yabancı gelmeyecek.»

Watson'un içindeki kaskatı korku biraz yumuşar gibi oldu. Rahatladı. Hatta gülümsedi hafifçe...

«Hiç unutmadım,» dedi Eugene. Şimdi Eugene William'dan da, Watson'dan da çok uzaktı. Watson, William'ın Eugene'den kendisi kadar nefret ettiğini anlıyordu.

«Güzel,» dedi William. Birden ciddileşivermişti. Hemen karşıdaki kapıya doğru yürüdü. Arkasına bakmadan, «Beş dakikaya kadar gelin, Watson,» dedi.

Eugene durdu. William'ın arkasından kapanan kapıya baktı. Watson oturdu. Güldü. Ama Eugene hâlâ kapıya bakıyordu. Hafifçe gülümsüyor muydu? Watson daha iyi görebilmek için öne doğru eğildi. Eugene biraz önce gülümsüyorduyse bile, şimdi yüzünde böyle bir ifade yoktu.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

William Yönetim Kurulu üyelerini ne zaman toplu bir halde görse, onlara karşı ilk tanıştığı gündeki gibi bir tiksime ve nefret duyuyordu. Kendisi de farkında değildi, ama bu duygusunda biraz da korku vardı.

Salonda onu bekliyorlardı. Jenkins, Whiscomb ve Leslie onu aşırı dostca tavırlarla kucakladılar. Bassett, Muehler ve Bank nazik bir şekilde selâmladılar. El sıkışları yumuşacıktı. Sanki elinize pamuk gibi bir şey dokunuyor gibi oluyordu. William bunların hangisinden daha çok nefret ettiğini bilmiyordu. Ama eğer bir parça saygı duydukları varsa, bunlar herhalde birinci gruptakiler değildi.

Geçen yıllar Ezra Bassett'in yusuvarlak pembeliğini azaltmamıştı. William'ın üç ay önce doğan dördüncü kızının nasıl olduğunu sordu. Bassett, Barbara'nın vaftiz babasıydı. Sonra da Ursula'nın sağlığını sordu. Dr. Banks her zamanki nezaketiyle Barbara ve Ursula'nın sağlığının çok iyi olduğunu söyleyerek onlara teminat verdi. Başka çocuk doğuracak durumda olmamasına rağmen, hanımefendi her gün bir parça daha iyiye doğru gidiyordu. «Ne de olsa, aziz dostum Prescottt,» dedi parmaklarının ucuyla sakalına hafifçe dokunarak, «Bir aile için dört çocuk yeter. Oliver'i de sayarsan beş çocuğunuz var.» Durdu. Gözlerini kırptı. «Tabii Oliver kendi çocuğun sayılmaz ama oğlanın soylu bir kan taşıdığı belli. Bunu geçende karımla da konuştuk. İnsan onun anasız babasız, yetimhaneye bırakılmış bir çocuk olduğunu kabul edemiyor.»

William sert sert doktora baktı. «Çok da terbiyeli,» diye Dr. Banks devam etti. «Doğuştan iyi bir karaktere sahip.»

Yani William'ın çocuklarının 'doğuştan iyi bir karaktere' sahip olmadığını mı ima etmek istiyordu? Dr. Banks, William'ın bakışlarını derin bir ilgiyle karşıladı.

«A, evet, harika,» diye Yargıç Oscar Muehller söze karıştı. «Buna ben de dikkat ettim. Kilisede, gördüm Oliver'i. Davranışları kusursuz. Sonra zekası da dikkati çekmeyecek gibi değil.»

Thomas ile Matthew de kilisedeydiler o gün. Onlardan kimse söz etmiyordu. Yoksa bu adamlar kendisiyle alay mı ediyorlardı? Tıpkı bir kaplan gibi onu tırmalamaya mı çalışıyorlardı? Karşısındaki yüzlere dikkatle baktı. William'a rahatlıkla, çekinmeden gülümsediler. Davranışları sanki William'a iltifat etmiş gibi huzur doluydu.

William geçip masanın başına oturdu. Sırtı pencereye ve güneşe dönük olduğu için öbürleri yüzünü seçik bir şekilde göremezlerdi. Ama William hepsini gayet iyi görüyordu.

Birkaç dakikaya kadar Watson ile Eugene Arnold içeri gireceklerdi. William ağır ağır masanın çevresindekilerin yüzlerini inceledi. Elleri masanın üstünde hareketsiz duruyordu. Zaten hiçbir zaman huzursuzluğunu belli etmezdi. Her zamanki gibi şimdi de bir kudret örneği gibi oturuyordu.

Odadakilere çekilmez bir nutuk gibi gelen anlamsız sesiyle, «Toplantı başlamadan önce,» dedi, «Önemsiz bir konuya değinmek istiyorum. Bugün sekreter Watson'a bir yardımcı atadım. Toplantı raporlarının nasıl tutulduğunu öğrenmek için biraz sonra Watson'la birlikte buraya gelecek.»

Derine kaçmış gözleriyle yeniden, ama bu kez daha hızlı, karşısındakilere baktı, «Eugene Arnold,» dedi. Sesi biraz öncekinden daha yüksek çıkmıştı.

Odadaki mırıltılar, kıpırdanmalar, sandalye gıcırıltıları birden kesildi. Dr. Banks, Bassett, Muehller donup kaldılar. Dr. Banks ağır ağır pürosunu ağzına götürdü. Bir nefes çekti. Sonra çektiği nefesi yavaşça üfledi. Siyah ipek kravatı pırıl pırıl parlıyordu. Gözlerinde dalgın, düşünceli bir hal vardı. Bassett'in yumuşak, sevimli gülümsemesi değiş-

mişti. Yargıç Muehller, şimdi her zamankinden daha çok bir azize benziyordu. Elâ gözlerini William'ın üzerine dikmiş, daha başka şeyler söylemesini bekliyormuş gibi bakıyordu.

Ama ötekiler, duygularını saklayabilecek eğitim almamış olanlar, ne kadar telâşlandıklarını, huzurlarının kaçtığını belli ettiler. Jenkins'in zaten sert olan yüz hatları daha da sertleşti. Leslie öfkeli bir şaşkınlıkla olduğu yerde döndü. Kaba saba haliyle tam bir bakkala benzeyen Senatör Whiscomb da şaşkınlığını saklamayı beceremedi. Bir iki dakika William'a inanmaz gözlerle baktılar. Sonra, gizli bir işaret almış gibi hep birlikte öbür üç arkadaşına döndüler.

Dr. Banks, 'ne fena,' diye düşündü. «Eugene Arnold mu?» dedi. «Annesiyle beraber Andersburg'a mı geldi?»

William'ın yüzünde acı bir gülümseme belirdi. «Delikanlı Andersburg'dan ayrılmadı hiç,» dedi ilgisiz bir sesle. Masanın üzerindeki ellerini havaya kaldırdı. «Bunu siz de biliyorsunuz, Dr. Banks.»

Dr. Banks özür diler gibi, «Gerçekten bilmiyordum,» diye mırıldandı. Yapmacık bir tavırla Bassett'e döndü. «Siz biliyor muydunuz, Ezra, ya siz, Oscar?» diye sordu.

«Hayır, bilmiyordum,» dedi Bassett. Tümüyle dostça bir hali vardı. «Benim de haberim yoktu,» dedi Yargıç Muehller papağan gibi.

William nefretle, 'yalancılar,' diye geçirdi içinden. Sonra yüksek sesle, «Hepinizin bilmesi gerekir bence,» dedi. «Okul müdürü Landsdowne arkadaşınız. Herhalde ara sıra Arnold'dan söz etmiştir size!»

Dr. Banks, 'Bu adam temkinli davranmasını bilmiyor,' diye düşündü. Yoksa özellikle mi böyle davranıyordu?

Birden Jenkins'in sert sesi duyuldu. Gözlerini Prescott'a dikmişti.

«Onu niçin işe aldın, William?»

Senatör küskün küskün, «Evet, niçin?» diye tekrarladı.

«İşe almana ne gerek vardı?» diye homurdandı Leslie de.

William onlarla tartışmaya girmek niyetinde değildi. Bunun için esrarlı bir tavır takınarak bir süre konuşmadı. Sonra, «Niçin işe almıyacağımı?» dedi. «Hepiniz Arnold'un ne kadar zeki bir genç olduğunu biliyorsunuz. O da hayatını kazanmak zorunda. Bana hayatını kereste işinde çalışarak kazanmak istediğini söyledi.» Ellerini masanın üstünden çekti. Sandalyesine iyice yaslandı. Oldukça rahatlamıştı şimdi. «Neden bu kadar üzerinde durdunuz, anlayamıyorum?...» Doktora, yargıca ve bankacıya baktı. «İçinizden birkaçının buna hiç aldırmış etmiyor gibi davranması gerekirdi. Ama hoşunuza gitmedi durum. Oysa Chauncey Arnold sizin arkadaşınızdı, değil mi? Chauncey Arnold'u unutmuş olamazsınız.»

Bu kabaca saldırı karşısında Bassett arkadaşlarının yardımına koşmak gerektiğini hissetti. William'ın kabalığından incinmiş, utanmış gibi, «Açık konuşalım, William,» dedi. «Bir an bile, kimi işe aldığını düşünmedim, sormadım da. Bu benim hakkım değil. Chauncey'yi elbette hatırlıyoruz. Onunla, hepimizin arasında bazı bağlar vardı. Belki de oğlu için hepimiz açığa vuramadığımız iyi şeyler düşünüyoruz. Hassas bir konu bu. Genç Arnold burada çalışırsa, üzülür...»

«Saçma,» dedi William. «Eugene Arnold kısa bir süre önce bana gelip iş istedi. Çok açık konuştu. Burada çalışmak istiyor. Bana gerçekçi bir insan gibi göründü.. Küçükliğünde onu hiç sevmezdim, belki şimdi de pek sevmiyorum. Ama çalışmak zorundaymış. Bu işi öğrenmek istiyor Niçin işe almayayım?»

Yargıç içini çekti. Başını salladı. «Örnek bir davranış Çok... iyisiniz. Hepimiz takdir ediyoruz. Ama genç Arnold'un bu odaya girdiği zaman duyacaklarını bir düşün. Bir

zamanlar babasının oturduğu yerde şimdi sen oturuyorsun. William.»

Bu açık ima William'ı etkilemedi. Tersine eğlendirdi. Onlara bu duygusunu göstermek istemişti zaten. Çünkü bu adamlarda, erişilmez, ulaşılmaz bir hava vardı. William onların bu özelliklerinden nefret ediyor, gizli gizli de saygı duyuyordu.

«Sen de çok nazıksın, Oscar,» dedi William. «Genç Arnold'un üzüleceğini düşünmekle ne denli iyi bir insan olduğunu gösterdin. Hepimiz senin iyiliksever bir insan olduğunu biliyoruz.»

Masanın üstündeki zile bastı. «Artık çalışmaya başlayabiliriz.»

Kapı açıldı. Öfkeli, asık suratlı Watson önde, Eugene Arnold da ardından içeri girdi. William ikisine de bakmadı. Masanın çevresindekileri izliyordu. Jenkins, Leslie ve senatör başlarını kaldırıp bakmadılar. Öbür üçü Watson'a selâm verdiler. Bakışları Arnold'un üzerinden onu hiç tanıymıyormuş gibi kayıp geçti. Âdeta onu hiç tanııyorlardı.

O zaman William, Eugene'e baktı. Delikanlı eşikte bir an durdu. Yüzünden hiçbir şey anlaşılmıyordu. Watson'un kaba bir hareketle gösterdiği yere oturdu.

Watson kalemini, not defterini hazırlayıp masasına yerleşirken beklediler. Aradan ancak bir dakika geçmişti. İşte bu bir dakika içinde William odadaki öbür üç kişinin, delikanlıyı görmezlikten gelmelerine, onu tanıymıyor görmelerine rağmen en az kendisi kadar onun varlığından huzursuz olduklarını sezdi.

Eugene masanın ucuna, Watson'un yanına oturdu. Önündeki defterleri kalemleri sıraya dizdi. Watson onun her davranışına karışıyordu.

Geçen yıllar süresince iş ortakları William'ın davranışlarına, duygularına çok alışmışlar, onu iyice tanımışlardı. Bu toplantıda William'ın can sıkıcı bir teklif yapacağını hissediyorlardı. İleri sürdüğü bu teklifler belki ortakların cebi-

ne daha fazla para girmesini sağlıyordu ama yine de onları huzursuz etmekten geri kalmıyordu. Ne var ki, bütün tekliflerin iyi sonuç vermesi, yenilerinin de aynı şekilde sonuçlanacağını garanti etmezdi. Bir gün kötü bir duruma düşülebilirdi. Bunun için William'ın beklenmedik planlarını dikkatle incelerken huzurları kaçıyordu.

Hepsinin önünde birer küçük not defteri ve kalem vardı. Watson kalemını eline aldı. William'a baktı. Ötekiler konuşmanın açılmasını beklediler. Nihayet William konuşmaya başladı. Karşısındakilerin neler hissettiklerini çok iyi biliyordu. Ona göre hazırlanmıştı.

«Önce küçük sorunları ele alalım,» dedi çevresine bakarak. Alaylı alaylı gülümsedi. «Başkanımızın yıllık maaşının yirmi bin dolardan, otuz beş bin dolara çıkarılmasını teklif ediyorum.» Bir an bekledi. Hepsi şaşırmış gibi William'a bakıyorlardı. William elini çok iyi bildikleri yumuşak ama kudretli bir tavırla salladı. «Küçük bir sorun. Evet. Ben kabul ediyorum. Doğrusunu isterseniz, beyler, bu paraya ihtiyacım var.»

İlk kendine gelen Dr. Banks oldu. Sakin olmaya çalıştığı belliydi. «Hiç de küçük bir sorun değil William,» dedi. «Maaşının yılda on beş bin dolar artmasını istemeni kabul ediyorum. Keşke benim yıllık kazancım da bu kadar artsa. Ama ne yazık ki, gerçeği görmemiz gerek. Şirket, maaşlardaki herhangi bir artmaya tahammül edebilir mi?»

Toplantı açılmıştı. Dr. Banks arkadaşlarına döndü... «Birşey söyleyecek misiniz, beyler?»

İlk gerçek direnme Jenkins'ten geldi. William'a âdeta ateş püskürüyordu. Sandalyesinde öne doğru eğilmiş, yüzü pancar gibi olmuştu. Patlak gözleri bir kat daha dışarı fırlamıştı. «Ben bir parça geçmişten söz etmek istiyorum, William,» dedi «Umarım seni sıkmam.»

«Ne münasebet. Devam et,» dedi William derhal. Eleri yine masanın üstündeydi. Jenkins'e saklamaya çalışmadığı bir düşmanlıkla bakıyordu. «Haydi, başla.»

Jenkins arkadaşlarının kendisini desteklediğini hissetmişti. Bakışlarını William'dan ayırmadı. Ağır ağır, düşünce düşünce konuşmaya başladı.

«Amerikan Kereste Şirketinin, Prescott Kereste Şirketiyle birleştirilmesine karar verdiğimizde iki amacımız vardı. Sadece paralarımızın güvencede olmasını değil, bir de bu paraların mal olarak gösterilmesini, bir değeri olmasını istemiştik. Sonra, şirket kâr edecek ve biz bu kârdan hissemize düşeni alacaktık.» Sustu. William'a doğru bir parça daha eğildi. Nefretten doğan çılgınca bir öfkeye kapılmıştı. «Birkaç yıldır bu işe devam ediyoruz, ama bugüne dek elde edilen kazançtan hiçbir şey almadık. Yalnız kazandığımız paraların yeniden işe yatırıldığını, çeşitli eyaletlerde ormanlar kiralandığına ilişkin raporlar alıyoruz.»

«Raporlar doğrudur,» dedi William.

Jenkins'in şakaklarındaki damarlar kabarmıştı. «Ben raporların doğruluğundan şüphe etmiyorum. Bunu sen de biliyorsun, Bill.» William'a, adının bu kısaltılmış şekliyle yalnız Jenkins hitap ederdi. O bile bunu ender olarak kullanırdı. William'ın kendine 'Bill' diye hitap edilmesinden hoşlanmadığını bildiği halde, şu anda sırf karşısındakini incitmek için bir silâh olarak kullanıyordu bunu.

«Evet, Bill, senin yönetimine güvenerek benim şahsen tehlikeli bulduğum birtakım alanlara yayıldık. Ben huzur arayan bir adamım. Az ama devamlı bir paranın gelmesini isterim.» Kendi kendine gülümsedi. William onun gülümsemesine karşılık vermedi. Dr. Banks, Yargıç Muehller, Bas set birbirilerine bakiştılar.

Jenkins'in gülümsemesi kayboldu. Burun delikleri hırsıyla açılıp kapandı.

William yumuşak bir sesle, «Evet, oldukça geniş bir alana yayıldık,» dedi. «Bir zamanlar şirket sadece ağacı

kesiyor, biçiyor ve endüstri bölgelerine yolluyordu. Ama dediğin gibi, benim yönetimim altında ve sizin de rızanızla, keresteyle ilgili çeşitli malzeme yapmaya başladık. Kapılar, pencereler, portatif evler, demiryolu traversleri gibi. Pennsylvania, Michigan, Illinois, Wisconsin ve Ohio'da bıçkıhanelerin yanı sıra fabrikalar inşa ettik. Görüyorsun ya, ne yaptığımızı ben de senin kadar biliyorum.»

Jenkins 'evet' der gibi başını salladı. «Çok güzel. Ama biraz fazla açıldık. İmalât alanına girişmemizin gerektiğini hiç bir zaman düşünmedim. Asla da düşünmem. Çünkü imalâtı, bu işi yapan eski sahiplerine bırakmamız gerektiği kanısındayım. Neyse bunu bırakalım. Şimdi, daha ileri gitmezden önce, bir kez hesap defterine bakalım... Geçen son üç ay içinde hissedarların para çekip çekmediklerini görelim.» Arkadaşlarına gülümseyerek baktı. «Ancak ondan sonra Başkanımızın maaşını arttırma teklifini tartışırız.»

Yargıç Muehller hafifçe öksürdü. «Bütün bunları konuşurken, şirketin demiryolu konusuyla gerektiğinden fazla ilgilendiğini de hatırlatmak isterim.»

William cevap vermedi. Eugene, Watson'un aldığı notlarla ilgileniyormuş gibi görünmesine rağmen gözünün ucuyla William'ı izliyordu. William'ın profili parlak kış güneşinde büsbütün heybetli duruyordu.

Eugene 'William Prescott bir korsan' diye düşündü. 'Bu küçük, rahatına düşkün adamlar da ondan korkuyorlar. Paralarının derdine düşmüşler. Ne var ki, Prescott onlarla çalışmak zorunda. Mücadele etmesi gerek. William gibi gözüpek kişiler olmazsa, Amerika'nın sonsuza dek küçük bir ülke olarak kalacağını, sonunda da mahvolup gideceğini anlamıyorlar.'

Birden William'ın sesiyle kendine geldi. «Amerika asla paralarının bankada emniyette durmasını isteyen küçük adamların omuzları üzerinde yükselemez.»

«Bununla birlikte,» dedi. Dr. Banks, «Bankada yatan

para hakkında söylenecek çok söz vardır. Ben şahsen paramın bankada durmasını isterim. Hiç birimiz genç değiliz. Ayrıca Amerika'nın yükselmesi konusuyla da ilgilenmiyoruz. Bu işi çocuklarımız yapsın!»

«Eğer biz çalışmazsak, çocuklarımız için vatan diye bir yer olmayacak.»

Dr. Banks. «Benin; genç kuşağa güvenim var,» dedi... «Onlar mutlaka bir çare bulacaklardır. Gençler cesurdur, bilirsin.»

William gülümsedi. Çirkin bir gülümseyişti bu. Cevap vermedi. Ötekiler de konuşsun diye bekliyordu. Henüz savunmaya geçmemişti. Eugene onun beklediğini, ne kadar kudretli olduğunu hissediyordu. Bu korkak, çekingen, hassis insanlar ne derlerse desinler, William istediğini yapacaktı.

Hazlitt Leslie, «Yargıç Muehller'in dediği gibi, demiryolu konusuna fazla daldık,» dedi. Şimdi sesinde iyimser bir hava yoktu. «Nedenini bilmiyorum ama böyle oldu.»

William'ın parmakları masanın üstünde tempo tutuyordu. «Evet, böyle olması da çok iyi. Yakında bütün batı kereste istiyecek. Maine eyaletinde kereste kalmadı. Özellikle beyaz çam yok. Müşterilerimiz büyük miktarlarda beyaz çam istiyorlar. Orta Atlantik eyaletlerinde, çok yakın zamanda beyaz çam kalmayacak...

...Bizim için önemli yer Batı Wisconsin'in gerisi. Şimdi de oralarda çalışıyoruz. Ama kereste geldiği gibi gidiyor, beyler, gidiyor. Başka kaynaklara erişebilmemiz için demiryolları gerek. Bütün batının demiryoluna kavuşması gerek. Demiryolu işine yalnızca kazanç sağlamak için değil, mecbur olduğumuz için giriştik. Kızaklar, öküz arabaları yeterli değil artık...

...Bizim Pennsylvania Eyaleti, bir zamanlar bütün kereste ihtiyacını karşılıyordu. Şimdi Maine ile Pennsylvania'nın birlikte, Michigan kadar kereste vermediğini söylemeye gerek yok. Ama kısa bir zaman sonra Michigan da tü-

kenecek. Ağaçların ikinci kez yetişmesine kadar. Hayır, beyler geleceği ihmal etmemeli, hesaplamalıyız. Onun için demiryollarına dayanmalıyız. Idaho, Oregon ve Washington'da bitmez tükenmez çam ormanları bizi bekliyor.»

«Bunlardan bir yarar sağlayıncaya kadar biz ölür gideriz,» dedi Senatör Whiscomb acı acı, «Ölümümden sonra olacaklar beni hiç ilgilendirmiyor.»

«Bu yararı sağlama zamanı bizim çalışmamıza bağlı» dedi William. «Demiryolları ne kadar hızla yayılırsa, biz de o kadar çabuk kâr etmeye başlarız.»

Jenkins inat etti: «Demiryolları gereksiz bence. Bu yüzden kereste sıkıntısı çekeceğimizi sanmıyorum!»

William omuzlarını silktilti: «Elimizi çabuk tutmazsak sıkıntının başlaması yakındır. Kesilen ağacın yerine hemen bir başkası yetişmiyor. Müşterilerimiz daha çok beyaz çam istiyorlar. Sarısını isteyenler de var. Bunları bulmak gittikçe güçleşiyor. Şimdi orman sahipleri de fiyatları yükselttiler Biz de bu arada çok çabuk davranıp elimizdeki stokları arttırmalıyız. Kessler, Washington'da ilk kereste bıçkhanesini açtı. Acele etmezsek bütün keresteyi eline geçirecek. Pope ile Talbot'un adamları da Maine'den Pasifik sahiline kadar bütün araziye tarıyorlar.» William durdu. «Idaho, Oregon ve Washington'dan büyük miktarlarda kereste aldım. Zaten toplantının yapılmasını bunun için istedim.»

William'a hayretle bakıyorlardı. O devam etti: «Cosmopolis ile Washington'da bıçkhaneler kurmaya niyetim var. Kuzeybatıya yayılmalıyız beyler, kuzeybatıya.»

Senatör dehşetle, «Tanrım!» dedi. Buna ötekilerin hayret nidaları eklendi. Bassett sesini çıkarmadı. Parmaklarının arasındaki kalemi biraz daha fazla sıkıyordu.

William düşünüyormuş gibi, «Evet, Tanrım!» diye tekrarladı. Bu biçimci, korkak küçük adama karşı duyduğu nefret yüzünden okunuyordu. «Başkaları çalışıyor ama biz de boş durmuyoruz. Gerekli bütün kâğıtlar burada.»

«Peki ama William,» diye atıldı Yargıç Muehller. «Ön-

ce bize sormanız gerekmez miydi?»

«Zaman yoktu,» dedi William. «Sonu gelmeyen toplantılar, bitmez tükenmez tartışmalar yapmaya, uzun hesapların içine dalmaya zaman yoktu. Derhal harekete geçmek gerekiyordu. Ben de elimi çabuk tuttum. Bu toplantının öteki amacınıysa biliyorsunuz.»

Hepsi birbirlerine baktılar. Dr. Banks, «Bazen,» dedi. «Senin gerçekten bir yönetim kurulun olup olmadığından şüphe ederim, William. Her şeyi kendi başına yapmaya kalkışıyorsun. Bizim varlığımızı unutuyorsun âdeta!»

William bakışlarını ağır ağır masanın çevresinde oturanların üzerine gezdirdi. Yavaşça, «Evet,» diye onayladı. Sonra küçümseyen bir dille, «Gerçekten varsınız,» diye ekledi.

Watson'un kaleminin zikzaklarını seyreden Eugene kendi kendine gülümsedi.

William'ın sesindeki küçümseyen tonu sadece Dr. Banks, yargıç ve Bassett farketmişlerdi.

Jenkins alaycı bir tavırla, «Doğrusu bu işlerde bizim de bir rolümüz olması gerektiğini kabul etmene sevindim,» dedi. «Hatırlaman çok iyi... Bill. Bu arada gayet diktatörce davrandığını, hatta yasa dışına çıktığını söylemek isterim.»

Leslie kaşlarını çatarak, «Bunu özel olarak konuşuruz,» dedi.

William çenesini yumruklarına dayadı. «O halde izin verin de kanunsuz işlerimi anlatmaya devam edeyim. Pennsylvania ile Göller Bölgesindeki ormanların kesilmesi için para yatırdım.»

«Kesilmemesi için mi?» Hepsi birden hayretle atıldılar.

«Evet,» dedi William. Gayet rahat görünmeye çalışıyordu. «Gördüğünüz gibi Amerika'yı ve çocuklarımızı gerçekten düşünüyorum. Ormanlar sonsuza dek yaşamazlar.

Bir iki kuşak sonra hepsi tükenecek. O zaman ne olacak? Son zamanlarda çok ilginç yazılar okuyorum. Büyük bilgilerin düşüncesine göre, dünyanın büyük çölleri bir zamanlar bereketli topraklar ve ormanlarla kaplıymış. Aynı şeyin Amerika'nın başına da gelmesini ister misiniz? Amerika'nın gelecekte de kereste kaynaklarına sahip olmasına ve yeniden ormanlandırma işine para yatırdım. Amerika'nın geleceğine para yatırdım yani. Çok sağlam bir iş ama sadece gelecek kuşaklar yararlanacak.»

William karşısındakilerle alay eder gibi konuşuyordu.

«Her şeyi düşündüm. Keresteciliğin güttüğü politika yönünden hepimiz birer hırsızız. Göz göre göre ülkemizin hazinelerini çalıyor, Amerika'yı iflâsa götürüyoruz. İlk düşündüğüm şey, küçük ağaçları kesmekle fazla bir şey kazanmadığımız oldu. O halde niçin büyük ağaçları kesip küçükleri gelecek için saklamıyoruz? Parlak ve soylu bir fikirdi bu. Böylece ağaçları kestiğimiz yerlerde düşüncemi uygulamaya başladım. Bu arada güneydeki ormanlar için yaptığım kontratları genişlettim. Çünkü orada da geniş çam ormanları var. Buna ek olarak kuzeybatıdaki ormanları da aldım.»

Ötekiler konuşmuyorlardı.

«Bildiğiniz gibi, güneye gittim. Uzun uzun dolaştım... Oradaki çiftçiler arazilerindeki ağaçları çok ucuza satmaya hevesliydi. Onlarla anlaştım. Küçük, zayıf ağaçları bırakacaklar, büyükleri kesecekler. Davranışımı takdir edeceğinizi umuyorum, beyler. Bu işi tıpkı bankacılığa benzetiyorum, değil mi Bassett?»

Bassett'in yüzü rahat bir gülümsemeyle aydınlandı.

«Ziyan edeceğiz!» diye atıldı Jenkins.

William sustu. Uzun zaman konuşmadan oturdu. Sonra, «Korkarım ki Albert,» dedi. «Asla iyi bir bankacı olamayacaksın. Dâima kârı harcamak, esas sermayeye dokunmamak hatalıdır. Kötü bir politikadır. Basset sana bunu da-

ha iyi açıklar. Bu şekilde bir davranış insanı iflâsa sürükler, öyle değil mi Bassett?»

Bassett'in yüzü rahat bir gülümsemeyle aydınlandı.

«Ziyan edeceğiz!» diye atıldı Jenkins.

William sustu. Uzun zaman konuşmadan oturdu. Sonra, «Korkarım ki Albert,» dedi. «Asla iyi bir bankacı olamayacaksın. Dâima kârı harcamak, esas sermayeye dokunmamak hatalıdır. Kötü bir politikadır. Bassett sana bunu daha iyi açıklar. Bu şekilde bir davranış insanı iflâsa sürükler, öyle değil mi Bassett?»

Bassett'in içi gizli bir sevinçle âdeta kaynıyordu. Hafifçe öksürdü. «Evet, kötü bir yol,» dedi. «Müşterilerime asla böyle bir şey tavsiye etmem.»

Dr. Banks, Yargıç Muehller'e göz kırptı. Şimdi aşağı sınıftan saydıkları Jenkins, Leslie ve Senatör'e karşı sağlam bir kale kurmuşlardı.

William elini hafifçe masaya vurdu. «Ben yerinde tavsiyeleri beğenirim. Yerinde bir düşünceyi her zaman kabul ederim. Bassett'in tavsiyesi son derece olumlu.»

Sustu. Çevresindekilere dikkatle baktı.

«Şimdi maaşımın arttırılması sorununa dönelim. Güneyde ve kuzeybatıda yaptığım kontratların tartışmasını yapalım sonra da. Belki bir parça acele ettim...

Durumu şu açıdan ele alabiliriz: «Maaşımı arttıracanız yerde, az önce sözünü ettiğim kontratları yapmak için şirketten çektiğim paraları Bay Regan'dan alacağım parayla kapatayım? Bay Regan birkaç kez bana istediğim parayı memnuniyetle verebileceğini ima etti. Kontratları kendi adıma geçiririm, böylece şirket sizin arzuladığınız eski durumda kalır. Doğrusunu isterseniz beyler, bu konuyu uzun uzun düşündüm. Ne de olsa dürüst bir insanım ben.» Karşıdakilere tatlı tatlı gülümsedi. «Hepinizin bu işe ortak olmasını istedim ama, görüyorum ki, sizler pek taraftar değilsiniz.»

Hepsi, hatta o kibar beyler bile huzursuz olmuşlardı.

Açgözlülük, korkaklık, şaşkınlık içindeydiler. Eugene onları seyrederken için için eğleniyordu.

Nihayet Dr. Banks kekeleyerek, «Ama William bize düşünecek zaman vermelisin,» dedi. «Maaşının artması ve öteki konular üzerinde düşünmeliyiz. Her şeye bir anda karar veremeyiz ki!»

«Neden veremeyeceksiniz? Ben verdim,» dedi William. Artık sıkıldığını saklamaya gerek görmüyordu. Cebinden saatini çıkardı. «Bay Regan cevabımı bekliyor. Derhal telgraf çekeceğim.»

«Bekliyor mu?» diye sordu Yargıç.

«Evet, bekliyor demiştim galiba!» William kollarını masanın üstüne kavuşturdu. «Gerçi Bay Regan kontratları şirket kanalıyla üstüme geçirmemi tavsiye etti ama ben onun sözünü tutmayacağım. Çünkü benim şirketime karşı bir takım duygusal bağlarım var.»

Arkasına yaslandı. «Evet, beyler?»

Yavaşça birbirlerinin yüzlerine baktılar. Bassett, şimdiye dek kimsenin görmediği kadar telâşlı ve solgundu... Jenkins, «Zaman gerek...» diye mırıldandı. Onu hiç kimse dinlemedi.

Bassett ayağa kalktı. Bu ötekilere de bir işaret gibi geldi. Bütün gözler üzerinde toplandı. Bassett ağır ağır konuşmaya başladı.

«Şunu kabul etmemiz gerekir ki beyler,» dedi. «İşin başından beri bu kadar hızlı karar vermeye, harekete geçmeye alışık değiliz. Öbür şirketlerin de böyle bir davranışa alışık olduklarını sanmıyorum. Her şey düşünülüyor, ölçülüp biçiliyor, uzun uzun tartışılıyor. En emin, en sağlam yol budur. Bunun dışında kalan durumlar olağanüstüdür.»

Bassett'i büyük bir dikkatle dinliyorlardı.

«Ama aradan geçen yıllar süresince, bu şirketle çalışmaya başladığımız günden beri, William kararlarında gayet isabetli olduğunu bize defalarca kanıtladı. William'ın düşüncelerine, davranışlarına itiraz ettik. Olamayacağını,

tehlike yaratacağını ileri sürdük. Çok şükür William haklı çıktı. Her zaman haklı çıkacağını söyleyemem ama şu anda fazla düşünmeye de zamanımız yok sanırım.» Soran gözlerle William'a baktı.

William başını evet anlamında sallayarak, «Zaman yok,» dedi.

Bassett içini çekti.

«Bir parça geriye gidelim. Beklediğimiz kârı paylaşmadığımız doğrudur. Hepsi şirketin genişletilmesine harlandı. Buna birlikte karar verdik. Doğrusunu isterseniz, sonuçtan şikâyetçi değiliz. Hepimizin yatırdığı sermaye iki katı ya da daha fazla arttı. İçimizden hiçbirinin hissesini satmaya kalkacağını sanmıyorum. Yoksa yanılıyor muyum?»

Cevap veren çıkmadı. Bassett başını salladı. Gülümse-di. «İşte böyle. Hiçbirimizin şu anda paraya ihtiyacı yok. Hepimizin başka işleri var. Onun için kontratları devretmenin karşısındayım. Sizi bilmem ama ben bunu yapmayacağım.» Hafifçe güldü.

«Başkanımızın şimdiye kadar ne gibi işler başardığını biliyoruz. Orta halli bir şirketi Amerika, hatta dünya çapında şöhret sahibi yaptı. Amerika'nın en büyük şirketiyiz şu anda. Bizim kadar müşterisi olan başka bir şirket yok. Aşırı tedbir iş hayatında sık sık zarara sebep olabilir. Tabii...» diye aceleyle ekledi. «Bankacılık tümüyle ayrı bir konudur. Bankacılıkta insan, bankaya para yatıranları düşünür. Bu kutsal bir güvendir.»

Sustu. William, «Para daima kutsaldır.» dedi.

«Çok doğru, çok doğru aziz William,» dedi Bassett... Başkandan yana hafifçe eğildi. Dr. Banks ile Yargıç Muhiller tatlı tatlı bakiştılar.

«Başkanımızın maaşının yılda on beş bin dolar arttırılması konusu uzun uzun tartışmayı gerektirir,» diye Bassett devam etti. «Bunun için zaman istemekte haklıyız. Bununla birlikte başkanımızın geçmişteki başarılarını, gelecek için düşündüğü yararlı planları ele alırsak, ona olan gü-

venimizi, teklifini derhal kabul ederek gösterebiliriz. Bunu daha fazla tartışmaya yol açmadan derhal hep birlikte kabul etmeliyiz.»

Bassett oturdu. Masanın çevresindekilere söylediklerini onaylamalarını ister gibi baktı.

Dr. Banks sakalını sıvazladı. Yargıç Muehller saatinin zinciriyle oynuyordu. Jenkins parmağındaki şövalye yüzüğe bakıyordu. Senatör Whiscomb terazisini kontrol eden bakkal gibi dudaklarını sarkıtmıştı. Leslie'nin her zaman gülmekten kırış kırış olan yüzü şimdi asıktı.

Dr. Banks, «Ben Bassett'i destekliyorum tabii,» dedi. 'Evet'ler birer birer sıralanmaya başladı. William her birinin evet demeden önce kendi kendisiyle nasıl mücadele ettiğine bakıyordu.

Bunlar da derhal kayda geçti. O zaman yüzlerdeki kuşklar, düşmanca duygular dağılmaya başladı. Hepsi William'ı kutlamak için ayağa kalkmıştı.

William da tebrikleri kabul etmek için ayağa kalktı... Gülümsüyordu ama yüzü donuk ve duygusuzdu.

Yeniden yerlerine oturdular. Neşeli, umut doluydular. Yargıç Muehller, «Söylemek istediğimiz küçük bir konu var, William,» dedi nazikçe. «Bu tümüyle özel bir sorun. Andersburg'daki bıçkışhanelerde çalışan işçilerin maaşlarını arttırmışsın. Doğrusunu istersen, bana göre çok gereksizdi bu. Zaten kentteki öteki işçilerden çok daha fazla para alıyorlardı.»

«Evet,» dedi William, Yargıca dik dik bakıyordu. «Doğru. Fazla para alıyorlar. Böylece ayda bir kez yerine sekiz kere et yiyebiliyorlar.»

«Tamam,» dedi Yargıç iyiniyetle.

«Bence bu bile yeterli değil. Bir gün greve kalkışmalarını ister misiniz?» İçinden, 'sen açlık nedir bilir misin miskin herif', diye düşünüyordu William. 'Evsiz, barksız, peri-

şan bir halde soğukta tir tir titremenin ne demek olduğunu bilir misin?’

Dr. Banks’ hoşgörölü bir tavırla elini salladı. «Greve kalkışacaklarını hiç sanmam. 1872’de olduğu gibi gerektiği an Vali bize derhal asker yollar. Belki de hatırlıyorsundur.»

«Hatırlıyorum,» diye William cevap verdi. Sesinde acı bir ifade vardı. «Şiddet... Kan...»

«Grevciler bıçkışaneleri yakacaklarını söylemişlerdi,» dedi Dr. Banks, «Askere ihtiyaç vardı.»

«Bıçkışaneleri yaksalardı bu Arnold’un hatası yüzünden olacaktı,» dedi William. Eugene’e baktı. Genç adam anlamsız bir yüzle önüne bakıyordu.

«Hay Allahım,» diye Bassett mırıldandı. «Bunu senden işitmek çok tuhaf, William. İşçileri hiç sevmediğini sanıyordum.»

William masaya bir yumruk indirdi. «Sevmem, doğru. Ama davranışımın duygularımla bir ilgisi yok.»

«Belki de yoktur,» dedi Yargıç. «Ama kilisemizin bükükleri, grevin, Tanrı’ya karşı gelmek olduğunu söylüyor... Halk bunu unutmadı.»

«Hayır, unutmadılar,» dedi William. «Belki de kiliseler bu yüzden çok tenha.»

«Çok kötü,» dedi Bassett. «William, işçi başkanlarından hiç korkmuyorsun, değil mi? Mesele çıkarmaya çalışanlardan demek istiyorum. Ama Banks’ın dediği gibi, istediğimiz an askeri güçleri yardımımıza çağırabiliriz.»

William nefretle, «Benim söylemek istediğimi nedense anlamak istemiyorsunuz,» dedi. «Ben işçilerin maaşlarını kendi isteğimle arttırdım. Onların hiç olmazsa haftada iki kez et yemelerini istiyorum.»

«Çok yerinde, çok iyi bir davranış,» dedi Yargıç «Başkalarının rahatını düşünmek olgunca bir davranıştır. Ama seni temin ederim ki, adamlar bu davranışını takdir etmeyeceklerdir. Sadece daha çok para istemeye kalkışacaklar. Şirketin zayıf bir tarafını yakaladıklarını sanacaklardır.»

«O zaman maaşları yine artacak,» dedi William.

Sonra bir kez olsun arkasına bakmadan, odadakilere veda bile etmeden çıkıp gitti. Watson kararsız bir tavırla doğruldu, o da patronunun peşinden yürüdü. Eugene dalgın dalgın onu izledi.

Eugene çıktıktan sonra odada uzun zaman derin bir sessizlik hüküm sürdü. Dr. Banks ile öbürleri düşünceli düşünceli pürolarını tüttürdüler. Birbirlerine baktılar. Bassett, Banks'e ve Yargıca bakarak gülümsedi, «Her zamanki gibi burnumuza halka takıldı ve sonunda onun istediği yola girdik,» dedi.

Yeniden düşünceli düşünceli pürolarını tüttürdüler... «Biliyor musun?» dedi Dr. Banks, «Galiba vicdanlı bir adam. Bu onu rahatsız ediyor.»

«Vicdan ha!» Leslie sandalyesinde kıpırdandı.

Dr. Banks, Yargıç ve Bassett birbirlerine bakıp gülümsediler. «Genç Arnold,» diye doktor mırıldandı. Bu kez daha da tatlı gülümsediler.

«Vicdan denen duygu çok tehlikeli olabilir,» dedi Yargıç. «Hatta bazen insanı mahvedebilir.»

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Eugene Arnold annesinin bazı niteliklerini takdir ediyordu. Alice'in bütün zaaflarına rağmen, derin bir iç dünyası olduğu konuşmalarından belliydi.

Prescott Kereste Şirketindeki işinden eve döndüğü ilk gün annesinin söyleyeceklerini gerçekten merak ediyordu. Alice, onun William Prescott'tan iş istemesini doğru bulmamıştı. Soğuk bir tavırla, 'Çok kötü bir şey yaptığını,' ileri sürmüştü. «Sonradan görme bir insanda böyle bir davranış bağışlanabilir belki ama senin yetiştirilme tarzın başka. Sen onlardan daha yükseksin. Neden bu işe girdin Eugene?... Düşündüğün bir şey mi var?»

Eugene yalnızca gülümsemekle yetinmiş, «Ne mi düşünüyorsunuz?» demişti. «Herkesin bir sürü düşüncesi vardır. Benim de var tabii. Belki de yanılıyorum. Bunu zaman gösterecek. Eğer yanılmadığımı anlarsam, o zaman nasıl davranacağımı biliyorum... İstedığimi elde etmek için.»

Alice, William'ın, oğlu Eugene'i işe almayacağını ummuştu. Hiç karşılaşmadıkları halde William'ı tanıyordu Alice. William da tuhaf bir yan vardı. Davranışları birbirini tutmuyordu. Kendisine yolladığı, onun da geri çevirdiği para geldi aklına.

Eugene'in bir iki saate kadar döneceğini düşünmüştü. Dönmeyince istediğini elde ettiğini anladı. Saatler birbirini izledi. Alice'in üzerine bir ilgisizlik, uyuşukluk çöktü. Olmuştu artık. Kaçınılmaz şey olmuştu.

Eugene o akşam, yine her zamanki gibi sessiz sedasız eve döndü.

Mutfağa hiç girmezdi. Ocağın başında çalışan Alice önlüğünü çıkardı. Işıklı, küçük salona geçti. Günün son ışıkları şöminenin alevlerine karışıyordu. Eugene şöminenin önünde durmuş onu bekliyordu. Alice oturdu... Yıpranmış ellerini kucağına bıraktı. «Evet, Eugene?» dedi.

Eugene ona hafifçe gülümsedi. «Şu anda Bay William Prescott'un özel sekreteri Watson'un yardımcısıyım.»

«Ah, Eugene,» diye Alice içini çekti. Yarı karanlıkta kalan yorgun yüzünü ateşe doğru çevirdi.

«Çok ilgi çekici bir durum doğrusu,» dedi Eugene. Düşen bir kömür parçasını ayağıyla ocağa doğru itti... «Bay Prescott son derece garip bir insan. Küçüklüğümden beri onu tanımaya çalışırdım. Neyse, her şeyi kafamda yaratıp büyütmediğimi anladım. Umduğumdan da fazlasını buldum onda.»

Alice elinde olmadan ilgilenmişti. «Öyle mi?» diye mırıldandı.

Eugene dalmıştı. Hareketsiz duruyordu. Annesini unutmuş gibiydi. «Tabii,» dedi. «Belki prensip sahibi değil.

Ama kudretine diyecek yok. Bu dünyaya iyilerden çok alçak kişiler gerek. İyi insanlardan kastım, fazilet sahibi olanlar. Fakat yine de bu dünyaya hâkim olanlar alçaklar. Belki de doğa yasası bu. Çünkü onlar kendi çıkarları için büyük planları gerçekleştirmeye çalışırlarken, yükseltir, uygarlık getirirler.»

«Görüyorum ki, Bay Prescott seni çok etkilemiş.»

«Niçin etkilemesin? Büyük bir adam o.»

«O halde, Eugene, onun sekreteri olmaktan memnunsundur?»

Eugene neşeyle güldü. «Daha da fazla, anne. Minnettarım ona. Zaten, beni işe alacağından bir an bile şüphe etmedim.»

Alice yorgun yorgun, «Bense aksini düşünüyordum,» dedi. Bekledi. Eugene cevap vermedi. «Sen niçin şüphe etmedin, Eugene?»

«Çünkü,» dedi Eugene. «Onun zayıf yanı olduğunu farketmiştim. Bunun ne olduğunu bilmiyordum. Ama şimdi anlamaya başladım. Bay Prescott o andaki hisleriyle hareket ediyor, düşünerek değil!»

«Ama biraz önce büyük bir adam olduğunu söyledi. Ne demek istediğini anlayamadım.»

Eugene annesine sabırsızlıkla baktı. «Anne, sen görünmek istediğin kadar anlayışsız bir kadın değilsin. Hisleriyle hareket eden insanlar zaman zaman tehlikeli olabilirler ama genellikle zekidirler. Şu şekilde anlatayım daha iyi: William Prescott derinliğine düşünebilmekten âciz... Yaptığı her şey o anda hissettiklerine bağlı. Son derece kaptisli. İnsan düşünen bir hayvandır, derler hani. İşte o bu sözün doğru olmadığını kanıtlayan canlı bir örnek!»

Alice susuyordu. William'ın gönderdiği parayı düşünüyordu. Gerçekten, düşünen bir adam ona para yollamaya kalkmazdı. Sadece hisseden bir insan böyle âni, acele bir davranışta bulunabilirdi. Alice, William'a karşı derin bir acıma duydu içinde.

Eugene başını hafifçe yana eğdi. «Bak, sen de anlıyorsun ve Bay Prescott'a acıyorsun.»

Alice kızardı. «Eugene, çok soğukkanlısın. O kadar da gençsin ki... Bay Prescott'u küçümser gibi konuşuyorsun...»

Eugene elini havaya kaldırdı. «Öyle bir şey demedim. anne,» dedi. Sinirlenmişti. Duygularıyla davranan insanların küçümsemelerini değil, tersine takdir edilmelerini isterim. Ne kadar çok hissederlerse, o derece akıllıca davranırlar. Ama zekayla mantığı birbirine karıştırmamak gerek!» Bir an sustu. Sonra gülümseyerek devam etti, «Bay Prescott, acı çekmekten korkuyor. Bugün anladım. Çünkü vaktiyle çok çekmiş. Fakirliğe, sefaletle düşman kesilmiş. Ama aralarından yetiştiği o insanların acı çekmelerine de razı olmuyor.»

«Bütün yaptıklarına ya da yapacaklarına rağmen Prescott iyi bir insandır belki de!»

«Yani yontulmamış bir elmas ya da kaba görünüşün altındaki altın gibi bir yürek. Çok duygusal bir düşünce bu. İyi insan yoktur bu dünyada. Sadece korkaklar var. Kendileri için korkanlar var.»

Alice bir an düşündü. «Senin fikirlerinde sakat bir yan var. Tehlikeli bir yan. Söylediğin şeyler, insanlığın kutsal saydığı, filozofların, din adamlarının bize dürüstlük, kahramanlık, fedakârlık diye öğrettiği her şeyi inkâr etmek oluyor. Demek sence böyle şeyler yok, öyle mi?...»

«Elbette öyle!»

Alice birdenbire ayağa kalktı. Oğlu da kalktı. Alice ona döndü. Açık renk gözleri parlıyordu. «Acaba kendini biraz bencil bulmuyor musun Eugene?»

«Elbette bulmuyorum.» Eugene'in sesi hayret doluydu. «Sen beni öyle mi görüyorsun yoksa?»

Alice ağzını açtı. Kendinden hiç de beklenilmeyen bir şiddetle 'evet' diye bağırmak istedi. Sonra vazgeçti. Birkaç dakika sonra, titrek bir sesle, «Hayır, Eugene,» dedi. «Ben-

cil değilsin. Keşke olsaydın!»

Arkasını döndü. «Yemek hazır,» dedi. Kapıya doğru yürüdü. «Oraya bir daha gitme desem, beni dinlemezdin değil mi yavrum?»

«Elbette, anne.» Sesi her zamankinden daha sertti... «Hayatımı kazanmam gerek. Kereste işinden başka hiçbir şeye karşı ilgi duymuyorum.»

«Peki, Eugene,» diye Alice içini çekti. Odadan çıktı...

Alice mutfağına dönünce, ilgisizlikle çevresine baktı. Yorgunluk bütün ağırlığıyla omuzlarına çökmüştü. Kalbi ve ruhu yorgundu. Masaya dayandı. O kadar bitkin bir haldeydi ki, bir an öleceğini sandı. Nihayet anlamıştı her şeyi. Bütün hayatını boşuna harcamıştı. Bunca yıl niye yaşamıştı sanki!...

ÜÇÜNCÜ KİTAP

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

Bayan Ezra Bassett Prescott'ların evinin önünde arabasından indi. Her zamanki gibi durup eve hayran hayran baktı. Ursula ya da başkaları bu evi zevksiz bulabilirlerdi. Ama Jemima Bassett gibi düşünenler, bir evin mümkün olduğu kadar muhteşem olmasını isterlerdi. Küçük evler, Jemima Bassett'te, ev sahibinin mali durumunun daha büyük bir yerde oturmaya elverişli olmadığı etkisini uyandırırды.

Bahçe, Prescott'ların bahçıvanlarının zevkine, çalışkanlıklarına uygun olarak çiçek tarhları, yeşilliklerle donanmıştı. Hele bu güzel temmuz gününde bahçenin güzelliği daha da ortaya çıkıyordu. Sarmaşıklar büyük, kahverengi evin yarısına kadar çıkmış, dallarını pencerelerin çevresine, küçük balkonlara uzatmıştı. Pencerelerden birkaçı içeri ılık temmuz rüzgârı girsin diye açık bırakılmıştı. Bir zamanlar تنها ve beğenilmeyen bir yer olan semt, şimdi öylesine lüks bir muhit haline gelmişti ki, Schiller sokağından, 'Milyonerler mahallesi' diye söz ediliyordu... Gerideki dağlar, artık el değmemiş ormanlar, fundalıklarla kaplı değildi. Beyaz binalarla dolmuştu. Bunlar da tıpkı Schiller sokağındaki köşkler gibi muazzam malikânelerdi. Prescott'ların evinden bakılınca her ne kadar ufak görünüyorsa da, insan yine de onların ne denli görkemli olduklarını sezebi-

liyordu. Ama ne Schiller sokağındaki, ne de tepedeki evler, Bassett'e göre ihtişam, Ursula'ya göre de çirkinlik bakımından William'ın eviyle karşılaştırılamazdı.

Sıcak ve son derece durgun bir gündü. Pırıl pırıl parlayan yeşil ağaçlar ikinci uykusuna yatmış gibiydiler. Bahçe sulanmıştı. Bayan Bassett, toprağın çiçeklerin ve çimenlerin kokusunu içine çekti. Bir iki ardıc kuşu çimenlerin üzerinde oradan oraya sıçrayarak solucan arıyor, ya da kuşların banyo yapması için konulan kapların üzerinde kanat çırpıyorlardı. Kuşlardan başka hiçbir şey kıpırdamıyordu. Nihayet, temmuz ayının son günlerinde oldukları için çekirgeler sessizliği bozuverdiler, şarkı söyler gibi ötmeye başladılar.

Çocukların, günün bu sıcak saatlerini içerde geçirdikleri belliydi. Çünkü Bayan Bassett'in kulağına bağırma, kahkahalar, seslenmeler gelmiyordu. Çocukları anımsayınca Jemima Bassett'in yüzü hafifçe bulutlanır gibi oldu... Aslında çocukları severdi. Kendisinin iki sevimli kızı vardı. Büyüğü ona altı yıl önce bir torun da kazandırmıştı. Bayan Bassett çocukları gerçekten **'severdi.'** Onları, her zaman söylemekten hoşlandığı gibi, **'anlardı'**. Gerçi çocuklar biraz yaramaz olurdu ama Prescott'ların çocukları yaramazdan da öte bir şeydiler.

John Shaeffer artık arabacılık yapmıyordu. Şimdi evin baş uşağı olmuştu. Her zamanki ciddi, vakur, saygılı haliyle Bayan Bassett'e kapıyı açtı. Bayan Bassett holdeki aynalardan birinin önünde bir an durdu. Başındaki, kendini biraz daha şişman gösteren pembe kadife çiçeklerle süslü yeni beyaz şapkasını düzeltti. Saçlarının sarı buklelerinin yerli yerinde durduğundan emin olduktan sonra, ev sahibesinin kendisini beklediği mermer duvarlı, muazzam salona girdi. Bayan Bassett, zümrüt renkli salonu, yaldızlı masaları, pahalı olduklarını derhal belli eden perdeleri hayranlıkla süzdü.

Bir bakışta, Prescott'ların yaramaz çocuklarının orada olmadığını anladı. Görkemli oda pek sessizdi. Kemerli, büyük bir pencerenin önünde oturmuş, nakış işleyen ev sahibesi, onu karşılamak için doğruldu. Henüz iki kadın tek

bir kelime bile konuşmadan, Bayan Bassett, Ursula'nın yeşil ipek etekliğini, ince nakışlı, dik, dantel yakalı buluzunu takdir etti. Sonra Bayan Bassett'in gözlerinde alaycı bir bakış belirdi. Ev sahibesi elbisesinin ceketini giymemişti. Gerçi gayet sıcak bir gündü ama insan bir tek konuğu da olsa, kurallara saygı göstermeliydi.

Ursula elini uzatarak yaklaştı. «Sevgili Jemima, hoş geldin,» dedi. «Nasılsın?»

Bayan Bassett oldukça resmî bir tavırla, «Teşekkür ederim Ursula,» diye mırıldandı. Eldivenini çıkardı. Ursula'nın elini sıktı. İki kadın öpüştüler. Bayan Bassett Ursula'nın yakınındaki bir koltuğa oturdu. Çay takımı önceden hazırlanmıştı. İpek kadar yumuşak bir yaz rüzgârı pencereden içeri giriyordu. Ağaçların tepelerinin üstünden beyaz bulut kümeleri geçiyordu. Oda ışık içinde yüzüyordu. Bayan Bassett, 'ışık bu güzel renkleri solduracak', diye düşündü. Ursula oturdu. Konuğuna gülümsedi... Bayan Bassett dikkatle baktı. Ama karşısındakine onu incelediğini belli etmedi. Bayan Bassett kendi kendine, 'Ursula yaşını göstermeye başladı', diye, memnuniyetle düşündü. Tabii, evlendiğinde zaten evde kalmış yaşlı bir kızdı. Evleneli nerdeyse on yıl oluyordu. Dört çocuk doğurmasına rağmen vücut hatlarını hayret edilecek derecede korumasını bilmişti. Fakat vücudunun bu inceliği, gençliğin verdiği bir incelik değildi. Daha çok yorgunluğun verdiği bir zayıflıktı. Çocukların da Ursula'yı bir hayli üzdükleri kuşkusuzdu.

Şimdi iki kadın, aileleri, tanıdıkları ve hava hakkında konuşuyorlardı. Geniş, ılık salonda sıcak çaylarını yudumluyor, küçük, zarif şekilli bisküviler yiyorlardı. Ursula soğuk, buz gibi limonatayı tercih ederdi ama Bayan Bassett'in çaya ne kadar düşkün olduğunu bildiğinden çay hazırlamaya mecbur olmuştu.

Hafif bir meltem odayı doldurdu. Ağaçlar hafif hafif sağa sola sallanıyorlardı. Holdeki saat beşi çaldı. Ursula esnememek için kendini güç tuttu. Konuğuna gülümsedi... Özlemle, bahçedeki ağaçların altındaki tahtadan salıncağı, Marie Corelli'nin pek beğendiği yeni kitabını düşündü. Ama düşüncelerini kontrol altına almayı becerdi. Ne de olsa Je-

mima ziyaretine ayda bir kez geliyordu. Öteki arkadaşlarına da ayda bir kez çaya giderdi. Bazıları buna 'Haber toplama gezintileri' adını takmıştı. Ursula, 'olabilir,' diye düşündü. Niçin Jemima'yı böyle bir zevkten yoksun bırakacaktı. Hem o Jemima'ya hiçbir haber aktarmayacağından öyle emindi ki...

Ursula bu düşüncesinde yanılıyordu. Bayan Bassett, keskin bakışları araştırmacı zekasıyla Prescott'ların evinde asla hayal kırıklığına uğramazdı. Hiç olmazsa Prescott'ların çocukları hakkında söylenecek bir şeyler bulurdu. Çayını sükûnet içinde içmeyi severdi. Ama daha sonra çocukların ortaya çıkmasına aldırmazdı. Tabii bu çocukları görmek isteğinden ileri gelmiyordu.

Bayan Bassett çay fincanını yanındaki masanın üstüne bıraktı, «Ezra'nın dediğine göre,» dedi. «William, Eugene Arnold ile fazla ilgileniyormuş. Genç Arnold'un William'ın güvenini kazanması ne denli şaşılacak bir şey, değil mi? Başkâtip olmuş! William ne kadar iyiliksever bir insan!»

Ursula, «Eugene çocuk değil artık. Zaman ne çabuk geçiyor! Sen onun vaftiz anasıydın değil mi, Jemima?»

Bayan Bassett'in yüzü, odadaki en kırmızı divan örtüsünden daha fazla kızarmıştı. Huzursuzlukla, «Bugünkü durumda bu ödevden kurtulmuş sayılıyım, sevgili Ursula,» dedi.

Ursula gülümsedi. O da çay fincanını masanın üstüne bırakmıştı. «Evet, her neyse, William'ın Eugene'i beğenmesi seni de memnun eder sanırım. Ona dolgun bir maaş veriyor. Güveni de sonsuz. Eugene çok zeki bir genç. William ondan çok şeyler beklediğini söyledi.»

«William ne kadar iyi bir insan!» diye atıldı Bayan Bassett. Tombul ellerini birbirine sürdü. Yuvarlak yüzü hâlâ kıpkırmızıydı.

«Jemima, William senin söylemek istediğin anlamda iyi bir insan değildir. Eugene kendi çalışması sayesinde onun gözüne girmiştir.»

«Bunu ben de biliyorum. Ama ne de olsa insan babasını hatırlamadan edemiyor.»

«Hatırlamak mı? Chauncey'i neden anımsamayacak mıyız? Doğrusunu istersen Jimima, Chauncey Arnold ne bir bankayı soydu, ne birini öldürdü, ne de zimmetine para geçirdi. Tek suçu kendine fazla güvenmesiydi. Eğer bu suç sayılırsa, bir dereceye kadar hepimiz aynı suçu işliyoruz.»

Durdu. Bayan Bassett gözlerini kırıştıtararak ona bakıyordu. Şaşırdığı belliydi. Arnold iflâs etmiş, malını, parasını, itibarını yitirmişti. Bütün bunların önemsiz olduğunu ileri sürmek oldukça garipti.

«Şaka söylediğini biliyorum,» dedi Bayan Bassett.

«Hayır, söylediklerim çok ciddi!» diye ısrar etti Ursula. «Her neyse. Chauncey öleli uzun zaman oldu. Eugene var şimdi ortada. Ve delikanlı babasına hiç benzemiyor.»

«Bunun için Tanrıya şükretsın,» dedi Bayan Bassett anlamlı bir sesle. Ursula'nın kaşları çatıldı. Cevap vermedi. Gerçi William'ın bitmeyen işleri tamamlamak için bazı akşamlar yemeğe getirdiğinde, Eugene'i nezaketle karşılıyordu ama ondan hiç hoşlanmıyordu. Şimdi kalkıp Eugene'i korumaya çalışması biraz gülünçtü doğrusu.

Nihayet gözlerini Bayan Bassett'in gözlerinin içine dikerek, «Eugene daha çok annesine benziyor,» dedi. «Alice'i hatırlarsın Jimima, değil mi? Andersburg'un en iyi ailelerinden birinin kızıdır. Babam hep, 'Alice, şu Andersburg'un şişko aptallarıyla nasıl anlaşıyor, anlamıyorum,' derdi. Ne de olsa babamın ırk ve geleneklere bağlılığı büyüktü. Babamın büyükbabası Heidelberg profesörlük yapmış. Babam onunla gurur duyardı.»

Bayan Bassett mâsum bir tatlılıkla gülümsedi. «Öyle mi, şekerim? Ne kadar güzel. Ama annenin ailesi bir çiftçi soyundan geliyordu. Babanın babasının da bir kasap dükânı vardı, değil mi?»

'Fena kudurttum kadını,' diye düşündü Ursula. Gülmemek için kendini zor tutuyordu. Bütün öfkesi geçmişti Çok doğru,» dedi. «Ama dediğim gibi büyükbabalarımın biri Heidelberg'de öğretmenlik etmiş. Babam da, ben de, kasap olsun, çiftçi olsun, ailemizle iftihar ederdik.»

Bayan Bassett içini boşalttığını hissetti. «Amerika

yepyeni bir ülke, şekerim. İnsan hoş görmeli. Ne de olsa atalarımızı kendimiz tâyin edemeyiz ki. Ama insan hiç olmazsa kendi hayatını en iyi şekilde yaşayabilmeli.»

Ursula cevap vermedi. Hurma dalı şeklinde bir yelpazeyle yelpazeleniyordu. Saat altı buçuğu çaldı. Ursula, 'Jemima artık gitse,' diye dua etti.

Bayan Bassett de saatin gonglarını işitmişti. Şu yaramaz çocuklar nerede kalmıştı. Ev tümüyle sessizdi. Belki de arabayla gezintiye çıkmışlardı. Bayan Bassett tam umudununu yitirmek üzereydi ki, bir çocuk rüzgâr gibi odaya girdi... Bu Prescott'ların en haşarı oğulları Thomas'dı.

OTUZUNCU BÖLÜM

Ursula yerinden fırladı. Yüzü bir anda kızarmıştı. Ama oğluna hitap ederken sesi sakindi. «Tommy, bugün buraya gelmene izin vermemiştim. Konuğum varken bu odaya girmenizi istemiyorum. Derhal odana git. Yemek vaktine kadar orada kal.»

Çocuk bacaklarını iki yana açtı, ellerini beline koydu. Ursula'ya bakan küçük kahverengi gözleri nefretle doluydu. «Babam, istediğimiz zaman buraya gelebileceğimizi söyledi. Bunu sen de biliyorsun. Bütün ev bizim... Babam bu evi bizim için yaptırdı. Senin için, kendi için değil. Benim, bizim evimiz. İstedığımızı yaparız. İstedığımız zaman. Sen engel olamazsın.»

Bayan Bassett'in ağzı memnuniyetle açıldı. Ama ayıplamış gibi yapmaktan da geri kalmadı. Prescott'ların çocuklarından zaten hoşlanmazdı. Ama içlerinde en sevmediği Thomas'dı. Gür kahverengi saçları onu olduğundan da uzun gösteriyordu. Üstelik iri yarı, adaleli ve hareketli bir çocuk olduğundan yaşına göre daha büyük duruyordu. Bayan Bassett onu çok çirkin bulurdu. Yüz hatlarına tek tek bakılsa çirkin sayılmazdı. Ama onu çirkinleştiren şey üzerindeki vahşilik, terbiyesizlikti. Thomas'ın çocuk sevenlere bile çirkin görünmesinin nedeni buydu.

Thomas, şimdi bayan Bassett'e bakıyordu. Sonra çirkin bir kahkaha attı. «Şapkanız çok çirkin. Neden böyle berbat şapkalar giyiyorsunuz? Genç kız şapkası, o, yaşlı kadınlara yakışmaz!»

William, «Dürüst olsunlar, iki yüzlü olmasınlar,» demişti. «Bırak gerçek düşüncelerini korkmadan söyleyebilsinler.»

Ursula, «Hemen özür dile. Thomas,» dedi sert bir sesle. Çocuğun yanında duruyordu. Yüzünün kırmızılığı geçmişti. Şimdi rengi sapsarıydı. Oğlan annesine alay eder gibi baktı. Ama annesinin bakışlarını kaçırmadığını, kararlı halini görünce alt dudağını sarkıttı.

«Babam olsaydı benimle böyle konuşamazdın,» dedi küstahça, «Ama babam Michigan'da. Sen de istediğin gibi hareket edeceğini sanıyorsun. Babam dönsün, hepsini anlatacağım.»

«Thomas,» diye Ursula tekrarladı, «Özür dilemeni bekliyoruz.»

Thomas ayağını kaldırdı. Masalardan birinin ayağına bir tekme attı. Bayan Bassett'e düşmanca baktı. «Pekâlâ,» dedi. «Özür diliyorum. Ama bunun hiç önemi yok.»

«Bu türlü davranışın, senin terbiyesi kıt, saygısız bir çocuk olduğunu gösterir,» dedi Ursula. Bayan Bassett'e döndü. «Onun yerine ben özür diliyorum,» Sesi utancından titriyordu. «Bilmiyor henüz. Çocuk sayılır.»

Thomas'ın şapkasıyla alay etmesi, kendisine 'yaşlı kadın' demesi Bayan Bassett'in bütün keyfini kaçırmıştı. Yanakları yanıyordu âdeta. Çocuğa hiçbir şey söylememişti. Ama Ursula özür dileyince «Anlıyorum, Ursula,» dedi. «Henüz çok küçük. Bir şey bilmiyor.»

Thomas öfkeyle, «Biliyorum!» diye bağırdı. «Babam, ne zaman olursa olsun, hep doğruyu söylememizi ister.»

Ursula oğluna acıyarak baktı. Thomas'ın ne kadar yalancı olduğunu biliyordu. «Haydi odana git, Tommy.»

«Gitmeyeceğim!» Yumruklarını sıktı. «Burası bizim evimiz. Burada istediğimizi yaparız. Sen engel olamazsın.» Şimdi Thomas'ın dikkatini bisküvi tabağı çekmişti. Kocaman, tombul elini uzattı. Bisküvileri kaptı. Birkaçını birden

ağına tıktı. Bir yandan da nisbet verircesine annesine bakıyordu. Ağzını şaklatarak bisküvileri yedi.

Hafif ayak seslerinin yaklaştığını hiçbiri işitmedi. Ama Ursula, salonun havasında alışkın olduğu bir hareket hissetti. Oliver'in geldiğini görünce, gergin yüzü yumuşadı. Elini, yanına yaklaşan on iki yaşındaki çocuğun omzuna koydu. «Oliver, yavrum,» diye mırıldandı.

Oliver, Bayan Bassett'i eğilerek selâmladı. Bayan Bassett başını belli belirsiz eğdi. Ne de olsa Prescott'ların çocukları Prescott'larındı. Ama bu çocuk bir yetimhanenin kapısının eşiğinden alınmış ne idüğü belirsiz, kimsesiz biriydi. Oliver Ursula'ya döndü. «Tommy'nin aşağıya indiğini farketmedim,» dedi özür diler gibi. «Matt'e yardım ediyordum.» Yavaşça Thomas'a yaklaştı. «Gel Tommy,» dedi. «Bir köprü yapıyoruz. Yardımına ihtiyacımız var.»

Thomas ne yapacağını şaşırmış gibi büzüldü. Sanki söylenenleri işitmemişti. Birkaç tane bisküvi daha aldı.

«Haydi, ağabeyinle git, Tommy,» dedi Ursula.

Thomas şimdi olduğu yerde inatla duruyordu. «Benim ağabeyim değil o,» dedi. «Ben onun söylediğini yapmak zorunda değilim. Burada oturmasına izin verdiğimizize şükretsin!»

Bütün Andersburg'da Ursula'nın soğukkanlı olduğu söylenirdi. Ama oğlunun bu acı sözleri kalbine bir bıçak gibi saplanmıştı. Bayan Bassett'e bile aldirış etmeden Thomas'ın kulağını çekti. «Seni kötü çocuk!» dedi. Sonra da suratına bir tokat aşketti.

Oliver, «Rica ederim, anne,» diye atıldı.

Ama onun sesi, Thomas'ın acı feryatları arasında kayboldu. Thomas yumruklarını sıkarak, annesinin üstüne atıldı. Oliver elini uzattı. Oğlanı omuzundan yakaladı. Tuttu. «Tommy,» dedi.

Çocuk kurtulmak için çırpındı. O kadar iri yarı, o kadar kuvvetli görünüyordu ki, incecik, zarif bir çocuk olan Oliver'in elinden kurtulması işten bile değildi. Ama nedense kurtulamıyordu. Başını saldırıya geçen bir boğa gibi eğmiş, boş yere çırpınıyordu.

'Hayret doğrusu!' diye düşündü Bayan Bassett. Ursu-

la, nasıl olup da Oliver'in oğluna bu şekilde davranmasına izin verebiliyordu? Oliver'in bir uşaktan ne farkı vardı sanki! Haddini bilmeliydi. Her şeyi daha iyi görebilmek için döndü.

Tommy daha kuvvetle bağırmak için soluk almaya çalışırken Oliver yeniden, «Tommy,» dedi.

«Babama söyleyeceğim,» diye hıçkırdı Thomas, «Senin baban değil o. Bak sana neler yapacak, göreceksin.»

Oliver elini çekti ama hiç de korkmuş gibi bir hali yoktu. Kolunu Ursula'nın beline doladı. Annesinin titrediğini hissediyordu. Kolunu sımsıkı sardı. «Tommy, ne dediğini bilmiyor,» dedi teselli eder gibi.

Bayan Bassett, Oliver'e hoşnutsuzlukla baktı. Genç, pürüzsüz yüzünü, pırıl pırıl parlayan kara gözlerini, sevimli ağzını inceledi. Bayan Bassett'in halinden rahatsız olduğu anlaşılıyordu ama içinden çok mutluydu. Ne de olsa günü boşa gitmemişti.

Bu sırada holdeki mermer merdivenlerde gürültülü ayak sesleri işitildi. Prescott'ların öteki çocukları bağıra çağıra salona daldılar. Ama sesler küçük kız sesleriydi... Bacaklar da küçük kız çocuğu bacakları. En geriden bir oğlan sessiz sedasız geliyordu.

Sekiz yaşındaki Julia, «Tommy!» diye bağırdı. «Demek buraya kaçtın. Seni domuz seni! Hani köprüyü yapmaya yardım edeceğine söz vermiştin! Ama burada tıkmakla meşgulsün, domuz seni!»

«Domuz!» dedi, altı yaşındaki Barbara da.

Thomas'ın ikizi, «Yapılacak bir iş oldu mu hep kaçarsın zaten,» dedi suçlar gibi. Sesi çok yavaş çıkmıştı ama istediği zaman yükseltmesini de bilirdi.

Kızlar geriye kalan bisküvileri kapıştılar. Ağızlarına tıktılar. Bayan Bassett'e bakıyorlar, ona 'hoş geldin' demeye bile gerek görmüyorlardı. Matthew de hiçbir şey söylemedi. Düşünceli gözlerle annesiyle, onun yanında duran Oliver'e bakıyordu. Soğuk mavi gözleri hafifçe kısıldı.

Matthew annesiyle Oliver'i dikkatle incelemeye devam etti. Konuşmuyordu. Ursula'nın gayet tehlikeli bulduğu bir içe dönüşle kendinden geçmişti. Ursula konuğunu, çocuk-

ları, hatta Oliver'i bile hiçe sayarak Matthew'e doğru yürüdü. «Matthew, şekerim!» dedi.

Matthew omzunun üstünden baktı. «Efendim, anne?»

Ursula durakladı. Şaşkınlıkla, «Bir şey yok,» dedi.

Ama içinden, 'Çocuklarım benim,' diye düşündü. 'Sevgili çocuklarım!'

Çocuklarından nefret ettiğini sandığı zamanlar oluyordu. Ancak biraz mantıklı düşününce, haksızlık ettiğini, onların bu hale kocası tarafından getirildiklerini görebiliyordu.

Ursula, hafifçe gülümseyerek, Bayan Bassett'e, «O kadar hareketli çocuklar ki,» dedi. William'n sözlerini tekrarlıyordu. Bayan Bassett başını anlamlı anlamlı salladı... «Julia ile Barbara'nın dadılarının izin günü bugün. Lucy'nin kırık kolu da iyileşmedi,» diye Ursula devam etti. Özür diler gibiydi. Bir yandan da konuğunun çabuk gitmesi için dua ediyordu. «Nancy çocuklara çay hazırlıyor. Bayan Templeton da bir iş için çarşıya gitti. Onun için bir parça serbest kaldılar.»

Julia fırfırlı eteklerini savurarak, «Ben serbestim!» diye bağırdı. «Tommy ile ben istediğimiz kadar bisküvi yiyebiliriz. Babam daima her istediğimizi yapabileceğimizi söyler. Sen de biliyorsun anne.» Ursula'ya kindar gözlerle, onu suçluyormuş gibi baktı.

Jemima Bassett neden kalkıp gitmiyordu? Saat altıyı çoktan vurduğu halde niçin hâlâ oturuyordu? Ursula perişan bir haldeydi. Ama Bayan Bassett çocuklara dalmıştı. Matthew ilgisiz bakışlarla pencereden dışarı bakıyordu. Thomas başını eğmiş, sırayla herkese saldırıyordu... Julia annesine karşı geliyordu. Barbara parmaklarını yalıyordu. Bayan Bassett, Ursula'nın yanında duran Oliver'i görmezlikten geldi.

Şimdi de Julia Bayan Bassett'in önüne gelip dikilmişti. Gözlerini kocaman kocaman açarak, «Jimmie'yi hiç sevmiyorum,» diye bağırdı. Jimmie, Bayan Bassett'in sevgili torunuydu. «Durmadan ağlıyor. Annesinin kucağında bile ağlıyor.»

Bayan Bassett'in yüzü öfkeden kıpkırmızı oldu. Ursula

sert bir sesle, «Terbiyeni takın, Julia!» dedi.

Thomas bütün öfkesini unutup bağırdı: «Daha bebek o! Altına çişini ediyor.» Katılırcasına gülmeye başladı... Julia da gülüyordu. Thomas ekledi: «Artık altına çişini etmeyecek kadar büyüdü. Barbie kadar o.» Hiç sevmediği küçük kız kardeşine döndü. «Barbie, sen de Jimmie gibi altına ediyor musun?» Tekrar güldü. «Barbie çişini altına ediyor! Evet, tıpkı Jimmie Jerkins gibi!»

Barbara avazı çıktığı kadar, «Etmiyorum!» diye haykırdı, «Ben o aptal Jimmie Jerkins gibi bebek değilim! Senden nefret ediyorum, Tom Prescott!» Kardeşine doğru koştu. Ama Tommy gülerek yana kaçtı. Bir sandalyenin üstünden atladı. Divanın üzerinde hopladı. Paha biçilmez bir lambanın tehlikeli şekilde sallanmaya başladığı bir masaya doğru atıldı. Barbara da peşinden kaçtı. Julia neşeyle bağırarak koşuya katıldı. Şimdi salonda bir kovalamaca başlamıştı. Kızların etekleri havada uçuşuyordu. Thomas en öndeydi. Matthew hâlâ pencerenin önünde duruyordu... Dönüp clanlara bakmamıştı bile. Ama Oliver, perişan bir halde olan Ursula'ya baktı. Ursula kısaca başını salladı.

Oliver derhal harekete geçti. Thomas'ın peşinden gitti. Onu tuttu. Tekrar çileden çıkan çocuğa gülümsedi. «Haydi gel Tommy,» dedi sâkin bir sesle, «Yemek zamanı geldi. Sonra da köprüyü tamamlarız.»

Thomas bir an boş yere çırpındı. Kızlar koştular. Durdular. Barbara memnuniyetle, «Küfür ediyor!» diye haykırdı. «Anne, Thomas Oliver'e fena bir kelime söyledi. Çok fena.»

Julia gururla, «Çok fena bir kelime,» diye tekrarladı. Kahverengi buklelerini geriye atıp Ursula'ya küstah küstah baktı. Sonra güzel yüzünde öfkeli bir ifade belirdi. «Bırak onu, Oliver,» diye Oliver'in, Tommy'i tutan koluna asıldı. «Kardeşimi bırak. Senin kardeşin değil o. Benim kardeşim.» Oliver'in sağ dizine bir tekme savurdu... Oliver, Julia'ya sert sert baktı.

«Kes artık, Julia,» dedi. Julia korkuyla geriledi. Barbara durup Oliver'e baktı. Önlüğünün fırırlarıyla oynama-

ya başladı. Dikkatini yeniden Thomas'e vermiş olan Oliver'den gözlerini ayıramıyordu.

«Haydi gel, Tommy,» dedi Oliver. Oğlanın kolundan sımsıkı yakaladı. Yarı yürütüp yarı sürükleyerek onu kapıya doğru götürdü. Julia da mırıldanarak onların arkasından gidiyordu. Barbara peşlerindeydi. Böylece salondan çıktılar. Hiç kimse Matthew'in bir başka kapıdan çıkıp gitmediğini farketmedi.

Bayan Bassett her gelişinde Prescott'ların evinde bir hayli olaya tanık olurdu. Ama bugün, Prescott'ların yaramaz çocukları sınırı aşmışlardı. Ursula'ya şefkatle gülümsedi. «Dediğin gibi şekerim, çok heyecanlı, hareketli çocuklar,» dedi.

Ursula konuşacak halde değildi. Utanmıştı. Küçük düşmüştü. Acı duygularla doluydu. Konuşunu kapıya kadar geçirdi. Bayan Bassett'in arabası uzun süreden beri onu bekliyordu.

Aylık çay partisini hatırlatarak, «Gelecek salıya yeniden görüşmek üzere,» dedi Bayan Bassett. «O zamana kadar biraz dinlen, şekerim. Çok yorgun görünüyorsun.»

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

William, çocukların Bayan Bassett'in yanında yaptıkları terbiyesiz davranışları sesini çıkarmadan dinledi. Ursula'nın öfkeyle izlediği bir dalgınlık, ciddiyet içinde duruyordu. Ursula, William'ın olaya önem vermeyeceğinden, şikâyetlerini ciddiye alamayacağından emindi. Ama o kadar çaresizdi ki, olanları kelimesi kelimesine anlatmaktan kendini alamadı.

Ursula sözünü bitirdiği zaman bile William hiçbir şey söylemedi. Şiddetli bir yaz yağmuru Ursula'nın oturma odasının penceresini dövüyordu. Gökyüzü alçalmıştı. Kapkara-ıydı. Odayı şeffaf, ölü bir ışık doldurmuştu. Ursula bu büyük evden hep nefret etmişti. Ama şimdi mantığa sığmayacak bir güçle nefret etmeye başlamıştı. Oturduğu yerden sular içinde kalan toprağı, ıslak ağaçları, ezilen çiçek

tarhlarını görebiliyordu. Hava sıcaktı. Ama Ursula üşüyordu.

William düşünceli düşünceli kıpırdandı. Solgun ışık, şakaklarındaki kırışmış saçların üzerine düşüyordu.

«Seni anlamıyorum, Ursula,» dedi sonunda. «Anladığım bir tek şey var. O da çocukları hiç sevmediğim.»

Ursula ellerini kaldırdı. Sonra çaresizlik içinde kucağına bıraktı. «Ah, William,» dedi.

William yine kıpırdandı. «Tommy'e vurduğunu itiraf ediyorsun. Sana çocuklara dayak atmamanı tekrar tekrar rica ettim, Ursula. Çocuklar sertlikle idare olunmaz. Durmadan 'uygarca davranışlar'dan söz edersin. Çocuklara vurmak uygar bir insana yakışır mı? Sonra çocuk sana karşılık veremez ki.»

'Aman Tanrım' diye düşündü Ursula çaresizlikle. Söyleyecek kelime bulamıyordu.

William, Ursula'nın susmasından cesaret alarak devam etti: «Sırf Oliver'e geçmişini hatırlattığı için vurdun ona. Ama Tommy yalan söylememiş ki. Doğruyu söyledi diye ceza görmesi mi gerek?»

Ursula kendini kaybetmeye başlamıştı. «Bütün meseleyi kendi görüşüne göre değiştirdin, William, Tommy bunu Oliver'i yaralamak, utandırmak için söyledi. Sonra Tommy'nin her zaman doğruyu söylediği iddia edilemez. Onu sen de kaç kez yalan söylerken yakaladın.»

«Hayali çok geniş. Bütün çocuklar yalan söyler. Hayal kurma güçleri ne denli güçlü olursa, o kadar çok yalan söylerler. Bir çocuk kafasında yarattığı şeyleri ortaya döküyor diye bu kadar şiddetle cezalandırılmaz.»

Ursula titreyen bir sesle, «Tommy'nin hayal gücü hiç de güçlü değil. Sadece etrafını ezmekten hoşlanıyor, daha ufacak bebekken bile böyleydi.»

William deli gibi, «Şefkatli, iyi bir anne çocuğundan asla bu şekilde söz etmez!» diye atıldı.

«Ben anneyim ama kör değilim, William. Çocuklarıma olan sevgim onların kusurlarını görmeme asla engel olmayacak. Yerinde bir terbiye ile Tommy'nin bu huylarının önüne geçilebilir.» Durdu. «Oliver'i incitmesine nasıl göz

yumabiliyorsun?»

William tekrar kıpırdandı. Huzursuzdu. «Saçma!» dedi. «Çocuklar, büyüklerini çileden çıkaran davranışlarda bulunurlar. Zamanla hepsi geçer. Bekle biraz. Hepsi düzelecek.»

Ursula konuşmadı. William gittikçe artan bir güvenle devam etti. «Tommy'nin, Jemima Bassett'e söylediği önemsiz bir şey. Çocuklar dürüştür. Gizli kapaklı işleri yoktur. İkiyüzlülük etmezler. Duygularını gizlemezler. Tommy, Jemima'nın şapkasını gülünç bulduysa bunda, çocukça duygularını ifade etmekten başka bir amaç aramamak gerek.»

«Yine meselenin özünü değiştiriyorsun. Tommy, Jemima'nın şapkasıyla alay ederken dürüst davranmıyordu. İsteddiği, yalnızca Jemima ile alay etmek, onu küçük düşürmektir.»

«Sonra bir de bütün evi 'İstila' etmelerinden şikâyet ediyorsun. Sana daha önce de söyledim, Ursula, ben bu evi çocuklarım için yaptırdım. Bu ev onların. Evin her köşesinde rahat rahat dolaşmalarını isterim. Bırak ne isterlerse yapsınlar. Evin bir köşesinde kapalı tutulurlarsa, kendilerini istenmeyen, seilmeyen çocuklar sanırlar. Hapse girmiş gibi olurlar. Bir iki şeyi kırarlarsa ne çıkar? Kırılanları hemen yerine koyabilecek durumdayım. Sonra çok meraklılar. Yoksa her şeyi nasıl öğrenecekler?» Yeniden sesini çıkarmadan oturan Ursula'ya baktı. Tekrar huzursuz huzursuz kıpırdandı.

«Şimdi çocukların işlediği 'suçların' neler olduğunu sıralıyalım. Julie: Onu şımarık, kötü huylu, kurnaz olmakla suçluyorsun. Oysa yalnızca neşeli, canlı bir küçük kız. Bütün çocuklar az ya da çok bencildirler. Bundan doğal bir şey olamaz. Zamanla geçer. Dediğin gibi kurnazsa, kadınlığın verdiği bir haldir bu.» Şefkatle gülümsedi. «Beni aldatmaya kalkışmasına bir diyeceğim yok. Hoşuma gidiyor.»

Ursula hayretle bakıyordu. «Ben hiç de hoş karşılamıyorum,» dedi. «Sadece kendini düşünen, hayattan her şeyi kendisi için isteyen bir kadın asla mutlu olamaz. Yaş-

landığı, güzelliğini kaybettiği zaman ona ne kadar büyük bir servet bırakırsan bırak, yalnız başına kalır.»

«Aptalca konuşuyorsun. Sabırlı ol biraz. Julie herkesi seven bir çocuktur.»

Ursula konuşmak için ağzını açtı. Sonra kapadı. Gözleri kocası için duyduğu endişe ve üzüntüyle yaşlanmıştı.

William devam etti: «Matt, onun nesi var? Sakin, düşünceli bir çocuk. Bir dâhi. Bu nedenle, senin dediğin gibi 'içini kapanıyor.' Usta sanatçıların onun için yetenekli dediklerini herhalde inkâr edemezsin?»

Ursula güçlükle kendini toparlayarak konuştu. «Ama sen onun yeteneğini öldürüyorsun, William. Hatırlıyor musun, birkaç yıl öncesine kadar piyanosunun başından bir an olsun ayrılmazdı? Çocuğu kendi haline bırakıp, kendi kendine bir şeyler yapmasına izin vermedin. Başına bir sürü öğretmen yığıdın. Dediğin gibi ona 'muazzam imkânlar' sağladın. Sonunda Matthew ilgisini yitirdi. Bilmiyor musun, genç sanatçılar ormanda yetişen fidanlar gibidir. Yaşamak için mücadele ederler, güçlülere kendi başlarına karşı koydukça kuvvetlenir, başarı kazanırlar. Yeni yetişen bir sanatçı yolun bir bölümünü tek başına yürür. Ama Matthew, şimdiden, her şeyi bildiği, ona hiç kimsenin öğretebileceği bir şeyin kalmadığı düşüncesine kapıldı. Devam etmeye gerek görmedi.»

William dudaklarını kıstı. Karısına öfkeyle baktı. Ama söyleyecek bir şey bulamıyordu.

Ursula derhal atıldı: «Matthew'un sanatçı yanını da henüz kabul etmiyorum. Bunun üstünde konuşmak için henüz erken. Çünkü sanatçı bir çocuk değil. Bu Matthew için, hem bir sanatçı olarak, hem de özel hayatı için kötü bir şey. Onun hesabına korkuyorum, William. İleride bomboş, yararsız bir insan olmasa keşke!»

«Bir sanatçı, sanatından başka hiç kimseye, hiçbir şeye karşı sorumlu değildir.»

Ursula başını salladı. «Yanılıyorsun, William. Bir sanatçı her şeyden önce insandır. İnsanlarla ilgilenmezse, bir sanatçı olarak gelişip ilerlemesi olanaksızdır.»

«Onun hayatını mahvedeceksin,» diye bağırdı William,

«Cesaretini kıracaksın. Bırak hayâl kursun. Bırak dünyanın güzel olduğuna inansın.»

«William, çocuk gibi konuşuyorsun. Saçmalıyorsun.»

William üstün geldiğini hissetti. Hoşnutsuzlukla gülümsedi. «Hiç Barbie'den söz etmedin,» dedi.

«Barbie mi? Barbie ötekileri taklit ediyor. Onda, öbürlerinin topunda olandan daha çok kişilik var. Barbie için umutluyum. Ama yine de diğerlerine benzeyecek diye korkuyorum. Barbie'yi, çocuklarımı kurtarmak için elimden geleni yapacağım, William. Bunu iyice aklına koy.»

William, Ursula kadar sakince, «Ben yaşadığım müddetçe onları mahvetmene göz yummayacağım,» dedi.

Derin, tehlikeli bir sessizlik içinde birbirlerine baktılar. Kıpırdamıyorlardı ama nemli havada korkunç bir basıncın varlığını ikisi de hissediyorlardı.

Sonunda Ursula konuştu: «Başka söyleyecek bir şey yok, William. Aklıma gelmişken haber vereyim. Bayan Andrew işten çıktı. O kadar para vermene rağmen daha fazla dayanamadı. Gitti. Geçen gün ders çalıştırırken, Tommy kadının gözüne bir yumruk attı. Kadına susması için iki yüz dolar verdim.»

William'ın hali değişti.

«Bayan Templeton'a gelince, çocuklardan elinden geldiği kadar uzak durmaya çalışıyor. Aptalın biri ama haklı. Julie geçen hafta onu tekmeledi. Bayan Andrew'den daha kişiliksiz olan Bayan Templeton'un da yakında pes diyeceğini sanıyorum. Nancy'e yardım eden Ruth'un yerine bir başkasını bulmak zorunda kaldım. Kalması için Nancy'nin maaşını artırdım. Bahçıvanların da şikâyeti olacak galiba. Yarın seninle görüşmek istiyorlar.»

William pencereden yana sıkıntılı gözlerle baktı. Ursula bekledi. William uzun bir süre sonra konuştu: «Oliver, Landsowne'un okuluna gidecek. Tommy ile Matt da sonbaharda hazır olacaklar. Onları da aynı okula yazdırdım. Sadece Julie ile Barbie kalacaklar. Sen de evde başını dinlersin.»

William ayağa kalktı. Ursula da baktı. «William, ne yaptığını bilmiyorsun, tabii. Çocukları ruhen, bedenen ken-

dine bağlamak istiyorsun. Hep özgür olmalarından söz ediyorsun. Ama onları kendi çirkin hatalarının, kusurlarının içine hapsediyorsun. Bu hapishaneden asla kurtulamamaları olasılığı da var. Özgürlük başıboş, toplum dışı yaşamak değildir. Bazı sorumlulukları olduğunu hissetmeyen bir insan, özgürlük hakkında hiçbir şey bilmiyor demektir. William, çocukları kendinden uzaklaştırıyorsun. Seni sevmiyorlar!»

William o kadar sinirlendi ki yüzüne çılgın gibi bir ifade geldi. Bir tek kelime söylemeden, konuşmaya gücü kalmamışcasına odadan çıktı. Kapı arkasından kapandı.

Ursula kapanan kapıya yaklaştı. Dizleri titriyordu. Dinledi. William çocukların oyun odasına gidiyordu. Çocuklar onu neşeli çığlıklarla karşıladılar. Matthew'ün sesini bile işitebiliyordu. Şimdi çocuklar babalarından ısrarla bir şeyler istiyorlardı. Sesler yükseliyor, emredici bir hâl alıyordu William'ın sesi onları yatıştırmaya çalışıyordu. Bu ses vaadle, sevgiyle doluydu.

Ursula geri çekildi. Pencereye yaklaştı. Sallanan ağaçlara, ıslak toprağa, rüzgâra, yağmura baktı. Çocukların sesini şöyle böyle işitebiliyordu. Elleriyle kulaklarını tıkadı.

Çaresizlikle, 'bir koca ile karısı arasında dokunulamayan, asla sarsılmayan, hiçbir şeyin erişemeyeceği, yıkamayacağı bir bağ olmalı,' diye düşündü. Bu bağ kutsaldı. Hiçbir çocuk sesiyle, eliyle buna dokunamamalı, sarsılmasına meydan vermemeliydi. Çocukların gürültülü ayak seslerinin asla içeri giremeyeceği bir tapınak olmalıydı. Bunu inkâr etmek, sadece evliliği yıkmakla kalmıyor, çocukları da mahvediyordu.

Ursula ile kocasının arasında eskiden mümkün olabilecek, bağlılığı yaratabilmek artık olanaksızdı. Daha başlangıçta geç kalmışlardı.

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM

Ursula, sabahdan öğlene kadar zamanını geçirdiği oda-
da oturmuş nakış işliyor, bir yandan da sonbahar rüzgârı-
na kulak veriyordu. Kurumuş yaprakların, rüzgârın önüne
düşerek oradan oraya savrulurken çıkardığı çıtırtıları işi-
tiyordu. Pencerenin perdeleri kıpırdıyordu. Ev sessizdi. Öğ-
lanlar okuldan henüz dönmemişlerdi. Kızlar yukarda ders
çalışıyorlardı.

Ara sıra böyle tek başına oturmak hoşuna gidiyordu
‘Ursula içinden, ‘Ancak çok çocuklu anneler anlar bunun
zevkini,’ diye düşündü.

Gökyüzüne baktı. Süt rengindeydi. Yakında yağmurlu
günler başlayacak, sular toprağın kızılığını yıkacaktı. Ur-
sula iğnesini kumaşa batırıp çıkarmaya başladı. Düşünce-
lerini başka yöne çevirmeye çalıştı, ama yararsızdı.

William birkaç haftadan beri Oklahoma’daydı. Ursula
ondan iki kez haber almıştı. Gayet kısa mesajlardı bun-
lar. Daha çok çocukları soruyordu. En altta da Ursulaya bir
tek selâm vardı.

Kapı yavaşça açıldı. Ursula elinde olmadan üzüntüyle,
‘okuldan erken mi bıraktılar çocukları acaba?’ diye düşün-
dü. Kapıda durmuş ona gülümseyerek bakan Oliver’di. Oli-
ver artık kocaman bir delikanlı olmuştu.

Ursula gerçek bir mutlulukla, «Gel, yavrum,» dedi. Bir
an durakladıktan sonra, «Tom ile Matthew de geldiler mi?»
diye sordu.

«Hayır, gelmediler, anne. Ben öğleden sonra bay Lan-
dsowne ile buluşup konuşacağım. Kendisi önce sizinle gö-
rüşmemi istedi.»

Ursula nakışını bir yana bıraktı. «Ne var, Oliver?» Göz-
leri huzursuzlukla doldu. Oliver’in yüzüne soran nazarlarla
baktı.

«Merak etme, anne. Bir şey yok.» Oliver’in sesi insa-
na güven veriyordu. «Sadece size bir şey danışacağım.»

Ursula ellerini kucağına koydu. Bütün dikkatini Oli-
ver’e verdi.

Pencerenin yanındaki bir koltuğu göstererek, «Şuraya

yanıma otur, yavrum,» dedi.

Oliver konuşmaya başladı. Ciddi, ağırbaşlı bir sesi vardı. «Geçen yıl, babamın önce Harvard'a gitmemi, sonra da Kereste şirketinde çalışmamı istediğini hatırlıyorsunuz, değil mi?»

«Evet, hatırlıyorum,» Ursula Oliver ile William arasında geçen bu konuşmayı duymuştu. Yıllardan beri ilk kez William, Oliver'le ilgilenmiş, evinde böyle bir kişinin yaşadığını farketmişti.

«Ama ben Hukuk'a gitmek istediğimi söylemiştim.»

«Evet, hatırlıyorum,» diye Ursula tekrarladı.

O zaman Ursula, William'ın rahat bir nefes aldığını hayretle görmüştü. Önce bu rahatlamanın anlamını kavrayamamıştı. Ama işin aslını anlayınca içi isyan ve acıyla dolmuştu. William, Oliver'i yanında istemiyordu. William, Oliver'in yüzüne bakmadan, hayat yolunu istediği gibi çizmeye hakkı olduğunu söylemişti. Değil mi ki kereste işi onu ilgilendirmiyordu. O halde onu zorlamak doğru olmazdı.

«Bay Landsowne iyi bir avukat olabileceğimi söyledi.»

«Ama baban bütün oğullarının, yani Tommy ile senin kendi işinde çalışmanızı istiyordu,» dedi Ursula, «Tabii, Matthew için başka fikirleri var.»

Oliver, «Ama ben şirkette çalışmak istemiyorum, anne,» diye cevap verdi. «Tommy var. Sonra Eugene Arnold da babama çok yardımcı oluyor.»

Bu ad havada elle tutulur, kötü bir cisim gibi asılı kaldı.

«Eugene,» dedi Ursula.

«Şimdi babamın yardımcısı. Çok becerikli olduğunu söylemeye lüzum yok. Babama her bakımdan yararlı olacağından eminim.»

«Ondan hiç hoşlanmam,» dedi Ursula. Oliver cevap vermedi.

«Tom'a gelince. Henüz on altı yaşında ama babamın işine şimdiden ilgi gösteriyor. Bana pek ihtiyaç yok. Sonra korkarım ki yararlı da olamayacağım. Hoşuma gitmiyor. Ben Hukuk'ta okumak istiyorum.»

Ursula ellerini dizlerinin üstünde kavuşturdu. «Keşke Alice ile Eugene Andersburg'dan gitselerdi,» dedi heyecanla, «Eugene'i bir daha görmemeyi ne kadar isterdim. Annesi öldükten sonra onun evimde kalmasına izin vermekle hata ettim.»

Oliver, hoşgörölü bir tavırla gülümsedi. «Yine de Andersburg'tan gitmezdi, anne. Kendine başka bir ev bulur otururdu. Her neyse, evinize çok iyi bakıyor.»

«Alice öldükten sonra onun orada oturmasına dayanamıyorum.» Ursula biraz haşın konuştuğunun farkındaydı.

Oliver ayağa kalktı. «Size ilaçlarınızdan birini getireyim,» dedi.

Ursula elini kaldırarak onu durdurdu. «İstemem yavrum. Ağrıyan yalnız başım değil.» Gülümsemeye çalıştı. İçini çekti. «Evet, Oliver, Hukuk'a gitmek istiyorsan, git. Sana engel olmak istemem.»

Oliver, onu neşelendirmeye çalıştı. «Babamın çok iyi avukatları var. Bay Jenkins ile ortağı sözgelişi. Yine de ailede bir avukatın bulunması hiç fena olmaz.» Bunları söylerken hafifçe gülümsemişti.

Ursula da onunla beraber güldü. Ama istekli değildi.

«Parlak bir fikir,» dedi Ursula.

«Sonra Julia ve Barbie evlendikten sonra kocaları da şirkete girip çalışırlar,» dedi Oliver, «Böylece babamın çevresinde aileden yeteri kadar insan bulunur.»

«Julia daha on beş yaşında bile değil,» dedi Ursula, «Evlenmelerine yıllar var. Aman Allahım, yıllar nasıl da geçiyor. Barbie on üçüne bastı.»

«Julie çok güzel bir kız. Çabuk evlenir. İki üç yıla kalmaz evlenir. Barbie'ye gelince.» Oliver sustu. Saati elinde tekrar tekrar çevirdi.

«Ah, Barbie,» dedi Ursula huzursuz bir tavırla, «Ne kadar değişti. Oysa onun için ne büyük umutlarım vardı. Küçükken öyle akıllı başında bir çocukmuş gibi görünüyordu ki. Şimdi tıpkı Julie'ye benzedi.»

Oliver derhal, «Barbie fazla değişmedi,» dedi. «Ama şimdi Julia'yı taklit ediyor. Kızlar hep ablalarını taklit ederler sanırım. Julia de çok güzel bir kız. Barbie'nin onun gibi

olmak istemesini normal karşılamak gerek. Büyüyünce kişiliğini bulur.»

Ursula'nın gözleri koyulaşmıştı. Donuk bir sesle, «Hayır,» dedi; «Barbie'den de umudu kestim. Karakteri değişti. Demek başlangıçta yanılmışım.»

«Hayır, anne. Yanılmadınız.» Oliver üzölmüş gibi di «Barbie gerçekten harika bir kız.»

«Teşekkür ederim, Oliver.» Oliver'in onu teselli etmeye çalıştığını biliyordu. İcini çekti. Yorgun yüzü biraz daha çökmüştü. Gözleri zayıf yüzünde daha da irileşmiş gibi duruyordu. Kırk beş yaşında olmasına rağmen saçları yer yer kırışmıştı.

Bir an düşündükten sonra Ursula, «Ah, Oliver, seni çok özleyeceğim,» dedi. «Evden uzaklaşacaksın... Bunu hiç düşünmedim. Sensiz ne yapacağım, yavrucuğum?»

«Tatillerde eve geleceğim nasıl olsa. Sonra sık sık da mektup yazarım.»

«Ama,» diye konuşmaya başladı Ursula. Sonra sustu. Salonun dışında hafif ayak sesleri işitiliyordu. İki genç kız aynı anda kapıda göründüler. Julia, genç kızlığın en parlak devrindeydi. Canlı, renkli, şahane bir kızdı. Kızıl kahverengi saçlarını arkada toplamıştı. Açık mavi elbisesine uygun diye saçlarına mavi bir kurdele bağlamıştı. Barbara esmer, ince yapılı bir kızdı. İri, yeşil gözleri pırıl pırıldı. Başındaki kırmızı kurdele bir parça eğik duruyordu. Koyu kahverengi elbisesi, parmakları gibi, mürekkep lekesi içindeydi.

Julia o tatlı sesiyle bağırarak, «Anne, Barbie o kadar aptal ki! Bayan Vincent Fransızca aksanının hatalı olduğunu söyledi. Ama Barbie, Paris'te bir yaz geçirdi, diye o kadar küstahlaştı ki, bunu bir türlü kabul etmek istemiyor.» Julia, Oliver'e bakmamıştı bile. Oysa Oliver, üvey kızkardeşleri odaya girince ayağa kalkmıştı.

Barbara, Oliver'e gülümsedi. «Merhaba!» dedi. «Neden bu kadar erken döndün, Oliver?» Ablasından daha olgun, daha hassas yüzünde sevgi dolu bir ifade belirmişti.

«Anneme bir şey danışmak istedim,» diye cevap verdi Oliver. Julie'nin dolgun, pembe dudakları kısıldı. Karşı-

sındaki bir uşakmış gibi Oliver'e arkasını döndü.

Barbara onu kızdırmak ister gibi, «parmağında mürekkep lekesi olmayanın kafasında da akıl olmaz,» dedi; «Yukarı koş, Julia. Bayan Vincent'i biraz teselli et. Onun sevgilisisin. Belki ikiniz de Fransızcanın nasıl konuşulduğunu bilmediğinizden biribirinize bayılıycersunuzdur.»

«Barbie,» dedi Ursula. Julia, kızkardeşinin saçlarına doğru atıldı. Ama Barbie gülerek kaçtı, kurtuldu. «Haydi yukarı çık!» diye tekrarladi. «İhtiyar Vincent'in tombul omzunu okşa. Sonra otur. Eugene Arnold'u düşünüp hayal kur. Başka bir şeye yaramazsın zaten.»

«Barbie!» diye bağırdı Ursula. «Julia ile böyle konuşamazsın!» Dehşete düşmüştü. Eugene Arnold! Şu adamdan kurtulamayacak mıydı, hiç? Adını işitmek istemiyordu. Sesi titreyerek devam etti: «Julia senin ablan, Barbie. Hem de otuz yaşındaki Eugene Arnold ile aralarında bir ilişki olduğunu nasıl söyleyebilirsin?»

Ursula, bunun düşüncesiyle bile paniğe kapılmıştı... Kızlarına bakarak ayağa kalktı. Halinde öyle bir öfke, öyle bir şaşkınlık vardı ki, kızlar korktular. Julie'nin yüzü kıpkırmızı olmuştu.

«Ne demek istiyorsun, Barbie?» diye Ursula sordu. Telaşından Barbara'yı omzundan tuttuğunun farkında değildi. Barbara uzun yılların verdiği tecrübeyle Ursula'nın elinden kurtuldu. Kapiya doğru koştu. Eşikte meydan okur gibi durdu. «Julia'yı kızdırmak istiyordum,» dedi. «Ama Eugene Arnold'a bayılıyor. Eugene Arnold ise onun yüzüne bile bakmıyor ama Julia durmadan kırıttıyor karşısında.»

Ursula'nın yanında duran Oliver yavaşça, «Anne, genç kızlar romantik olurlar,» dedi. «Bunların hiç önemi yok.»

İlk kez Ursula, Oliver'in sözüne kulak vermedi. «Eugene Arnold, Julia yaşındaki bir çocuğa bakmaz, Barbie! Çok ayıp söylediklerin. Derhal yukarı çık. Baban sakın bunları işitmesin.»

«Barbie hep kötü şeyler söylüyor,» dedi Julia. Kendini toplamıştı. Kızkardeşine kötü kötü baktı. «Küçük çocuklar hep bağışlanmalı, değil mi şekerim?» Elini Barbara'ya doğru salladı. «Hadi' sen odamıza çık!»

Barbara bir şey düşünüyor gibiydi. Ablasının sözlerini duymamıştı bile. Gözlerini kısmış, bir Julia'ya, bir Ursula'ya bakıyordu. Yavaşça, «Eugene Arnold, bir alçak,» dedi. «Arnold, Julia'yı hiç de görmezlikten gelmiyor. O... Julia'ya bakıyor. Julia'nın on beş yaşında olmasına rağmen, belli etmemeye çalışmasına rağmen hep Julia'ya göz süzüyor. Julia de bunu farkedince kırıttıyor.»

«Barbie!» diye atıldı Ursula.

Julia güldü. «Hep uyduruyor,» dedi. «Çirkin olduğu için beni kıskanıyor.» Başını sallıyarak gür saçlarını, geriye attı. «Eugene Arnold bana göre çok yaşlı. O, babamın işinden başka bir şey düşünmüyor...»

Barbara aynı sakinlikle, «Bir de şirketi neresinden vurabileceğini düşünüyor tabii» dedi.

Julia, kardeşi konuşmamış gibi devam etti: «Neredeyse, babam yaşında.» Acele acele, yüksek sesle konuşuyordu. «Bu kadar gülünç bir şey işitmedim. Eugene Arnold'ın bütün amacı babama yardım etmek. Gözü başka bir şey görmüyor.»

«Pek çok şey görüyor,» dedi Barbara. İçeri doğru bir iki adım yürüdü.

Bekledi. Ursula başı önüne eğik, yığılır gibi koltuğuna oturdu. Barbara annesine yaklaştı. Şimdi sesi yumuşak ve anlayışlıydı. «Anne, niçin evimize geliyor, Eugene Arnold? Evet, biliyorum, geceleri babamla kütüphanede çalışıyorlar. Ama başka bir amacı da var, buraya gelmekle.» Bekledi. Kimse konuşmadı. «Eugene Arnold kötü bir insan anne. Buraya hiç gelmese keşke!»

Ursula başını kaldırdı. Kendine hâkim olmaya fırsat bulamadan, «Keşke!» dedi.

Julia sessiz sedasız duruyordu. «Eugene Arnold hakkında nasıl bu şekilde konuşabilirsiniz?» Şimdi sesi bir kadın sesiydi. Kıskançlık ve nefret doluydu. «Babamın yardımcısı o. Babam için elinden geleni yapıyor. Eugene olmasa babam hiçbir şey yapamaz.»

İşte Ursula'nın dikkatini çeken şey bu ses oldu. Adeta nefesi kesilerek, korku içinde büyük kızına baktı. Julia da ona baktı. Evet artık karşısında bir çocuk yoktu, Ursu-

la'nın. Julia meydan okur gibi duruyordu. Onları uyarmak istercesine, «Ben Eugene Arnold'u beğeniyorum,» dedi.

Güzel başını dimdik tutarak odadan çıktı. Kızkardeşinin yanından, onu görmemiş gibi geçti.

Ursula bir süre konuşmadı. Oliver yanında duruyordu. Barbara'ya baktı. Sanki Oliver ona emretmiş gibi, Barbara annesine yaklaştı. «Özür dilerim anne,» dedi. «Çok üzgünüm. Ama ben şaka olsun, diye söylemiştim. Rica ederim, beni bağışlayın.»

Barbara'nın gerçekten üzüldüğü belliydi. Başka zaman olsa Ursula kızının yakınlığına karşılık verirdi. Ama şimdi koltuğunda külçe gibi oturuyor, önüne bakıyordu. Kulaklarında Julie'nin sesi çınlıyordu.

Titrek bir sesle, «Lütfen Barbie,» dedi. «Yukarı çık.»

Barbara başını önüne eğerek odadan çıktı.

Oliver elini Ursula'nın omzuna koydu. «Anne, unutma ikisi de birer küçük kız. Hep kavga ediyorlar. Onlara aldırış etme.»

Ursula, Oliver'in elini omzundan itti. Şimdiye kadar böyle bir şey yapmamıştı. «Ne olur Oliver, beni yalnız bırak!» dedi.

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ursula'nın çocuklar üzerindeki etkisi ancak William'ın evde bulunmadığı zamanlar kendini gösterebiliyordu. Ama kocası eve dönünce bu etki hemen kayboluyordu.

Thomas'ın bir dereceye kadar düzeldiğini kabul etmek gerekirdi. Bay Landsowne'un okulunda geçirdiği yıllar, onu oldukça düzene sokmuştu. Landsowne, yaşlı amcasının kendisine bıraktığı büyük mirası, özgür düşüncesi ve dürüstlüğüyle birleştirerek okulu geliştirmiş, öğrencileriyle daha rahat ilişkiler kurmuştu. Şimdi, para bakımından sağlam olduğu için öğrencileriyle ciddi bir biçimde uğraşabiliyordu. Landsowne, küçümseyen bir tavırla 'İnsanların size saygı göstermesi, sizi araması, arkadaş olması için yüklü bir mirasa konmaktan daha emin bir yol yoktur.' diyordu.

Thomas ile Matthew Prescott'u okuluna derhal almıştı. Aslında onları kabul etmemeyi, babalarına düşündüklerini bildiren bir mektup yazmayı tasarlıyordu. Ama yakın arkadaşı olan Dr. Banks kendisine rica etmiş. «Ne de olsa,» demişti, «Bu seraseriler ilerde işi üzerlerine alacaklar. Bu işle ben de ilgiliyim.»

William Prescott'un oğullarının ünü, okula kendilerinden önce gelmişti. Landsowne, terbiyede dayak faslına önem verir, bol bol da uygulardı bunu. William'ı çağırarak onunla özel bir görüşme yaptı. Bu arada dayaktan da söz etti. «Eğer terbiye etme biçimimiz size uygun gelmiyorsa, çocuklarınızı buraya gönderip göndermeme konusunu yeniden düşünün, efendim,» dedi. «Benim de kendime göre bir metodum var. Bunları hiç kimse için değiştirmek niyetinde değilim.»

Bu okula kabul edilmemek, çocukların toplumdaki durumlarını sarsacaktı. William bunu biliyordu. Okul müdürüne öfkeyle baktı. Ama Landsowne kendinden emin, rahat rahat oturuyordu.

«Çocuklarım terbiyelidir. Gerçi Thomas arada sırada yaramazlık eder. Matthew'e gelince, onu cezalandırmanıza gerek kalmayacak!»

Thomas aptal değildi. Bu küçük, kahverengi gözlerin gerisinde hep kötüye çalışan bir zekâ vardı. Landsowne'u babasına şikâyet etmenin hiçbir yararı olmayacağını çabucak kavradı. Yine de önceleri sınıf arkadaşlarına eziyet etmekten, onların hakkında yalanlar uydurmaktan, başlarına bela olmaktan geri kalmadı. Ama Landsowne'un kırbacı bu gibi oyunların derhal kesilmesine yetti.

Buna rağmen Landsowne'un, Thomas hakkındaki izlenimi olumluydu. Thomas gibi çocukları iyi bilirdi. Onlara kitaplardakinden fazlasını öğretmeye kalkışmanın yararı yoktu. Thomas'ın matematik, tarih ve biyoloji derslerinden aldığı notlardan memnun bile kaldı. 'Thomas gibilerinin hayatta daima yeri var,' diye düşünüyordu. Herkese her şey öğretilemezdi.

Matthew ise çok başkaydı. Doğrusu öğretmenleri ondan çok umutluydular. Ama Landsowne tersini düşünüyor-

du. Karşısında üstün zekâlı bir çocuk vardı. Her şeyi yapmaya muktedir bir çocuk! Ama ne zaman çocuğu teşvik etmeye kalkışsa, garip bir sessizlik, yersiz bir gurur ve bir içe kapanışla karşılaşıyordu. Matthew öğretmelerinden kaçıyordu. Pasif, soğuk, sessiz bir öğrenci oldu. İçinde yatan, uyuyan şeye erişilemiyordu. Çocuk da bunu ifade edemiyordu. Çünkü Matthew'de ifade etmek için bir çaba yoktu. İşte işin kötü yanı da buydu.

O akşam, yemekten önce, sonbaharın lavanta rengi ışıkları vadide, tepelerin üzerinde gezinirken, Ursula, Matthew'un odasına çıktı. Artık Matthew ikiz kardeşinin odasında yatmıyordu. Yıllar önce, sakın bir sesle, ayrı oda istemişti. Sekiz yaşından sonra istemiş olduğu tek şey buydu zaten. Ursula onun kişiliğini bulma yolunda olduğunu düşünüp sevinmişti. William ise hiç memnun değildi. İkizlerin birbirine düşkün olmalarını, aralarında sağlam bir bağın bulunmasını arzulardı.

Matthew'ün odası sade ama tertipliydi. Kuzeye bakan geniş bir odaydı. Bir duvar boyunca, kendi seçtiği kitaplarla dolu bir kütüphane vardı. Matthew kitaplarına dokunulmasından hoşlanmazdı. Hatta kitaplarının neler olduğuna bakılmasını bile istemezdi. Yine de Ursula, kitapların neler olduğunu biliyordu. Roman cinsinden pek az yapıt vardı. Shakespeare, Moliere ve diğerlerinin oyunları daha çoktu. Müzik üzerine kitaplar, büyük kompozitörlerin hayat hikâyeleri önemli bir yer tutuyordu. Ayrıca çok güzel bir İncil vardı. Matthew okuldayken Ursula bunu merakla incelemişti.

Ursula, Matthew'ü, kocaman bir tuvalin yerleştirilmiş olduğu resim sehпасının önünde buldu. Matthew arada sırada resim yapardı. Ama o kadar tembeldi ki, Ursula umutlanmak cesaretini bulamazdı. Matthew o anda yapılacak başka bir şey bulamadığı için resim yapıyor gibiydi. Oysa resim öğretmenleri Ursula'ya, Matthew'de büyük bir yetenek olduğunu, bir parça çaba gösterse çok şey başaraçağını söylemişlerdi.

Ursula sehpanın yanına geldi. Işığın altında pırıl pırıl parlayan resme baktı. On altı yaşındaki oğlu ondan daha

uzun boyluydu. Annesine karşı oldukça ilgisiz davranıyordu. Ursula resme dikkatle baktı. Kalbinin garip bir heyecanla çarpmaya başladığını hissetti. Matthew'un resimlerini görmeyeli uzun zaman olmuştu. Ama şimdi annesinin resme bakmasına izin veriyordu. Ursula'nın ilk şaşkınlığı, anılmaz bir heyecanın içinde kayboldu.

Matthew'in yaptığı resim, önünde açık duran bir kitaptaki resme benziyordu. Ama birçok bakımdan ondan farklıydı. Hayattan aldığı çizgileri, renklerle süslemişti. Pembe, açık sarı ve donuk bir kırmızının yarattığı öldürücü bir dünyanın alacakaranlığına benzeyen bir fonun önünde Meryem Ana oturuyordu.

Meryem Ana'nın dizlerinde yatan şekil, kitaptakinden farklıydı. Henüz ölmüş bir genç adamı gösteriyordu. Hayattan tümüyle kopmamıştı. Arzusu dışında ölüme sürüklenen bir insanın umutsuzluğunu, mücadelesini anlatıyordu. Bu genç adam, çarmıha gerildikten sonra muzaffer bir tavırla gökyüzüne çıkmak için annesinin kucağında dinlenen İsa değildi. Acı çekenlerin, yenilenlerin, umutsuzca, çaresiz ölenlerin simgesiydi.

Matthew kadar genç bir çocuk böyle bir resmi nasıl yapabilirdi? Ursula resmin mükemmelliği, inceliği, duygululuğu karşısında şaşırdı. Matthew'un içinde anlaşılmadık ne vardı ki, ona böyle görkemli, korkunç bir kudret veriyordu?

Ama heyecanı birden sönüverdi. Çünkü iki resim anlam bakımından tümüyle birbirine tersti.

Buna rağmen Ursula hiç ses çıkarmadan bekledi. Orada dururken akşam gittikçe ilerlemiş, hava kararmıştı. Resim de kararmıştı. Matthew geri çekilmiş, her zamanki gibi sinmiş, dokunulmaz haliyle pencerenin yanında duruyordu.

Ursula yavaşça, «Matthew,» dedi.

Matthew ağır ağır pencereden döndü. Alacakaranlıkta Ursula onun gözlerini, yüzünü göremiyordu. Ama incelediğinin farkındaydı. Sehpanın başına geldi. Ursula'nın yanında durarak yaptığı resme baktı.

Ursula. «Kitaptakine hiç benzemiyor,» dedi.

«Evet, benzemiyor.»

«Hem de kitaptaki fikri anlatmıyor.»

«Evet, anlatmıyor.»

Matthew ince, uzun elini uzattı. Tuvali ters çevirdi.

Ursula derin bir umutsuzluk içinde olduğu yerde duruyordu.

Matthew'le candan, içten konuşmaması Ursula'nın en büyük üzüntülerinden biriydi. Matthew'e yakınlaşacak bir sözü, davranışı bulmayı başaramamıştı. «Galiba heykeltraşın söylemek istediği şeyi anlamamışsın. Bu hayatın başlangıcı.»

«Asla,» dedi Matthew. Sesi sakın ve ilgisizdi.

«Belki de değildir. Ama Michelangelo'nun anlatmak istediği hayatın başlangıcıdır.»

Matthew cevap vermedi.

Ursula çaresiz bir halde, «Ve Meryem Ana,» diye devam etti; «Oğlunun tekrar dirileceğini biliyordu. Umutsuz değildi.»

«Olabilir.» Ursula yine Matthew'ün kendisine baktığını hissetti. Oda şimdi daha da karanlıktı. Mathew'ün gözleri anlamsızdı. «Umut etmek bir şey ifade etmez, Meryem ana elinden geleni yapmalıydı.»

Ursula anlayışlı olmaya çalışarak, «Nasıl yapabilirdi?» dedi.

«Yararı olmazdı ama, elinden geleni yapmalıydı,» diye tekrarladı Matthew.

«Belki de yaptı,» dedi Ursula.

Odada çıt yoktu.

«İnsanoğlunun asla yardım edemeyeceği, değiştiremeyeceği şeyler vardır,» diye devam etti Ursula, karanlığa doğru.

Bir kibritin çakıldığını işitti. Kibrit karanlığı ince bir çizgi halinde yırttı. Matthew gaz lambasını yaktı.

Ursula doğruldu. «On beş dakika sonra yemek yiyeceğiz, yavrum,» dedi. Matthew dönmedi. Ursula odadan çıktı. Gaz lâmbası ılık ılık yanıyordu. Ama ona suyun içinden geçmiş gibi geliyordu. Gözleri yaşlıydı.

Kapıyı arkasından kapattı. Matthew resim yaptı diye

icinde en küçük bir sevinç yoktu. Sadece korkuyordu. Kendi kendine, 'daha başlangıçta umut kesilen şeyler vardır,' diye tekrarladı.

OTUZ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Barbara, bazı sabahlar annesinin parmaklarının ucuna basarak, dershaneye girmesini oldukça gereksiz buluyordu. Ursula'nın onlardan biraz uzakta oturmasını, huzursuz bir biçimde gülümsemesini, derin bir ilgi duyuyormuş gibi görünmeye çalışmasını hayretle seyrederdi. Annesinin kendisiyle yakınlık kurmaya çalıştığını anlıyordu. Barbara, onun kendileri için ne kadar üzüldüğünü görüyor, annesine karşı şefkatle karışık bir acıma duyuyordu.

Belki bütün bunları Barbara, ablasının bu ziyaretler hakkında düşündüklerini bildiği için hissediyordu. Julia pis pis gülerdi. Bazen Barbara, Julia'nın yüzüne bir tokat indirmemek için kendini güç tutardı.

Öğretmenleri Edna Vincent, Ursula'ya hafifçe gülümser, ama derse ara vermezdi. Ursula'nın varlığına aldırma-mış görünürdü. Ablak yüzlü, sarı saçlı çirkin bir kadındı. Ursula'nın hiç hoşlanmadığı ince, cırtlak bir sesi vardı.

Ursula'nın dershaneye girdiği o sabah, bir ay süren soğuktan ve devamlı yağın yağmurdan sonra, ilkbaharın ilk güneşli günüydü. Barbara bisikletini özlemişti. Şu anda dağlarda dolaşmak istiyordu. Tepelerdeki, ormanlardaki yabani çiçekler merakını çekmiyordu. Daha çok, uzaklardaki, yükseklerdeki, «saçmalıkların» dokunmadığı yalnızlığı arıyordu. Barbara için yalnızlık ve özgürlük, duyguların ve bedeninin kurtuluşu demekti.

İlkbahar Barbara'ya zevk verirdi. İstekleri çok basitti. Ama şimdi, içinde belli bir huzursuzluk hissediyordu. Mantığıyla bir türlü çözümleyemediği bir yalnızlık içindeydi.

Çok küçük yaştan beri Barbara ailesini uzaktan, etkilere kapılmadan incelemişti. Annesine ne kadar benzediğini anlamış, onda gördüğü bazı kusurlardan dolayı Ursula'ya da yakınlaşmamıştı. Ama aile içinde en çok annesi-

ni severdi. Ona bağılıydı. Ursula'nın bundan haberi yoktu. Çocukları içinde sadece Barbara'nın kendisini sevdiğini bilmiyordu. Barbara babasını çok iyi anlıyordu. Babasının, bir evlât olarak onu sevdiğini, ancak beğenmediğini de biliyordu.

Barbara, Thomas'ı sinsi bir hayvan olarak kabul ediyordu. Ona karşı çocukluğundan beri duyduğu tiksinti git-tikçe dayanılmaz bir hal almaya başlamıştı. Babasının sevgisini kötüye kullanmasından nefret ediyor, hele Ursula'yı incittiği zaman Barbara'nın tepesi atıyordu.

Matthew'e gelince, Barbara onu aklına bile getirmezdi. Onun düşüncesine göre Matthew çekingen, durgun, başkalarının ulaşamayacağı, etkileyemeyeceği bir gölgeydi. Ama ondan korkardı. Sessiz varlığının gerisinde yatan şeyden korkardı.

Julia daha basit, âdeta Thomas kadar açık bir varlıktı. Ursula gibi düşünmüyor, Julia'nın hiç de kafasız olduğunu sanmıyordu. O parlak görünüşün gerisinde, gayet işlek bir zekâsı vardı. Bir gün tehlikeli olabilecek bir zekâ.

Prescott ailesinde doğan düşmanlıklar, gerginlikler ne önlenmeye çalışılmış, ne de cezalandırılmıştı. Ursula hepsinin farkına varmıştı ama kontrol altına almayı, disiplin ve eğitimle etkisiz hale sokmayı becerememişti. Sonunda, çocuklar bir arada oldukları zaman birbirilerine karşı duydukları saygısızlık, saklamaya çalışmadıkları nefret apaçık görülüyordu.

Prescott'ları kısıktırak saran görünmez gerginliklerin halkası dışında bir tek kişi kalmıştı. Bu Oliver idi. Ursula içeriye girdiğinde, Barbara, garip bir özlem, boğazını sıkıyan bir yalnızlık duygusuyla Oliver'i düşünüyordu. Annesine şöyle bir baktı. Sonra başını kitaplarının üstüne eğdi.

Bayan Vincent tatlı bir sesle, «Sevgili Barbara,» dedi. «İspanya ile aramızdaki son anlaşmazlıktan söz ediyorduk Ama bizi dinlemediğine eminim.»

«Özür dilerim, Bayan Vincent. Bir an dikkatim dağıldı.»

Julia tatlı sesiyle alay etti: «Oliver'in asker kıyafetiyle ne kadar yakışıklı görüldüğünü düşünüyordu herhalde.»

Barbara'nın soluk yanakları kızardı. Sakin bir tavırla,

«Hayır,» dedi, «Bisikletimle dağlarda dolaşacağım yerde burada oturmakla hata ettiğimi düşünüyordum.»

Sınıfta söze karışmak âdeti olmayan Ursula, Barbara'nın cevabı karşısında sinirlendi. Barbara'ya, öbür çocuklarından daha çabuk kızması garipti. Çünkü kendine çok benzeyen kızından daha fazla şeyler bekliyordu. «Saçmalıyor-sun, Barbie,» dedi Ursula; «Çalışmak, hayata hazırlanmak gençlikte olur.»

Son bir iki yıl süresince annesine karşı gayet saygılı davranan Barbara heyecanla, «Kabul etmiyorum,» diye atıldı; «Yaşamak gençlikte olur. Çalışmak, hatırlamak ise yaşlılıkta.»

Ursula soğuk bir tavırla, «Çocuklar hayatları boyunca zengin ana - babalar tarafından desteklenecek kadar şans-lı olmazlarsa tabii.»

Julia güzel gözlerini tavana çevirdi. İçini çekerek, «Ödevlerin yerine getirilmesinin şerefi ve gerekliliği konusunda Bayan William Prescott'tan bir nutuk dinleyeceksiniz,» dedi.

Ursula üzüntüyle büyük kızına bakarak, yerinden kalktı. «Korkarım zamanınızı alıyorum, Bayan Vincent,» dedi.

«Ne münasebet,» diye atıldı Bayan Vincent; «Hiç de değil, Bayan Prescott.»

Ursula yavaşça odadan çıktı, kapıyı arkasından kapattı.

OTUZ BEŞİNCİ BÖLÜM

Parlak, mavi gökyüzünde hâlâ karanlık ve koyu duran dağlar, soğuk ilkbahar güneşi hafifçe aydınlatıyordu. Çam ağaçlarıyla kaplı yamaçlar kapkaraydı. Nisan'ın yaklaştığını haber veren yeşillik yoktu henüz. Barbara odasının penceresi önünde durup sıkıntıyla dağlara baktı. Dağların eteğinde birbiri peşi sıra yükselen küçük kırmızı çatıları, beyaz duvarları, uzaktaki bir pencereye vuran güneşin ışığını görüyordu. Ev pek sessizdi. Yemeğe biraz daha vakit vardı. Öğleyin aşağıya inip anneleriyle birlikte yemek yiyecek-

lerdi. Ama daha önce bisikletle gezmeye çıkacak, rüzgârın yüzüne çarpışını hissedecek, özgürlüğün, kurtuluşun tadını tadacaktı.

Bu evden nefret ediyordu. Üst katların karanlık uzun koridorlarını, kapalı kapılarını, kalın halılarını, aşağı katta ki görkemi, çatıya kadar çıkan mermer, soğuk geniş merdiveni hiç sevmiyordu. Burada doğmuştu ama onun yuvası değildi bu ev! Belki de hiç olmayacaktı.

‘Buradan bir uzaklaşabilsem,’ diye düşündü Barbara. ‘Gitsem ve bir daha hiç dönmesem,’ Büyük evin sessizliği, gerisinde uçurum gibi derinleşiyordu. Birkaç saate kadar babası eve gelecekti. Babası, annesi, kız kardeşi gölgeli, geniş yemek odasında toplanıp yemek yiyecekler, belki bir iki kelime konuşacaklardı.

Oliver’in Harvard’dan, Matthew’ün Princeton’dan, Thomas’ın Yale’den dönmesine daha üç ay vardı. Bu da evdeki sessizlik ve boşluğun üç ay daha süreceği anlamına geliyordu. Ağabeylerinin üçü de ayrı üniversitelere gitmişlerdi. Birbirilerinden ayrılmak istemişlerdi. Mektuplaşmıyorlardı bile. Sadece eve yazdıkları mektuplarda kardeşlerini de sormak zahmetine katlanıyorlardı. Yalnız Oliver ile Barbara mektuplaşıyorlardı.

Barbara dolabı açıp, kadife şapkasını, kalın yün bir ceketle eteğini çıkardı. Bisikletiyle gezmek istiyorsa acele etmeliydi. Aynanın önünde durdu. Onda Julia’nın parlak güzelliği yoktu. Tıpkı Ursula gibi narin ve uzun boyluydu. Yüzünün soluk hayalini, berrak yeşil gözlerini, olgun dudaklarını gördü. ‘Hayır.’ diye düşündü, ‘bu güzel bir yüz değil.’ Omuzlarını silkti. Uzun saçlarını kıvrıp, başının gerisinde topladı, firketeyle tutturdu. Kalın etekliğini cekeğini giydi. Bir çift eldiven alarak odadan çıktı.

Annesinin kapısının önünden geçiyordu. Bir an durakladı. Sonra kararlı bir tavırla kapıyı çaldı. Ursula’nın yorgun, yumuşak sesi duyuldu içerden, Barbara odaya girdi. Ursula pencerenin önünde oturmuştu. Dizlerinin üstünde sayfaları açık bir kitap duruyordu. Kızının girdiğini görünce Ursula’nın gözlerinde soğuk bir ifade belirdi. «Evet, Barbie,» dedi. «Ne var? Niçin derste değilsin?» Bulûzuna iğne-

lediği saatine baktı.

‘Niçin birbirimizle anlaşılamıyoruz?’ diye düşündü Barbara. ‘Birbirimize o kadar benzediğimiz halde neden aramızda bir kaynaşma olamıyor?’

Ursula bir şey bekler gibi kızına baktı. Barbara’dan o kadar çok şey umuyordu ki... Genç, inatçı yüze baktı. On da bir anlayış, bir içtenlik bulmak imkânsızdı. Gayet zeki olan Barbara, annesinin ne düşündüğünü derhal anladı. Peki ama annesi onun artık değişmiş olduğunu göremiyor muydu?

Barbara neşelenmeye çalışarak, «Biraz bisikletle dolaşırsam kendime geleceğimi düşündüm,» dedi. Gülümsemesinde kendini beğenen, üstün gören bir hava olduğunu farketmemiştir.

«Yanlış düşünüyorsun yavrum,» dedi Ursula. Elini kitabın üstüne koydu. «Artık derslerine çalışmazsan sadece kendinin zararlı çıkacağını bilecek kadar büyüdün.»

Barbara kapıya dayandı. Yere baktı. Tekrar derdini anlatmaya çalıştı. «Anne, Julia ile ben büyüdük artık. Dayıya ihtiyacımız yok. Okula gitmeliyiz.»

«Julia okula gitmek istemiyor,» dedi Ursula. Elleri kitabın üstünden düştü. Kaşları çatıldı.

«Olabilir anne. Ama ben gitmek istiyorum. Koleje gitmek istediğimi biliyorsun. Daha sonra da öğretmen olacağım. Babamla konuşacağına söz vermiştin.»

Ursula’nın soluk dudaklarında sıkıntılı bir ifade belirdi. «Konuştuk, şekerim. Ama baban kızların okula gitmesinden yana değil. Okula giden kızlar hakkında ne düşündüğünü bilirsin: ‘erkekleşmiş, modern kadınlar, cinsiyetsiz, erkeklerin beğenmediği varlıklar.’ Baban bu devrin ‘yeni kadın’ tipinden nefret ediyor. Babanla, kadınların oy kullanmaya hakkı olduğunu tartışmakla durumu daha da güçleştirdin.» Ursula gülümsemekten kendini alamadı. Ama bu oldukça donuk bir gülümsemedir.

«Tartışmaları sırf kendini haklı çıkarmak için yapıyor,» diye Barbara atıldı. «Gerçek sebebi biliyorsunuz. Hiçbiri-

mizin yanından uzaklaşmamızı istemiyor! Hatta benden o kadar hoşlanmadığı halde yine de bırakmıyor.»

Ursula ellerini kaldırdı. Artık daha da beyazlanmış saçlarını geriye doğru çekti. Davranışında kendini bırakmış, isteksiz bir hal vardı. Gözlüklerini çıkardı. Dalgın dalgın gözlüğünün camlarını sildi.

Barbara haklıydı. Ama Ursula bunu kızına itiraf edemezdi. William'a olan derin bağlılığı ve sevgisi, çocuklarının onun hakkında eleştirici bir dille konuşmasına izin vermekten alıkoyuyordu onu.

«Baban hakkında hiç de tatlı bir dil kullanmıyorsun, Barbie,» dedi. «Baban size her şeyi verdi, hiçbir şey esirgemedi...»

«Oh, bunu o kadar çok dinledik ki,» diye Barbara atıldı. «Artık sıkmaya başladı. Babamın bizim için yaptıklarını, yapmaya çalıştıklarını anlamayacak kadar budala değilim. Ama artık ondan hiçbir şey istemiyorum. Sadece kendi hayatımı yaşamak istiyorum. Koleje gitmek istiyorum. Özgür olmak istiyorum.»

«Yani evden uzaklaşmak, hepimizi terketmek mi istiyorsun?» dedi Ursula.

Barbara yine yere baktı. Başını yavaşça eğdi. Çok alçak bir sesle, «Evet,» dedi.

Başını yeniden kaldırdı. Gözlerini annesine dikti. Ursula susuyordu. 'Barbie, seni anlıyorum! Hissettiklerini biliyorum. Sana yardım etmek isterdim.' Bir an, böyle haykırmak geldi içinden. Kendini tuttu. Soğuk bir tavırla, «Çok nankörsün, Barbie,» dedi, konuşmayı bitirmek ister gibi; «Kendinden başkasını düşünmüyorsun. Babana bir şeyler borçlu olduğunu hissetmiyor musun? Onun isteklerinin, seninkinden önce gelmesi gerektiğini düşünmüyor musun?»

«Evet, belki de nankörüm,» diye Barbara kabullendi. «Belki de nankörüm ama...»

«Bunun belkisi yok,» diye Ursula onun sözünü kesti.

Barbara inatla devam etti: «Ama benim arzularım da düşünülmeli. Sadece biraz mutlu olmak istiyorum. Mutlu-

luğun kolayca elde edilecek bir şey olmadığını biliyorum. Belki de onu hiçbirimiz elde edemeyiz. Ama kendi hayatımı planlamak, buradan gitmek bana biraz olsun mutluluk verirdi.»

Ursula, 'niçin gitmek istiyorsun?' demek istedi. Ama daha ağzını açmadan kelimeler boğazına dehşetle tıkanı. Alacağı cevabı biliyordu. Bunları işitmeye dayanamazdı. Kulaklarını tıkamak istermiş gibi ellerini havaya kaldırdı. Sonra yarı yolda indirdi. «Bu günlerde gençler o kadar huzursuz ki,» dedi. «Ne istediklerini iyice bilmiyorlar. Ya da kendileri için neyin doğru olduğunu anlamıyorlar. Yollarını şaşırdılar.»

Barbara kapıya yaslanarak doğruldu. Dikleşti. «Ben yolumu şaşırmış değilim, anne. Ama bu evden uzaklaşıp, bir okula gitmezsem şaşıracağımdan korkuyorum.» Ursula'nın konuşmasını bekledi. Ama annesi cevap vermedi. Ona bakmadı. Barbara devam etti: «Hepimiz yolumuzu şaşırmışız zaten. Çünkü bize kendi nefsimizi düşünmekten, kendi zevkimizi tatmin etmekten başka bir şey öğretilmedi.»

Ursula öfkeyle ayağa fırladı. «Barbie, artık seni dinlemek istemiyorum! Sen... Sen hiçbir şey anlamıyorsun! Koleje gitmek istiyorsun ama bir gün evleneceğini hiç düşünmüyorsun. Evlenmekten söz etmiyorsun. Oysa iki üç yıl sonra evleneceksin, belki de.»

Barbara sakın sakın, «Hayır, anne,» dedi. «Evlenmek aklıma bile gelmiyor. Henüz herhangi biriyle evlenmeyi düşünecek durumda değilim. Öğrenmek istediğim o kadar çok şey var ki! Bunlar kitaplarda yok, anne. Kendimi kurtarmam için bana yardım et!»

Kızını itmek ister gibi ellerini ileri uzattı. Ursula, «Sen saf bir romantik gibi konuşuyorsun,» diye bağırdı. «Evde kalmış kızların, tatmin olmamış, ev kadınlarının sözlerini tekrarlıyorsun!»

Barbara kapıyı açtı. «Acele etmezsem, bisiklet gezintimi yapamayacağım,» dedi. Sesinde duygusalıktan eser bir şey yoktu. Öfkeli, hatta pişman bile değildi. Kapıyı arkasından kapadı. Umutsuzluğunu beraberinde alarak, ar-

dında da umutsuzluk bırakarak çıkıp gitti.

Evden ahıra doğru yürüdü. Bisikletini buldu. Ustaca pedal çevirişlerle evden kapıya doğru, kıvrıla kıvrıla uzanan yolda ilerledi. Sert rüzgâr yüzüne çarpıyordu. Ama bu ona zevk vermiyordu. Gözlerinde derin bir üzüntü vardı. Kapıcı onun geldiğini görünce bahçe kapılarını açtı. Barbara trafiğe uyararak Schiller yoluna gitti. Dağ yolunu tuttu. Birkaç dakika sonra yamacı tırmanıyordu. Tırmanmak için sarfettiği güç ona zevk veriyordu.

Az sonra istediği yere ulaştı.

Bisikletini bir ağaca dayadı. Kayaların arasından geçip dar, düz bir bayırın üstünde durdu. Çok aşağılarda, birbirine sokulmuş evleri, duman tüten bacalarıyla koyu kahverengi Andersburg görünüyordu. Andersburg'dan kıvrılarak uzanan nehir, beyazımsı mavi renkteydi. Nehrin üzerinde erimekte olan buz parçaları bile farkediliyordu. Buzlara rağmen nehir trafiğe açılmıştı.

Geniş, parlak gökyüzünün, karanlık dağların, yeşim rengi nehrin manzarası genç kızın ayakları dibinde uzanıyordu. Yaşayan kent vadiyi, nehrin çevresini sarıyordu. Genç kız bu kente bağlı değildi. Onun yaşındaki biri için taşınması pek güç olan düşünceler peşini bırakmıyordu. Daha üç ay önce, 1900 yılının Ocak ayında kendi kendine umutla, «Yeni bir yüzyıl başlıyor! Herşey dünya için de, benim için de yepyeni olacak,» demişti. Ama o neşeli kutlamalara, falcıların kehanetlerine rağmen hiçbir şey olmamış, hiçbir şey değişmemişti. Şimdi, ayaklarının dibinde uzanan kışın son günlerinin parlaklığına, kuşların gittikçe coşarak haber verdikleri baharın umut dolu vaatlerine rağmen havada korkunç uğursuz, bir şeylerin varlığını hissediyordu. Barbara kötü şeyler düşünmeye alışık değildi. Bu yüzden içi endişeyle burkuldu.

'Yanılıyorum,' diye düşündü. Bir şey değişmişti. Değişiyordu. Ne olduğunu bilmiyordu. Ama endişesi devam ediyordu.

Güneş karşıdaki dağların gerisine doğru iniyordu. Karanlık çökmeden eve varmak istiyorsa, acele etmeliydi. Ama bir türlü yerinden kıpırdıyamıyordu. Her an soğuğu

bir parça daha kuvvetle hissederek durdu. Şimdi buz gibi hava gözlerini yakmaya başlamıştı.

'Oliver,' diye düşündü. Ah, Oliver, Oliver. Eldivenin içindeki elleri hissizleşmişti. Hissizlik kolundan yukarı doğru tırmandı. Kalbine saplandı.

OTUZ ALTINCI BÖLÜM

Prescott Kereste Şirketinin idare binası son on yıl içinde iki katı büyümüşü. William Prescott'un özel bürosu genişlemiş, eskisinden daha lüks bir biçimde döşenmişti. Eugene Arnold iki yıl kadar önce, bıçkışhanelerin genel müdürlüğüne yükseltildiği için özel sekreter Watson'un bürosunu sekreterler, muhasebeciler, stenograflar doldurmuştu. Eugene Arnold'un odası holün karşı tarafındaydı... Biraz küçüktü ama dikkat ve zevkle döşenmişti.

William'ın ağır mobilyalarına, şimdi bir de büyük bir divan eklenmişti. Dr. Banks'ın belli belirsiz açıkladığına göre William, altı ay kadar önce, bir kalp krizi geçirmişti. Kriz pek ağır değildi ama yemeklerden sonra bir saat kadar dinlenmesi tavsiye edilmişti. Kendini «halsiz» ya da «kötü» hissettiği anda hemen divana uzanması gerekiyordu. William öğleden sonra bir süre dinlenmeye razı olmuştu. Çünkü hastalık onu ürkütecek kadar ıstıraplı geçmişti. Bir daha hastalanmak istemiyordu. Krizi izleyen günlerde benliğini kaplayan ölüm korkusunu unutmamıştı. Hele birkaç hafta yatakta istirahat zorlanması William'a pek güç gelmişti. Saçmalıktı hepsi, tabii. Dr. Banks yaşlı bir kadın kadar kuruntuluydu. Yine de yemekten sonraları kanapeye uzanıyor, hiç kimseye, hatta doktora bile bu istirahat saatlerinden memnun kaldığını itiraf etmiyordu.

Şimdi bıçkışhaneleri Eugene Arnold yönetiyordu ama William işin önemli bölümünü elinden bırakmamıştı... Ortaklarının, diktatörce davrandığı konusundaki yakınmalarının artmasına rağmen, tutumunda hiçbir değişiklik yapmıyordu. Piyasadaki durgunluk büyük bir başarıyla atlatılmış, başka şirketler birer ikişer batarken, onlar kâr bile etmişlerdi. William ortakların dikkatini her fırsatta bu hay-

ret uyandıran duruma çekmekten geri kalmıyordu. Adamlar onu dikkatle dinlerler, bürodan çıkardan kilitli evrak dolaplarını aç gözlerle süzerlerdi. William bu bakışları farke-der, kendi kendine gülümserdi. Eugene Arnold bile bu dosyaları karıştırmaya yetkili değildi. Bıçkıhaneleri yönetebil-mesi için gerekli bilgilerden fazla bir şey bilmiyordu. Önem-li raporları hep yalnızken okurdu. New York'taki Jay Re-gan'a bile itimadı yoktu. Ara sıra Regan'a danışıyordu ama, verdiği öğütleri William'ın dinleyip dinlemediğinden Regan asla emin olamamıştı.

William çok hassas bir insandı. Son zamanlarda me-murlarının, ortaklarının daha sabırlı olduklarını, daha az talepte bulunduklarını, kendisine karşı sakın, anlayışlı, nazik davrandıklarını farkediyordu. Bu durum William'ı za-man zaman huzursuz ediyordu.

Ona oldukça geniş yetkiler vermesine rağmen, Wil-liam, Eugene Arnold'a güvenmiyordu. Ondan şimdi bile hoşlanmıyordu. Emri altındaki gence karşı kaprisli, düzen-sizdi. Fakat becerikli, akıllı bir yönetici olduğu için zaman zaman Eugene Arnold'a minnettarlık duyuyor, hatta ona karşı şefkatli, babaca davranıyordu. Hastalığı sırasında Eugene işleri kusursuzca yönetmiş, William ona minnet-tar kalmıştı. Yine de William'ın, Eugene'e güvenmesi, im-kânsızdı.

William, Ursula'nın, Eugene Arnold'dan inanılmayacak kadar nefret ettiğini biliyordu. Aradan geçen yıllar boyunca bunu sözle, hareketle ifade etmekten kaçınmıştı, ama William karısının duygularında bir değişiklik olmadığını an-lamıştı. «Onun sana gerçekten hayran olduğunu iddia edi-yorsun, William,» derdi. «Çıkarlarına bağlıymış. Belki de haklısın. Ama onun hakkında başka ne biliyorsun? Ne dü-şünüyor? Sana karşı duyduklarının gerisinde neler gizli?»

«Hay Allahım!» diye William atılırdı. «Onun için his-sedecek başka ne var ki? Çalışmasının karşılığını alıyor... Başka bir şey yok.»

Ama başka bir şeyin olduğunu biliyor, kuşkulaniyor-du. Eugene'in yüzüne, içini okumak istermiş gibi delici ba-kışlarını dikmeden, gerçekte ne düşündüğünü işitmek is-

ter gibi dikkatle kulak kesilmeden bakamazdı. Ama bunu asla başaramazdı. Parası olan, (Eugene'in şimdi bir hayli parası olmalıydı.) ve parasını hayatlarını daha rahat bir hale getirmek için harcamayan kişileri sevmezdi.

Kurul toplantıları sırasındaki tartışmalarda, kendisi hiç farkında olmadığı halde gittikçe daha huzursuz, daha müstebit oluyordu. Yanında ona bazı durumları hatırlatan Eugene Arnold'un sakin sesi diğerlerinin öfkeli itirazlarını bastırıyor, toplantıdakilerin üzerinde yatıştırıcı bir etki yaratıyordu. Eugene Arnold'a, William kadar güveniyorlardı. O zaman Eugene ikinci plana geçmeyi beceriyordu. Bu durum William'ı memnun ediyordu. Eğer Eugene, bir çok gencin yaptığı gibi kendini açıkça birinci plana çıkarmaya çalışsa, kendini önemli bir kişi yerine koysa, William ona haddini bildirmenin yollarını arar, onun sorumluluklarını azaltırdı.

Eugene'in boş zamanlarında ne yaptığını William ilgilile düşünürdü. Bir iki kez bu ilgisini Eugene'e duyurmuştu. Eugene hafifçe gülümseyerek William'ın merakını ustalıkla gidermiş, kitap okuduğunu, Ursula'nın piyanosunu çaldığını söylemişti. Hiç arkadaşı yoktu. Tatillerinde seyahat etmekten hoşlanıyordu. Yürüyüşü seviyordu, ama şimdilik evlenmeyi düşünmüyordu. William, «Niçin düşünmüyorsun, çoluk çocuk sahibi olmak istemiyor musun?» diye sorunca Eugene, «Çocuklardan pek hoşlanmam, efendim!» diye cevap vermişti.

«Artık yaşın ilerliyor,» diye William, daha birkaç gün önce genç adama öğüt vermişti, «Herhalde bütün yaşamını Bayan Prescott'un evinde geçirmek istemiyorsundur?»

Eugene omuzlarını silkmış, «Hayatımdan memnunum!» demişti. «Bayan Prescott'un evi de çok rahat. Tam bana göre.»

«Peki kazandığın paraları kime bırakacaksın, Eugene? Paranı hangi işe yatırman gerektiğini sordun benden. Anladığıma göre kazançlı işlere giriyorsun. Ne kadar olduğunu bilmiyorum ama bir hayli paran var sanırım. Paranı ne yapacaksın?»

Eugene tekrar gülümsemişti. Açık renk gözleri Willi-

am'ın gözlerine dikilmişti.

«Bugünlerde bu konu üzerinde düşünüyorum zaten, efendim.»

Sonra da odadan çıkıp gitmişti. William birkaç dakika kaşlarını çatarak düşünmüştü Çünkü içine bir kurt düşmüştü.

**
*

Barbara'nın başının üstüne, omuzlarına düşen aynı güneş ışıkları, şimdi eve gitmek için kâğıtlarını toplayan William'ın da üzerine düşüyordu.

Bugün her zamankinden daha yorgundu. Yorgun olduğu zamanlar bunu bazı sudan nedenlere bağlamaya kalkışırđı: Oldukça yorucu bir gün geçirmişti. İyi uyuyamamıştı. Öğle yemeği hazımsızlık yapmıştı. Adamlarından biri beklenmedik bir beceriksizlik yapmıştı. Yorgunluğunun, ruhunun canlılığını kaybetmesinden, çaresiz bir umutsuzluktan ileri geldiğini kendi kendine bile itiraf etmiyordu.

Masanın üstünde iki mektup duruyordu. Birisi Thomas'dan, diğeri de Matthew'dandı. William koltuğuna oturmuş, mektuplara bakıyordu. Yorgunluk bir yük gibi omuzlarına bastırıyordu. Öyle ki, William bu ağırlığa dayanabilmek için kollarını masanın üstüne koydu. Gücünün günden güne azaldığını farkediyordu.

Para istemek için yazılan mektuplar hep bürosuna girdi. Ana babalarına birlikte yazılan mektuplar ise eve yollanıyordu. William, şefkatle, oğullarının kendisine ne kadar güvendiklerini, annelerinin durumdan haberdar olmamasını yeğlediklerini düşünerek memnun oluyordu. Babasının bu düşüncelerini çok iyi bilen Thomas, onun zayıf tarafından kurnazca yararlanmayı beceriyordu... Hiçbir şey anlamayan, hatta hiç kimseyi anlamaya hevesli olmayan Matthew ise, sırf annesinin kendisine fazla para yolanmasına engel olacağını düşünerek, mektupları babasına yazıyordu.

William masasının çekmecesini ağır ağır açtı. Parmakları titriyordu. Çek defterini buldu. Çekleri yazdı... Thomas ile Matthew sadece istedikleri üçer yüz doları değil, yüzer dolar fazlasını alacaklardı. William'ın bu çekleri ya-

zarken eskisi gibi hoşnutluk duymaması garipti. İçinde anılamadığı bir eziklik vardı.

Parmakları titreyerek çocuklarına kısa birer mektup yazdı. Mektuplar onlara karşı duyduğu büyük sevgiyle, yakında kendisine tekrar yazacaklarını düşünerek hissettiği umutla doluydu. Mektupla çekleri zarflarına soktu... Adresleri yazdı. Pul yapıştırdı. Memurların çalıştığı büyük bürodaki posta kutusuna attı. «Tanrım, çok yorgunum,» diye mırıldandı.

Düşünceleri durmadan oğullarına gidiyordu. Thomas Yale Üniversitesinde çok seviliyordu. Sporda üstüne yoktu. Aldığı notlar ortanın üzerindeydi. Çok iyi arkadaşlar edinmişti. William onları tanıyor, memnun oluyordu. Bir çocuktan daha fazlası beklenemezdi. William alnını, sağ eline dayadı. Kalbinin hızlı hızlı çarpmasına engel olmak istedi.

Matthew arkadaşlarından hiç söz etmiyordu. Ama hiç arkadaşı olmadığı muhakkaktı. Sadece öğretmenlerden biriyle iyi anlaştığını yazmıştı.

Kapısı usulca üç kez vuruldu. William, gelenin Eugene Arnold olduğunu anladı. Seslenmek istedi. Ama sesi fısıltı halinde çıktı. Masanın kenarını sıktı. Hafifçe öksürerek sesini duyurdu. Kapı açıldı. Eugene Arnold sessizce ve gülümseyerek içeri girdi. William anlamsız bir sesle «Eugene,» dedi. Gülümsemeye çalıştı. Çocuklarından gelen mektuplar masanın üzerinde duruyordu. Eugene, önce William'ın yüzüne, sonra da masanın üstündeki mektuplara baktı. William istemeden elini mektupların üzerine koydu. Sonra onları ters çevirdi. Bunu neden yaptığını bilmiyordu. Gerçekte böyle bir davranışta bulunduğuunun bile farkında değildi.

«Ne var, Eugene?» diye sabırsızlıkla sordu. «Ben de hemen çıkmak üzereydim.»

«Önemli değil, efendim, iyi geceler dilemeye gelmiştim.» Sustu. William'ın esmer cildinin altındaki morumsu sarılığı farketmişti.

Ama gülüşü değişmedi. «Başka bir emriniz var mı? efendim?»

«Hayır. Yalnız bildiğin gibi öbür gün Yönetim Kurulu

toplantısı var.»

«Evet efendim. Her şey hazır.»

Odaya bir sessizlik çöktü. William'ın elleri hâlâ mektupların üzerindeydi. Eugene'e baktı. Artık kocaman bir adam olmuştu. Aradan geçen yıllar etkisini onda bile göstermişti. Güldüğü zaman ağzının, gözlerinin çevresinde kırışıklıklar belirliyordu. Son zamanlarda bu kırışıklıklar daha da derinleşmişti. Soluk, tertemiz ellerinde et diye bir şey yoktu. Ama kudretli, zâlim bir görünüşleri vardı. Sarı saçları daha da açılmıştı. Hele ışıktaki kırışmış gibi duruyordu.

William masaya dayanarak doğruldu. «Ben de seninle kapıya kadar yürüyeyim,» dedi. Bir an, karşısındakinin anlamsız gözlerinden kurtulmak istermiş gibi pencereye, pırıldayan nehre, kereste taşıyan mavnalara, uzaktaki dağlara baktı. Eugene, patronunun paltosunu giymesine yardım etti. William kısaca, «Teşekkürler,» dedi. Mektupları cebine attı. Şapkasını giydi. Eugene ise soğuk, rüzgârlı soğa çıkıncaya dek şapkasını elinde tuttu, giymedi.

Araba kapıda bekliyordu. İçinde mink ceket, tüylerle süslenmiş şapkası, kırmızı yünü elbisesiyle Julia oturuyordu. Eldivenli ellerini manşonunun içine sokmuş, dizlerini kürklü battaniyeyle örtmüştü.

Büyük kızını görünce William'ın yüzündeki yorgun ifade kayboldu. Son zamanlarda Julia sık sık onu almaya geliyordu. Babasına, amber rengi gözlerinde büyük bir sevgiyle bakıyordu. Pembe yanaklarındaki gamzeleri derinleşmişti. Gün ne kadar yorucu, sıkıntılı geçerse geçsin, kızının yanında William'ın keyfi yerine geliyordu, eve girerken Ursula hep onların gülüşüklerini işitiyordu.

William, donmuş bir adamın sıcağa koşması gibi arabaya doğru atıldı. Eugene peşinden ağır ağır geliyordu.. Şapkasını çıkarmıştı. Julia bütün dikkatini babasına vermişti. Eldivenli elini omzuna koyup, yanağından şefkatle öptü. Sonra Eugene'e baktı. Öteki elini zarif bir hareketle ona uzattı. Eller birbirine değdi. Eugene her zamanki gibi avucuna sıkıştırılan ince, katlanmış kâğıdı farkettti... Julia ile nazikçe konuşurken iki parmağını kâğıdın üstüne us-

talıkla kapattı. Bütün bunlar o derece ustalıkla yapılmıştı ki, William hiçbir şeyin farkında olmamıştı.

William, kızından gördüğü yakınlık karşısında o kadar ferahlamıştı ki, heyecanla Eugene'e döndü. «Bizimle yemeğe gelir misin, Eugene?» diye sordu.

Eugene sakın bir, «Teşekkür ederim, gelemem,» dedi. «Bu gece yapacağım işler var. Yönetim Kurulunda konuşulacak sorunları incelemeliyim.» Elinde taşıdığı çantaya baktı.

Julia'nın sevimli yüzü hayal kırıklığıyla asıldı. Eugene ona baktı. Julia gülümsedi ama gözlerindeki neşe kaybolmuştu.

William, son derece mutlu, kendinden emin bir halde arabaya bindi. Julia babasının dizlerini örttü. Eugene eğilerek onları selamladı. Julia da karşılık verdi. Araba yola koyuldu. Julia bir an omzunun üstünden geriye baktı... Eugene hâlâ binanın kapısında duruyor, arabanın ardından bakıyordu.

Eugene o gün iki kişilik arabasını getirmemişti. Kente doğru döndü. Yürümeye başladı. Şimdi çok düşünceliydi. Julia'nın notunu okumak için bir an durdu. Kısaydı ve acele yazıldığı belliydi. «Yakında on sekiz yaşıma giriyorum. Benden daha beklememi isteme, sevgili Eugene... Babam hakkında yanıldığına eminim. Beni mutlu kılacak herşeye razı olacağını biliyorum. Bu gizli buluşmalardan bıktım. Ergeç bizi biri görecektir. O zaman babam gerçekten kızacak. On sekizinci yaş günümden sonra ona her şeyi anlatalım mı?»

Eugene yana çekilip bir kibrit çaktı. Kâğıdı tutuşturarak, kül oluncaya kadar bekledi. Şimdi kaşlarını çatmıştı. Julia'yı istiyordu. Julia'yı bir çok nedenle istiyordu. Ama bunların duygularıyla ilgisi yoktu.

Yine de, onu hiç düşünmediğini sandığı anlarda bile, Julia aklına geliyordu. Onunla bir kez konuşsa sesi uzun süre, bir yankı gibi kulaklarında kalıyordu. Julia'nın kendisini, şimdiye dek kimseyi sevmediği, sevmeyeceği kadar sevdiğinden emindi.

Tenha ve sessiz bir sokaktan geçiyordu. Birdenbire

çok hızlı, kendisini tehdit eden bir şeyden kaçır gibi yürüdüğünü farkettti. Âdeta soluksuz kalmıştı. Çevresine soğuk, ihtiyatlı gözlerle baktı. Tasarladıklarından başka hiçbir şeyin önemi yoktu.

Sokağın taşları üzerinde tekerlek gürültüleri işitti... Dönüp arkasına bakmadı ama adımlarını yavaşlattı... Tanımadığı bir araba geçti yanından. Sokağın ilerisinde araba bir an durur gibi oldu. Eugene acele etmeden yaklaştı... Araba boştu. Arabacı selâm verdi. Eugene arabanın kapısını açtı. İçeri girdi. Kapıyı kapadı. İyice geriye yaslandı. Şapkası kaşlarının üstüne düştü.

Yarım saat sonra araba Dr. Banks'ın evinin önünde durdu. Eugene arabadan çabucak indi. Büyük demir kapı açıldı. Eugene sıcak hole girdi. Ağzında kalın pürosu olduğu halde Dr. Banks karşıladı kendisini.

«Hoş geldin, Eugene,» dedi, şişman, nemli elini uzatırken;

«Hoş bulduk, Doktor.»

«Yemek hazırlanmıştır herhalde,» dedi Dr. Banks. Kolunu Eugene'in omzuna attı. «Güzel bir gündü, değil mi?»

OTUZ YEDİNCİ BÖLÜM

Araba Schiller sokağına doğru ilerlerken William'ın duyduğu huzur eksilmedi. Kendini gençleşmiş, iyileşmiş gibi hissediyordu. Çocukları içinde en çok Julia'yı sever, arardı, Julia'nın kendisini anladığına inanmıştı. Bu düşüncesinde haklıydı. Ne var ki, Julia'nın onu zâlimcesine, hem de tehlikeli olabilecek bir şekilde anladığını, duygularının sevgiyle, şefkatle ilgili bulunmadığını biliyordu.

Julia ona karşı o derece nazik, anlayışlı davranıyordu ki, William onun her istediğini yapmaktan çekinmiyordu. Kızının zeki olduğunu biliyor, zekâsını kendisinden aldığını düşünerek seviniyordu. Sonra son yıllarda sert, müstebit davranışları da kaybolmuş, isteklerini daha bir yumuşaklıkla, incelikle elde etmesini öğrenmişti. William da ondan hiçbir şey esirgemiyordu.

Julia içini çekti. William, sevgili kızının bütün hareketleriyle yakından ilgilendiği için bunu işitti. Ama bunun kasten yapıldığını anlayamadı. Bütün mutluluğunu bir endişe bulutu kapladı. Başını çevirip Julia'ya baktı. Julia başını koltuğa dayamıştı. Gözleri kapalıydı. Sevimli yüzünde üzüntülü bir hal vardı.

«Nen var, yavrum?» diye William sordu. Julia'nın küçük, eldivenli elini avuçlarının içine aldı.

«Bir şey yok, babacığım,» dedi Julia. Büyük bir çaba sarfederek konuşuyor gibiydi. «Bazan sizin için o kadar çok üzülüyorum ki, baba. Bugün çok yoruldunuz galiba?» Sesinde endişeli bir anlam vardı.

William memnun olmuştu. Kızının elini sevgiyle okşadı. «Merak etme, yavrum,» dedi. «Pek de yorucu bir gün geçirmedi. Her gün kendimi biraz daha toparlıyorum, Julia. Benim gibi yaşlı bir baba için üzölmene gerek yok. Çok gençsin.»

«Baba, nasıl böyle konuşabilirsiniz?» Julia doğruldu, babasının yüzüne ilgiyle baktı. «Ama doğru, siz beni bençil bir insan olarak tanırırsınız.» Julia'nın gözleri yaşardı... Ve istediği gibi babası bu göz yaşlarını gördü.

William, içtenlikle güldü. «Henüz elli yaşındayım, aptal kız!» dedi. «Ölmeye niyetim yok daha. Sana lâıyk biriyle evlenmeni göreceğim. Düğünde eğleneceğim.»

Julia tekrar içini çekti. Babasına yaslandı. «Ama baba, on sekizime daha yeni giriyorum. Hem Andersburg'da benimle evlenecek kim var ki? Oysa koleje gitseydim, kız arkadaşlarımla ağabeyleriyle tanışırdım.»

William'ın suratı asıldı. Sert bir sesle, «Rica ederim, Barbie gibi konuşmaya başlama,» dedi. «O da koleje gitmek, evden uzaklaşmak, 'modern kadın' olmak istiyor. Ben buna gelemem, Julia. Kızlarımla gözümün önünde bulunmasını istiyorum. Ağabeylerinin gitmesi de kötü oldu aslında.» Bir an sustuktan sonra, «Sahiden okula gitmek istiyor musun Julia?» diye sordu.

«Ah, baba, beni anlamıyorsunuz?» dedi Julia, sitem eder gibi. «Benim hiç de 'modern kadın'lar gibi olmaya niyetim yok. Ama arada sırada ne olacağımı, evlenirsem ki-

minle evleneceğimi düşünmüyor değilim.»

William biraz yatışmıştı. «Çevrede sana uygun o kadar çok delikanlı var ki,» dedi. «Dostlarımızın çocukları hep peşindeler. Kolejden geldikleri zaman evimiz delikanlılarla dolup taşıyor. Bunların arasında sana uygun bir iki tane vardır mutlaka.»

Julia alçak sesle, «Sizin gibisi yok, babacığım!» dedi.

William elinde olmadan dikleşti. Gülümsedi. «İltifat ediyorsun, kızım,» diyerek, Julia'nın omuzunu okşadı... «Ben de herkes gibiyim. Onlardan bir farkım yok.»

Julia içini çekti. Hafifçe güldü. «Gerçekten sizin gibisi yok, baba,» diye tekrarladı. «Öyle toy ve sorumsuz şeyler ki! Tanıdığım delikanlılar demek istiyorum. Onların yanında kendimi çok yaşlı hissediyorum. Hiç kafa yok onlarda!» İşte konuşmanın can alacak noktasına gelmişti... Çok komik bir şey söyleyecekmiş gibi tekrar güldü. «Şu Eugene Arnold biraz daha genç olsaydı, onu beğenebilirdim!»

William'ın eli, Julia'nın omzundan düştü. Julia'nın, Eugene Arnold'la ilgilenebileceği bir an bile aklına gelmezdi. Soğuk bir tavırla. «Eugene genç olsaydı bile onu sana uygun bulmazdım, Julie, ondan hiçbir zaman hoşlanmadım. Evet, onun ilerlemesine yardım ettim. Bu onun hakkıydı. Ama onda öyle bir hal var ki, bana hep tetikte olmamı ikaz ediyor.»

Julia hiç sesini çıkarmadı. İçinde keskin, acı bir duygu, babasına karşı bir nefret uyanmıştı. İşini güçleştirdiği onu bunca çapraşık yollara sürüklendiği için babasından nefret ediyordu. Eugene ile kaçabilirdi. Ama William'ın onu asla bağışlamayacağından emindi. O zaman Eugene mahvolurdu. Belki de Eugene onunla kaçmaya asla yanaşmazdı zaten. Çünkü Eugene için kendi istek ve tasarıları Julia'dan daha önde geliyordu.

Babasına cevap verirken dikkatli olmaya çalıştı. «Söylediklerinizle, yaptıklarınız birbirine uymuyor, baba. Hem onun için elinizden geleni esirgemiyorsunuz, hem de ondan hoşlanmıyor, ona itimat etmiyorsunuz. Neden?» Babasına içtenlikle gülümsedi.

William önüne bakıyordu. Kızının söyledikleri doğruy-

du ama ona gerçeği söyleyip. «Doğrusu bunu ben de bilmiyorum,» diyemezdi ya! Duygularıyla hareket ettiğinin kendi de farkındaydı. Fakat çocuklarının saygısını kaybetmemek için bu zayıf yanını onlara belli etmemesi gerekti.

Ona inandırıcı bir cevap vermeliydi. Ama Eugene'e olan davranışlarında mantıklı bir yan var mıydı?.. İlk kez hiç de akıllı davranmadığını hissetti. Zaten Julia'nın da istediği buydu aslında.

Kısaca, «Eugene'i ne zaman görsem, babasını hatırlıyorum,» dedi. «Chauncey Arnold'dan iğrenirdim. Aptal, kendini beğenmiş sersemin biriydi!»

«Ama Eugene öyle değil, baba. Zaten öyle olsaydı, ona bu kadar yardım etmezdin.»

William cevap vermedi. Sözlerinin mantıksız olduğunu gittikçe daha iyi anlıyor, bu da onu sinirlendiriyordu.

«Niçin size Eugene'i savunduğumu bilmiyorum,» dedi Julia. «Çok komik doğrusu. Ama sizin de Eugene'e her şeyi vermeniz, sonra da ona itimat etmemeniz, ondan hoşlanmamanız akıl alacak şey değil.»

William yine cevap vermedi. Kendine gittikçe daha çok kızıyordu. Kızından uzaklaşmış, arabanın köşesine büzülmüştü. Julia onu kahverengi, uzun, kıvrıkcık kirpiklerinin altından süzüyordu.

Nihayet tatlı bir sesle, «Bana kalırsa siz Eugene'i seviyorsunuz, baba!» dedi. «Ama itiraf etmiyorsunuz. Kendi kendinize bile açıklamıyorsunuz bunu. Hastalandığınızda Eugene size az mı yardımcı oldu? Eugene olmasaydı ne yapardım,» dediğinizi unuttunuz mu? Demek ki ona itimat ediyorsunuz. Eugene size hayran. Ona güvenmediğinizi, ondan hoşlanmadığınızı bilse mutlaka çok üzülür.»

William yine sakinleşmiş, koltukları kabarmıştı. Saf saf gülümsedi. «Sevgili kızım,» dedi. «Eugene'i sevmediğimi, ona güvenmediğimi söylemek istemedim ben. Öyle olsaydı onu yanıma bile yaklaştırmazdım. Durmadan babasını düşünmekle hata ediyorum galiba. Evet, saçma bir şey bu!» Her zaman kendinden o kadar emin olmasına rağmen şimdi şaşırmıştı. Hatta biraz da kendinden utanıyordu.

Julia'nın keyfi yerine gelmişti. Babasının kafasına bu

kuşkuyu sokmak o kadar da güç olmamıştı. Bu konuyu artık bir süre açmamalıydı. Kurnazca ileri sürdüğü iddialar babasının kafasına yerleşmeliydi. Neşeyle konuşmaya başladı. Küçük şakalar yaptı. Araba eve vardığında William'ın keyfine diyecek yoktu.

Kocası hastalandığından beri Ursula, arabanın sesini büyük bir huzursuzlukla beklemeye başlamıştı. William'ın sesinde ıstırap, zayıflık belirten işaretlerin bulunmadığından emin oluncaya kadar rahatlayamıyordu. Ondan sonra da tükenmiş gibi kendini sandalyenin üstüne bırakıyordu. William ile Julia'nın eve girmelerini bekler, sonra elinden geldiği kadar tatlı bir gülümsemeyle aşağı inerdi. Julia'nın babasını almaya gitmesinin başka nedenleri olduğunu biliyordu. Ama Julia, William'ı neşelendiriyordu. Ursula için yeterliydi bu.

Uzun zamanndan beri William eve döndüğünde öpüşmekten vazgeçmişlerdi. Ama Ursula önce dikkatle kocasına bakardı. William'ın her zamankinden daha yorgun, daha renksiz olmadığını görünce rahatlar, «Hoş geldin, William,» diyerek gülümserdi.

William o kadar neşeliydi ki, her zaman Ursula'yı görür görmez asılan suratı bu sefer değişmedi. Hatta Ursula'ya gülümsedi. Sağlığı hakkında sorduğu sorulara cevap verdi. Kendisi de Ursula'nın sağlığını sordu. Julia oturdu. Düşünceli gözlerini şömineye dikmişti. Ursula kızına bir an dikkatle baktı. Onun bir takım planlar hazırladığını anladı.

Doktor, William'a, yemekten önce bir bardak viski içmesini tavsiye etmiş, o da buna istemeye istemeye boyun eğmişti. Ursula da şarap içerek ona katılıyordu.

Julia hâlâ düşüncelerinden uyanmamıştı. William viskisini yudumladı. Yüzünü buruşturdu. Ursula, «Eve dönerken Barbie'ye rastladınız mı?» diye sordu. «Hava kararıyor. Bisikletle dolaşmaya çıkmıştı.»

William sinirlendi. «Bisiklete binen kadınlardan nefret ederim,» dedi. «Barbie niçin bisiklet aldı? Erkeklerle yakışır bu!»

Ursula, kızını mâzur göstermek için, «Şimdi bütün genç kızların bisikletleri var!» dedi.

Julie tatlı tatlı «Benim yok,» diye söze karıştı. «Hiç bir zaman da bisiklete binmem, anneciğim.»

William kızına sevgiyle baktı. Ursula dudaklarını ısır-
dı. Ama kendini tuttu. Evet, Julia bir şeyler hazırlıyordu...
Ursula konuyu değiştirdi. «Çocuklardan bir haber çıkma-
dı. Merak ediyorum. Bugün mutlaka mektup gelmesi gere-
kirdi.»

William cevap vermedi. Bardağını, elinden kötü bir şe-
yi bırakıyormuş gibi masanın üstüne koydu. Ursula ona
dikkatle baktı. Demek onlardan mektup almıştı. Yine para
istemişlerdi herhalde.

Fakat Ursula anlamazlıktan gelerek, «Ama Oliver'den
çok hoş bir mektup geldi,» diye devam etti. «Seni çok mē-
rak ediyor. William. Hâkim Muehler'in yeğeni hakkında da
çok gülünç şeyler yazmış.»

William şöminedeki ateşe dikmişti gözlerini. Ursula'-
nın sözlerini duymamış gibiydi. Julia esnedi. «Sevgili Oli-
ver,» diye fısıldadı. Sesinde hafif bir alay seziliyordu. İşte
o zaman, Ursula hayretle, William'ın kızına soğuk ve sert
bir şekilde baktığını gördü.

«Oliver bizi mahçup etmedi,» dedi. William. «Haber al-
dığıma göre iftihar listesine geçerek, mezun oluyormuş!»

Julia babasının, üvey oğlunu korumasına şaşmıştı...
Sözleri hayretle açılarak, babasına baktı. Ursula çok duy-
gulanmıştı, ağlamamak için kendini güç tutuyordu.

«Evet,» dedi titrek bir sesle, «Onunla övünebiliriz.»

William tekrar sustu. Şöminenin yanındaki koltuğa gö-
n ülmüştü. Sıkıntılı, düşünceli bir hali vardı. Julia, babası-
nın bu halinden korkardı. Ursula'nın da endişesi tazelen-
mişti.

Uzaktan kapının hızla kapandığını işittiler. Barbara
lönümüştü. Tam bu sırada yemek çanı çaldı.

William, Ursula ve Barbara için yalnızlık dolu bir gece
lafta başlıyordu. Ama Julia'nın kendine göre tasarıları,
lüş ünceleri vardı.

DÖRDÜNCÜ KİTAP

OTUZ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Eugene, kendi kendine, 'Hepsi yaşlı adamlar,' diye düşündü. 'Daha da önemlisi hepsi kibar insanlar. Bunların hiç biri, paradan başka bir şey için, ortaklarını aldatmazlar Tanrılar, eğer varsa, servetlerinden sonra gelir... Para aleyhine söylenmiş her söz, onlara küfürden bile kötü gelir.'

Eugene Arnold'un düşündükleri sakın yüzünden zerre kadar anlaşılmıyordu. Dr. Banks'ın kütüphanesinde, Doktor'un en yakın arkadaşları olan Banker Ezra Bassett ve Yargıç Oscar Muehller ile oturuyordu. Dr. Banks'ın karısı ölmüş, kızlarının üçü de evlenmişlerdi. Hepsi de iyi bir izdivaç yapmıştı. Doktorun altı torunu vardı. Hepsini de, parasını sevdiği kadar, seviyordu. Altmış yaşlarındaydı ama çok daha genç gösteriyordu. Eugene'nin ince parmakları, dizlerinin üstünde duran evrak çantasını okşuyordu.

O da bu yaşlı adamların sınıfındandı. Onlar gibi Eugene de soylu bir ailenin çocuğuydu. Hepsi de Eugene'nin daha çok kendi çıkarı için çalıştığını biliyordu. Buna rağmen onu desteklemekte devam ediyorlardı.

Eugene beş yıl içindeki ulusal endüstri ve malî durumu anlatmayı henüz bitirmişti. Gayet sakın, heyecanlanmadan konuşuyordu. Karşısındakiler de sözünü kesmeçlen dinliyorlardı.

Üç yaşlı kafa söylediklerini kabul ettiklerini anlatmak ister gibi anlayışla sallanmıştı. Eugene'nin sesi etkili değilse bile kendinden emindi. Otoriterdi. Hiçbir iş, başka işlere el uzatmadığı takdirde yaşayıp gelişmezdi. Bunu ilk anlayan William Prescott olmuştu. Prescott Kereste Şirketinin gelişmesinde bu anlayışın rolü önemliydi. Fakat daha sonra, William cesaretini yitirmiş, şirketini kendi kendine yeterli, gittikçe artan merkezîleşmeye karşı tek başına bir ada haline getirmeye çalışmış, bunda az çok başarılı olmuştu. Kısacası, William, davranışlarında o zaman haklıydı. Ama şimdi yanılıyordu. Korkusu yüzünden kârları azalıyordu. Hepsini toptan zenginleştiren atılımcı özelliğini kaybetmişti. Kaçınılmaz bir şekilde, sağlam adımlarla uçuruma doğru gidiyordu. Yakında gerilemeye başlayacaklardı. Ortakları, yardımcıları şimdilik bir şey yapamazlardı. William, şirket müdürü olduğu sürece ellerinden hiç bir şey gelmezdi.

Eugene sustu. Başlar şimdi derin bir ciddiyetle sallanıyordu. Eugene hafifçe güldü.

William artık şirket adına yatırımlara girişmiyordu. Ürkmüştü. Hastalığı onu daha da çekingen yapmıştı... Ailesi onu sülük gibi emiyordu. Maaşı çocuklarının bitmez tükenmez ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli değildi. Şimdi onlara hem maaşını, hem de sermayesini harcıyordu. Artık ne yaptığını bilmez hale geldiğini gösteren işaretler vardı. Şimdiki halde Bay Regan kurtarıyordu onu. Bay Regan, William'ın şirketteki yüzde elli bir hissesinin, yüzde yirmisini satın almıştı.

Dr. Banks söze karıştı: «Anlattıklarından emin misin, Eugene?» dedi. Eugene çantasına baktı. «Elbette, Doktor,» diye cevap verdi. «Ben elimde kanıt olmadan konuşmasını sevmem. Herhalde mükemmel bir casus olduğumu düşünüyorsunuz. Ama bilgiyi nereden elde ettiğimi sormayacak kadar nazik kişilersiniz.»

«Hay Allah,» dedi Yargıç Muehler. «Böyle bir şey aklımıza bile gelmez!»

Dr. Banks, «Elbette,» diye onayladı.

«Her halde şaka yapıyorsun!» dedi Bassett incinmiş gibi.

Eugene saygılı bir tavırla, «Ben sadece şirketin çıkarını düşünüyorum,» dedi.

«Elbette, kuşkusuz! Bunu söylemen bile gereksiz,» dedi Yargıç.

Eugene ciddî ciddî başını salladı. «Özür dilerim,» dedi. «Prescott, çocuklarının geleceğini düşündüğü için kişisel servetler, yatırımlar yapmak çabasında.» diye devam etti. «Şimdi bütün akli bunda. Onların emniyette olmasını istiyor. Ama bunu yapabilecek yeterli parası yok. Yine de bir şeyler yapacak. Belki sermayesini teminat olarak gösterecek. Geçen on yıl içinde birkaç iktisadî bunalım atlattık. Bu yılın sonbaharında ciddî bir bunalım geçireceğimizi tahmin ediyorum. Kısa ama tehlikeli olacak bu. O zaman, dostu olsun ya da olmasın Bay Regan, Prescott'tan karşılık olarak daha fazla teminat isteyecektir.» Eugene sustu. «Ne de olsa Bay Regan bir malivci. Elinde sağlam bir karşılık olmadan ise devam etmesi beklenemez. Öyle sanıyorum ki, sonbaharda fiyatların kısa bir süre için düşüşü, gelecek beş altı yıl içinde daha büyük bir bunalıma yol açacak. Ülkemiz halkın kaldıramayacağı kadar çok endüstriyel madde imâl etti. Nüfusumuz henüz piyasaya sürülen maddeleri tüketecek güçte değil. Yeni pazar için İngiltere ve Almanya ile mücadele edecek kudretimiz yok. Bu nedenlerle, yeni pazarlar buluncaya kadar sık sık bunalıma düşeceğimizi bilerek buna hazır olmalıyız!»

Eugene'in karşısında oturanlar, giriştikleri geniş yatırımları düşünerek huzursuz bir şekilde, kendilerine gülümseyen Eugene'e baktılar.

Yargıç kısaca, «Umarım tahminlerinde yanılıyordur,» dedi.

«Hayır, yanılmıyorum beyler,» dedi Eugene. «Bununla beraber sizin korkacak bir şeyiniz yok. Yaptığınız yatırımların sağlam olduğuna eminim. Tek endişeniz Prescott Kereste Şirketi olmalı. Artık şirkete faydalı olamayan, William Prescott'tan kurtulma zamanı geldi. Mücadeleye hazır olmalıyız. Regan'dan, Prescott'un teminat karşılığı olarak

gösterdiği senetleri geri almalıyız.»

Korkusunu yenen Bassett memnuniyetle güldü. Kardeşçe bir şefkatle, «Ne de olsa Bay Regan da bir banker,» dedi.

Eugene yumuşak bir sesle, «Babamın arkadaşlarıydınız,» dedi. «Babam sizin dostunuzdu.» Durdu. Hafifçe gülümsedi. «Hepimiz arkadaşız. Babam beni sizlerin arasında görseydi memnun olurdu.»

Bassett başını o denli birden çevirdi ki, lambanın ışığı kenarsız gözlüklerinin camında âni bir yansıma yaptı.

«Hı? Evet,» dedi Dr. Banks. «Tabii Eugene. Hepimiz senin daima bizden biri olduğundan emindik.»

Eugene nazikçe, «Teşekkür ederim,» dedi.

Bassett, biraz daha etkili bir konuşma yapmak gereğini duymuştu herhalde. «Şirketin iyiliği için hep birlikte nasıl çalıştığımızı düşünerek,» dedi. «Sonra senin şirkete ne kadar faydalı olduğunu akılda tutarak, yakın bir gelecekte...»

Bassett hayatında ilk kez ne diyeceğini bilemedi.

Eugene soğukkanlılıkla, «Evet, efendim?» diye sordu.

Mesleği, karakteri gereği Bassett konuşmalarında kesin bir dil kullanmazdı. Arkadaşlarının yüzüne yardım bekler gibi baktı. Yargıç Muehler, ülkesinin hizmetinde çalışıp yorulmuş bir Romalı senatöre benziyordu. Tabii, yorgun bir senatörün dünyayla ilgili sorunlardan konuşması beklenemezdi. Bu işi Bassett'e ve Dr. Banks'e bırakmıştı. Dr. Baks ise, parmaklarının uçlarını birbirine dokundurmuş, bunların üzerinden Eugene'ye bakıyordu.

Bassett, «Oğlum,» diye devam etti. «Sen ne düşünüyorsun? Senin hakkını vermeliyiz. Tabii bıçkışhanelerin genel müdürü olmak az sorumlu bir iş değil. Maaşın arttırılmalı önce. Belki bir miktar sermaye...»

Eugene gayet nazik bir tavırla, «Beyler,» dedi. «Benim elli bin dolardan fazla bir param var. Güvenilir işlere yatırdım. On bin de nakit param var.»

Banker, «Harika!» demekten kendini alamadı... Öbürleri de takdirlerini belirttiler.

«Ama yine de büyük bir para değil bu,» diye Eugene

devam etti. «Onun için beyler, şimdiye kadar yaptıklarım, yapacaklarım düşünülürse, Prescott Kereste Şirketinin gelecekteki müdürü olarak oylarınızı bana vereceğinizi umuyorum. Ne kadar yetenekli olduğumu herhalde anlamışsınızdır.»

Karşısındakiler Eugene'ye hayretle baktılar. Adeta donup kalmışlardı. Üç çift göz ona inanmayan, öfkeli nazarlarla bakıyordu.

Eugene sakın bir tavırla, «Benden başkasını bulamazsınız,» dedi. «Oğullarınız, Yargıç Muehler? Damatlarınız, Dr Banks? Sizinkiler Bay Bassett?» Tekrar öksürdü... «Güç bir soru soracağım: Gelecekte, bu şirketin sorumluluğunu, tehlikelerini, güç çalışma şartlarını hanginiz omuzlarına alabilecek?»

Cevap vermediler. Ama hepsi de ona bakıyorlardı.

Eugene tekrar devam etti sözlerine:

«Hiçbirinizin zaafından yararlanmak istemem. Çok açık konuşmayı severim. Şunu da söylemek isterim ki, Prescott'un kızı Julia ile evlenmeyi düşünüyorum.»

Yaşlı adamlar put gibi hareketsiz oturuyorlardı. Şöminenin alevleri Bassett'in gözlük camlarında iki durgun göl oluşturuyordu. Yargıç'ın eli kravatının üstünde âdeta donmuştu.

Bassett bir şeyler söylemek istedi. Ama yapamadı. Yalnızca, «Ya William reddederse...» diyebildi.

«Reddetmez,» dedi Eugene. Garip bir şekilde gülümsedi.

«Evet, eminim, doktor,» dedi Eugene. «Şu anda, yine açık konuşmak istiyorum. İstedığimi elde etmeye şu ya da bu yardım etmiş, umurumda bile değil. Siz yardım edebilirsiniz. Ya da Bay Prescott eder. Karar vermek size kalmış. Doğrusunu isterseniz, bana Bay Prescott'un yardım etmesi daha kolay. Bunu daha çabuk sağlayabilirim... Bir gün, evlendikleri takdirde sermayesinin yüzde beşini kızlarına vereceğini söylemişti. Julia ile evlendiğim, aileden biri olduğum takdirde, Bay Prescott'a her bakımdan yardım edebilirim.»

Yargıcın kafası çalıştı. «Peki niçin ilk önce bize yak-

laştın, Eugene?» diye sordu.

Eugene saygıyla başını eğerek, «Güzel bir soru,» dedi. «Başlangıçta Julia ile evlenmek konusu yoktu. Ama şimdi var.»

Eugene, Dr. Banks'ın önünde eğildi. Akşam yemeği için teşekkür etti. Öbür iki yaşlı adama da eğilerek selâm verdi. Onların kendisine ellerini uzatmalarını beklemiyordu. Zaten davranışları buna engeldi.

«Hayırlı akşamlar, beyler,» diyerek kütüphaneden çıktı.

Yaşlı adamlar bir süre konuşmadılar. Titreyen elleriyle Dr. Banks bir sigara daha yaktı. Yargıç gözlüklerini çıkardı. Bassett suratını asmış ateşe bakıyordu.

Ötekilere dönerek, «Kıskıvrak bağlandık,» dedi.

Yargıç, «Evet,» dedi. «Hem de fena halde. Yapabileceğimiz hiç bir şey yok. Hiçbir şey. İstesek de duramayız. Zaten durdurmaya niyetimiz yok sanırım?»

Dr. Banks, «Başından anlayacaktık,» dedi. «Aptalmı-sınız. Kötü bir adam Eugene Arnold. Babası gözümüzün önünde-ydi.»

OTUZ DOKUZUNCU BÖLÜM

Birkaç güne kadar Thomas, Matthew ve Oliver eve döneceklerdi. Barbara erkek kardeşlerinin dönüşüyle ilgili değildi. Tek düşüncesi Oliver idi. Kentin üstündeki bu yüksek yere çıkıp Oliver'i düşünmek ona hem büyük bir zevk veriyor, hem de üzüyordu. 'On yedi yaşındayım,' diye düşündü. Oliver'i düşünecek kadar büyüdüm artık. Ama Oliver aynı düşüncede değil. Asıl neden bu mu acaba? Yoksa beni beğenmiyor mu? Bana, 'Kızkardeşim' diyor Oysa ben onun kızkardeşi değilim.

Son zamanlarda Barbara'nın kafasında korkunç bir şüphe uyanmıştı. Ama kimseye sormazdı bunu. Yoksa hem Oliver'i, hem de kendini ele vermiş olurdu.

Mayıs ayının son günlerindeydiler. Ayaklarının altında uzanan manzara pırıl pırıl parlayan yeşil, gümüş ve pembe renklere bürünmüştü. Nehir hareketsizdi. Duruyordu âde-

ta. İki yanındaki toprağın girintilerine, çıkıntılarına uyararak, kocaman bir zümrüt taşından oyulmuş gibi uzayıp gidiyordu. Çamların, menekşelerin, kurumuş yaprakların, toprağın, otların kokusu Barbara'nın ciğerlerini dolduruyordu. Omuzlarına dökülen güneş ışıkları sıcacıktı.

Alışık olmayan birine dağlar pek sessiz gelirdi. Ama Barbara ağaçların, çimenin, toprağın seslerini tanıyordu. Bir ara gerisindeki çam ağaçlarının perdesi içinden insan seslerinin geldiğini farkettiler. Yalnızlığının bozulmasına canı sıkılan Barbara derhal yerinden fırlayıp kendini göstermek istedi. Ama durdu. Kulağına gelen sesler tanıdıktı. Kulak verdi. Bunlar kızkardeşi Julia ile Eugene Arnold'un sesleriydi.

Eugene tatlı bir sesle, «Sevgili Julie,» diyordu. «Bütün söylediklerin gerçek olabilir. Bay Prescott'un bana karşı çok iyi davrandığı, hele son zamanlarda daha da yakınlık gösterdiği doğru. Ama bizim evlenmeye karar verdiğimizizi öğrendiği zaman nasıl davranacağını bilemiyorum. Bak Julia, bırak da açıklayayım. Biraz mantıklı olmamız gerek. Babana karşı gelerek durumumu tehlikeye düşürmek istemiyorum. Bunu senin için bile yapamam...»

Ani bir sessizlik oldu. Eugene daha sert, daha başka bir tonda devam etti: «Julia, sana karşı dürüst davranmak istiyorum. Senden daima hoşlandım. Seninle her zaman evlenmeyi düşündüm. Ve son günlerde seni gerçekten sevdiğimi anladım. Nasıl olduğunu ben de bilmiyorum ama seni seviyorum. İnan bana, bu bir gerçek. Hem de hoşuma gitmeyen bir gerçek. Buna rağmen isteklerimi elde etmek senden de önemli.»

«Ne kadar zalimsin,» diye atıldı Julia. Sesinin titremesinden ağladığı belli oluyordu. «Bence, insan birini sevince en önemli şey o olur.»

Eugene sabırsızlıkla, «Kadınca konuşuyorsun, Julie,» diye cevap verdi. «Hayat hakkında, tasarımlarım hakkında ne biliyorsun ki? Bütün bunları gerçekleştirmem gerek. Seni ne kadar seversem seveyim, seçtiğim yoldan döne-

«Hangi yoldan?» diye sordu Julia. Şu anda kızkardeşi-
nin sesi hiç de küstah, isyankâr, şımarık değildi. Sesinde
yalvarıcı, çaresiz bir hal vardı.

Tekrar bir sessizlik oldu. Uzun bir süre sonra, «Bunu
sana açıklayamam, Julia,» dedi Eugene. Julia'dan uzak-
laşmıştı herhalde. Çünkü sesi boğuk geliyordu.

Julia da uzaklaştı biraz. Sonra, «Ben biliyorum!» diye
atıldı. «Hep baban yüzünden! Babam, babanın işini aldı.
Bu yüzden babamı bağışlayamıyorsun! Ne kadar hata edi-
yorsun, Eugene! Bunlar o kadar uzun bir zaman önce ol-
du ki!»

«Yanılıyorsun, Julia. Babam işini kaybetmeyi hak et-
mişti. O, babana hiç benzemezdi. Ben Bay Prescott'a hay-
ranım. Hep hayranlık duydum ona karşı. Anlamıyorsun
Bu, benim için çok önemli. Zayıf insanlar ellerindekini er-
geç kaybederler. Onları kendilerinden daha akıllıları, üs-
tünleri elde ederler.»

Julia hıçkırarak, «Ne demek istediğini anlamıyorum,»
dedi. «Babamdan nefret etmediğini itiraf ediyorsun. Euge-
ne, ne dediğini bilmiyorsun, sen. Duyguların başka, söyle-
diklerin başka.»

«Değil. Sana anlatmak çok güç. Julia. Bütün hayatım
boyunca istediğim şeyi elde etmeliyim.»

Julia hareketsizdi. Sakin sakin, «Babamın işini istiyor-
sun sen,» dedi. «Evet, istediğin bu. Ama zaten benimle
evlenmekle istediğini elde edebilirsin. Ben babamı razı e-
debilirim. Niçin bana eziyet ediyorsun?»

«Bilmiyorum, Julia. Emin oluncaya kadar hiçbir şey
söylemeyeceğim. Senin söylemene de izin vermeyeceğim.
Babana birşey söylersen beni mahveder. Bir daha da beni
göremezsın, Julia.»

Yine, çam ağaçlarının dalları arasında dolaşan rüzgâ-
rın, kuşların civıltısından, otların hışırtısından başka ses
işitilmez oldu. Barbara olduğu yerde, âdeta taş kesilmişti.

Uzun bir bekleyişten sonra Julia'nın endişe dolu, pe-
rişan sesi sessizliği bozdu: «Ah, bir ölse! Bir ölse!»

Barbara bayılacak gibi oldu.

Eugene'nin güldüğü işitildi. «O zaman birçok sorun

hallolur sanırım. Çözülmesi gereken o kadar sorun var ki, Julia. Bu arada bizim sorunumuza sıra gelecek gibi değil.»

Barbara'nın içi nefretle doldu. Gitmek, bu iki alçağı ele vermek istedi. Gerektiğinden fazlasını iştmişti.

Ağır ağır, dikkatle çam ağaçlarına yaklaştı. Dalların arasından baktı. Julia heyecanlıydı. Ağlıyordu. Eugene'den bir parça uzakta duruyordu. Kırmızı yünlü elbisesini, kırmızı tüylerle süslü şapkasını giymişti. Pürüzsüz teni duyduğu heyecan ve endişeyle kıpkırmızı olmuştu. Nemli dudakları titriyordu. Güneş ışıkları nemli gözlerinin rengini sapsarı gösteriyordu... Eldivenli ellerini oğuşturuyordu.

Barbara Eugene'i de çok iyi görüyordu. Şimdi her zamanki kendini beğenmiş, ukalâ tavrını takınmamıştı... Bir şeye karşı koyar gibiydi. Bu ondaki bütün gücü tüketmişti. Julia'ya karşı koyuyordu.

«Seni sevmemin hiç önemi yok!» diye Julia hıçkırdı. Nefretle, tiksintiyle dolu olan Barbara bile Julia'nın acı çektiğini anlıyordu.

«Ancak o kadarını bilirsin, küçük aptal!» dedi. Eugene... Julia'ya dokunmaktan çekindiği her halinden belli oluyordu.

Julia acı acı, «Kendini o kadar yüksek görüyorsun ki,» dedi. «Hep kendine göre düşüncelerin, plânların var.. Beni de düşün... Eugene. Artık tahammülüm kalmadı.»

«Yapabileceğim bir şey yok Julia. Sen de elinden geleni yaptın. Babanın bana güvenmekle hata ettiğini söylediğini kendin anlattın. Sana yardım etmemi istiyorsun, Julia. Bu düşüncende samimi misin?»

«Ah, Eugene,» dedi Julia büyük bir perişanlık, yorgunlukla.

«O halde Julia, olmayacak bir şey düşün... Farzet ki babanı mahvetmek benim elimde... Saçma bir düşünce bu tabii. Yalnızca seni denemek istedim. Farzet ki babanın şimdiye kadar elde ettiği her şeyi elinden aldım. Ve farzet ki, baban mahvolduktan sonra gidip ona evleneceğimizi söyledik. Benimle evlenmek için bütün bunların olmasını ister misin?»

Julia'nın elleri birbirinden ayrıldı. İki yanına düştü.

Bakışları Eugene'ye dikilmişti.

«Böyle bir şey yapamazsın, Eugene,» diye kekeledi.

«Ya yaparsam, Julia?»

Julia'nın rengi bembeyaz oldu. Incecik bedeni taş kesilmiş gibi konuşmadan Eugene'ye bakıyordu.

Birden Eugene gülmeye başladı. Çirkin bir kahkahaydı bu. «Julia,» dedi. «Evet deseydin, ne kadar aptal olduğunu söyleyecektim. Gözümde bir hayli küçük düşecektin. Senin arkan sağlam olmalı. Paran olmalı. Benim de param olmalı. Başka bir şeyim daha olmalı.»

Julia cevap vermedi. Rengi hâlâ yerine gelmemişti... Şimdi Eugene'yi inceliyordu.

«Dürüst bir yoldan ya da dalavereyle babanın elindekileri almak, senin için çok iyi olurdu tabii. Yalnız evlenmezden önce olmaması şartıyla. O zaman küçük düşmezsin... Bana güvenin var mı, Julia?»

Barbara, Julia'nın gerçeği söylemesini beklemiyordu. Ama ablasının doğruyu çekinmeden söylediğini işitti: «Hayır, Eugene. Sana güvenim yok. Hiçbir zaman da olmadı. Olacağını da sanmıyorum.»

Eugene darılmamıştı. Julia'ya bir parça daha yaklaştı. «İltifatına karşılık vermek isterim Julia. Ben de sana güvenemiyorum! Birbirimize ancak **aşk** gibi küçük konularda güvenilebiliriz. Ama **Para** gibi önemli konularda asla.»

Julia parmaklarını birbirine geçirip yere baktı. Güzel yüzü solgun, ciddiydi. «Beni gerçekten sevdiğine inanmıyorum, Eugene.»

«Evet, Julia, buna inanabilirsin.»

«Ama yeterli değil!»

«Değil, Julia.»

Eugene cebinden bir sigara aldı. Kibritle yaktı. Julia'nın yüzünde pırıl pırıl bir gülümseme belirmişti.

Sonunda, «Eğer babam evlenmemize razı olursa,» dedi.

Eugene, «Bu kadar imkânsız bir şeyi düşünemiyorum,» diye karşılık verdi.

Julia güldü. «Ben düşünüyorum. Sen her şeyi bana bırak.»

Sonra Julia, Eugene'ye doğru koştı. Boynuna sarıldı. Eugene'nin kolları iki yanına sarkmıştı. Barbara, Julia'nın sevgi, ihtirasla dolu yüzünü görebiliyordu. O zaman Eugene, iradesine hâkim olamıyormuş gibi kollarını kaldırdı... Julia'nın başını omuzuna bastırdı. Julia anlaşılmaz bir şeyler fısıldadı.

Barbara çok gençti. Hayretle, 'bu kadar kötü iki insanın da birbirini sevmesi mümkün demek,' diye düşünürken, ne kadar toy olduğunu kendisi de anladı. Çam dallarını yavaş yavaş bıraktı. Çekildi... Ikisinden nefret ettiği halde Julia'ya da, Eugene'e de acıyordu.

Eugene'nin yorgun sesinin, «Sevgili Julia, sevgili Julia,» dediğini işitti.

Barbara güneşten ısınmış, geniş kayanın üstüne oturdu. O kadar eğilmişti ki, başı dizlerine değiyordu. Oliver, diye düşündü, sevgili Oliver.

Rüzgâr üzerinden sıcak sıcak esiyordu. Güneş sırtını ısıtıyordu. Başını kaldırdığı zaman Eugene ile Julia'nın gittiklerini gördü.

KIRKINCI BÖLÜM

Thomas'ın, yıllardan beri canını sıkan bir şey vardı... Matthew'le aralarında en küçük bir yakınlık olmamıştı... William'ın sık sık sözünü ettiği, ikizler arasındaki o bağlılığı asla duymamışlardı birbirilerine karşı. Ama William bunu bilmiyordu tabii.

Thomas, kardeşini, yalnız anlayamadığı için değil, hayattan kaçtığı için de sevmiyordu. Kurnaz, hayat dolu Thomas, Matthew'ün uyuşukluğunu, sessizliğini iğrenç buluyordu.

Thomas Noel tatillerine bayılırdı. Noel eğlencelerinin tadını çıkarmasını bilirdi. Bu yüzden arkadaşları tarafından aranır ve sevilirdi.

O yıl Matthew nasılsa, ailesinin bütün bireylerine, hatta Oliver'e de bir hediye almaya karar vermişti. Olağanüstü bir hayâl gücü vardı. Hediyelerinin gösterişsiz olmasını

kişiliğine vermek gerekti. Thomas'ı da unutmamıştı. Ona gayet değerli, içi ince kâğıtlarla dolu bir deri cüzdan vermişti.

Ama Matthew'in Oliver'e verdiği hediye herkesi hayretler içinde bıraktı. Bu Voltaire'in incelikle işlenmiş, anti-ka bir minyatürüydü. Tabii içlerinde en çok şaşırان da Oliver oldu. Matthew'ün onunla kendiliğinden konuştuğunu, ilgi gösterdiğini bile hatırlamıyordu.

Bununla birlikte boş cüzdan Thomas'ı çok sinirlendirmişti. Matthew de kendisi kadar dolgun harçlık alıyordu. Hattâ William'ın bu içine dönük çocuğuna daha çok yaklaşılabilmek için arada sırada fazladan para yolladığına da emindi. 'Cüzdanı dolduran kâğıtların mazur görülecek yanı yok,' diye düşündü Thomas. Hiç olmazsa içine başka bir şey konabilirdi' Öfkeyle, kapıyı vurmaya bile gerek görmeden Matthew'ün odasına daldı. Matthew pencerenin önünde oturmuştu. Dirseklerini pencerenin kenarına dayamış, dışarısını seyrediyordu. Lapa lapa kar yağıyordu. Alacakaranlıkta Schiller sokağının lambaları altın toplara benziyordu. Noel'den sonraki gün olduğu için evde bir sessizlik vardı. Şöminelerde çatırdayan odunlar bile büyük, karanlık evin kasvetini gidermiyordu.

Thomas hemen söze girdi. «Bana bak,» dedi. «Cüzdan için teşekkür ederim. Ama içine hiç olmazsa biraz para koyabilirdin. Her zaman paran vardır senin. Benimse yok. Hasisin birisindir sen. Ama ben değilim.»

Matthew ağır ağır başını çevirdi. Lambalar yanmadığı için yüzü karanlıktaydı. Ama Thomas, ikiz kardeşinin gözlerindeki garip yalnızlığı, uzaklığı hissediyordu.

Matthew ilgisizlikle, «Sen bana ne verdin?» diye sordu.

Thomas'ın ahlak, kırmızı suratı daha da kızardı. «Sana kim ne verdi ki?» diye atıldı. «Hiç bir şeye ihtiyacın yok gibi. Sonra senin ne istediğini anlamak o kadar güç ki. Onun için sana bir kart yollamakla yetindim.»

Matthew cevap vermedi.

Thomas cüzdanı çıkardı. Öfkeyle masanın üstüne fırlatıp attı. «Senin olsun!» dedi. Sesinde kardeşine karşı duyduğu nefret belli oluyordu. «İçine koyacak paran var nası'

olsa. Senin cüzdana daha çok ihtiyacın olabilir.»

Matthew yine konuşmadı. Odanın duvarlarına çeşitli tuvaler yaslanmıştı. Hiç biri tamam değildi. Sehpanın üzerindeki tuvale birkaç renk serpiştirilmişti. Boya kurumuştur. Thomas cüzdana baktı. Sonra küfrederek geri aldı. Cebine soktu. «Bende kalsın,» dedi. «Bugünlerde içine koyacak para bulurum belki!»

Matthew dönmüş, önünde uzanan beyaz, تنها manzarayı seyre koyulmuştu. Dallar karların üzerine eğilmişti. Thomas, kardeşinin kendisiyle ilgilenmediğini, aklından çıkardığını farkettiler. İyice sinirlendi.

«Tıpkı bir rahip gibi davranışlarından bıkip usandığımızı hiç düşünmedin mi?» dedi. «Ne kadar numaracısın!» Matthew cevap vermedi. Thomas kibrit çıkardı Lambaları özellikle gürültü ederek yaktı. Lambalar yanarken Matthew'in gözlerini kırıştırmasına memnun oldu.

Matthew gözlerini kırıştırdı. Sesi titreyerek, «Ben sizi hiç rahatsız etmedim. Siz niçin beni rahatsız ediyorsunuz? Yalnız kalmaktan başka hiç bir şey istemiyorum sizden.»

«Numaralarından biri daha! Babam seni kendi haline bıraksa, varlığını unutsa, kısa zamanda canlanır, kendine gelirdin. Çek yok! Fazladan para almak yok! O zaman ne gümbürtü koparırdın kimbilir!»

Thomas öfkesini alamamıştı. «Seni iyi bilirim, ben!» diye devam etti. Bu sömestri veremedin, değil mi? Babam sınıfta kaldığını öğrensin de bak ne oluyor? Ama sen ona da aldırılmaz, yine gidip sınıfta çakarsın. Zaten hep kalmaya mahkûmsun!»

Matthew'ün anlamsız yüzü değişmedi. Koltuğun kenarlarına koyduğu beyaz ellerine baktı. Ancak işitilebilecek bir sesle, «Evet, biliyorum,» dedi. «Biliyorum.»

Thomas bu itiraf karşısında şaşırdı. «Hiç tasa etmiyor musun?» diye sordu.

«Pek aldirış etmiyorum,» diye cevap verdi Matthew... O zaman Thomas, bunun kardeşiyle yaptığı ilk gerçek konuşma olduğunu farkettiler. Heyecanlandı.

«Niçin?...»

Matthew sağ elini havaya kaldırdı. Önce elinin üstüne,

sonra da ayasına baktı. «Ben de bilmiyorum,» dedi. «Ne olursa olsun umurumda değil.»

«Bir işe girip hayatını kazanmaya başlasan böyle düşünmezsin,» dedi Thomas. Kitapları bir kenara iterek masanın üstüne oturdu. Bir paket sigara çıkardı. Bir tane yaktı. Matthew yine dalmıştı. Thomas ayağıyla masanın ayaklarından birine vurdu. «Bana öyle geliyor ki,» dedi. «Babamın durumu hiç iyi değil. Belki de yanılıyorum. Özellikle kendi iyiliğim için yanılmış olmayı dilerim. Ya haklıysam, o zaman ne yaparsın? Yine böyle pencerenin önünde oturup güneşin batışını mı seyredersin? Ne kadar hayalperest olursan ol, önce karnını doyurman gerek.»

Matthew cevap vermedi. Thomas devam etti: «Annemin parası var. Bunu öğrendim. Ama parasını bize verir mi? Hiç sanmam! Çünkü ne mal olduğumuzu çok iyi biliyor. Annem aptal değildir. Sana da, 'kollarını sıva çalışmaya başla, Matt,' diyecektir. O zaman kolları sıvayacak mısın?»

«Sen sıvayacak mısın?» diye Matthew sordu. Sesinde ilgiye benzer bir heyecan vardı.

«Ben mi?» dedi Thomas. Başını kaldırdı. Sigaranın dumanını tavana doğru üfledi. «Elbette. Ben kolları sıvayabilirim. Ben yaşamaktan korkmuyorum. Yaşamak için her zaman bir çare bulunur.» Kardeşine baktı. «Eugene Arnold'u düşün bir kez, nasıl çalışıyor? Julia ona hayran. Doğrusu şu heriften nefret ediyorum. Ama Julia onu elde edebilirse, kazandı demektir. O zaman herhalde ağabeyi Tom'u da unutmaz. Çünkü beni hiç kimse unutmayacak... Buna izin vermeyeceğim. Ama seni unutacaklar.»

Matthew cevap vermedi.

«Ben ne yapacağım biliyor musun? Üniversiteye dönmeyeceğim. Kereste işinde çalışmaya başlayacağım. Bir iki güne kadar babama söyleyeceğim. Bağırıp çağırarak ama önemi yok. Kereste işini seviyorum. Ayrıca, bir an önce çalışmaya başlayıp, şirkete konmak isteyen Eugene Arnold'dan, hiç olmazsa, işin bir bölümünü almak niyetindeyim.»

Matthew hafifçe kıpırdandı. «Saçmalıyorsun, Tom. Ar-

nold babamın yönetim müdürü. Onun babama zararı dokunabileceğini nereden çıkarıyorsun?»

Thomas ilgisiz bir tavırla, «Hissediyorum,» dedi. «Aptal değilim ben. O can düşmanını yıllardan beri inceliyorum Eugene Arnold bir şeyin peşinde. Babam da ona güveniyor. Ne var ki, babam onu yanına almakla aptallık etti. Babamın pek de akıllı olmadığını daha çocukken anlamıştım. Annemden ve Oliver'den başka değer veren yok ona. Kendini candan seven insanlarla dolu bir ailenin çevrelediğini sanıyor, bırak öyle sansın.»

Şimdi Matthew çökmüş ve yorulmuş gibiydi. «Sana inanmıyorum, Tom. Babam iflâs etmedi. Şu eve bak. Harcadığı paraya bak. Şu anda madem ki birbirimize sırlarımızı açıyoruz, söyleyeyim: Ben de Üniversiteye dönmeyeceğim.»

Thomas hayretle bakakaldı. «Dönmeyecek misin?..» Kahkahalarla güldü. «Şaşırtıyorsun beni! Herhalde babamın yanında çalışacak değilsin!»

Matthew'ün gözlerinin çevresinde nefret dolu ince kırışıklıklar belirdi. «Hayır. İtalya'ya gideceğim. İtalya'yı unutamadım hiç. Orada çok az bir parayla geçinebilirim.» Matthew'ün sesi çok ince çıkıyordu. «Zaten ben ancak orada yaşayabilirim.»

«İtalya!» diye Thomas gürledi.

Matthew gözlerini kapadı. Başını koltuğun arkasına dayadı. Yumuşak bir sesle, «İtalya,» diye tekrarlardı. Sonra başını çevirdi. «Çok yorgunum,» dedi. «Beni yalnız bırakır mısın, Tom?»

Thomas gittikten sonra, Matthew düşünmeye devam etti. Kardeşini tümüyle unutmuştu. Thomas'ın anlattıklarını hatırlamıyordu bile. İsteddiği şeyi, bir anda unutabilmek yeteneği vardı. Kendisini bile unutabilirdi.

Bu düşünceleri arasında ne kadar zaman geçtiğini farketmemişti. Birden kapısının hafifçe vurulduğunu işitti. Dikleşti. Uyuyormuş gibi yaparsa, ya da odada olduğunu belli etmezse, kapıyı vuran çekilir gider, diye düşünmüştü. Ama kapı bir kez daha vurulduktan sonra açıldı. Oliver gülümseyerek eşikte duruyordu. «Merhaba, Matt.»

Matthew cevap vermedi. Oliver kapıyı kapatıp ilerledi. «Minyatür için teşekkür etmeye geldim,» dedi. «Voltaire'yi beğendiğimi nerden bildin?»

Matthew cevap vermek için çaba harcadı. «Yıllarca önce odanda kitaplarını görmüştüm,» dedi. «Hatırladım.»

Oliver yavaşça oturdu. Kara gözleri Matthew'e ilgiyle bakıyordu. «Hatırlaman çok güzel bir şey. Sana minnettarım.»

Matthew elini kaldırdı. Yorgundu. Ansızın, «Ben gidiyorum,» dedi. «İtalya'ya.»

Matthew söyledikleri karşısında dehşete kapıldı. Hele Oliver'le konuşmasına daha da şaşırdı. Oliver'i ailesinin öbür bireylerinden daha az sevdiğini sanırdı. Onu hep küçümsemişti. Büyük bir şaşkınlıkla, Oliver'e o minyatürü niçin aldığını düşündü.

Oliver ona merakla baktı, «İtalya,» diye tekrarladı...

Matthew, «Fikrimi saçma bulmuyorsun, değil mi?» diye sordu.

«Saçma mı? Hayır. Niçin saçma bulayım?»

Matthew susuyordu. Ellerine, parmaklarına baktı. Bıkınlığın benliğini kaplamasını bekledi. Çünkü ne zaman ailesinden biriyle konuşsa, bütün bedenini bir yorgunluk, Bıkınlık kaplardı. Ama bu kez öyle olmadı. «İtalya'ya gitmeliyim,» dedi, Oliver'e bakarak. «Annem seni çok sever. Onunla bu konuyu konuşur musun?» Yüzünde, kendisine de yabancı gelen acı bir ifade belirdi. «Annem,» dedi. «Anlayışlı kadındır.»

Oliver hafifçe gülümsedi. «İstiyorsan, konuşurum elbette. Ama sen kendin konuşsaydın daha iyi olurdu. Herhalde unutmuşsundur, üç yıl önce seni tekrar İtalya'ya yollamayı annem istemişti.»

«Unuttum,» diye mırıldandı Matthew.

«Çok memnun olacaktır,» dedi. Oliver. Ama bundan pek de emin değildi. Eğer William oğlunun, İtalya'ya gitmesine şiddetle karşı koyarsa, Ursula da derhal onun tarafını tutardı. Uzun süreden beri çocuklarını kendi haline bırak-

mişti. Onlarla hiç ilgilenmiyordu. Bütün ilgisini kocasına vermişti. Oliver kaşlarını çatarak, 'onunla konuşmalıyım,' diye düşündü.

Matthew tekrar konuşmaya başladığında sesi çaresiz ve umutsuzdu. «Gitmem gerek. Tartışmadan, kavgadan nefret ederim ama gitmek zorundayım. Benim için ölüm kalım meselesi bu. Parayı nereden bulacağımı bilmiyorum ama gerekirse neyim var, neyim yok satarım.»

Oliver bir süre konuşmadı. Sonra, «Bunu düşünme,» dedi. «Benim dört bin dolarım var. İstersen hepsini sana veririm, Matt.»

Matthew Oliver'e baktı. Şaşırmıştı. «Teşekkür ederim,» diye kekeledi. Oliver'e sanki onu ilk defa görüyormuş gibi garip bir ilgiyle bakıyordu. «Galiba... anlıyorsun, değil mi?»

«Evet.»

Matthew'un elleri huzursuz huzursuz kıpırdadı. Ayağa kalktı. Odanın içinde dolaştı. Tuvalleri teker teker elledi. Sehpanın üstünde durana baktı. «Bundan sonra resim yapamayacağım,» dedi.

«Yapmalısın, yapabilirsin,» diye karşı çıktı Oliver. «Yeter ki nasıl yaşayacağını, yaşamak istediğini bil!»

Matthew'un mavi gözleri heyecanla tutuşmuştu.

Oliver, Matthew'un bu ilk heyecanını hayretle gördü. «Yanılmamışım,» dedi Matthew. «Beni gerçekten anlıyorsun.»

Oliver, Matthew bir şey söylememiş gibi konuşmasına devam etti: «Aynı derecede önemli olan şey, seninle birlikte yaşayanların bulunduğunu anlamak. Onların da önemi var. Gerçekte, başkalarına değer vermek, onları anlamaya çalışmak kendi benliğinden çok daha önemli. Çünkü hiç kimse tek başına, başkalarına dayanmadan yaşayamaz.»

Oliver ayağa kalktı. «Sen bile yalnız değilsin, Matt.. Yalnız olduğunu, yalnız başına yaşadığını, yalnız yaşamak istediğini düşünebilirsin. Ama böyle bir düşünce seni sadece mahveder. Ama, şu anda, 'evren benim bir parçam, ben evrenin bir parçasıyım,' diyemezsin. Şimdi sana dışardan yardım eden olmalı. Belki de bu yardımı İtalya'da

bulursun.» Durdu. «Belki inkâr edersin ama bilinçaltından hayatın bir parçası olmak istiyorsun. Çünkü bunun dışında ölüm olduğunu biliyorsun.»

«Hayır,» dedi Matthew, «Hayır. Yanılıyorsun. Hiçbir şeye karşı ilgi duymadım. Belki kendim dışında. Şimdi o bile kalmadı.»

Matthew kıpırdamadan, şaşkınlık içinde durdu. Oliver'in konuşmasını bekledi. Ama Oliver ona bakıyordu... «Bu şekilde konuşmamı çok çirkin buluyorsun, değil mi, Oliver?» dedi sonunda. «Utanmam gerektiğini düşünüyorsundur.»

Oliver ayağa kalktı. «Ben hiç kimseyi suçlamam,» dedi. «Kimse kimseyi gerektiği kadar anlayamaz.»

Odadan, girdiği gibi, sessizce çıktı. Matthew uzun süre ayakta, ateşe bakarak hareketsiz kaldı.

KIRK BİRİNCİ BÖLÜM

Ursula, Oliver'i kapıyı vuruşundan bile tanırdı. Ne zaman olursa olsun Oliver'in gelişini memnunlukla karşılardı. Şimdi de Oliver'i görünce yorgun yüzü sevinçle aydınladı.

Elini uzatarak, «Gel yavrum,» dedi. Oliver'e şefkatle baktı. «Bütün gün neredeydin? Bu havada yürüyüşe mi çıktın yoksa?» Pencereden dışarıya baktı. Lapa lapa yağan karı görünce titredi.

«Hayır anne,» diye Oliver gülümsedi. «Hiç bir zaman sporcu olmadım. Bunu siz de biliyorsunuz. Bütün gün düşündüm!»

Ursula koltuğu göstererek, «Hiç de yararlı bir iş yapmamışsın.» Aslında düşünmeden, gelişigüzel konuşuyordu. Kucağındaki kitabı kapatmıştı.

Oliver oturdu. «Babam nasıl?» diye sordu.

«Akşama kadar yatacakmış! Son günlerde kendini bırakmış olması üzüyor beni.»

«Dün çok mutlu, neşeli görünüyordu,» dedi Oliver.

Ursula'nın dudakları acıyla kıvrıldı. «Dün çevresinde ailesi vardı. Bütün hayatını verdiği çocukları vardı. Oliver,

insanın kendi kendini aldatması iyi bir şey mi yoksa?»

Oliver, «Kısmen. İnsanı mutlu eder çünkü.» diye derhal cevap verdi. «Yaşamın amacı da bu değil mi zaten?... Mutluluk, ya da kendini mutlu saymak. Bana kalırsa, bana zevk verecek bir yalanı, acı verecek bir gerçeği tercih ederim.»

Ursula güldü, Oliver devam etti: «Charles Lamb'ın sözünü hatırlar mısınız? **'Benim prensibim hayatın tadını çıkarmaktır. Ama bunu uygulamaya karşıyım,'** der.»

«Bir avukat için çok garip düşünceler bunlar,» dedi Ursula. «Ben avukatların daima bıkmadan, usanmadan gerçeğin peşinde koştuklarını sanırdım.»

Oliver gülümseyerek, «Yasa hakkında bilgileri olmayanların inancı bu,» diye cevap verdi. «İnsan, niçin avukata baş vurur? Kendini ve işlerini yasaya uydurmak için mi? Ne münasebet. Yasayı yetersiz kılmak için avukata ihtiyacı vardır, insanın.»

Ursula'nın yüzündeki gergin hatlar yumuşadı. «Tıpkı babam gibi konuşuyorsun, Oliver,» dedi. «Zaten seninle her zaman iftihar ederim. Geçen gün maaşının arttırıldığını işitince o kadar sevindim ki!» Sonra düşünmeden ekledi. «İşin garip tarafı, bunu William'a söylediğim zaman çok gururlandı. Sanki sen gerçek..»

«... Gerçek oğluymuşum gibi,» diye Oliver tamamladı. Ursula bir an ne diyeceğini bilemedi. Oliver, «Çok memnun oldum,» dedi. Sonra yerinden kalkarak şömineye doğru yürüdü.

«Ateş sönmek üzere,» dedi. Ocağa bir iki kürek kömür attı. Yine, daha önce birçok kez olduğu gibi, Ursula, Oliver'in davranışlarında alışık olduğu bir şey hissetti. Yine o eski huzursuzluk benliğini kapladı. Oliver, kime benziyordu bu kadar? Şimdi Oliver şöminenin önünde ayakta duruyordu. Ellerini arkasına kavuşturmuştu. Ursula ona iyice bakmak için öne doğru eğildi. İnce yüzü, esmer olmasına rağmen tanıdık, birine o denli benziyordu ki!»

'Nefret ettiğim birine benziyor,' diye Ursula kendi kendine söylendi. İçindeki korku yeniden canlandı. Bu korku, kafasındaki düşünceleri etkiliyordu. Oliver eğilip kömürleri

karıştırdı. Kolunu kullanışındaki rahatlıkta, omuzlarının yuvarlaklığında, kibarlığında belli bir benzeyiş vardı. Ursula sanki Oliver'e bakmıyordu. Kafasında hayâl meyâl beliren şekli sabitleştirmeye çalıştı. Oliver arkasını şömineye döndü. Ursula'ya gülümsedi.

Ursula'ya gülümseyen Oliver değildi, Eugene Arnold'du.

Eugene Arnold! Şimdi Ursula'nın aklına bu benzerliği sağlamlaştıran, geçmişte elinde olmadan bastırdığı binlerce özellik geldi. Bahçedeki yolda ona doğru geilen Oliver. Hoşnutsuz olduğu zamanki gülüşü. Daima şefkat, anlayış ve hoşgörünün büyük rol oynadığı sessiz inadı... Bazı davranışları, sesinin zaman zaman aldığı ton, başının belli dönüşleri, incindiği zaman üzerine çöken soğukluk...

«Ne var, anne?» Oliver merakla Ursula'nın sararmış yüzüne baktı. Ursula onun sesini tahammülsüz bir berraklıkla işitti. Bu Eugene Arnold'un sesinin yankısıydı âdeta.

Ursula'nın elleri koltuğun kenarlarını kavramıştı. Ama Eugene Arnold annesine benziyordu, Alice'e. Alice'in böyle bir şey yaptığını nasıl düşünebilirdi insan? Sonra genç Chauncey Arnold'un hayali canlandı gözlerinde.

Chauncey son yıllarda şişmanlamış, biçimsiz bir hal almıştı ama Ursula onun gençliğinde ince yapılı, esmer, insanı cezbedecek kadar yakışıklı olduğunu anımsıyordu... Birden elleriyle yüzünü kapadı.

Ursula, Oliver'i yanında hissetti. Elinde olmadan bağırarak, onu uzaklaştırmak istedi. 'Çıldıırıyorum galiba,' diye düşündü. Var olmayan bir şeyi görüyorum. Birkaç dakika Oliver'e bakamadı.

«Hasta mısınız, anne?» diye Oliver sordu. Ursula kendini toplayıp, ellerini yüzünden çekti. O zaman, buz gibi, korkunç gerçeği kabullendi. Bu gerçeğin artık kanıtlanma gereği yoktu.

Boğuk bir sesle, «Bir şeyim yok Oliver, otur.» dedi. Oliver oturdu. Ama Ursula'ya doğru eğilmişti. Elleri dizlerinin arasındaydı. Eugene de böyle yapardı. Eugene'den hep nefret ettiği için Ursula aradaki benzerliği bir türlü kabullenememişti.

«Alacakaranlıkta olmayacak düşüncelere kapılıyorum,» diye Ursula kekeleydi. Gülümsemeye çalıştı. Güçlülükle devam etti: «Oliver, şekerim, gerçek ana, babanın kimler olabileceğini hiç düşündün mü?»

Ursula, Oliver'in gülmesini, soruyu geçiştirmesini bekledi. Ama Oliver ellerine baktı. Yüzünün ifadesi değişti. «Evet,» dedi sakın sakın. «Bunu mutlaka öğreneceğim... Çünkü benim için çok önemli.»

Ursula dehşete kapıldı. «Oliver!» diye atıldı. Uzanıp delikanlının ellerini tuttu. «Oliver, niçin öğrenmek istediğini söyle bana. Bunu ben de bilmeliyim yavrum!»

Oliver bir süre ona baktı. «Anne,» dedi sonunda. «Bu şekilde yaşamaya devam edemem...» Ursula dikkatle dinliyordu. «Bana darılmayacağınıza eminim. Barbie'yi seviyorum!»

Ursula şaşkınlıkla, «Barbie,» diye tekrarladı. Şöminenin aydınlattığı odadaki eşyalar dönmeye başladı.

Oliver sakince, «Evet, Barbie,» dedi. «Barbie'yi seviyorum. Ama ona duygularımı söyleyemiyorum. Çünkü o da beni seviyor. Eğer, eğer buradan gidersem Barbie beni unutacak kadar genç. Gerçi size çok benziyor ama yine de unutabilir. Sizin gibi inatçı o da!» Gülümsemeye çalıştı. «Anne, Barbie'nin gerçekten kızkardeşim olup olmadığını anlamak istediğimi söylersem, belki benden nefret edeceksiniz. Ama eğer gerçek kızkardeşimse... O zaman...» Elini kaldırdı. Sonra bıraktı. Bu da Eugene'nin bildiği davranışlarından biriydi.

Ursula'nın sesi güçlülükle çıkıyordu. «Oliver, William'ın öz baban olmasından mı şüpheleniyorsun?»

«Evet.»

Ursula sustu. Kafasından birçok düşünce, şekil, yüz gelip geçiyordu. Bunlar onu dehşete düşürüyor, şaşırtıyordu. Henüz Barbara'yı düşünecek zaman değildi... Ursula, Oliver'in kolunu yakaladı. Heyecanla, «Bunun için korkma, Oliver. William baban değil,» dedi, sonra birkaç dakika sözüne devam edemedi. Yüzünde ciddi bir ifade belirmişti. «Oliver,» diye devam etti, «Yıllardan beri, senin hakkında bir şey beni rahatsız etti. Bunu hep kafamdan itip çıkardım.

Çünkü bu düşünce beni dehşete düşürüyordu. Ama şimdi kime benzediğini buldum. Artık eminim.»

Oliver ayağa kalktı. Ursula'nın yanına geldi. Ursula on-
da istekli, tehdit edici bir hava sezdi. Onun bu huyunu çok
iyi bilirdi. Elinde olmadan geriledi. «Anne,» diye fısıldadı
Oliver, «Söylemelisin. Bilmem gerek. Hayatımda bu derece
önem verdiğim bir başka şey yok. Öğrenmeliyim. Kime
benziyorum?»

Ursula biraz daha geri çekilmek istedi. Ama Oliver,
ellerini omuzlarına koymuştu. Ursula, «Hayır,» diye bağır-
dı. «Söyleyemem!... Ona benzediğinden şüphe etmeye bile
tahammülüm yok!»

«Ne olur, anne. Bu şekilde devam edemez. Söylemez-
seniz, buradan tümüyle gideceğim.»

Ursula sözü başka bir yana çevirerek düşüncelerini
söylemekten kaçınmak istedi. «Böyle bir şeyi nasıl düşü-
nebilirsin, Oliver? William'ın oğlu olsaydın, William bunu
çekinmeden açıklardı. Çocuklarını nasıl sevdiğini bilirsin!»

«Kime benziyorum, anne?» diye Oliver tekrarlardı...
Ursula, Oliver'in kararlı olduğunu anlıyordu. Onun korkunç
endişesini hissediyordu. Karşısında bilmediği, tanımadığı
bir Oliver vardı şu anda.

Ursula parmaklarını dudaklarına değdirdi. Oliver'e
baktı.

«Eugene Arnold'a,» diye mırıldandı.

Oliver ellerini, Ursula'nın omuzlarından çekti. Kıpırda-
madan durdu. Ocaktaki kömürler gürültüyle çöktü... Oli-
ver kararan pencereye baktı. Ağır, ama kararlı adımlarla
lambaya yaklaştı. Yaktı. Eline aldı. Odanın ucundaki ay-
naya gitti. Lambayı kaldırıp yüzüne baktı. Her açıdan in-
celedi. Sonra uzun, ince vücuduna baktı. Ursula, parmak-
ları hâlâ dudaklarında, onu izliyordu.

Oliver hiçbir şey söylemeden, lambayı masanın üstü-
ne bıraktı. Dönüp koltuğa oturdu. Gözlerini şömineye dik-
ti. «Evet!» dedi.

Ursula, «Hayır, hayır,» diye bağırıyordu. «Belki de ben ya-
nılıyorum. Acele karar verme!»

«Ama ben de aynı düşüncedeyim,» dedi Oliver. Şimdi

yüzündeki üzüntü kaybolmuştu. Ciddiydi. «Görebiliyorum. Size iğrenç gelebilir. Ama ben memnunum. Barbie ve kendim için memnunum.»

Ursula'ya baktı sonra. «Size hiç söz etmedim ama iki yıldan beri gerçek kimliğimi araştırıyordum. Çünkü Barbie'yi hep sevdim. Öz kardeşi olmam gerçekleşseydi, her şey imkânsızlaşacaktı. Bana ne büyük bir iyilikte bulunduğunuzu, bilemezsiniz, Anne.»

Ursula kulaklarına inanamıyordu. «Umurunda değil mi?» diye kekeleyebildi ancak, «Araştırmak, başka bir şeyler daha öğrenmek istemiyor musun?»

«Hayır, şimdilik umurumda bile değil. Daha sonra her şeyi öğrenmeye çalışacağım, tabii. Avukatım. Her şeyin bir yolu var.»

«Ama... eğer eminsen, neyi öğrenmeye çalışacaksın?»

Oliver yine sustu. Konuşmak istemedi. Ursula'ya hiç yalan söylememişti. Bazen ona acı çektirmemek için kaçamaklı cevaplar vermişti. Ama şimdi Ursula'yı bulunduğu perişan durumdan kurtarmak için bile bile yalan söyledi. Neşeli görünmeye çalışarak, «Doğru, anneciğim,» dedi. «Bu meseleyi unutacağım.»

Ursula derin derin içini çekti. Gayret ederse, zamanla korkunç düşünceyi kafasından atabilirdi o da. Hattâ bütün bunların saçma olduğuna bile inanabilirdi.

'Oliver ise, bu meseleyi gün ışığına çıkarmam şart,' diye düşünüyordu içinden. Eugene Arnold'u iyi tanıyordu... Uzun süreden beri onun yaptıklarını izliyor, ona karşı kullanabileceği bir silâh arıyordu.

Ursula sinirli bir sesle, «Eugene buraya o kadar sık geldi ki,» dedi. «Çocuklar hep büyüklerini taklit ederler... Onu yıllardan beri tanıyorsun. Bilmeden, farkında olmadan onu taklit etmiş olabilirsin.»

Oliver, «Elbette,» dedi tatlı tatlı. «Saçma bizim düşüncüklerimiz.»

Birden Ursula'nın aklına Barbara geldi. «Barbie,» dedi. «Barbie'yi sevdiğini söyledin, Oliver. Ama Barbie daha çocuk!»

Oliver elini kaldırdı. «Barbie'ye hiç bir zaman alıcı bir

gözle bakmadınız, herhalde. Artık kocaman kız oldu. Eğer isterse, onunla evleneceğim.»

Ursula, Oliver rahatladı diye sevinmişti. Birden içi sevinçle doldu. Bu evlilik gerçekleştiği takdirde, Oliver ona daha yakınlaşacak, gerçek oğlu olacaktı. «Ama Barbie daha on yedi yaşında.»

«Yani babam kabul etmez diye mi korkuyorsunuz?» dedi Oliver.

Ursula sustu. Bu düşünce bütün keyfini kaçırmıştı..

«Anne,» dedi Oliver, «Babama olan duygularınızı, durumunuzu biliyorum. Onu acıdan, üzüntüden kurtarmak için çocuklarınızı bile feda edebilirsiniz. Ama ben Barbie'yi seviyorum. Bizi de düşünmeniz gerek. Hiç kimse için Barbie'den vazgeçmeye niyetli değilim.»

Yepyeni bir Oliver vardı karşısında. Başkalarının hatırı için daima geri plânda kalan, fedakârlık eden eski Oliver değildi. Bu Oliver, tıpkı Eugene Arnold'a benziyordu.

«Bekle,» diye Ursula rica etti.

«Elbette. Dediğiniz gibi Barbie henüz on yedi yaşında. On sekiz yaşını geçince bir şey düşünüyoruz.»

Daha bir yıl vardı önlerinde. O zamana kadar William'ı üzmemek için birçok şey düşünülebilirdi. Barbara okula gitmek istiyordu. Belki William gitmesine razı olurdu. Kızı henüz çok gençti. Buradan giderse Oliver onu unutabilirdi.

«Barbie'ye söylemeyeceksin, değil mi, Oliver?» Ursula hem heyecanlı, hem umutsuzdu. Oliver derhal anladı. Yine yalan söyledi: «İstemezseniz söylemem, anne.»

Ursula ona güvenmişti hep. Bir kez daha inandı. William, Barbara ile Oliver'in evlenmesine asla razı olmayacaktı. Durumu idare etmek için bir şeyler yapılmalıydı. William'ı üzmemesi gerekiyordu.

Ursula, «William çaydan sonra uyandırmamı söyledi,» dedi, memnun görünmeye çalışarak, «Burada benimle çay içer misin, Oliver? Yalnız ikimiz. Ocağın başında.»

Oliver, buna sevinmişti. Çünkü o sırada aklına Matthew geldi. Bu sorun da çözülmeliydi.

Çay tepsi içinde getirildi. Ursula geride bıraktığı yıl-

ların kazandırdığı rahatlık, incelikle sıkıntısını, perişanlığını gizledi. Çay tepsisiyle meşgul oldu. Oliver'le kendisine çay koydu. Huzur içinde görünmeye çalıştı.

Aslında hâlâ heyecanlıydı. Oliver ile gayet anlayışlı konuşmasına rağmen korkusunu, kötü birtakım şeyler olacağı endişesini bir türlü bastıramıyordu.

Oliver, dolambaçlı yollara sapmaktan hoşlanan bir insan değildi. Ama şu anda başka çaresi yoktu. Çay bardağını masanın üstüne koydu. «Buraya gelmezden önce Matt'ın odasına uğradım,» dedi. «Hediyesi için teşekkür etmek istedim.»

«Evet, çok zarif bir hediyeydi,» dedi Ursula, zayıf yüzü aydınlandı.

Oliver arkasına dayandı. Şöminedeki ateşe düşünceli düşünceli baktı. «Niçin resim yapmadığını merak ediyorum. Uç yıl önce İtalya'dan döndüğümüzde heyecanla çalışıyordu. Birdenbire vazgeçti.»

Ursula çay fincanını tepsinin içine koydu. Cevap vermedi. Yüzünü yine bir üzüntü bulutu kaplamıştı.

«Tekrar İtalya'ya gitmeli,» dedi Oliver. «Zaten gitmesini ben söyledim.»

«Belki gelecek yaz gider,» diye Ursula mırıldandı.

Oliver ona döndü. Ursula Oliver'in davranışını fark etti. Oliver kararlı bir sesle, «Bana kalırsa,» dedi. «Gelecek yaz çok geç kalmış oluruz. Şimdi gitmeli. Hemen.»

«İmkânsız, Oliver. Neler söylüyorsun? Tatilden sonra üniversiteye dönecek. Neden bu kadar heyecanlısın yavrum? Sanki bir ölüm, kalım meselesi halleder gibi konuşuyorsun!»

Oliver ciddi ciddi, «Öyle,» dedi. «Evet anne, şaka etmiyorum. Matthew ile görüştüm.»

«Ama hemen İtalya'ya gitmesini tavsiye etmeye hakkın yok!» dedi Ursula sinirlenerek, «Her zaman iyi düşünürdün. Seni anlayamıyorum.»

Oliver, hatalı davrandığını farkettil. Ama geri dönmedi. Ursula'ya doğru eğildi. Birbirine kavuşturduğu ellerini yine dizlerinin arasına sokmuştu. Ursula dehşetle irkildi. Gözlerini kapadı.

Oliver, «Anne,» diye devam etti. «Şimdi üniversiteden daha önemli birtakım sorunları ön plâna almalıyız... Matthew'ün geleceğini düşünmeliyiz. Matthew için bunun ölüm kalım meselesi olduğunu söylerken abartmıyordum. Noel'den beri ne kadar çöktüğünü farketmediniz mi? Ne denli içine kapandığını görmüyor musunuz? Onunla birçok konu üzerinde konuştum. Beni dinlemedi bile. Ancak İtalya'dan söz ederken canlanır gibi oldu... Belki İtalya'ya gitmesinin de bir yararı olmayacak. Ama denemek gerek. Onun hatırı için.»

Ursula'nın analık duyguları belli belirsiz uyandı. Tatil sırasında Matthew'ü bitkin gördüğünü düşündü. Ama o sırada aklına William geldi.

«İşî büyütüyorsun,» dedi. «Büyütmesen bile yapabileceğim bir şey yok. Babası izin vermez, şimdi. Belki gelecek yaz gider. Evet, gelecek yaz çok uygun.»

«Şimdi gitmeli,» dedi Oliver. «Ayların değil, haftaların bile önemi var artık. Belki gidecek ve yıllarca gelmeyecek. Onu kurtarmak istiyorsak acele etmeliyiz anne. Belki kızacaksınız ama dilerse biriktirdiğim bütün parayı verebileceğimi söyledim. Tabii bir başkası yardım etmezse. Fakat cna yardım edeceğinizden eminim!»

Oliver devam etti: «Robert Stevenson der ki: 'İnsanın hayatta bir amacı olmalı; bu amaç gerçekleştirilecek tek değerli servettir.' Belki Matthew'ün hayatta asla bir amacı olmayacak. Çok geç kalmış olunabilir. Ama bir kez denemek gerek. Bütün sözlerimin doğruluğuna inanmanızı isterim!»

«Benim inanmam önemli değil, çünkü William bunu kabul etmez.» diye Ursula mırıldandı. «Onunla çocuklar konusunda konuşulmayacağını bilmiyor musun? Çocuklarının yanından ayrılmasına asla izin vermez. Onları yanında tutacak!» Ursula şimdi bağıra bağıra konuşuyordu. «Hiç bırakmayacak. Onların bir tekini bile uzaklaştırmak, bir yanını kesip koparmak gibi bir şey. Bunu isteme benden. William'ı yeteri kadar mutsuz ettiler. Her şeye rağmen çocukları ona çok şey borçlu. Onu üzmelerine asla izin vermeyeceğim.»

Oliver ayağa kalktı. Pencereye gidip dışardaki karanlığa baktı. «Anıyorum,» dedi sakınca, «Hisslerinizi anıyorum, anne. Ama düşünmeniz gereken bir şey var: Farzedin ki Matthew... öldü? Korkunç şartlar altında öldüğünü düşünün? O zaman babam daha mı mutlu olacak? Yoksa Matthew hiç ölmeyecek mi?»

Ursula yerinden fırladı. Oliver'e koştu. Kolundan tutup kendine çevirdi. «Ah, Oliver, nasıl böyle konuşabiliyorsun? Oliver, ne demek istiyorsun?.. Bana niçin böyle garip garip bakıyorsun? Ne demek istedin. Oliver?»

Oliver elini şefkatle, koluna sarılan elin üstüne koydu. «Anne, sizi birtakım yalanlarla yatıştırmaya çalışmayacağım. Size bütün gerçeği söylemeliyim. Odasına girdiğimde Matthew düşünüyordu. Ölümü düşünüyordu. Ölümü düşündüğünü anladım. Yüzünden okunuyordu.»

Ursula, elini Oliver'in elinden çekti. «Bana işkence ediyorsun,» dedi. Sesi güçlükle işitiliyordu.

«Anne, yıllardan beri, bir gün olsun, çocuklarınıza dikkatle baktınız mı? Onları anlamaya çalıştınız mı?.. Bir yıl önce babam hastalandıktan sonra, sizin için kocanızdan başka kimse kalmadı. Çocuklarınızı silip attınız. Sizin için yok oldular. Ama onlar da var. Matthew'ün varlığı iyice tehlikede. Onunla birlikte babam da tehlikede. Açık konuşuyorum, inanın bana.»

Ursula, yaşlı bir kadın gibi bacaklarını sürüyerek koltuğuna döndü. Adeta yığılarak oturdu. Üşüyormuş gibi kollarını vücuduna sardı. Boşluğa bakıyordu. Oliver haklıydı. Artık çocuklarının varlığından haberdar değildi... Matthew'ü hatırlayınca titredi.

Oliver ona doğru yaklaştı. Şefkatle, «Babamın üzerinde etkiniz olmadığını biliyorum,» dedi. «Ona Matthew'den söz etseniz bile dinlemeyecektir. Ben sizden Matthew'e destek olacağınıza söz vermenizi istiyorum... Ona para yollayacağınıza, cesaret vereceğinize, elinizden gelen şefkati göstereceğinize söz verin. Babası ne derse desin gitmesi için teşvik edin.»

Ursula, «Kimse, hiç kimse beni dinlemiyor,» diye mırıldandı, «Matthew de dinlemeyecek...»

«Dinleyecek...» Oliver'in bütün benliği merhametle dolmuştu. «Sınırılanmeyin. Belki de Matt isterse babam onu yönlendirebilir. Belki de hiçbir şey yapmanız gerekmeyecek.»

«Çocuklarını bir yere bırakmaz. Asla,» dedi Ursula.

Oliver'i itmek ister gibi kollarını uzattı. «Rica ederim git. Beni yalnız bırak,» diye yavırdı. «Düşünmeliyim, Oliver. Özür dilerim. Beni yalnız bırak.»

Şimdi Ursula yalnızdı. Oda karanlıktı. Şöminedeki ateşe rağmen soğuktu. Kış rüzgârı pencereileri dövüyordu. Ursula yalnızdı. «Zaten hep yalnızım,» diye düşünüyordu. «Dört çocuğum var ama ben yalnızım, kocama bile sahip değilim. Onun kendisini çocukları için feda ettiği gibi, ben de onun için çocuklarımı feda ettim. Hiç bir şeyimiz yok. William, William. Hiç bir şeyimiz yok. İkimiz de yalnızız...»

KIRK IKINCI BÖLÜM

William Prescott çiçekli mermerlerle süslü oturma odasında, tatil sırasında biriken iktisat gazetelerini okuyordu. Odanın iki yanındaki kocaman şöminelerde iri iri kütükler çıtırdıyordu. Ama odanın orta kısmı buz gibiydi. Çevresinde genç çocuklarının neşeli gürültüsü yoktu. Bu gece hepsi evdeydi. Yıllar boyunca umut etmekten asla bıkmadığı gibi, bu gece çocuklarının yanına gelip, çevresini alacaklarını, kendisiyle güle oynasa konuşacaklarını ummuştu. İsteği olmamıştı. Ama yine de gelecek günlerden birinde hayalinin gerçekleşeceğinden emindi.

Bazen orada tek başına otururken, Ursula bir parça uzağındaki koltuğuna yerleşir, büyük lambanın ışığında nakış işlerdi. Onunla çok seyrek konuşurdu. Birden Ursula'nın uzun süreden beri bu odada, onunla birlikte oturmadığını farketti. Kendini, çocukları tarafından değil, karısı tarafından yalnız bırakılmış hissetti. Gazeteleri öfkeyle hışırıdattı. Uzanıp çanın ipini çekse, bir hizmetçiyle çocuklarına haber yollasa, hepsi yanına koşarlardı. Çanın ipine baktı. Fakat eli kıpırdamadı.

Pencereye vuran rüzgâr, ona yalnızlığını haykırıyor-

du... Daha önce de yalnızlık çekmişti. Çocukluğunda yalnızdı. Evlendikten sonra yalnızlığın tümüyle kaybolduğunu, bittiğini sanmıştı. Oysa burada yapayalnızdı işte.

Çanın ipine bir kez daha baktı. Yine elini uzatmadı. Kendi kendine, 'niçin ipi çekmüyorum,' dedi. 'Elimi uzatmam yeter.' Gazateler hışırtıyla dizlerinden aşağı yuvarlandı... William sanki bomba patlamış gibi yerinden fırladı. 'Sinirlerim bozuk,' dedi kendi kendine. Onlardan çok bir şey istemek olmaz bu. Bütün hayatımı verdim onlara. İstesem hemen yanıma koşarlar. Fakat hepsi de çok genç, kendi hayatlarını yaşamaları gerek.

William öylesine yorgundu ki... Bir yıl önce gelen krizden beri yorgundu. Son zamanlarda düşünemez olmuştu... Belki de dinlenmeye ihtiyacı vardı. Bir süre dinlendiği takdirde, çocuklarının geleceğini daha da emniyete alacak çareler bulabilirdi. Aklına Jay Regan'daki hisse senetleri geldi. Yakında ödemesi gereken faizi düşündü. Gözlerini kapadı.

Halıların dışında kalan mermer döşemede ayak sesleri işitildi. Başını kaldırıp sevinçle baktı. Kırışıklarla dolu yüzü aydınlandı. Oğlu Thomas, kaygısız hali, şakacı gülümseyişiyle geliyordu. Thomas'da zariflikten, incelikten eser yoktu... Ama yine de William ona umutla baktı, «Merhaba Tom,» dedi. «Konuşmanı bitirdin mi?»

Thomas şaşırmıştı. Babasının karşısındaki koltuğa attı kendini. «Konuşma mı?» dedi. «Kiminle?»

William gülerek, «Herhalde Matt'le beraberdin?...» dedi.

Thomas her zamanki küstah kahkahalarını bırakıverdi. «A, evet. Konuştuk. Gerisi yarın akşama kaldı.»

William'ın yüzünü ılık bir gülümseme kapladı. «Bir hayli arkadaşınız var. Memnun oluyorum. Sen, Tom ve Julia çok seviliyorsunuz. Yüz kişilik ziyafet verecekmisiniz.» Sustu. Son zamanlarda Julia'da William'ı endişelendiren bir hal vardı. Ne olduğunu anlayamıyordu ama genç kızın canlılığı kaybolur gibiydi. «Philadelphia'dan gelen orkestranın en iyisi olduğu söyleniyor, inşallah eğlenirsiniz!»

«Elbette,» dedi Thomas. Kahverengi gözlerini kısarak

babasına baktı. Bu gözlerde garip ışıklar dolaşıyordu... «Bakın baba, bu gece sizinle konuşmak istiyorum.»

Son derece memnun olan William derhal atıldı: «Elbette, konuşalım.» Daha önce de sık sık böyle konuşmalar yapmış gibi hissediyordu kendini. Hep çıtır çıtır yanan şöminenin karşısına oturup konuşmuşlardı sanki. William'ın bütün yorgunluğu kaybolmuştu. «Umarım, yine paraya ihtiyacın yok, Tam?»

«Paraya her zaman ihtiyacım olur,» diye Thomas güldü. Yüz doları olsa pek memnun olurdu. Ama şimdi para istemenin sırası değildi. Bunu daha sonra yapardı. Oysa William oldukça dolu olan cüzdanını çıkarmıştı bile. İki yüz doları oğluna uzattı. Thomas parayı kaptı... «Teşekkürler,» dedi. Sırıttı. «Anlıyorsunuz ya, baba,» dedi... «Noel hediyeleri, öbür işler, bir hayli para istiyor.»

William'ın ağız kulaklarındaydı. Her zaman o kadar ciddi olan yüzü zevkle parlıyordu. «Biliyorum, biliyorum,» dedi. Ama gerçekte hiç bir şey bilmiyordu. Hatta Thomas'ın kendisine hediye verip vermediğinin bile farkında değildi. Ama herhalde giyinme odasının masası üzerinde yığılı duran paketlerin arasındaydı.

Thomas parayı dikkatle cebine indirdi. Sigara paketini çıkardı. «Sigara içmeme izin verir misiniz, Baba?» dedi. Karşısındakinin bir şey söylemesini beklemeden paketten bir tane alıp yaktı. Arkasına yaslandı. Bacak bacak üstüne attı.

Tavana baktı. Tavan periler, tanrıçalarla renk renk işlenmişti. Konuşurken babasına bakmıyordu. «Yardıma ihtiyacınız var, diye düşündüm baba. Kereste işlerine ne kadar ilgi duyduğumu bilirsiniz. Gönderdiğiniz bütün kitapları okudum. Başkalarını da okudum. Artık, yirmi, yirmi bir yaşını geçtim. Yale'de boşuna zaman kaybediyorum. Okulu seviyorum. Orada bir hayli arkadaşım var. Ama sizinle çalışmak arzusundayım. Artık üniversiteye gitmek istemiyorum. Bana ihtiyacınız var, baba. Gerçekten var.»

Onu dinleyen William, sevinçle, üzüntü; minnettarlıkla hayal kırıklığı arasında bocalıyordu. «Ama, Tam, ben senin öğrenimini tamamlamanı istiyorum. Teklifin beni çok sevin-

dirdi. Bunu itiraf ediyorum. Yazları büroda, bıçkışhanelerde çalışıyorsun. Ne de olsa işin bir kısmı, bir gün senin olacak. Ama senin okumuş, kültürlü bir insan olman da önemli. Sadece on sekiz ayın kaldı. Şimdi durup dururken öğrenimini yarım bırakman doğru olmaz.»

Thomas sakın sakın sigarasını içiyordu. Rahatlamıştı... Gerçekte babasının bağıırıp çağıracağını ummuştu. İşler yolunda gidiyordu. Yüzüne ciddî bir ifade verdi. One doğru eğildi.

«Babacığım,» dedi. «Benim için neler yaptığınızı biliyorum. Size minnettarım. Hepimiz için çok çalıştınız, çok şey yaptınız. Bütün hayatınızı verdiniz. Artık sizin için bir şeyler yapmak sırası bize geldi. Bunda özellikle ısrar ediyorum.»

Bu sözler William'a o kadar dokundu ki, cevap verecek sözcük bulamadı.

Gözlüğünü heyecanla çıkardı. Camlarını siliyormuş gibi yaptı. Thomas babasının ellerinin titrediğini farkettil. Kurnazca kendi kendine gülümsedi.

Ama henüz amacına erişmiş değildi. William oğlu için faydalı bulduğu düşünceye dört elle sarılmıştı.

«Tom, böyle konuştuğun zaman hoşuma gidiyor. Ama henüz çok gençsin. Kendin için neyin iyi olduğunu anlayacak yaşta değilsin. Üniversiteden mezun olmazsan, ileride daima pişmanlık duyarsın. Şurada ne kaldı ki!»

«Baba, rica ederim, teklifimin üzerinde durun,» diye Tom yalvardı, «Okula dönmek istemiyorum. Çalışmak istiyorum. Artık hastasınız. İzin verin de omuzlarındaki yükün bir kısmını ben alayım. Daima size hiçbir şey borçlu olmadığımızı söylersiniz. Oysa borçluyuz. Ama bunu bir an bir yanā bırakalım. Benim isteğim üzerinde duralım. Hemen çalışmaya başlamak istiyorum. Yazın gayet iyi çalıştığımı söylediniz. Bütün zamanımı işe verirsem, daha da yararlı olabilirim. İsrar ederseniz, okula dönerim, ama orada çok perişan olurum. Üzülürüm.»

William hiç bir şey söylemedi. Yalnızlığı bir anda kaybolmuştu. Yeni bir hayat verilmiş gibi canlanmıştı. Oğlu onu seviyordu. Yorgunluğunu farketmiş, kendisine yardım

elini uzatmıştı. Tom'un yanında, daima büroda çalışacağını düşünau. Biraz oğunlaşmış, becerikli, çalışkan, güvenebileceği bir Tom'u nayaı etti. İçindeki boşluk eriyip gıtmıştı. Geniş oda ışık, huzur doluydu.

Thomas sevgisini göstermek istercesine uzandı, babasının dizini okşadı. İçinden, 'bizim ihtiyar mest oldu,' diye düşünüyordu.

«Yalnızca on sekiz ayın kalmıştı,» diye William âdeta yalvardı. Ama eskisi gibi inatçı değildi. Sonra gözünün önüne Eugene Arnold'un yüzü geldi. «Tom, seni dinlemekle hata ediyorum,» dedi. «Ama istediğin buysa, ben hayâl kırıklığımı bir kenara atacağım. Noel tatilinden sonra çalışmaya başlarsın. Sekreterim olarak,» sustu. Sonra derin bir memnurluk ve rahatlıkla devam etti: «Haftada elli dolar alırsın.»

Şimdi William neşelenmiş, heyecanlanmıştı... Thomas sandalyesini babasınıninkine bir parça daha yaklaştırdı... Yine içtenlikle babasının dizini okşadı.

Thomas gittikten sonra, William'ın çevresinde bir sevgi bulutu dolaşıp durdu. Artık pencereleri döven rüzgârı işitmiyor, az önceki acı veren sessizliği hissetmiyordu. Başını kaldırıp karşısında Matthew'ü görünce sevinçle ona baktı. Matthew bir gölge gibi sessizce gelmişti.

«Matt!...»

«Baba, sizinle konuşmak istiyorum,» dedi Matthew... Sesi uzaklardan geliyordu sanki.

«Peki oğlum. Otur.» William'ın içindeki tatlı heyecan daha da artmıştı. İşte çocukları onu hatırlıyorlardı. Sevgi ve hoşgörü beklemek onların hakkıydı.

Ne var ki, Matthew'ü anlamak güçtü. Karakteri gereği 'sessiz' bir gençti. Bir 'deha'ydı o belki de. Onun gibi birinden Thomas'ın canlılığını, açık yürekliliğini beklemek doğru olmazdı. William'ın hayalleri yine imdadına yetişti. Matthew'ün çocukken dizleri dibinde oturuşunu, ondan sessizce yardım, anlayış bekleyişini anımsadı.

Matthew babasının karşısına dimdik, kaskatı oturdu.

William'a görmeyen gözlerle baktı. «Gitmek istiyorum,» dedi düşte konuşur gibi, «Gitmeliyim. Hem de en kısa zamanda, baba.»

KIRK ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

William'ın duyduğu sevinç yavaş yavaş kayboldu... Matthew'e bir şey diyemedi. Hayretle oğluna bakıyordu. Sonra içinde şaşkınlıkla dolu bir gümbürtü koptu. Kafasının içinde ifâde edemediği fikirler dönmeye başladı. Elini alnına dayayarak kendi kendine, 'hastalandım galiba,' dedi. Dr. Banks geldi aklına. Ama bunu çabucak unuttu.

Bir süre öylece durduktan sonra acı bir sesle, «Niçin gitmek istiyorsun, Matt? İstediğin nedir?...» Bekledi... Matthew kıpırdamadı. William derin bir soluk aldı. «Ne istediğini söyleyen yeter, Matt. Derhal... Bulurum... Satın... alırım...»

Matthew, «Biliyorum,» dedi. Başını yana çevirdi. «Biliyorum,» diye tekrarladı. «İşte bunun için gitmek istiyorum.»

William yavaşça, «Anlamıyorum, oğlum?» dedi.

Matthew sustu. Sonra perişanlık ifade eden bir hareketle, bir elini öbürünün üstüne koydu.

William, «Seni hiçbir şeyden yoksun bırakmadım,» dedi.

Matthew'ün ellerine baktı. Bekledi.

Matthew cansız bir sesle, «Biliyorum,» dedi.

«Yine de gitmek istiyorsun.»

Şimdi rüzgâr yine pencereleri dövüyordu. Tehdit edici bir rüzgârdı bu. William'ın kulaklarında gümbürtüler kopuyordu. Bunlardan kurtulmak ister gibi başını çevirdi.

«Evinin, aileni terkedeceksin demek, niçin? Söyle bana, niçin?»

Ama Matthew, «Baba, ben İtalya'ya gitmek istiyorum,» dedi.

«İtalya!...» William ansızın başını kaldırdı. İçindeki acı kayboldu. Matthew'ü yavaş yavaş anlamaya başlıyordu.

«A, tabii!» diye atıldı. «Resim yapmak için değil mi, Matt? Niçin daha önce söylemedin? Tabii, gidebilirsin. Okullar bittikten sonra gönderirim seni!»

«Olmaz,» dedi Matthew, «Ben hemen gitmek istiyorum!»

William şefkatle gülümsedi. «Anlıyorum. Dehan seni oraya itiyor. Ama yılın ortasında, öğrenimini yarım bırakıp gidemezsin. Hazırda git. Belki ben de seninle beraber gelirim!» William anlayışla gülümsedi. «Birlikte bütün İtalya'yı dolaşırız. Julia da annesiyle Paris'e gider. Ailece yola çıkarız. Tom'la...»

«Olmaz,» dedi Matthew.

Ayağa kalktı. Kolları iki yanına sarkmıştı. «Anlamalısınız, baba. Yalnız başıma gitmem gerektiğini anlamalısınız. Belki uzun bir süre kalırım, İtalya'da. Hattâ yıllarca dönmeyebilirim. Hayır, anlamıyorsunuz, anlayamazsınız... Biliyorum. Yine de size söylemek istedim. Ben gidiyorum. Bana yardım etmeseniz bile bir çaresini bulacağım.»

William ayağa kalkmak istedi. Ama gücünün yetmediğini gördü. «Nedenini anlatmadan gitmek istiyorsun... Sana verdiğim her şeyi, uğrunda hazırladığım her şeyi terkedeceksin demek?...»

«Evet!..»

William lambalara, şöminelere, kırmızı perdelerin kıvrımlarına, yerdeki kalın halılara, heykellere, paha biçilmez tabloları, fildişi oymalara, kanapelerin, sandalyelerin üstündeki yaldızlı kumaşlara, Venedik aynalarına... Çocukları için aldığı eşyaya baktı. Şimdi kafası uğulduyordu. Matthew'ün aradığı ne olabilirdi?... William oğlunun yüzündeki perişan ifâdeyi acıyla farketmişti.

William'ın başı önüne düştü. Başını ağır ağır salladı.

«Çocuklarımdan hiç bir şey istemedim,» dedi. «Bana hiç bir şey borçlu değilsiniz. Ben size her şeyimi verdim... Ama bu yeter değil galiba!» Başını kaldırdı. Tekrarladı: «Yetmiyor, değil mi, Matt?»

Matthew'ün sandalyenin arkasındaki eli kasıldı. Baba oğul birbirilerine konuşmadan baktılar.

William, «Söyle, Matt,» diye fısıldadı. «Nerede yanıl-

dım? Seni, belki de bütün çocuklarımı hangi noktada tatmin edemedim? Bilmiyorum!»

Matthew hâlâ ses çıkarmadan babasına bakıyordu.

«Bütün hayatımı sizlere adadım. Bunu biliyorsun, değil mi? Sizlerden de hiç bir şey istemedim!»

Matthew'ün gözlerinde canlanan kıvılcımlar yine sönmüştü. «Evet,» dedi babasına. «İşte ben de bunun için gitmek istiyorum.»

William bir kez daha başını anlayamadığı, anlatamadığı bir umutsuzlukla salladı. Ellerini dizlerinin üstüne koydu.

Matthew, «Fazla paraya ihtiyacım yok!» dedi. Sesi ifadesizdi. «Lüks mevkide yolculuk etmeyeceğim. Küçük bir oda bulup orada kendi başıma birkaç ay yaşamak istiyorum.»

William doğruluverdi «Saçmalama, Matt. Sen benim oğlumsun. Her ay sana bir çek yazarım. En iyi otellerde oturursun... Hayatı görürsün.» Gülümsemesi acı doluydu. «Söyle bakalım, İtalya'da nereye gitmek istiyorsun? Roma'ya mı? Senin gibi bir genç herhâlde Roma'yı tercih eder. Borghese bahçelerinin yakınındaki oteli hatırlıyor musun? Sokağın adı neydi? Via Vittorio Veneto mu? Pek çok tanıdığa rastlarsın orada?»

Matthew parmaklarını sandalyenin arkılığına tempoyla vuruyordu.

Artık buradan, babasının yanından uzaklaşmalıydı... Daha fazla konuşamayacaktı. Âdeta bağırarak, «Teşekkür ederim. Hayırlı geceler,» dedi. Arkasından büyük bir tehlike geliyormuş gibi dışarı fırladı odadan.

William onun gidişini izledi. Koltuğuna yaslandı. Kolları koltuğun iki yanından sarkıyordu. Ona acı veren düşünceler, fırtına gibi kafasına hücum ediyordu.

Her şeyimi, varımı yoğumu çocuklarıma verdim. Yetmedi. Verecek bir şeyim kalmadı. Yine de yetmedi. Niçin bu kadar yorgunum? Niçin düşüncelerim, başı sonu olmayan sözcük yığınları haline geliyor? Oğullarım artık çocuk değil. Hepsi kendi yollarına gidiyorlar. Tom kararını verdi. Matt de verdi. Bunda haklılar belki. Niçin beni düşünerek

hareket etsinler? Bana hiçbir şey borçlu değiller ki!

Ama niçin bu kadar mutsuz, perişanlar? William kararlığın içinden fırlayıp karşısına dikilen korkunç düşünce-
nin etkisiyle gözlerini açtı. Neden tutsak gibiler? «Yalan, yalan bu!» diye bağırdı William kendini savunmak ister gi-
bi. «Mutlular. Tutsak değiller. Bana acı verse bile seçme hakları var.»

Thomas'ın ablak, kaba, kurnaz yüzü geldi gözünün önüne. Şimdi bu yüz ona sevgi ilham etmiyordu... İçinde dehşetin hızla doğduğunu, geliştiğini hissetti. Matthew'ü gördü. Dehşeti daha da arttı. Bu günlerde çok solgun, sinirli olan Julia geldi gözlerinin önüne. Sessiz, dikkatli Barbara'yı gördü. 'Aman Tanrım,' diye düşündü.

KIRK DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Barbara sessizliği severdi. Ama evlerini şaran sessizlikten hiç hoşlanmazdı. Çünkü doğanın, uyum dolu sessizliğinden farklıydı bu. Evlerinin sessizliği, yalnız yaşına yaşıyan, yalnız başına düşünen, yalnız başına plânlar kuran, yalnız başına uyuyan kişilerin sessizliğiydi.

Hele evin bu geceki sessizliğine tahammül edemiyordu. Yılbaşı gecesi için düzenlenen partiyi düşündü... Paranın satın alabileceği olanca çılgınlık, gençliğin göğsünden kopacak neşe... Tiksinierek bu düşünceyi kafasından attı... Konuklar ve orkestra gittikten sonra ev yine sessizliğe gömülecekti. Ailenin her bireyi, yaşadığı hücreye çekilecekti. Çünkü hiçbir, öbürünü düşünmüyor, umursamıyordu.

Pencereye yaklaştı. Şimdi kar, uzun, beyaz helezonlar halinde yağmaya başlamıştı. Bahçedeki ağaçların üstüne dökülüyor, toprağı, gökyüzünü bir örtü gibi kapatıyordu. Uzakta, sokak lambaları arada sırada tipinin içinden göz kırpyor, sisin derinliklerinde donuk sarı renkte parlıyordu. Kar, tıpkı bu evin sessizliği gibi her şeyi emiyor, her şeyi durgunlaştırıyordu.

Barbara perişan bir haldeydi. Birden Oliver'i anımsa-

dı. Bugün pek dalgındı Oliver. Yemekten sonra da odasına çekilmişti. 'Julia ile konuşmanın tam zamanı,' diye düşündü. İçinde bir şey, onu Julia'ya gitmeye zorluyordu... Kızkardeşine nasıl yardım edebilirdi? Yardım... Bu sözcük yabancıydı onlara.

Barbara, birdenbire Julia'nın kapısı önünde buldu kendini. Kapıyı hafifçe vurduktan sonra içeri girdi. Kardeşi yatağın üstüne oturmuştu. Çevresinde birbirinden güzel mavi, pembe, beyaz, gümüş ve altın rengi yeni elbiseler dağılmış duruyordu. Hepsi boncuklarla ya da parlak ipliklerle işlenmişti. Julia bunların arasında donuk, anlamsız bir yüzle oturmuş, önüne bakıyordu. Parmakları dizlerini örten etekliği kavramıştı. Odanın alacakaranlığında şöminenin alevleri yüzünü bembeyaz gösteriyordu.

Barbara'ya dargın gözlerle baktı. Kaba bir tavırla, «Ne istiyorsun?» diye sordu. «Niçin kapıyı vurmadin?»

«Vurdum. Ama işitmedin galiba,» diye Barbara cevap verdi. Kapıyı kapatıp, ileri yürüdü. Julia oturmasını söylemedi. Kız kardeşine nefretle bakmaya devam ediyordu.

«Ne istiyorsun?» diye tekrarladı.

Barbara durakladı. Yanakları hafifçe kızardı. Yatağın üstündeki elbiselere baktı. «Yarın akşam ne giyeceğini mi düşünüyorsun?» diye sordu. Sesi titriyordu. «Şu gümüş rengi elbise çok güzel.»

Julia birden doğruldu. Kalktı. Şömineye yaklaştı. Ayak kabısının burnuyla dışarıya düşen bir odun parçasını içeri itti.

«İlgilenmiyorum,» dedi sonunda. «Umurumda bile değil.» Yan yan Barbara'ya baktı. «Sara ne hem? Herhalde elbiselerimden söz etmeye gelmedin buraya?»

Barbara, «Hayır,» dedi. «Hayır, onun için gelmedim.» Yüzü daha da kızardı.

«Peki, niçin geldin?...»

Barbara çaresiz bir tavırla odanın ortasında durdu... Uygun sözcükleri bulamıyordu. Sonunda söyledi: «Sana yardım etmeye geldim!»

Julia hızla döndü. Şimdi sırtı şömineye dönüktü. Karanlık yüzünü örtüyordu. Ama saçlarının üzerinde bir ışıklı

daire oluşmuştu. «Bana yardım etmeye mi?...» diye sordu inanmayan bir sesle. «Yardıma ihtiyacım olduğunu nereden çıkardın?» Hareketlerinde gergin, oldukça öfkeli bir hava vardı. «Ne söylediğini bilmiyorsun sen, Barbie! Niçin buraya gelip beni sinirlendiriyorsun?»

Barba'a da heyecanlanmıştı. «Ben seni 'sinirlendirmeye' gelmedim.» Sustu ona kuşkuyla bakıyordu. Barbara onun korktuğunu anladı. «Julia, iyi değilsin, değil mi? Uzun zamandan beri farkındayım. Ve... Ve bunun için sana yardım etmeyi düşündüm. Belki de edebilirim.»

«Sen mi?» diye bağırdı Julia. Gülmeye başladı. «Birdenbire ne kadar hassaslaştın. Çok komik. Gerçekten komik!...»

Barbara ciddi ciddi, «Evet,» dedi. «Gerçekten komik. Bu evde birinin başkasını düşünmesi, ona yardım etmeye çalışmak istemesi kadar gülünç bir şey olamaz. Zaten bizim bütün ailenin hatası bu!»

Julia elini kaldırdı. Tıpkı babasının o zâlim tavrıyla, «Yardıma ihtiyacım yok şimdilik. Olsa bile sana başvuramazdım, Barbie..» dedi.

Barbara bir iki dakika düşündü. Başını salladı. «Bunun için seni suçlamam,» dedi yavaşça. «Zaten başka türlü bir davranış beklenmez senden!»

Julia onun bir şeyler daha söylemesini bekledi.

Barbara, 'acaba çıkıp gitsem mi?' diye düşündü. Julia her zamankinden sinirli ve kabaydı.

Ama artık bunların önemi yoktu. Barbara'nın içinde derin bir acıma duygusu uyanmıştı. «Rica ederim, Julia, dinle beni. Geçen mayıs, dağda, Eugene Arnold ile konuştuklarınızı dinledim. Daha doğrusu işittim.»

Julia olduğu yerde adeta taş kesilmişti.

Barbara ona bir adım daha yaklaştı. Yalvarır gibi, «Julia, benden korkuyorsun değil mi? Ne olur korkma... Hiç kimseye söylemem. Zaten şimdiki kadar bir çaresini bulsaydın, şu anda da gelip sana söylemezdim. Fakat olmadı. İşte sana bunun için yardım etmek istiyorum.»

Julia nefret dolu boğuk bir sesle atıldı: «Seni sinsi, seni! Casussun sen! Ne istiyorsun, benden?» Barbara hay-

retle geriledi. Julia aynı öfkeyle devam etti: «Niçin gidip babama ya da anneme anlatmıyorsun? Niçin Eugene'i de, beni de mahfetmiyorsun? Niçin bekliyorsun? Başkasına anlatmadan önce gelip burada keyfini çıkarmak mı istiyorsun? Haydi git söyle herkese. Umurumda bile değil. Ben de kaçır giderim buradan. Daha iyi olur belki! Bir daha da geri dönmem. Asla, asla!»

Barbara konuşmaya çalıştı, ama yararsızdı. Yalnızca düşünüyordu: İşte biz böyleyiz. Çünkü bize, kendi kendimize değer vermemiz, hiç kimseye bir şey borçlu olmadığımız öğretili.

Elini ablasına uzattı. Şimdi kekeleyerek de olsa konuşabiliyordu: «Julia, rica ederim... Anlamaya çalış. Sana yardım etmek istiyorum.»

Julia elleriyle yüzünü kapadı. Inler gibi, ellerinin gerisinden, konuştu. «Git, yalvarırım git. Buraya niçin geldiğini bilmiyorum. Buna 'yardım' edilmesini de istemiyorum. Bana ancak, bildiklerini başkalarına söylememekle, beni yalnız bırakmakla yardım edebilirsin.»

Barbara üzüntüyle, «Kimseye söylemem,» dedi. «Ne olur, buradan çıktıktan sonra duyduklarımın hepsini unutacağım. Bana güvenmiyor musun, Julia?»

Julia ellerini yüzünden çekti. Mahvolmuş, tükenmiş gibi şöminenin kenarına dayandı. «Sana nasıl güvenebilirim Barbie?» diye sordu.

«Anlıyorum,» dedi Barbara, «Bunda haklısın. Çünkü bugüne kadar birbirimize kardeşlik yapmadık. Ama bana güvenebilirsin, Julia. Yalvarırım benden nefret etme.»

Genç kızın sesindeki yalvarış, Julia'yı etkilemişti. Gözlerini açtı. Sonra yine, Barbara'yı görmek istemiyormuş gibi hemen kapattı.

Barbara, «Bu gece yalnız başıma oturuyordum,» diye devam etti. «Seni düşündüm. Kendi kendime, 'belki Julia'ya yardım edebilirim,' dedim. İşte bu yüzden geldim.»

Julia cevap vermedi.

Barbara kekeleyerek devam etti: «Belki garip ama bir fikrim var. Niçin babama gidip, 'baba, Eugene Arnold'u evimize sık sık getirdin. Çevremde onun gibisini göremiyo-

rum. Ancak Eugene gibi birini sevebilirim. O benim yüzüme bile bakmıyor, ama ben Eugene'yi seviyorum,' demiyorsun?»

Sözcükler Barbara'ya bile çocukça, seçme geliyordu.. Fakat Julia onu dikkatle dinliyordu. Sonra güldü... Kaba, çirkin bir gülüştü bu.

«Ne kadar aptalsın, Barbie. Böyle bir şey söylediğim takdirde babam ne yapar biliyor musun? Eugene'yi mahveder. Eugene de bir daha benim yüzüme bakmaz.»

Barbara ısrar etti: «Babam seni sever. Hepimizden çok sever hem de! Sen onu idare etmesini bilirsin. Babamı, Eugene'nin seninle ilgilenmediğine, hattâ senden kaçtığına inandır. Bir erkeğin, çok sevgili kızıyla ilgilenmemesi onu sinirlendirecektir. Eugene'yi işinden atacağını söylediği zaman da, şimdi bana dediğin gibi, o takdirde evden kaçacağını, bir daha da dönmeyeceğini söyle.»

Julia'nın eli şöminenin kenarındaydı. Barbara'nın söylediklerinin üzerinde durup durmadığı belli değildi. Ama Barbara onun susmasından cesaret alarak: «Hem babam eskisi kadar sert değil. Hissedilmeyecek kadar küçük bir değişiklik var, onda. Ama sen bunu becerirsin, Julia. Becereceğinden eminim,» dedi.

Julia, şöminenin yanından uzaklaştı. Odanın uzak bir köşesine gidip oturdu. Çenesini eline dayadı. Uzun bir zaman öylece kaldı. Barbara bekliyordu.

Sonunda Julia yumuşak bir sesle, «Benim işlerim seni ilgilendirmez Barbie. Sana güvenmemi istedin ama yapamam. Zaten bunları babama anlatacak olursan, ben de senin Oliver'i sevdiğini söylerim!» Hafifçe kıpırdadı. Sesi nefretle doluydu: «Oliver! Kim olduğu, ne olduğu bilinmeyen biri. Oliver'i sevdiğini söylediğim zaman olabilecek tahmin ediyorsun, değil mi?»

Julia döndü. Barbara'nın gözlerinin içine baktı. Şöminenin alevinde gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Hafifçe güldü. «Susarsan susarım, Barbie. Birbirimize ancak bu şekilde güvenebiliriz.

Barbara kırgın bir sesle, «Ah, Julia. Ne kadar korkunç,» dedi.

Genç kızın duruşu, omuzlarının çöküşü, başının yana eğilişi, ellerinin çaresiz hali Julia'nın duygularını etkilemiş gibiydi. Kısa bir süre de olsa utanır gibi oldu.

«Evet,» diye mırıldandı. «Biz böyleyiz işte. Değil mi?»

Barbara başını kaldırdı. Çevresine bakındı. Derin bir soluk aldı. «Hayır, biz böyle değiliz, Julia. Hiç olmazsa ben böyle değilim,» dedi.

Dizleri titreyerek odadan çıktı. Kapıyı kapattı. Bir an duvara dayanarak derin derin soluk aldı.

KIRK BEŞİNCİ BÖLÜM

Oliver, karlarla kaplı bir ladin ağacına dayanmış, sigara içiyordu. Omuzları kardan bembeyaz olmuştu. Şapkasının kenarları da karla dolmuştu... Rahatça düşünebilmek için açık havaya çıkmak ihtiyacını duymuştu.

Burada bir süre düşünceleri ile başbaşa kalırsa, o akşam Ursula ile konuştukları zihninde berraklaşacak, sonra daha iyi varabilecekti. Eugene Arnold'un öz kardeşi olması mümkün müydü? Ursula bunu söylediği zaman, kendisi de tereddüte düşmüştü. Çünkü Oliver o anda Barbara'ya sahip olabilmek için, bir kimlik bulmak zorundaydı.

Soğuğa ve sert rüzgâra rağmen hâlâ kendini toplayamamıştı. Uzun süreden beri ağacın yanında duruyor, sigarasını içiyordu. Ama olmayacak gibi görünen düşünce gerçeklik kazanıyordu. Şimdi, yılların gerisinden, William'ın arkadaşlarının unutulmuş seslerini duyar gibi cluyordu. «Oğlun bana birini hatırlatıyor, William. Kimi acaba?» William daima, «Bilmiyorum. Bana hiç kimseyi hatırlatmıyor,» diye cevap verirdi bu sorulara. Ama yine de kaşlarını çatarak Oliver'e bakmaktan geri kalmamıştı. O da bir benzerlik buluyordu. Ama kiminle bir benzerlik olduğunu anlamıyordu. William böyle durumlarda, kendisi de farkında olmadan, Oliver'e karşı her zamankinden daha soğuk davranır, ona bakmaktan âdeta kaçınırdı. Oliver tiksintiyle, 'neler düşünüyorum,' dedi. 'Hepsi hayâl bunların.' Yine de

hayâl olmadığını kabul ediyordu.

Eugene ile pek az yalnız kalmışlardı. Belki birkaç dakika. Birden Oliver bu dakikaları kesinlikle hatırladı... Eugene ona konuşmadan, o mavi, soğuk gözleriyle bakmıştı. Bu gözlerde bir merak, bir şaşkınlık belirmişti.

«Demek benim ağabeyim!» diye düşündü Oliver. Sigarasını nefretle karların içine attı. Oliver kendini bildiğinden beri, Eugene ile aralarında bir soğukluk vardı. Bu, zamanla kuvvetlenmiş, her biri, öbürünün içinde yaşayan varlığı görmüştü sanki.

Bir yıldan beri Oliver, kendisini dünyaya getiren ana babanın izini arıyordu. Dikkatli davranması gerekmişti... Çünkü William aynı zamanda yetimhanenin yönetim kuru-lundaydı. Oradakilerin hepsi William'ı tanırldı. Oliver'in bütün dikkatine rağmen yine de hepsi Oliver'in amacını anlamışlardı. Yetimhaneden yeterli bir bilgi edinememişti. Yirmi üç yıl önce, halkın yardımlarıyla yönetilen küçücük yetimhanenin kayıt defterleri yoktu. O zaman çalışanların çoğu da ölmüştü.

Eski, yerel gazeteleri gözden geçirmişti. Oliver'in yetimhaneye bırakılışını ve tarihini yazan kısa bir yazı bulabilmişti. Polis'in bu hain ana babayı aradığı yazılıydı... Yetimhaneye gece yarısı bırakılmıştı. Bir adam, esrarengiz bir kadının yetimhanenin kapısından, görünmemeye çalışarak çıktığını söylemişti. Bu kadın annesi miydi?... Ama tanık, sokak lambasının soluk ışığına rağmen, kadının yaşlı olduğunu farkedebilmişti. Fakir olduğu belliydi.. Başına da bir şal örtmüştü. Daha sonra, gazete, yetimhaneye bırakılan çocuğun William Prescott tarafından evlât edinildiğini haber veriyordu.

Avukat olduğu için, Oliver'in adlî kayıtları incelemeye yetkisi vardı. Oliver, evlât edinildiğini belirten kâğıtları bulmuştu. 'Ana, babası meçhul' diye yazılmıştı. Ama yirmi iki yıl önce ölen baba artık biliniyordu. Babası Chauncey Arnold'du.

Acaba annesi, Chauncey Arnold'un evinde çalışan bir hizmetçi miydi? Bir tezgâhtar, basit bir şapkacı, ya da terzi kız mıydı? Bunların herhangi biri olması mümkündü.

Fırtınanın farkında bile olmayan Oliver, avuçlarının içinde saklayarak bir sigara daha yaktı. Elinde yeterli bilgi yoktu. Daha fazlasını bulması da olanaksızdı. Acaba her şeyi bu noktada bırakmak daha mı yerinde olurdu?»

Açığa çıkarılacak gerçek, onu mahvedebilir, halkın gözünde gülünç bir duruma düşürebilirdi. Scott - Meredith şirketi oldukça eski, dürüst, şerefli bir şirketti. Meredith ile Scott da eski Harvard mezunlarıydı. Harvard'dan okul müdürü olan eski dostlarından, Oliver'i tavsiye eden bir mektup almışlardı. Ana, babasının meçhul olmasına, William Prescott'un üvey çocuğu olmasına rağmen onu hiç tereddütsüz kabul etmişlerdi.

Oliver'in bir skandala sebep olması onları dehşete düşürürdü. Oliver zamanla hepsinin gözüne girmişti. Ama gerçek bir kez açığa vurulduğu takdirde, Oliver her şeyi kaybederdi. Hiç çekinmeden, özür dilemeye bile gerek görmeden Oliver'i işten çıkarırlardı.

Ama kendisini mahvetse bile Oliver gerçeği öğrenmeye kararlıydı. Bu gerçeğin altında hiç beklenmedik bir şeyin varlığını hissediyordu.

Birden Oliver üşüdüğünü, üzerine yığılan karlarla omuzlarının ağırlaştığını farketti. Eve dönmeliydi artık... Henüz bir iki adım atmıştı ki, oraya doğru koşan birinin ayak seslerini işitti.

Kıpırdamadan durdu. Birinin kaçtığını tahmin etti... Hırsız mıydı acaba? Büyük ağaç Oliver'i gizliyordu. Biraz sonra koşan yanından geçecekti. Ladin ağacının geniş dallarının sallandığını hissetti. Bir kar bulutu yükseldi havaya. O zaman koşanın Barbara olduğunu gördü. Genç kız başını rüzgâra karşı eğmişti. Peşinden biri geliyormuş gibi koşuyordu. Bir ara sendeledi. Ama yine aynı hızla koşmağa başladı. Oliver hızla ileri atıldı. Bir anda genç kızın kolundan yakalamıştı, «Barbara!...» diye seslendi.

Kürklü şapkası, paltosu, saçları üzerine dökülen karlarla pırıl pırıl parlıyordu. Sokak lambalarının ışığında Oliver onun yüzünün acıyla dolu olduğunu gördü. Gözleri yaşarmıştı.

«Korkma, yavrum,» dedi Oliver. Genç kızın bir an di-

rendiğini hissetti. Sonra birdenbire Oliver'e sokuldu. Ağlamaya başladı.

Oliver, «Barbara,» dedi. Kollarıyla omuzlarını sardı. «Sevgilim,» diyerek Barbara'yı kuvvetle kendine çekti. Yanağını alnına dayadı.

Gözyaşları genç kızın yanaklarından aşağı yuvarlanıyordu. Ağzı ısırapla aralanmıştı. Elinde olmadan, Oliver başını eğdi. Önce yanağından, alnından, sonra da buz gibi dudaklarından öptü. Barbara birdenbire susmuştu, karıların arasından Oliver'e bakıyordu.

«Demin bana ne dedin, Oliver?» diye sordu.

«Ne dedim?» Oliver ellerini çekti. Barbara'ya dikkatle baktı.

«Bana, 'sevgilim' dedin.» diye fısıldadı Barbara. Şimdi yeniden ağlamaya başlamıştı. «Söylediklerin doğru mu? Sevgilin miyim?»

Oliver cevap vermedi. Barbara iki eliyle onun koluna sarıldı. «Oyle miyim, Oliver? Ne olur söyle. Bilmek istiyorum!»

Oliver cevap vermeyince, Barbara yeniden tazelenen bir heyecanla, «Oliver, beni öptün,» dedi. «Ama kardeşini öper gibi öpmedin, değil mi? Beni öptün, değil mi?»

Oliver, Barbara'nın dirseklerini kavradı, sımsıkı tuttu. «Hayır, yavrum,» dedi. «Hayır. Kızkardeşimi öpmedim. Seni öptüm. Sevgilim Barbie'yi öptüm.»

Oliver gerideki eve baktı. Koca bina fırtınanın içinde kaybolmuştu. Arada sırada ışıldayan lambalar evin yerini belli ediyordu. Oliver, «Barbie,» dedi. «Barbie.»

Barbara çok gençti daha. Orada evde babası vardı... Ona her şeyi vermişti. Oysa Oliver ona hiçbir şey veremezdi. Bir soyadı bile. Nefret, rezalet ve utançtan başka verilecek bir şeyi yoktu. Ne söylediğini düşünmeden, «Kim olduğumu bile bilmiyorum,» dedi.

Barbara içini çekerek gülümsedi. Sevimli yüzüyle, gözyaşları arasından Oliver'e baktı. «Umurumda bile değil!» dedi. «Ben sadece beni istememenden korkuyordum. Ya da...» Barbara birden sustu, utanmış gibi başını yana çevirdi.

Oliver acı acı güldü. «Ya da, kardeşsek diye korkuyordun. Oyle mi?»

«Evet,» diye Barbara mırıldandı. Oliver'e tekrar sarıldı. «Oliver, seni seviyorum. Anlamıyor musun, Oliver?»

Oliver bir kez daha eve baktı. İçini çekti. «Anlıyorum, yavrum. Ben de seni seviyorum. Seni her zaman sevdim. Ve seninle evlenmek en büyük arzum!»

Barbara işitmek istediğini işitmişti. Kollarını Oliver'in boynuna doladı. Onu tekrar tekrar öptü. Barbara'nın taze, tatlı soluğu, Oliver'in dudaklarındaydı. Barbara, «Oliver,» diye fısıldadı. Sesi o kadar içten ve sevgi doluydu ki, Oliver'in içi titredi. Hafifçe uzaklaştırdı başını. «Rica ederim. beni dinle, sevgilim,» diyebildi. «Şu anda sadece bir hiçim. Bir süre sonra bir hiçten de kötü bir şey olacağım belki. Yapmam gereken bir şey var. Beklemeliyiz Barbie. Daha iyi karar verebileceğin zamana dek beklemeliyiz.»

Barbara, şimdi Oliver'in söylediklerini daha iyi işitiyor, anlıyordu. Oliver'in kollarına dayandı. Ona ısrarla baktı. «Beni çok genç buluyorsun, değil mi?» diye sordu. «Değilim, Oliver. Hiç de genç değilim. Artık o evde kalamayacağımı anladığım için kaçtım. Beni buradan götürmelisin. Hem de derhal. Yoksa kendi başıma kaçıp gideceğim. Bir daha da dönmeyeceğim. Bunları kızgınlıktan söylemiyorum. İnan bana!»

Oliver, Matthew'ü hatırladı. Barbara için endişe duymaya başladı. «Sana inanıyorum,» dedi. «İnanıyorum.»

Barbara, Oliver'in kollarını yakaladı. «Oliver, yakında benimle evlenir misin?»

Oliver onu unutmuş gibi uzaklara dalmıştı. Bunun ne kadar imkânsız olduğunu düşünüyordu. Barbara bunu farketti. Oliver'in kollarını bıraktı. «Neyin var, Oliver?» diye sordu. «Niçin öyle bakıyorsun? Tıpkı biri gibi...»

«Kim gibi, Barbie?» Oliver Barbara'ya ciddi ciddi baktı.

Barbara üşümüştü. Titriyordu. «Bilmiyorum,» diye kekeledi. Hattâ Oliver'den bir adım uzaklaştı. «Bilmiyorum. Ama hiç sevmediğim biri gibi baktın.»

Oliver sesini tatlılaştırmaya çalıştı. «Kim gibi örneğin?...»

«Bilmiyorum,» diye Barbara tekrarladı. «Hayır, galiba biliyorum. Galiba benzerliği hep farkettim... Kafamdan atmaya çalıştım. Belki de kime benzediğini kendi kendime bile itiraf etmekten kaçınıyorum!» diye Barbara bağırdı. Sonra ağlamaya başladı. «Kime benzersen benze, hiç umurumda değil. Birbirlerinin tümüyle yabancıları olanlar bile birbirlerine benzeyebilir!»

«Haklısın yavrum,» Oliver kollarını kızın omuzuna sımsıkı sardı. «Barbie, benimle evlenir misin? Hemen değil tabii. Birkaç aya kadar!»

«Oliver!» Barbara sevinçten çıldıracaktı nerdeyse.

«Ama bunu hiç kimseye söyleme, Barbie. Annene bile söyleme. Hazır oluncaya dek kimseye bir şey söylemeye-
lim. Bana söz ver.»

«Söz veriyorum! Söz veriyorum!»

Bir çocuk gibiydi Barbara. 'Barbara daha çocuk,' diye düşündü Oliver. Ama aynı zamanda kadındı da. Hiçbir çocuk bir erkeği, Barbara'nın onu öptüğü gibi öpemezdi.

«Pekâlâ,» dedi Oliver şefkatle. Mesele yok öyleyse. Geç oldu. Uşumeye başladın. Hemen eve dönelim.»

KIRK ALTINCI BÖLÜM

Adliye binasından çıkan Oliver'in yüzünü ılık ilkbahar havası okşar gibiydi. Hem memnun olmuştu, hem de gurur duyuyordu. Scott, Meredith ve Ovens şirketi adına girdiği dâvayı kazanmıştı. Hem de çok güç davaydı bu. Scott önce bir türlü karar verememişti. Davaya kendisi çıkmak niyetindeydi. Ama gribe yakalanmıştı. Oliver davanın bütün ince noktalarını bildiği için, Scott yerini ona bırakmıştı. Genç adam, Scott'un buna ne kadar sevineceğini düşündü.

Kararın okunmasına daha üç saat vardı. Emperyal Otelinde kendine güzel bir ziyafet çekerken, o sabah aldığı iki mektubu anımsadı. Biri Bassett'ten, öbürü Prescott'tandı. William'la görüşmek zorunda olması, Oliver'i olduk-

ça endişelendiriyordu. Çünkü hassas bir insan olan William, Oliver ile Barbara arasındaki ilgiyi farketmiş olabilir-di. Aralarındaki konuşma pek tatlı geçmeyecekti herhalde.

Doğruca, artık yabancı olduğu, geniş bir alana yayılmış olan bıçkışanelere gitti. Açık mavi gökyüzünün altında, nehir gümüş gibi parlayarak akıyordu. Geride, dağlar, soluk ilkbahar güneşine doğru kahverengi iki baş gibi yükseliyordu. Makinelerin gıcirtısını işitiyordu. İş yeniden canlanmıştı demek; buna memnun oldu. Ama aklına William gelince kalbi yine korkuyla çarptı. Başını kaldırıp ana binaya baktı. 'Prescott Kereste Şirketi' adı yeniden boyanmıştı. Beyaz harfler güneşte parlıyordu.

Bir sekreter saygıyla, Prescott'un henüz yemekten dönmediğini söyleyerek, salonda beklemesini rica etti. Oteki sekreter merakla Oliver'e bakıyordu. Oliver bekleme odasında oturdu. Holün karşı tarafında başka bir kapı vardı. Kapalıydı. Üzrinde, 'Eugene Arnold, Genel Yönetim Müdürü,' yazılıydı.

Oliver ayağa kalktı. Hole çıktı, kendisine merakla bakan sekretere, «Bay Arnold ile görüşmek istiyorum, lûtfen,» dedi. «Oliver Prescott arıyor, dersiniz!»

Sekreter karşıdaki kapıya doğru telâşla gitti. İçeri girdi. Bir iki dakika sonra, ağzı bir karış açık, geri döndü. «Bay Arnold sizi bekliyor, efendim,» dedi. Oliver derhal odaya girdi. Kapıyı arkasından kapattı.

Bir süre Eugene, Oliver'e yapmacık bir merakla baktı. Sonra ilgisizce, «Merhaba, Oliver,» dedi. «Beni görmek istemişsin?»

Oliver şaşırılmıştı. Buraya niçin girdiğini bilmiyordu. Hislerine kapılmıştı. Ne karakteri, ne de öğrenimi duygularına dayanarak hareket etmesine uygun değildi. Eugene'yi dikkatle inceleyerek ağır ağır oturdu. Eugene karşısında sessizce oturuyordu. Kalem bir yığın kâğıdın üstünde duruyordu. Oliver onun ince, etsiz parmaklarını gördü. Elinde olmadan kendi parmaklarına baktı. Eugene'nin elleri renksiz denecek kadar soluktu. Oliver'inkiyse esmerdi. Ama birbirine benziyordu. Yüzleri de benziyordu. Sadece Oliver'inki daha taze ve esmerdi. 'On yaş küçüğüm,' diye

Oliver düşündü. Yaşlandıkça ona daha çok benzeyeceğim. Bir gün aramızdaki benzerliği farketmeyen kalmayacak.

«Babam kendisini görmem için haber yollamış,» dedi Oliver, «Acele işim var. Belki burada sizin yanınızdadır, diye düşündüm.»

Eugene elindeki kalemi bıraktı. Kaşlarının arası kırışı-verdi.

«Burada yok,» dedi. Düşünceli bir tavırla saatine baktı. Bütün davranışları hesaplı, kibardı. Gayet şık giyinmişti. Eugene'de her şey açık, sertti.

Eugene hâlâ Oliver'e bakıyordu. «Sizi niçin çağırdığını biliyor musunuz?» diye sordu. «Belki bir yardımım dokunur. Bay Prescott'un zamanını almamış oluruz. Sağlığı hiç iyi değil son günlerde.»

Oliver nedenini anlamadan sinirlendi. «Biliyorum,» dedi. Niçin hiç kimse, ikisinin benzediğini farketmemişti?... Özellikle Oliver sinirlendiği zaman, bu benzeyiş daha açık ortaya çıkıyordu. Oliver, Eugene'nin kendinden lâf almak istediğini neden sonra farkettil. Bundan acı bir zevk duydu. «Babamın iyi olup olmadığından haberim var!» dedi. «Aynı evde oturduğumuzu biliyorsun!»

Eugene cevap vermedi. Düşünceli düşünceli Oliver'e bakıyordu. 'İçimden geçenleri okumaya çalışıyor,' dedi Oliver kendi kendine. 'Bu işi iyi becerir.'

Birdenbire şimdiye kadar hiç dikkat etmediği bir şeyin farkına vardı. Eugene duygularını istediği anda frenleyebiliyordu. Oliver onu şimdiye dek hiç küçük görmemişti ama gerektiği gibi de anlayamamıştı. 'Korkunç bir adam,' dedi kendi kendine. Karanlıkta öldürücü, yıkıcı darbesini vurmaya hazırlanan sinsi bir kediye benziyor.

Oliver'in aklına son günlerde solup sararan, sessizleşen Julia geldi. William durmadan ona, Dr. Banks'e gitmesini söylüyordu. Bu teklif karşısında Julia cevap vermeden çekiliyor ya da hüngür hüngür ağlamaya başlıyordu. Bunu hatırlayan Oliver, Eugene'ye daha yakından baktı. Bu adamı hiç bir şey rahatsız edemezdi. Julia için kılını kı-

pırdatmazdı. Çünkü korkardı. Birçok erkek, kadının yüzünden tehlikeye atılırdı. Ama bu adam atılamazdı.

Eugene'in kendisini gözünü kırpmadan incelediğini farketti. Oliver de ona aynı şekilde baktı. Eugene hafifçe gülümseyerek, «Tom, babasının üzerinden işlerin bir kısmını aldı,» dedi.

«Evet! Tom için de, babam için de iyi oldu.» Sesi içtendi. «Son zamanlarda yemeğe gelmiyorsun, Eugene?»

«Gelemiyorum,» dedi Eugene soğuk bir tavırla. «Haf-tada birkaç gecemi burada geçiriyorum. Yapılacak bir sürü küçük işler var!»

Küçük işler! diye düşündü Oliver.

Geniş büroya baktı. Uzun zamandan beri gizli kapaklı birtakım işlerin döndüğünü hissediyordu.

Kapı açıldı. Tom her zamanki gürültücü haliyle içeri girdi. Oliver'in odada olduğunu farketmeden, «Hey, Eugene!» diye bağırdı. Oliver'i görünce, küçük gözleri kısıldı... Ablak, dolgun yüzü karardı. Ama ilgisiz görünmeye çalışarak, «Merhaba, Oliver,» dedi. Kapının yanında olduğu yerde kaldı. Bütün varlığını şüphe dolu bir hava kaplamıştı. Bakışları hızla, bir Eugene'e, bir Oliver'e gidip geliyordu.

'Demek Tom'u kendi işlerine âlet ediyor,' diye düşündü Oliver. Belki de birlikte çalışıyorlar. Ne plânlar kuruyorlar acaba? Tom henüz çok gençti. Huzursuzluğunu saklamasını öğrenememişti. Hattâ şu anda bile dilini dudaklarının üzerinde gezdirdi. Korkmuş gibi omuzları sarktı. Burun delikleri açıldı.

Eugene, «Bay Prescott geldi mi?» diye sordu. «Oliver'i çağırtmış!»

«Hı?...» dedi Tom. Oliver'e döndü. Yüzü hafifçe sarardı. «Seni mi görmek istedi? Neden?»

Oliver ayağa kalktı. Sözü kısa kesmek ister gibi, «Ben de bilmiyorum,» diye cevap verdi. «Öğrenmeye geldim... Bana haber yolladığını bilmiyor musunuz?»

Thomas, «Hayır,» dedi. «İhtiyarın bütün işlerini bilemem ki.» Oliver'in yalan söylediğini düşündüğü belliydi...

«Seni akşam görüyor,» dedi. «Niçin evde konuşmak istemedi?»

«Kendisine sorarsın,» dedi Oliver Thomas hafifçe başını salladı.

«Birlikte yemeğe çıkmıştık. Şimdi bürosunda.»

Oliver'in kapiya doğru gidişini dikkatle izledi.

Oliver omuzunun üstünden, «Hoşçakal,» dedi. Dışarı çıktı. Kapiyı arkasından dikkatle kapadı.

Oliver çıktıktan sonra odada bir sessizlik oldu. Tom hâlâ ellerini sıkmış, orada duruyordu. Eugene sakın sakın ona bakıyordu. Thomas bunu farkedince sinirlendi. «Neden öyle bakıyorsun?» diye sordu. «Burada Oliver'in işi ne?»

«Haydi canım, otur,» dedi. «Mesele çıkarma.» Thomas oturdu. Eugene'e, şimdiye dek hiç kimseye karşı olmadığı biçimde büyük bir itaat gösteriyordu. «Baban çağırtmış,» diye Eugene devam etti. «Onun için gelmiş. Önemsiz bir mesele olabilir. Belki de baban ona bir iş verecektir.»

Parmaklarını masanın üstüne vurdu. «Baban işlerini buradan yönetir, bilirsin,» dedi. «Oliver'i buraya çağırtmakla duruma resmî bir hava vermek istemiş olabilir. Niçin bana kızıyorsun, Tom? Babanı aramak için buraya gelmesi benim suçum mu?»

Thomas şakaklarını ovuşturdu.

«Sinsinin biridir,» dedi Thomas. «Hakkından vazgececeğini mi sanıyorsun? Avukatlar oldukça kurnazdırlar, bilirsin. Babam onlara, 'şeytan soyu' der. Ya bir şeyler ko-parmaya çalışıyorsa?»

«Hayır,» dedi Eugene. Dalgın dalgın konuşuyordu. Yana döndü. Pırıldayan nehre baktı. Keskin ışıktaki Eugene'in profili bütün özelliğiyle ortaya çıkmıştı. «Anladım,» dedi Thomas. «Biliyor musun? Oliver tıpkı sana benziyor!»

Masanın üzerine uyumlu bir biçimde ağır ağır vuran parmaklar ansızın durdu. Masanın üstünde hareketsiz kaldı. Yay gibi hafifçe kıvrıldı. Eugene kendisine dikkatle bakan Thomas'a döndü.

Thomas sırtarak, «Ne zamandır, Oliver'in kime ben-

zediğini anlamaya çalışıyordum,» dedi. «Sana benziyor.. Ne tuhaf değil mi?»

Eugene cevap vermedi.

Thomas gülmeye başladı. «Hiç böyle tuhaf bir şey olmamıştı! Oliver gittikçe sana benziyor. Hattâ biraz önce tıpkı senin gibi konuşuyordu!»

Thomas bayağı neşelenmişti. Sonra, uzun bir zaman sonra, Thomas odadaki ağır, korkunç havanın farkına vardı. Gülmeyi kesti.

«Nen var, Eugene?» diye sordu. «Bana niçin öyle bakıyorsun? Oliver'in sana benzediğini söylediğim için mi?»

Eugene kalemini aldı. Soğuk bir tavırla, «Saçmalama, Tom,» dedi. «İncelemem gereken bir şey var burada... Öğleden sonra da bıçkışhaneleri kontrol edeceğiz.»

Thomas, o salapatı, kaba tavırla doğruldu. O William'ın vârisiydi. Eugene ise babasının emrinde çalışan bir memurdu. Ama son birkaç ay içinde Eugene onu incelikle, kurnazlıkla hükmü altına almıştı. Thomas durumu biliyor, hissediyordu. Sinirlenmiyordu. Çünkü akıllıydı... Kendinden üstün birini derhal farkedirdi. Böyle bir kişinin peşinden, özellikle kendi yararına olursa memnunlukla giderdi. Kuskün bir tavırla, «Pekâlâ,» dedi. «Ben de büroma gideyim. Biraz çalışayım.»

Amansız bir öğretmen tarafından azarlanmış bir çocuk gibi odadan çıktı. Bir kez geriye baktı. Eugene sarışın başını kâğıtların üzerine eğmiş, çalışmaya başlamıştı. Thomas kapıyı arkasından çarparak kapattı.

Eugene yalnız kalınca kalemi elinden bıraktı. Ellerini masanın üstüne koymuştu. Parmakları yine yay gibi kıvrılmıştı.

William, Oliver'e dikkatle bakarken, yüzündeki kırışıklar büsbütün ortaya çıkmıştı. Şu anda her zamankinden daha yaşlı görünüyordu. Matthew'ün gitmesinden beri içindeki bir şey kırılmış, eksilmiş gibi çöküntü başlamıştı.

Oldukça öfkeli çıktı sözcükler ağzından, «Niçin ilk önce bana gelmedin?» diye sordu. «Niçin orada burada do-

laşıyorsun? Ben sana bilinecek ne varsa anlatırdım! Mesele etrafa öyle bir yayılmış ki, sonunda bana haber verdiler. Beni küçük düşürmeye hakkın yok!»

Oliver sakince, «Özür dilerim,» dedi. «Ben de bunu anladım ama biraz geciktim. Sizi üzmem istemezdim.»

William'ın öfkesi geçmemişti. «Evet,» dedi. Sustu. Oliver'e dikkatle baktı. «Niçin bilmek istiyorsun, anlamıyorum? Durumundan memnun değil misin?»

Oliver, «Mesele o değil,» dedi. «Benimki sadece merak. Kim olduğunu, annemin babamın kim olduğunu öğrenmek istedim. Belki kardeşlerim de vardır!»

William sinirlenmiş gibi görünmek istedi. Beceremedi. Oliver'e daha yakından baktı. İçindeki hassas yaraya dokunulmuştu. Kabaca, «Hiç sanmıyorum,» dedi. Bir an durduktan sonra, «Yoksa bizlerden şikâyetin mi var?»

«Onu demek istemedim, baba,» diye Oliver atıldı. Şefkatle gülümsedi. «İsterseniz bunu benim hukuk öğrenimime verin.»

William gülümsemeye çalıştı. Yıllardan beri Oliver'e gülümsediğini hatırlamıyordu. «İyi bir öğrenim yaptın. Harcadığım paranın hakkını verdin doğrusu, bunu kabul etmeliyim. Geçen hafta Owens söyledi. İhtiyar şeytan ilk defa benimle konuştu. 'Senin oğlanın kafası işliyor,' dedi. William sustu. Kaşlarını çattı. «Neyse!» dedi. «Öteki işe dönelim. Önce bana sormalıydın!» Sarkık yanakları kızarmıştı. William içindeki üzüntünün nedenini anlayamadı.

«Şimdiye dek öğrendiklerim yeter. Öğrenecek başka bir şey olduğunu sanmıyorum,» dedi Oliver.

William alay etmek istedi. «Siz avukatlar! Herhalde zengin birinin vârisi olduğunu düşünmüştündür, değil mi? Belki de miras bile kalmıştır. Kötü bir üvey anne? Ya da başka bir şey. Eğer böyle düşünüyorsan, yanılıyorsun!»

Oliver doğruldu. Dikkatle konuşmaya başladı. «Herhalde yanılıyorum, baba! Söyleyeceğiniz başka şey var mı?»

William koltuğuna yaslandı. «Sana ne anlattıklarını biliyorum. Hepsi o kadar değil. Seni evlât edinmeden önce her şeyi inceledim. İleride üzerinde hiç kimse hak iddia

etmesin diye.» Sustu. Oliver'e baktı. Uzun bir zamandan beri onu ilk defa görüyormuş gibiydi. İşitilmeyecek kadar alçak bir sesle, «Sonradan birilerinin çıkıp seni elimden almaya kalkışmasını istemiyordum. Sadece bana ait olmanı istiyordum.» William'ın yüzü yine kızarmıştı.

Oliver duygulanmıştı. Bekledi.

«Belki de benim, öz baban olduğumu kanıtlamak istedin!»

Oliver, «Hayır,» diye inkâr etti. Bunu William'ı üzmemek için söylemişti. «Öyle de olsa farketmezdi. Memnun oldurdum.»

«Ya,» dedi William. Eliyle ağzını kapattı. Bir zamanlar o kadar kudretli etkili olan gözleri şimdi yaşlı, kırılmış bir adamın gözleriydi. Oliver başka tarafa baktı. «Bana o kadar çok şey verdiniz ki.» dedi. «Sizden başka bir şey istemiyorum, baba. Şimdiki halde bile gerektiğinden çoğunu verdiniz. Bunu size ödemek isterim. Sizin için yapamayacağım şey yoktur.»

William'ın ağzının, çenesinin üstünde duran eli titredi. «Biliyorum,» dedi. Elini ağzından çekti. Kısa bir an, gençliğinin güçlü, kudretli insanı oldu. Kısaca anlatmaya başladı.

«Bilmediğin bir şu var: Kimsesizler yurduna terkedildiğin gece, biri zili çalmış. Kapıcı yaşlı bir adam olduğu için kapıyı çok geç açmış. Kapıda kollarında bir bebek bulunan bir kadın duruyormuş. Ellisinin üzerinde bir kadınmış. Çocuğu, yani seni, birkaç gün orada bırakacakmış. İsrarla müdürle görüşmek istemiş. Kapıcı uykulu bir halde onu içeri almış. O zaman kadın, 'çocuğun adı, Oliver,' demiş. Kapıcının işittiğinden emin olmak için kolunu tutmuş. Adı tekrarlamış.»

Genç adam, «Oliver!» dedi.

William başıyla onayladı. «Evet, bu adı söylemiş kadın Ben kendim bu adı hiç sevmedim.» Yine acı acı gülümse-di. «Kapıcı, müdürü çağırmak için uzaklaşmış. Müdürle birlikte geldiklerinde kadını bulamamışlar. Çocuğu, yani seni, kanapenin üstüne bırakıp, kaçmış.»

«Bir daha gelmemiş mi?»

«Gelmemiş tabii. Ama annen olması imkânsız. Çok yaşlıymış. Senin üzerinde gayet temiz elbiseler varmış... Birkaç ay sonra seni ben aldım.»

Oliver hafifçe gülümsemeye çalıştı. «Demek ki, kapının eşiğine bırakılmışım,» dedi.

Oliver ayağa kalktı. «Teşekkür ederim, baba,»

William öfkeyle, «Artık bu saçmalığa bir son ver,» dedi. «Başka bir şey yok anlayacak. Ortada dolaşıp sorular sormakla beni sinirlendirmekten başka bir şey kazanmazsın!»

«Peki, baba.»

Adliye binasına girerken hâlâ soluk soluğaydı Oliver. Koşar adımlarla gelmişti buraya kadar. Prescott'tla konuşurken aklına çok önemli bir şey gelmişti. Chauncey Arnold'un tasdikli vasiyetnamesini kolaylıkla buldurdu. Ölmezden iki yıl öncesinin tarihini taşıyordu. Kısa ama oldukça açık yazılmış bir vasiyetnameydi. O sırada bir mevkii, serveti ve gittikçe ilerleyen işi vardı. Arnold bütün parasını Alice'e bırakıyordu. Sonra garip bir paragraf geliyordu:

«Karım, Alice Arnold'un ölümünden sonra servetim **çocuklarım arasında** herhangi bir kuşkuyla ya da haksızlığa meydan vermeden eşit olarak bölünecektir.»

Şimdi vasiyetnamenin öteki tarafları Oliver'in gözlelerinden silinmişti. Yalnızca son paragrafa bakıyordu. «**Çocuklarım arasında.**» Demek Chauncey Arnold, başka bir kadının kendisine bir çocuk doğuracağını biliyordu. Kadının adını yazmamıştı. Çocukların adını da yazmamıştı. Eugene'nin adını bile yazmamıştı. Yalnızca, '**çocuklarım,**' demekle yetinmişti.

Chauncey Arnold iflâs etmişti. Ama geride birtakım hisse senetleri kalmıştı. Eugene bu parayla öğrenimini tamamlamıştı. Hiç klmse vasiyetnameyi merak etmemiş, üzerinde durmamıştı. Herhalde herkes, Arnold'ların başka çocuklar beklediklerini sanmıştı.

Oliver'in heyecanı sonsuzdu. Bir anda, Eugene Arnold'

un vasiyetnameyi kelimesi kelimesine bildiğini anladı.

Oliver, mahkeme salonuna girdiğinde rengi solmuş, suratı asıktı.

KIRK YEDİNCİ BÖLÜM

Celse kapanır ,kapanmaz, Oliver, Bassett'in randevusuna gitmeye karar verdi. Ama bu çağrıyı oldukça garip bulmuştu. Şimdiye dek Bassett'in kendisiyle ilgilendiğini, hatta konuştuğunu anımsamıyordu.

İçinde belirsiz bir heyecan hissetti. Hemen telefona gidip bankayı aradı. Fakat cevap veren olmadı. Banka kapalıydı demek. Bu kez de evi aradı telefonla.

Bassett'in dolgun, sıcak sesi, Oliver'in kulaklarına dostça geldi. Gerçekten Oliver'i görmek istiyordu. «Oldukça önemli, oğlum,» dedi.

Oliver alıcıyı yerine koydu. Düşünceli düşünceli yola bakıyordu. Bassett onu kütüphanede karşıladı. Oliver'in elini tuttu. Tombul elleri arasında sıktı. Gözlerinde sevgiye benzer bir pırıltı belirdi. Oliver yaşlı adamın gösterdiği yakınlığa kanmıyordu. Odada esrarlı bir hava vardı. Bassett'in ikram ettiği içkiyi alırken, «Son zamanlarda senden söz edildiğini işitiyorum, Oliver,» dedi yaşlı adam. «İyi şeyler söylüyorlar hakkında. Davalarının bir kısmını gazetelerden izledim. Gerçekten başarılıydın.» Bassett elindeki kadehi dikkatle masanın üstüne koydu. «Zaten senden başka türlü beklenmezdi.»

Oliver dikkat kesildi. Komik bir şey işitmiş gibi, «Niçin benden 'başka türlü' beklenmezdi, Bay Bassett?» diye sordu. «Hiç kimse, kimin nesi olduğumu bilmiyor.»

Bassett elindeki anahtarları cebine koydu. Güldü. Şöminenin önüne geldi. Koltuğuna oturdu. Oliver'e şefkatle gülümsedi.

«İyi bir öğrenim yaptın, Oliver,» dedi, «En iyisini.»

Oliver içkisini yudumladı. «Bunun için babama teşekkür borçluyum.»

Bassett yine gülümsedi. Bardağını kaldırdı. «Oliver,»

dedi. «Sen bir avukatsın. Yardımına ihtiyacım var. Kısaca, senden bilgi rica edeceğim.»

Oliver, «Rica ederim, Bay Bassett,» dedi. «Bay Scott ya da Bay Meredith benden daha faydalı olabilirlerdi size. Ama ben de elimden geleni yapmaya çalışırım.»

Bassett, «Saçma,» dedi, bardağını masanın üstüne bıraktı. Oliver'e baktı. Sonra başını sallamaya başladı. «Ben seni istiyorum, oğlum. Dediğim gibi senin bilgine ihtiyacım var. Tabii **son derece özel** bir konu.»

«**Son derece özel,**» diye Oliver tekrarladı. Buraya gelirken ne beklemiş olduğunu bilmiyordu ama içini derin bir hayal kırıklığı kaplamıştı. «Avukata söylenen her şey gizli kalır,» dedi. «Bunu siz de bilirsiniz.»

Bassett gülümsedi. «Evet, biliyorum,» dedi. «Bunu sana hatırlatmak gereksizdi.»

Bassett'in sesinde tehdit edici bir hava hissetti Oliver... Bardağını masanın üstüne bıraktı. Ama Bassett babacan bir tavırla gülümsüyordu.

«Bir bakıma özel sayılır, Oliver,» dedi. «Daha önce de dediğim gibi aramızda kalacak. Bir vicdan meselesi. Bir bankacının vicdan sahibi olacağını tahmin etmezsin, değil mi?»

Oliver gülümseyerek, «Vicdan denen şeye en beklenmedik yerlerde rastlanıyor,» dedi.

«Önce sana oldukça çirkin bir hikâye anlatacağım,» diye Bassett başladı. Tekrar eline bardağını aldı. Dikkatle baktı. «Hikâyemi olgun, kültürlü kişilere anlatmak isterim. Sen de böyle bir kişisin, Oliver. William'da böyle bir anlayışı bulmak çok güç.»

«Teşekkür ederim, efendim.»

Bassett masanın üstündeki zile bastı. İçeri bir sekreter girdi. «Curtis,» dedi Bassett, «Lütfen Bay Oliver Prescott adına vekâlet ücreti olarak iki yüz dolarlık bir çek yazar mısınız? Oliver, iki yüz dolar yeter mi?»

Oliver kıpırdamadan oturuyordu. «İki yüz dolar yeter efendim,» dedi.

«Tamam, o halde,» dedi Bassett. Şimdi sesi bir hayli değişmişti. Daha yabancı, daha soğuk bir hal almıştı. «Evet

çirkin bir hikâye, Oliver. Yıllarca önce ölen eski bir dostumla ilgili. Chauncey Arnold'la.»

Bassett, «Chauncey Arnold,» diye tekrarladı. Öksürdü. «Bay Arnold öldüğünde sen çok küçüktün. Onun için Chauncey Arnold ile... baban arasında olanları iyice bilemezsin.»

«Biliyorum,» dedi Oliver.

«Olabilir,» diye Bassett mırıldandı. İçini çekti. Gözünün ucuyla Oliver'e baktı. «Bilmemen için sebep yok zaten. William'da işine yarayan adamları derhal farketme yeteneği var.»

Oliver parmaklarıyla koltuğun kenarında tempo tutuyordu. Bassett ona gerektiğinden daha dikkatle bakıyordu. Bakışları Oliver'in yüzünde, vücudunda, parmaklarının üzerinde dolaşıyordu. Oliver derhal parmaklarını vurmaktan vazgeçti.

«Eugene Arnold hakkında fikrin nedir, Oliver?» Bassett'in yüzünde garip bir gülümseme vardı.

«Kendisini iyi tanımam,» diye Oliver cevap verdi. «Birçok kez gördüm. Ama yine de tanımıyorum. Aramızda hiçbir zaman bir ilgi, yakınlık doğmadı.»

Bassett, Oliver'in cevabı karşısında bir tuhaf olmuştu. Ama yalnızca, «Evet, evet, tabii,» diye mırıldandı. Devam etti: «Bazı kötü kişilerin söylediklerinin tersine, Chauncey hiç de aptal değildi. Ancak, ölmezden birkaç yıl önce kendine olan güveni gerektiğinden fazla arttı. Şımarı. Sen onu hiç görmedin. Zamanında çok yakışıklı bir adamdı. Çok... Çok hareketliydi. Çocukluğumuz, delikanlılığımız birlikte geçti, Oliver. Ne var ki, daha sonra Chauncey çok şişmanladı. Hatırı sayılır derecede de içiyordu.» Bassett yine içini çekti.

Oliver, aradaki sessizlikten yararlanarak, «Anlatacağınız 'çirkin hikâye' bu mu?» diye sordu.

«Hayır yavrum! Bu sadece başlangıç. Ben onun bütün hayatını, geçmişini öğrenmeni istedim.»

Oliver yine bekledi. İştme duygusundan başka bütün duyularını yitirmiş gibiydi.

Bassett, «İnsanlar, birinin 'erdemleri'ni kaybetmesi karşısında hemen onun aleyhine dönüverirler» diye devam etti. «Oliver, Bayan Arnold'u tanırsın, değil mi?»

Oliver'in gözlerinin önünde Alice canlandı. «Evet, ona Alice Teyze derdim. Bana karşı çok nazik davranırdı. Anemin arkadaşıydı.»

Bassett memnun memnun başını salladı. «Evet. Onlar bizim zamanımızda 'Soylu Hanımefendi' denen cinsten kadınlardı. Annen hâlâ bir hanımefendi, Oliver,» Sustu. «Chauncey, Alice'i çok severdi. Onu kaybetmekten korkardı. İşte bu yüzden bana geldi. Hemen hemen yirmi beş yıl oluyor. Kendisini çok üzen bir meseleyi anlatmak istiyordu... Kısacası,» dedi Bassett. «Eski, çok eski bir hikâyeydi. Herkesin, hepimizin başına gelebilecek bir hikâyeye. Ama arada bir fark var: Chauncey o zaman çok zengindi. Alice'in özel hizmetçisi vardı. Sessiz, akıllı, dürüst bir genç kızdı.»

Oliver konuşamıyordu.

Bassett bir iki dakika ateşe baktı.

«Kızın adı Mary Bauer idi. On sekiz yaşındaydı. Garip giysilerine, başına giydiği küçük bonelere rağmen çok güzel bir kızdı. Kendisini bir iki kez görmüştüm. Kocaman iri kara gözleri, düz, koyu renk saçları vardı. Sesi de çok tatlıydı.»

«Kısaca,» diye Oliver söze karıştı. Sesi boğuk çıkıyordu. «Bilinen hikâyeye tekrarlandı. Bay Arnold, Mary Bauer'i baştan çıkardı.»

Bassett, Oliver'in bu kadar açık konuşmasından incinmiş gibi öksürdü. «Allah Allah,» dedi. «Avukat olmana rağmen çok acelecisin Oliver. Diyelim ki, Chauncey Arnold ile Mary Bauer birbirilerine âşık oldular.»

«Orta yaşlı bir adamla, çocuk denecek yaşta bir kız!» diye atıldı Oliver acı acı. Sonra kendini tuttu. Bassett gülümsüyordu. Ama gülümsemesi hiç de tatlı değildi.

«Chauncey kızın tazeliğine kapılmıştı,» dedi. «Hatta ona âşık bile oldu sanırım. Evet, buna eminim. Ama her şeyin nasıl başlayıp geliştiğini bilmiyorum. Çünkü kız gayet dindar bir aileden geliyordu. Chauncey bana gelip de kızın hamile olduğunu anlatınca çok şaşırdım.»

Oliver artık kendine hâkim olamıyordu. Bu pembecik yaşlı şeyton biliyordu demek. Bilinecek ne varsa hepsini biliyordu.

Bassett içini çekti. «Kız hamile olduğunu anlayınca Chauncey'e haber vermiş. Evine dönemeyeceğini anlatmış. Greensleet'te oturan akrabaları varmış. Oraya gideceğini söylemiş. Tekrar çalışacak hale gelinceye kadar onların yanında kalacakmış. Mary Bauer gururlu bir kadındı. İyi bir aileden geliyordu.»

Greensleet! Andersburg'dan ancak otuz mil uzaklıkta...

«O zaman için otuz mil hayli mesafeydi,» diye Bassett devam etti.

Oliver'in bardağına baktı. «İçki ister misin?» diye sordu.

«Hayır.»

Bassett rahatça gülümsedi. «Pekâlâ. Chauncey bu hikâyeyi anlatınca çok üzıldüm tabii. Kız para kabul etmiyordu. Yalnız kendisini izlememesini, bir daha görmeye çalışmamasını istiyordu. Kendisini sadece bu şekilde koruyabileceğini iddia ediyordu. Karakter sahibi, inatçı, azimli bir küçük kız. Böylece Greensleet'e, dostlarının yanına gitti. Chauncey'de, bana geldi. İş hayatı kötü gidiyordu. Ama bana kız için üç bin dolar verdi. Kıza kendisini aramayacağı için söz vermişti ama yine de huzursuzdu.

«Parayı Greensleet'teki bankaya yollayacaktım. Bankaya, paranın kimliklerinin söylenmemesini tercih eden dostlar tarafından Mary'e yollandığını bildirdim. Banka da bana bir makbuz gönderdi.» Bassett durdu. «Makbuz hâlâ bende.»

Oliver sandalyenin kolunu kavradı.

Bassett üzüntüyle, «Ben hikâyeyi çok sonra öğrendim,» dedi. «Hepsi kayıtlı. Kasımda. Mary Greensleet'teki dostlarını bulmuş olacak. Ama onu sandığı kadar iyi karşılamamışlar. Her neyse, altı ay sonra köyden, ipsiz sapsız bir işçiyle evlenmiş. Herhalde doğacak çocuğunu korumak için yaptı bunu. Banka Mary'e paranın geldiğini haber vermiş. Mary önceleri paraya dokunmamış. Sonra bir gün

bankada görünmüş, parayı çekeceğini, bu parayla müstakbel kocasına bir çiftlik alacağını söylemiş. Adam onunla parası için evlendi sanırım. Herhalde Mary ona bütün hikâyeyi anlatmıştır. Bir bakıma kendisiyle evlenmesi için rüşvet vermiş oluyor.»

Oliver küçük Mary Bauer'in içinde bulunduğu durumu anlıyordu. Zavallı kız, parayı almadığı takdirde, çocuğun çok kötü koşullar altında dünyaya gelmesinden korkuyordu belki de...

«Evet, evet,» dedi Bassett. «Çok üzücü, acı bir hikâyeye. Mary genç çiftçiyle evlenmiş. Bir çiftlik satın almışlar. İyi bir çiftlikmiş ama adamda iş yokmuş. Adı John Oliver'miş.»

Oliver farkında olmadan yerinden fırladı. Bassett Oliver'in ayağa kalktığıнын farkında bile değildi. Kendini hikâyeye kaptırmıştı.

«Başlarına yeniden bir sıkıntı gelmeseydi, belki de durum o kadar kötü olmayacaktı. Evlendiklerinden altı ay sonra çocuk doğmuş. Fakat bir yaşlarındayken çiftlik yanıp kül olmuş.»

«Hepsi ölmüşler mi?» Oliver güçlükle konuşuyordu.

Bassett başını salladı. «Hayır. John Oliver ayyaşın birmiş. Yangına o sebep oldu sanırım. Mary uyanınca odasının ateş, duman içinde olduğunu görmüş. Çatı çökmezden biraz önce çocukla birlikte binadan çıkmış. O aşağıdaki odada, kocası da yukarıda yatıyormuş. John yangında ölmüş. Kız da feci şekilde yanmış. Ama çocuğu bir bataniyeye sarmış. Ona bir şey olmamış.»

Oliver dehşetle dinliyordu.

«Kız, bir mil uzaktaki bir komşunun evine sığınmış,» diye Bassett üzüntüyle devam etti, «Kışmış. O halde kar da yolunu nasıl buldu bilmem. Herhalde çocuğunu kurtarmak düşüncesi ona güç verdi. Nihayet, vardığı çiftlik evinde bayılmış. Köyün tek doktorunu çağırılmışlar. Doktor, kızın ölmek üzere olduğunu söylemiş. Derhal Andersburg'a on mil ötede oturan ailesine haber vermişler.»

«Ailesl gelmiş mi?»

«Evet. Annesiyle babası gelmiş. Mary, onların tek çocuymuş.' Anladığıma göre tutucu insanlarmış. Mutaassıp, bağışlamaz kişiler. Kızlarının başına gelenleri öğrenince şaşırmışlar. Kız, çocuğuna bakmaları için yalvarmış. Belki bakarlardı ama, çocuğun babasının belli olmadığını, hatta vaftiz bile edilmediğini öğrenince vazgeçmişler.»

Bassett başını çevirdi. Oliver'e baktı. İkisinin bakışları buluştu. Oliver bu gözlerde nefret, tiksinti okudu.

«Böyle kişiler için sadece ana baba değil, çocuk da suçludur. Namuslu bir evde böyle bir çocuğun yeri yoktur. Çünkü Tanrı'nın adı kirlenir. Böylece bir gece, anneannesi çocuğu Andersburg'a getirir. O zamanki küçük yetimhaneye bırakır. Kapıcıyla konuşur. Ona çocuğun adından başka hiçbir şey söylemez. Gizlice kaçıp gider. Çocuğa da kadının söylediği ad verilir.»

Oliver yerine oturdu.

«Chauncey'i suçlamayalım. O bunları hiç bilmedi. Bilseydi, çocuğa yardım ederdi. Bundan eminim. Yetimhanenin kapısına bırakılan çocuğun kendi çocuğu olduğunu hiç bir zaman bilmedi. Bilmeden de öldü.»

«Siz nerden öğrendiniz?»

Bassett düşünceli gözlerle parmaklarına baktı. «Çok garip bir şey oldu. Hemen hemen on iki yıl önce. Bir mektup aldım. Kızın annesiden. Mary'nin babası ölmüş, o sıralarda. Anneanne de ölmek üzere. Herhalde vicdanı rahat etmemiş olacak ki, mektubu yazmış. Greensleet'teki bankaya Chauncey Arnold'un para yolladığını kızından öğrenmiş. Sonra çiftliğin de bu parayla alındığını biliyormuş. Parayı Greensleet'teki bankaya benim yolladığımı da söylemişler. Onun için bana yazmaya karar vermiş. Zarfın içinden iki tane sararmış kâğıt çıktı. Bir tanesi çocuğun yetimhaneye bırakıldığına, öteki de evlât edinildiğine dair kâğıttı. Kızının, çocuğun babasının Chauncey Arnold olduğunu söylediğini yazıyordu. Yıllarca, torununu evlât edinen adama mektup yazmayı düşünmüş. Ama nedense yazamamış. Çünkü 'Çok iyi bir insan olmalı' diye söz ediyordu William'dan.»

'Evet,' diye düşündü Oliver.

«Ama kadın Chauncey Arnold'a karşı hâlâ kin besliyordu. Ondan nefret ediyordu. Onu bir türlü bağışlayamamıştı. Chauncey'nin öldüğünden haberi olmadığı belliydi. Üvey babaya hiçbir şeyin söylenmemesini istiyordu. Fakat Chauncey'e durumun anlatılmasını, yaptıklarından utanmasını, Tanrının karşısında acı çekeceğini yazıyordu. Üvey baba bilmemeliydi ama Chauncey'e her şeyi anlatmalıydım. Öyle istiyordu kadın. Böylece Chauncey Arnold cezalandırılmış olacaktı.»

Bassett ağır ağır kalktı. Bardağına içki doldurdu. Tekrar oturdu. Düşüne düşünce içti.

«Fakat bu dileği yerine gelmedi kadının. Chauncey ölmüştü. Çocuğu evlât edinen adamı tanıyordum. Ne yapabiliirdim? Eski yaraları deşip yeni huzursuzluklara mı sebep olmalıydım? Çünkü sen de biliyorsun, William Chauncey'den nefret ederdi. Omuzlarıma büyük bir sorumluluk yüklenmişti. Evlât edindiği çocuğun, nefret ettiği adamın oğlu olduğunu öğrendiği takdirde, çocuk ne olacaktı? Hayır, söylemem doğru olamazdı. Geçmişe dönmek daha iyiydi.»

'Hayır,' diye Oliver düşündü. 'Söylemedin, çünkü bir gün bunu silâh olarak kullanabileceğini düşündün. William Prescott aleyhine kullanabileceğini hesapladın. Silâh olarak saklıyordun. Kullanabileceğin zamanı bekledin. Ama eline fırsat geçmedi.'

«Ama şimdi 'Dostunuza' söylemek niyetinde misiniz?»

Bassett, Oliver'e gücenmiş gibi baktı. «Aman oğlum, ne münasebet!» dedi. «Böyle bir şey nasıl aklına geliyor? Hem niçin söyleyeyim?»

«O halde Eugene Arnold'a kardeşinin kim olduğunu söyleyeceğiniz zamanı bekliyorsunuz?»

«Tamam,» dedi. Düşünceli bir hali vardı. «Ya da senin Eugene Arnold'a kimliğini açıklamayı istiyorum.»

Oliver her şeyi anlamıştı. Ayağa kalktı. Odada bir aşağı bir yukarı dolaştı. Bassett onu izliyordu. Dudaklarını yaladı. Gülümsedi.

Oliver yaşlı adamın karşısında durdu. «Bay Bassett,»

diye sordu, «Bana bu hikâyeyi niçin anlattınız?»

«Gayet basit,» diye Bassett cevap verdi, «Senin tavsiyene ihtiyacım var. O delikanlıya senin kim olduğunu söyleyeyim mi?»

Uzun bir zaman birbirilerine baktılar. Şöminedeki odunlar çıtırdıyordu. Kısa ilkbahar günü dışarda kararmaya başlamıştı.

Oliver, «Hayır, henüz sırası değil,» dedi.

Bassett başını salladı. «Güzel. Pekâlâ, ne zaman söyleyeyim?»

«Zamanı gelince. Siz de zamanını bekliyorsunuz, değil mi?»

«Çok zekisiniz, Oliver.»

Oliver derin bir soluk aldı. «Sizde her şey, mektup, makbuz duruyor, değil mi?»

«Tabii, elbette. Çocuğun doğum kâğıdı. Mary'nin evlenme cüzdanı. Hepsi.»

Oliver şapkasıyla paltosunu aldı. «Hoşçakalın, Bay Bassett. Tabii, anlattıklarınız aramızda kalacak. Bundan emin olabiliriz, Bay Bassett.»

Bassett öksürdü. «Şey, bir dakika oğlum.»

Bankaya birlikte girdiler. Bassett'in eli, Oliver'in kolunun üstündeydi. Bütün kapılar kilitlenmişti. Memurlar defterlerin üzerine eğilmiş çalışıyorlardı. Bassett bir tanesini çağırdı. Biraz sonra Bassett ile Oliver kasa dairesindeydiler. Bassett bir kasayı açtı, «Bu kasa senin adıdır, Oliver,» dedi.

Kasanın içinde, kâğıt ve mektuplarla dolu sarı bir zarf vardı. Oliver zarfı aldı. Elinde şöyle bir tarttı. Bunlar kimliğini kanıtlayan kâğıtlardı.

KIRK SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mayıs ayının son günleri gelmişti. O gün hava çok sıcaktı... Ama akşama doğru batıdan gelen kara bulutlar, bir fırtınanın kopacağını haber verir gibiydi.

William o akşam eve her zamankinden erken dönmüş-

tü. Ursula endişeyle sağlığını sormuş, William sinirli bir tavırla, sapasağlam olduğunu söylemişti. Sıcaktan bunaldığı için yemekten önce bir parça dinlenmek istiyordu. Kütüphaneye gitti. Kapıyı arkasından çarparak kapattı. İçeri girer girmez kendini bir koltuğa bıraktı. Pencereler batıya bakıyordu. Oda sessizce fırtınayı bekliyordu. William lambaları yakmadı. Başı göğsünün üstüne düşmüştü. Kendi kendisiyle mücadele ediyordu. Umutsuzluğuyla, çaresizliğiyle mücadele ediyordu. Pencerelerin gerisinde gökyüzü, arada sırada şimşeklerle aydınlanıyordu.

Bir uşak sessizce içeriye girdi. Elindeki tepside William'ın nefret ettiği viski kadehi vardı. Tepsiyi William'ın yakınına bıraktı. Geldiği gibi sessizce çıkıp gitti. William güçlükle başını çevirip viski kadehine baktı. Yüzünü buruşturdu. Sonra daha büyük bir güç harcayarak, kadehi aldı. Bir yudumda bitirdi.

İşte o sırada kapı tekrar açıldı. Julia gelmişti. «Baba burda mısınız? Sizinle konuşmak istiyorum,» dedi.

William doğrulmuştu. Yorgunluğunu duymuyordu. En fazla sevdiği çocuğu ona güç vermişti. Julia ne zamandır ondan kaçıyordu. Onu hiç aramıyordu. Aylardan beri sessiz, solgun bir hali vardı. William onu konuşturmak için elinden geleni yapmıştı. Ama başaramamıştı. Julia ondan kaçmış, uzaklaşmıştı.

William, «Julia! Gel yavrum.» Kızı ona dönmüştü sonunda. Babasına derdini anlatacaktı. Babasından yardım isteyecekti. Babası da ona her zamanki gibi yardım edecekti. William yanındaki sandalyelerden birini işaret etti. Bütün davranışlarında özlem, sevgi gizliydi. Julia sandalyenin ucuna ilişti. Bir süre babasına baktı. Konuşmadı. Dışarda şimşekler etrafı aydınlatıyor, yer gök birlikte güm-bürtüler çıkarıyordu.

Sonra Julia konuşmaya başladı. Sesi anlamsızdı. Ama söylediklerini çok önceden hazırlamış gibi tane tane, çekinmeden söylüyordu. Şimşegin aydınlığında ortaya çıkan şekli bile hareketsiz, donuktu. Sadece dudakları kımıldıyor-

du. William buz gibi sözcüklerin altında, kızının perişanlığının gizli olduğunu hissediyordu.

Ama az sonra hiddet, nefret ve pişmanlıktan başka bir şey hissetmez oldu. Julia anlattıklarını bitirdikten sonra bile, uzun bir süre William ağzını açıp bir şey söyleyemedi. Kendi kendine, 'Olamaz! Olamaz!' diyordu.

Sonunda boğuk bir sesle, «Onu buradan uzaklaştırmam. Zamanla unutursun,» diyebilirdi.

Julia, «Hayır, baba,» dedi. «Onu işten atıp mahvedersen, ben de giderim. Bir daha da beni göremezsin. Asla.»

«Nereye gidersin?» diye William atıldı. Göğsünde bir ağırlık, acı vardı: «Aptallık etme, Julia. Parasız yapayalnız ne yaparsın? Yoksa onunla mı kaçmayı düşünüyorsun?»

«Söyledim baba,» dedi Julia. «O bilmiyor. Bana baktığı bile yok. Beni herkese rezil edemezsiniz, baba. Ona, «Kızım seni seviyor, onun için buradan uzaklaş,» diyemezsiniz. Böyle yaptığınız takdirde bu evde, bu kentte yaşayabileceğimi düşünebilir misiniz? Durmadan onu düşünerek sevmeye devam edebilir, benden nefret ettiğini bile bile yaşayabilir miyim? Bunda onun hiçbir suçu yok ki!»

William'ın göğsündeki ağrı dayanılmayacak bir hal almıştı. «Kızlarımdan birinin böyle bir şey yapacağına inanmıyorum... Seninle ilgilenmediğini söylüyorsun... Hiç gururun yok mu? Kendini zorla mı sevdireceksin? Onu iyi tanıyorsun, Julia? İflâs etmiş bir adamın oğlu. Bir alçak...»

«Babasını siz iflâsa sürüklediniz, baba,» dedi Julie, «Bir adam başka birini iflâsa sürüklerse, ondan nefret edermiş. Sırf kendini haklı çıkarmak için.»

«Yanılıyorsun, Julia.» Şimdi William'ın konuşması gerekliydi. Ama kendisinde konuşacak gücü bulamıyordu. «Ben sadece ondan karakteri için nefret ettim. Ve asla ondan öç almak istemedim.» Durdu. Boğazını, göğsünü demir bir pençe yakalamış, sıkıyordu.

«Bunun Eugene ile hiçbir ilgisi yok. Ben onu seviyorum O beni sevmiyor. Onu hayatımda hiçbir şeyi istemediğim kadar çok istiyorum. Eğer buradan giderse ölürüm Ya da ben de giderim.»

«Julia! Ne söylediğinin farkında mısın? Ayıp şeyler

bunlar. Terbiyeli, iyi yetişmiş bir kızın söyleyeceği sözler değil! Babanla nasıl böyle konuşabilirsin?»

Julia'nın krlı bile kıpırdamadı. Babası karşı koyuyorsa, o da karşı koyuyordu. Artık hiçbir şey umurunda değildi.

«Eugene'e güveniyorsunuz, baba.» dedi. «Daha dün gece ona ne denli güvendiğinizi, Tom'u ne kadar iyi yetiştirdiğini anlatıyordunuz. Eugene kendisine olan duygularımdan haberdar değil. Ona bir şey belli etmedim,» diye acımadan devam etti. «Eugene'e cesaret versem bile, benimle evleneceğini sanmıyorum. Biz kimiz? Siz kimsiniz baba? Başarılı bir iş adamısınız. Ama ana babanız kim? İş ortaklarınızdan, sizden bir şeyler koparmaya çalışanlardan başka kimleri tanıyoruz ki? Philadelphia'dan, Boston'dan, New York'tan yazlığa gelenler bizim varlığımızdan haberdar bile değiller. Hem de bu koca ev gözlerinin önünde olduğu halde, bizi hiçe sayıyorlar. Bizimle görüşmek gerektiğini duymuyorlar. Ama bu insanlar Eugene'i evlerine davet ediyorlar. Çünkü onun babasını tanıyorlar, geçmişini biliyorlar, kibar soylu bir kişi olduğunu kabul ediyorlar.»

Zalimcesine, çekinilmeden söylenen bu kelimeler William'ın kalbine saplanan birer hançerdi. Hatta kendini korumak ister gibi elini bile kaldırdı. Alacakaranlıkta Julia'nın gözleri parlıyordu.

Demek bütün sevgisi, gösterdiği ilgi, sonunda buraya gelip dayanmıştı. Kızı uzakta oturuyor, sözcükleri birer taş gibi fırlatıyor, gözleri kıvılcımlar saçarak parlıyordu. Kızı ondan nefret ediyordu.

William konuşamıyordu. Koltuğuna gömülmüş, kendini korumaktan başka bir şey düşünemez olmuştu. Ana babaların sevgisi küçük görülüyordu. Çünkü bu sevgi hiç bir karşılık beklemeden, gönlün derinliklerinden koparılarak verilen bir sevgiydi. William acıyla, hiç kimsenin ruhunu çocuklarına kendisi kadar coşkunklukla, rahatlıkla veremeyeceğini düşündü. Sevginin hiçbir şeyle, sevgiyle bile satın alınamayacağını bilmesi gerekti. Sevgi isteyen kişinin iğrenç bir dilenciden farkı yoktu. Gülünç duruma düşüyordu.

Julia babasını izliyordu. Kalbi heyecanla doldu. Babasını incitmişti. Ona kim olduğunu söylemiş, küçüklüğünü yüzüne vurmuştu. Bir aptaldı babası, tatsız, sıkıcı, yaşlı ve aptal!.

Acımak bilmeyen bir sesle devam etti: «Eugene bana ilgi gösterirse, benimle evlenirse, arkadaşları hayret içinde kalacak, 'William Prescott'un kızını nasıl aldı?' diyecekler! Prescott'lar kim ki? Bu kız kim? Sonradan görmeler.»

William cevap vermedi, Julia onun gözlerini kapadığını, sarsıldığını gördü. İçi yine heyecanla doldu. Yumruklarını birbirine vurdu.

«Birkaç iyi ailenin bizimle niçin görüştüğünü biliyor musunuz, baba? Sırf cennem yüzünden bize ilgi gösteriyorlar. Belki Eugene de onnemin, annesinin en iyi arkadaşı olduğunu hatırlayacaktır. Biliyorum. Paranın Eugene'i satın alabileceğini sanıyor musunuz, baba? Hayır, alamaz!»

William çekildiği derinliklerin içinden, «Evet, alır,» diye atıldı. «Evet, Eugene Arnold parayla satın alınabilir. Sen onu tanımıyorsun. Para onu satın alır.» Julia babasının sesini güçlkle işitiyordu. «Evet, Julia,» diye William tekrarladı. «Para Eugene Arnold'u satın alır.»

Julia nefretle, «O halde Eugene'i bana satın almaya çalış, baba,» dedi. Ayağa fırladı. «Satın al, baba.»

William oturduğu yerde güçlkle kıpırdadı. Ağzında acı bir tat belirmişti. «Julia,» dedi. «Julia, Julia kızım...» diye tekrarladı.

«Babacığım, ne kadar mantıksız davrandığınızın farkında değil misiniz? Her şey o kadar basit ki. Eugene'yi istiyorum ben. Onunla evlenmek istiyorum. Onu seviyorum, baba. Siz de onu beğeniyorsunuz. Değil mi?»

William ancak bir süre sonra, «evet,» diyebildi.

«Peki niçin karşı koyuyorsunuz, baba?»

Karşı koymak. William şu anda kızının Eugene Arnold ile evlenmek istemesine aldırımıyordu. Bu konuşmadan kafasında kalan tek şey, kızının ondan nefret ettiği, iğrendiğiydi. Kızı onun sevgisini istemiyor ve onu sevmiyordu; öteki bütün çocukları gibi...

William büyük bir yalnızlık, acı içinde çırpındı. Julia'

nın istediğini yapmalıydı. O zaman kızı ona yine sevgiyle, şefkatle bakardı. Çocuklarının yalancı sevgisi olmadan yaşayamazdı. Yine onların ellerini, kollarını hediyelerle doldurmalıydı. Onlara mümkün olan her şeyi almalıydı. Yoksa yalnızlıktan ölürdü.

Son bir gayretle doğruldu. Yüzünü elleriyle ovuşturdu. Ağır ağır, «Julia,» dedi. «Bana daha önce söylemeliydin. Niçin bu kadar acı çektin? Daima sana yardım etmek istediğimi söylemez miyim? Niçin bana güvenmedin. Belki Eugene Arnold'u sevemem... Ama anlayışlı olabilirim.»

William göğsündeki acıyı, sancıyı bastırmaya çalıştı. Ekmek isteyen bir dilenci gibi elini kızına doğru uzattı. «Julia, elimden geleni yapacağım... Korkma Julia, seni istemeyecek erkek yoktur. Onu gerçekten istiyorsan, elde edersin, Julia!»

William soluk almakta güçlük çekiyordu. «Oysa senin için öyle büyük tasarılarım vardı ki!»

Julia kendini babasının dizleri dibine atmıştı. Sıcak, diri kollarını babasının boynuna doladı. Babasını öpüyor, ağlıyor, gülüyordu. «Sevgili babacığım,» dedi. Gözyaşları. William'ın yanaklarını ıslatmıştı. «Baba, böyle konuştuğum için beni bağışlayın. Ben kötü bir kıyım. Benim canım babacığım. Sizi o kadar çok seviyorum ki!»

William kızına sarıldı. Kendine çekti. Ama kolları cansızdı, buz gibiydi. Dilenciye istediği ekmek verilmişti. Ama üzerine asla unutulamayacak zalimliğin tuzu da ekilmişti. Buna rağmen kabul ediyordu ekmeği. Onsuz yaşayamazdı.

Kızını öptü. «Julia,» dedi, «Benim küçücük kıyım. Küçücük, Julia'm.»

KIRK DOKUZUNCU BÖLÜM

Dağın sağındaki deniz, simsiyah kayaların çevresinde yemyeşil bir renk alıyor, sonra ufka doğru yaklaştıkça açık lâciverte bürünüyordu. Matthew yavaş yavaş dağdan aşağı iniyordu. Şimdi uzaktan, denize açılan balıkçıların tür-

küsünü işitebiliyordu.

Dağın eteğindeki köy küçücüktü. İyi bir oteli yoktu. Turistlerle ilgilenilmiyordu. Zaten turistler Amalfi, Sorrento ya da Cap'ri'ye bir an önce varabilmek için birkaç ev, bir manastır ve iki okuldan oluşan bu köyde hiç durmadan geçip gidiyorlardı. Burada fakir köylülerden, onlardan da yoksul rahiplerden başka kim otururdu ki? Küçük kilisede bir tek heykel, Michalangelo'nun sihirli elinin değdiği bir tek mermer parçası, bakmaya geçecek bir mozaik bile yoktu. Manzara mı? İtalya'da manzara o kadar çoktu ki. İtalya manzaradan başka bir şey değildi zaten. Manzara da Sorrento ya da Amalfi'deki kadar mükemmel değildi. Plâjı dar, taşlıydı. Onun için zengin Amerikalı Sinyor'un köyün yakınındaki harap villaya yerleşip köylüler gibi fakir bir hayat yaşamaya başlaması, rahipler dahil herkesi hayretler içinde bıraktı.

Yaşlı bir kadın arada sırada gidip işlerini görüyor, yemeğini pişiriyordu. Onun da anlatılacak şeyleri vardı. Amerikalı Sinyor'un bir kerecik olsun giymediği çok güzel elbiseleri vardı. Altın bir saati, elmas yüzüğü, insanın hayal bile edemeyeceği kadar güzel ipekli eşarpları, krallara lâ-yık iç çamaşırı vardı. Parası da çoktu. Kendisi gözleriyle görmüştü. Ama Amerikalı Sinyor'un paraya önem verdiği yoktu. Sessiz, sakin bir hayat yaşamak istiyordu. Pek az mektup alıyordu. Ama Londra'dan, Paris'ten, Roma'dan yığın yığın kitap geliyordu. Belki de Amalfi ya da Sorrento'da yaşayan şu ünlü İngilizler gibi bir ozandı. Belki de onun yüzünden bu köy bir gün meşhur olacaktı.

Bir yıl sonra Sinyor'a, boya, fırça ve bezlerle dolu sandıklar geldiği haberi ortalığa yayılınca heyecan büsbütün arttı. Ama Sinyor sandıkları ilgisizce inceledikten sonra olduğu gibi bırakmıştı. Aradan üç yıl geçmesine rağmen sandıklar geldiği şekilde duruyordu.

Sinyor, kendine arkadaş olarak, sadece Leonardo adındaki bir rahibi seçmişti. Bu masallara uygundu. Duygulu, ozanlara göre bir davranıştı. Herkes rahip Leonardo'ya saygılı gözlerle bakmaya başladı. Hele manastıra para akmaya başlayınca, Başrahip bile ona her zamankinden

başka bir ilgi göstermekten çekinmedi.

Matthew başka arkadaş edinmedi. Ama köylülere karşı az da olsa yakınlık gösterirdi. Çünkü onların kendisini içlerinden biri olarak kabul ettiklerini, sevdiklerini hissetmişti. Bir iki kere bir çocukla konuştuğu, bir köpek ya da kediyle ilgilendiği görülürdü.

Rahip Leonardo, Matthew'ün kendisine niçin ilgi gösterdiğini merak bile etmedi. Matthew'ün gelip kendisiyle konuşması, akşam yıldızı çıkıncaya dek yanında oturması, denizi koyu yeşil bir renk alıncaya kadar beklemesi ona yetiyordu.

Matthew, bir kez, sadece bir kez, eskiden ressam olmayı düşündüğünü, değerli resimler yapmayı kurduğunu anlattı. Leonardo bu itirafı dinlemiş, ama üzerinde fikir yürütmemişti.

Yaşlı Rahip, bir gün gelecek uyanacak, diye düşünmüştü. Bir gün delikanlının ruhu saklandığı karanlık derinliklerden ortaya çıkacaktı. Ama daha sırası gelmemişti. Belki uzun bir zaman bekliyecekti. Ama o gün, o saat mutlaka gelecekti. Ve Leonardo bunun için yalvarıyordu Tanrı'ya.

ELLİNCİ BÖLÜM

Kocaman tuvali bir azizin kutsal emanetiymiş gibi iki rahip saygıyla kaldırdı. Manastıra doğru yürüdüler. Peşlerinden de Matthew geliyordu. Bu basit, dindar adamların ne düşündüklerini bilse, Matthew eğlenirdi. Çünkü iki rahip 'artık köyümüze zengin turistler gelmeye başlayacak,' diye düşünüyordu. 'Çok geçmeden köy ün salacak. Çünkü Sinyor Prescott, buranın hiçbir yerle boy ölçüşemeyen güzelliğinin resmini yarattı. Amalfi! Sorrento! Onlar geçmişin güzelliklerini yaşıyorlar. Bu köy yakında başını gururla kaldıracak. Capri'dekinden üstün bir otel yapılacak belki! Yeniden kilise inşa edilecek!' Yaşlı keşişler gururla, güvenle yürüyorlardı.

Başrahip onları manastır kapısının serin mavi gölgeler-

le dolu eşiğinde bekliyordu. Ufak tefek bir adamdı. Ama kendinden emin, saygı telkin eden bir havası vardı. Matthew'e kısaca gülümsedi. Onu tam bir Romalı gibi selâmladı. Matthew de aynı şekilde karşılık verdi. Başrahip, duyduğu merakı gizlemeyi başarabiliyordu. Matthew, manastırın bahçesinde çalışırken de duyduğu merakı bastırmayı becermiş, onun yanına yanaşmamıştı. Başrahip basit bir insan değildi. Fazla hayale de kapılmazdı. Rahiplerin gevezelikleri onu sinirlendiriyordu. Roma'dan aldığı bir haberde, Sinyor Prescott'un bir Amerikalı'nın oğlu olduğunu öğrenmişti. Gerçekçi bir insan olan Başrahip durumu memnurlukla karşılamıştı.

Keşişlerin taşıdıkları tabloya bakmak zahmetinde bulunmuyordu. Her akşam, hâlâ bitmemiş olan tablo manastıra getiriliyor, her sabah da dışarı çıkarılıyordu. Başrahip tablonun güzelliği hakkında dolaşan söylentileri işitiyordu. Söylenenlere aldırmış etmiyor, yüzünü azametle havaya kaldırıyor.

Tablo sonunda tamamlanmıştı. Rahipler onu gölgeli koridorlardan keşiş Leonardo'nun hücreğine götürüyorlardı. Matthew hâlâ peşlerinden geliyordu. Başrahip bir an tereddüt etti. Sonra o da peşlerine takıldı. Küçük grup rahiplerin dolaştığı, direkli avludan geçti. Rahiplerin hiçbiri başını kaldırıp onlara bakmadı. Ama her biri elektriklenmiş gibi titrediler.

Başrahip, Matthew'e, «Rahip Leonardo, daha yüksek tavanlı, ışığın duvara olduğu gibi vurduğu bir hücreye kaldırıldı.» diye mırıldandı.

Matthew ciddi ciddi, «Teşekkür ederim, peder,» dedi. Ondan sonra konuşmadılar.

Kıvrıla kıvrıla yükselen birçok merdiveni, gölgeli, sakın, pembe ışıklarla dolu koridorları geçtikten sonra hücreye geldiler. Başrahip tahta kapıyı açtı. Aynı anda akşam güneşinin parlak ışıkları bütün gücüyle koridora döküldü. Rahip Leonardo yatağında yatıyor, arkadaşını heyecanla bekliyordu. Başrahibi, rahipleri, taşıdıkları şeyi hemen görmedi. «Sevgili arkadaşım,» diye bağırdı. «Bak ne kadar iyi insanlar. Benim yaşlı iskeletimi buraya, güneşi görebilece-

ğim yere taşıdılar.» Şimdi ötekilerin de farkına varmış, heyecanlanmıştı.

Başrahip, «Kıpırdama, evlâdım!» dedi. «Doktor yasak etti, biliyorsun. Bak arkadaşın sana kendi eliyle yaptığı bir hediye getirdi.»

Matthew arkadaşının yattığı karyolanın başına gelmişti. Yaşlı, esmer eli iki avucunun içinde tutuyordu. İki hafta önce rahibe felç gelmişti. O zamandan beri yatağında kıpırdamadan yatıyordu. Artık umut yoktu. Ama akli başındaydı, sabırla ölümü beklerken gülümsüyordu. Doktor yaşlı adamdaki kuvvete, yaşama sevgisine şaşırmıştı. İşte ölümü geciktiren, hayata karşı duyduğu bu güçlü sevgiydi.

Şimdi Başrahip, sessiz davranışlarla etrafa emirler veriyordu. Rahiplerden biri taburenin üstüne çıkmıştı. Duvara çakılan çivi sesleri manastırın sessizliğini bozuyordu. Rahip Leonardo irkildi, hayretle, «Ne bu?» diye sordu. Sonra Başrahib'in hâlâ odada olduğunu farketti. Saygıyla bekledi. «Peder, anlayamıyorum,» dedi. «Kardeş Lorenzo niçin duvara çivi çakıyor?»

Başrahip o donuk gülümsemesiyle, «Bekle,» dedi.

Akşam güneşi beyaz badanalı duvara bütün görkemiyile vuruyordu. Şimdi öteki rahip tabloyu kaldırıyor, taburenin üstünde duran da ona yardım ediyordu. Leonardo bakıyordu. Bir ara doğrulmak istedi. Başrahip, insanların en haşmetlisi, soylusu gibi duran o adam da Matthew'e yardım etmeye geldi. Birlikte Leonardo'yu oturur duruma getirdiler. Geniş omuzlarının altına yastık koydular. Leonardo onlara bakmıyordu. Gözlerini, duvar üzerine vuran ışığın altına asılan tabloya dikmişti. Kocaman tablo basit bir resimden çok denize, gökyüzüne açılan bir pencere gibiydi.

Leonardo konuşmuyordu. Ama ağır ağır gözleri doldu, gözyaşları çökmüş yanaklarından aşağı yuvarlandı. Gülümseyen ağzının kenarlarındaki çukurlara doldu. Sağ elini kaldırdı. Haç çıkardı. Gülümsedi. Daha hızlı nefes almaya başladı. Bir parça soludu. Gözyaşları daha hızlı akmaya başladı.

Başrahip doğruldu. Tabloya döndü. Şaşkınlıkla olduğu yerde kaldı. Kültürlü, resimden anlayan bir insandı. Gördüğüne âdeta inanamadı.

Şimdi önünde, sol tarafta, batıda yaldızlı gökyüzüne karşı birbiri ardı sıra yuvarlanarak yükselip alçalan dağların morumsu gölgeleri uzanıyordu. Yine sol yanda, karanlık dağ yamacında, yeşil ve gümüş rengi parçalarla bezenmiş Sorrento görülüyordu. Hemen ilerde, yakındaki suların koyu rengi, parlaklığıyla gözleri kamaştıran Vezüv'ün lâci-verdine karışıyordu. Yer yer kırmızının değdiği, balıkçıların yelkenli kayıkları denizin üstünde kayıyordu. Önde bir iki kırmızı kiremit çatı, pembe ya da beyaz bir duvarın bir yanını görülüyordu.

Hücredekilerden ses çıkmadı. Ama işaret verilmiş gibi kilisenin çanları çalmaya başlaı. Yasemin kokularıyla dolu hava pencereden içeri girdi. Denizden balıkçıların, tatlı, saf türküleri işitiliyordu.

«Muhteşem!» dedi Başrahip. Adeta kendinden geçmişti. Rahipler, İsa'nın karşısındaymışlar gibi saygıyla, kıpırdamadan duruyorlardı.

Güneşin ışıkları değişen tonlarıyla resmi canlandırıyorlardı. Hücre adeta resimle dolmuştu.

Matthew, «onu sizin için yaptım, Rahip Leonardo,» dedi. «Yalnız sizin için. Sevdiğiniz şeyi odanıza getirmek istedim.»

Dışarıda güneş ışınları alçalıp yükseldikçe, tablo da değişiyor gibiydi. Renkler canlanıyor, derinleşiyor, kendilerine özgü bir hava yaratıyordu. Sarı daha etkili bir hal aldı. Pembe koyulaştı, güçlendi. Başrahip, 'bu tablo canlı,' diye düşündü. Ama kafası işliyordu bir yandan. Bu harika şey Leonardo'ya hediye miydi? Onun muydu artık? Yoksa Sinyor onu alıp götürecekti miydi? Ya da bu müthiş tabloyu, köye gelen turistlerin görmesi için burada bırakacak mıydı?

Leonardo, «Benim bu, değil mi oğlum?» diye mırıldandı. «Benim için yaptın, değil mi?»

Matthew, «Evet,» diye cevap verdi. «Yalnız sizin. Ve isterseniz, Başrahip izin verirse, daima burada kalacak.»

Başrahip gülümsedi. Leonardo'ya, «Senin sayende bir mucize oldu,» dedi.

Leonardo, Matthew'ün gözlerine bakarak, «Evet, evet,» diye fısıldadı, «Tanrı'nın lütfuyla bir mucize oldu.»

Rahip Leonardo bir hafta sonra öldü. Matthew yanındaydı. Son ana dek tabloya baktı. Sevinç yüzünden hiç eksilmedi.

Yaşlı adamın manastır mezarlığına gömülüşünden iki hafta sonra Matthew, Başrahib'e geldi.

«Manastır bahçesinde resim yapmama izin vermeni zi rica ediyorum, Peder,» dedi. «Yine köyde oturacağım Orada da resmi yapılacak bir şey var. Kuyu başındaki kadınlar, duvarları güllerle kaplı sokaklar, çocukların yüzleri, balıkçılar, Manastır. Yapılacak çok şey var. Bütün bir hayat boyunca yapılsa, bitmeyecek kadar çok konu var.»

«Peki,» dedi Başrahip, «Şimdi öncelerl farketmediği bir şeyi görmeye başlamıştı.

Matthew masanın üstüne bir yığın para bıraktı. «Babam çok zengin bir adam. Öldüğü zaman kullanmam üzere büyük hisse senetleri almış. Ama ben para istemiyorum. Yatacak bir yer sağlayacak, karnımı doyuracak kadar para yeter bana. Geriye kalan para size ve manastıra ait.» İçini çekti. «Rahip Leonardo, manastırın daha güzel, daha bakımlı bir kilisesi olmasını isterdi. Belki de param, onun bu hayalinin gerçekleşmesine yardım eder.» Matthew bakışlarını Başrahipten başka tarafa çevirdi. «Yaptığım resimler de manastıra ait olacak. Onları istediğiniz şekilde kullanabilirsiniz.»

Sonra ekledi: «Tuhaf şey ama, Leonardo'nun öldüğüne inanamıyorum hâlâ!»

ELLİ BİRİNCİ BÖLÜM

Bu soğuk kış gününde, Ursula buraya sırf evini özlediği için gelmişti. Sık sık uğruyordu. Bazen haftada iki kez

geldiği oluyordu. Barbara annesinin buraya, evi çok sevdiği için geldiğini biliyordu. Ama belki de hayatın bu kadar sıkıntılı, üzücü olmadığı günleri anmak, hatırlamak için geliyordu.

Ursula çökmüş, zayıflamıştı. Çevresine bakındı. Yüzünü belli belirsiz bir rahatlık kapladı. Bitkin hali her an biraz daha kayboluyor, ağzının kenarındaki endişe dolu çizgiler yumuşuyordu. Artık iyice ağarmış kabarık saçlarının üstünde fötr bir şapka vardı. Şapka yüzünü daha yaşlı, daha yorgun gösteriyordu. Şöminenin alevleri parmağındaki yüzüğün üstüne vuruyordu. Barbara zeki, anlayışlı gözleriyle annesinin üzüntülü haline bakıyordu.

Ursula çevresini inceliyor, eski günlerini âdeta yeniden yaşıyordu.

Barbara, «Çay içelim mi?» diye sordu.

«Hayır, yavrum. Hemen içmeyelim istersen,» dedi Ursula, Bir süre kendini evinde, yuvasında hissetmek istiyordu. Barbara'ya ve kucagında oturan çocuğa bakmıyordu. Belki de kızını olduğu gibi, gerçek haliyle görmek istemiyordu. Bir gün, bundan yıllar önce, arkadaşları Barbara'nın ona çok benzediğini söylemişlerdi. Ursula bunu kabul etmemiş, üzerinde bile durmamıştı.

Barbara şimdi iki yaşında olan oğlunu farkında olmadan göğsüne bastırdı. Oğlan çok uslu, ciddiydi. Annesine sevgiyle gülümsedi. Huzursuzluğunu göstermeyecek kadar iyi terbiye edilmişti. Gözleri Barbara'ya benziyordu. Oliver'in kibarlığı ve anlayışını almıştı. Şimdi düşünceli düşünceli Ursula'ya bakıyordu. Hafifçe döndü. Annesinin boynundaki altın zinciri tuttu. Barbara çocuğun eline vurdu. Kesin ama sakın bir sesle, «Olmaz,» dedi. «Bill zincire dokunmayacak.»

Ursula bakışlarını pencereden çevirdi, önce, kızına, sonra torununa baktı. Kaşlarını hafifçe çattı. Ama Barbara ısrarla, «Hiç olmazsa bu çocuk kendini idare etmesini öğrenecek,» dedi. «Hatta dayak yemek pahasına. Başkalarına yük olmayacak, Kendi kendinden nefret etmeyecek.»

Ursula'nın kaşları daha çok çatıldı. Yanakları hafifçe

pembeleşti. Elini bebeğe doğru uzattı. «Anneannene gel, güzelim.» dedi.

Bebek uzanan ele baktı. Sonra izin ister gibi annesine döndü. Barbara onu yere bıraktı. İşlemeli önlüğünü düzeltti. Başını okşayarak, «Anneanneye git,» dedi.

Bebek adımlarına dikkat ederek Ursula'ya doğru ilerledi. Ursula, aynı yaşta, aynı halının üstünde Oliver'in kendisine gelişini anımsadı. Neredeyse elini çekecekti. Sonra çocuğu yakaladı. Titreyen dudaklarıyla öptü... Çocuk Ursula'nın saçını çekmek üzereydi ki, Barbara sert bir sesle, «Billy,» diye seslendi. Oğlan Ursula'nın kucağına büzüldü, durgunlaştı.

Ursula, «Bir şey yapmıyordu,» diye itiraz etti. Yanakları hâlâ pembeydi. Sesinde gücenik gibi bir hava vardı.

Barbara, «Başkalarını rahatsız etmemeyi öğrenmeli,» dedi. Barbara şimdi bir anneydi. Ev kadınıydı. Ama sesi gerektiğinden daha kararlı, daha sertti. Annesine dimdik baktı. «Tabii onun da kendine göre birtakım hakları var. Ama başkalarını rahatsız etmemek şartıyla.»

Barbara annesinin şu anda neler düşündüğünü anlıyordu. Üzülüyordu ama elinde değildi. Kendi kendine, anem babamı eleştirdiğimi sanıyor, diye düşündü. Evet, haklı. Zavallı anneciğim!. Kendisi için babamdan daha önemli hiçbir şeyin olmadığına karar vermiş. Babamı korumak için kendini, çocuklarıyla onun arasında bir duvar gibi tutuyor.

Barbara üzüntüsünü yenmeye çalıştı. Oliver ona sık sık çıkışır, katı yürekli olduğunu söylerdi. Barbara içini çekti. Ama annesi gibi, olgun, bilgili bir kadının, çocuklarını mahveden bir adama yaşamı boyunca gözcülük etmesine sinirleniyordu.

Barbara çanın ipine dokundu. «Billy'nin yemek ve uyku saati geldi,» dedi.

Ursula bebeği kendine çekerek, «Ama daha çok erken,» diye mırıldandı.

Barbara şöminenin üstündeki saate baktı. «Saat beş,» dedi. İçeriye dadı girdi. Billy'nin gitmeye niyeti yoktu. Annesiyle anneannesinin arasındaki anlaşmazlığı sezmiş gi-

biydi. Sızlandı. Yüzünü Ursula'nın göğsüne sakladı... Ursula çocuğa sıkı sıkı sarıldı. Barbara sert bir sesle, «Haydi Billy,» dedi.

Sert ama şefkat dolu sesi işiten Billy başını kaldırdı... Ursula'ya sorar gibi baktı. Sonra da kucağından aşağı kayıp, dadısına koştu. Kız onu kucağına aldı. Barbara, «Aferin, Billy, akıllı çocuk,» dedi. «Şimdi Billy yemeğini yiyecek, yatacak. Anneannene hayırlı geceler de, yavrum.»

Billy annesini dinleyerek, dediğini yaptı. Güldü. Dadısıyla birlikte odadan çıktı. Barbara tekrar çanın ipini çekti. Gülümseyerek, «Artık çay içebiliriz,» dedi.

Ursula biraz soğuk bir tavırla, «Çok uslu bir çocuk,» dedi.

«Teşekkür ederim, anne. Ama doğuştan iyi clamaz... Hiç bir çocuk doğuştan uslu değildir. Onu elimden geldiği kadar terbiye etmeye çalışıyorum. Başkalarına saygı göstermeli.»

Ursula gülümsemeye çalışarak, «İyi bir öğretmen olur-
dun, Barbara,» dedi.

Barbara, «Ne güzel olurdu,» diye güldü. «Hem de iyi bir öğretmen olabilirdim. Çünkü çocuklara olduğundan fazla değer vermem!»

Sözcükler Ursula'nın kulaklarında tuhaf yankılar yaptı. Bir an Barbara ile beraber gülmek istedi. Sonra yüzü sertleşti. Bir hizmetçi içeriye çay tepsisini getirdi. Bu Ursula'nın eski çay takımıydı.

Barbara bardaklara çayları koydu. Çayın kokusu, şöminede yanan kütüklerin kokusuna karıştı. Barbara küçük bisküvilere baktı. «Bessie, en güzel bisküvilerini yapmış,» dedi. Üzerinden buharlar çıkan fincanı annesine uzattı. İkisinin parmakları birbirine değdi. Ursula vücudunun üzüntülü bir özlemle titrediğini hissetti.

Barbara, «Babam nasıl?» diye sordu.

«İyi görünüyor,» dedi Ursula. Yüzü yine endişeyle kırıştı.

Barbara onu teselli etmek ister gibi, «Son krizi atlatalı bir yıl geçti,» dedi. «İnşallah başka kriz gelmez.»

Ursula kızına ciddi ciddi bakarak, «Sinirlenmezse, hiç-

bir şey olmaz,» dedi. «Bak, aklıma geldi, Barbara. Bir aydan beri bize gelmediniz. Niçin? Baban dün gece sizleri sordu.»

Barbara, 'Bizi sormaz,' diye düşündü. Üzüntüsü tazelendi. 'Siz de istemiyorsunuz, anne. Oliver'le evlenmeme nasıl karşı koyduğunuzu unuttunuz mu? Bu yüzden papazın evinde gizlice evlenmek zorunda kaldık. Siz son dakikada geldiniz ama babam hiç gelmedi. Julia ile Tom da gelmedi. Siz bile isteyerek gelmediniz anne.'

Ama düşündüklerinin hiçbirini söylemedi. Gümüş çaydanlığa sıcak su koydu.

«Ne de olsa,» dedi Ursula. «Çocuğa babanın adı verildi.»

'Evet,' dedi Barbara kendi kendine. 'Babamın adını verdik. Oliver, zavallı sevgilim, Bunun babamı memnun edeceğini sandı. Oysa babam, Tom'un oğluna kendi adının verilmesini isterdi. Bunun gerçekleşmesini olanaksız kıldın, Oliver. Babam seni bu yüzden asla bağışlamayacak.'

Barbara insanları idare etmesini, anlayışlı davranmasını öğrenmişti ama annesinin son sözleri üzerine parlayıverdi.

«Ama yine de bizi görmek isteyen yok evde!»

«Barbara! Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin? Ne kadar saçma bir şey!»

Barbara söylediklerine daha o anda pişman olmuştu. İçtenlikle, «O evi hiç sevmedim zaten,» dedi. «Julia ile Eugene de bizi sevmiyorlar, anne. İsterseniz, saçma diyebilirsiniz ama doğru olduğunu siz de biliyorsunuz.»

Ursula'nın sesi gergin, gücenikti. «Julia ile Eugene'ye karşı niçin bu kadar düşmanca hisler beslediğini anlamıyorum, Barbie. Baban kardeşlerin birbirilerine bağlı olduklarını düşünürdü. Yine de aynı kanıda.»

Barbara hayret ifade eden bir sesle: «Babamın bu yanlış görüşüne katılıyorsunuz demek... Oysa Julia'nın benden nefret ettiğini biliyorsunuz. Oliver'den de nefret ediyor. Şu anda evin hâkimi oldular...» Artık hiç düşünmeden konuşuyordu. Karşılaştığı haksızlıklar, Oliver'e yapılan çirkin saldırılar aklına gelmişti... «Babamla siz o evde sı-

ğıntı gibi oturuyorsunuz. Bunu siz de biliyorsunuz.»

«Oh, Barbara, nasıl bu kadar hain olabiliyorsun?. Ben eskisi gibi genç değilim. Julia evi çok iyi yönetiyor. Beni bir hayli yükten kurtardı. Eugene de çok iyi. Babana yardımcı oluyor. Öz oğlu gibi. Hiç kimse onun kadar saygılı, düşünceli, anlayışlı olamaz.»

Ursula çay fincanını masanın üstüne bıraktı. Eli titriyordu.

Barbara, «Evet,» dedi. «Burası doğru. Bunu kabul etmek gerek.»

Ursula bekledi. Barbara söylediklerine başka bir şey eklemeyince, «Çok sinirlisin, Barbie,» diye atıldı. «Benimle tartışmak mı istiyorsun?»

«Hayır, anne. Sizinle tartışmak istemiyorum. Size niçin sık gelmediğimizi anlatmak istiyorum. Babamla siz, bizi görmekten memnun olabilirsiniz. Ama Julia ile Eugene olmuyorlar. Bunu inkâr etmek yalancılık olur.»

Şimdi alacakaranlıkta, Barbara'nın gözleri daha parlak, daha iri görünüyordu. İçleri ıstırapla doldu.

Ursula susuyordu. Barbara onun gerçekte çok dürüst bir kadın olduğunu biliyordu. Ağzı bir türlü saklamaya başaramadığı bir utançla sarkmıştı. Olanları unutmaya çalışıyor, ama hepsi kafasına olanca gücüyle saldırıyordu. Barbara'nın Oliver'le evlenmesi, William'ın 'Alçak herifi kentten attıracağım!' diye tehditler savurması. Sonra kendisinin, kocası için endişelenip, kendi çocuklarından daha çok sevdiği Oliver'e kötü davranması...

Gözlerini örtmek için elini alınına götürdü. Barbara ile bunlardan hiç söz etmemişlerdi. Aradan dört yıl geçmesine rağmen, bir kerecik olsun konuşmamışlardı. Aralarında geçmişin sözünü etmemek için sessiz bir anlaşma yapmış gibiydiler. Oliver de bunların hepsini unutmuştu. Ursula'nın, Andersburg'un banliyösündeki evlerine gelmesinden çok önce Oliver onu bağışlamıştı. Oliver, Ursula'ya olan eski bağlılığını, sevgisini kaybetmemişti. Onu hiçbir şey olmamış gibi karşılamıştı. Ursula çekine çekine, Julia ile Eugene'nin evleneceklerini haber vermiş; Barbara ile Oliver'in haberi 'herkesten' önce öğrenmelerini istediğini söyle-

miş, ertesi akşam onları nişanı kutlamak için verecekleri yemeğe beklediklerini bildirmişti.

Barbara gözlerini kapadı. O ziyafeti hiç düşünmemeyi istedi. Ama bazen elinde olmadan hatırlıyordu. Hasta, öfkeli bobasını, annesinin üzüntülü, kararlı gülümsemesini Julia'nın mutluluğunu, Eugene'nin kendinden emin halini, Thomas'ın alaycı gülümseyişini yeniden görür gibi oldu. Kendisi Oliver ile evlenmeye kalkıştığında babası öfkesinden kendisini kaybetmişti. Oysa Julia'nın, mahvettiği, asla bağışlamadığı bir adamın oğluya evlenmesini memnunlukla karşıladığı her halinden belli oluyordu. Barbara'nın içi uğradığı haksızlığın açısıyla yandı.

Sonra Julia'nın düğününün tantanasını da anımsıyordu. Julia gösterişsiz, küçük bir papaz evinde evlenemezdi! Julia'nın gökkuşağının renklerine bürünmüş sekiz tane nedimesi olmuştu. Bunların arasında, bir yıl sonra Thomas ile evlenen Mary Blake de vardı. Julia'dan hiçbir şey esirgenmemişti. Hediyeler bile muazzamdı.

Acı düşüncelerinin etkisiyle her şeyi unutan Barbara, «Oliver, daima anlar! Daima! Daima!» diye bağırdı. «Bazen Oliver'in anlayışından bıkip usanıyorum!»

Ursula elini alnından çekti. Kızına baktı. Ursula birdenbire yaşlanmıştı sanki. «Evet, Barbara,» dedi. «Oliver daima anlar. Senin için imkânsız bir şey bu, değil mi?»

Şimdi tehlikeli, acı konu ortaya çıkmıştı. Bunu ikisi de gördü. Derhal döndüler. Barbara sesi titriyerek, «Anlayışlı olmaya çalışıyorum, anne,» dedi. Gözleri yaşlarla doluydu. «Yine de Julia ile Eugene'nin duygularına önem veriyorum. Bizden hoşlanmadıklarını kabul ediyorum. Rica ederim, babama sevgilerimizi söyle. Yakında ziyaretine geleceğiz!»

Barbara, Thomas'ın o kurnaz, daima gülümseyen, ufak tefek Mary Blake ile evlenişini hatırladı. William bu evlenmeyi çok istemişti. Bu düğün de şahane olmuştu... Barbara'nın dudakları kısıldı. Kızın babası onlara düğün hediyesi olarak dağların Andersburg'a bakan yamacından muhteşem bir malikâne vermişti. Bembeyaz taşlardan ya-

pılmıştı ev. Şahane bir bahçesi vardı. Ev alındığı anda çeşitli hizmetkârlarla, çeşit çeşit değerli eşyayla doldurulmuştu. Baba Blake, kızına yılda on beş bin dolarlık bir gelir sağlamıştı. William bunu memnunlukla karşılamıştı.

Thomas'ın evlenmesinden kısa bir süre sonra, Ursula, Barbara ile Oliver'e kendi evinde oturmalarını teklif etmişti. Barbara derhal, kesin olarak reddetmek istemişti... Oliver'in teklifi kabul etmesine, Ursula'yı şefkatle öpmesine bir anlam verememişti. Oliver ve Oliver'in o anlayışı! Bazen Barbara, Oliver'in anlayışına tahammül edemeyeceğini hissedirdi.

İstemeye istemeye taşınmasına rağmen, Barbara daha sonra evi sevmişti. Hem de onnesinin sevdiği kadar çok sevmişti. Daha sonra annesinin kendine bundan daha değerli bir şey veremeyeceğini kavramıştı. Kızına, kendisi için en değerli, en kutsal olan yeri vermişti Ursula.

Bunları anımsayan Barbara'nın gözleri yaşardı. Hatta şimdi, ne Julia'nın, ne de Thomas'ın, William'a bir torun veremediklerini hatırlayarak üzüntü duydu.

Ursula eldivenlerini, çantasını topluyordu. «Pazar günü yemeğe gelir misiniz, Barbie?» diye mırıldandı. Durdu. «Julia ile Eugene, Thomas'lara yemeğe gidecekler.»

«O halde mutlaka geliriz,» dedi. Barbara. Hatta gülümsedi. Ursula da güldü. Şimdi anneyle kızı arasında içten bir hava doğmuştu.

Ursula ayağa kalkarken, «Billy'i de getirmeyi unutma,» dedi. «Baban torununu çok seviyor.»

Barbara buna itiraz etmedi.

Annesini memnun edecek bir iki şey söylemeyi düşündü. Heyecanlı bir sesle, «Ne harika değil mi?» dedi «Matt'in başarısı! Babam kimbilir nasıl iftihar edliyordur. O şahane tablolar! Bir tanesi Kraliyet Akademisi'nde teşhir edilecekmiş! Hele Matt'e Roma'da gösterilen ilgi!»

Ursula gülümsedi. Ama Barbara onun hiç de memnun olmadığını görüyordu. Ursula, William'ın geçirdiği son krizden sonra Matthew'e yazdığı mektupları hatırlıyordu. Birkaç hafta için gelmesini rica etmişti. Matthew, «İmkânsız, anne. Eve gelemem. Hatta kısa bir zaman için bile. Anlat-

maya çalıştım size. Zalim bir evlât olduğumu düşünmeyin. Bunu sizden özellikle rica ediyorum. Duygularımı anlatabilecek sözcük bulamıyorum. Sadece şunu söyleyebilirim: Korkuyorum. Şimdi bile korkuyorum,» diye cevap vermişti.

Ursula, «Evet, baban iftihar ediyor,» dedi. «Londra'daki sergide teşhir edilen tabloyu satın aldı. Yakında gelecek.» William'ı, Matthew'ün çok meşgul olduğuna inandırmak ne kadar güç olmuştu. William oğlunu ziyarete gitmek istemişti. Ama hastalığı bunu engelledi, Ursula ile anlaşılan Dr Fanks, ona bir süre için, yolculuk etmenin sağlığına dokunacağını söylemişti.

Barbara, annesini, şimdiye dek göstermediği bir şefkatle, sevgiyle öptü. İki kadın bir süre birbirilerine sarılı kaldılar. Barbara, 'ben de anlayışlı olmaya başladım galiba,' diye düşünmekten kendini alamadı!

Ursula arabasına binip gitti. Eldivenli elini bir zamanlar kendisinin binlerce kez durduğu kapının eşiğinde duran kızına salladı. Barbara'yı orada görmek Ursula'ya mutlu, güzel bir şey gibi geldi. Sanki yılların ağırlığı altında ezilmemiş, gençliği, kendinden enin, cesur bir tavırla orada duruyordu.

Ursula, 'Gelecek günlerde, Tanrı yardımcımız olsun!' diye dua etti.

ELLİ İKİNCİ BÖLÜM

Julia, elmaslı safir küpelerini kulaklarına taktı. Eteklerini hışırdatarak ayağa kalktı. Beyaz gerdanında, kollarında küpelerine eş mücevherler parlıyordu. Bunlar kahverengi saçlarını, amber rengi gözlerini, yanaklarının tatlı pembeliğini, dudaklarının parlaklığını tamamlıyor, onlara başka bir güzellik katıyordu. Gözleri sevinçle parlıyordu. Onu uzaktaki bir sandalyeye oturmuş seyreden Eugene'e döndü. Gü-lümsedi.

«Hoşuna gidiyor muyum, Eugene?» diye alaycı bir ta-

vırla sordu. Kocasına duyduğu sevgiyle yüzü pırıl pırıl parlıyordu.

Eugene ağır ağır yerinden kalktı. Julia'ya yaklaştı. Ellerini onun omuzlarına koydu. «Beni her zaman memnun ediyorsun, Julia,» dedi. Karısını hafifçe öptü. Julia'nın çıplak, güzel kokulu kolları Eugene'nin boynuna sarıldı. «Seni o kadar çok seviyorum ki,» dedi Eugene. «Benim seni sevdiğimden daha çok sevemezsin!»

Julia kollarını çekti. «Daha ne kadar bekleyeceğiz Eugene?» dedi. Şimdi sesi küstah ve sinirliydi. «Yeter artık!»

Eugene kapıya doğru anlamlı anlamlı baktı, «Hani aramızda anlaşmıştık!»

«Sahi, evde hiçbir şey konuşmayacaktık,» diye Julia onun sözünü tamamladı. Eugene'i tekrar öptü. «Ama bu senin hakkın, sevgilim!»

Eugene cevap vermeden Julia'nın samur kürkünden pelerinini aldı, karısının çıplak omuzlarının üstüne koydu. «Zaten geç kaldık, Julia,» dedi. «Araba kapıda bekliyor.»

«Ben hazırım,» diye Julia cevap verdi. Birlikte odadan çıktılar. Kolkola, mermer merdivenlerden aşağı indiler... Julianın gözleri kocasındaydı. O da Julia'ya gülümseyerek bakıyordu. Aşağı inince durakladılar, «Eyvah,» dedi Julia. «Zaten geç kaldık, bir de annemle babama veda etmek gerek.»

William'ı kırmızı, mermer odada, şöminenin karşısında uyuklar buldular. Yorgun, tükenmiş bir halde koltuğunun içine yığılmıştı. Ursula da ona yakın bir koltuğa oturmuş nakış işliyordu. Lambanın ışığında yüzü çöküktü... Eugene ile Julia içeri girince derhal başını kaldırdı. William'ın uyuduğunu işaret etti. Julia varlığıyla odaya canlılık, neşe, güzellik getirmişti. Gülümsemek istedi. Kendini tuttu. Eugene'nin yanında şefkatle, sevgiyle gülümsemek gelmiyordu içinden. William, Julia'nın Eugene Arnold ile evlenmek istediğini söylediği zaman dehşet içinde kalmıştı. Bütün benliği şiddetle, tiksintiyle bu evliliğe karşı koymuştu. William'ın buna nasıl razı olduğunu da bir türlü anlayamamış-

tı. Ama William durumdan çok 'hoşnut' olduğunu söylemişti.

Babasının uyuduğuna memnun olan Julia, «Anne, bizim yerimize babama sevgilerimizi söyle,» dedi. «Dinlenmeye ihtiyacı var.»

Ursula, olur der gibi başını salladı. Gözlerini Eugene'e çevirdi. Tıpkı çocukluğunda olduğu gibi, merak, saygı ve ilgiyle bakıyordu Ursula'ya.

Julia ile Eugene birlikte çıktılar. Nakış Ursula'nın kucagında duruyordu. Ateşe baktı. William hâlâ uyukluyordu. Arada bir acı çeker gibi bir sesle inliyordu. O zaman Ursula doğruluyor, endişeyle kocasının yüzüne bakıyordu. William birdenbire ne kadar yaşlanmış, çökmüştü. Altmış yaşındaki bir adam bu denli çökmemeliydi. İri yarı cüssesi iskelete benziyordu. Bir zamanlar simsiyah olan saçları şimdi bembeyazdı. Ama bürosuna gittiği zamanlar, kısa da olsa bir süre canlanıyor, hayat buluyordu. Ama bu bir zorlamaydı. Aslında içinde bir şey kırılıp, kaybolmuştu. Thomas ile övünüyor. Thomas akıllıydı. Kereste işini, kendisinin iki katı yaşındaki kişilerden daha iyi biliyordu. Thomas onun tesellisi olmuştu.

Oliver, Barbara ve Billy yarım saate kadar geleceklerdi. Ursula nakışını katladı. Örtüyü William'ın dizlerine çekti. Barbara ile Oliver'i kabul edeceği oturma odasına geçti.

Bu arada, Prescott'ların arabalarından biri, içinde Julia ile Eugene olduğu halde dağ yolunu tırmanıyordu... Eugene örtüyü şefkatle karısının dizlerinin üstüne çekmişti. Julia parlak bir eşarpla örttüğü başını Eugene'nin omuzuna dayamıştı. Hava kapalıydı. Ama dağların üzerindeki karlar ışıldıyordu.

Julia, «Şimdi Tom'u her şeyin yolunda gittiğine, yakında Prescott Kereste Şirketi'nin müdürü olacağına inandıracak şekilde davranmalıyız,» dedi. «Ah, Eugene, sevgilim. Müdürlük senin en doğal hakkın. Ama yine de Tom'a acı-

yorum. Onu çok severim. Ama senin yerini kimse tutamaz.»

Eugene karısının elini tuttu. Sıktı. «Yıllarca sabrettim, Julia, tatlım,» dedi. «Artık sonuna geldik. Sabırlı ol yalnız. Tabii Tom hiçbir şeyden şüphelenmemeli. Benimle beraber çalışıyor söylediğim her şeyi yapıyor. Ben de Tom'u severim. Ama emin ol, istediğimi elde etmeme Tom bile engel olamaz.»

Eugene sakın konuşuyordu. Julia memnurlukla gülümsedi. Sonra kaşlarını çatı. «Niçin babam artık çekilmiyor? Daha ne kadar dayatacak... Sağlığı çalışmasına izin vermiyor. Bunu kendisi de çok iyi biliyor.»

Eugene önüne bakıyordu. «Baban asla işten çekilmez,» dedi. «Hatta Tom'un hatırı için bile. Bunu sen de biliyorsun. Tom'u müdür yardımcısı yapacak. Ama kendisi müdürlükten asla çekilmez. Tabii buna mecbur edilmezse!»

«Daha fazla bekleyemezsin, Eugene. Zor kullanmalısın, artık.»

«İlerde bunun için beni suçlamayacağına emin misin, Julia?» Eugene bu soruyu endişeyle sormuştu ama alacakaranlıkta kendi kendine gülümsüyordu.

«Ah, Eugene böyle saçma bir soruyu nasıl sorabilirsin! Zaten işi tümüyle sen yönetiyorsun. Sonra babamın istifa etmesi kendi iyiliğine olur. Sağlığı her gün bir parça daha bozuluyor.»

Eugene yine gülümsedi. Şimdi Thomas'ın büyük, beyaz evine yaklaşıyorlardı.

Beyaz evin ışıkları arabanın pencerelerinden içeri girdi. Julia Eugene'ye döndü. Durdu. Ağız hafifçe açıldı. Kaşları çatıldı. «Biliyor musun, Eugene,» dedi. «Tıpkı o iğrenç Oliver'e benziyorsun! Uzun zamandan beri kime benzediğini düşünüp duruyordum. Şimdi anladım. Ne kötü! Ne kadar acı!»

Arabacı kapıyı açtı. Eugene cevap vermedi. «İşte geldik,» dedi. «Koluma gir, tatlım. Yerler çok kaygan!»

ELLİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Barbara küçük Billy'nin şapkasını, paltosunu çıkarıp hizmetçiye verirken, «Babam nasıl?» diye sordu annesine.

«Bazen uyuyor, bazen oturup dinleniyor,» diye Ursula cevap verdi. Oliver kolunu Ursula'nın omuzuna atmıştı. Kadın bu kolun şefkatli tutuşunu açıkça hissediyordu... Şimdi içinde derin bir pişmanlık vardı.

Oliver kolunu yavaşça çekti. Ursula'nın çökmüş yanaklarından öptü. Ursula'nın sağlığı için kaygılanmasına karşın belli etmedi. Gülümseyerek, «Ben bir babama bakayım,» dedi. «Uyuyorsa uyandırmam. Yemek vaktine kadar dinlensin.»

Ursula onun odadan çıkışını izledi. Barbara'ya, «Haydi oturma odasına geçelim, yemek vaktine kadar konuşuruz,» dedi.

Oliver ses çıkarmamaya çalışarak kırmızı odaya yürüdü. Eşikte durdu. Ursula duvardaki lambaları kısmıştı. Bu yüzden oda yarı karanlıktı. Uzaktan William'ın çökük yüzüne, sarkan kollarına, büyük bir yalnızlık ve perişanlık içinde yığılmış vücuduna baktı. Oliver onu bağışlamıştı, ama kendisini mahvetmek istemesini unutamıyordu. Oliver, William'ın davranışlarındaki nedeni çok iyi anlıyordu. Çünkü William kızları için gerektiğinden büyük hayaller kurmuştu. Gerçi William, çocukları içinde en az Barbara'yı düşünürdü ama ne de olsa çocuğuydu.

Oliver üvey babasına şefkatle baktı. Gözlerinde ciddi bir ifade belirdi. 'Sizi mahvetmelerine izin vermeyeceğim, baba,' dedi kendi kendine. 'Onlara engel olacağım!'

Orada öylece durdu. Yüzünde kararlı bir ifade belirmişti. İşte o sırada William kıpırdadı. Gözlerini açtı. Oliver'i gördü. Odanın alacakaranlığına rağmen, Oliver'in yüzündeki ifadeyi gördü. Hafifçe doğruldu. «Eugene,» dedi. Uykusu sersemliydi. Karşısındakini Eugene sanmıştı.

Oliver lambalardan birine yaklaştı. Işığı açtı. Döndü

William koltuğunda dimdik oturmuş, gözlerini kırıştırıyordu. Genç adam yavaşça, «Ben Oliver'im,» dedi. «Nasılsınız, baba?»

William ona şaşırılmış gibi bakıyordu. Bir an cevap vermedi. Oliver yakınına oturdu.

William boğuk bir sesle, «Seni Eugene sandım,» dedi. «Orada dururken, o denli Eugene'e benziyordun ki...» Öksürdü.

«Uyuyordunuz,» dedi Oliver. «Sizi şaşırttım.» Gülümsemeye çalıştı. «Eugene'i mi bekliyordunuz?»

William ellerini gözlerinin üstüne götürdü. Çekti. Bir şeyi unutmak ister gibi başını salladı. «Evet, Eugene'i bekliyordum,» diyebildi. «Julia'yı da. Dışarı çıkacaklardı. Herhalde gittiler. Beni uyandırmak istememişlerdir.»

Sesi kısıldı. Bir kez daha başını çevirdi. Bir hayalete bakıyormuş gibi Oliver'e baktı. «Sende bir şey var. Belki de ifaden...» diye mırıldandı, «Tıpkı Eugene'i andırıyor.» Gözlerini Oliver'den ayıramıyordu. Büyülenmiş gibiydi... Gözlerini kıstı. «Daha önce hiç farketmemiştim,» dedi, kendi kendine konuşur gibi. «Ama çok benziyorsun.»

«Benzemem,» dedi Oliver. Endişelenmeye başlamıştı. «Siz Eugene'i beklediğiniz için beni ona benzettiniz.»

William cevap vermedi. Zihni karmakarışık düşüncelerle kaynıyordu. Davranışlarını, duygularını inceleyen bir insan değildi. Ama şimdi belli belirsiz, Oliver'e duyduğu hoşnutsuzluğun, onun daha çocukken bile kendisine Eugene Arnold'u hatırlatmasından ileri gelip gelmediğini düşündü. Oliver ona hiçbir şey yapmamıştı. Onu incitecek, üzecek hiçbir davranışta bulunmamıştı. Ama William, Oliver'i incitmişti. Onarılmayacak derecede kırmıştı.

William'ın ne kadar inatçı olduğunu bilen Oliver'in endişesi gitgide artıyordu. Çabucak konuyu değiştirdi: «Siz, henüz Barbie'ye bile söylemediğim bir haber vermeye geldim. Scott, Meredith ve Owens şirketi beni, kendilerine ortak yaptılar. Şimdi şirketin adı, Scott, Meredith, Owens ve Prescott olacak. Hoşunuza gider diye düşündüm, baba.»

«Ne dedin?» diye William mırıldandı. «Özür dilerim... İşitmedim, Oliver.»

Oliver söylediklerini daha yüksek sesle tekrarlardı... Şimdi William onu dinlemişti. Başını çevirdi. Oliver bekledi. William dirseğini koltuğa dayadı. Yanağını avucuna dayadı. Böyle yapınca yüzünü Oliver'den saklayabiliyordu. Titrek bir sesle, «Kutlarım, Oliver,» dedi. «Hakkındı. Scott Meredith, Owens ve Prescott. Ne güzel bir şey!»

«Ne güzel bir şey,» diye tekrarladı William. Önünü göremiyordu. O kadar duygulanmıştı ki, gözleri yaşlarla dolmuştu. Söyleyebileceği bu kadar değildi ama, «Bağışla beni, çünkü ne yaptığımı bilmiyordum, bunca yıl sana ettiğim haksızlıkları affet, Oliver,» nasıl diyebilirdi..

Oliver onun gözyaşlarını görmezlikten geldi.

«Teşekkür ederim, baba,» dedi. «Memnun olacağınızı biliyordum. Washington'daki işi parlak bir şekilde sonuçlandırınca beni kendilerine ortak etmeyi düşünmüşler.»

William acıyla, «Daima parlak sonuçlar alacaksın, Oliver,» dedi.

Oliver, «Teşekkür ederim, baba,» dedi yeniden:

«Seninle... Seninle iftihar ediyorum.»

Oliver konuşmadı.

William içini çekti. İç çekiş bir inlemeye benziyordu «Oliver,» dedi. «Sana bırakacak fazla bir şeyim yok. Bunu bilmen gerek. Her şeyi çocuklarım için aldığım hisse senetlerine yatırdım. Sana birkaç bin dolar kaldı. Hata ettim. Feci bir hata işledim. Bunu şimdi anlıyorum. Ama zamanında düşünemedim. Hiçbir zaman iyi düşünemediğimi anladım.»

Oliver derhal, «Benim için gerektiğinden fazla şey yaptınız, baba,» diye atıldı. «Bin yıl yaşasam bile size olan minnettarlığımı ödeyemem. Benim için yaptıklarınızı asla unutmayacağım.»

Bir an durdu. Sonra kararlı bir sesle, «Baba, sizden bir isteğim var. Belki size garip gelecektir. Ne olur kırmanın beni! Bana 'sana güveniyorum. Oliver,' dediğinizi işitmek istiyorum.»

William'ın yanağına dayalı eli yana düştü.

«Oliver, bana birçok kişi kendilerine güvendiğimi söylememi istedi.»

'Elbette,' diye Oliver acı acı düşündü. Sesini tatlılaştırmaya çalışarak, «Ben de aynı şeyi istiyorum, baba,» dedi. «Aradaki fark, bana gerçekten güvenebileceğinizdir.»

William ona dikkatle baktı. «Ne var, Oliver? Benden niçin böyle bir şey istiyorsun?»

«Hiçbir şey yok. Bunu işitmek beni çok memnun edecek de ondan istiyorum.»

William omuzlarını silktili. «Böyle birşey istemeni gerçekten garip buluyorum ama kabul. Zaten sana hiçbir zaman güvensizlik etmedim. Ama güvenmenin bir değeri olacağını sanmıyorum. Pekâlâ, Oliver. Sana güveniyorum.» Ayağa kalktı. «Barbie ile küçük Billy de geldi mi?»

«Evet. Ben size ortaklık haberini vermek için geldim. Onlar annemin yanındalar. Buraya çağırayım mı?»

Oliver odadan çıktı. Ursula, Barbara ve küçük Billy ile geri geldi. William'ın yorgun yüzünde candan bir sevgi ifadesi belirdi. Kollarını torununa doğru uzattı. Torunu bir sevinç çığlığı atarak ona koştu. Dizlerinin üstüne tırmandı. Kollarını boynuna dolayıp William'ı öptü. «Ona Oliver adını verecektiniz,» dedi. William.

Ursula şaşkınlıkla kıpkırmızı oldu. Barbara hakarete uğramış gibi diklendi. Ama Oliver gülümsedi.

William'ın çok yakınında duran Oliver, ancak onun işitebileceği bir sesle, «Bu sözünüzü asla unutmayacağım, baba,» dedi. «Bundan daha güzel bir şey söyleyemezsiniz.»

ELLİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Saat gecenin dokuzuydu. Soğuk, yemyeşil nisan ayının ortalarına gelmişlerdi. Ama Scott, Meredith, Owens ve Prescott şirketinin pencereleri sımsıkı kapalıydı. Şömine hâlâ yanıyordu. Sigara dumanları gaz lambalarının çevresinde halkalanıyor, konyak kokusu salona daha başka bir hava veriyordu.

Büyük, geniş salonda dokuz erkek toplanmışlardı...

Hepsi yaşlıydı. Yalnız biri gençti. Delikanlı, Andersburg'da 'üç küçük cüce' lakabıyla anılan Scott, Meredith ve Owens' in yanında oturuyordu. Ama cüce olsunlar ya da olmasınlar, cüsselerinin ufaklığını, kişilikleri ve soyluluklarıyla kapıyorlardı. Üçü de kurşuni elbise giymiş, siyah ipek kravat takmıştı. Ayakkabıları ayna gibi parlıyordu. Parmaklarında mezun oldukları üniversitelerin yüzükleri vardı. Yanlarında da kendilerinden biri olarak gördükleri Oliver Prescott oturuyordu.

Bu soylu, zevkli giyime karşılık, öteki altı yaşlı erkek, düzgün ve şık giyinmelerine rağmen, onların yanında düzensiz, gelişigüzel bir kalabalık gibi duruyorlardı. Dr. Banks, Lesliee, Bassett, Yargıç Muehler, Senatör Whiscomb ve Jenkins biraz önce Scott'un okuduğu mektubun şaşkınlığı içindeydiler. Mektubu Kuzeybatı Kereste Şirketi göndermişti. Bassett ile Banks'in benizleri sararmış, Leslie'nin kendinden emin hali kayboluvermişti. Ötekiler de duydukları endişe ve huzursuzlukla yıkılmış gibiydiler. Ama hâlâ barbardılar. Sadece ellerinden kudretleri alınmıştı.

Scott okuduğu mektuba baktı. Ortakları yumuşak bakışlarla onu süzüyorlardı. Ötekiler ise dehşete kapılmışlardı. Oliver bekliyordu.

Mektubun okunmasını korku dolu bir sessizlik izledi... Prescott Kereste Şirketi'nin ortakları birbirilerine bakmaya bile cesaret edemiyorlardı. Yaşlı avukatlar sakindiler. Ötekilerin bakışları Scott'un üzerine dikilmişti. Şimdi elini uzatıp ölüm kararlarının yazılı olduğu başka bir kâğıdı çıkaracakmış gibi panik içinde bekliyorlardı.

Dr. Banks'ın titreyen eli, beyaz sakalını sıvazladı. Bir an söyleyecek kelime bulamıyormuş gibi durdu. Sonra, «Gülünç bu,» dedi. «Küstahlık, Ciddiye almamak gerek.»

«Düpediz küstahlık» miye mırıldandı Bassett. Sonra Oliver'i gördü. Yüzü nefret doldu. Bakışlarını Oliver'e dikmişti. Gözlüklerinin gerisindeki gözleri ateş püskürüyordu. Bir şey söylemeye kalkıştı. Vazgeçti. Tekrar başını. «Oliver Prescott' un burada bulunması şart mı, Bay Scott?» dedi. «Şahsen Bay Prescott'a bir itirazımız yok... Ama bu koşullar altında...»

Meredith sakın bir sesle, «Bay Prescott bizim ortağımızdır,» dedi. «Biraz sonra, durum hakkında gerekli birtakım bilgiler verecek sizlere.»

«O...» diye Bassett yine atıldı. Tekrar sustu.

Oliver'in sakın sesi, Bassett'in bitiremediği cümleyi tamamladı:

«Ortaklarım, uzun bir süre önce sizinle konuştuğumuz meseleden haberdarlar,» dedi. «Belki sırlarımızı açığa vurmuş diyeceksiniz ama zaten ortada sır diye bir şey yok. Şimdi bu durumdan bizlerin ve Prescott Kereste Şirketi'nin nasıl yararlanabileceğini anlatacağım sizlere.»

Üç yaşlı ortak, Oliver'e sevgiyle baktılar. Owens, Oliver'in koluna yavaşça dokundu. «Beyler... Oliver Prescott hakkında büyük umutlar besliyor, onu seviyoruz,» dedi. «Onu oğlumuz sayıyoruz. Sizin de ona aynı şekilde davranmanızı rica edeceğiz Daha sonra bunu sizden niçin istediğimizi anlayacaksınız.»

Öteki altı ihtiyar şimdi dikkatle Oliver'e bakıyorlardı Oliver onların bakışlarını şaşırmadan, çekinmeden karşıladı. Karşısındakilerden nefret ettiği yüzünden belli olmuyordu.

Ama Bassett kendini tutamadı. Arkadaşlarına dönerek, «Beyler,» dedi. «Benim de kendime göre bazı fikirlerim var. Burada bize birtakım oyunlar hazırlanıyor galiba. Size daha önce söylemeliydim belki de!» Döndü. Oliver'e çirkin çirkin baktı. «Size bunun... Oliver Prescott'un Chauncey Arnold'un gayrimeşru çocuğu olduğunu söylemeliydim. Kendisi Eugene Arnold'un üvey kardeşidir.»

Odayı tekrar şaşkınlık dolu derin bir sessizlik kapladı. Bassett'in arkadaşları, sakinliğini kaybetmeden oturan Oliver'e inanmayan gözlerle bakıyorlar, gözlerini kırptırıyorlardı. Onu daha iyi görebilmek için boyunlarını uzatmışlardı. Oliver kollarını göğsünün üstünde kavuşturdu. Bacak bacak üstüne attı. Bassett'in arkadaşlarından bazıları gözlüklerini çıkardılar. Beyaz mendilleriyle camlarını parlattılar. Tekrar taktılar. Genç adamı dikkatle incelemeye devam ettiler.

Bassett güldü. «Bende bütün kanıtlar var. Onda da var. İnkâr edemez.»

Yaşlı avukatlar sahin sahin sigaralarını tütürüyorlardı.

Oliver, «İnkâr etmeye zaten niyetim yok, Bay Bassett,» dedi. «Hatta bunu bir zamanlar sizin teklif ettiğiniz yolda kullanacağım.»

Leslie kaba bir kahkaha attı. Elini dizine vurdu «Allahım!» dedi. «Ne büyük bir skandal olacak! Bütün Andersburg yerinden oynayacak!»

Meredith heyecanının yatışmasını bekledi. Sonra yine aynı sahin sesle konuştu: «Beyler, Bay Prescott'u incitmeye kalkıştığınız takdirde pişman olursunuz. Çünkü arkadaşlarım ve ben sizi buraya, Oliver'in yalvarmalarına, ricalarına dayanamayarak çağırdık. Ona çok şey borçlusunuz. Çünkü Oliver, Prescott Kereste Şirketi'ni kurtarmak istiyor. Şirketi mahvetmek her o an elimizde. Oliver bunu, sırf William Prescott'un hatırı için yapıyor. Ama burada biraz önce işittiğimiz şeylerin bir kelimesini olsun dışarda konuşacak olursanız, Prescott Kereste Şirketi'ndeki hisseleriniz bir anda sıfıra iner. Elinizde kişisel servetinizden başka bir şey kalmaz.»

«Ne demek istiyorsunuz?» diye Yargıç Muehler kekeledi.

Meredith omuzlarını silkti. «Şimdi Bay Prescott sizinle konuşacak. Onu saygıyla, sahince dinleyeceğinizi umarım.»

İşittiklerinin dehşeti altında titreyen Senatör Whiscomb, «İtiraz ediyorum...» dedi. «Bütün bunların ne demek olduğunu anlamıyorum.» Çılgın gibi öteki arkadaşlarına bakıyordu. «Artık dayanamayacağım... Chauncey Arnold'u dinlemeye tahammülüm yok. Şirket. Bütün bunların anlamı ne?»

Owens, Bassett'e, «Entrika çevirenlerin hepsi aynı hatayı yapar, efendim,» dedi. Yalnızca kendinin entrika peşinde koştüğünü sanır. Ben şahsen entrika sözcüğünden nefret ederim. Şirketimiz hiç bir kötü işe âlet olmamıştır. Şantaj yapmaya asla kalkmayız...»

«Şantaj!» diye Bassett kekeledi.

Owens, «Şantaj dedim, efendim,» diye devam etti, soğuk bir tavırla. «Ortağımız hakkındaki konuşmanızı başka nasıl nitelendirebiliriz?» Yoksa sadece nefret ve hainlik mi demeli? Düşündüğünüzü uyguladığınız takdirde elinize ne geçer? Onu incitebileceğinizi, bizim için değerini düşüreceğinizi, bu kentin gözünde komik bir duruma sokabileceğinizi düşündünüz, değil mi? Bay Meredith'in uyarısını işittiniz. Bizler yaşlıyız artık. Sabrımız çabuk tükeniyor. Genç Bay Prescott'a olan sevgimiz, saygımız ve Bay William Prescott'un hatırı için verdiğimiz söze rağmen, dışarda Oliver Prescott aleyhine tek kelime işittiğimiz takdirde her şeyi unutup harekete geçeceğimizi, hundan doğacak sonuçlara da katlanmanız gerektiğini bilmelisiniz.»

Dr. Banks ile öbürleri işittiklerine inanamıyorlarmış gibi hayretle dinliyorlardı.

Scott elindeki kâğıda yeniden baktı. «Şuna emin olun ki, beyler, Kuzeybatı Kereste Şirketi, ileri sürdüğü şeyleri yapabileceğinden emin olmasaydı bize mektup yazıp Prescott Kereste Şirketini satın almak arzusunda bulunduğunu bildirmezdi. Size mektuptaki şu bölümü hatırlatmak isterim: «Amacımız, gittikçe artan rekabet tehlikesine karşı, küçük rakiplerin sıradan kaldırılması, böylece önemli bölgelerde kereste ticaretinin denetiminin sağlanmasıdır.» Kuzeybatı Kereste Şirketi'nin ülkemizin en büyük kereste şirketi olduğunu hatırlatmam gereksizdir sanırım. Bir zamanlar da Prescott Kereste Şirketi aynı durumdaydı. Şimdi şirketinizi, Kuzeybatı Kereste Şirketi'nin bir şubesi yapacağımız yerde, tümüyle ortadan kaldırmak elimizde.»

Yargıç Muehler yeniden tazelenen bir şaşkınlıkla, «Şubesi mi?» dedi.

Scott kibarca gülümsedi. «Galiba Bay Prescott'un konuşma alanına giriyorum. Oliver, lütfen beylere durumu açıkla mısın?»

Oliver ayağa kalktı.

«Beyler Bay Scott, Kuzeybatı Kereste Şirketi'nin yol aldığı mektubun tarihini söylemedi. Altı ay önce geldi.» Durdu. «O tarihten beri şirketimiz onlarla ilişki halindedir.»

Bekledi. Kimse konuşmadı. Hiç kimse başını çevirmedi.

«Başlangıçta şunu bilmeniz gerek.» diye Oliver devam etti. «Prescott Kereste Şirketi'ni kurtarmak istiyorum... Bunun da tek nedeni var: Ölmek üzere olan üvey babamın Dr. Banks'in de onaylayacağı gibi sağlığı çok bozuk; bugün yarın ölebilir. Yada daha altı ay yaşayabilir. Ama ondan fazla yaşayamaz. Dr. Banks, bize bu konudaki fikrinizi söyler misiniz?»

Dr. Banks göğsünü kabarttı. Arkadaşlarına döndü. Ama arkadaşları ona yalnızca soran gözlerle baktılar. Doktor öksürdü. «Bir doktordan, hastasından yada onun ailesinden başka bir kimseye fikrini söylemesi istenemez.. Doktorun fikri kutsaldır.»

Oliver gülümsedi. «Yasal olarak ben de Bay Prescott'un ailesinden sayılıyorum.»

Leslie koltuğunda kıpırdandı. «William'ın ölümü sizi bu kadar fazla mı ilgilendiriyor, Bay Oliver Prescott?»

«Evet,» diye Oliver cevap verdi. «Bu şirketi kurtarmamda onun da fikirlerinin gerekli olduğunu bildiğim için ilgileniyorum. Babamın huzur içinde ölmesini istiyorum. Ama şirketi kurtarabilmek için sizin de yardımlarınız gerek. Başka koşullar altında olsaydı bu yardımı benden esirgerdiniz. Ama şimdi yardım edeceksiniz. Çünkü yardım etmezseniz siz de şirketle birlikte mahvolacaksınız.»

Oliver yeniden karşısındakileri inceledi. «Yaşlısınız... Hem de çok yaşlı. Ama yine de para istiyorsunuz. Aklınız paraya o kadar takılmış ki, iki önemli, can alacak noktayı unutmuşsunuz: Eugene Arnold ile Tom Prescott'u, Tom Prescott'un Mary Blake ile evli olduğunu, arkasında Blake'lerin milyonlarının bulunduğunu unutmuşsunuz.»

Hiç kimse konuşmadı. Yaşlı avukatlar gülümsediler.

«Geçici bir zaman için Tom'u unutabilirsiniz. Ama Eugene Arnold'u asla. Üvey babamdan nefret ettiğini unutmamalısınız. Bütün belgeler, onun, Prescott Kereste Şirketi'ne tek başına sahip olmak istediğini gösteriyor.»

Jenkins ilk defa ağzını açtı. «Yalan!» diye atıldı.

Oliver yine gülümsedi. «Bay Bassett sizinle aynı fikir-

de değil,» dedi. «Öyle mi, Bay Bassett?»

Bassett kıpkırmızı oldu. Arkadaşları tek bir vücut gibi ona döndüler. Yaşlı adamın alnında iri ter taneleri belirmişti. Oliver'e nefretle bakarak, «Hayır, Jenkins ile aynı fikirde değilim,» dedi. Mendilini çıkarıp alnını sildi... «Ama bu benim kendi fikrim. Eugene Arnold'u bir süredir izliyorum. Şirket'e sahip olmak istediğinden yıllarca önce şüphelenmiştim. Zamanla hepimiz teker teker bundan şüphelenmeye başladık. Ama sahip olamaz. parasal gücü yok!»

Oliver sakin sakin, «Evet, var,» dedi. «Blake'lerin milyonları var. Bay Blake, Tom'u çok seviyor. Gördüğünüz gibi Eugene yıllardan beri güzel bir oyun oynuyor. Tom'u, kendisinin onun tek dostu olduğuna, bütün arzusunun onu Prescott Kereste Şirketi'nin müdürlüğüne getirmek olduğuna inandırmış. Tom ile bu amaç uğruna çalışıyor sözde. Ama aslında Tom'u kendi çıkarı için kullanıyor. Hatta Tom'un müdür olmasına göz yumması da mümkündür. Babamın alçalışını, oğlunun ihanetini öğrenince duyacağı acıyı seyretmek bile yeter ona.»

«Ama Tom başa geçince, Eugene onun şirketi yönetmesine izin verecek mi? Hayır, daima arkasında olacak. Bununla beraber Eugene'ın bir ikinci düşüncesi daha var. Onu da öğrendim. İşte bu ikinci şık gerçekleşmediği takdirde, Tom'un müdür olmasına göz yumacak. Ve bu. Gerçekleşmeyecek, beyler. Ama Eugene henüz bunu bilmiyor. Beyler, ben konuşurken, Eugene Arnold'u bir an olsun aklınızdan çıkarmamanızı rica edeceğim. Eğer bu işte bir alçak varsa, o da Eugene Arnold'dur.»

Yargıç tatlı bir sesle, «Kardeşiniz,» dedi.

Oliver, Ne yazık ki,» diye karşılık verdi.

Derin bir soluk aldı. «Babam, iki ay önce, Tom'un yedi aya kadar baba olacağını öğrenince sermayesinin yüzde onunu ona verdi. Bu da Eugene'nin fikriydi. Tom'a mutlu haberi babasına verirken, böyle bir istekte bulunmasını söyledi.»

Senatör, «Bütün bunları nasıl bilebilirsiniz?» diye atıldı.

Oliver birkaç dakika sustu. Sonra, «Beş ay kadar ön-

ce anneme bazı şeyler söylemek zorunda kaldım. O yalnız babamı düşünür. Kocasının aleyhinde gelişen planlardan söz ettim. Söylediklerimi kanıtlayacak durumdaydım. Bana inandı. Ve bunu o söyledi. Bütün bildiklerini, bütün şüphelerini anlattı. Çünkü çok korkmuştu.»

Yargıç, «Bir kadının şüphelerine asla güvenilmez,» dedi.

«Belki her zaman edilmez... Ama anlattıklarını ben de soruşturdum, doğruymuş! İşte sizlere başından anlatırsam her şeyi bildiğime kanaat getireceksiniz.»

«Bir avukat için oldukça uygunsuz bir ifade,» dedi Dr Banks. Elini salladı. «Sözünüzü kestiğim için özür dilerim, sevgili Oliver Bize özellikle kereste ticareti hakkında bilgi verin.»

Oliver bir an ona baktı. «Bir avukat olabilirim, efendim,» dedi. «Ama üniversitede kereste ticareti üzerine verilen kursları da izledim. Beş yıldan daha fazla bir zaman önce, öğreneceğim bilgiye ihtiyacım olabileceğini düşünmüştüm. Yanılmamışım.»

«Görüyorsunuz ya,» diye devam etti Oliver, «Eugene Arnold'a hiçbir zaman güvenmedim. Bunu altıncı hissime verebilirsiniz. Belki de 'seziş' diyebilirsiniz. Prescott Kereste Şirketi'nin ve Bay Prescott'un tehlikede olduğunu hissediyordum. Eugene Arnold gibileri asla unutmaz. Eugene Arnold'la mücadele edebilmek için kereste işi hakkında bilgi sahibi olmam gerekiyordu.

«... Gelelim asıl konuya. Az önce söylediğim gibi, Kuzeybatı Kereste Şirketi'nin amacı 'rakipleri ortadan kaldırmaktır.' Ayrıca, hükümet Kuzeybatı Kereste Şirketi'ni hoş görüyle karşılıyor. Çünkü şirket ormanlarımızı koruma yolunda hükümete yardımcı olmaya söz verdi. Bu sırada, belki de malî bir nedenle, Bay Regan ile iş arkadaşları da durumla ilgilendiler. Gerçekte Bay Regan korumanın tümüyle karşısındadır. Buna daha sonra tekrar geleceğim...

«... Bay Prescott da bir zamanlar ormanların korunması konusunda çok dikkatli davranıyordu. Öncülüğü o

yaptı, diyebilirim. Ama sonradan birdenbire değişti. Bunda...» Durakladı. Yüzü sertleşti, «Sizlerin de hatanız var. Ormanların korunması konusunda babamın fikrinin değiş-tirmesi için ısrar ediyordunuz!»

Oliver sustu. Bir an etrafına baktı. «Evet. Babamdaki değişikliği biliyorsunuz. Birdenbire pervasızlaştı. Çocukları için geniş araziler, hisse senetleri almaya girişti. Bütün tutkusu bu oldu. Başka her şeyi unuttu. Öyle ki, çabuk para kazanmak için, ormanların korunması konusundaki fikrinden vazgeçti...

«... Babam, çocuklarının geleceğini güvenceye almayı o kadar istiyordu ki, bunun uğruna her şeyi feda etti. Ticaret hayatındaki cesaretini kaybetti. Yaratma gücü, özel teşebbüs yeteneği kayboldu. Sonunda maaşlarını bile hisse senetlerine yatırdı.»

Oliver şimdi keskin bakışlarla babasının iş arkadaşlarına bakıyordu. «Benim fikrimi sorarsanız, herhalde siz de bunun farkındasınız, Bay Prescott'un elinde pek az parası kaldı. Evet,» diye acı acı ekledi. «Bunu bildiğinizden eminim. Eugene Arnold'un size gizli gizli bilgi verdiğinden emin olduğum gibi.»

«Şuna bakın,» diye Jenkins kekeledi. «Böyle tahminler yapamazsınız! Hakaret ediyorsunuz!»

Oliver dikkatle Jenkins'e baktı. 'Evet,' der gibi başını salladı. «Belki, siz ve bazıları bunun farkında değilsiniz... Ama içinizden bazıları biliyor, değil mi?» Oliver doğrudan doğruya Bassett'e, Yargıç Muehler'e, Dr. Banks'e bakıyordu.

Jenkins, Leslie ve Whiscomb ağızları bir karış açılmış bir halde doktora, bankacıya ve yargıca döndüler. Sonuncular o denli ansızın suçlanmışlardı ki, ne yapacaklarını bilemeyerek, oldukları yerde âdeta küçüldüler.

«Bak hele!» dedi Leslie kin dolu bir sesle. «Bizim haberimiz olmadan neler dönüyormuş? Eugene Arnold ile aranızda neler oldu, Bassett?... Banks?... Muehler?...»

Oliver derhal araya girdi. «Beyler, ben yanılmış olabilirim. Ne de olsa sizler, iş arkadaşları, ortaklarıdır. Arka-

daşlarınızın aleyhine planlar hazırlayacak değilsiniz herhalde? Hem de sırf para için!»

Dr. Banks hakaretin büyüklüğü karşısında yaralanmış, öfkelenmiş gibi Jenkins'e, Leslie'ye, Senatör'e baktı: «Elbette, elbette hazırlamayız,» diye atıldı. «Hepimiz arkadaşız!»

«Öyle mi?» dedi Jenkins. Yüzünde kurnaz bir ifade vardı.

Bassett, «Elbette arkadaşız,» dedi. Kendini toparlayabilmişti.

Oliver söze karıştı. «O halde yanılmışım. Rica ederim bağışlayın beni. Devam edeyim mi?»

Korkudan ter içinde kalan doktor, bankacı ve yargıç, Oliver'e nefretle baktılar. Ama şimdi nefretlerinde saygılı bir hal vardı. Ötekilerin dikkati Oliver ile arkadaşları arasında bölünmüştü. Durumu gülümseyerek izleyen Scott, Meredith ve Owens tümüyle unutulmuşlardı.

Oliver, «Böylece,» diye devam etti. «Babamın Prescott Kereste Şirketi'ni gayet tehlikeli bir yola soktuğu noktasına geldik. Artık şirket genişlemiyor, kabuğuna çekiliyor. Altıncı derecede bir şirket haline geldi. Bu sizin kabahatiniz değil. Babamın endişelerinin sonucu. Hasta olduğunu biliyor. Uzun zamandan beri biliyor. Günleri sayıyor. Bunu yıllardan beri yapıyor. Beyler, senetlerinizin değerini biliyor musunuz şu anda?»

Leslie küskün bir tavırla, «Korkunç,» dedi. «Ama bunun için yalnız Prescott'u suçlayamayız. Hükümetin bu işlere burnunu sokmasıyla panik başladı.»

Oliver 'hayır' der gibilerden başını salladı. «Prescott'un böyle kötü bir durumda olması hükümetin suçu değil...

«... Şimdi asıl tehlikeye geldik. Şu anda 'sessiz paniğin' ortasında bulunuyoruz. Yıl sona ermeden gerçekten büyük bir panikle karşılaşacağız. Neden mi? Bunu Bay Regan'a, Rockefeller'e ve öteki borsacılar sorun. Borsada gerektiğinden fazla para oynaması, pervasız yatırımlar otuz gün önceki bunalıma yol açtı. Birkaç aya kadar bütün ülkeyi içine alacak bir bunalım yaratması beklenebilir. Ve

bu ilk başta Prescott Şirketi'ni yıkacak yada başka bir şirketle birleşmeye zorlayacak. Çünkü bütün suç kendi başkanlarındadır...

«... Devam edelim. Eugene Arnold bütün bunları biliyor. Prescott Kereste Şirketi'nin, başka büyük bir şirketle birleşmesine şiddetle karşı koyuyor. Birtakım parlak planları var. Şirketin iflâsa sürüklenmesine göz yumuyor. Çünkü en sonra ortaya çıkacak. Ya Tom Prescott ve Blake'lerin milyonlarıyla, ya da öteki arkadaşlarının yardımıyla işe el koyacak. Arkadaşlarından kastım, sizler değilsiniz beyler. Belki de arkadaşlarının sizler olduğuna inandırmıştır sizleri. Bilmiyorum.»

Banks, bankacı ve yargıç heyecanlarını güçlkle bastırıyorlardı.

Oliver bir süre daha bekledi. Karşısındakilerin bütün dikkatini üzerinde topladığı kanısına varınca, «Eugene Arnold, Bay Regan'ı ziyaret etti,» devam etti. «Elindeki hisse senetlerini almak için görüştü.»

«Ne!...» diye şaşkın, hayret dolu sesler yükseldi... «Parayı nerden bulacak?», «Arkasında kim var?...», «Nereden biliyorsunuz?»

Oliver cevap verdi: «Parayı nereden mi bulacak?... Eugene'nin arkadaşları var. Tekrar ediyorum, bu arkadaşlar sizler değilsiniz. İçinizden hiçbiri değil. O sizlerle ilgilenmiyor. Regan'a, hepinizin eli ayağı tutmaz ihtiyarlar olduğunuzu, fazla yaşamayacağınızı, yaşasanız bile sizden kurtulmanın çaresini bulacağını söyledi. Daha fazla ayrıntılara dalmayacağım. Gerekli değil. Ama söylediklerim gerçek. Bunları Bay Regan'ın kendisi anlattı.»

Yine hayretle, «Ne!...» diye atıldılar.

Oliver yine sustu. Onların düşünmelerini, durumu daha iyi kavramalarını bekledi. Sonunda, «Evet,» diyerek sessizliği bozdu. «Büyük bir tehlike içindesiniz. Bunları size anlatmaktan amacım, yardımınıza ihtiyacımın olması.»

Gözlerini kırpmadan, bakıyorlardı. Şaşırmış gibiydiler «Evet, beyler. Yardımınıza muhtacım. Bana yardım etmekle kendinizi de kurtarmış olacaksınız. Şirketi kurtaracaksınız. Biraz sonra ne yapmanız gerektiğini anlatacağım...

«... Size naklettiklerimi bana Bay Regan'ın anlattığını söylemiştim. Bay Regan'ın üzerinde bir etkim oldu sanmayın. Bunda Bay Scott'un, Bay Meredith'in ve Bay Owens'in, Bay Regan'ın yakın dostu olmalarının önemli rolü var...

«... Zamanımız az, beyler!» dedi Oliver kısaca: «Bay Regan ile gayet ilginç bir konuşma yaptım. Bay Regan, babamın sermayesinin yüzde yirmi sekizini Kuzeybatı Kereste Şirketi'nden başka yere satmayacağına söz verdi. Size, Bay Blake'ye yada Eugene'e satmayacak. Bana söz verdi.» Oliver hafifçe gülümsedi. Bunda Bay Regan da kârlı. O da Kuzeybatı Kereste Şirketi'yle ilgileniyor. Hatta şirketle bir anlaşma bile yapmış sanırım...

«... Kuzey-Batı Kereste Şirketi'nin bürosuna gittiğimi anlatmayı unuttum galiba. Bu da faydalı bir ziyaret oldu. Beni anlayışla karşıladılar. Prescott Kereste Şirketi'ni devr aldıkları takdirde Prescott hisse senetlerini yüzde yirmi beş yükselteceklerini ve aynı değerde Kuzeybatı hisse senetleriyle değiştireceklerini bildirdiler. Beyler, bu şirketin hisse senetlerinin ne kadar değerli olduğunu herhalde biliyorsunuz?»

«İnanılacak gibi değil,» dedi Dr. Banks.

Şimdi altı buruşuk surat saklamaya çalışmadıkları bir sevinçle aydınlanmıştı.

«Doğrusu hâlâ inanamıyorum,» dedi Jenkins.

Yargıç Muehler azizlere özgü bir takdirle, «Oliver, çok zeki bir delikanlısın,» dedi. «Hatta takdir edilecek bir insansın diye bilirim.»

Bassett derin bir şefkatle, «Sevgili Oliver,» dedi. «Sana 'yardım' etmemizi istedin. Sana yardım etmekten zevk duyacağız. Ama nasıl yardım edeceğiz? Anlat.»

Ötekiler de atıldı. «Evet, anlat, anlat.» Yaşlı avukatlar durumu ilgiyle seyrediyorlardı.

«Babam şirketin ne durumda olduğunun farkında... Ama buna bir çare bulunacağına, Tom'un şirketi kurtaracağına inanıyor. En kısa zamanda onu ziyarete gitmenizi, öldüğü takdirde yerine Tom'u geçireceğinizi söylemenizi rica ediyorum.»

«İmkânsız bu!» diye Dr. Banks atıldı. «O züppe herif!»

Oliver başını sallayarak onayladı. «Kabul ediyorum. Ama yalan söyleyebilirsiniz. değil mi?»

Dr. Banks sakınleşti. Oliver'e gülümsedi. «Elbette yavrum!... Anlıyoruz. İnsanlık ölmedi... Eski dostlar... Elbette!»

Ötekiler de anlayışla, «Elbette!» dediler.

Oliver artık dayanamıyacağını hissediyordu.

«Teşekkür ederim, beyler. Anlayışlı davranacağınızı biliyordum.»

Senatör, «Eugene Arnold ne olacak?» diye sordu. «O da kıcına tekme yiyecek değil mi?»

Oliver sakın sakın, «Hayır,» dedi. «Gerçi Bay Regan ondan hoşlanmıyor ama Kuzeybatı Kereste Şirketi de aleyhinde. İş anladıkları için, onu aralarına almak istemiyorlar. Ama çalışkan bir insan olduğunu da takdir ediyorlar... Prescott Kereste Şirketi bir şube olarak onun yönetimi altında gelişip ilerleyecek. Onları sadece kazanacakları paralar ilgilendiriyor, insanlar değil!»

«Madem ki öyle istiyorlar, öyle olsun!» dedi Dr. Banks teslimiyetle.

Oliver bir an durakladı. «Önemli bir ricam daha var... Kuzeybatı Kereste Şirketi hakkında babam hiçbir şey bilmemeli. Öğrenmemeli. Kalbi kırılır. Şirketin sizlerle olan ilişkileri büyük bir gizlilik içinde devam edecek. Onlar durumu kabul ettiler. Babamın büroya haftada üç kez yarım gün gittiğini, sağlığının hızla bozulduğunu biliyorlar.»

İşaret edilmiş gibi altı kişi ayağa kalktılar. Kollarını uzatarak Oliver'in yanına geldiler. Yüzleri mutlulukla, erdemle parlıyordu. Oliver her eli, teker teker sıktı. Gözlerinde acı bir ifade belirdiyse bile bunu hiçbiri farketmedi. Sırtını babaca okşamalarına izin verdi.

Ortalık biraz yatışınca Oliver aralarına bomba gibi patlayan bir haber bıraktı.

«Nerdeyse unutuyordum, beyler. Bir küçük sorun daha var. Kuzey Batı Kereste Şirketi, Prescott Kereste Şirketi Yönetim Kurulunda, delege olmamı istedi. İtiraz etmeyeceğinizi umuyorum.»

«Sen mi?» diye Bassett kekeledi.

Ötekiler de şaşırdılar. «Sen?»

«Evet beyler, ben.»

Onlara soğuk bakışlarla gülümsedi. «Genel müdür olarak en iyi adamlarından birini yollamak niyetindeler... Kendisini iyi tanırım. Adı Kenneth Mc. Cord!»

Altı kişi gittikten sonra, Meredith elini Oliver'in omzuna koydu. «Korkunç, feci insanlar,» dedi. «Onları asla sevmemim. Üç tanesi insan bile sayılmaz. Bize istediğimiz gibi davranmaya izin vermeliydin, Oliver.»

«Ama babam var, efendim.»

«Evet, öyle,» diye Meredith içini çekti. «Bunun için seni daha da çok seviyoruz, Oliver.»

Şimdi Oliver huzurla, William'ın güvenine gerçekten lâayık olduğunu düşünüyordu.

ELLİ BEŞİNCİ BÖLÜM

Dr. Banks'ın kütüphanesinde, şöminenin üstündeki küçük maun saat tatlı, uyumlu bir sesle dokuzu vurdu... Sesi hiç kimse işitmedi. Odada bir gerginlik, barbarca bir âdillik, gizli bir kötülük, küçük bir zafer havası esiyordu. Oliver havayı sezdi. İstemeyerek, Eugene Arnold'un, onu sessizce yutmaya çalışan bu ihtiyarlardan daha üstün olduğunu kabul etti. Belki entrikacı bir insandı. Ama entrikalarını büyük çapta işler için yapıyor, küçülmüyordu. Eugene'in kötülüğünde bir amaç vardı. Belki de sadece babasının öcünü alma peşindeydi Eugene.

Ama Oliver konuştuğu zaman, sesinde en ufak bir takdir yoktu. «Faydasız, Eugene,» dedi kardeşine. «Hiçbir şey yapamazsın. Artık babama zararın dokunamaz. Ve...» sesini yükselterek konuşmaya devam etti. «Öcünü almak için herhangi bir harekete girişersen, Tom'u öne sürerek bir şeyler yapmaya kalkışırsan, karşında beni bulacaksın!»

Eugene yerinden kıpırdamadı. Sadece uzun, ince yüzünü Oliver'e çevirdi ilgiyle, «Bana nasıl engel olursun?» diye sordu.

Oliver tereddüt etti. Kendisini merakla dinleyen yaşlı adamlara baktı. Sandalyesinde döndü. Sırtını mümkün olduğu kadar onlara doğru çevirdi. «Babama, seninle kardeş olduğumuzu söylerim. Bunu bilmiyor muydun yoksa?...»

Eugene'nin solgun dudakları düşünceli bir tavırla büzüldü. Oliver'e hâlâ ilgiyle bakıyordu. «Biliyorum,» dedi.. «Babam ölmezden önce birkaç dakika yalnız kaldık. O zaman bana başka bir çocuğu olduğunu itiraf etti. Kız mı, oğlan mı olduğunu bile bilmiyordu. Bana çocuğu bulmamı söyledi.» Eugene gülümsedi. «Bulduğum zaman çocuğa yardım etmemi istedi.»

Sonunda Eugene, Oliver'in bütün şartlarını kabul etmek zorunda kaldı. Yaşlı adamlar iki kardeşin mücadelesini inanmayan gözlerle izlerken, onların birbirlerine ne kadar benzediklerini bir kez daha hayretle saptamışlardı.

ELLİ ALTINCI BÖLÜM

Oliver Prescott, Bay Meredith ile konuşurken içeriye sekreterlerden biri girdi. Elindeki kartı Oliver'e uzattı. Oliver, «Şimdi çok işim var,» dedi. Sonra karta bir göz attı. Meredith'e bakarak, doğruldu. «Eugene Arnold,» dedi. Sekretere, konuğu kendi bürosuna olmasını söyledi. Kendisi de oraya gitti.

Temmuz güneşinin ısıttığı büroda Eugene onu bekliyordu. Oliver'i hep etkisi altında bırakan, onun takdirini kazanan şey, Eugene'nin, koşullar ne olursa olsun, kendine olan güvenini yitirmemesi, soğukkanlı, kibar davranabilmesiydi. Kendinde de bu özellikler bir dereceye kadar vardı. Ne de olsa aynı kanı taşıyordu? Oliver, kardeşinin uzattığı sigarayı aldı. Onu buraya getiren sebep neydi? Oliver dikkatli olmaya karar verdi.

Eugene, Oliver'in ne düşündüğünü anlamış olacaktı. Çünkü gülümsedi.

«Son aylar içinde pek görüşemedik,» dedi. «Seni ni-

sandan beri görmedim.»

«Uzun zaman Washington'da kaldım. İşlerim vardı,» diye Oliver cevap verdi, «Eve geldiğim zamanlarda da siz evde yoktunuz.»

«Bayan Prescott, gündüzleri sık sık Bay Prescott'u ziyaret ettiğini söyledi.»

«Evet,» dedi Oliver.

«İhtiyaç gittikçe çoküyor. Ne kötü, değil mi?»

'Bunda garip bir hava var,' diye Oliver düşündü. Eugene'in Tom gibi kaba deyimler kullanması beklenemezdi. «İhtiyaç!» Oliver sinirlendiğini belli etmiş olmalı ki, Eugene konuşmasına devam etti: «Niçin geldiğimi merak ediyorsun, değil mi? İnan ki dostça görüşelim, dedim. Tabii işin yoksa?»

«İşim yok,» dedi sert bir sesle, «Ama hayret ettim. 'Dostça bir görüşme' mi dedin?»

«Evet. Sözlerimde samimiyim Saat beşe geliyor Buradan geçerken, şöyle bir girip bakayım dedim.»

«Devam et. Dostça konuş,» dedi Oliver. Bir parça gülümsemekten kendini alamadı.

Eugene başını hafifçe çevirdi. Güneş ışıkları açık renk gözlerine yansıyor. «Sana teşekkür etmek fırsatını bulamadım.»

«Bana teşekkür etme. Kuzeybatı Kereste Şirketi bizim müvekkilimiz. Seni Prescott Kereste Şirketi genel müdür-lüğünde bırakmalarını tavsiye ederken onların hesabına çok isabetli davrandığımı biliyordum.»

«İki şirketin birleşmesinden sonra maaşlara hatırı sayılır bir zam yapılması koşuluyla,» diye Eugene ekledi. Oliver'in gözlerinin içine baktı. Memnuniyetini saklamaya çalışmıyordu. «Haydi haydi,» dedi. «Sen de biliyorsun ki benim yerime başka birini rahatlıkla bulabilirlerdi. Bir tek kelime söylemen yeterdi. Örgütlerinde çok yetenekli memurları var.» Bekledi. Oliver konuşmadı. «Kardeşin olduğum için yapmadın bunu, değil mi?»

«Hayır Karılarımızın kardeş olduğunu bile düşünmedim!»

Eugene bir kahkaha attı. «Hayır,» diye tekrarladı, «Ju-

lia'yı sevmezsin sen. O da seni sevmez. Sırası gelmişken söyleyeyim, Julia henüz iki şirketin birleşeceğini bilmiyor.»

Oliver elini, masaya vurmaya başladı. Eugene bu sabırsız, sinirli davranışı gördü. Oliver onun baktığını farketti. Eline hâkim oldu. Eugene koltuğuna dayandı. Düşünceli bir tavırla söze girdi: «Aslında duygulu bir insan olmasaydın, avukatlıkta bugünkü durumuna gelmezdin. Duygulusun ama aynı zamanda da gerçekçisin. İyi avukatlar asla kendilerini aldatmazlar. Sen de kendini kandırmaya kalkışmıyorsun.»

«Ne söylemek istediğini anlamıyorum, Eugene,» dedi Oliver

«Evet, anlıyorsun. Beni şirketten, sırf kardeşin olduğum için attırmadın.»

Oliver başını çevirdi.

Eugene tatlı bir sesle, «Duygusal bir davranış, değil mi?» dedi. «Hayır, tümüyle değil. Kardeşlerin birbirilerinden nefret ettikleri, birbirileriyle rekabete girdikleri, hatta birbirilerini öldürdükleri bile görülmüştür. Kardeşçe sevgi, ender olarak rastlanan bir duygudur. Hele kardeşlerden birinin, ötekinden daha çok parası varsa.»

«Sözü nereye getirmek istiyorsun?»

Eugene devam etti: «Eğer kardışım benim yoluma engel olsaydı onu silkeler, atardım. Bir dereceye kadar sen de aynı şeyi yaparsın. Sen de, ben de hiç kardeşimiz yok sanıyorduk. Öyle büyüdük. Annemi hesaba katmıyorum. Çünkü beni sevmezdi. Ben de onu sevmezdim. İkimiz de yalnızdık... Babamdan başka kimseye bağlılık duymamıştım. O da, ben daha on iki yaşındayken öldü.»

Oliver, Eugene'in devam etmesini bekledi. Ama Eugene konuşmadı.

Oliver, «Hâlâ ne demek istediğini anlamadım,» dedi.

«Anlamadın mı? İyi avukatların çok zeki olduklarını sanırdım. Daha kısaca açıklayayım. Herkeste bir dereceye kadar bir duygululuk vardır. Eğer bir erkek kardeşle birlikte büyüseydim, belki şimdi ondan nefret ederdim. Ama

hiç kardeşim olmadığı için hep acı duydum. Tıpkı senin yaptığın gibi.

«Sen üvey evlâttın. Yasal olarak kardeşin sayılan kişiler vardı. Ama yalnızdın. Çünkü aralarına almıyorlardı seni. Tıpkı benim gibi. İkimiz de yalnız başımıza çalıştık. Yalnız yaşadık. Hiç kimsemiz yoktu. Barbie ile evlendiğin zaman bunu çok iyi anladın. 'Anne' diye çağırdığın kadın bile sana karşı çıkmıştı.»

Oliver'in yüzü karardı. Eugene, «Görüyorsun ya?» dedi. «Henüz unutmamışsın. 'İyi insan' dedikleri kişilerdensin. Onun için her şeyi mazur görüp bağışladın. Ama unutmadın.»

«Şimdi buraya birbirimizi seven, dost kardeşler gibi konuşmaya gelmiştin, değil mi? Yoksa öcünü alamadın diye, kızıyor musun bana?»

«Alamadım. Ama sen aldın,» dedi Eugene.

Oliver irkildi.

Eugene nazikçe, «Öç alındı,» dedi. «Hem de babamın oğlu tarafından.»

Oliver ayağa kalktı. Eugene oturuyordu.

«Biz, Prescott'ları sevmeyiz, değil mi? İkiisiyle evlendik ama Prescott'lara saygımız yoktur. Bütün ailenin ne olduğunu iyi biliriz. İkimiz de Tom Prescott'a, başına gelenleri anlatabileceğimiz günü bekliyoruz. O da pek hırslı bir insan. O gün sen de benim gibi çok hoş bir vakit geçireceksin, değil mi?»

«Evet, ama aynı nedenle değil. Ben babasına yapmak istediği şeyi başaramadığı için sevineceğim.» Oliver'in sesi nefretle titriyordu. «Bana öyle geliyor ki... ben...»

«Bay Prescott'u sevdin mi?» diye Eugene onun cümlesini tamamladı. «Ama sen de insansın. Bazı hayal kırıklıkların oldu. Bay Prescott'un oğlu olmasına rağmen, Tom'a yapmayı düşündüğün şeyi yapacaksın!»

Eugene de ayağa kalktı.

«Şimdi sana bir şey daha söyleyeceğim: Bay Prescott'a hep acıdın. Acıma duygusunda bencil bir yan vardır, değil mi? Kendimizden üstün olanlara, ya da kendi-

mize eşit bulduğumuz kimselere karşı sevgi duyarız. Ama onlara acımayız.»

«Ben William Prescott'a hiç acımadım. Çünkü ben nasıl bir kişi olduğumu biliyordum. Sen asla bilmedin. Çocuklarına olan çılgınca düşkünlüğüne rağmen yine de ona hayranım. Büyük bir adamdı.»

İki kardeş birbirlerine sabit bakışlarla baktılar.

Oliver, «Senin anlayışın dışında kalan birtakım değerler vardır,» dedi. «Aynı sözcükleri kullanabiliriz ama bunlarla başka başka şeyler kastediyoruz.»

«Belki de! Sen bir avukatsın, Oliver. Her şeyi bilirsin. Ama William Prescott'u asla tanımadığın bir gerçek. Ona sadece acıdın. Hiç bir zaman takdir etmedin. Ailesinin hiç bir bireyi onu takdir etmedi. Galiba bunu yeni yeni anlamaya başladı. Ölmek üzere olan bir insanın bunu anlaması kadar feci bir şey olamaz.»

Eugene şapkasını aldı. «İyi akşamlar,» dedi.

ELLİ YEDİNCİ BÖLÜM

Doktorların üç hafta kesin yatak istirahati vermesine rağmen, William kendisine bakması için eve bir hemşire alınmasına izin vermiyordu. Her akşam, ofluyarak, soluyarak, kan ter içinde kalarak yataktan kalkıyor, pencerenin önündeki sandalyesine oturup, kalp ağrılarını iradesiyle yenmeye çalışıyordu. Kendi kendine bile artık ölümün eşiğinde bulunduğunu itiraf etmiyordu. Sandalyesine oturunca, temmuz güneşinde parlayan ağaçlara, çimenlere bakıyor, kendini toparlamaya çalışıyordu. Bazen orada uyuya kalıyordu. Ursula, onu, orada uyurken gördüğünü hiç belli etmiyor, ancak uyandıktan sonra odaya giriyordu.

İlk baharda üşütmüştü. Hastalığı ondan ileri geliyordu. İnsan bu yaşta soğukalgınlıklarını çabucak atlatamıyordu. Ursula, çarşaflarını düzeltmek, ya da üstünü örtmek gibi bir yanılgıya düşmüyordu. Geniş odadaki yerine oturur, kocasının alattıklarına başını sallardı. Kocasının

kendisini dikkatle izlediğinin farkındaydı. Ursula sakın görünmeye çalışır, ama içinden, 'hayır sevgilim ölme! Ölmene izin vermem!' diye haykırırdı.

William'a akşam gazetelerini getirirdi. William çayını içerken, kaşlarını çatarak gazeteleri okumaya devam ederdi. Odayı sessizlik kaplar, uzaktan ağaçların hışırtısı, bahçıvanların sesi, kuşların ötüşü işitilirdi. Güneş alçaldıkça odaya daha pembe, altın renkli ışıklarını yollamaya başlardı. Işıklar William'ın karşısındaki duvarın üstüne düşerdi. O zaman William gazetesini bırakır, Ursula'nın varlığını unutarak kendini duvara asılı tabloya verirdi.

Bu yaşlı bir rahibin resmiydi. Esmer yüzü parlıyor, kara gözleri ışık saçıyordu. Çevresindeki renklerin canlılığını yaratan oydu sanki. Adeta güneşin kendisiydi. Canlı, içten, hayat doluydu. Dolgun dudakları neşeliydi. Çünkü bir ellni anlamlı bir tavırla havuya kaldırmıştı.

Tablo, eski altın yaldızlı bir çerçevenin içine yerleştirilmişti. Çerçeve çok ince işli, oymalıydı. Alt kısmında küçük, sarı bir madeni plâka vardı. Üzerinde: «Rahip Leonardo,» yazıyordu. Tablonun bir köşesinde de siyah harflerle, «Matthew Prescott» imzası okunuyordu.

William tabloyu uzun zaman seyrederdi. Tabloya resmedilmiş şekilden güç, esmer yüzden hayat, o kara gözlerden umut alıyor gibiydi. Hafifçe içini çekerti.

Ursula, her gün, Matthew'e yolladığı telâş dolu telgrafları düşünürdü. İlk ikisinden başkasına cevap gelmemişti. Matthew'ün iki kelimelik cevabını düşünürdü: «Geri gelemem.» Bütün benliğini bir acı kaplar, gözleri yaşarır, odadan kaçardı. William'ın, onun gidişinden haberi olmayacağını bilirdi.

Ursula her gün, «Baban ölüyor,» diye telgraf çekiyordu. Ama artık telgraflarına cevap gelmiyordu. Odasının sıcak sessizliğine, «Kocam, sevgilim, ölüyor,» derdi. Ama cevap veren çıkmazdı.. Bunu gözleriyle kızlarına, Tom'a, Eugene'e söylüyordu. Onlar da cevap vermiyorlardı. Oliver'in gözlerinde bir cevap vardı. Ama Ursula onu kabul etmiyordu. Keder, dehşet, korku içindeydi. Yapayalnızdı.

William'ın son günlerinde acı çekmemesi için Ursula'

nın çabalarına Oliver de katılmıştı. Ama bu üzüntülü günlerde Willlam'ı korumaya çalışan neden kendi çocukları değildi. Artık Ursula bambaşka bir kadın olmuştu. Çok hassaslaşmış, iradesini yitirmeye başlamıştı. Oliver bunu görüyor, ona destek olmaya çalışıyordu. Ama Ursula Oliver'in yardımını reddediyordu. Çünkü onu görünce, başarısızlığa uğrattıklarını hatırlıyor, Oliver'e karşı nefrete benzer bir soğukluk hissediyordu. Oliver'in gölgesinde kalan Barbara, şimdi ona kendi kızı değilmiş gibi geliyordu.

Barbara, «Annem kendisini teselli etmem için küçücük bir fırsat verse,» diyordu, Oliver'le evlerine döndükleri zaman. «Öyle soğuk, sert bir hali varki, bir tek söz söyleyemiyorum. Bir kez denedim. Ama bana, öyle bir tuhaf baktı ki!»

Oliver onu yatıştırmaya çalışarak, «Annen mağrur bir kadındır, Barbie,» diye tekrarlıyordu. «Güçlüdür de. Gücüne dokunulsun istemiyor.» Oliver yalan söylediğinin farkındaydı. Ursula'yı çok iyi tanırды «Elinden geldiği kadar sakın olmaya çalış, yavrum.»

Akşamları Julia ile Eugene, William'ı ziyarete gelirlerdi. William Eugene'e bakıp geçerci. Ama Julia'yı görünce yüzündeki donukluk kaybolur gözleri parlar, Julia onu öpmek için eğildiğinde ellerini kızının omuzlarına koyardı. Babasının rahatsızlığı Julia için bir yük, bir sıkıntı olmaya başlamıştı. Aile hayatında gerçekleştirmesi gereken birçok işleri vardı. Artık babasından alabileceğini almıştı. William'ın ona verecek hiçbir şeyi kalmamıştı. Julia son günlerde duyduğu huzursuzluğa bir anlam veremiyordu. Babasının yanından ayrıldıktan sonra da sürüyordu bu huzursuzluğu. Eugene'e karşı ilgisi eskisi kadar canlı değildi. Onunla da yalnız kaldıkları zaman sık sık sinirleniyor, so-murtup oturuyordu.

Tom haftada iki üç kez güzel, aptal karısıyla geliyor-du. Mary Blake daima neşeli, olayları iyi tarafından alan canlı bir kadındı. Ursula'yı, Julia'yı, Barbara'yı, Oliver'i, Tom'u, «Babamı her sefer biraz daha iyi görüyorum,» diye teselli etmeye çalışırdı.

Mary, kocasını bir türlü anlayamamıştı. Bir süre önce

hareketli, canlı olan Tom son zamanlarda asık suratlı dolaşüyor, onunla da eskisi gibi konuşmuyordu.

Perscott'ların evine geldikleri zaman Tom ile Julia'yı yakından izleyen Oliver, bu iki soytarının, babalarını sıkıcı bulmaya başladıklarını, kaçınılmaz ölümünü sabırsızlıkla beklediklerini anlıyordu. Hattâ bir akşam, Julia'nın Tom'a sıkıntılı, küskün gözlerle baktığını görmüştü. Tom bu bakışın ne demek olduğunu anlamış, kıpkırmızı kesilerek yerinden kalkmış, söylene söylene odadan çıkmıştı.

Barbara'ya gelince, acılarını Oliver'e anlatacak gücü kendinde bulamıyordu. Bir iki kez ağlamıştı. Ama gözyaşlarını mağrur bir tavırla derhal tutmasını bilmiş, başını dikleştirmişti. Çocuğuna ve kocasına karşı şefkatliydi.

Hastasının yanında neşeli görünen Dr. Banks, yalnız kaldıkları zaman aileye en küçük bir umut vermiyordu. William her an ölebilirdi. Artık fazla zamanı kalmamıştı. Dr. Banks, Philadelphia'dan tanınmış kalp hastalıkları uzmanlarını çağırmıştı. Onlar da aynı şeyi söylemişlerdi.

Günler geçiyor, William her gün biraz daha kuvvetten düşüyordu. Temmuz ayının son üç günü yatağından çıkmadı. Saatlerce kıpırdanmadan, durmadan resme bakarak, yatmıştı. Artık karşı koyacak gücü kalmadığı için, hemşire tutulmuştu. Gözlerinde doruk bir kendini koyuveriş, korkunç bir sabır okunuyordu. Ama yine de Ursula ile pek az konuşuyordu. Çocuklarına da birkaç söz söylediği olurdu. Onlar gidince hemen derin bir uykuya dalıyordu. Ursula, odasında, bütün gece gözünü kırpmadan, ağlamadan, ağaçların arasında esen rüzgârın sesini dinleyerek William'ın hırıltılı boğuk soluklarına kulak verirdi. Bu saatler boyunca bazen uyuduğu da oluyordu. Ama koridorda işittiği hemşirenin ayak sesiyle birden uyanıyor, yatağın içinde dimdik oturuyordu. Ancak hemşirenin ayak sesleri uzaklaştıktan, William'ın kapısı yavaşça kapandıktan sonra rahatlıyordu. O zaman bütün vücudu elektriklenmiş gibi acıyla inliyor, başını yastığına gömüyordu. Ama ağlayamıyordu. Gözyaşı dökemiyordu. İçinde sadece keder vardı. Anlatılamayacak, düşünülemez kadar derin bir kederdi bu. Bütün benliği-

ni kaplamıştı. Her soluk alışında ciğerleri bu kederle doluyor, her soluk verişinde kederin eskisinden daha çok güçlendiğini hissediyordu. Ve, her zaman kendi kendine, 'Hayır, hayır,' diyordu. Bakışları, duvara vuran solgun mehtabın ışıklarına takılıyor, onların yerini doğan güneşin ışıkları kızılaştırıncaya dek duruyordu. O zaman yine, 'Hayır, olamaz!' diye haykırıyordu.

William, gece yarısı yapılan yatıştırıcı iğnenin etkisiyle uyuyordu. Düş görüyordu. Çok canlı bir düştü bu. Hatta bunun düş olduğunu bile farkedemezdi insan. Kurşuni renkli dünyada koş a koş a gidiyordu. Acı içindeydi. Susuz kalmıştı. Ayaklarının altındaki toprak yarılmış, kuru, kum gibi beyazdı. Ama sertti. Arkasında, çevresinde çöl ufka kadar uzanıyordu. Gökyüzünde ne ay, ne de güneş vardı. Kurşuni renkli bir cam gibiydi. Ses seda işitilmiyordu. Çevresini saran ölüm vadisinde sessizlikten başka hiç bir şey yoktu. Ne bir tepe, ne bir ev, ne çimen görünüyordu.

Düşünde, 'Şuraya bir ulaşabilsem!' diye düşündüğü bir yer vardı. Artık dayanılmaz hale gelen susuzluğunu giderebileceği yere varmalıydı. Neresiydi burası? Bir kuyu mu? Dere mi? Yoksa bir nehir mi? Bilmiyordu. Ama bulmalıydı. Yoksa ölecekti. «Gerçekten öleceğim.» dedi yüksek sesle. Ama ağzından ses çıkmadı.

Sonra kaynağı görebildi. Çok uzaklardaydı. Sislerin arasında ince, kurşuni renkli bir hayal gibi görüyordu onu. Daha hızlı koşmaya başladı. Kaynağa vardı. Ama kaynak kurumuşt u. Kurukafaya benzeyen taşlarla dolmuştu. İçinde su yoktu.

William durup boş kaynağa bakakaldı. Hepsi hayaldi. Bunun içinde hiçbir zaman su olmamıştı. Her şey bir yalandı. Devam etmeye gerek yoktu. Başka yerde su bulamayacaktı. Çünkü suyu bulacağını umduğu o tek kaynak bile kurumuşt u.

Hemşire kendinden geçmiş bir halde uyuyan Ursula'yı sarsıyordu. Hemşirenin endişeli ellerini farkedene Ursula yataktan fırladı. Hemşire telâşla, «Dr. Banks'a haber yolladım,» dedi. «Derhal Bay Prescott'un yanına gidin. Hizmetçilerden birini de çocukları çağırmaya gönderdim.»

Ursula kendini yataktan aşağı attı. Kırmızı sabahlığını kaptı. Genç bir kız gibi odadan koşarak çıktı. Düşünmüyordu. Dizleri titriyordu. William'ın iki adım ötedeki odası kilometrelerce uzakta gibi geliyordu.

Odada William'ın boğuk, hırıltılı soluklarından başka ses yoktu. Odanın uzak bir köşesindeki masada gece lambası yanıyordu. Ursula kocasının üstüne eğildi. William'ın yüzü kül gibi olmuştu. Ter içindeydi. Ağzı hafifçe aralıktı.

Ursula yatağın yanına diz çöktü. Başını William'ın yastığının üstüne koydu. Soluğu Ursula'nın kırılmış saçlarına, çökük yanaklarına değiyordu. Sıcak değildi bu soluk, buz gibiydi. Elini William'ın elinin üstüne koydu. Eli de soğuktu. Terliydi. Şimdi Ursula karanlıktaydı. Sadece etine değen ölüm soluğunu, tuttuğu ölen eli hissediyordu.

Biri başına dokundu. El, onu teselli etmek ister gibi, başının üstünde durdu. Ama Ursula korkunç bir hareket-sizlik içindeydi. Kıpırdıyamadı. O elin verdiği teselliye itecek gücü bile yoktu. Bağırımıyordu, ağlayamıyordu. Aynı anda boğuk ama tatlı bir ses işitti: «Ursula.»

Başının üstündeki el ağırlaşmıştı. Bu elin William'ın eli olduğunu biliyordu artık. Yine de uzun bir süre yerinden kıpırdıyamadı. Ancak el başının üstünden kayıp düşünce doğruldu. Şimdi yüzüne hafif bir ışık vuruyordu. William'ın gülümsediğini gördü. Hattâ soluk alışları da düzelmişti.

«Sevgili Ursula,» diye fısıldadı. William'ın gülen yüzünü bir gölge karartır gibi oldu.

Ursula o zaman, «William,» dedi. «William, beni bırakma.»

William'ın gözlerindeki ifade ciddileşiverdi. Kesik ke-

sik. «Vasiyetname...» dedi. «Vasiyetnameye aldırış etme, Ursula... Bilmiyordum.»

Ursula onun elini yakaladı. Dudaklarına bastırdı. «Seni seviyorum, sevgilim,» dedi. «Beni terketme, William. Senden başka kimsem yok.»

William'ın gözleri hayretle parladı. Ağırlaşan elini kaldırdı. Ursula'nın yanağına dayadı. «Benim de senden başka kimsem yok, Ursula,» dedi. «Senden başka kimsem olmadı.»

Ursula'nın bu acı veren sözcüklere dayanacak gücü kalmamıştı. Gözleri yaşardı. «Çocuklar, sevgilim,» dedi. «Geliyorlar.»

William, Ursula'nın arkasına doğru baktı. Ursula farkında değildi ama Julia ile Eugene çoktan gelmişlerdi. Yatağın ucunda duruyorlardı. William onları görünce yüzünde soğuk bir ifade belirdi. Gözlerini çevirip, tekrar karsısına baktı.

«Matthew'e telgraf çekmiştim,» diye Ursula fısıldadı. Sesi titriyordu. «Bugün cevap aldım. Bir iki güne kadar geliyormuş. Belki yarın burada olur.»

William ona gülümsedi. Yanağına dokundu. «Hayır,» dedi. «Su yok artık.»

Ursula, William'ın sayıkladığını sandı. Gözleri telâşla hemşireyi aradı. Oda iyice karanlıktı. Yanına iki gölge yansıdı. «Su getirin,» dedi Ursula.

William, «Oliver'e söyledim,» dedi, «Sana bakacak. Oliver'in ve Barbie'nin yanına git, sevgilim. Burada işin yok artık.»

Gözlerini kapadı. Ursula dudaklarını William'ın dudaklarına değdirdi. William'ın dudakları kuru ve soğuktu. Ama Ursula'nın öpücüğüne karşılık vermeye çalışıyordu. Sonra gözlerini açtı. «Zavallı Ursula,» dedi. «Beni bağışla.»

Ursula avazı çıktığı kadar, «Beni bırakma! Beni bekle, William!» diye bağırdığının farkında değildi. Eller onu çekiyorlardı. Ursula elleri itmeye çalıştı. Avucunda tuttuğu ele sarıldı. Şimdi bu el soğuk cansızdı.

Beyaz kollu, beyaz eller, William'ın yüzüne beyaz bir

örtü örtüyorlardı. İşte o zaman Ursula, «Hayır!» diye bir çığlık attı.

Orada durdu. Biri onu tutuyordu. Eugene'in sesini işitti. «Onu odasına götürelim Julia. Sen de yanında kalırsın!»

Ursula'nın üstüne büyük bir ağırlık, durgunluk çöktü. Kendini tutan elleri itti. Şiddetli bir hıçkırık duyarak başını çevirdi. Julia elleriyle yüzünü kapatmış, ağlıyordu. Ursula hıçkırık seslerini dinledi. İçindeki soğukluk daha da güçlendi.

Döndü. Başını dimdik tutarak odadan çıktı. Odasına gitti. Sessizce yatağına uzandı. Artık hiç bir şey hissetmiyordu.

Oliver onu orada buldu. Barbara'yı Julia'nın yanında bırakmıştı. Çünkü annesiyle yalnız konuşmak istiyordu. Ursula'nın yanına oturdu. Sesi titreyerek, «Zavallı anneciğim,» dedi.

Elini tuttu. «Bana senl bırakmamamı söylemişti,» dedi.

Ursula, «Evet,» diye cevap verdi. Oliver acıyla baktı. Willam'ın ona dediği gibi, «Beni bağışla, Oliver,» dedi.

O sırada, Barbara, yaşlı gözlerle içerl girdi. Ursula sakın sakın ona baktı. Birden içinde bir şey kırılıp dağıldı. Ellni kızına uzattı. Barbara annesine doğru eğildi. Onu genç, güçlü kollarının arasına aldı. Gözyaşları annesinin yüzüne dökülüyor, Ursula gözyaşlarının tuzlu lezzetini duyuyordu.

«Sevgili Barbie,» diye fısıldadı. «Ah, Barbie, yavrum benim.» Baş Barbara'nın omuzuna düştü. Gözlerini kapadı.

ELLİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ağustos ayının sıcak, kokulu, ipek kadar yumuşak havası Prescott'ların evinin pencerelerinden içeriye doluyordu. Binlerce çeşit yeşile bürünmüş ağaçlar, güneşin

ışıkları altında ısıldıyor, hafiften, tatlı bir şarkı mırıldanıyorlardı. Gökyüzü bütün ışığını döküyor, ağustos böcekleri yüksek sesle ötüşüyorlardı. Bahçenir kurşuni renkli duvarlarının ardından gelip geçen arabaların takırtısı, arada sırada bir otomobilin gürültüsü derinden derine iştiliyordu.

Ama Prescott'ların konağında keder ağır ağır, sessizce bütün köşelere siniyordu. Ursula, iki kızı ve oğluyla, yarı karanlık kütüphanede oturuyordu. Başsağlığı için gelen ziyaretçiler gitmişlerdi. Hizmetçilere başka kimseyi içeri almamaları tenbih edilmişti. Konuşmadan oturuyorlar, bekliyorlardı. Ak saçlı, çökmüş, bir deri bir kemik kalmış anelerine bakıyorlardı.

Geçen üzüntülü günler Julia'nın altın yıldızlı, tatlı güzelliğini bozmuştu. Siyah elbisesi solgunluğunu daha da arttırıyordu. Ellerini dizlerinin üstüne koydu. Yüzü asık ve yorgundu. Thomas'ın da suratı asılmıştı. Kurnaz bakışlarını annesinin üstüne dikmişti. Barbara, Ursula'nın yanında oturuyordu.

Ursula hepsine teker teker baktı. Sonunda, «Sizi yanıma çağırdım,» dedi. «Çünkü söyleyecek birkaç sözüm var. Hepimiz babanızın vasiyetnamesinin şartlarını biliyoruz. Evi bana bırakmış, ayrıca ufak bir de gelir bağlamış. Bunun dışında kalan her şey sizin.»

Sustu. Sesi sakindi. Duygusuzdu. «Babanız vasiyetneme-yi yıllar önce hazırlamış. O zaman çok parası vardı. Öldüğünde ise iflâs durumundaydı. Çünkü son yıllarda varını yoğunu, sağlığı pahasına elde ettiklerini sizin uğrunuza çıkıttı. Öldüğünde geriye hiç bir şeyi kalmamıştı. Yıllar boyunca, evlendiğimiz günden beri bana bol bol para verdi. Hayli para biriktirdim. Emin işlere yatırdım. Şimdi hemen hemen iki yüz bin dolarım var.»

Sustu. Bekledi. Hiç kimse konuşmadı. Bununla beraber Julia annesine ilgiyle, düşünceli gözlerle bakıyordu.

Ursula içini çekmek istedi. Cesaret edemedi. Ağlama-yı bile cesareti yoktu. İçinde o kadar çok acı yığılmıştı ki, hepsini kontrol altında tutması, bastırması gerekiyordu.

«Şunu da bilmenizi isterim ki, ev ipotekli. Babanız vasiyetnamesini hazırladığında, daha sonra ipoteği kaldırabileceğini sanıyordu. Bu nedenle evi bana bırakmıştı. Çünkü çocuklarının da burada oturmasını istiyordu. Bu ev onun tapınağıydı. Çocukları için yaptırdığı bir yuva. Onların bu evi, onun sevdiği kadar sevdiklerini düşünüyordu. Babanız...» Bir an durdu, sonra kararlı bir sesle ekledi. «Zavallı bir insandı. Sizi çok sevdi. Sizin de kendisini sevdiğinizi sandı.»

Julia yere, ayaklarına baktı. Tom dudaklarını büzdü. Barbara başını önüne eğdi.

«Bu evi elimde tutacak değilim,» diye Ursula devam etti. «Durumum buna elverişli değil. Hiçbiriniz de istemiyorsunuz. Bundan eminim. Ben de istemiyorum. Bütün bu yıllar boyunca yuvamızdı. Ama istemiyorum. Babanız da bu evde oturmamı istemezdi. Çünkü son zamanlarda evin bile önemi kalmadı onun için. Çünkü bütün hayatını boşuna harcadığını anlamıştı. Bu evin yalanlarla, nankörlüklerle, ikiyüzlülüklerle dolu olduğunu biliyordu artık. İşte bu düşünceyle öldü. Ama böyle bir cezaya lâyık değildi babanız!»

Thomas tuhaf bir sesle, «Bu evi ben de bir daha görmek istemiyorum,» dedi. «Buraya bir daha asla gelmeyeceğim.»

Ursula ona baktı. Yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. Tom'a uzun uzun baktı. Julia hıçkırıyordu. Ama Ursula ona dönüp bakmadı.

«Tom,» dedi. «Babana ne yapmak istediğini biliyorum. Yargıç Muehler ile Basset'in kendisine ölümünden iki hafta önce söyledikleri iyimser vaatlere rağmen, galiba baban da biliyordu. Ona, ölümünden sonra, Yönetim Kurulu'nun seni şirketin başına getireceğini söylediler. Oliver onları zorladığı için böyle konuştular. Her şeyi bilirsin tabii. Eugene söylemiştir. Neyse ki Oliver gizli kapaklı işlerinizi farkettiler. Eugene ile birlikte ne yapmak istediğinizi anladılar.»

Sustu. Thomas'ın yüzü biraz daha sarardı. Ama kızmamıştı, kendini küçülmüş de hissetmiyordu. Sadece an-

nesinin gözlerine bakamıyordu. Ağzı yorgun, sıkıntılı bir ifade aldı. Ursula yine hayretle baktı ona.

Thomas, «Neyse anne, geçti bunlar,» dedi. «Şu anda bütün isteğim Andersburg'dan çekip gitmek. Bay Blake beni kömür madenlerinin yönetim müdürü yaptı. Bu kenti bir daha görmek istemiyorum.» Julia'ya baktı. Bir an yüzünde çirkin bir ifade belirdi. Sonra bunun yerini derin bir bıkkınlık aldı. «Artık hiç bir şey umurumda değil. Buradan gidiyorum. Her şeyi unutacağım.»

«Evet,» dedi Ursula. «Gideceksin. Ama sen ve kardeşlerin, babanızın ölümüne sebep olduğunuzu unutabilecek misiniz? Sizi hayatı kadar sevdiği için onu küçük gördünüz. Sen ve Julia onun aleyhine entrikalar çevirdiniz. Haklıydınız belki de. Çocuklarını, onun sevdiği gibi seven bir adam karşılığında, ilgisizlik, nefret, hattâ ihanet göreceğini bilmeli. Hazırlıklı olmalı buna. Fakat şunu da bilin ki, siz onun kaybettiğinden daha çok şey yitirdiniz.»

Julia hâlâ ağlıyordu. Ursula kılı bile kıpırdamadan ona baktı. «Ağla Julia,» dedi umursamazlıkla. «Artık çok geç. Sen de unutacağını sanıyorsun, değil mi? Hayır unutmayacaksın. Kendi çocukların olduğu zaman daha fazlasını hatırlayacaksın.»

Thomas kaba, sert bir sesle, «Kendimi Allahın belâsı çocuklara tutsak etmeyeceğim,» diye bağırdı. «O kadar budala değilim ben!» Sonra kendini tuttu. Ayağa kalktı. Pencerenin önüne gitti. Sırtı odaya dönüktü. Ellerini cebine sokmuştu. Omuzları çökmüş, öylece duruyordu.

Julia hıçkırarak, «Bu eve tahammül edemiyorum,» dedi. «Burada yaşayamayız. Babam her zaman, her dediğimizin olmasını arzuları. Ana babanın bunu çocuklarına borçlu olduğunu söylerdi. Onun için her istediğimizi elde etmeye hakkımız var sanırdık.»

«Yalan söylüyorsun, Julia,» dedi Ursula. «Artık bir kadınsın. Hem de yıllardan beri. 'Hak' diye bir şeyin olmadığını biliyorsun.»

Julia perişan bir halde, «Acımasız olmaktan söz ediyorsunuz, anne,» diye atıldı. «Şimdi de siz acımasız davranıyorsunuz.»

Thomas kırırdadı. «Kapa çeneni, Julia,» dedi.

Ursula devam etti: «Uzun zamandan beri babanızın ölmek üzere olduğunu biliyordunuz. Bu size hiç bir şey ifade etmedi nedense. Gözyaşlarını sakla, Julia. Çocuklarının seni unutacağı, yalnız başına bırakacağı, sana ikiyüzlü davranacakları ya da kalbini kıracakları zamana sakla. Bir Alman atasözü vardır: 'her insan, başka bir insanın şeytanıdır.' Ben de çocukların, ana, babanın şeytanları olduğunu söyleyeceğim. Çocuklar ana, babaya, bir zamanlar kendilerinin de bir ana, babanın çocukları olduğunu anımsatırlar.»

Barbara, «Ah anneceğim,» dedi. Kendini tutmaya çalışıyordu.

Ursula ona baktı. «Çok soğuk bir çocuktun, Barbie. Babanı sevmedin. Ama onu aldatmaya, sevgisini kötüye kullanmaya da kalkışmadın. Ölmezden önce yalnız senden söz etti. Senin hakkında, benim bildiğimden çok şey biliyor olmalı.»

Barbara'nın gözleri dolu dolu oldu.

Ursula devam etti: «Babanız öldükten beş saat sonra Matthew'den bir telgraf aldım. Artık babasını görmeye gelebileceğini 'hissettiğini' yazıyordu. Artık 'korkmuyormuş.' Hemen bir telgrafla, babasının ölümünü, bildirdim. Üç gün önce de cevabı geldi. Beni İtalya'ya, kendi yanında oturmaya çağırıyor.»

Julia gözlerini sildi. «Eugene, bizimle oturmanızı önermemi söyledi, anne,» diye kekeledi. «Ben... Ben de istiyorum.»

Thomas dönüp sandalyesine oturdu. «Hayır,» dedi. «Bizimle oturacak.»

Ursula gülümsedi. Çocukları bu gülüşü görünce başlarını başka yana çevirdiler. «Hayır,» dedi. «Ben Barbie ve Oliver ile oturacağım. Tekrar eski evimde yaşayacağım. EVİM. Ama küçük Billy ve Oliver olmasaydı, Barbie ile oturmak isteyeceğimi sanmıyorum.»

Barbara'nın gözlerinden sicim gibi yaşlar akmaya başladı. Ursula, «Ne Tom, ne de Julia Oliver'ı sevmedi,» dedi. «Ama Eugene'ın durumunu kurtaran Oliver oldu. Tom,

baban ölürken bir parça huzur duyduysa bunu Oliver'e borçluyuz.»

Ursula içini çekti. Konuşmaya başladığı zaman sesi titriyordu. «Ne kadar gariptir! İnsanlar ne zaman kendi hataları yüzünden bir felâkete uğrayacak olsalar, 'bizden sonra gelecek genç kuşaklar elbette mutlu bir dünya yaratacaklar' diye teselli bulurlar. Ne yazık ki olmuyor!... Gençler dünyayı değil, kendilerini bile kurtarmak çabasını göstermiyorlar. O umut yalandır. İnsanların, kendilerini kandırmak için buldukları bir yalan!»

Ursula elini havaya kaldırdı. «Söyleyecek başka şey kalmadı. Bunları sizlere anlatmayı bir görev saydım. Belki ben de kendimi kandırıyorum. Söylediklerimden ders alacağınızı ve dünyanın, ancak sorumluluk duygusu taşıyan insanların çabalarıyla düzeleceğini çocuklarınıza öğreteceğinizi umuyorum. Ama sizler bunları çocuklarınıza asla öğretmeyeceksiniz. Dünya, böylece, daha hızla felâkete sürüklenecek!»

Ursula yerinden kalktı. Başı yukarıda, dimdik yürüyerek, arkasına bile bakmadan, odadan çıktı.

SON SÖZ

Yapılacak ne varsa, bitirilmişti.

Prescott'ların evi çok ucuza satılmıştı. Komşular bu evi satın alabilecek, yıkılmaktan koruyacak durumda değillerdi. Andersburg'da kimsenin böyle bir evi alacak parası yoktu.

Kahverengi duvarlar yıkılacak, mermerleri başka yere götüreceklerdi. Değerli eserler, halılar, tablolar, mobilyalar evlerini süslemek için yabancılar tarafından satın alınacaktı. William Prescott'un sevdiği, çocukları için yaptığı şeyler kaybolup gidecekti. Julia, Barbara ve Tom hiç bir şey almak istememişlerdi. Çünkü unutmak istiyorlardı. Unutmak istedikleri için de bu evden geride hiç bir şey kalmamasını arzu ediyorlardı.

Artık Ursula da onlar için dua ediyordu. İçinin zehiri boşalmıştı.

«Yardım et de unutsunlar, Tanrım. Yalvarırım, unutsunlar... Umutlarını çocuklarına bağlasınlar.»

Ursula bundan sonra büyük kederiyle başbaşa kalacaktı. Ama bu kederde bile teselli edici bir yan vardı... William'ın onu sevdiğini, ölmezden önce sadece kendisini düşündüğünü hatırlıyordu. Ursula için yeterdi bu. Ömrünün sonuna dek yeterdi.

Bu evden Matthew'ün tablosundan başka hiç bir şey almayacaktı. İlk zamanlar, onu da satmayı düşünmüştü... Sonra William'ın onu korumasını istediğini anımsadı... Matthew kadar çekingen, içine kapanık bir çocuğun, böyle

güçlü, canlı bir tablo yapabileceği kimsenin aklına gelmezdi Çok garipti ama tablo Ursula'ya, oğlunu değil de, William'ı hatırlatıyordu.

Aylarca süren sıkıntılı işler sona ermiş, kış gelmişti. Birkaç güne kadar Noel'i kutlayacaklardı. Ursula yeni yılı yine eski evinde Oliver ve William'ın torunu ile birlikte karşılayacaktı. Bebek için bir ağaç süslenecekti... Gülecek ve eğleneceklerdi. İnsan ölmek istese bile ölmüyordu...

Biraz sonra Oliver ile Barbara onu almaya gelecekler, onu kendi evine götüreceklerdi. Şöminede yanan ateş, meşin ve mum kokuları, Ursula'ya babasını anımsatacaktı... Acaba August Wende'nin de Ursula için beslediği umutlar var mıydı? Babası da, dünyanın düzelmesi için umutlarını ona bağlamış mıydı? Pencerenin önünde durmuş, karanlık geceyi ve karları seyreden Ursula, 'zavallı babacığım,' diye düşündü.

Sonra, onu bekleyen küçük Billy'i hatırladı... Küçük William Prescott'u... Bill sağlıklı, kara gözlü, hareketli bir çocuktü. Dünya ona ne gösterecekti acaba? Şimdi herkes mutluluk, huzur, ilerleme dolu bir yılın başladığından söz ediyordu. Açlık ve adaletsizlik sona erecekti.

Ursula ağlamaya başladı. Bunlar, kocasıyla kendisi için döktüğü ilk gözyaşlarıydı...

S O N

**SİSLİ
UFUKLAR**

KAPTANLAR ve KRALAR

YAZARI

Taylor Caldwell